

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ព្រឹតបិដកស្ថាននេះ
ត្រូវបានថតចេញពី ច្បាប់គម្ពីរព្រះទ័ព្រឹតបិដកជប៉ុន ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ព្រឹតបិដកនេះ ចាប់ពីភាគ១ ដល់ ភាគ៥០
គឺជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្គីច័ណ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រធីតា,
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត-សាន់ឯង ។ និងទុកក្នុង
គេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន ។

ទឹកសម្រួលតាមកុំព្យូទ័រ តម្រូវឧបករណ៍អានអេឡិចត្រូនិច
ដោយខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទ ស្រុង-បានណា ។

www.5000-years.org

ព្រះ
ស្រីមេត្តាជីវិត

និង

សេចក្តីប្រាប់កាសាង

សុភ័ក្តិជីវិត

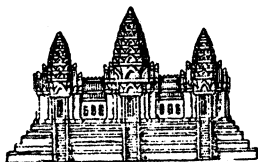
ទីបរិកាយ បរិបាក

សិល្បៈ

១៤

ព្រះបាទសុភ័ក្តិ សាមញ្ញសុភ័ក្តិ

អគ្គសុភ័ក្តិ និង សោណាណ្ណសុភ័ក្តិ

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ព.ស. ២៥០២

ស្រៈពោធិ៍ក្រ

Voyelles.

ខ្មែរ
Cambodgien

{ អ អា ឺ ឺ ឺ ឺ ឺ ឺ

ឡាតាំង
Romain

{ a . ā i i u ū e o

សៀម
Siamois

{ ខ ខា ខី ខី ខុ ខុ ខេ ខៃ

លាវ
Laotien

{ ខា ខា ខុ ខុ ខុ ខុ ខេ ខៃ

សិង្ហបុរី
Cinghalais

{ ខ ខា ខុ ខុ ខុ ខុ ខុ ខុ

ប៊ែរម៉ា
Birman

{ ខា ខា ខុ ខុ ខុ ខុ ខុ ខុ

ស្រ្តីស្រ្តី

Signes et accents.

ខ្មែរ
Cambodgien

}		ᳵ	᳆	᳇	᳈	᳉	᳊	᳋
---	--	---	---	---	---	---	---	---

ឡាតាំង
Romain

}		a	ā	i	ī	u	ū	e	o
---	--	---	---	---	---	---	---	---	---

សៀម
Siamois

}		ᳵ	᳆	᳇	᳈	᳉	᳊	᳋	᳌
---	--	---	---	---	---	---	---	---	---

លាវ
Laotien

}		ᳵ	᳆	᳇	᳈	᳉	᳊	᳋	᳌
---	--	---	---	---	---	---	---	---	---

សិង្ហបុរី
Cinghalais

}		ᳵ	᳆	᳇	᳈	᳉	᳊	᳋	᳌
---	--	---	---	---	---	---	---	---	---

ភូមា
Birman

}		ᳵ	᳆	᳇	᳈	᳉	᳊	᳋	᳌
---	--	---	---	---	---	---	---	---	---

ព្យញ្ជនៈ
៦៦

Consonnes.

ខែរ
Cambodgien

ក ខ គ ឃ ង

ក្រូម
Romain

k kh g gh n

សៀម
Siamois

ก ข ก ฃ ฅ

លាវ
Laotien

ກ ກ ຄ ຈ ຈ

សិង្ហ
Cinghalais

ක ක ග ජ ච

ប៊ែរ
Birman

က ခ ဂ ဃ င

ខ្មែរ
Cambodgien

{ ក ខ គ ឃ ង

រ៉ូម
Romain

{ c ch j jh ñ

សៀម
Siamois

{ ฦ ฦๅ ฦๆ ฦ็ ฦ่

លាវ
Laotien

{ ວ ຂ ຄ ຈ ງ

សិង្ហា
Cinghalais

{ ට ජ ජ් ක් ඳ

ភូមា
Birman

{ ဝ ဆ ဇ ဈ ည

ក្រវ
Cambodgien

{ ក ខ គ ឃ ង

ត ថ
Romain

{ t th d dh n

សៀម
Siamois

{ ฦ ฦ๓ ฦ๔ ฦ๕ ฦ๖

ລາវ
Laotien

{ ຄ ຈ ງ ຈຳ ຈຳ

လဏ္ဍ
Cinghalais

{ ට ට ට ට ට

ဗမာ
Birman

{ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ

ខ្មែរ
Cambodgien } ក ខ ឃ ង ច

រ៉ូម
Romain } t th d dh n

សៀម
Siamois } ក ណ ត ធី ណ

លាវ
Laotien } ខ ង ង ង ឃ

បង់ក្លា
Cinghalais } ឃ ង ង ង ឃ

ប៊្រម៉ា
Birman } ខ ង ង ង ឃ

ខ្មែរ
Cambodgien

{ ប្រ ផ ឡ ក ខ

ឡាតាំង
Romain

{ p ph b bh m

សៀម
Siamois

{ ប ផ ឡ ក ខ

លាវ
Laotien

{ ប ផ ឡ ក ខ

សិង្ហា
Cinghalais

{ ប ផ ឡ ក ខ

ភូមា
Birman

{ ប ផ ឡ ក ខ

វៀត
CAMBODGIEN

យ្យ ឆ្រ ឆ្រ ឆ្រ ឆ្រ ឆ្រ ឆ្រ ។

រ៉ូម
Romain

y r l v s h l m ។

សៀម
Siamois

ប រ ឆ វ ឆ អ អ ។

លាវ
Laotien

ឃ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ។

សិង្ហា
Cinghalais

ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ។

ភូមា
Birman

ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ឆ ។

សុត្តនិបិដកេ ទីយនិកាយស្ស

បឋមោ ភាគោ

សីលកុណ្ឌិកោ

នមោ តស្ស កកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

ព្រហ្មជាលសត្តិ បឋមំ

(១) ឯវម្មេ សុត្តំ ។ ឯកំ សមយំ កកវា អន្តរា
 ច រាជគហំ អន្តរា ច នាឡន្តំ អន្តានមគ្គប្បដិបន្នោ
 ហោតិ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ បព្វមត្តេហិ
 ភិក្ខុសតេហិ ។ សុប្បិយោបិ ខោ បរិព្វាជកោ អន្តរា
 ច រាជគហំ អន្តរា ច នាឡន្តំ អន្តានមគ្គប្បដិបន្នោ
 ហោតិ សទ្ធិំ អន្តេវាសីនា ព្រហ្មទត្តេន មាណវេន ។
 តត្រ សុទំ សុប្បិយោ បរិព្វាជកោ អនេកបរិយាយេន

សុត្តន្តបិដក ទី១១ ទី១១

បឋមភាគ

សីលក្ខន្ធវិគ្គ

សូមនមស្ការ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ

ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គនោះ ។

ព្រហ្មជាលសូត្រ ទី ១

(១) (សូត្រនេះ^(១)) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ^(២) ។ សម័យមួយ
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ក្នុងចន្លោះនៃក្រុងវរាង្គ-
គ្រឹះនឹងចន្លោះនៃនាឡន្ទត្រាម ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើន ចំនួន៥០០រូប ។
ចំណែកខាងសុប្បិយបរិព្វាជក ក៏បានដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ក្នុងចន្លោះនៃ
ក្រុងវរាង្គគ្រឹះនឹងចន្លោះនៃនាឡន្ទត្រាម ជាមួយនឹងព្រហ្មទុត្តមាណាពវដែល
ជាកូនសិស្សដែរ ។ បានឮថា ក្នុងផ្លូវឆ្ងាយនោះ សុប្បិយបរិព្វាជក

១ សព្វដែលប្រែថា សូត្រនេះនោះ មិនមានក្នុងបាលីទេ តែអង្គិកថាបារាមិត្តស្យល់ថាឲ្យដាក់
បញ្ចូលមកប្រែ ដើម្បីសម្រួលសេចក្តីឲ្យងាយស្តាប់ យើងក៏បានយកសព្វនេះមកដាក់ខាងដើម
សូត្រទាំង ៤ ដែលមានក្នុងសៀវភៅសុត្តន្តបិដកបឋមភាគនេះ ដល់ទៅសៀវភៅខាងមុខ ។
ទៀត មិនបាច់ដាក់សព្វនេះបញ្ចូលមកប្រែទៀតឡើយ ពីព្រៃតែប៉ុន្តែបាលីប៉ុណ្ណោះ ។ ២ ជាពាក្យ
ព្រះអាណន្ត ព្រោះព្រះសូត្រក្នុងសុត្តន្តបិដកទាំងមូលនេះ សុទ្ធតែជាសូត្រដែលព្រះអាណន្តឆ្កេរ
បានស្តាប់មក ដូចមានបាលីប្រកាសខ្លះរបស់លោកក្នុងខាងដើមនៃសូត្រទាំងនោះថា ឆរម្មេ
សុតំ ។ ដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដក ទីបីមកាយស្ស សីលក្ខន្ធវគ្គោ

ពុទ្ធស្ស អវល្លំ កាសតិ ធម្មស្ស អវល្លំ កាសតិ
 សង្ឃស្ស អវល្លំ កាសតិ ។ សុប្បយស្ស បទ
 បរិព្វាជកស្ស អន្តេវាសី ព្រហ្មទត្តោ មាលារោ អនេ-
 កបរិយាយេន ពុទ្ធស្ស វល្លំ កាសតិ ធម្មស្ស វល្លំ
 កាសតិ សង្ឃស្ស វល្លំ កាសតិ ។ វតីហ តេ
 ឧកោ អាចរិយន្តេវាសី អពាមពាស្ស ឧដិវបទ្ធនិកវាទា
 ភកវន្តំ បិដ្ឋតោ បិដ្ឋតោ អនុពុទ្ធា^(១) ហោន្តំ ភិក្ខុសង្ឃ-
 ព្វា ។ អថ ខោ ភកវា អម្ពលដ្ឋិកាយំ វាជាការកេ
 ឯកវត្តវាសំ ឧបគព្ពំ^(២) សទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃេន ។ សុប្ប-
 យេបិ ខោ បរិព្វាជកោ អម្ពលដ្ឋិកាយំ វាជាការកេ
 ឯកវត្តវាសំ ឧបគព្ពំ^(៣) សទ្ធិំ អន្តេវាសិទា ព្រហ្មទត្តេន
 មាលារេន ។ តត្របិ សុទំ សុប្បយោ បរិព្វាជកោ
 អនេកបរិយាយេន ពុទ្ធស្ស អវល្លំ កាសតិ ធម្មស្ស
 អវល្លំ កាសតិ សង្ឃស្ស អវល្លំ កាសតិ ។ សុប្ប-
 យស្ស បទ បរិព្វាជកស្ស អន្តេវាសី ព្រហ្មទត្តោ
 មាលារោ អនេកបរិយាយេន ពុទ្ធស្ស វល្លំ កាសតិ
 ធម្មស្ស វល្លំ កាសតិ សង្ឃស្ស វល្លំ កាសតិ ។

១ ឧ អនុពុទ្ធា ។ ២-៣ ឧបគព្ពិកិ ឃឃេ ។

សុត្តន្តបិដក វិមជ្ឈិកាយ សីលកូទុវគ្គ

ពោលតិះដៀលព្រះពុទ្ធ ពោលតិះដៀលព្រះធម៌ ពោលតិះដៀលព្រះ
សង្ឃ ដោយអនេកបរិយាយ ។ ឯព្រហ្មទុក្ខមាណាពដែលជាកូនសិស្ស
របស់សុប្បិយបរិព្វាជក ក៏ពោលសរសើរគុណព្រះពុទ្ធ ពោលសរសើរ
គុណព្រះធម៌ ពោលសរសើរគុណព្រះសង្ឃ ដោយអនេកបរិយាយ
វិញ ។ ព្រោះហេតុយ៉ាងនេះ បានជាបរិព្វាជកទាំងពីរនាក់ គឺអាចារ្យ
នឹងកូនសិស្សនោះ ពោលពាក្យជាសិកសត្រូវទៅរកគ្នានឹងគ្នាដោយគ្រង់
(ឥតមានបញ្ចៀសវាសវង់) ហើយដើរជាប់តាមក្រោយ ។ ព្រះមានព្រះ
ភាគនឹងភិក្ខុសង្ឃទៅ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេចចូល
ទៅគង់នៅក្នុងរាជដំណាក់ ក្នុងសួនឈ្មោះអម្ពលដ្ឋិកា នៅអស់មួយរាត្រី
ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ ។ ឯសុប្បិយបរិព្វាជក ក៏បានចូលទៅនៅក្នុងរាជ
ដំណាក់ ក្នុងសួនឈ្មោះអម្ពលដ្ឋិកា នៅអស់មួយរាត្រីជាមួយនឹងព្រហ្មទុក្ខ-
មាណាពដែលជាកូនសិស្សដែរ ។ ក្នុងរឿងនោះ បានឮថា សុប្បិយបរិព្វាជក
ពោលតិះដៀលព្រះពុទ្ធ ពោលតិះដៀលព្រះធម៌ ពោលតិះដៀលព្រះ
សង្ឃ ដោយអនេកបរិយាយ ។ ឯព្រហ្មទុក្ខមាណាពជាកូនសិស្ស របស់
សុប្បិយបរិព្វាជក ក៏ពោលសរសើរគុណព្រះពុទ្ធ ពោលសរសើរគុណ
ព្រះធម៌ ពោលសរសើរគុណព្រះសង្ឃ ដោយអនេកបរិយាយវិញ ។

ព្រហ្មសិលសុត្តេ សុត្តនិកាមំ

ឥតិហ តេ ឧកោ អាចរិយន្តោវាសី អណាមពាស្ស ឧជ្ជវិ-
 បច្ឆនិកវាណ កកវន្តំ បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ អនុពុល្លា ហោន្តិ
 កិក្ខុសង្ឃញ្ច ។ អថទោ សម្ពហុលានំ កិក្ខុនំ វត្តិយា
 បច្ឆសសមយំ បច្ឆដ្ឋិតានំ មណ្ឌលមារឿ សន្និសីទ្ធានំ
 សន្និបតិកានំ អយំ សង្ខយធម្មោ^(១) ឧទទានិ អច្ឆរិយំ
 អាវុសោ អព្ភនំ^(២) អាវុសោ យាវព្ភានំ តេន កកវតា
 ជានតា បស្សតា អវហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន សត្តានំ
 ធានាធិម្ភតិកតា សុបដិវទិតា^(៣) អយំ ហិ សុប្បិយោ
 បរិព្វាជកោ អនេកបរិយាយេន ពុទ្ធស្ស វណ្ណំ កាសតិ
 ធម្មស្ស វណ្ណំ កាសតិ សង្ឃស្ស វណ្ណំ កាសតិ
 សុប្បិយស្ស បន បរិព្វាជកស្ស អន្តោវាសី ព្រហ្មនត្តោ
 មាណវោ អនេកបរិយាយេន ពុទ្ធស្ស វណ្ណំ កាសតិ
 ធម្មស្ស វណ្ណំ កាសតិ សង្ឃស្ស វណ្ណំ កាសតិ ឥតិហ
 ឥមេ ឧកោ^(៤) អាចរិយន្តោវាសី អណាមពាស្ស ឧជ្ជវិ-
 បច្ឆនិកវាណ កកវន្តំ បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ អនុពុល្លា ហោន្តិ

១ សង្ខិយធម្មតិបិ បាលី ។ ២ ឧ. អព្ភនំ ។ ៣ សុប្បិយវិទិតិបិ បាលី វិភាខេន
 យុត្តរោ ។ ៤ ឥតិហ តេ ឥមេ ឧកោតិបិ បាលី ។ ឧ. ម. ឥតិហ មេ ។

ព្រហ្មជាតិវិញ្ញាណ សុត្តនិទាន

ព្រោះហេតុយ៉ាងនេះ បានជាបរិវាណ៧កំណត់ ២ រូប គឺអាចារ្យនឹងកូនសិស្ស
 នោះ ពោលពាក្យជាសឹកសត្រូវ ទៅរកគ្នានឹងគ្នាដោយត្រង់ ដើរជាប់តាម
 ក្រោយ ។ ព្រះមានព្រះភាគនឹងភិក្ខុសង្ឃទៅ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ច្រើនរូបក្រោកឡើង ក្នុងបច្ចុសសប័យនៃរាត្រី ហើយអង្គុយប្រជុំគ្នា
 ក្នុងរោងសម្រាប់សម្រាកកាយ បានផ្ដើមពាក្យស្ទើចនេះឡើងថា ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ អស្ថារ្យណាស់តើហ្ន៎ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ហេតុ
 នេះមិនធ្លាប់កើត បែរជាកើតឡើងបាន ព្រះមានព្រះភាគ អង្គុយនោះ ជា
 អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជ្រាប ទ្រង់ឃើញច្បាស់ ទ្រង់ជ្រាបចំពោះនូវ
 ការនៃសត្វទាំងឡាយ ដែលមានអធ្យាស្រ័យផ្សេងៗ គ្នាដោយពិតប្រាកដ
 ក្នុង ព្រោះថា សុប្បិយបរិវាណ៧កំណត់នេះ ពោលគិះដៀលព្រះពុទ្ធ ពោលគិះ
 ដៀលព្រះធម៌ ពោលគិះដៀលព្រះសង្ឃ ដោយអនេកបរិយាយ ចំណែក
 ខាងព្រហ្មទត្តមាណាត ជាកូនសិស្ស របស់សុប្បិយបរិវាណ៧កំណត់ ពោលសរ-
 សើរគុណព្រះពុទ្ធ ពោលសរសើរគុណព្រះធម៌ ពោលសរសើរគុណព្រះ
 សង្ឃ ដោយអនេកបរិយាយវិញ ព្រោះហេតុយ៉ាងនេះ បានជាបរិវាណ-
 ៧កំណត់ពីរនាក់ គឺអាចារ្យនឹងកូនសិស្សនេះ ពោលពាក្យជាសឹកសត្រូវ
 ទៅរកគ្នានឹងគ្នាដោយត្រង់ ដើរជាប់តាមក្រោយ ។ នៃព្រះមានព្រះភាគ

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវិញ្ញា

ភិក្ខុសង្ឃញាតិ ។ អថខោ កកវា តេសិ ភិក្ខុនំ ឥមំ
សង្ខ័យធម្មំ វិទិត្តា យេន មណ្ឌលមាឡេ តេនុបសង្កមំ
ឧបសង្កមត្តា បញ្ចត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ និសជ្ឈ ខោ
កកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ កាយ នុត្ត ភិក្ខុវេ ឯតវហិ
កតាយ សង្កសិញ្ញា សង្កបតិតា កា ច បន វេ
អន្តរា កតា វិប្បកតាតិ ។ ឯវិវុត្តេ តេ ភិក្ខុ កកវន្តំ ឯត-
នវេច្ឆំ ឥន កន្តេ អម្បាភិ វតិយា បច្ចុសសមយំ បច្ចុដ្ឋិ-
តានំ មណ្ឌលមាឡេ សង្កសិញ្ញានំ សង្កបតិតានំ អយំ
សង្ខ័យធម្មោ ឧទទាទិ អច្ឆរិយំ អាវុសោ អញ្ញតិ អាវុសោ
យាវត្តំនំ តេន កកវតា ជានតា បស្សតា អវហតា
សម្មាសមុទ្ទេន សត្តានំ បាណិធម្មតិកតា សុប្បដិវិទិតា
អយំ ហិ សុប្បិយោ បរិញ្ញាជណោ អនេកបរិយាយេន
ពុទ្ធស្ស អវណិ កាសតិ ធម្មស្ស អវណិ កាសតិ

សុត្តន្តបិដក ទីបេតិកាយ សីលបុគ្គលិក

នឹងភិក្ខុសង្ឃទៅ ។ គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវ
 ពាក្យស្ងួចនេះរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ហើយទ្រង់យាងចូលទៅក្នុងរោង
 សម្រាប់សម្រាកកាយ លុះយាងទៅដល់ហើយ ទ្រង់គង់លើអាសនៈ
 ដែលគេតែងតាំងថ្វាយ ។ លុះព្រះមានព្រះភាគគង់ហើយ ក៏ទ្រង់
 គ្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមក
 អង្គុយប្រជុំគ្នាក្នុងទីនេះ និយាយពីរឿងរ៉ាវដូចម្តេច ចុះពាក្យជាចន្លោះ(១)
 ដូចម្តេច ដែលអ្នកទាំងឡាយនិយាយមិនទាន់ចប់ ។ កាលព្រះមានព្រះ
 ភាគទ្រង់សួរយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
 ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលខ្ញុំព្រះអង្គទាំង
 ឡាយក្រោកឡើងក្នុងបច្ចុប្បន្នសម័យនៃរាត្រី ហើយអង្គុយប្រជុំគ្នាក្នុងរោង
 សម្រាប់សម្រាកកាយនេះ បានផ្តើមពាក្យស្ងួចនេះឡើងថា ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ អស្ចារ្យណាស់តើហ្ន៎ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ
 ហេតុនេះ មិនធ្លាប់កើត ក៏បែរជាកើតឡើងបាន ព្រះមានព្រះភាគអង្គុយនោះ
 ជាអវហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជ្រាបឃើញច្បាស់ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់លាស់
 នូវការវិនិច្ឆ័យទាំងឡាយ ដែលមានអធិក្សត្រយ័យផ្សេងៗ គ្នា ដោយពិត
 ប្រាកដ ព្រោះថាសុប្បាយបរិបូណ៌នេះ ពោលគិះដៀលព្រះពុទ្ធ ពោល
 គិះដៀលព្រះធម៌ ពោលគិះដៀលព្រះសង្ឃ ដោយអនេកបរិយាយ

១ អដ្ឋិកហា ថា ពាក្យជាចន្លោះអំពីគុណធម៌ មានកម្មវិញ្ញាណមនសិករវិនិច្ឆ័យនិងអដ្ឋិកថា
 ជាដើម ។

ព្រហ្មណ៍សុត្តន្ត សុត្តនិទានំ

សង្ឃស្ស អវណ្ណំ កាសតិ សុប្បយស្ស បទ បរិព្វាជ-
កស្ស អន្តោវាសំ ព្រហ្មទត្តោ មាលារោ អនេកិបរិ-
យាយេន ពុទ្ធស្ស វណ្ណំ កាសតិ ធម្មស្ស វណ្ណំ កាសតិ
សង្ឃស្ស វណ្ណំ កាសតិ ឥតិហា ឥមេ ឧកោ អាចរិយន្តេ-
វាសំ អនាមតាស្ស ឧជុប្បច្ឆនិកវាណា កកវន្តំ បិដ្ឋិតោ
បិដ្ឋិតោ អនុពន្ធា ហោន្តិ ភិក្ខុសង្ឃញ្ញាតិ អយំ ខោ លោ
កន្តេ អន្តរា កថា វិប្បកតា អថ កកវា អនុប្បត្តោតិ ។
មមំ វា ភិក្ខុវេ បរេ អវណ្ណំ កាសេយ្យំ ធម្មស្ស វា
អវណ្ណំ កាសេយ្យំ សង្ឃស្ស វា អវណ្ណំ កាសេយ្យំ
តត្រត តុម្រោហំ ន អាយាតោ ន អបច្ឆយោ ន ចេត-
សោ អនកិវន្តិ ករណីយា ។ មមំ វា ភិក្ខុវេ បរេ
អវណ្ណំ កាសេយ្យំ ធម្មស្ស វា អវណ្ណំ កាសេយ្យំ សង្ឃ-
ស្ស វា អវណ្ណំ កាសេយ្យំ តត្រត ចេ តុម្រោ អស្សថ
កុបិតា វា អនត្តមនា វា តុម្រោវស្ស(១) តេន អន្ត-
រាយោ ។ មមំ វា ភិក្ខុវេ បរេ អវណ្ណំ កាសេយ្យំ

១ ឧ. ម. កុម្មំ យវស្ស ។

ព្រហ្មដាលសូត្រ សុត្តនិទាន

ឯព្រហ្មទត្តមាណាតដែលជាកូនសិស្ស របស់សុប្បិយបរិព្វាជក ក៏ពោល
 សរសើរគុណព្រះពុទ្ធ ពោលសរសើរគុណព្រះធម៌ ពោលសរសើរគុណ
 ព្រះសង្ឃ ដោយអនេកបរិយាយវិញ ព្រោះហេតុយ៉ាងនេះ បានជា
 បរិព្វាជកទាំង ២ នាក់ គឺអាចារ្យនឹងកូនសិស្សនោះ ពោលពាក្យជាសឹក
 សត្រូវទៅរកគ្នានឹងគ្នាដោយត្រង់ ដើរជាប់តាមក្រោយ ៗ នៃព្រះមានព្រះ
 ភាគនឹងភិក្ខុសង្ឃទៅ បណ្ឌិតព្រះអង្គដំបំរើន ពាក្យជាចន្លោះនេះឯង ដែល
 ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ និយាយមិនទាន់ចប់នៅឡើយ ទទួលព្រះមានព្រះ
 ភាគស្តេចមកដល់ ។ ព្រះអង្គទ្រង់គ្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ទោះបីពួកសត្វដទៃ ពោលតិះដៀលតថាគតក្តី ពោលតិះដៀលព្រះធម៌
 ក្តី ពោលតិះដៀលព្រះសង្ឃក្តី អ្នកទាំងឡាយមិនគួរធ្វើគំនុំ មិនគួរធ្វើ
 សេចក្តីមិនត្រេកអរ មិនគួរធ្វើសេចក្តីអាក់អន់ចិត្ត ចំពោះពួកសត្វទាំងនោះ
 ឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោះបីពួកសត្វដទៃ ពោលតិះដៀល
 តថាគតក្តី ពោលតិះដៀលព្រះធម៌ក្តី ពោលតិះដៀលព្រះសង្ឃក្តី បើ
 អ្នកទាំងឡាយក្រោធ ឬអាក់អន់ចិត្តចំពោះពួកសត្វទាំងនោះហើយ មុខ
 ជាសេចក្តីអន្តរាយ (នៃគុណទាំងឡាយមានបឋមជ្ឈានជាដើម) នឹងកើត
 មានប្រាកដដល់អ្នកទាំងឡាយ ដោយសេចក្តីក្រោធនឹងសេចក្តីអាក់អន់ចិត្ត
 នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោះបីពួកសត្វដទៃពោលតិះដៀលតថាគតក្តី

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិកាយស្ស សីលទូត្តវិញ្ញោ

ធម្មស្ស វា អវណ្ណំ កាសេយ្យំ សធម្មស្ស វា អវណ្ណំ
 កាសេយ្យំ តត្រ ចេ តុម្ហេ អស្សថ កុប័តា វា អនត្ត-
 មនា វា អបិទុ តុម្ហេ បរេសំ សុកាសិតំ វា ទុញាសិតំ
 វា អាជានេយ្យថាតំ ។ នោ ហេតំ កន្តេ ។ មមំ វា
 ភិក្ខុវេ បរេ អវណ្ណំ កាសេយ្យំ ធម្មស្ស វា អវណ្ណំ
 កាសេយ្យំ សធម្មស្ស វា អវណ្ណំ កាសេយ្យំ តត្រ
 តុម្ហេហំ អក្ខតំ អក្ខតតោ និព្វេថេតង្គំ ឥតិបេតំ^(១)
 អក្ខតំ ឥតិបេតំ អនច្ចំ នត្តិបេតំ អម្ហេសុ ន ច បនេតិ
 អម្ហេសុ សំវិជ្ជតីតិ ។ មមំ វា ភិក្ខុវេ បរេ វណ្ណំ
 កាសេយ្យំ ធម្មស្ស វា វណ្ណំ កាសេយ្យំ សធម្មស្ស វា
 វណ្ណំ កាសេយ្យំ តត្រ តុម្ហេហំ ន អាទន្តោ ន សោម-
 នស្សំ ន ចេតសោ ឧត្ថិលាវិតត្តំ ករណីយំ ។ មមំ វា
 ភិក្ខុវេ បរេ វណ្ណំ កាសេយ្យំ ធម្មស្ស វា វណ្ណំ កាសេ-
 យ្យំ សធម្មស្ស វា វណ្ណំ កាសេយ្យំ តត្រ ចេ តុម្ហេ
 ភិក្ខុវេ អស្សថ អាទន្តោ សុមនា ឧត្ថិលាវិតត្តា

១ ១, អតិបិ ឯវំ ។

សុត្តន្តបិដក វិយាសិកាយ សីលក្ខន្ធស្ត

ពោលគិះដៀលព្រះធម៌ក្តី ពោលគិះដៀលព្រះសង្ឃក្តី បើអ្នកទាំងឡាយ
 ក្រោធ ឬអាក់អន់ចិត្តចំពោះពួកសត្វទាំងនោះហើយ អ្នកទាំងឡាយនឹង
 បានដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីនៃពាក្យពំពោះឬពាក្យអាក្រក់ របស់ពួកសត្វដទៃ
 ដែរឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំ
 មិនអាចដឹងច្បាស់ នូវសេចក្តីនៃពាក្យនោះទេ ។ ព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោះបីពួកសត្វដទៃ ពោលគិះ
 ដៀលតថាគតក្តី ពោលគិះដៀលព្រះធម៌ក្តី ពោលគិះដៀលព្រះសង្ឃ
 ក្តី អ្នកទាំងឡាយគប្បីឃាត់ពាក្យមិនពិត ដោយពាក្យមិនពិត ចំពោះ
 ពួកសត្វទាំងនោះថា ពាក្យនេះមិនពិត ដោយហេតុនេះ ពាក្យនេះមិន
 ប្រាកដដោយហេតុនេះ ហេតុនេះឥតមានក្នុងពួកយើង មួយវិញទៀត
 ពាក្យនេះរកមិនបានក្នុងពួកយើងទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោះបីពួក
 សត្វដទៃ ពោលសរសើរគុណតថាគតក្តី ពោលសរសើរគុណព្រះធម៌ក្តី
 ពោលសរសើរគុណព្រះសង្ឃក្តី អ្នកទាំងឡាយមិនគួរធ្វើសេចក្តីរករាយ
 មិនគួរធ្វើសោមនស្ស មិនគួរធ្វើសេចក្តីព្រើលចិត្ត ចំពោះពួកសត្វទាំង
 នោះឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោះបីពួកសត្វដទៃ ពោលសរសើរ
 គុណតថាគតក្តី ពោលសរសើរគុណព្រះធម៌ក្តី ពោលសរសើរគុណព្រះ
 សង្ឃក្តី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយមានចិត្តរីករាយ គ្រេកអរ

ព្រហ្មជាលសុត្តេ ពុទ្ធសីលំ

តម្រាវស្ស តេន អន្តរាយោ ។ មមំ វា ភិក្ខុវេ បរេ
 វណ្ណំ កាសេយ្យំ ធម្មស្ស វា វណ្ណំ កាសេយ្យំ សង្ឃ-
 ស្ស វា វណ្ណំ កាសេយ្យំ តក្រ តុម្រេហិ ភ្នំតំ ភ្នំតោ
 បដិជាជិតតំ ឥតិបេតំ ភ្នំតំ ឥតិបេតំ តត្ថំ អត្តិបេតំ
 អម្រឹស្ម ឥវិជ្ជតិ ច បទេតំ អម្រឹស្មតិ ។

[២] អប្បមត្តតំ ខោ បទេតំ ភិក្ខុវេ ឱរមត្តតំ
 សីលមត្តតំ យេន បុត្តជ្ឈនោ តថាភកស្ស វណ្ណំ វទ-
 មារោ វទេយ្យ ។ តតមញ្ចតំ^(២) ភិក្ខុវេ អប្បមត្តតំ
 ឱរមត្តតំ សីលមត្តតំ យេន បុត្តជ្ឈនោ តថាភកស្ស
 វណ្ណំ វទមារោ វទេយ្យ ។

១ ឱ.ម. កតមញ្ចតំ ។

ព្រហ្មដាលសូត្រ បូជសីល

ត្រើលចិត្ត ចំពោះពួកសត្វទាំងនោះហើយ សេចក្តីអន្តរាយ (នៃគុណទាំង
 ឡាយមានបឋមជ្ឈានជាដើម) នឹងកើតមានប្រាកដ ដល់អ្នកទាំងឡាយ
 ព្រោះសេចក្តីត្រេកអរនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោះបីពួកសត្វ
 ដទៃ ពោលសរសើរគុណតថាគតក្តី ពោលសរសើរគុណព្រះធម៌ក្តី
 ពោលសរសើរគុណព្រះសង្ឃក្តី អ្នកទាំងឡាយត្រូវប្រែជាពាក្យពិតតាម
 ពាក្យពិត ចំពោះពួកសត្វទាំងនោះថា ពាក្យនេះពិតដោយហេតុនេះមែន
 ពាក្យនេះប្រាកដដោយហេតុនេះមែន ពាក្យនេះតែងមាន ក្នុងពួកយើង
 មែន មួយវិញទៀត ពាក្យនេះ រមែងរកបាន ក្នុងពួកយើងមែន ។

(២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជន កាលបើពោលសរសើរគុណ
 របស់តថាគត តែងសរសើរដោយគុណជាតណា គុណជាតន្ត្រីមានប្រ-
 មាណតិច មានប្រមាណស្ទួចស្ទើរបានត្រឹមតែសីលប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជន កាលបើពោលសរសើរគុណរបស់តថាគត ដោយ
 គុណជាតណា គុណជាតន្ត្រីមានប្រមាណតិច មានប្រមាណស្ទួចស្ទើរ
 បានត្រឹមតែសីលប៉ុណ្ណោះ តើដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគាយស្ស សីលក្ខន្ធវិញ្ញា

(៣) ចាណាភិចាភិ បហាយ ចាណាភិចាតា
 បដិវិរតោ សមណោ តោតមោ ជិហិតនណ្ណោ ជិហិត-
 សត្តោ លដ្ឋី ទយាបន្នោ សត្វប្បណាភូតហិតា នុកម្បី
 វិហារភីតិ ។ ឥតិ វា ហិ ភិក្ខុវេ បុត្តជ្ឈនោ តថាភតស្ស
 វណ្ណំ វទមាថោ វទេយ្យ ។ អទិន្នាទានំ បហាយ អទិន្នា-
 ទានា បដិវិរតោ សមណោ តោតមោ ទិន្នាទាយី ទិន្នា-
 ជិក្ខុន្តី អថេនេន សុចិក្ខុតេន អត្តនា វិហារភីតិ ។ ឥតិ វា
 ហិ ភិក្ខុវេ បុត្តជ្ឈនោ តថាភតស្ស វណ្ណំ វទមាថោ
 វទេយ្យ ។ អព្រហ្មចរិយំ បហាយ ព្រហ្មចារី សមណោ
 តោតមោ អារាចារី វិរតោ មេត្តនា តាមធម្មាភិ ។ ឥតិ
 វា ហិ ភិក្ខុវេ បុត្តជ្ឈនោ តថាភតស្ស វណ្ណំ វទមាថោ
 វទេយ្យ ។

(៤) មុសាវាទំ បហាយ មុសាវាទា បដិវិរតោ សម-
 ណោ តោតមោ សត្តវាទំ សត្តសន្នោ ថេតោ បច្ចយំតោ

លុត្តន្តបិដក វិយង្គិយ លីលចូន្តវគ្គ

(៣) (បុថុជន តែងពោលសរសើរថា) ព្រះសមណគោតម លះបង់
 បាណាតិបាតហើយ វៀរស្រឡះចាកបាណាតិបាតហើយ មានដំបង
 ដាក់ចុះហើយ មានគ្រឿងស្រ្តាដាក់ចុះហើយ មានសេចក្តីខ្មាសបាប
 ដល់នូវសេចក្តីកាណិតអាសូរ មានសេចក្តីអនុគ្រោះ ដោយប្រយោជន៍
 ដល់សព្វសត្វ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជន កាលពោលសរសើរគុណ
 របស់តថាគត តែងពោលដូច្នោះក៏មាន ។ ថា ព្រះសមណគោតម លះបង់
 នូវអទិន្នាទានហើយ វៀរស្រឡះចាកអទិន្នាទានហើយ ព្រះអង្គកាន់យក
 តែរបស់ដែលគេឲ្យ ប្រាថ្នាតែរបស់ដែលគេឲ្យ មានអត្តភាពជាអ្នកមិន
 លួច មានសភាពដ៏ស្អាត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជន កាលពោល
 សរសើរគុណរបស់តថាគត តែងពោលដូច្នោះក៏មាន ។ ថា ព្រះសមណ-
 គោតម លះបង់អព្រហ្មចរិយៈហើយ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ ព្រះ
 អង្គចៀសវាង (អំពីអព្រហ្មចរិយៈ) វៀរចាកមេថុនធម្ម ជាធម៌របស់អ្នក
 ស្រុកហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជន កាលពោលសរសើរ
 គុណរបស់តថាគត តែងពោលដូច្នោះក៏មាន ។

(៤) (បុថុជន តែងពោលសរសើរថា) ព្រះសមណគោតម លះ
 បង់មុសាវាទហើយ វៀរស្រឡះចាកមុសាវាទហើយ ព្រះអង្គពោលតែ
 ពាក្យពិត តពាក្យពិត មានវចនាប្បដ្ឋាន គួរអ្នកផងជឿបាន មិនពោល

ព្រហ្មជាតិសុត្តន្ត បិដកសំ

អរិសំវាទតោ លោកុស្មាតិ ។ ឥតិ វា ហិ ភិក្ខុវេ
 បុប្ផជ្ឈនោ តថាគុតស្ស វណ្ណំ វទមាណោ វទេយ្យ ។
 បិសុណំ វចំ បហាយ បិសុណាយ វាចាយ បដិវិតោ
 សមណោ តោតមោ ឥតោ សុត្វា ន អម្បត្រ អក្ខតា
 ឥមេសំ កេទាយ អម្បត្រ វា សុត្វា ន ឥមេសំ អក្ខតា
 អប្បសំ កេទាយ ។ ឥតិ ភិញ្ញំ វា សុញ្ញតា សហិតា
 ំ វា អនុប្បនាតា សមត្តារមោ សមត្តរតោ សមត្តន្ទដ្ឋិ
 សមត្តករណី វាចំ កាសិតាតិ ។ ឥតិ វា ហិ ភិក្ខុវេ
 បុប្ផជ្ឈនោ តថាគុតស្ស វណ្ណំ វទមាណោ វទេយ្យ ។ ឧសំ
 វចំ បហាយ ឧសាយ វាចាយ បដិវិតោ សមណោ
 តោតមោ យា សា វាចា នេហ កណ្ណសុខា បេមនីយា
 ហនយន្តមា ចោរី ពហុជនកត្តា ពហុជនមនាចា
 តថាវបី វាចំ កាសិតាតិ ។ ឥតិ វា ហិ ភិក្ខុវេ
 បុប្ផជ្ឈនោ តថាគុតស្ស វណ្ណំ វទមាណោ វទេយ្យ ។

ព្រះពោលស្រី ប្បដ្ឋាន

បំភ្លាត់សត្វលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គជន កាលពោលសរសើរ
 គុណរបស់តថាគត តែងពោលដូច្នោះក៏មាន ។ ថា ព្រះសមណគោតម ព្រះ
 អង្គលះបង់បិសុណា វាចាហើយ វៀរស្រឡះចាកបិសុណា វាចាហើយ ព្រះ
 អង្គព្រាហ្មក្សក្នុងសំណាក់នៃពួកជនឯណោះហើយ មិននាំយកទៅប្រាប់ដល់
 ពួកជនឯណោះ ដើម្បីបំបែកពួកជននេះឡើយ ឬព្រាហ្មក្សក្នុងសំណាក់នៃ
 ពួកជនឯណោះហើយ មិននាំយកមកប្រាប់ដល់ពួកជននេះ ដើម្បីបំបែក
 ពួកជនឯណោះឡើយ ។ ព្រះអង្គជាអ្នកផ្សះផ្សាពួកជន ដែលបែកគ្នា
 ហើយផង ជាអ្នកបន្ថែមកំឡាំងឲ្យដល់ពួកជន ដែលព្រមព្រៀងគ្នាហើយ
 ផង ព្រះអង្គមានសេចក្តីព្រមព្រៀងជាទីត្រេកអរ ត្រេកអរក្នុងសេចក្តីព្រម
 ព្រៀង រីករាយក្នុងការព្រមព្រៀង ទ្រង់ពោលវាចាដែលធ្វើឲ្យព្រមព្រៀង
 គ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គជន កាលពោលសរសើរគុណរបស់តថា-
 គត តែងពោលដូច្នោះក៏មាន ។ ថា ព្រះសមណគោតម ទ្រង់លះបង់នូវផុស-
 វាចាហើយ វៀរស្រឡះចាកផុសវាចាហើយ ក៏វាចាណាដែលជាសំដីឥត
 មានទោស ជាសុខដល់ត្រចៀក គួរឲ្យអ្នកផងស្រឡាញ់ពេញហឫទ័យ
 ជាសំដីរបស់អ្នកសប្បុរស ជាទីត្រេកអរនៃជនច្រើននាក់ ពេញចិត្តនៃ
 ជនច្រើននាក់ ទ្រង់ពោលតែវាចាបែបនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គជន កាលពោលសរសើរគុណរបស់តថាគត តែងពោលដូច្នោះក៏មាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ទីបរិយាយស្ស សីលក្កន្តវិញ្ញា

សម្មប្បណាមំ បហាយ សម្មប្បណាថា បដិវិរតោ សម-
 ណោ តោតមោ កាលវាដី ភូតវាដី អត្តវាដី ធម្មវាដី
 វិធម្មវាដី វិណាមវាដី វាចំ ភាសិតា កាលេន សាម-
 ទេសំ បរិយន្តវាដី អត្តសញ្ញាតន្តំ ។ ឥតិ វា ហិ ភិក្ខុវេ
 បុទ្ធគុដោ តថាភក្កស្សវណ្ណំ វិទមាថោ វិទេយ្យ ។

[៥] តីជតាមភូតតាមសមាវណ្ណា បដិវិរតោ សមណោ
 តោតមោតិ ។ ឥតិ វា ហិ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[៦] ឯកកត្តិកោ សមណោ តោតមោ រក្ខបរតោ
 វិរតោ វិកាលកោជនា ។ ធម្មកីតវាទិតវិស្វកុទិស្សនា
 បដិវិរតោ សមណោ តោតមោ ។ មាលាភន្តវិលេបន-
 ទារណាមណ្ឌាធិវិក្កុសនដ្ឋានា បដិវិរតោ សមណោ តោ-

សុត្តន្តបិដក ទីបីមិកាយ សីលប្បទានិក

ថា ព្រះសមណគោតម ទ្រង់លះបង់នូវសម្មប្បលាបហើយ វៀរស្រឡះ
 ចាកសម្មប្បលាបហើយ ព្រះអង្គពោលពាក្យក្នុងកាលគួរ ពោលតែពាក្យ
 ពិតប្រាកដ ពោលតែពាក្យដែលជាអត្ថ ពោលតែពាក្យដែលជាធម៌
 ពោលតែពាក្យដែលជារឺន័យ ពោលតែពាក្យមានឧកាសជាទីដកល់ទុក
 ក្នុងហឫទ័យ ប្រកបដោយគ្រឿងមានមានគ្រឿងកំណត់ ប្រកបដោយ
 ប្រយោជន៍ ដោយកាលដ៏គួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជន កាល
 ពោលសរសើរគុណរបស់តថាគត តែងពោលដូច្នោះក៏មាន ។

(៥) ថា ព្រះសមណគោតម វៀរស្រឡះចាកការធ្វើពីដលាមនឹង
 កូតតាម^(១) ឲ្យវិនាសហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូច្នោះក៏មាន ។ បេ។

(៦) ថា ព្រះសមណគោតម ព្រះអង្គបរិភោគកត្តតែ ១ ពេល
 វៀរលងបរិភោគក្នុងរាត្រី វៀរលងបរិភោគក្នុងកាលខុស ។ ព្រះសម-
 ណគោតម វៀរស្រឡះចាកភិរិយាមើលនូវរូបំ នឹងការស្តាប់នូវចម្រៀង
 នឹងភ្លេងប្រគំ ដែលជាសត្រូវដល់កុសលធម៌ ។ ព្រះសមណគោតម វៀរ
 ស្រឡះចាកភិរិយាទ្រទ្រង់ ប្រដាប់ស្អិតស្អាងរាងកាយ ដោយផ្កាកម្រង

១ រត្នុដែលមានពូជដុះឡើងបាន តែមិនដុះដាប់នឹងផែនដី មានប្រាប់ឈើជាដើម ហៅថា
 ពីលតាម , ឈើស្មៅជាដើម ដែលដុះដាប់នឹងផែនដី ហៅថា ភូតតាម ។

ព្រហ្មវិញ្ញាណសុត្តន្ត ពុទ្ធសីលំ

តមោ ។ ឧត្តាសយនមហាសយនា បដិវរតោ សម-
ណោ តោតមោ ។ ជានុប្បវជនប្បដិក្ខហណា បដិវរតោ
សមណោ តោតមោ ។

(៧) អាមកកធានប្បដិក្ខហណា បដិវរតោ សម-
ណោ តោតមោ ។ អាមកមំសប្បដិក្ខហណា បដិវរ-
តោ សមណោ តោតមោ ។ ឥត្តិកុមារិកប្បដិក្ខហណា
បដិវរតោ សមណោ តោតមោ ។ ទាសីទាសប្បដិក្ខហ-
ណា បដិវរតោ សមណោ តោតមោ ។ អដេឡ្យកប្ប-
ដិក្ខហណា បដិវរតោ សមណោ តោតមោ ។ កុក្កិដ-
ស្វករវប្បដិក្ខហណា បដិវរតោ សមណោ តោតមោ ។
ហត្ថកវស្សវឡ្យវបដិក្ខហណា បដិវរតោ សមណោ តោ-
តមោ ។ ខេត្តវត្ថុប្បដិក្ខហណា បដិវរតោ សមណោ
តោតមោ ។

(៨) ទ្វិទេយ្យបហិណាភមនានុយោតា បដិវរតោ ស-
មណោ តោតមោ ។ កយវិក្កយា បដិវរតោ សមណោ
តោតមោ ។ តុលាក្ខិដកំសក្ខិដមនក្ខិដា បដិវរ-

ព្រហ្មដាលសូត្រ បុរាណ

នឹងគ្រឿងក្រអូបនឹងគ្រឿងលាបផ្សេងៗ ។ ព្រះសមណគោតម វៀរ
ស្រឡះចាកទីដេកទីអង្គុយដ៏ខ្ពស់ នឹងទីដេកទីអង្គុយដ៏ប្រសើរ ។ ព្រះ
សមណគោតម វៀរស្រឡះចាកកិរិយាទទួលមាសនឹងប្រាក់ ។

(៧) ថា ព្រះសមណគោតម វៀរស្រឡះចាកកិរិយាទទួលធាតុ
ឆៅ ។ ព្រះសមណគោតម វៀរស្រឡះចាកកិរិយាទទួលសាច់ឆៅ ។
ព្រះសមណគោតម វៀរស្រឡះចាកកិរិយាទទួលស្រីនឹងក្មេងស្រី ។
ព្រះសមណគោតម វៀរស្រឡះចាកកិរិយាទទួលខ្ញុំស្រីនឹងខ្ញុំប្រុស ។
ព្រះសមណគោតម វៀរស្រឡះចាកកិរិយាទទួលពៅពន្លឺចៀម ។ ព្រះ
សមណគោតម វៀរស្រឡះចាកកិរិយាទទួលមាន់នឹងជ្រូក ។ ព្រះសមណ-
គោតម វៀរស្រឡះចាកកិរិយាទទួលដំរី គោ សេះ ឈ្មោលញី ។ ព្រះ
សមណគោតម វៀរស្រឡះចាកកិរិយាទទួលស្រីនឹងបំការ ។

(៨) ព្រះសមណគោតម វៀរស្រឡះចាកកិរិយាប្រកបនូវទូតកម្ម
គឺនាំសំបុត្របុព្វក្សបណ្ណាដែលគ្រហស្ថ នឹងទៅដោយគេបញ្ជូន អំពីផ្ទះ១
ទៅផ្ទះ១ ។ ព្រះសមណគោតម វៀរស្រឡះចាកការទិញនឹងការលក់ ។
ព្រះសមណគោតម វៀរស្រឡះចាកការធាបាតប្តូរដោយដញ្ជើនឹង

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវិញ្ញា

តោ សមណោ តោតមោ ។ ឧក្កោជនវត្សាននិកតិ-

សារិយោតា បដិវិតោ សមណោ តោតមោ ។ ធនន-

វជនទ្ធនវិបកមោស អាណាបសហសាការា បដិវិតោ

សមណោ តោតមោតិ ។ វតិវា ហិ កិក្ខុវេ បុថុជ-

នោ តថាភតស្ស វណ្ណំ វនមាណោ វនេយ្យ ។

សុត្តន្តបិដក ទិយនិកាយ សីលកុន្ធុវគ្គ

ឆបោកដោយភាជន៍មាន ឆបោកដោយរដ្ឋាស័ររដ្ឋាល^(១) ។ ព្រះសមណគោតម វៀស្រឡះចាកកិរិយាប្រកបនូវអំពើវៀច គឺការបង្កុសបំកាន់បញ្ឆោតបោកប្រាស បន្ទំដោយរបស់បូម ។ ព្រះសមណគោតម វៀស្រឡះចាកកិរិយាកាត់ (នូវអវៈយវៈមានវៃជាដើម) នឹងការសម្លាប់ ចងធ្វើមនុស្សឲ្យវង្វើងផ្លូវ បួនអ្នកស្រុក កំហែងយកទ្រព្យ ។ បុថុជន កាលពោលសរសើរគុណរបស់គ្នាគិត តែងពោលដូច្នោះក៏មាន ។

ចប់ ពូឡសីល ។

១ ការឆបោកឬបន្ទំដោយជញ្ជីងមាន ៤ យ៉ាង គឺបន្ទំដោយរូប ១ បន្ទំដោយអវៈយវៈ ១ បន្ទំដោយការកាន់យក ១ បន្ទំដោយការបិទបាំង ១ ។ អធិប្បាយ បុគ្គលធ្វើជញ្ជីងពីរមានរូបចំនួនបួនបញ្ចក្រវិញតែធ្ងន់ស្រាលជាងគ្នា វេលាទិញប្រើជញ្ជីងធ្ងន់ វេលាលក់ប្រើជញ្ជីងស្រាល ហៅថា បន្ទំដោយរូបច្រើនជញ្ជីង ។ វេលាទិញ ថ្លឹងរបស់យកវៃសង្កត់ជញ្ជីងពីរខាងក្រោយ វេលាលក់យកវៃសង្កត់ជញ្ជីងពីរខាងមុខហៅថា បន្ទំដោយអវៈយវៈគឺវៃ ។ វេលាទិញ ថ្លឹងរបស់កាន់ខ្សែជញ្ជីងខាងគល់ជីង វេលាលក់ កាន់ខ្សែខាងក្នុងជីង ហៅថា បន្ទំដោយការកាន់យក ។ ធ្វើជញ្ជីងជញ្ជីងឲ្យមានប្រហោងខាងក្នុង ហើយប្រកក់ទេចដែកក្នុងប្រហោងនោះ វេលាទិញ ធ្វើឲ្យដែករត់មកខាងក្រោយ វេលាលក់ ធ្វើឲ្យដែករត់មកខាងមុខ ហៅថា បន្ទំដោយការបិទបាំង ។ ធ្វើកាជីនដោយមានសុទ្ធតែ ១ ហើយធ្វើកាជីនក្រឡែជាច្រើន ឲ្យមានពណ៌ប្រហែលគ្នាហើយលក់យកថ្លៃស្មើគ្នានឹងមាន ហៅថា បន្ទំដោយមាន ។ វេលាទិញ ប្រើង្វាល់ធំ វេលាលក់ប្រើង្វាល់តូច ហៅថា បន្ទំដោយង្វាល់ ។ វេលាបានសំណូក វាស់ដីស្រែចម្ការធំឲ្យទៅជាតូច វេលាមិនបានសំណូកវាស់ដីតូចឲ្យទៅជាធំ ដើម្បីឲ្យចំរើនពន្ធ ឬសូយហៅថាបន្ទំដោយង្វាល់ ។

ព្រហ្មជាលសុត្តេ មជ្ឈិមសិលំ ពីជិតមក្ខតតាមសមាម្ពាទ

[៧] យថា វា បនេកេ កោន្តោ សមណាប្រាហ្មណា
 សទ្ធាទេយ្យានិ កោជនានិ កុញ្ញត្វា តេ ឯវុបំ តីជតា-
 មក្ខតតាមសមាម្ពាទំ អនុយុត្តា វិហារន្តំ ។ សេយ្យថីទំ ។
 មូលតីជំ ខន្ធតីជំ សលុតីជំ អក្កតីជំ តីជតីជមេវ បញ្ចមិ
 ឥតិ វា ។ ឥតិ ឯវុបា តីជតាមក្ខតតាមសមាម្ពាទ្ធ
 បដិវិរតោ សមណោ តោតមោតិ ។ ឥតិ វា ហិ កិក្ខុវេ
 បុត្តជ្ឈោ តថាភក្កស្ស វណ្ណំ វទមាទោ វទេយ្យ ។

[៨០] យថា វា បនេកេ កោន្តោ សមណាប្រាហ្ម-
 ណា សទ្ធាទេយ្យានិ កោជនានិ កុញ្ញត្វា តេ ឯវុបំ
 សន្និធិការាបរិកោតំ^(១) អនុយុត្តា វិហារន្តំ ។ សេយ្យ-
 ថីទំ ។ អន្តសន្និធិ^(២) ចានសន្និធិ វត្តសន្និធិ យាន-
 សន្និធិ សយនសន្និធិ វិលេបនសន្និធិ កន្ធុសន្និធិ អា-
 មិសសន្និធិ ឥតិ វា ។ ឥតិ ឯវុបា សន្និធិការាបរិ-
 កោតា បដិវិរតោ សមណោ តោតមោតិ ។ ឥតិ វា
 ហិ កិក្ខុវេ បុត្តជ្ឈោ តថាភក្កស្ស វណ្ណំ វទមាទោ
 វទេយ្យ ។

១ សន្និធិការាបរិកោតន្តិបំ បា.ហិ ។ ២ អន្តសន្និធិន្តិបំ អន្តសន្និធិន្តិបំ ទិស្សតិ ។

ព្រលឹងសព្វគ្រប់ មជ្ឈិមសីល ការធ្វើពិធីតាមដំណើរតាមឲ្យវិទាសជាដើម

(៧) ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដ៏ចម្រើនពួកមួយ បរិភោគ

ភោជនដែលគេឲ្យដោយសទ្ធាហើយ តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តែង
ប្រកបរឿយ ។ នូវកិរិយាធ្វើពិធីតាមនឹងកូតតាមឲ្យវិទាស ។ ពិធីតាមនឹង
កូតតាមនោះ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺ ពូជគឺមើម ឬបូស ១ ពូជគឺដើម ១
ពូជគឺប៉ាំង ១ ពូជគឺចុង ឬត្រួយ ១ ពូជគឺគ្រាប់ ១ ជាតំរូវ ៥ ។ ព្រះសមណ-
គោតម ទ្រង់វៀរស្រឡះចាកកិរិយាធ្វើពិធីតាមនឹងកូតតាមឲ្យវិទាស មាន
សភាពដូច្នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គជនកាលពោលសរសើរគុណ
របស់ថាគត តែងពោលដូច្នោះក៏មាន ។

(១០) ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដ៏ចម្រើនពួកមួយ បរិ-

ភោគភោជនដែលគេឲ្យដោយសទ្ធាហើយ តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
តែងប្រកបរឿយ ។ នូវការបរិភោគវត្ថុ ដែលសន្សំទុក មានសភាពយ៉ាង
នេះ ។ ការសន្សំទុកនោះ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺ ការសន្សំគ្រឿងស្មុំខ្លះ សន្សំ
ទឹកផឹកខ្លះ សន្សំសំពត់ខ្លះ សន្សំយានខ្លះ សន្សំទីដេកខ្លះ សន្សំគ្រឿង
លាបខ្លះ សន្សំគ្រឿងក្រអូបខ្លះ សន្សំអាមិសៈខ្លះ ។ ព្រះសមណគោតម
ទ្រង់វៀរស្រឡះចាកការបរិភោគវត្ថុដែលសន្សំទុក មានសភាពដូច្នោះឯង ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គជនកាលពោលសរសើរគុណ របស់ថាគត
តែងពោលដូច្នោះក៏មាន ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាសិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវិញ្ញោ

[១១] យថា វា បនេកេ កោន្នោ សមណាត្រាហ្មណា សទ្ធាទេយ្យានិ កោជនានិ កុញ្ញត្វា នេ ឯវុបំ វិស្សកទស្សនំ អនុយុត្តា វិហារនំ ។ សេយ្យដីទំ ។ ទត្ថំ ឥតំ វាទិតំ បេត្តំ អក្កានំ ចាលិស្សំ វេតាឡំ កុម្ម- ធុនំ សោកនគរកំ^(១) ចណ្ណាលំ វិសំ ជោវំ ហត្ថយុទ្ធិ អស្សយុទ្ធិ មហិសយុទ្ធិ ឧសកយុទ្ធិ អជយុទ្ធិ មេណ្ហ- យុទ្ធិ កក្កដយុទ្ធិ វដ្តកយុទ្ធិ ទណ្ហយុទ្ធិ មជ្ជយុទ្ធិ ជិត្យុទ្ធិ ឧយ្យោជកំ ពលកំ សេនាព្យហំ អជីកទស្សនំ ឥតំ វា ។ ឥតិ ឯវុបា វិស្សកទស្សនា បដិវេតោ ស- មណោ កោតមោតិ ។ ឥតិ វា ហិ កិត្តវេ បុដ្ឋជនោ តថាគតស្ស វណ្ណំ វទេហនោ វទេយ្យ ។

១ សោភនន្តរកន្តិបិ សោភណគរកន្តិបិ សោភណករណន្តិបិ សោភណកន្តិបិ បាបិស្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ទីយនិកាយ សីលទូន្មាន

(១១) ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដ៏ចំរើនពួកមួយ បរិ-
 ភោគភោជនដែលគេឲ្យដោយសទ្ធាហើយ តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
 តែងប្រកបរឿយៗ នូវការស្តាប់នឹងការមើលនូវល្បែង ដែលជាសត្រូវដល់
 កុសលធម៌ មានសភាពយ៉ាងនេះ ។ ឯល្បែងដែលជាសត្រូវដល់កុសលធម៌
 នោះគឺដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺល្បែងរាំខ្លះ ច្រៀងខ្លះ ប្រគំខ្លះ មហោស្រពខ្លះ
 ចម្បាំងស្តេចការគន្លងព្រះរាមជាដើមខ្លះ គងខ្លះ រតាំងខ្លះ ស្តារមានជ្រុង ៤
 ខ្លះ រូបគំនូរខ្លះ ល្បែងដុំដែកខ្លះ ល្បែងរាំខ្លះ ល្បែងលាងផ្ទៃខ្លះ ដំរី
 ដល់គ្នាខ្លះ សេះប្រឆាំងគ្នាខ្លះ ក្របីដល់គ្នាខ្លះ គោដល់គ្នាខ្លះ ពពែដល់
 គ្នាខ្លះ កែវដល់គ្នាខ្លះ មាន់ដល់គ្នាខ្លះ ចាបដល់គ្នាខ្លះ ល្បែងគុណ
 ដំបងខ្លះ ប្រដាល់ខ្លះ ចំបាប់ខ្លះ ទឹសម្រាប់ច្បាំងគ្នាខ្លះ ទឹសម្រាប់រៀប
 ពលខ្លះ លំនៅកងទ័ពខ្លះ ទីមើលសេនាប្រកបដោយអង្គ ៤ ខ្លះ(១) ។ ឯ
 ព្រះសមណមគោតម ទ្រង់រៀនស្រឡះចាកកិរិយាស្តាប់នឹងការមើលល្បែង
 ដែលជាសត្រូវដល់កុសលធម៌ មានសភាពដូច្នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ បុថុជន កាលពោលសរសើរគុណរបស់តថាគត តែងពោល
 ដូច្នោះក៏មាន ។

១ សេនាដំរី ១ សេនាសេះ ១ សេនារទេះ ១ សេនាថ្មើរជើង ១ ។

ព្រហ្មជាលសុត្តេ បដិមសីលំ ដូតប្បមាទដ្ឋានុយោគោ

[១២] យថា វា មនេកេ កោនោ សមណ-

ព្រាហ្មណា សទ្ធាទេយ្យានំ កោជនានំ កុញ្ញត្វា តេ

ឯវុចំ ជ្ជតប្បមាទដ្ឋានុយោគមនុយុត្តា វិហារន្តំ ។

សេយ្យថំទំ ។ អដ្ឋបទំ ទសបទំ អាណាសំ បរិហារបទំ

សន្តិកំ ខលកំ^(១) យដកំ សលាកហកំ អក្ខំ បដ្ឋបំ

វដ្ឋកំ មោក្ខចកំ ច័ដ្ឋលកំ^(២) បន្តាឡិកំ វេកំ ធនុកំ

អក្ខលកំ មនេសកំ^(៣) យថាវដ្ឋំ ឥតំ វា ។ ឥតំ

ឯវុចា ជ្ជតប្បមាទដ្ឋានុយោកា បដិវតោ សមណោ

កោតមោតិ ។ ឥតំ វា ហិ ភិក្ខុវេ បុត្តជនោ តថាគ-

តស្ស វណ្ណំ វទមាទោ វទេយ្យ ។

១ ពលិកំ ។ ២ បិដ្ឋលកំ ។ ៣ មនេសិកំ ។

ព្រហ្មជាលសូត្រ បដ្ឋិមសីល ការប្រកបល្បែងពាស្តុដាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ

(១២) ដូចជាសមណក្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ធំចំរើនពួកមួយ បរិ-
 ភោគភោជនដែលគេឲ្យដោយសទ្ធាហើយ តែសមណក្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
 តែងប្រកបរឿយ ។ នូវល្បែងបាស្តា ដែលជាហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រ-
 មាទ ។ ល្បែងបាស្តានោះ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺបាស្តាមានក្រឡា ៨ ខ្លះ
 បាស្តាមានក្រឡា ១០ ខ្លះ បាស្តាដែលលេងពង្រីកកាសខ្លះ ល្បែងវង់ផ្លូវ
 ដែលគួរវង់ខ្លះ ល្បែងផ្កាត់គ្រាប់មានគ្រាប់ក្រ្នួសជាដើមខ្លះ លេងបាស្តា
 ក្នុងទីលានសម្រាប់លេងខ្លះ ល្បែងហ្វីស ឬកូនគោលខ្លះ ល្បែងរលាស់
 ទឹកលាក់ឲ្យទាយរូបខ្លះ ល្បែងអង្គញ់ខ្លះ ល្បែងប៉ុស្តិ៍ខ្លះ ល្បែងនង្គ័ល
 តូចខ្លះ ល្បែងដាំដូងខ្លះ ល្បែងកញ្ជាខ្លះ ល្បែងរលំដីខ្សាច់ (បាយឡូក
 បាយឡូ)ខ្លះ ល្បែងរថតូចខ្លះ ល្បែងធុតូចខ្លះ ល្បែងសរសរអក្សរខ្សាច់
 ឲ្យទាយខ្លះ ល្បែងទាយចិត្ត (រស្មីចង)ខ្លះ ល្បែងកំប្លែងគ្រាប់គេខ្លះ ។
 ឯព្រះសមណគោតម ទ្រង់រៀនស្រឡះចាកកិរិយាប្រកបរឿយ ។ នូវល្បែង
 បាស្តា ដែលជាហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ មានសភាពផ្សេងៗ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល កាលពោលសរសើរគុណ របស់តថាគត
 តែងពោលផ្សេងៗ ។

សុត្តន្តបិដក វិយាសិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវគ្គោ

[១៣] យថា ភិ បទេកេ ភោទន្តោ សមណាប្រាហ្ម-

ណា សម្មាទេយ្យានិ ភោជនានិ កុណ្ណត្វា តេ ឯកុបិ

ឧប្បាសយនមហាសយនំ អនុយុត្តា វិហារន្តំ ។ សេយ្យ-

បិដំ ។ អាសន្តិ បល្ល័ង្កំ តោណាតំ ចត្តតំ បដិកំ

បដលកំ គូលកំ វិតតកំ ឧទ្ធុលោមី^(១) ឯតន្តលោមី

កដ្ឋិស្សំ^(២) កោសេយ្យំ កុត្តកំ^(៣) ហត្តត្ថំ អស្សត្ថំ

១. ឧទ្ធុលោមី ។ ២. កដ្ឋិស្សំ ។ ៣. កុត្តកំ ។

សុត្តន្តបិដក ទីបេតិកាយ សីលក្កន្តវគ្គ

(១៣) ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដ៏ចំរើនពួកមួយ បរិ-
 ភោគភោជនដែលគេឲ្យ ដោយសុខ្ខាហើយ តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំង
 នោះ តែងប្រកបរឿយ ។ នូវទុច្ចាសយនមហាសយនៈ (ទីដេកទីអង្គុយ
 ដ៏ខ្ពស់នឹងទីដេកទីអង្គុយដ៏ប្រសើរ) មានសភាពយ៉ាងនេះ ។ ទុច្ចាសយន-
 មហាសយនៈនោះត្រូវដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺ អាសនៈដែលខ្ពស់ហួសប្រមាណ
 ខ្លះ ត្រូវដែលមានជើងវិចិត្រដោយរូបសត្វសាហាវខ្លះ ត្រូវដែលមានរោមវែង
 ជាន់បួនជ្រាប់ខ្លះ កម្រាលដែលគេធ្វើដោយរោមវិចិត្រ ដោយរូបសត្វសា-
 ហាវខ្លះ កម្រាលមានពណ៌សដែលគេធ្វើដោយរោមសត្វខ្លះ កម្រាលដែល
 ធ្វើដោយរោមសត្វមានផ្កាដេរដាសខ្លះ កម្រាលដែលញាត់ដោយសំឡីជា
 ប្រក្រតីខ្លះ កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វ វិចិត្រដោយរូបសត្វសាហាវ
 (មានសីហៈនឹងខ្លាធំជាដើម)ខ្លះ កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វមានរោម
 ប្រាងឡើងតែម្ខាងខ្លះ កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វ មានរោមប្រាង
 ឡើងទាំងសងខាងខ្លះ កម្រាលដែលធ្វើដោយឱនខ្សែស្រយមាស នឹងសូត្រ
 ចាក់ស្រែះដោយរតនវត្ថុ មានមាសជាដើមខ្លះ កម្រាលដែលធ្វើដោយ
 សរសេសសូត្រ ចាក់ស្រែះដោយរតនៈខ្លះ កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វ
 ល្មមចុះពួកស្រីវត្ត ១៦ នាក់ឈររាំប៉ានខ្លះ កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើ
 ខ្នងដំរីខ្លះ កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើខ្នងសេះខ្លះ កម្រាលសម្រាប់ក្រាល

ព្រហ្មទិវលសុត្តេ មជ្ឈិមសិលំ មណ្ឌនវិភូសនដ្ឋិតានុយោគោ

រថក្លរំ(១) អជិទប្បវេណី តនទលិមិកថវិវប្បក្កត្តរណំ ស-
 ឧត្តរន្ទំ ឧកតោលោហិតក្ខបដានំ ឥតិ វា ។ ឥតិ វិ-
 រុចា ឧត្តាសយនមហាសយនា បដិវិតោ សមណោ
 តោតមោតិ ។ ឥតិ វា ហិ ភិក្ខុវេ បុត្តុជ្ឈនោ តថា-
 កតស្ស វណ្ណំ វទមាទោ វទេយ្យ ។

(១២) យថា វា បទេតេ កោដ្ឋោ សមណាប្រាហ្ម-
 ណា សន្តាទេយ្យនំ កោជនានំ កុញ្ញត្តា តេ វិវុបំ
 មណ្ឌនវិភូសនដ្ឋិតានុយោគំ អនុយុត្តា វិហារន្តំ ។ សេយ្យ-
 បិដំ ។ ឧត្តានំ បរិមទ្ធិនំ នហាបនំ សម្ពាហនំ អាទាសំ
 អញ្ញនំ មាលា វិលេបនំ មុខត្តុណ្ណតិ មុខាលេបំ(២)
 ហត្ថពន្ធិ សំខារពន្ធិ ទណ្ណំ ជាលិតិ អសី ខក្កំ ធន្ត

១. ហត្ថព្រណំ វស្សព្រណំ វប្បព្រណំ ។ ២. ទ.ម. មុខាលេបនំ ។

ព្រហ្មណ៍សូត្រ មជ្ឈិមសិល ការប្រកបទ្វេវត្ថុជាទីតាំងនៃការស្តិតស្តាងរាងកាយ
 លើវចនៈ កម្រាលដែលគេធ្វើដោយស្បែកខ្លាខ្លះ កម្រាលដ៏ទុក្ខមដែល
 គេធ្វើដោយស្បែកសត្វឈ្មួសខ្លះ ទីដេកដែលមានពិសានក្រហមព័ទ្ធជាដំបូង
 ខ្លះ ខ្លើយមានពណ៌ក្រហមព័ទ្ធជាដំបូង គឺខ្លើយក្បាលនឹងខ្លើយជើងព្រម
 ព័ទ្ធជាដំបូងមានពណ៌ក្រហមខ្លះ ។ ឯព្រះសមណគោតម ទ្រង់រៀនសូត្រ
 ចាកទូចាសយនមហាសយនៈ មានសភាពដូច្នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គល កាលពោលសរសើរគុណរបស់គេថាគត តែងពោលដូច្នោះក៏មាន ។

(១៤) ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដ៏ចំរើនពួកមួយ បរិ-
 ភោគភោជនដែលគេឲ្យដោយសទ្ធាហើយ តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
 តែងប្រកបរឿយៗ នូវវត្ថុជាទីតាំងនៃការប្រដាប់ស្តិតស្តាងរាងកាយ មាន
 សភាពយ៉ាងនេះ ។ វត្ថុជាទីតាំងនៃការប្រដាប់ស្តិតស្តាងរាងកាយនោះគឺ
 ដូចម្តេច ។ គឺការដុសខាត់បំបាត់ក្លិនអាក្រក់^(១)ខ្លះ ការប្របាច់វត្ថុ^(២)ខ្លះ
 ការផ្លុតទឹកខ្លះ ការគក់ប្របាច់^(៣)ខ្លះ កញ្ចក់ខ្លះ វត្ថុសម្រាប់លាបគ្រឿង
 ប្រដាប់ខ្លះ ផ្កាកម្រងខ្លះ គ្រឿងលាបខ្លះ គ្រឿងលំអិតសម្រាប់ប្រស
 មុខខ្លះ វត្ថុសម្រាប់លាបមុខខ្លះ គ្រឿងប្រដាប់ដៃខ្លះ ចំណង់ផ្លូវសក់
 ខ្លះ ដំបងខ្លះ បំពង់ហ្មីខ្លះ ដាវខ្លះ ព្រះខាន់ខ្លះ ឆត្រខ្លះ ស្បែកជើង

១ អង្គិកថាថា ដុសខាត់ប្រសព្រំដោយវត្ថុ មានគ្រឿងក្រអូបនិងសំអិតជាដើម ដើម្បីបំបាត់
 បង់នូវក្លិនអាក្រក់ក្នុងសរីរៈ ។ ២ ដូចយ៉ាងទារកដែលមានបុណ្យ គេយកមកផ្អែកលើភ្លើង
 លាបប្រេងហើយប្របាច់វត្ថុ ដើម្បីធ្វើទ្រង់ទ្រាយនៃអរិយៈមានដៃជើងជាដើម ឲ្យសមរម្យល្អ ។
 ៣ ការវាយដៃជើងដោយវត្ថុមានអង្គុលជាដើម ធ្វើឲ្យដៃជើងចំរើនមាំមួន ដូចជាអ្នកបំបាត់ ។
 តែក្នុងមន្ត្រីលក្ខណ៍ប្រសិទ្ធិ ការដឹកទាញដៃជើងជាដើម ដើម្បីបំបាត់នូវរោគពុកសៀត ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិយស្ស សីលក្ខន្ធវិញ្ញោ

ចិត្តតាហនំ ឧស្ម័នីសំ មណី វាលវជនី ឌីនាតានិ វត្តានិ
 ទីយនសានិ ឥតិ វា ។ ឥតិ ឃិវុតា មណ្ឌានវិភូសនដ្ឋា.
 ធានុយោកា បដិវតោ សមណោ កោតមោតិ ។ ឥតិ
 វា ហិ ភិក្ខុវេ បុត្តុជ្ជោ តថាភតស្ស វណ្ណំ វនមាលោ
 វនេយ្យ ។

(១៥) យថា វា បនេកេ កោន្តោ សមណាប្រាហ្ម-
 ណា សន្តានេយ្យាន កោជនានិ កុញ្ញត្វា តេ ឃិវុចិ
 តិវុតានកមំ អនុយុត្តា វិហារន្តំ ។ សេយ្យដំទំ ។ វជកមំ
 ចោវកមំ មហាមត្តកមំ សេនាកមំ កយកមំ យុទ្ធកមំ
 អន្តកមំ ចានកមំ វត្តកមំ សយនកមំ មាលាកមំ
 កន្ធកមំ ញាតិកមំ យានកមំ កាមកមំ ជិកមកមំ
 នករកមំ ជនបទកមំ ឥត្តិកមំ បុរិសកមំ ស្វារកមំ

សុត្តន្តបិដក ទីយនិកាយ សីលក្កន្ធវគ្គ

ដ៏វិចិត្រខ្លះ មកដប្បក្បាំងមុខខ្លះ (ស្មៅតសក់) កែវមណីខ្លះ ផ្ចិតធ្វើពីរោម
កន្ទុយសត្វខ្លះ សំពត់សខ្លះ សំពត់មានដាយវែងខ្លះ ។ ឯព្រះសណាមគោតម
ទ្រង់វៀរស្រឡះចាកការប្រកបរឿយ ។ នូវវត្ថុជាទីតាំងនៃការប្រដាប់ស្អិត
ស្អាងរាងកាយ មានសភាពដូច្នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
កាលពោលសរសើរគុណរបស់គេថាគត តែងពោលដូច្នោះក៏មាន ។

(១៥) ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដ៏ចំរើនពួកមួយ បរិភោគ
ភោជនដែលគេឲ្យដោយសព្វហើយ តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តែង
ប្រកបរឿយ ។ នូវតិរច្ឆានកថា (ពាក្យនិយាយទទឹងផ្លូវសួគ៌ នឹងផ្លូវព្រះ
និព្វាន) មានសភាពយ៉ាងនេះ ។ តិរច្ឆានកថានោះតើដូចម្តេច ។ គឺ និ-
យាយអំពីស្តេចខ្លះ និយាយអំពីចោរខ្លះ និយាយអំពីអាមាត្រធំខ្លះ និ-
យាយអំពីសេនាទាហានខ្លះ និយាយអំពីភ័យខ្លះ និយាយអំពីចម្បាំងខ្លះ
និយាយអំពីបាយម្ហូមចំណីខ្លះ និយាយអំពីទឹកផឹកខ្លះ និយាយអំពីសំពត់ខ្លះ
និយាយអំពីទីដេកខ្លះ និយាយអំពីផ្កាកម្រងខ្លះ និយាយអំពីគ្រឿងក្រអូប
ខ្លះ និយាយអំពីញាតិខ្លះ និយាយអំពីយានខ្លះ និយាយអំពីស្រកខ្លះ
និយាយអំពីនិគមខ្លះ និយាយអំពីនគរខ្លះ និយាយអំពីជនបទខ្លះ និយាយ
អំពីស្រ្តីខ្លះ និយាយអំពីបុរសខ្លះ និយាយអំពីយោធាដែលភ្ញៀវភ្ញា(១)ខ្លះ

១ ក្នុងវិន័យថា សុរាចម៌ និយាយអំពីសុរា ផ្លូវច្នោះវិញ ។

ព្រហ្មដិលសុត្តេ មជ្ឈិមសីលំ វិញ្ញហិកាថា

វិសំខាកកំ កុម្មដ្ឋានកកំ បុព្វប្បតកកំ ណានត្តកកំ

លោកក្លាយកំ សមុទ្ធក្លាយកំ ឥតិ កវកកកំ ឥតិ

វា ។ ឥតិ ឯវុចាយ តិវដ្ឋានកថាយ បដិវិរោ

សមណោ តោតមោតិ ។ ឥតិ វា ហិ កិក្ខុវេ បុត្តដ្ឋោ

តថាភតស្ស វណ្ណំ វទមាថោ វទេយ្យ ។

(១៦) យថា វា ចនេតេ កោន្តោ សមណាព្រាហ្មណា

សន្តាទេយ្យានំ កោជនានំ កុញ្ញត្វា តេ ឯវុចំ វិត្តាហិត-

កកំ អនុយុត្តា វិហារន្តំ ។ សេយ្យដីទំ ។ ន ភ្នំ ឥមំ

ធម្មវិទយំ អាជាតាសិ អហំ ឥមំ ធម្មវិទយំ អាជាតាមិ ។

ព្រហ្មជាលសូត្រ បដ្ឋិមសីល និយាយអំពីពាក្យប្រណាំងប្រជែង

និយាយអំពីច្រកផ្លូវខ្លះ និយាយអំពីកំពង់ទឹកខ្លះ និយាយអំពីញាតិដែល
ចែកឋានទៅកាន់បរលោកហើយខ្លះ និយាយអំពីពាក្យដែលឥតប្រយោជន៍
មានសភាពផ្សេង ៗ ខ្លះ និយាយអំពីលោក^(១)ខ្លះ និយាយអំពីរឿងដឹក
សម្បទ្រ^(២)ខ្លះ និយាយអំពីសេចក្តីចំរើននឹងមិនចំរើន^(៣)ខ្លះ ដែលជា
ហេតុឥតប្រយោជន៍ដូច្នោះខ្លះ ដូច្នោះខ្លះ ។ ឯព្រះសមណគោតម ទ្រង់រៀន
ស្រឡះចាកតិរច្ឆានកថា មានសភាពផ្សេងឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បូថជន កាលពោលសរសើរគុណរបស់តថាគត តែងពោលផ្សេងក៏មាន ។

[១៦] ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដ៏ចំរើនពួកមួយ
បរិភោគភោជនដែលគេឲ្យដោយសទ្ធាហើយ តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំង
នោះ តែងប្រកបរឿយ ។ នូវពាក្យប្រណាំងប្រជែង មានសភាពយ៉ាង
នេះ ។ ពាក្យប្រណាំងប្រជែងនោះ គឺដូចម្តេច ។ គឺនិយាយថា អ្នក
មិនមែនចេះដឹងធម៌នឹងវិន័យនេះទេ ខ្ញុំទើបបានចេះដឹងធម៌នឹងវិន័យនេះ ។

១ អង្គិកថា ថា និយាយប្រារព្ធអំពីលោកថា លោកនេះអ្នកណាពាក់តែង អ្នកឯណោះពាក់
តែង មួយទៀតក្អែកស ៗ ពិតមែន ព្រោះផ្អែងវាស កុករសាលក្រហម ៗ ពិតមែន ព្រោះឈាម
វាក្រហម ដូច្នោះជាដើម ។ ២ និយាយថា សម្បទ្រហេតុអ្វីបានហៅថាសាគរ បានជាហៅ
ដូច្នោះ ព្រោះសាគរទេវតាបានដឹក ជាដើម ។ ៣ មើលឈយលក្ខណៈសិក្ខាបទទី ៣ នៃវគ្គវគ្គ
ក្នុងមហាវិភង្គ បច្ចុទ្ធភាគ ។

ពុទ្ធសាសនា វិញ្ញាណប្បវត្តន៍ សីលក្ខន្ធវិញ្ញាណ

ក៏ គូ ឥមំ ធម្មវិន័យំ អាជានិស្សសំ មិច្ឆាបដិបន្តោ
 ភូមសំ អហមស្មិ សម្មាបដិបន្តោ ។ សហំតំ មេ
 អសហំតន្តោ ។ ធុរេ វចនីយំ បច្ឆា អវច ។ បច្ឆា
 វចនីយំ ធុរេ អវច ។ អធិចំណ្ហន្តោ វិបវាវត្តំ ។
 អាហេមិភោ តេ វាទោ ។ ធិត្តហិភោ ភូមសំ ។ ចរ
 វាទប្បមោក្ខាយ និព្វេមហិ វា សចេ បហោសីតិ ។
 ឥតិ ឃីរុទាយ វិក្កហិកកថាយ បដិវិភោ សមណោ
 ភោតមោតិ ។ ឥតិ វា ហិ កិក្ខុវេ បុប្ផជ្ឈនោ តថាគ.
 តស្ស វណ្ណំ វទមាទោ វទេយ្យ ។

(១៧) យថា វា បនេកេ ភោន្តោ សមណាព្រាហ្មណា
 សទ្ធាទេយ្យានំ ភោជនានំ កុញ្ញត្វា តេ ឃីរុបិ
 ទ្ធតេយ្យបហិណាគមនាទុយោកំ អទុយុត្តា វិហារន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ទី២និកាយ សីលក្ខន្ធា

អ្នកនឹងបានឈ្មោះថា ចេះដឹងធម៌វិន័យនេះដូចម្តេចបាន អ្នកជាអ្នកប្រតិ-
 បត្តិខុស ខ្ញុំទើបជាអ្នកប្រតិបត្តិត្រឹមត្រូវ ។ ពាក្យរបស់ខ្ញុំទើបប្រកបដោយ
 ប្រយោជន៍ ពាក្យរបស់អ្នកមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ ។ សំដីដែល
 គេត្រូវនិយាយមុន អ្នកយកមកនិយាយក្រោយវិញ ។ សំដីដែលគេត្រូវ
 និយាយក្រោយ អ្នកយកមកនិយាយមុនវិញ ។ ពាក្យផ្ទុយអ្នកប្រព្រឹត្តមក
 ជាយូរអង្វែងហើយ^(១) ។ ទោសក្នុងសំដីរបស់អ្នក ខ្ញុំបានលើកឡើង
 ហើយ ។ អ្នកជាមនុស្ស ត្រូវខិតខំសង្កត់សង្កិនបានហើយ ។ អ្នកចូរទៅសិក្សា
 ដើម្បីដោះស្រាយនូវទោសក្នុងសំដី ឬបើអ្នកអាច ចូរអ្នកដោះស្រាយឲ្យរួច
 ទោសចុះ ។ ឯព្រះសមណគោតម ទ្រង់រៀនស្រឡះហើយ ចាកពាក្យ
 ពោលប្រណាំងប្រវែង មានសភាពដូច្នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលនៃ កាលពោលសរសើរគុណរបស់តថាគត តែងពោលដូច្នោះក៏មាន។

(១៧) ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដ៏ចំរើនតួកមួយ បរិ-
 ភោគភោជនដែលគេឲ្យដោយសទ្ធាហើយ តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
 រមែងប្រកបរឿយៗ នូវទូតកម្ម គឺនាំសំបុត្រ ឬ ពាក្យបណ្តាំនៃគ្រហស្ថ
 ឬទៅដោយគេបញ្ជូនអំពីផ្ទះមួយទៅផ្ទះមួយ មានសភាពយ៉ាងនេះ ។

១ អដ្ឋកថាថា ពាក្យណាដែលស្តាប់ដោយអ្នកប្រព្រឹត្តមកជាយូរអង្វែង ពាក្យនោះខុស
 ទាំងផ្ទុយនឹងពាក្យយើងតែម្តង អ្នកមិនដឹងឡើយ ។

ព្រហ្មជាលសុត្ត មជ្ឈិមសីលំ កុហាសលបទ

សេយ្យដំនំ ។ រត្នំ រាជមហាមត្តានំ ខត្តយានំ ព្រាហ្ម-
 ណានំ កហាបតិកានំ កុហារានំ ឥធ កត្ត អមុត្រ កត្ត
 ឥទំ ហរ អមុត្រ ឥទំ អាហារាតិ ។ ឥតិ ឃរុទា ទ្វតេយ្យ-
 បហំណាកមនានុយោតា បដិវរតោ សមណោ តោត-
 មោតិ ។ ឥតិ វា ហំ ភិក្ខុវេ បុត្តជ្ឈោ តថាភតស្ស វណ្ណំ
 វទមាថោ វទេយ្យ ។

[១៨] យថា វា បទេតេ កោត្តោ សមណាព្រាហ្មណា
 សទ្ធាទេយ្យានំ កោជនានំ កុញ្ញត្វា តេ កុហាកា ច
 ហោត្តំ លបកា ច ទេមិត្តិកា ច ទិប្បសិកា ច
 លាភេន ច លាភំ ទិដ្ឋីកីសិសាវោ ។ ឥតិ ឃរុទា
 កុហានលបនា បដិវរតោ សមណោ តោតមោតិ ។
 ឥតិ វា ហំ ភិក្ខុវេ បុត្តជ្ឈោ តថាភតស្ស វណ្ណំ
 វទមាថោ វទេយ្យ ។

មជ្ឈិមសីលំ និដ្ឋិតំ ។

ព្រហ្មជាលសូត្រ មជ្ឈិមសីល ការពោលកុហក នឹងការពោលរាក់ទាក់ជាដើម ទូតកម្មនោះតើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺទៅដោយពាក្យប្រើរបស់ពួកស្តេច ពួក អាមាត្រធំនៃស្តេច ពួកក្សត្រិយ៍ ពួកព្រាហ្មណ៍ ពួកគហបតីឬពួកកុហក ថា លោកចូរទៅក្នុងទីនេះ លោកចូរទៅក្នុងទីឯណោះ លោកចូរនាំយក របស់នេះទៅ លោកចូរនាំយករបស់នេះ ពីទីឯណោះមក ។ ឯព្រះសមណគោតម ទ្រង់វៀរស្រឡះហើយចាកការប្រកបនូវទូតកម្ម គឺនាំសំបុត្រ ឬពាក្យបណ្តាំនៃគ្រហស្ថ ឬទៅដោយគេបញ្ជូនអំពីផ្ទះមួយទៅផ្ទះមួយ មានសភាពដូច្នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជន កាលពោលសរសើរគុណរបស់តថាគត តែងពោលដូច្នោះក៏មាន ។

(១៨) ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដំបំរើនពួកមួយ បរិភោគ ភោជន ដែលគេឱ្យដោយសង្ខារហើយ តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ជាអ្នកកុហក គឺញ៉ាំងគេឱ្យកាន់ប្រឡំ (ឱ្យជ្រះថ្លាដោយការប្រើប្រាស់ បច្ច័យជាដើម) ខ្លះ ជាអ្នកពោលពាក្យរាក់ទាក់ (នឹងគ្រហស្ថ) ខ្លះ ជាអ្នកធ្វើនិមិត្ត គឺពោលបញ្ជូនបញ្ជៀងខ្លះ ជាអ្នកដេរប្រទេចខ្លះ ជាអ្នក ស្វែងរកលាភដោយលាភខ្លះ ។ ឯព្រះសមណគោតម ទ្រង់វៀរស្រឡះ ហើយចាកការកុហក នឹងពាក្យរាក់ទាក់ មានសភាពដូច្នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជន កាលពោលសរសើរគុណ របស់តថាគត តែងពោលដូច្នោះក៏មាន ។

ចប់ មជ្ឈិមសីល ។

សុត្តន្តបិដកេ ទីបដិកាយស្ស សីលចូន្ណវិថោ

(១៧) យថា វា បទេកេ កោនោ សមណាព្រាហ្ម-

ណា សទ្ធាទេយ្យានំ កោជនានំ កុញ្ញត្តា តេ ឯវុចាយ

តវច្ឆានវិជ្ជាយ មច្ឆាជីវេន ជីវិតំ^(១) កក្កេច្ឆន្តំ ។ សេយ្យមី-

ទំ ។ អង្គំ និមិត្តំ ឧប្បាទំ សុបំទំ លត្តណំ ម្ធសិក្កច្ឆន្តំ

អត្ថិហោមិ ធាត្វិហោមិ ឪសហោមិ កណិហោមិ តណ្ហា-

លហោមិ សឡិហោមិ តេលហោមិ មុខហោមិ លោ-

ហិតហោមិ អង្គវិជ្ជា វត្ថុវិជ្ជា ខេត្តវិជ្ជា សិវិជ្ជា ក្ខត្តវិជ្ជា

ក្ខវិជ្ជា អហិវិជ្ជា វិសិវិជ្ជា វិច្ឆិកាវិជ្ជា ម្ធសិក្កវិជ្ជា

១ ជីវិតំ ក្នុងបិ ពោត្តកេ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ទី១៧ ទិយនិកាយ សីលកូន្យវគ្គ

[១៧] ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដ៏ចំរើនពួកមួយ បរិ-
 ភោគភោជនដែលគេឱ្យដោយសទ្ធាហើយ តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
 ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា មានសភាពយ៉ាងនេះ ។
 តិរច្ឆានវិជ្ជានោះតើដូចម្តេច ។ គឺការទាយអវយវៈខ្លះ ទាយនិមិត្ត (ហេតុ)
 ខ្លះ ទាយទុក្ខភត គឺជាក់ចុះវៃនហេតុធំ ។ មានរន្ធបាញ់ជាដើមខ្លះ ទាយ
 យល់សប្តិខ្លះ ទាយលក្ខណៈខ្លះ ទាយវត្ថុមានសំពត់ជាដើម ដែលកណ្ត
 កាត់ខ្លះ និយាយអំពីការបូជាដោយភ្លើងខ្លះ និយាយអំពីការបូជាដោយ
 វែក^(១)ខ្លះ និយាយអំពីការបូជាដោយអង្កាមខ្លះ និយាយអំពីការបូជាដោយ
 កុណ្ណកខ្លះ និយាយអំពីការបូជាដោយអង្ករខ្លះ និយាយអំពីការបូជាដោយ
 ទឹកដោះរាវខ្លះ និយាយអំពីការបូជាដោយប្រេងខ្លះ និយាយអំពីការបូជា
 ដោយមាត់^(២)ខ្លះ និយាយអំពីការបូជាដោយឈាមខ្លះ វិជ្ជាសម្រាប់ទាយ
 អវយវៈខ្លះ វិជ្ជាសម្រាប់ទាយទឹកូមិវាន (ថាឱ្យទុក្ខឱ្យសុខ) ខ្លះ វិជ្ជា
 សម្រាប់ទាយទីស្រែចម្ការខ្លះ វិជ្ជាស្គាល់ព្រៃខ្លោច^(៣)ខ្លះ វិជ្ជាចាប់ខ្លោច
 ខ្លះ វិជ្ជាសម្រាប់ការពាររក្សាភូមិផ្ទះខ្លះ វិជ្ជាស្មោះពាស^(៤)ខ្លះ វិជ្ជារក្សា
 ពិសខ្លះ វិជ្ជាស្មោះឡយចិចខ្លះ វិជ្ជាស្មោះកណ្តរទាំខ្លះ វិជ្ជាសម្រាប់ទាយ

១ ប្រែថា បង្វិលពពិលកំបាន ។ ២ អង្កិកថាថា យកមាត់ទៅតុំមានប្រាប់វៃត្តជាដើមយកទៅ
 ដាក់ក្នុងភ្លើង ឬ សូត្រចៀសឱ្យដោយមាត់ ។ ៣ វិជ្ជាសម្រាប់រម្ងាប់ចង្រៃដែលធ្លូលទៅក្នុងព្រៃ
 ស្មោះហើយចេញមកវិញ ។ ៤ វិជ្ជាមើលសត្វដែលពស់វាប្រមុខហោពស់ ។

ព្រហ្មជាលសុត្តេ មហាសីលំ វិញ្ញាណវិញ្ញា

សក្កុណវិជ្ជា វាយសវិជ្ជា បក្កុដ្ឋានំ សមាប័ត្តានំ មំគ.
 ចក្កំ ឥតំ វា ។ ឥតំ ឯវុចាយ តិរច្ឆានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវា
 បដិវរតោ សមណោ កោតមោតំ ។ ឥតំ វា ហិ
 កិក្ខុវេ បុថុជ្ជោ តថាគតស្ស វណ្ណំ វេទមាទោ វេទេយ្យ ។

[២០] យថា វា បទេកេ កោន្តោ សមណាព្រាហ្ម-
 ណា សទ្ធាទេយ្យានំ កោជនានំ កុញ្ញត្តា តេ ឯវុចាយ
 តិរច្ឆានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវេន ជីវកំ តិរច្ឆានំ ។ សេយ្យថំទំ ។
 មណីលក្ខណំ ទណ្ឌលក្ខណំ វេត្តលក្ខណំ សត្តលក្ខ-
 ណំ^(១) អសីលក្ខណំ ឧសុលក្ខណំ ធនុលក្ខណំ អាវុ-
 ធិលក្ខណំ ឥត្តលក្ខណំ បុរិសលក្ខណំ កុមារលក្ខ-
 ណំ កុមារីលក្ខណំ ទាសលក្ខណំ ទាសីលក្ខ-
 ណំ ហត្ថលក្ខណំ អស្សលក្ខណំ មហីសលក្ខណំ

១ ឧ. សុត្តន្តបិដក ជំទំ ៩ វិស្សធិ ។

ព្រះបាទជ័យវរ្ម័ន បាវនាសីល ធិរញ្ញនវិជ្ជា

សវ័ម្រកសត្វស្វាប^(១)ខ្លះ វិជ្ជាសម្រាប់ទាយសវ័ម្រកវ័ក្កខ្លះ វិជ្ជាសម្រាប់
ទាយអាយុខ្លះ វិជ្ជាសម្រាប់រាវាងសរខ្លះ វិជ្ជាសម្រាប់មើលនូវស្នាមជើង
ម្រឹគគីសត្វជើង៤ ទាំងរស់ខ្លះ ។ ឯព្រះសមណគោតម ទ្រង់រៀនស្រឡះ
ហើយចាកមិច្ឆាជីវៈព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា មានសភាពដូច្នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុថុជន កាលខោលសរសើរគុណរបស់តថាគត តែងពោល
ដូច្នោះក៏មាន ។

(២០) ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដ៏ចម្រើនពួកមួយ បរិភោគ
ភោជនដែលគេឲ្យដោយសទ្ធាហើយ តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះចិញ្ចឹម
ជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជាមានសភាពយ៉ាងនេះ ។ តិរច្ឆានវិជ្ជា
នោះគឺដូចម្តេច ។ គឺ ការទាយលក្ខណៈកែវមណីខ្លះ ទាយលក្ខណៈដំបង
ឬលើប្រត់ខ្លះ ទាយលក្ខណៈសំពត់ខ្លះ ទាយលក្ខណៈសស្រ្តាខ្លះ ទាយ
លក្ខណៈងាវខ្លះ ទាយលក្ខណៈសរខ្លះ ទាយលក្ខណៈធូខ្លះ ទាយលក្ខណៈ
អាវុធខ្លះ ទាយលក្ខណៈស្រីខ្លះ ទាយលក្ខណៈប្រុសខ្លះ ទាយលក្ខណៈ
ក្មេងប្រុសខ្លះ ទាយលក្ខណៈក្មេងស្រីខ្លះ ទាយលក្ខណៈខ្ញុំប្រុសខ្លះ ទាយ
លក្ខណៈខ្ញុំស្រីខ្លះ ទាយលក្ខណៈដំរីខ្លះ ទាយលក្ខណៈរសេះខ្លះ ទាយ

១ វិជ្ជាសម្រាប់ទាយនូវសម្រែកនឹងគភីជាដើម របស់សត្វស្វាប ឬសត្វពិភ្លាបនឹងសត្វ
ជើង ២ ជើង ៤ ។

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវិញ្ញោ

ឧសកលក្ខណំ តោលក្ខណំ អដលក្ខណំ មេណ្ណា-
 លក្ខណំ កុក្កដលក្ខណំ វដ្តកលក្ខណំ តោណាលក្ខ-
 ណំ កណ្ណិកាលក្ខណំ កច្ចបលក្ខណំ មីកលក្ខណំ
 ឥតិ វ ។ ឥតិ ឯវុចាយ តិរច្ឆានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវា
 បដិវតោ សមណោ តោនមោតិ ។ ឥតិ វ ហិ ភិក្ខុវេ
 បុថុជនោ តថាគតស្ស វណ្ណំ វទមាលោ វទេយ្យ ។

(២០) យថា វ បនេតេ ភោន្តោ សមណាត្រាហ្ម-
 ណា សទ្ធាទេយ្យានិ ភោជនានិ កុញ្ញត្វា តេ ឯវុចាយ
 តិរច្ឆានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវេន ជីវិតំ កប្បេន្តំ ។ សេយ្យ-
 ដីនំ ។ វត្ថំ និយ្យានំ ភវិស្សតិ ។ វត្ថំ អនិយ្យានំ
 ភវិស្សតិ ។ អត្តន្តរាជំ វត្ថំ ឧបយានំ ភវិស្សតិ ។ ពាហិ-
 រាជំ វត្ថំ អបយានំ ភវិស្សតិ ។ ពាហិរាជំ វត្ថំ ឧបយានំ
 ភវិស្សតិ ។ អត្តន្តរាជំ វត្ថំ អបយានំ ភវិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក វិយាសិកាយ សីលត្ថនូវគ្គ

លក្ខណៈក្របីខ្លះ ទាយលក្ខណៈគោធសក្ខខ្លះ ទាយលក្ខណៈគោខ្លះ ទាយ
 លក្ខណៈពៅខ្លះ ទាយលក្ខណៈកែវខ្លះ ទាយលក្ខណៈមាត់ខ្លះ ទាយ
 លក្ខណៈចាបប្តូក្រួចខ្លះ ទាយលក្ខណៈទន្សៀង^(១)ខ្លះ ទាយលក្ខណៈត្រៀង
 ប្រដាប់ប្តូកំពូលផ្ទះ^(២)ខ្លះ ទាយលក្ខណៈអណ្តើក^(៣)ខ្លះ ទាយលក្ខណៈ
 ម្រឹកខ្លះ ។ ឯព្រះសមណគោតម ទ្រង់វៀរស្រឡះចាកមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះ
 តិរច្ឆានវិជ្ជាមានសភាពដូច្នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជន កាល
 ពោលសរសើរគុណរបស់តថាគត តែងពោលដូច្នោះក៏មាន ។

(២១) ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដ៏ចំរើនពួកមួយ បរិភោគ
 ភោជនដែលគេឲ្យដោយសទ្ធាហើយ តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះចិញ្ចឹម
 ជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជាមានសភាពយ៉ាងនេះ ។ តិរច្ឆាន
 វិជ្ជានោះគឺដូចម្តេច ។ គឺទាយការលើកទ័ពថា ព្រះរាជា គួរស្តេចចេញទៅ
 (ក្នុងថ្ងៃនោះ) ។ ព្រះរាជា គួរស្តេចចូលមកវិញ (ក្នុងថ្ងៃនោះ) ។ ព្រះរាជា
 ខាងក្នុងនឹងរុករានចូលទៅ ។ ព្រះរាជាខាងក្រៅនឹងថយចេញទៅ ។ ព្រះ
 រាជាខាងក្រៅនឹងរុករានចូលមក ។ ព្រះរាជាខាងក្នុងនឹងថយចេញទៅ ។

១ អន្តរាថា ថា វិជ្ជាស្ត្រាល់លក្ខណៈរូបតំនូវនឹងគ្រឿងប្រដាប់ដាមើម ដែលគេធ្វើជាប្តូរទន្សៀង ។
 ២ ប្រែថា ទាយលក្ខណៈនៃសត្វពួកមួយ ដែលហៅថាពណ្តិកាភ័យាន ។ ៣ វិជ្ជាស្ត្រាល់លក្ខណៈ
 រូបតំនូវនឹងគ្រឿងប្រដាប់ដាមើម ដែលគេធ្វើជាប្តូរអណ្តើក ។

ព្រហ្មជាតិសុត្តន្ត បហសីលំ គិរិញ្ញវដ្ត

អត្តនាមំ រតំ ជយោ ភវិស្សតិ ។ ពាហិរាមំ រតំ
 បរាជយោ ភវិស្សតិ ។ ពាហិរាមំ រតំ ជយោ ភវិស្សតិ ។
 អត្តនាមំ រតំ បរាជយោ ភវិស្សតិ ។ ឥតិ ឥមស្ស
 ជយោ ភវិស្សតិ ឥមស្ស បរាជយោ ភវិស្សតិ ឥតិ
 វ ។ ឥតិ ឯវុចាយ តិរច្ឆានវដ្តាយ មិច្ឆាដីវ បដិវតោ
 សមណោ តោតមោតិ ។ ឥតិ វ ហិ ភិក្ខុវេ បុថុជ្ជនោ
 តថាគតស្ស វណ្ណំ វទមាណោ វទេយ្យ ។

(២២) យថា វ បទេតេ ភោត្តោ សមណាព្រាហ្ម-
 ណា សទ្ធាទេយ្យានំ កោជនានំ កុញ្ញត្វា តេ ឯវុចាយ
 តិរច្ឆានវដ្តាយ មិច្ឆាដីវេន ដីវតំ កក្កេយ្យន្តំ ។ សេយ្យ-
 មីទំ ។ ចន្ទត្តាហោ ភវិស្សតិ ។ សុរិយត្តាហោ ភវិស្សតិ ។
 នត្តត្តាហោ ភវិស្សតិ ។ ចន្ទិមសុរិយានំ បថកមនំ
 ភវិស្សតិ ។ ចន្ទិមសុរិយានំ ឧប្បថកមនំ ភវិស្សតិ ។
 នត្តត្តានំ បថកមនំ ភវិស្សតិ ។ នត្តត្តានំ ឧប្បថកមនំ
 ភវិស្សតិ ។ ឧត្តាចាតោ ភវិស្សតិ ។ ទិសាធាហោ
 ភវិស្សតិ ។ ក្ខមិចាលោ ភវិស្សតិ ។ ទេវទុន្ទិកំ ភវិស្សតិ ។

ព្រហ្មជាតិសម្រេច មហាសីល តិរច្ឆានវិជ្ជា

ព្រះរាជាខាងក្រៅនឹងមានជ័យជំនះ ។ ព្រះរាជាខាងក្រៅនឹងបរាជ័យ ។
 ព្រះរាជាខាងក្រៅនឹងមានជ័យជំនះ ។ ព្រះរាជាខាងក្នុងនឹងបរាជ័យ ។
 ព្រះរាជាអង្គនេះនឹងមានជ័យជំនះ ឯព្រះរាជាអង្គនេះនឹងបរាជ័យ ។ ឯ
 ព្រះសមណគោតម ទ្រង់វៀរស្រឡះចាកមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា មាន
 សភាពដូច្នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គជន កាលពោលសរសើរ
 គុណរបស់តថាគត តែងពោលដូច្នោះក៏មាន ។

(២២) ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដ៏ចំរើនតួកម្មយ
 បរិភោគភោជនដែលគេឱ្យដោយសទ្ធាហើយ តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំង
 នោះ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា មានសភាពយ៉ាងនេះ ។
 តិរច្ឆានវិជ្ជានោះតើដូចម្តេច ។ គឺការទាយថា (ក្នុងថ្ងៃឯណោះ) នឹងមាន
 ចន្ទ្រគ្រោះ ។ នឹងមានសូរ្យគ្រោះ ។ នឹងមាននក្សត្រគ្រោះ គឺដោយព្រះ
 គ្រោះដើររួមចូលគ្នា ឬដើររំលងព្រះអាទិត្យព្រះចន្ទ ឬដោយណាមួយ ។
 ព្រះចន្ទ្រព្រះអាទិត្យនឹងដើរតាមផ្លូវត្រូវគ្នា ។ ព្រះចន្ទ្រព្រះអាទិត្យនឹងដើរ
 ខុសផ្លូវគ្នា ។ ដោយទាំងឡាយនឹងដើរតាមផ្លូវត្រូវគ្នា ។ ដោយទាំងឡាយ
 នឹងដើរខុសផ្លូវគ្នា ។ នឹងមានទុក្ខបាត^(១) ។ នឹងកើតមានកំរើក្នុង
 ទិស ។ នឹងមានកម្រើកផែនដី ។ នឹងមានផ្កលាន^(២) (ឥតមានភ្លៀង) ។

១ ទុក្ខបាតនោះ ប្រែថា ធ្លាក់នៃពន្លឺរលំភ្លើង សេចក្តីថា កាលបើអាកាសមានខ្យល់ទន្តិច
 គ្នាខ្លាំងក៏កើតមានពន្លឺរលំភ្លើងដូចជាពន្លឺប្រឡើងបញ្ជាក់ចុះបកអំពីអាកាស តាមលោកវេបហរ ហៅថា
 ទុក្ខបាត ។ (លីនតូប្យកាសនាដីកា) ។ បុរាណ ហៅថា ពេជ្រដ៏មួយ សំស្រ្តឹតថា ទុក្ខបាត ។

សុត្តន្តបិដកេ វ័យាសិកាយស្ស សីលកុទ្ធវិគ្គោ

ចន្ទិមសុរិយនក្ខត្តានំ ឧត្តមនំ ឌុត្តមនំ សំគិលេសំ វោ-
 ណានំ កវិស្សតិ ។ ឃរិវិចារោ ចន្ទត្តារោ កវិស្សតិ ។
 ឃរិវិចារោ សុរិយត្តារោ កវិស្សតិ ។ ឃរិវិចារោ
 នក្ខត្តត្តារោ កវិស្សតិ ។ ឃរិវិចារកំ ចន្ទិមសុរិយានំ
 បថគមនំ កវិស្សតិ ។ ឃរិវិចារកំ ចន្ទិមសុរិយានំ ឧប្បថ-
 គមនំ កវិស្សតិ ។ ឃរិវិចារកំ នក្ខត្តានំ បថគមនំ
 កវិស្សតិ ។ ឃរិវិចារកំ នក្ខត្តានំ ឧប្បថគមនំ កវិស្សតិ ។
 ឃរិវិចារោ ឧត្តារោ កវិស្សតិ ។ ឃរិវិចារោ ទិសា-
 ធារោ កវិស្សតិ ។ ឃរិវិចារោ ភូមិចារោ កវិស្សតិ ។
 ឃរិវិចារោ ទេវទុទ្ធកិ កវិស្សតិ ។ ឃរិវិចារកំ ចន្ទិមសុ-
 រិយនក្ខត្តានំ ឧត្តមនំ ឌុត្តមនំ សំគិលេសំ វោណានំ
 កវិស្សតិ ឥតិ វា ។ ឥតិ ឃរិវិចារោ តិវចារោ វិជ្ជាយ
 មិច្ឆាជីវា បដិវិរោ សមណោ តោតមោតិ ។ ឥតិ វា ហិ
 កិក្ខុវេ បុត្តជ្ជោ តថាគតស្ស វណ្ណំ វិទមាណោ វិទេយ្យ ។

សុត្តន្តបិដក ទី២និកាយ សីលក្ខន្ធវគ្គ

ព្រះចម្រុះ ព្រះអាទិត្យ ផ្កាយនឹងរះឡើង ឬអស្តង្គតទៅវិញ នឹងសៅហ្មង
 ឬផ្លូវផង ។ ចម្រុះគ្រោះ នឹងបណ្តាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ (ដល់សត្វ
 លោក) ។ សូរ្យគ្រោះនឹងបណ្តាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ ។ នក្សត្រគ្រោះ
 នឹងបណ្តាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ ។ ព្រះចម្រុះនឹងព្រះអាទិត្យ ដើរតាម
 ផ្លូវត្រូវគ្នា នឹងបណ្តាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ ។ ព្រះចម្រុះនឹងព្រះអាទិត្យ
 ដើរខុសផ្លូវគ្នា នឹងបណ្តាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ ។ ពួកផ្កាយ ដើរ
 តាមផ្លូវត្រូវគ្នា នឹងបណ្តាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ ។ ពួកផ្កាយដើរខុស
 ផ្លូវគ្នា នឹងបណ្តាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ ។ ឧក្កបាត នឹងបណ្តាលឲ្យ
 មានទុក្ខសុខយ៉ាងនេះ ។ កំដៅក្នុងទិស នឹងបណ្តាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាង
 នេះ ។ ការកម្រើកផែនដី នឹងបណ្តាលឲ្យសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ ។ ផ្គវលាន់
 (ឥតមានភ្លៀង) នឹងបណ្តាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ ។ ព្រះចម្រុះព្រះ
 អាទិត្យនឹងផ្កាយរះឡើង ឬអស្តង្គតទៅវិញ សៅហ្មងឬផ្លូវផង នឹងបណ្តាល
 ឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ ។ ឯព្រះសមណគោតម ទ្រង់វៀរស្រឡះចាក
 មិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិច្ឆានវិជ្ជាមានសភាពដូច្នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បូជជួន កាលពោលសរសើរគុណរបស់តថាគត តែងពោលដូច្នោះក៏មាន ។

ព្រហ្មជាលសុត្តេ មហាសីលំ ចិញ្ចវគ្គិយ្យ

(២៣) យថា វា បនេកេ កោន្តោ សមណាប្រាហ្មណា សន្តានុទេយ្យានិ កោជនានិ កុញ្ញត្តា តេ ឯវុចាយ តិវច្ឆានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវេន ជីវិតំ កក្កេយ្យន្តំ ។ សេយ្យប៊ី-
 ទំ ។ សុវុដ្ឋិកា^(១) ភវិស្សតិ ។ ទុព្ភុដ្ឋិកា ភវិស្សតិ ។ សុភិក្ខុំ ភវិស្សតិ ។ ទុភិក្ខុំ ភវិស្សតិ ។ ខេមំ ភវិស្សតិ ។ កយិ ភវិស្សតិ ។ ហេតោ ភវិស្សតិ ។ អាហេត្យំ ភវិស្សតិ ។ មុន្ទា គណនា សំខានំ កាវេយ្យំ លោកាយតំ ឥតិ វា ។ ឥតិ ឯវុចាយ តិវច្ឆានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវេន បដិវតោ សមណោ តោតមោតិ ។ ឥតិ វា ហិ ភិក្ខុវេ បុត្តដ្ឋិនោ តថាគតស្ស វណ្ណំ វទមាទោ វទេយ្យ ។

(២៤) យថា វា បនេកេ កោន្តោ សមណាប្រាហ្មណា សន្តានុទេយ្យានិ កោជនានិ កុញ្ញត្តា តេ ឯវុចាយ តិវច្ឆានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវេន ជីវិតំ កក្កេយ្យន្តំ ។ សេយ្យប៊ី-

១ ១. ម. សុព្ភុដ្ឋិកា ។

ព្រហ្មជាលសូត្រ មហាសីល តិរច្ឆានវិជ្ជា

(២៣) ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដ៏ចំរើនតួកម្ពុយ បរិ.

ភោគភោជនដែលគេឲ្យដោយសុទ្ធាហើយ តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជាមានសភាពយ៉ាងនេះ ។ តិរ-
ច្ឆានវិជ្ជានោះគឺដូចម្តេច ។ គឺការទាយថា (ក្នុងឆ្នាំនេះ) ភ្លៀងស្រួល ។
នឹងមានភ្លៀងធ្លាក់មិនស្រួល ។ នឹងមានបាយសម្បូណិ ។ នឹងមាន
បាយក្រ ។ នឹងមានសេចក្តីក្សេមក្សាន្ត ។ នឹងមានភ័យ ។ នឹងមាន
រោគ ។ នឹងមិនមានរោគ ។ ការរាប់ដោយដៃទេ ការរាប់ដោយវិធីនព្វន្ត
រាប់បូក(១) ភាព្យឃ្លោង គម្ពីរលោកាយតៈ(២) ។ ឯព្រះសមណភោគម
ទ្រង់វៀរស្រឡះចាកមិច្ឆាជីវៈព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា មានសភាពដូច្នោះឯង ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គជន កាលពោលសរសើរគុណ របស់តថាគត
តែងពោលដូច្នោះក៏មាន ។

(២៤) ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដ៏ចំរើនតួកម្ពុយ បរិ.

ភោគភោជនដែលគេឲ្យដោយសុទ្ធាហើយ តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជាមានសភាពយ៉ាងនេះ។ តិរច្ឆាន-

១ អន្តិកថា ថា ការរាប់នោះ បើស្គាន់ដល់ពុត្តលណា បុគ្គលនោះកាលបើឃើញដើមឈើក៏
អាចនឹងដឹងថា ឈើនេះមានស្លឹកប៉ុណ្ណោះប៉ុណ្ណោះបាន ។ ២ គម្ពីរនិយាយថា លោកនេះអ្នកណា
សាង អ្នកឯណោះសាង បានជាហៅថា ព្រែកសព្វព្រោះផ្គុំនិវាស បានជាហៅថា កុក្រហមព្រោះ
ឈាមវាក្រហម ផ្លូវច្នៃជាដើម ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវគ្គោ

ទំ ។ អាវាហនំ វិវាហនំ សំវេទនំ វិវេទនំ សង្ការណំ វិក័តិ-

រណំ សុភកកករណំ ទុក្ខកកករណំ វិវុទ្ធកកករណំ ជីវិត្ត-

និត្តន្តំ ហនុសំហាននំ ហត្តានិជប្បនំ កណ្ណជប្បនំ

អាណាសបញ្ញំ កុមារបញ្ញំ ទេវបញ្ញំ អាទិច្ចបដ្ឋានំ មហា-

តុបដ្ឋានំ អត្តជ្ឈលនំ សិវិញ្ញយនំ ឥតិវា ។ ឥតិ ឯវុចាយ

តិវច្ឆានិវិជ្ជាយ ចិច្ឆានិវា បដិវិរតោ សមណោ តោត-

មោតិ ។ ឥតិវា ហិ ភិក្ខុវេ បុប្ផជ្ឈនោ តថាគតស្ស

វណ្ណំ វេទមាលោ វេទយ្យ ។

សុត្តន្តបិដក ទីយនិកាយ សីលក្កន្ធវគ្គ

វិជ្ជាទោនេតីដូចម្តេច ។ គឺវិជ្ជារៀបអាវហមន្តលខ្លះ^(១) វិជ្ជារៀបវិកហមន្តល
 ខ្លះ^(២) វិជ្ជាធ្វើឲ្យព្រមព្រៀងគ្នា (ស្មេហ៍) ខ្លះ វិជ្ជាធ្វើឲ្យព្រាត់ប្រាសគ្នា
 (បង្ខំចំណែង) ខ្លះ វិជ្ជាប្រមូលទ្រព្យខ្លះ វិជ្ជាប្រកបដំនួញខ្លះ វិជ្ជាធ្វើឲ្យចូល
 ចិត្តស្រឡាញ់គ្នា ឬធ្វើឲ្យមានសិរីខ្លះ វិជ្ជាធ្វើឲ្យស្អប់គ្នាខ្លះ វិជ្ជាធ្វើគភ៌ដែល
 បំរុងនឹងវិនាសមិនឲ្យវិនាសខ្លះ វិជ្ជាចង់អណ្តាតឲ្យរឹងដោយមន្តខ្លះ វិជ្ជាចង់
 ចក្កាឲ្យរឹងខ្លះ វិជ្ជាស្រុតរបៀនដើម្បីផ្លាស់ប្តូរដៃខ្លះ វិជ្ជាស្រុតរបៀនដើម្បី
 មិនឲ្យពូសំឡេងដោយត្រចៀកខ្លះ^(៣) ប្រស្នាកញ្ចក់ គឺមន្តខាបយកទេ-
 វតាឲ្យមកនៅនឹងកញ្ចក់ ហើយសួរប្រស្នាខ្លះ ប្រស្នាកុមារី គឺមន្តបញ្ចូល
 ទៅតាក្នុងសរីរៈនៃកុមារីហើយសួរប្រស្នាខ្លះ ប្រស្នាទៅតា គឺមន្តបញ្ចូល
 ទៅតាក្នុងសរីរៈនៃទាសី ហើយសួរប្រស្នាខ្លះ វិជ្ជាបម្រើព្រះអាទិត្យខ្លះ វិជ្ជា
 បម្រើមហាព្រហ្មខ្លះ វិជ្ជាបញ្ចេញភ្លើងអំពីមាត់ដោយមន្តខ្លះ វិជ្ជាហៅសិរីឲ្យ
 មកបិតក្នុងសរីរៈខ្លះ ។ ឯព្រះសមណគោតម ទ្រង់រៀនស្រឡះចាកមិច្ឆាជីវៈ
 ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា មានសភាពដូច្នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជន
 កាលពោលសរសើរគុណរបស់តថាគត តែងពោលដូច្នោះក៏មាន ។

១ អន្តិកថា ថា មាតាបិតាខាងប្រុសនាំយកនាងទារិកាអំពីត្រកូលដទៃមករៀបការឯផ្ទះរបស់
 ខ្លួន ហៅថាអាវហមន្តល ។ ២ មាតាបិតាខាងស្រីរៀបបំបញ្ជូនកូនស្រីខ្លួនឲ្យទៅកាន់ត្រកូលផ្តី
 ហៅថាវិកហមន្តល ។ មានន័យផ្សេងទៀតថា បើស្រីមកការឯផ្ទះប្រុស ហៅថា អាវហមៈ បើ
 ប្រុស ទៅការឯផ្ទះស្រី ហៅថា វិកហៈ ។ ៣ បុគ្គលសូត្ររបៀននោះក្នុងសាលាភ្នំ ចង់និយាយ
 ពាក្យណាតិមិយាយពាក្យនោះទៅ អ្នកគួរតែមានច្បាប់មុខឮ ក៏មិនអាចនិយាយឆ្លើយឆ្លងបាន។

ព្រហ្មជាលសុត្តេ មហាសីលំ វិញ្ញាណវិជ្ជា

(២៥) យថា វា បទេកេ កោនោ សមណាប្រាហ្ម-
 ណា សទ្ធាទេយ្យានំ កោជនានំ កុញ្ញត្វា នេ ឃរុចាយ
 តិវច្ឆានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវេន ជីវិតំ កក្កេយ្យនំ ។ សេយ្យ-
 បីទំ ។ សន្តិកម្មំ បណិធិកម្មំ ភូតិកម្មំ^(១) ភ្ជួរកម្មំ
 វស្សកម្មំ វេស្សកម្មំ វត្ថុកម្មំ វត្ថុបរិករណំ អាចមនំ
 នហាបនំ ជូហានំ វមនំ វិវេចនំ ឧទ្ធហវេចនំ អនោវវេចនំ
 សីសវិវេចនំ កណ្ណាតេលំ ទេត្តប្បានំ ទត្តកម្មំ អញ្ញនំ
 បច្ចញ្ញនំ សាលាកាយំ សល្លកត្តិយំ ទារកតិក្កត្វា
 ម្ភលកេសជ្ជានំ អនុប្បនានំ ឱសជីនំ បដិមោក្ខោ ឥតិ
 វា ។ ឥតិ ឃរុចាយ តិវច្ឆានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវា បដិវិគោ
 សមណោ តោតមោតិ ។ ឥតិ វា ហិ ភិក្ខុវេ បុត្តជ្ឈនោ

១ ឧ. ភូតិកម្មំ ជីវំ នន្តិ ។

ព្រហ្មណ៍សូត្រ មហានិល តិរច្ឆានវិជ្ជា

(២៥) ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដ៏ចម្រើនពួកមួយ ហិ
 ភោគភោជន ដែលគេឲ្យដោយសទ្ធាហើយ តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំង
 នោះចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា មានសភាពយ៉ាងនេះ ។
 តិរច្ឆានវិជ្ជានោះ តើដូចម្តេច ។ គឺការបន់ស្រន់ខ្លះ លាបំណន់ខ្លះ ធ្វើមន្ត
 សម្រាប់ការពារបិសាចខ្លះ ធ្វើមន្តសម្រាប់ការពារផ្ទះខ្លះ ធ្វើខ្លឹមឲ្យដូចជា
 ប្រុសខ្លះ ធ្វើប្រុសឲ្យដូចជាខ្លឹម^(១) គឺក្រៀវខ្លះ ធ្វើពិធីសង់ផ្ទះលើទីដី
 ដែលមិនធ្លាប់បានធ្វើខ្លះ ធ្វើពាលិកម្មនៅទីដីសង់ផ្ទះខ្លះ ជំរះមុខឲ្យស្អាត
 ដោយទឹកឲ្យគេខ្លះ ស្រោចទឹកបង្កក់ប្រសិទ្ធិឲ្យគេខ្លះ បូជាភ្នើនឲ្យគេខ្លះ
 ផ្សំថ្នាំសម្រាប់ឲ្យក្អកខ្លះ ផ្សំថ្នាំបញ្ចុះខ្លះ ផ្សំថ្នាំកំចាត់បង់នូវទោសខាងលើ
 ខ្លះ ផ្សំថ្នាំកំចាត់បង់នូវទោសខាងក្រោមខ្លះ ផ្សំថ្នាំកំចាត់បង់នូវទោសក្នុង
 ក្បាលខ្លះ សូប្រេងសម្រាប់បន្តក់ត្រចៀកខ្លះ សូប្រេងសម្រាប់ស្តុកភ្នែកខ្លះ
 ផ្សំថ្នាំសម្រាប់ហិតខ្លះ ផ្សំថ្នាំសម្រាប់លាបបង្កាត់ខ្លះ ផ្សំថ្នាំត្រជាក់សម្រាប់
 លាបស្រលាបខ្លះ ធ្វើវេជ្ជកម្មរក្សាភ្នែកខ្លះ ធ្វើកម្មរបស់ពេទ្យខ្លះ ធ្វើ
 ពេទ្យរក្សាកូនក្មេងខ្លះ ដាក់ថ្នាំក្រោយឲ្យជួយកំឡាំងថ្នាំមុនខ្លះ លាងថ្នាំ
 ដើមរេញ^(២)ខ្លះ ។ ឯព្រះសមណគោតម ទ្រង់រៀនស្រឡះចាកមិច្ឆាជីវៈ
 ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា មានសភាពដូច្នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បឋជន

១ អន្តិកថា ថា ធ្វើដូច្នោះដើម្បីមិនឲ្យស្រីស្រឡាញ់ពួលចិត្ត មិនមែនធ្វើឲ្យរេវេក្សាយទេ ។
 ២ អន្តិកថា ថា កាលបើមានជម្ងឺ ដាក់ថ្នាំមានថ្នាំផ្សេងៗដើម្បីដោះស្រាយជម្ងឺ កាលបើជម្ងឺ
 ស្រួលសមត្ថរហើយ ក៏នាំយកថ្នាំនោះចេញ ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវិញ្ញោ

តថាគតស្ស វណ្ណំ វទមាណោ វទេយ្យ ។ ឥទំ ខោ តំ
ភិក្ខុវេ អប្បមត្តកំ ឡិមត្តកំ សីលមត្តកំ យេន
បុត្តជ្ជិនោ តថាគតស្ស វណ្ណំ វទមាណោ វទេយ្យ ។

មហាសីលំ ខន្តិធំ ។

(២៦) អត្ថំ ភិក្ខុវេ អពោ វ ធម្មា កម្មីកា ទុទ្ទសា
ឡុទ្ធពោណា សន្តា បណីតា អតក្កាវចរា ធិប្បណា
បណ្ឌិតវេទនីយា យេ តថាគតោ សយំ អភិក្ខុ មច្ឆិ-
កត្វា បវេទេតិ យេហិ តថាគតស្ស យថាភិក្ខុ វណ្ណំ
សម្មា វទមាណា វទេយ្យំ ។ កតមេ ច^(១) តេ ភិក្ខុវេ
ធម្មា កម្មីកា ទុទ្ទសា ឡុទ្ធពោណា សន្តា បណីតា
អតក្កាវចរា ធិប្បណា បណ្ឌិតវេទនីយា យេ តថាគតោ
សយំ អភិក្ខុ មច្ឆិកត្វា បវេទេតិ យេហិ តថាគ-
តស្ស យថាភិក្ខុ វណ្ណំ សម្មា វទមាណា វទេយ្យំ ។

១១.ម ០០៧ ។

សុត្តន្តបិដក ទី១៧ វិញ្ញាណសីលសុត្តន្ត

កាលពោលសរសើរគុណរបស់តថាគត តែងពោលដូច្នោះក៏មាន ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល កាលពោលសរសើរគុណរបស់តថាគត តែង
ពោលសរសើរ ដោយគុណជាតណា គុណជាតន្ត្រី មានប្រមាណតិច
មានប្រមាណស្មើស្មើ បានត្រឹមតែសីលប៉ុណ្ណោះ ។

ចប់ មហាសីល ។

(២៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញា
ដ៏ទុត្តមដោយខ្លួនឯង ហើយអាចសំដែងបាននូវធម៌ទាំងឡាយណា ពួក
ជនកាលនិយាយសរសើរគុណ របស់តថាគតតាមសេចក្តីពិត ដោយធម៌
ទាំងឡាយណា ធម៌ទាំងឡាយនោះ ជាធម៌ជ្រាលជ្រៅដទៃអំពីសីល
ទាំង ៣ នោះ បុគ្គលឃើញបានដោយលំបាក ត្រាស់ដឹងបានដោយកម្រ
ជាធម៌ស្ងប់រម្ងាប់ ជាធម៌ដ៏ថ្លៃថ្លា មិនជាទីស្នង់ប្រមើលដោយសេចក្តីត្រិះរិះ
ជាធម៌ដ៏ល្អិត មានតែអ្នកប្រាជ្ញទើបដឹងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញាដ៏ទុត្តម ដោយខ្លួនឯង ហើយអាចសំដែង
បាននូវធម៌ទាំងឡាយណា ពួកជនកាលបើនិយាយសរសើរគុណ របស់
តថាគតតាមសេចក្តីពិត ដោយធម៌ទាំងឡាយណា ធម៌ទាំងឡាយនោះ
ជាធម៌ជ្រាលជ្រៅ បុគ្គលឃើញបានដោយលំបាក ត្រាស់ដឹងបានដោយ
កម្រ ជាធម៌ស្ងប់រម្ងាប់ ជាធម៌ដ៏ថ្លៃថ្លា មិនជាទីស្នង់ប្រមើលដោយសេចក្តី
ត្រិះរិះ ជាធម៌ដ៏ល្អិត មានតែអ្នកប្រាជ្ញទើបដឹងបាន តើដូចម្តេចខ្លះ ។

ប្រាសាទសុត្តេ បុព្វនិកាយ្យក បុព្វនិកាយសុត្តេ

(២៧) សន្តិ ភិក្ខុវេ ឯកេ សមណាប្រាហ្មណា បុព្វ-
 នកប្បិកា បុព្វនិកាយ្យកោ បុព្វនិកាយ្យកោ បុព្វនិកាយ្យកោ អនេកវិហារ-
 តានិ អនិម្ពត្តិបទានិ^(១) អភិវទន្តិ អដ្ឋារសហំ^(២) វត្ថុ-
 ហំ ។ តេ ច កោត្តោ សមណាប្រាហ្មណា កិមាគម្ម
 កិមាគម្ម បុព្វនកប្បិកា បុព្វនិកាយ្យកោ បុព្វនិកាយ្យកោ អនេកវិហារ-
 តានិ អនិម្ពត្តិបទានិ អភិវទន្តិ អដ្ឋារសហំ
 វត្ថុហំ ។ សន្តិ ភិក្ខុវេ ឯកេ សមណាប្រាហ្មណា សស្ស-
 តវនា សស្សតំ អត្តានញ្ច លោកញ្ច បញ្ចបេន្តិ^(៣)
 ចត្វហំ វត្ថុហំ ។ តេ ច កោត្តោ សមណាប្រាហ្មណា
 កិមាគម្ម កិមាគម្ម សស្សតវនា សស្សតំ អត្តានញ្ច
 លោកញ្ច បញ្ចបេន្តិ ចត្វហំ វត្ថុហំ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 ឯកេតោ សមណោ វា ប្រាហ្មណោ វា អាតប្ប-
 មន្ទាយ បទានមន្ទាយ អនុយោគមន្ទាយ អប្បមាទម-
 ន្ទាយ សម្មាមនសិការមន្ទាយ តថាវុបំ ចេតោសមាធិ

១ ឧ. អនិម្ពត្តិបទានិ ។ ២ ឧ. អដ្ឋារសហំ ។ ៣ បញ្ចបេន្តិ ។

ប្រញូងលទ្ធផល ការកំណត់នូវចំណែកនៃខន្ធខាងដើម ចុះព្រះវិហារសុស្សិត

(២៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួកមួយ
 មួយ ជាអ្នកកំណត់នូវចំណែកនៃខន្ធខាងដើម មានសេចក្តីឃើញរឿយៗ
 នូវចំណែកនៃខន្ធខាងដើម ប្រារព្ធនូវចំណែកនៃខន្ធខាងដើម ហើយ
 ពោលនូវចំណែកនៃទិដ្ឋិទាំងឡាយច្រើនបែប ដោយហេតុ ១៨ ។ ចុះពួក
 សមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើនទាំងនោះ ដែលជាអ្នកកំណត់នូវចំណែកនៃខន្ធ
 ខាងដើម មានសេចក្តីឃើញរឿយៗនូវចំណែកនៃខន្ធខាងដើម ប្រារព្ធនូវ
 ចំណែកនៃខន្ធខាងដើម ហើយពោលនូវចំណែកនៃទិដ្ឋិទាំងឡាយច្រើន
 បែប ដោយហេតុ ១៨ ព្រោះអាស្រ័យនូវអ្វី ព្រោះប្រារព្ធនូវអ្វី ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួកមួយ ជាសស្សត្រកេទ (អ្នក
 ពោលប្រកាន់ថាទៀង) តែងបញ្ជាតនូវខ្លួននឹងលោកថា ទៀង ដោយហេតុ
 ៤ យ៉ាង ។ ចុះពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើននោះ ជាសស្សត្រកេទ បញ្ជា
 នូវខ្លួននឹងលោកថា ទៀង ដោយហេតុ ៤ យ៉ាង តើព្រោះអាស្រ័យអ្វី
 ព្រោះប្រារព្ធអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជា
 សមណប្រាហ្មណ៍ អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស
 អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជាគ្រឿងតំកល់មាំ អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជា
 គ្រឿងប្រកបរឿយៗ អាស្រ័យនូវការមិនធ្វេសប្រហែស អាស្រ័យនូវការ
 យកចិត្តទុកដាក់ដោយល្អ ហើយបាននូវចេតនាសមាធិ តាមបែបផែន

សុត្តន្តបិដក វិយាគិយយស្ស សីលក្ខន្ធវិគ្គោ

ជុំសតិ យថា សមាហំភេ ចិត្តោ (បរិសុទ្ធិ បរិយោទានេ
 អនុត្តរោ វិតត្តបក្កិលសេ) អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសិ
 អនុស្សវតិ ។ សេយ្យបីទំ ។ ឯកម្មំ ជាតិ ទ្រេប
 ជាតិយោ តិស្សេបិ ជាតិយោ ចតស្សេបិ ជាតិយោ
 តិសម្មំ ជាតិយោ ទសបិ ជាតិយោ វិសម្មំ^(១) ជាតិយោ
 បញ្ចបិ ជាតិយោ ចត្តាឡីសម្មំ^(២) ជាតិយោ បញ្ចា-
 សម្មំ ជាតិយោ ជាតិសតម្មំ ជាតិសហស្សម្មំ ជា-
 តិសតសហស្សម្មំ អនេកានិបិ ជាតិសតានិ អនេកា-
 និបិ ជាតិសហស្សានិ អនេកានិបិ ជាតិសតស-
 ហស្សានិ អមុត្រាសី ឃីវាមោ ឃីវោតោត្តោ ឃីវោល្លោ
 ឃីវាហារោ ឃីវុទ្ធុក្ខយ្ហិសិវេទី ឃីវាយុបរិយន្តោ
 សោ តតោ ចុតោ អមុត្រ ឧទទានី^(៣) តត្រាចាសី
 ឃីវាមោ ឃីវោតោត្តោ ឃីវោល្លោ ឃីវាហារោ ឃីវុទ្ធុ-
 ក្ខយ្ហិសិវេទី ឃីវាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ
 ឥន្ទ្របបន្នាតិ ។ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ
 បុព្វេនិវាសិ អនុស្សវតិ ។ សោ ឃីវាហា សស្សតោ

១ ឧ. វិសតិម្មំ ។ ២ ឧ. ចត្តាសម្មំ ។ ៣ ឧប្បាទំ ។

សុត្តន្តបិដក ទិយនិកាយ សីលទូន្មាន

(នៃចិត្តរបស់ព្រះយោគី) កាលបើចិត្តតាំងនៅខ្ជាប់ខ្ជួន (ហិរិសុទ្ធផ្លូវផងមិន
មានទីទួល ពោលគឺកិលេស ប្រាសចាកទុបកិលេស) ហើយ ក៏រលឹកបាន
នូវខន្តដែលធ្លាប់អាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុនជាច្រើន ។ ការរលឹកបាននោះ
ដូចម្តេច ។ គឺរលឹកបាន ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ ៤ ជាតិ
ខ្លះ ៥ ជាតិខ្លះ ១០ ជាតិខ្លះ ២០ ជាតិខ្លះ ៣០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិ
ខ្លះ ៥០ ជាតិខ្លះ ១០០ ជាតិខ្លះ ១ ពាន់ជាតិខ្លះ ១ វិសនជាតិខ្លះ
រលឹកបានច្រើនរយជាតិខ្លះ ច្រើនពាន់ជាតិខ្លះ ច្រើនវិសនជាតិខ្លះ ដូច្នោះ
ថា អាត្មាអញបានកើតក្នុងភពឯណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រ
យ៉ាងនេះ មានសម្បវយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួល
សុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះច្បូតចាកអត្តភាព
នោះហើយ បានទៅកើតក្នុងភពឯណោះ ដែលទៅកើតក្នុងភពនោះ អាត្មា
អញក៏មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បវយ៉ាងនេះ
មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុត្រឹម
ប៉ុណ្ណោះ លុះច្បូតចាកអត្តភាពនោះហើយ ទើបបានមកកើតក្នុងភពនេះ ។
រលឹកបាននូវខន្ត ដែលធ្លាប់អាស្រ័យនៅ ក្នុងកាលមុនជាច្រើន ព្រម
ទាំងអាការ ព្រមទាំងទុស្តដូច្នោះឯង ។ បុគ្គលនោះពោលយ៉ាងនេះថា

ព្រហ្មដាលសុត្ត បុព្វនិទានិក បុព្វនិទានសុត្ត

អត្តា ច លោកោ ច វេញ្ញោ ក្ខុដដោ ឯសិកដ្ឋាយ
 វិគោ^(១) តេ ច សត្តា សញ្ញាវន្តិ សំសារន្តិ ចវន្តិ
 ឧបបដ្ឋន្តិ អត្តន្តោ សស្សតិសមំ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។
 អហំ ហិ អាតប្បមន្ទាយ បដានមន្ទាយ អនុយោគមន្ទា-
 យ អប្បមាទមន្ទាយ សម្មាមនសិការមន្ទាយ តថា-
 រូបំ ចេតាសមាធិ ដុសាមិ យថា សមាហិតេ ចិត្ត
 អនេកវិហិតំ បុព្វនិទានំ អនុស្សាមិ ។ សេយ្យដីទំ ។
 ឯកម្យំ ជាតិ ទ្វេបំ ជាតិយោ តិស្ស្សបំ ជាតិយោ
 ចតិស្ស្សបំ ជាតិយោ បញ្ចបំ ជាតិយោ ទសបំ ជាតិយោ
 វិសម្យំ ជាតិយោ តិសម្យំ ជាតិយោ ចត្តាឡីសម្យំ
 ជាតិយោ បញ្ចាសម្យំ ជាតិយោ ជាតិសតម្យំ ជាតិស-
 ហស្សម្យំ ជាតិសតសហស្សម្យំ អនេកានិបំ ជាតិស-
 តានិ អនេកានិបំ ជាតិសហស្សានិ អនេកានិបំ
 ជាតិសតសហស្សានិ អមត្រាសំ វិវាហោ វិវោតោ

១ វិកង្ខិយិដ្ឋិតោ ។

ប្រញូងាលសូត្រ កំណត់នូវចំណែកនៃខន្ធខាងដើម បុព្វេនិវាសនុស្សតិ

ខន្ធនឹងលោកជាសភាវៈទៀងទាត់ ជាសភាវៈផុតពូជ មិនឲ្យផលជាពូជ
 តទៅ^(១) (ក) តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចជាកំពូលភ្នំ ឬតាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចជា
 សសរគោល ឯសត្វតាំងនោះតែងអន្ទាលទៅ តែងត្រាច់រង្គាត់ទៅមក
 តែងប្រុត តែងកើតវិញ ធម្មជាតិដែលទៀងស្មើនឹងសស្សតិវុត^(២) ក៏មាន
 ជាប្រាកដ ។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ព្រោះថា អាត្មាអញ
 អាស្រ័យនូវវាព្យាយាមជាគ្រឿងដុតតំដៅកិលេស អាស្រ័យនូវការព្យា-
 យាមជាគ្រឿងតំកល់មាំ អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជាគ្រឿងប្រកបរឿយ ។
 អាស្រ័យនូវសេចក្តីមិនធ្វេសប្រហែស អាស្រ័យនូវការយកចិត្តទុកដាក់
 ដោយល្អហើយបាននូវចេតនាសមាធិ តាមបែបផែន(វិនិច្ឆ័យរបស់យោគី)
 កាលបើចិត្តតាំងនៅខ្ជាប់ខ្ជួនហើយ ក៏រលឹកបាននូវខន្ធដែលធ្លាប់អាស្រ័យ
 នៅក្នុងកាលមុនជាច្រើន ។ ការរលឹកខន្ធបាននោះដូចម្តេច ។ គឺរលឹកបាន
 ១ ជាតិ ២ ជាតិ ៣ ជាតិ ៤ ជាតិ ៥ ជាតិ ១០ ជាតិ ២០ ជាតិ ៣០ ជាតិ ៤០
 ជាតិ ៥០ ជាតិ ១០០ ជាតិ ១ ពាន់ជាតិ ១ វិសេនជាតិ ក៏បាន រលឹកឃើញ
 ច្រើនរយជាតិ ច្រើនពាន់ជាតិ ច្រើនវិសេនជាតិក៏បាន ដូច្នោះថា អាត្មា
 អញបានកើតក្នុងភពឯណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ

១ អន្តិកថា ថា បុគ្គលនោះពេលហន់ផលនៃតុណាធម៌មានលរាងដាច់ដើម ដែលញុំងសត្វ
 ឲ្យទៅកើតក្នុងភពមានរូបរាងដាច់ដើម ថា មិនមានដូច្នោះឡើយ គឺថាមិនមានផលជាពូជផុតទៅ
 ប្រៀបដូចសត្វចិញ្ចឹមដែលអា គ្មានកូន ឬដើមភ្លោតដែលគ្មានផ្លែជាដើម ។ ២ ផែនដី ភ្នំ
 សំនេរ ព្រះបន្ទូនិងព្រះអាទិត្យ ហៅថា សស្សតិវុត ប្រែថា វត្ថុទៀង ។

សុត្តន្តបិដក ទីបីមួយស្ស សីលក្ខន្ធវគ្គោ

ឃុំវិញ្ញា ឃុំមាហារា ឃុំសុខទុក្ខត្រឡប់ដំសំរេង ឃុំមា-
 យុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ អម្បត្រ ឧទទាទី
 តត្រាចាសី ឃុំនាមោ ឃុំតោត្តោ ឃុំវិញ្ញា ឃុំមាហារា
 ឃុំសុខទុក្ខត្រឡប់ដំសំរេង ឃុំមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ
 ចុតោ ឥន្ទ្របបន្នោតិ ។ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ
 អនេកិវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរាមិ ។ ឥមិនាមហិ
 ឃតំ ជាតមិ យថា សស្សតោ អត្តា ច លោកោ
 ច វញ្ញោ ក្រដដ្ឋោ ឃសិកដ្ឋាយី បិតោ នេ ច
 សត្តា សន្ទារន្តំ សំសារន្តំ ចរន្តំ ឧបបជ្ជន្តំ អត្តត្រូវ
 សស្សតិសមន្តំ ។ ឥទិ ភិក្ខុវេ បឋមំ ហំនំ យំ អាគម្ម
 យំ អាវុត្តំ ឃតេ សមណាព្រាហ្មណា សស្សតវាទា
 សស្សតិ អត្តានិព្វា លោកិញ្ច បញ្ចបេន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក វិយនិកាយ សីលក្ខន្ធវិគ្គ

មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ
 មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះច្បាតចាកអត្តភាពនោះហើយ បានទៅ
 កើតក្នុងភពឯណោះ ដែលទៅកើតក្នុងភពនោះ អាត្មាអញក៏មានឈ្មោះ
 យ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាង
 នេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះ
 ច្បាតចាកអត្តភាពនោះហើយ ទើបបានមកកើតក្នុងភពនេះ ។ អាត្មាអញ
 រលឹកបាននូវខ្លួនដែលធ្លាប់អាស្រ័យនៅ ក្នុងកាលមុនជាច្រើន ព្រមទាំង
 អាការ ព្រមទាំងទុក្ខសង្ខារច្រើនឯង ។ ព្រោះគុណវិសេសនេះ អាត្មាអញ
 ក៏បានដឹងនូវខ្លួនដែលធ្លាប់អាស្រ័យនៅ ក្នុងកាលមុននេះ ខ្លួននឹងលោកជា
 សភាវៈទៀងទាត់ ជាសភាវៈផុតពូជ មិនមានផលជាពូជតទៅ (អា) តាំង
 នៅនឹងថ្នល់ដូចជាកំពូលភ្នំ ឬតាំងនៅនឹងថ្នល់ដូចជាសសរគោល ឯសត្វ
 ទាំងនោះ តែងអន្ទោលទៅ តែងត្រាច់រង្គាត់ទៅមក តែងច្បាត តែង
 កើតវិញ ធម្មជាតិដែលទៀងស្មើនឹងសស្សតិវត្តក៏មានជាប្រាកដ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាហេតុទី ១ ដែលសមណព្រាហ្មណ៍ ពួកមួយ
 ជាសស្សតក្កទេ អាស្រ័យប្រារព្ធ ទើបបញ្ចក្ខន្ធនូវខ្លួននឹងលោកថាទៀង ។

ព្រហ្មជាលសុត្តេ បុព្វនិកាយិកា បុព្វនិកាយិកាសុត្តន្ត

(២៨) ទុតិយេ ច ភោត្តោ សមណាព្រាហ្មណា
 កិមាកម្មំ កិមាវុត្តំ សស្សតវំនា សស្សតំ អត្តានុញ្ញ
 លោកញ្ច បញ្ចបេន្តិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ សមណោ
 វំ ព្រាហ្មណោ វំ អាតប្បមន្ទាយ បណិមមន្ទាយ
 អនុយោកមន្ទាយ អប្បមាទមន្ទាយ សម្មាមទសិការ-
 មន្ទាយ តថាវុបំ ចេតោសមាធិំ ធម្មតិ យថា សមា-
 ហិតេ ចិត្តេ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សតិ ។
 សេយ្យថំនំ ។ ឯកម្មំ សិវុត្តិវុត្តិ ទ្រេបំ សិវុត្តិវុត្តិ
 តណិបំ សិវុត្តិវុត្តិ ចត្តាវបំ សិវុត្តិវុត្តិ បញ្ចបំ
 សិវុត្តិវុត្តិ ទសបំ សិវុត្តិវុត្តិ អមុត្រាសី ឃិវំនាមោ
 ឃិវំតោត្តោ ឃិវំលោកា ឃិវំមាហារាម ឃិវំសុខទុក្ខក្ខប្បដិ-
 សិវេនី ឃិវំមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ អមុត្រ
 ទុទទាធិ តត្រាចាសី ឃិវំនាមោ ឃិវំតោត្តោ ឃិវំលោកា

ព្រះបាទសុត្រ កំណត់ទូរំចំណែកនៃទន្ធខាងដើម បុព្វនិវាសនុស្សតិ

(២៨) ក្នុងហេតុទី ២ ទៀតថា សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដ៏ចំរើន
 ជាសស្រុតវេទ បញ្ចក្ខន្ធខ្លួននឹងលោកថា ទៀង តើព្រោះអាស្រ័យអ្វី
 ព្រោះប្រារព្ធអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជា
 សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស
 អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជាគ្រឿងតំកល់មាំ អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជា
 គ្រឿងប្រកបរឿយៗ អាស្រ័យនូវសេចក្តីមិនធ្វេសប្រហែស អាស្រ័យនូវការ
 យកចិត្តទុកដាក់ដោយល្អ ហើយបាននូវវេទនាសមាធិ តាមវិបស្សនាផែន
 ចិត្តរបស់យោគី) កាលបើចិត្តតាំងនៅខាប់ខ្លួនហើយ ក៏រលឹកបាននូវខន្ធ
 ដែលធ្លាប់អាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុនជាច្រើន ។ ការរលឹកខន្ធបាននោះដូច
 ម្តេច ។ គឺរលឹកបាន ១ សំវដ្តវិវដ្តកប្ប^(១)ខ្លះ ២ សំវដ្តវិវដ្តកប្បខ្លះ ៣ សំវដ្តវិ-
 វដ្តកប្បខ្លះ ៤ សំវដ្តវិវដ្តកប្បខ្លះ ៥ សំវដ្តវិវដ្តកប្បខ្លះ ៦០ សំវដ្តវិវដ្តកប្បខ្លះ
 ដូច្នោះថា អាត្មាអញបានកើតក្នុងភពឯណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មាន
 គោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បវយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួល
 សុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះច្បាតចាកអត្តភាពនោះ
 ហើយ បានទៅកើតក្នុងភពឯណោះ ដែលទៅកើតក្នុងភពនោះ អាត្មា
 អញក៏មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បវយ៉ាងនេះ

១ កប្បដែលវិវាស ហៅថា សំវដ្តកប្ប កប្បដែលតាំងឡើង ហៅថា វិវដ្តកប្ប ។

សុត្តន្តបិដកេ ទ័យនិកាយស្ស សីលក្កន្តវិញ្ញោ

ឯវមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខត្វប្បដិសំវេទី ឯវមាយុបវយន្តោ
 សោ តតោ ធុតោ ឥធូបបន្នោតិ ។ ឥតិ សាការំ
 សឧទ្ទេសំ អនេកវហិតំ បុព្វេនវាសំ អនុស្សវតិ ។
 សោ ឯវមាហា សស្សតោ អត្តា ច លោកោ ច
 វពោរា ក្រដដ្ឋោ ឯសិកដ្ឋាយំ វិគោ តេ ច សត្តា
 សទ្ធាវន្តិ សំសវន្តិ បវន្តិ ឧបបដ្ឋន្តិ អត្តត្រូវ សស្ស-
 តិសមំ ។ តិ កិស្ស ហេតុ ។ អហញ្ញំ អាតប្ប-
 មជ្ឈាយ បដានមជ្ឈាយ អនុយោគមជ្ឈាយ អប្បមាទ-
 មជ្ឈាយ សម្មាមនសិការមជ្ឈាយ តថាវបំ ចេតោសមាជី
 ដុសាមិ យថា សមាហិតេ ចិត្តេ អនេកវហិតំ បុព្វេន-
 វាសំ អនុស្សវាមិ ។ សេយ្យថីទំ ។ ឯកម្យំ សិវដ្ឋវិ-
 វដ្ឋំ ទ្វេបំ សិវដ្ឋវិដ្ឋានិ តិណិបំ សិវដ្ឋវិដ្ឋានិ ចត្តារិបំ
 សិវដ្ឋវិដ្ឋានិ បញ្ចបំ សិវដ្ឋវិដ្ឋានិ ទសបំ សិវដ្ឋវិដ្ឋានិ

សុត្តន្តបិដក ទីបរិយាយ សីលបុគ្គល

មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុ
 គ្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះច្យុតចាកអត្តភាពនោះហើយ ទើបបានមកកើតក្នុងភព
 នេះ ។ បុគ្គលនោះរលឹកបាននូវខន្ធ ដែលធ្លាប់អាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុន
 ជាច្រើន ព្រមទាំងអាការ ព្រមទាំងទុក្ខសង្សារច្នៃឯង ។ បុគ្គលនោះ
 ពោលយ៉ាងនេះថា ខ្លួននឹងលោកជាសភាវៈទៀងទាត់ ជាសភាវៈផុតពូជ
 មិនមានផលជាពូជតទៅ (អា) តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចកំពូលភ្នំ ឬតាំងនៅ
 នឹងថ្កល់ដូចសសរគោល ឯសត្វទាំងនោះ តែងអន្ទាលទៅ តែងត្រាច់
 រង្គត់ទៅមក តែងច្យុត តែងកើតវិញ ធម្មជាតិដែលទៀងស្មើនឹង
 សស្សត្រីវុក្ក ក៏មានប្រាកដ ។ រឿងនោះព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ព្រោះថា
 អាត្មាអញអាស្រ័យនូវការព្យាយាម ជាគ្រឿងផុតកំដៅភិលេស អាស្រ័យ
 នូវការព្យាយាមជាគ្រឿងតិកល់មាំ អាស្រ័យនូវការព្យាយាម ជាគ្រឿង
 ប្រកបរឿយៗ អាស្រ័យនូវសេចក្តីមិនធ្វេសប្រហែស អាស្រ័យនូវការយក
 ចិត្តទុកដាក់ដោយល្អ ហើយបាននូវចេតនាសមាធិតាមបែបផែន (នៃចិត្ត
 របស់ព្រះយោគី)កាលបើចិត្តតាំងនៅខ្ជាប់ខ្ជួនហើយ រលឹកបាននូវខន្ធដែល
 ធ្លាប់អាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុនជាច្រើនប្រការ ។ ការរលឹកខន្ធបាននោះដូច
 ម្តេច ។ គឺរលឹកបាន ១ សំវដ្តវិវដ្តកប្បខ្លះ ២ សំវដ្តវិវដ្តកប្បខ្លះ ៣ សំវដ្ត-
 វិវដ្តកប្បខ្លះ ៤ សំវដ្តវិវដ្តកប្បខ្លះ ៥សំវដ្តវិវដ្តកប្បខ្លះ ១០ សំវដ្តវិវដ្តកប្បខ្លះ

ព្រហ្មជាលសុត្តេ បុព្វន្តកប្បិកា បុព្វេនិវាសនុស្សតិ

អម្បត្រាសី ឯវំនាមោ ឯវំតោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវំមាហារោ
ឯវំសុខទុក្ខក្ខប្បដិសំវេទី ឯវំមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ
ធុតោ អម្បត្រ ឧទទាទី តត្រាចាសី ឯវំនាមោ ឯវំតោត្តោ
ឯវំវណ្ណោ ឯវំមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខក្ខប្បដិសំវេទី ឯវំមា-
យុបរិយន្តោ សោ តតោ ធុតោ ឥធូបបន្នោតិ ។ ឥតិ
សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសិ អនុស្ស-
ភមិ ។ ឥមិនាមហំ ឯតំ ជានាមិ យថា សស្សតោ
អត្តា ច លោកោ ច វញ្ញោ ក្ខដដ្ឋោ ឯសិកដ្ឋាយិ
វិគោ តេ ច សត្តា សញ្ញវន្តិ សិសវន្តិ ចវន្តិ ឧបបន្តន្តិ
អត្តត្រូវ សស្សតិសមន្តិ ។ ឥទិ កិក្ខវេ ទុតិយំ ហំនំ យិ
អាភម្ម យំ អាវត្ត ឯកេ សមណាព្រាហ្មណា សស្សត-
វាទា សស្សតំ អត្តានញ្ច លោកញ្ច បញ្ចបេន្តិ ។

ព្រហ្មជាលសូត្រ ការកំណត់នូវចំណែកនៃខន្ធខាងដើម ចុះច្រើនវាលសុស្សតិ

ដូច្នេះថា អាត្មាអញបានកើតក្នុងភពឯណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មាន
 គោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួល
 សុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះច្បាតចាកអត្តភាព
 នោះហើយ បានទៅកើតក្នុងភពឯណោះ ដែលទៅកើតក្នុងភពនោះ អាត្មា
 អញក៏មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ
 មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុត្រឹម
 ប៉ុណ្ណោះ លុះច្បាតចាកអត្តភាពនោះហើយ ទើបបានមកកើតក្នុងភពនេះ ។
 អាត្មាអញរលឹកបាននូវខន្ធ ដែលធ្លាប់អាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុនជាច្រើន
 ព្រមទាំងអាការ ព្រមទាំងទុស្តដូច្នោះឯង ។ ព្រោះគុណវិសេសនេះ
 អាត្មាអញក៏បានដឹងនូវខន្ធ ដែលធ្លាប់អាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុននេះ ខន្ធ
 នឹងលោកជាសភាវៈទៀងទាត់ ជាសភាវៈផុតពូជ មិនមានផលជាពូជតទៅ
 តាំងនៅនឹងថ្កល់ ដូចកំពូលភ្នំ ឬតាំងនៅនឹងថ្កល់ ដូចសសរកាល
 ឯសត្វទាំងនោះ តែងអន្ទោលទៅ តែងគ្រាប់រង្គាត់ទៅមក តែងច្បាត តែង
 កើតវិញ ធម្មជាតិដែលទៀងស្មើនឹងសស្សតិវត្ថុ ក៏មានប្រាកដ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាហេតុទី ២ ដែលសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយជា
 សស្សតវទេ អាស្រ័យប្រារព្ធ ទើបបញ្ចត្តនូវខន្ធនឹងលោកថាទៀង ។

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវគ្គោ

(២៧) ភតិយេ ច កោត្តោ សមណាប្រាហ្មណា
 កិមាគម្ម កិមាវត្តំ សស្សកវនា សស្សនំ អត្តានត្ថ
 លោកត្ថ បញ្ចបេន្តិ ។ នធិ កិក្ខុវេ ឯកត្ថោ សមណោ
 វា ប្រាហ្មណោ វា អាតប្បមន្ទាយ បដានមន្ទាយ អនុ-
 យោកមន្ទាយ អប្បមាទមន្ទាយ សម្មាមនសិការមន្ទាយ
 តថាវុបំ ចេតោសមាធិ ដុសតិយថា សមាហិតេ ចិត្ត
 អនេកវិហិតិ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាតិ ។ សេយ្យដីទំ ។
 ទសបំ សំវដ្តវិជ្ជានិ វិសម្មំ សំវដ្តវិជ្ជានិ តិសម្មំ សំ-
 វដ្តវិជ្ជានិ ចត្តាធឿសម្មំ សំវដ្តវិជ្ជានិ អមុត្រាសី ឯវំ-
 ណាមោ ឯវំតោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវំមាហា វា ឯវំសុខទុក្ខក្ខប្ប-
 ដិសំវេទី ឯវំមាយុបវ័យន្តោ សោ តតោ តុតោ អមុត្រ
 ទុទទាទី តត្រាទាសី ឯវំណាមោ ឯវំតោត្តោ ឯវំវណ្ណោ
 ឯវំមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខក្ខប្បដិសំវេទី ឯវំមាយុបវ័យន្តោ

សុត្តន្តបិដក ទីយនិកាយ សីលបទ្ធាធម៌

(២៧) ក្នុងហេតុទី ៣ ទៀតថា សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដ៏
 ចំរើន ជាសស្សត្រក់ទេ បញ្ចក្ខន្ធខ្លួននឹងលោកថាទៀង តើព្រោះអាស្រ័យ
 អ្វី ព្រោះប្រាជ្ញាអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជា
 សមណៈបុព្វាហ្មណ៍ អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស
 អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជាគ្រឿងតំកល់មាំ អាស្រ័យនូវការព្យាយាម ជា
 គ្រឿងប្រកបរឿយ ។ អាស្រ័យនូវសេចក្តីមិនធ្វេសប្រហែស អាស្រ័យនូវ
 ការយកចិត្តទុកដាក់ដោយល្អ ហើយបាននូវចេតោសមាធិ តាមបែបវែង
 (វែងចិត្តរបស់ព្រះយោគី) កាលបើចិត្តតាំងនៅខ្ជាប់ខ្ជួនហើយ រលឹកបាននូវ
 ខន្ធ ដែលធ្លាប់អាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុនជាច្រើន ។ ការរលឹកនូវខន្ធនោះ
 ដូចម្តេច ។ គឺរលឹកបាន ១០ សំវដ្តវិវដ្តកប្បខ្លះ ២០ សំវដ្តវិវដ្តកប្បខ្លះ
 ៣០ សំវដ្តវិវដ្តកប្បខ្លះ ៤០ សំវដ្តវិវដ្តកប្បខ្លះ ដូច្នោះថា អាត្មាអញបានកើត
 ក្នុងភពឯណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បវ
 យ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់
 អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះចៀតចាកអត្តភាពនោះហើយ បានទៅកើតក្នុងភព
 ឯណោះ កាលដែលទៅកើតក្នុងភពនោះ អាត្មាអញមានឈ្មោះយ៉ាងនេះ
 មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បវយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បាន
 ទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញ

ប្រណិបាតសុត្តន្ត បុព្វនិទាមិក បុព្វនិទាមិកសុត្តន្ត

សោ តតោ តុតោ វេទ្ធិបបដ្ឋានិ ។ វេទិ សាភារំ ស-
 ឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាវនំ ។ សោ
 វិវាហា សស្សតោ អន្តា ច លោកោ ច វេញ្ញា
 ក្សដដ្ឋោ វសិកដ្ឋាយី បិតោ តេ ច សន្តា សន្តាវន្តិ
 សំសវន្តិ ចវន្តិ ឧបបជ្ឈន្តិ អន្តត្រូវ សស្សនិសមី ។
 នំ កំស្ស ហេតុ ។ អហញ្ញំ អាតម្បមន្ទាយ បណាម-
 មន្ទាយ អនុយោកមន្ទាយ អប្បមាទមន្ទាយ សម្មាមន-
 សិការមន្ទាយ តថាវចំ ចេតោសមាដិ ធុសាមិ យថា
 សមាហិតេ ចិត្តេ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាវ-
 នំ ។ សេយ្យមីទំ ។ ទសបំ សំវដ្តវិដ្ឋានិ វិសម្បិ
 សំវដ្តវិដ្ឋានិ និសម្បិ សំវដ្តវិដ្ឋានិ ចត្តាឡិសម្បិ សំ-
 វដ្តវិដ្ឋានិ អមុត្រាសី វិវាហោ វិវាតោតោ វិវាលោ

ព្រហ្មជាលសូត្រ ការកំណត់ទំហំណែកនៃខន្ធខាងដើម បុព្វេនិកសានុស្សិត

ច្បុកចាកអត្តភាពនោះហើយ ទើបបានមកកើតក្នុងភពនេះ ។ បុគ្គលនោះ
 រលឹកបាននូវខន្ធ ដែលធ្លាប់អាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុនជាច្រើន ព្រមទាំង
 អាការព្រមទាំងទុសដូច្នោះឯង ។ បុគ្គលនោះក៏ពោលយ៉ាងនេះថា ខន្ធ
 នឹងលោកជាសភាវៈទៀងទាត់ ជាសភាវៈផុតពូជ មិនមានផលជាពូជ
 តទៅ តាំងនៅនឹងថ្កល់ ដូចកំពូលភ្នំ ឬតាំងនៅនឹងថ្កល់ ដូចសសរគោល
 ឯសត្វទាំងនោះ តែងអន្ទោលទៅ តែងត្រាប់រង្គត់ទៅមក តែងច្បុក តែង
 កើតវិញ ធម្មជាតិដែលទៀងស្មើនឹងសស្សតិវត្ត ក៏មានប្រាកដ ។ រឿងនោះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថា អាត្មាអញ អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជាគ្រឿង
 ដុតកំដៅកិលេស អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជាគ្រឿងតំកល់មាំ អាស្រ័យនូវ
 ការព្យាយាមជាគ្រឿងប្រកបរឿយៗ អាស្រ័យនូវសេចក្តីមិនធ្វេសប្រហែស
 អាស្រ័យនូវការយកចិត្តទុកដាក់ដោយល្អ ហើយបាននូវចេតោសមាធិតាម
 បែបវិជន (វិនចិត្តរបស់យោគី) កាលបើចិត្តតាំងនៅខ្ជាប់ខ្ជួន ហើយរលឹក
 បាននូវខន្ធ ដែលធ្លាប់អាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុនជាច្រើន ។ ការរលឹកខន្ធ
 បាននោះដូចម្តេច ។ គឺរលឹកបាន ១០ សំវដ្តវិវដ្តកប្បខ្លះ ២០ សំវដ្តវិវដ្តកប្បខ្លះ
 ៣០ សំវដ្តវិវដ្តកប្បខ្លះ ៤០ សំវដ្តវិវដ្តកប្បខ្លះ ដូច្នោះថា អាត្មាអញបានកើត
 ក្នុងភពឯណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បវ

សុត្តន្តបិដក ទី១៧ វិយាគយស្ស សីលក្ខន្ធក្រិ

ឯវមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខក្ខប្បនិសំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ
 សោ តតោ ចុតោ អមុត្រ ឧទទាទី តត្រាចាសី
 ឯវំនាមោ ឯវំតោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំសុខ-
 ទុក្ខក្ខប្បនិសំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ
 ឥធូបបន្ទោតិ ។ ឥតិ សាការំ សឧម្ពេសិ អនេកវិហិតំ
 ចុត្រេនិវាសំ អនុស្សរមិ ។ ឥមិធាមហំ ឯវំនំ ជាធាមិ
 យថា សស្សតោ អត្តា ច លោកោ ច វញ្ញោ ក្ខដដ្ឋោ
 ឯសិកដ្ឋាយំ វិតោ តេ ច សត្តា សន្ធាវន្តំ សំសរន្តំ
 ចវន្តំ ឧបបន្តន្តំ អត្តត្រេវ សស្សតិសមន្តំ ។ ឥនំ ភិក្ខុវេ
 តតិយំ ហំនំ យំ អាគម្ម យំ អាព្វ ឯវតេ សមណ-
 ព្រាហ្មណា សស្សតវាទា សស្សតំ អត្តានព្វ លោ-
 កព្វ បញ្ចបេន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ទី១៧ ធម្មកាយ សីលចូន្តវគ្គ

យ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់
 អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះច្បាប់ចាកអត្តភាពនោះហើយ បានទៅកើតក្នុងភព
 ឯណោះ កាលដែលកើតក្នុងភពនោះ អាត្មាអញមានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មាន
 គោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួល
 សុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះច្បាប់ចាកអត្តភាព
 នោះហើយ ទើបបានមកកើតក្នុងភពនេះ ។ អាត្មាអញរលឹកបាននូវខន្ធ
 ដែលធ្លាប់អាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុនជាច្រើន ព្រមទាំងអាការ ព្រមទាំង
 ទុរទ្ទេសដូច្នោះឯង ។ ព្រោះគុណវិសេសនេះ អាត្មាអញក៏បានដឹងនូវខន្ធ
 ដែលធ្លាប់អាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុននេះ ខន្ធនឹងលោកជាសភាវៈទៀង ជា
 សភាវៈផុតពូជ មិនមានផលជាពូជតទៅ តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចកំពូល
 ក្នុំ ឬតាំងនៅនឹងថ្កល់ដូច សសរគោល ឯសត្វទាំងនោះ តែងអន្ទាលទៅ
 តែងត្រាច់វង្គត់ទៅមក តែងច្បុត តែងកើតវិញ ធម្មជាតិដែលទៀងស្មើ
 នឹងសស្សតវត្ថុ ក៏មានប្រាកដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាហេតុទី៣
 ដែលសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ ជាសស្សតវត្ថុ អាស្រ័យប្រាណ ទើប
 បញ្ចត្តនូវខន្ធនឹងលោកថាទៀង ។

ព្រហ្មទិវលសុត្តេ បុព្វន្តកប្បិកា បុព្វេនិវាសនុប្បតិ

(៣០) ចតុត្ថេ ច កោនោ សមណាព្រាហ្មណា តិ-
 មាភម្ម តិមារត្ត សស្សតវាណា សស្សតំ អត្តានត្ថ លោ-
 កត្ត បញ្ចបេន្នំ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកោសោ សមណោ វា
 ព្រាហ្មណោ វា ឥត្តិ ហោតិ វិមំសំ សោ ឥត្តិ ចរិយាហតិ
 វិមំសានុចរិតំ សយំ ពាជិកាលំ វិមហហ សស្សតោ
 អត្តា ច លោកោ ច វង្សោ ក្រដដ្ឋា ឯសិកដ្ឋាយិ
 មីតោ តេ ច សត្តា សម្មាវន្តំ សំសារន្តំ ចវន្តំ ឧបបជ្ជន្តំ
 អត្តត្រេវ សស្សតិសមន្តំ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ចតុត្ថំ ហំនំ យំ
 អាភម្ម យំ អាវត្ត ឯកេ សមណាព្រាហ្មណា សស្សត-
 វាណា សស្សតំ អត្តានត្ថ លោកត្ត បញ្ចបេន្នំ ។ ឥមេ-
 ហិ ខោ តេ ភិក្ខុវេ សមណាព្រាហ្មណា សស្សតវាណា
 សស្សតំ អត្តានត្ថ លោកត្ត បញ្ចបេន្នំ ចត្វហិ
 វត្តហិ ។ យេ ហិ តេច ភិក្ខុវេ សមណាព្រាហ្មណា
 សស្សតវាណា សស្សតំ អត្តានត្ថ លោកត្ត បញ្ចបេន្នំ

ព្រះលោកស្រី ការកំណត់នូវចំណែកនៃខន្ធភាងដើម បុព្វនិវាណនុស្សតិ

(៣០) ក្នុងហេតុទី ៤ ទៀតថា សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដ៏
 ចំរើន ជាសស្សតវេទ បញ្ចក្ខន្ធនឹងលោកថាទៀង ព្រោះអាស្រ័យអ្វី
 ព្រោះប្រារព្ធអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជា
 សមណៈបុព្វព្រាហ្មណ៍ ជាអ្នកមានសេចក្តីត្រិះរិះពិចារណា ជាប្រក្រតី បុគ្គល
 នោះ ពោលនូវពាក្យដែលខ្លួនស្រាវជ្រាវ បានមកដោយសេចក្តីត្រិះរិះ
 ដែលខ្លួនស្តាប់ស្តង់ដោយការពិចារណា ជាពាក្យកើតមាន ដោយប្រាជ្ញា
 របស់ខ្លួនយ៉ាងនេះថា ខ្លួននឹងលោកជាសភាវៈទៀង ជាសភាវៈផុតពូជ មិន
 មានផលជាពូជតទៅ តាំងនៅនឹងថ្កល់ដូចកំពូលភ្នំ ឬតាំងនៅនឹងថ្កល់ដូច
 សសរគោល ឯសត្វទាំងនោះរត់អន្ទោលទៅ តែងត្រាច់រង្គត់ទៅមក
 តែងច្យុត តែងកើតវិញ ធម្មជាតិដែលទៀងស្មើនឹងសស្សតវេទ ក៏មាន
 ប្រាកដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាហេតុទី ៤ ដែលសមណ-
 ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួកមួយ ជាសស្សតវេទ អាស្រ័យប្រារព្ធ ទើបបញ្ចក្ខ
 នូវខ្លួននឹងលោកថាទៀង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំង
 នោះជាសស្សតវេទ បញ្ចក្ខន្ធនឹងលោកថាទៀង ដោយហេតុ ៤ ប្រការ
 នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីពិតថា សមណព្រាហ្មណ៍
 ទាំងឡាយឯណានីមួយ ជាសស្សតវេទ បញ្ចក្ខន្ធនឹងលោកថាទៀង

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិយស្ស សីលកុទ្ធុញោ

សព្វេ តេ ឥមេហោ ចត្វហិ វត្តហិ ឃិតេសំ វា
អញ្ញតវេន នត្តំ ឥតោ ពហំធា ។ តយំទំ ភិក្ខុវេ តថា-
គតោ បជាណតិ ឥមេ ទិដ្ឋិដ្ឋាណា ឃិកហិតា ឃិបរាមដ្ឋា
ឃិកតិកា កវន្តំ ឃិអភិសម្បរាយាតិ ។ តញ្ច តថាគតោ
បជាណតិ តតោ ច ឧត្តរិតំ បជាណតិ តញ្ច បជាណទំ^(១)
ន បរាមសតិ ។ អបរាមសតោ ចស្ស បច្ចុត្តោរេ ទិព្វតិ
វិទិតា វេទនាទំ សម្មទយញ្ច អន្តជ្ជមញ្ច អស្សាទញ្ច
អាទីនវញ្ច ទិស្សរណាញ្ច យថាក្ខនំ វិទិត្វា ។ អនុបាណ
វិមុត្តោ ភិក្ខុវេ តថាគតោ ។ ឥមេ ខោ តេ ភិក្ខុវេ

១ ដាននំ ។

សុត្តន្តបិដក ទីបេនិកាយ សីលបទ្ទវគ្គ

សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ រមែងបញ្ញត្តដោយហេតុទាំង ៤ នេះឯង
 បូកបណ្តាហេតុទាំង ៤ នោះ ដោយហេតុណាមួយ មិនមែនមានហេតុ
 ដទៃក្រៅពីហេតុទាំង ៤ នេះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះគម្ភាគតដឹង
 ច្បាស់នូវហេតុទាំង ៤ ប្រការនោះ ដូច្នោះថា ហេតុនៃទិដ្ឋិទាំងឡាយនេះ
 ដែលបុគ្គលកាន់យកយ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលប្រកាន់ខុសយ៉ាងនេះ រមែងមាន
 គតិយ៉ាងនេះ មានការប្រព្រឹត្តិទៅក្នុងបរលោកយ៉ាងនេះ ។ ព្រះគម្ភាគត
 ដឹងច្បាស់នូវទិដ្ឋិនោះផង ដឹងច្បាស់ (នូវសីលសមាធិនឹងសព្វញ្ញត្តញ្ញាណ)
 ជាគុណជាគលើសលុបជាងនោះទៅទៀតផង កាលបើដឹងច្បាស់នូវគុណ-
 វិសេសនោះហើយ ។ ក៏មិនបានប្រកាន់ខុសឡើយ ។ មួយទៀតកាលបើ
 ព្រះគម្ភាគតមិនបានប្រកាន់ខុសហើយ ក៏ដឹងនូវព្រះនិព្វានជាគ្រឿងរលត់
 នៃបរមាសក្កិលេសដោយខ្លួនឯង ទាំងដឹងច្បាស់នូវហេតុដែលនាំឱ្យកើត
 ឡើងនៃវេទនាផង នូវសេចក្តីអស់ទៅនៃវេទនាផង នូវសេចក្តីឆ្ងាញ់ពិសា
 របស់វេទនាផង នូវទោសរបស់វេទនាផង នូវកិរិយារលាស់ចោល នូវ
 វេទនាផង ដោយគួរតាមពិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះគម្ភាគតផុត
 ស្រឡះហើយចាកកិលេស ព្រោះមិនប្រកាន់ (នូវធម៌ណាមួយមានខន្ធជា
 ដើម) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះគម្ភាគតធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ដោយបញ្ញា

ព្រហ្មជាលសុត្តេ បុព្វនិទានបិដក ចម្លើយ វគ្គទី

ធម្មា កម្មំវា ទុទុសា ទុវទុពោជា សន្តា បណ៌តា
អតក្ការវចរា និបុណា បណ្ឌិតវេទនិយា យេ តថាគតោ
សយំ អភិញ្ញា សង្ខតត្វា បវេទេតំ យេហិ តថា-
គតស្ស យថាកុច្ចំ វណ្ណំ សម្មា វទេមាណា វទេយ្យំ ។

បឋមកាលាវិ ។

(៣០) សង្ខំ ភិក្ខុវេ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា
ឯកេច្ចុសស្សតំកា ឯកេច្ចុអសស្សតំកា ឯកេច្ចំ សស្ស-
តំ ឯកេច្ចំ អសស្សតំ អត្តាទញ្ច លោកញ្ច បញ្ចបេន្តិ
ចត្វហិ វត្ថហិ ។ តេ ច កោនោ សមណព្រាហ្មណា
កំមាគម្ម កំមាវត្ត ឯកេច្ចុសស្សតំកា ឯកេច្ចុអសស្ស-
តំកា ឯកេច្ចំ សស្សតំ ឯកេច្ចំ អសស្សតំ អត្តាទញ្ច
លោកញ្ច បញ្ចបេន្តិ ចត្វហិ វត្ថហិ ។ ហោតិ
ខោ សោ ភិក្ខុវេ សមយោ យំ កទាចំ កិវហចំ
នីយស្ស អទ្ធានោ អច្ចយេន អយំ លោកោ សំវន្តតំ ។

ព្រហ្មជាលសូត្រ ការកំណត់ខ្លះចំណែកនៃខន្ធភាគដើម ហេតុ ៤ យ៉ាង

ដ៏ទុក្ខម ដោយខ្លួនឯង ហើយអាចនឹងសំដែងបាន ខ្លះធម៌ទាំងឡាយណា
មួយវិញទៀត ពួកជន កាលនិយាយសរសើរគុណរបស់គាត់ តាម
សេចក្តីពិត ដោយធម៌ទាំងឡាយណា ធម៌ទាំងឡាយនោះឯង ជាធម៌
ជ្រាលជ្រៅ ដែលបុគ្គលឃើញបានដោយលំបាក ត្រាស់ដឹងបានដោយ
កម្រ ជាធម៌ស្ងប់រម្ងាប់ ជាធម៌ដ៏ថ្លៃថ្លា មិនជាទីស្នង់ប្រមើលដោយសេចក្តី
ត្រិះរិះ ជាធម៌ដ៏ល្អិត មានតែអ្នកប្រាជ្ញ ទើបដឹងបាន ។

ចប់ បឋមភាណវិរៈ ។

(៣១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ពួក
មួយ ជាអ្នកប្រកបដោយឯកច្ចសស្សតឯកច្ចអសស្សតទិដ្ឋិ គឺ យល់ថា
លោកពួកខ្លះទៀង លោកពួកខ្លះមិនទៀង បញ្ចតនូវខ្លួននឹងលោកថា ទៀង
ខ្លះ ថា មិនទៀងខ្លះ ដោយហេតុ៤ យ៉ាង ។ ចុះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍
ដ៏ចំរើននោះ ជាអ្នកប្រកបដោយឯកច្ចសស្សតឯកច្ចអសស្សតទិដ្ឋិ ហើយ
បញ្ចតនូវខ្លួននឹងលោកថា ទៀងខ្លះ ថា មិនទៀងខ្លះ ដោយហេតុ៤យ៉ាងគឺ
ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ព្រោះប្រាណអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសម័យ
ដែលលោកនេះ វិនាសទៅម្តង ។ ដោយអំណើះនៃកាលជាអង្រែងទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវិញ្ញោ

សំដ្ឋមានេ លោកេ យេកុយ្យេន សត្តា អាកស្សរសំ.
 វត្តនិកា ហោន្តំ ។ តេ តត្ថ ហោន្តំ មនោមយា បីតិកក្ខា
 សយម្បកា អន្តលក្ខត្តេវា សុកដ្ឋាយំនោ ចរំ ទីយ.
 មទ្ធានំ តិដ្ឋន្តំ ។ ហោតិ ខោ សោ កិក្ខុវេ សមយោ យំ
 កណាចិ ករហាចិ ទីយស្ស អទ្ធានោ អទ្ធកយេន អយំ
 លោកោ វិវដ្តតិ ។ វិវដ្តមានេ លោកេ សុញ្ញំ ព្រហ្មវិមានំ
 ចាតុកវតិ ។ អថ អញ្ញានោ សត្តោ អាយុក្ខយា វា
 បុញ្ញក្ខយា វា អាកស្សរកាយា ចរិត្តា សុញ្ញំ ព្រហ្មវិ-
 មានំ ឧបបដ្ឋតិ ។ សោបិ តត្ថ ហោតិ មនោមយោ
 បីតិកក្ខា សយម្បកា អន្តលក្ខត្តេវា សុកដ្ឋាយំ ចរំ
 ទីយមទ្ធានំ តិដ្ឋតិ ។ តត្ថ តស្ស ឯកស្ស ទីយរត្តំ
 និវសិតត្តា អនកិរតិ បរិតស្សនា ឧប្បដ្ឋតិ អហោ វត
 អពោបិ សត្តា វត្តតំ អាកច្ឆេយ្យន្តំ ។ អថពោបិ សត្តា
 អាយុក្ខយា វា បុញ្ញក្ខយា វា អាកស្សរកាយា ចរិត្តា
 ព្រហ្មវិមានំ ឧបបដ្ឋន្តំ តស្ស សត្តស្ស សហព្យតិ ។

សុត្តន្តបិដក ទិយនិកាយ សីលក្កន្ធវិគ្គ

កាលដែលលោកវិនាសទៅ ពួកសត្វច្រើនតែទៅកើតក្នុងអាកស្សរព្រហ្ម ។
 ពួកសត្វដែលទៅកើតក្នុងអាកស្សរព្រហ្មនោះ ជាសត្វកើតដោយឈានចិត្ត
 មានបីតិជាអាហារ មានរស្មីក្នុងខ្លួនឯង គ្រាប់ទៅក្នុងអាកាសបាន បិតនៅ
 ក្នុងទីដីល្អ តាំងនៅយូរអស់កាលជាអវិជ្ជន្ត(១) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាន
 សម័យដែលលោកនេះត្រូវកើតឡើងវិញម្តង ។ ដោយអំណើនៃកាលជា
 អវិជ្ជន្តទៅ ។ កាលដែលលោកកើតឡើង វិមាននៃព្រហ្មដែលសូន្យគ្មាន
 សត្វក៏កើតប្រាកដឡើងដែរ ។ គ្រានោះ មានសត្វម្នាក់ច្យុតចាកពួកអា-
 កស្សរព្រហ្ម ព្រោះអស់អាយុ ឬអស់បុណ្យ ហើយទៅកើតក្នុងវិមាននៃ
 ព្រហ្មដែលទំនេរនោះ ។ លុះសត្វនោះបានកើតក្នុងវិមាននោះ ក៏ជាសត្វ
 កើតដោយឈានចិត្ត មានបីតិជាអាហារ មានរស្មីក្នុងខ្លួនឯង គ្រាប់ទៅក្នុង
 អាកាសបាន បិតនៅក្នុងទីដីល្អ តាំងនៅយូរអស់កាលជាអវិជ្ជន្ត(២)ដដែល។
 សត្វម្នាក់នោះដែលទៅកើតក្នុងវិមាននោះ ព្រោះនៅអស់កាលយូរអវិជ្ជន្ត
 ក៏មានសេចក្តីអផ្សុក អន្ទះអវិជ្ជន្តកើតឡើង ថា ដូចម្តេចហ្ន៎ នឹងបានសត្វ
 ទាំងឡាយឯទៀត មកកាន់អត្តភាព ជាព្រហ្មបែបនេះផង ។ លំដាប់នោះ
 សត្វទាំងឡាយឯទៀត ច្យុតចាកពួកអាកស្សរព្រហ្ម ព្រោះអស់អាយុ
 ឬអស់បុណ្យ ហើយមកកើតក្នុងព្រហ្មវិមាន ជាមួយគ្នានឹងសត្វនោះ ។

១ ក្នុងអដ្ឋកថាប្រាបថា អស់ ៨ កប្បយ៉ាងច្រើន ។ ២ អដ្ឋកថាប្រាប់ថា បិតនៅអស់
 ១ កប្ប ឬ កន្លះកប្ប ។

ព្រះលោកសុត្តន្ត បុព្វសុត្តន្ត បុព្វនិទានសុត្តន្ត

តេជំ តត្ថំ ហោន្តិ មនោមយា បីតិកក្កា សយម្បកា

អន្តលិត្តិចរា សុភជ្ជាយំនោ ចំ ទីយមទ្ធានំ តិដ្ឋន្តិ ។

តត្រ កិត្តិវេយោ សោ សត្តោ បវេមំ ឧបបន្នោ តស្ស ឃី

ហោតិ អហមស្មិ ព្រហ្មា មហាព្រហ្មា អភិក្ក អនភិក្កតោ

អតាទតទសោ វសវត្តំ វស្សរោ កត្តា និម្មិតា^(១) សេដ្ឋោ

សដ្ឋិតា^(២) វសី បិតា ក្ខតកត្យានំ មយា វមេ សត្តា

និម្មិតា ។ តំ កស្ស ហេតុ ។ មមំ ហិ បុព្វេ ឯតទហោ .

សិ អហោ វត អតោបិ សត្តា វត្តនំ អាគត្តយ្យនំ ។

១ ខ. និម្មិតា ។ ២. ខ. សដ្ឋិតា ។

ព្រហ្មដាលសូត្រ កំណត់នូវចំណែកនៃខន្ធចាងដើម ឬព្រេងវាសានុស្សតិ

ឯសត្វទាំងនោះ លុះកើតក្នុងព្រហ្មវិមាននោះហើយ ក៏ជាសត្វកើតដោយ
 ឈានចិត្ត មានបីតិជាអាហារ មានរស្មីភ្នំខ្លួនឯង គ្រាប់ទៅក្នុងអាកាស
 បាន បីតនៅក្នុងទីដ៏ល្អ តាំងនៅយូរ អស់កាលជាអង្វែង ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាសត្វទាំងនោះ សត្វណា បានទៅកើតជាដំបូង
 សត្វនោះ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញជាព្រហ្ម ជាមហា-
 ព្រហ្ម គ្របសង្កត់លើព្រហ្មឯទៀតៗ ព្រហ្មឯទៀត មិនអាចគ្របសង្កត់
 លើអាត្មាអញបាន អាត្មាអញជាអ្នកឃើញហេតុសព្វគ្រប់ ជាអ្នកធ្វើជន
 ទាំងពួង ឲ្យលុះនៅក្នុងអំណាចខ្លួនជាធំ (ក្នុងលោក) ជាអ្នកសាងលោក
 តាក់តែងលោក ជាចំបងជាងសត្វលោក ជាអ្នកបញ្ចតលោក^(១) ជាអ្នក
 ស្តារជំនាញ ជាបិតានៃពួកកូតនឹងពួកភព្យៈ^(២) សត្វទាំងនេះ សុទ្ធតែ
 អាត្មាអញ ពាក់តែងហើយ ។ សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះ
 ថា អាត្មាអញមានសេចក្តីត្រិះរិះ ក្នុងកាលពីដើមមក ដូច្នោះថា ធ្វើដូច
 ម្តេចហ្ន៎ បានពួកសត្វឯទៀតមកកាន់អត្តភាព ជាព្រហ្មបែបអញនេះផង ។

១ អ្នកឲ្យឈ្មោះសត្វលោកថា ក្សត្រិយ៍ ក្រាហ្មណ៍ វេស្សៈ សុទ្ធៈ ត្រហស្ថ ចព្វជិតជាដើម ។
 ២ អង្គិកថាថា អណ្ណជិសត្វនឹងជិលាមុជិសត្វ ដែលនៅក្នុងស្រោមស៊ុត ឬស្រោចតវិ ហៅថា
 ភព្យៈ ដែលកើតចេញមកហើយហៅថា ភូត ។ ចំណែកសំខេទិសត្វ ដែលកើតក្នុងទណ្ឌចិញ្ច
 ជាបឋមហៅថា ភព្យៈ តាំងពីទណ្ឌចិញ្ចដាច់ពីរទៅ ហៅថា ភូត ។ ឯឧបបាទិកសត្វវិញ
 ដែលកើតក្នុងនិរិយាបថជាបឋម ហៅថា ភព្យៈ តាំងអំពីនិរិយាបថដាច់ពីរទៅ ហៅថា ភូត ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាទិកាយស្ស សីលបុគ្គវគ្គោ

ឥតិ មមំ ច មនោបណ្ឌិធំ ឥមេ ច សត្តា ឥត្តត្តំ អាគតា-
 តិ ។ យេ បិ តេ សត្តា បច្ឆា ឧបបន្នា តេសម្បំ ឃី ហោតិ
 អយំ ខោ ភវំ ព្រហ្មា មហាព្រហ្មា អភិក្ខុ អនភិក្ខុតោ
 អពាទត្តទសោ វសវត្តំ ឥស្សរោ កត្តា ធិម្មិតា សេដ្ឋោ
 សដ្ឋិតា វសំ បិតា ក្ខតកក្កាដិ ឥមំនា មយំ ភោតា
 ព្រហ្មា ធិម្មិតា ។ តំ កិស្សំ ហេតុ ។ ឥមញ្ញំ មយំ^(១)
 អន្តសាម ឥន បឋមំ ឧបបន្នំ មយំ បនម្ហា បច្ឆា ឧប-
 បន្នាតិ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យោ សោ សត្តោ បឋមំ
 ឧបបន្នោ សោ ធិយាយុកត្តរោ ច ហោតិ វណ្ណវន្តតរោ
 ច មហោសត្តតរោ ច ។ យេ បន តេ សត្តា បច្ឆា
 ឧបបន្នា តេ អប្បាយុកត្តរោ ច ហោន្តិ ទុព្វណ្ណតរោ
 ច អប្បសត្តតរោ ច ។ ហំនំ ខោ បនេតិ ភិក្ខុវេ
 វិជ្ជតិ យំ អពាទតរោ សត្តោ តត្តា កាយា ចរិត្តា

១ ឧ ធិមំ មយំ ហំ ។

សុត្តន្តបិដក ទី១៧០៣ យសីលក្កន្តវគ្គ

ក៏ពួកសត្វទាំងនេះ មកកាន់អត្តភាពជាព្រហ្ម ត្រូវតាមសេចក្តីប្រាថ្នារបស់
 អាត្មាអញ្ញម្ល៉េះឯង ។ សត្វទាំងឡាយណា ដែលមកកើតជាខាងក្រោយ
 សត្វទាំងនោះឯង ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ព្រហ្មដ៏ចម្រើននេះ ជា
 មហាព្រហ្ម គ្របសង្កត់លើព្រហ្មឯទៀត ព្រហ្មឯទៀត មិនអាចនឹងគ្រប
 សង្កត់លើបាន ជាអ្នកឃើញហេតុសព្វគ្រប់ ជាអ្នកធ្វើជនទាំងពួង ឲ្យលុះ
 នៅក្នុងអំណាចខ្លួន ជាឥស្សរៈក្នុងលោក ជាអ្នកសាងលោក តាក់វែតងលោក
 ជាចំបងជាងសត្វលោក ជាអ្នកបញ្ចាតលោក ជាអ្នកស្នាតជំនាញ ជាបិតា
 នៃពួកកូតនឹងពួកកញ្ចៈ យើងទាំងឡាយ ដែលព្រហ្មដ៏ចម្រើននេះបានតាក់
 តែងហើយ ។ សេចក្តីនោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថា យើងទាំងឡាយ
 បានឃើញព្រហ្មនេះ មកកើតក្នុងទីនេះមុន ឯយើងទាំងឡាយមកកើតខាង
 ក្រោយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាសត្វទាំងនោះ សត្វណាបានទៅ
 កើតមុនគេ សត្វនោះឯងមានអាយុវែងជាងគេផង មានសម្បុរល្អជាងគេផង
 មានយសសក្តិធំជាងគេផង ។ ចំណែកខាងសត្វទាំងឡាយណា ដែល
 ទៅកើតខាងក្រោយគេ សត្វទាំងនោះមានអាយុតិចជាងគេផង មានសម្បុរ
 អន់ជាងគេផង មានយសសក្តិតិចជាងគេផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុ
 +
 នេះមានជាប្រាកដ ត្រង់ពាក្យថា សត្វណាមួយ ច្យុតចាកពួកព្រហ្មនោះ

ព្រហ្មដាលសុត្តេ បុព្វនិទានំ ចន្ទារិ វគ្គំ

ឥត្តតំ អាកច្ឆតំ ឥត្តតំ អាកតោ សមាធនោ អតារស្មា
 អនតារិយំ បព្វជតំ អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជិតោ ស-
 មាធនោ អាកប្បមន្ទាយ បណនមន្ទាយ អនុយោកមន្ទាយ
 អប្បមាទមន្ទាយ សម្មាមនសិការមន្ទាយ តថារូបំ
 ចេតោសមាធិ ដុសតំ យថា សមាហិតេ ចិត្តំ តំ បុព្វ-
 និវាសំ អនុស្សាវតំ តតោ បរិន្ទានុស្សាវតំ^(១) ។ សោ ឃរ-
 មាហ យោ ខោ សោ កំ ព្រហ្មា មហាព្រហ្មា អភិក្ខុ អ-
 នភិក្ខុតោ អញ្ញានុត្តរោ វសវត្តំ ឥស្សរោ កត្តា និម្មិតា
 សេដ្ឋា សន្និតា វសំ បិតា ក្ខតកត្យាដំ យេន មយំ
 កោតា ព្រហ្មា និម្មិតា សោ និទ្ទោ ជុវេ សស្សតោ
 អរិបរិណាមធម្មោ សស្សតិសមំ តថេវ វស្សតិ ។ យេ
 បន មយំ អហម្ហា តេន កោតា ព្រហ្មា និម្មិតា

១ ឧ. បរំ ពានុស្សាវតិ ។

ព្រហ្មជាលស្សត្រ កំណត់នូវចំណែកនៃខន្ធភាងដើម ហេតុ ៤ យ៉ាង

ហើយមកកាន់អត្តភាពជាមនុស្ស លុះបានមកកាន់អត្តភាពជាមនុស្សនេះ
ហើយ ក៏ចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្ទះ លុះបានចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់
ផ្ទះហើយ អាស្រ័យនូវការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស អាស្រ័យ
នូវការព្យាយាម ជាគ្រឿងដកលំអំ អាស្រ័យនូវការព្យាយាម ជាគ្រឿង
ប្រកបរឿយៗ អាស្រ័យនូវសេចក្តីមិនធ្វេសប្រហែស អាស្រ័យនូវការយក
ចិត្តទុកដាក់ដោយល្អ ហើយបាននូវចេតនាសមាធិ តាមរបបវែង (នៃចិត្ត
របស់យោគី) កាលបើចិត្តតាំងនៅឆ្ងាប់ខ្លួនហើយ ក៏រលឹកបាននូវខន្ធដែល
ធ្លាប់អាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុន កំណត់ត្រឹមតែអត្តភាពជាព្រហ្មនោះមិនអាច
រលឹកបាន នូវខន្ធហួសអំពីនោះទៅទៀតឡើយ ។ សត្វនោះឯងនិយាយ
យ៉ាងនេះថា ព្រហ្មដ៏ចំរើនណា ជាមហាព្រហ្ម គ្របសង្កត់ (លើព្រហ្ម
ឯទៀត) ព្រហ្មឯទៀត មិនអាចគ្របសង្កត់លើបាន ជាអ្នកឃើញហេតុ
សព្វគ្រប់ ជាអ្នកធ្វើជនទាំងពួង ឲ្យលុះក្នុងអំណាចខ្លួន ជាតស្សរៈ (ក្នុង
លោក) ជាអ្នកសាងលោក តាក់តែងលោក ជាចំបង (ជាងសត្វលោក)
ជាអ្នកបញ្ចេញលោក ជាអ្នកស្តាត់ជំនាញ ជាបិតាពួកក្មេងនឹងពួកកញ្ចៀមយើង
ទាំងឡាយ ដែលព្រហ្មដ៏ចំរើនណា បានតាក់តែងហើយ ព្រហ្មនោះឯង
ជាអ្នកទៀងទាត់ បិតថេរ មានសភាពមិនប្រែប្រួលទាំងបិតនៅស្មើដោយ
សស្សតិវត្ថុ ។ ឯពួកយើងដែលព្រហ្មដ៏ចំរើននោះ បានតាក់តែងហើយ

សុត្តន្តបិដកេ វិយទិកាយស្ស សីលក្កន្តវគ្គោ

តេ មយំ អដិច្ឆា អន្តរា អប្បាយុត្តា ចរននម្ហា ឥត្តន្តំ
 អាគតាតិ ។ ឥទំ ភិក្ខុវេ បវេមិ ហំនំ យំ អាគម្ម យំ
 អាវុត្តំ ឯកេ សមណាព្រាហ្មណា ឯកត្ថសស្សនិកា
 ឯកត្ថអសស្សនិកា ឯកត្ថំ សស្សនំ ឯកត្ថំ
 អសស្សនំ អត្តានព្វំ លោកព្វំ បញ្ចបេន្តិ ។

(៣២) ធុតិយេ ច កោន្តា សមណាព្រាហ្មណា កិមា-
 គម្ម កិមាវុត្តំ ឯកត្ថសស្សនិកា ឯកត្ថអសស្សនិកា
 ឯកត្ថំ សស្សនំ ឯកត្ថំ អសស្សនំ អត្តានព្វំ លោកព្វំ
 បញ្ចបេន្តិ ។ សន្តិ ភិក្ខុវេ ខំប្បាបទោសិកា ធាម ទេវា ។
 តេ អនិវេលំ ហស្សខំប្បាវតិធម្មសមាបដ្ឋាវិហារន្តិ ។ តេ បិ
 អនិវេលំ ហស្សខំប្បាវតិធម្មសមាបដ្ឋានំ វិហារនំ សតិ
 បម្មស្សនិ^(១) ។ សតិយា សម្មោសា តេ ទេវា តម្ហា កា-
 យា ចរន្តិ ។ ហំនំ ខោ បទេនំ ភិក្ខុវេ វិជ្ជនិ យំ អពាគរោ
 សត្តោ តម្ហា កាយា ចរិត្តា ឥត្តន្តំ អាគតាតិ ឥត្តន្តំ អាគ-
 តោ សមាទោ អការស្មា អនការិយំ បព្វជនិ អការស្មា

១ សុត្តស្សនិ ។

សុត្តន្តបិដក វិយាសិកាយ សិលច្ឆន្ត

យើងទាំងនោះជាអ្នកមិនទៀងទាត់ទេ មានអាយុខ្លី មានភរិយាច្យុតិទៅវិញ ជាធម្មតា ទើបបានមកកាន់អត្តភាពជាមនុស្សនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាហេតុទី ១ ដែលសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ ជាអ្នកប្រកបដោយ ឯកចូសស្សតឯកចូសស្សតទិដ្ឋិ អាស្រ័យ ប្រារព្ធ ទើបបញ្ចត្តនូវខ្លួននឹង លោកថា ទៀងខ្លះ មិនទៀងខ្លះ ។

(៣៦) ក្នុងហេតុទី ២ ទៀតថា សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដ៏ចម្រើន ជាអ្នកប្រកបដោយឯកចូសស្សតឯកចូសស្សតទិដ្ឋិ បញ្ចត្តនូវ ខ្លួននឹងលោកថា ទៀងខ្លះ មិនទៀងខ្លះ នោះតើព្រោះអាស្រ័យអ្វី ព្រោះ ប្រារព្ធអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទៅតាឈ្មោះខិដ្ឋាបទោសិកា (អ្នក វិនាសខ្លួនព្រោះវិល្យង) ក៏មាន ។ ទៅតាទាំងនោះឯង ជាអ្នកខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងវិល្យងលេងសើច ត្រេកត្រអាលជាធម្មតាហួសវេលា ។ កាលបើទៅតា ទាំងនោះ កំពុងតែខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងវិល្យងលេងសើច ត្រេកត្រអាលហួស វេលាហើយ ស្មារតីក៏ភ្លេចវង្វេងទៅ(ខានបរិភោគអាហារ) ។ ទៅតាទាំង នោះ ក៏ច្យុតចាកពួកទៅតានោះ ព្រោះភ្លេចស្មារតី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនេះមានពិតប្រាកដ ត្រង់ពាក្យថា សត្វណាមួយ ច្យុតចាកពួកទៅតា នោះ ហើយមកកាន់អត្តភាពជាមនុស្សនេះ លុះបានមកកាន់អត្តភាព ជាមនុស្សនេះហើយ ក៏ចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្ទះ លុះចេញចាកផ្ទះ

ព្រហ្មជាលសុត្តេ បុព្វនិទ្ទិក ចតុរិ វគ្គមិ

អនតារិយំ បព្វជិតោ សមាធា អាតប្បមន្ទាយ បដាន-
 មន្ទាយ អនុយោកមន្ទាយ អប្បមាទមន្ទាយ សម្មាមន-
 សិកាមន្ទាយ តត្ថារុបំ ចេតោសមាជី ផុសតិ យថា
 សមាហិតេ ចិត្តេ តំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាវតិ តតោ
 បរញ្ញានុស្សាវតិ ។ សោ ឯវមាហ យេ ខោ តេ ភិក្ខុនោ
 ទេវំ ន ខិដ្ឋាបទោសិកា តេ ន អតិវេលំ ហស្សខិដ្ឋា-
 វតិធម្មសមាបញ្ញា វិហារន្តិ ។ តេសំ ន អតិវេលំ ហស្ស-
 ខិដ្ឋាវតិធម្មសមាបញ្ញានំ វិហារតំ សតិ ន បម្មស្សតិ ។
 សតិយា អសម្ពោសា តេ ទេវំ តត្ថា កាយា ន ចវន្តិ
 និព្វា ដុវំ សស្សតា អវិហរណាមធម្មា សស្សតិសមិ
 តថេវ វស្សន្តិ ។ យេ បន មយំ អហមា ខិដ្ឋាបទោ-

ព្រហ្មជាលសូត្រ កំណត់នូវចំណែកនៃខន្ធខាងដើម ពេកុ ៤ យ៉ាង

ចូលទៅកាន់ផ្លូវហើយ ក៏អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅ
 កិលេស អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជាគ្រឿងដកលំអាំ អាស្រ័យនូវការព្យា-
 យាមជាគ្រឿងប្រកបរឿយៗ អាស្រ័យនូវសេចក្តីមិនធ្វេសប្រហែស អា-
 ស្រ័យនូវការយកចិត្តទុកដាក់ដោយល្អ ហើយបាននូវចេតោសមាធិ តាម
 បែបវែងនៃ(វិនិច្ឆ័យរបស់យោគី) កាលបើចិត្តតាំងនៅខ្ជាប់ខ្ជួនហើយ ក៏រលឹក
 បាននូវខន្តដែលធ្លាប់អាស្រ័យនៅ ក្នុងកាលមុន កំណត់ត្រឹមអត្តភាពជា
 ទេវតានោះ មិនអាចនឹងរលឹកនូវខន្តឱ្យហួសអំពីកំណត់នោះ ទៅទៀតបាន
 ឡើយ ។ សត្វនោះឯង ក៏ពោលពាក្យយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយដ៏
 ចំរើន ពួកទេវតាណា មិនវិនាសខ្លួនព្រោះវិល្យង ពួកទេវតានោះ ជាអ្នកមិន
 មានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងវិល្យងលេងសើច ត្រេកត្រអាលជាធម្មតា ហួស
 វេលាឡើយ។ កាលបើពួកទេវតានោះ មិនមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងវិល្យង
 លេងសើច ត្រេកត្រអាលជាធម្មតា ហួសវេលាហើយ ស្មារតីមិនភ្ជួរវែង
 ឡើយ ។ ទេវតាទាំងនោះ មិនច្យុតចាកពួកទេវតានោះ ព្រោះមិនភ្ជួរស្មា-
 រតីជាអ្នកទៀងទាត់ បិតថេរ មានសភាពមិនប្រែប្រួល ទាំងបិតនៅដោយ
 សស្សតវិត្ត ។ ឯយើងទាំងឡាយណា ជាអ្នកវិនាសខ្លួន ព្រោះវិល្យង

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិយស្ស សីលកុស្តវិញ្ញា

សិកា នេ មយំ អនិវេលំ ហស្ស្និខ្ចារតិធម្មសមាបញ្ញា
 វិហារិម្ហា ។ នេសន្នោ អនិវេលំ ហស្ស្និខ្ចារតិធម្មសមា-
 បញ្ញាជំ វិហារតំ សតិ បម្មស្ស្និតំ ។ សតិយា សម្មោសា
 ឃំ មយំ ភត្តា កាយា ចុតា អនិច្ចា អនុវា អប្បាយ-
 កា ចវេនធម្មា វត្តតំ អាគតាតិ ។ វេទំ ភិក្ខុវេ ទុតិយំ
 ហំជំ យំ អាគម្ម យំ អាវត្ត ឯកេ សមណាព្រាហ្មណា
 ឯកត្វសស្ស្និតិកា ឯកត្វអសស្ស្និតិកា ឯកត្វំ សស្ស្ន-
 តំ ឯកត្វំ អសស្ស្នតំ អត្តានត្វ លោកត្វ បញ្ចបេន្តិ ។

(៣៣) តតិយេ ច កោត្តោ សមណាព្រាហ្មណា
 កិមាគម្ម កិមាវត្ត ឯកត្វសស្ស្និតិកា ឯកត្វអស-
 ស្ស្និតិកា ឯកត្វំ សស្ស្នតំ ឯកត្វំ អសស្ស្នតំ អត្តា-
 នត្វ លោកត្វ បញ្ចបេន្តិ ។ សន្តិ ភិក្ខុវេ មនោប-
 ដោសិកា ធាម ទេវា ។ នេ អនិវេលំ អពាមពំ ឧប-
 និជ្ឈាយន្តិ ។ នេ អនិវេលំ អពាមពំ ឧបនិជ្ឈាយន្តិ
 អពាមពាមិ ចិត្តានិ បដោសេន្តិ ។ នេ អពាមពំ
 ឧបនិជ្ឈាយន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក ទយនិកាយ សីលក្កន្ធវិគ្គ

យើងទាំងនោះ ជាអ្នកមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងវិល្ប័ងលេងសើច ត្រេក
 ត្រអាលជាធម្មតា ហួសវេលា ។ កាលបើយើងទាំងឡាយ មាន
 សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងវិល្ប័ងលេងសើច ត្រេកត្រអាលជាធម្មតា ហួសវេលា
 ហើយ ស្មារតីក៏ភ្លេចវង្វេងទៅ ។ ព្រោះវត្ថុភ្លេចស្មារតីយ៉ាងនេះឯង យើង
 ទាំងឡាយដែលច្បួតចាត់ពួកទេវតានោះយ៉ាងនេះ ព្រោះវង្វេងស្មារតី ជា
 អ្នកមិនទៀងទាត់ មានអាយុក៏ខ្លី មានកិរិយាច្បួតជាធម្មតា ទើបបានមក
 កាន់អត្តភាពជាមនុស្សនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាហេតុទី ២
 ដែលសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួកមួយ ជាអ្នកប្រកបដោយឯកច្ចុស-
 ស្សតឯកច្ចុអសស្សតទិដ្ឋិ អាស្រ័យ ប្រាព្វ ទើបបញ្ចាតនូវខ្លួននឹងលោក
 ថា ទៀងខ្លះ មិនទៀងខ្លះ ។

(៣៣) ក្នុងហេតុទី ៣ ទៀតថា សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដ៏
 ចំរើន ជាអ្នកប្រកបដោយឯកច្ចុសស្សតឯកច្ចុអសស្សតទិដ្ឋិ បញ្ចាតនូវខ្លួន
 នឹងលោកថាទៀងខ្លះ ថាមិនទៀងខ្លះ តើព្រោះអាស្រ័យអ្វី ព្រោះប្រាព្វ
 អ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានពួកទេវតាឈ្មោះមនោបទាសិកា (ព្រោះ
 ចិត្តប្រមូស្ត) ។ ពួកទេវតានោះសំឡឹងរំពៃ (រកទោស) គ្នានឹងគ្នា ហួស
 វេលា ។ កាលពួកទេវតានោះសំឡឹងរំពៃ (រកទោស) គ្នានឹងគ្នា ហួស
 វេលា ក៏ធ្វើចិត្តឲ្យប្រមូស្តដល់គ្នានឹងគ្នាទៀត ។ ពួកទេវតានោះ លុះមាន

ព្រហ្មជាលសុត្តេ បុព្វនិទ្ទិហ ចត្តវិ វគ្គនំ

បទុដ្ឋចិត្តា កិលន្តកាយា កិលន្តចិត្តា ។ តេ ទេវា
 តម្អា កាយា ចរិត្តំ ។ ហំនំ ខេ បទេតំ កិក្ខុវេ វិជ្ជតិ
 យំ អពាតរោ សត្តោ តម្អា កាយា ចរិត្តា ឥត្តត្តំ
 អាភច្ចតិ ឥត្តត្តំ អាភតោ សមាទោ អការស្មា អនតា-
 រិយំ បព្វជតិ អការស្មា អនតារិយំ បព្វជិតោ សមា-
 ទោ អាភប្បមន្ទាយ បណាទមន្ទាយ អនុយោកមន្ទាយ
 អប្បមាទមន្ទាយ សម្មាមនុសិការមន្ទាយ តថារូបិ
 ចេតោសមាទំ ដុសតំ យថា សមាហិតេ ចិត្តេ តំ
 បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាតិ តតោ បរាណុស្សាតិ ។ សោ
 រាវមាហ យេ ខេ តេ កោន្តោ ទេវា ន មទោបទោ-
 សិកា តេ ទានិវេលំ អពាមញ្ញំ ឧបនិជ្ឈាយន្តំ ។
 តេ ទានិវេលំ អពាមញ្ញំ ឧបនិជ្ឈាយន្តា អពាមញ្ញំ
 ចិត្តានិ នប្បទុស្សន្តំ ។ តេ អពាមញ្ញំ អប្បទុដ្ឋ-
 ចិត្តា អកិលន្តកាយា អកិលន្តចិត្តា ។ តេ ទេវា

ព្រហ្មដាលសូត្រ ការកំណត់ទូរិបំណែកនៃទន្ធាងដើម ហេតុ ៤ យ៉ាង

ចិត្តប្រទូស្តដល់គ្នានឹងគ្នាហើយ ក៏លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត ។ ទៅតាមទាំង
 នោះក៏ច្យុតចាកពួកទៅតាមនោះមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនេះមាន
 ពិតប្រាកដ ត្រង់ពាក្យថា សត្វណាមួយ ច្យុតចាកពួកទៅតាមនោះមកកាន់
 អត្តភាពជាមនុស្សនេះ លុះមកកាន់អត្តភាពជាមនុស្សនេះហើយ បានចេញ
 ចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្ទះ លុះចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្ទះហើយ អា-
 ស្រ័យនូវការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស អាស្រ័យនូវការព្យា-
 យាមជាគ្រឿងដកលំបំ អាស្រ័យនូវការព្យាយាម ជាគ្រឿងប្រកបរឿយៗ
 អាស្រ័យ នូវសេចក្តីមិនធ្វេសប្រហែស អាស្រ័យ នូវការរយកចិត្តទុកដាក់
 ដោយល្អហើយបាននូវចេតនាសមាធិ តាមវិបបវ័នន (នៃចិត្តរបស់យោគី)
 កាលបើចិត្តតាំងនៅខ្ជាប់ខ្ជួនហើយ ក៏រលឹកបាននូវខ្លួនដែលធ្លាប់អាស្រ័យ
 នៅក្នុងកាលមុន កំណត់គ្រឹមអត្តភាពជាទៅតាមនោះ មិនអាចនឹងរលឹកឲ្យ
 ហួសអំពីកំណត់នោះទៅទៀតបានឡើយ ។ សត្វនោះក៏ពេលពាក្យយ៉ាង
 នេះថា ម្នាលអ្នកទាំងឡាយដ៏ចំរើន ពួកទៅតាណា មិនបានវិនាស ព្រោះ
 ចិត្តប្រទូស្ត ពួកទៅតាមនោះ មិនសំឡឹងវិវាទនូវគ្នានឹងគ្នាហួសវេលា ។ កាល
 បើពួកទៅតាមនោះ មិនសំឡឹងវិវាទនូវគ្នានឹងគ្នាហួសវេលាហើយ ក៏មិនធ្វើ
 ចិត្តឲ្យប្រទូស្តគ្នាឡើយ ។ លុះពួកទៅតាមនោះ មានចិត្តមិនបានប្រទូស្តគ្នា
 នឹងគ្នាហើយ ក៏មិនលំបាកកាយមិនលំបាកចិត្តឡើយ ។ ទៅតាមទាំងនោះ

សុត្តន្តបិដក វិយាគិកាយស្ស សីលក្កដាវគ្គោ

ភត្តា កាយា ន ចរន្តំ និច្ចា ធុរា សស្សតា អវិបរណា-
 មធម្មា សស្សតំសមំ តថេវ វស្សន្តំ ។ យេ បន មយំ
 អហ្មត្តា មនោបនោសិកា តេ មយំ អនិវេលំ អពាមពាំ
 ឧបនិជ្ឈាយន្តា ។ តេ មយំ អនិវេលំ អពាមពាំ ឧប-
 និជ្ឈាយន្តា អពាមពាំ ចិត្តានិ បនោសិកា ។ តេ
 មយំ អពាមពាំ បទុដ្ឋចិត្តា កិលន្តកាយា កិលន្ត-
 ចិត្តា ។ ឃី មយំ ភត្តា កាយា ចុតា អនិច្ចា អទុរា
 អហ្មយុកា ចរន្តធម្មា ឥត្តន្តំ អាគតាតិ ។ ឥទំ ភិក្ខុវេ
 តតិយំ ហំនិ យំ អាគម្ម យំ អាត្ត ឯកេ សមណ-
 ព្រាហ្មណា ឯកច្ចុសស្សតិកា ឯកច្ចុអសស្សតិកា
 ឯកច្ចំ សស្សតំ ឯកច្ចំ អសស្សតិ អត្តានត្វ លោ-
 កត្វ បញ្ចបេន្តំ ។

(៣៤) ចតុត្តេ ច កោន្តោ សមណព្រាហ្មណា
 កិមាគម្ម កិមាត្ត ឯកច្ចុសស្សតិកា ឯកច្ចុអសស្ស-
 តិកា ឯកច្ចំ សស្សតំ ឯកច្ចំ អសស្សតិ អត្តានត្វ
 លោកត្វ បញ្ចបេន្តំ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកន្តោ សមណោ
 វា ព្រាហ្មណោ វា តតិ ហោតិ វិមិសំ ។ សា តត្តប-

សុត្តន្តបិដក ទី១៧ វិទ្យាសម្ពោធិយ វិទ្យាសម្ពោធិយ

មិនបានច្បាស់ចាកពួកទៅតាមនោះទេ ជាអ្នកទៀងទាត់ បិតថេរ មាន
 សភាពមិនប្រែប្រួលឡើយ នឹងបិតនៅស្មើដោយសស្សត្រីវត្ត ។ ចំណែក
 ខាងយើងដែលជាអ្នកវិនាសខ្លួនព្រោះចិត្តប្រមូស្ត យើងទាំងនោះសំឡឹង
 រំពៃគ្នានឹងគ្នាហួសវេលា ។ យើងទាំងឡាយនោះ កាលសំឡឹងរំពៃនូវ
 គ្នានឹងគ្នាហួសវេលាហើយ ក៏ធ្វើចិត្តឲ្យប្រមូស្តគ្នានឹងគ្នា ។ លុះយើងទាំង
 ឡាយនោះ មានចិត្តប្រមូស្តគ្នានឹងគ្នាហើយ ក៏លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត ។
 យើងទាំងឡាយដែលច្បាស់ចាកពួកទៅតាមនោះយើងនេះហើយ ជាអ្នកមិន
 ទៀងទាត់ មានអាយុខ្លី មានកិរិយាច្បាស់ជាធម្មតា ទើបបានមកកាន់អត្ត-
 ភាពជាមនុស្សនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាហេតុទី ៣ ដែល
 សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួកមួយ ជាអ្នកប្រកបដោយឯកចូសសស្សត-
 ឯកចូសសស្សតទិដ្ឋិ អាស្រ័យ ប្រារព្ធ ទើបបញ្ញត្តនូវខ្លួននឹងលោកថា
 ទៀងខ្លះ មិនទៀងខ្លះ ។

(៣៤) ក្នុងហេតុទី៤ ទៀតថា សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដ៏ចំរើន
 ជាអ្នកប្រកប ដោយឯកចូសសស្សតឯកចូសសស្សតទិដ្ឋិ បញ្ញត្តនូវខ្លួននឹង
 លោកថា ទៀងខ្លះ មិនទៀងខ្លះ តើព្រោះអាស្រ័យអ្វី ព្រោះប្រារព្ធអ្វី ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកមួយក្នុងលោកនេះ ជាសមណៈបុព្វព្រាហ្មណ៍
 មានសេចក្តីត្រិះរិះ ពិចារណាជាប្រក្រតី ។ បុគ្គលនោះក៏ពោលនូវពាក្យ

ព្រហ្មដាលសុត្តេ បុព្វនិទានិកា ចតុរិ វគ្គនិ

វិយាហានំ វិមិសានុចរិតំ សយំ ចាដិកាលំ^(១) ឯវមាហាយំ
 ខោ ឥទិ វុត្តតិ ចក្កន្តិបំ សោតន្តិបំ យានន្តិបំ ជិញ្ញតិបំ
 កាយោតិបំ អយំ អត្តា អនិច្ឆោ អន្តរោ អសស្សតោ
 វិបរិណាមធម្មោ ។ យញ្ច ខោ ឥទិ វុត្តតិ ចក្កន្តិ វា
 មនោតិ វា វិញ្ញាណន្តិ វា អយំ អត្តា និច្ឆោ ជុរោ
 សស្សតោ អវិបរិណាមធម្មោ សស្សតិសមំ តថេវ វស្ស-
 តិភំ ។ ឥទិ ភិក្ខុវេ ចតុត្ថំ ហិទិ យំ អាភម្ម យំ អាវត្ត
 ឯកេ សមណាព្រាហ្មណា ឯកច្ចសស្សតិកា ឯកច្ចអ-
 សស្សតិកា ឯកច្ចំ សស្សតិ ឯកច្ចំ អសស្សតិ អត្តា-
 នញ្ច លោកញ្ច បញ្ចបេន្តិ ។ ឥមេហិ ខោ តេ ភិក្ខុវេ
 សមណាព្រាហ្មណា ឯកច្ចសស្សតិកា ឯកច្ចអសស្ស-
 តិកា ឯកច្ចំ សស្សតិ ឯកច្ចំ អសស្សតិ អត្តានញ្ច
 លោកញ្ច បញ្ចបេន្តិ ចត្វហិ វត្តហិ ។ យេ ហិ កេចិ
 ភិក្ខុវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឯកច្ចសស្សតិកា
 ឯកច្ចអសស្សតិកា ឯកច្ចំ សស្សតិ ឯកច្ចំ អសស្សតិ
 អត្តានញ្ច លោកញ្ច បញ្ចបេន្តិ សព្វេ តេ ឥមហេវ
 ចត្វហិ វត្តហិ ឯតេសិ វា អញ្ញាតវេន នត្ថំ ឥតោ ពហំទ្វា ។

១ ខ. សយំ បដិភានំ ។

ព្រហ្មជាតិសូត្រ ការកំណត់នូវចំណែកនៃខន្ធខាងដើម ហេតុ ៤ ឃាំង

ដែលខ្លួនស្រាវជ្រាវបានមកដោយសេចក្តីត្រិះរិះ ដែលខ្លួនស្តាប់ស្តង់ដោយ
 ការពិចារណា ជាពាក្យកើតមានដោយប្រាជ្ញារបស់ខ្លួនយ៉ាងនេះថា ធម្ម-
 ជាតណាដែលហៅថា ភ្នែកខ្លះ ត្រចៀកខ្លះ ច្រមុះខ្លះ អណ្តាតខ្លះ កាយខ្លះ
 (ធម្មជាតនោះ) គឺខ្លួននេះឯង ជាសភាវៈមិនទៀងទាត់ មិនបិតថេរ តែង
 ប្រែប្រួលជាធម្មតា ។ មួយវិញទៀត ធម្មជាតណាដែលគេហៅថា ចិត្តក៏
 មនោក្តី វិញ្ញាណក្តី (ធម្មជាតនោះ) គឺខ្លួននេះឯង ជាសភាវៈទៀងទាត់
 បិតថេរ មិនប្រែប្រួលជាធម្មតា នឹងបិតនៅស្មើដោយសស្ស្តតវត្ថុ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាហេតុទី៤ ដែលសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
 ពួកមួយ ជាអ្នកប្រកបដោយឯកច្ចសស្ស្តតឯកច្ចអសស្ស្តតទិដ្ឋិ អាស្រ័យ
 ប្រារព្ធ ទើបបញ្ជាក់នូវខ្លួននឹងលោកថា ទៀងខ្លះ មិនទៀងខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សមណព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកប្រកបដោយឯកច្ចសស្ស្តតឯកច្ចអស-
 ស្ស្តតទិដ្ឋិនោះ រមែងបញ្ជាក់នូវខ្លួននឹងលោកថា ទៀងខ្លះ មិនទៀងខ្លះ ដោយ
 ហេតុ ៤ ប្រការនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈបុព្វព្រាហ្មណ៍
 ណានីមួយ ជាអ្នកប្រកបដោយឯកច្ចសស្ស្តតឯកច្ចអសស្ស្តតទិដ្ឋិ បញ្ជាក់នូវ
 ខ្លួននឹងលោកថាទៀងខ្លះ មិនទៀងខ្លះ សមណៈបុព្វព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ
 (រមែងបញ្ជាក់) ដោយហេតុទាំង ៤ នេះឯង ប្តីក៏បណ្តាហេតុទាំង ៤ នោះ
 ដោយហេតុណាមួយ មិនមានហេតុដទៃក្រៅពីហេតុទាំង ៤ នេះឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលក្កន្តវគ្គោ

តយំទំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ បជាបាតិ ឥម ទិដ្ឋិដ្ឋាបា

ឃីកហិតា ឃីបរាមដ្ឋា ឃីកតិកា កវន្តិ^(១) ឃីអភិសម្ម-

រាយាតិ ។ តញ្ច តថាគតោ បជាបាតិ តតោ ច

ឧត្តវិតំ បជាបាតិ តញ្ច បជាទំ ទ បរាមសតិ ។

អបរាមសតោ ចស្ស បក្កត្តញ្ញោ វិញ្ញតិ វិទិតា វេទនាទំ

សមុទយញ្ច អត្តន័មញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច វិស្ស-

រណញ្ច យថាក្ខនំ វិទិតា ។ អនុបាបា វិមុត្តោ ភិក្ខុវេ

តថាគតោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ធម្មា កម្មីរា ទុទ្ធសា

១ ឧ. វិស្សន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក ទីបរិយាយ សីលក្ខន្ធា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះតថាគតដឹងច្បាស់នូវហេតុទាំង ៤ នោះថា ហេតុ
នៃទិដ្ឋិទាំងនេះ ដែលបុគ្គលកាន់យកយ៉ាងនេះ ប្រកាន់ខ្ពស់យ៉ាងនេះ
រមែងមានគតិយ៉ាងនេះ មានការប្រព្រឹត្តិទៅក្នុងលោកខាងមុខយ៉ាងនេះ ។
ព្រះតថាគតដឹងច្បាស់នូវទិដ្ឋិនោះផង ដឹងច្បាស់ (នូវសីលសមាធិនឹងសព្វ-
ពាកព្វណ) ដែលជាគុណជាគលើសលុបជាងនោះទៅទៀតផង កាល
បើដឹងច្បាស់នូវគុណវិសុសនោះហើយ ក៏មិនបានប្រកាន់ខ្ពស់ឡើយ ។
មួយទៀត កាលបើព្រះតថាគត មិនបានប្រកាន់ខ្ពស់ហើយ ក៏ដឹងនូវព្រះ
និព្វានជាគ្រឿងរលត់ទៅនៃបរមាសក្កិលេស ដោយខ្លួនឯង ទាំងដឹងច្បាស់
នូវហេតុដែលនាំឱ្យកើតឡើងនៃវេទនាផង នូវសេចក្តីអស់ទៅនៃវេទនាផង
នូវសេចក្តីត្រូវពិសាររបស់វេទនាផង នូវទោសរបស់វេទនាផង នូវកិរិយា
រលាស់ចោលនូវវេទនាផង ដោយគួរតាមពិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ព្រះតថាគតផុតស្រឡះហើយ (ចាកកិលេស) ព្រោះមិនប្រកាន់ (នូវធម៌
ណាមួយមានខ្លួនជាដើម) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះតថាគតធ្វើឱ្យ
ជាក់ច្បាស់ដោយបញ្ញាដ៏ទុក្ខមដោយខ្លួនឯង ហើយ អាចនឹងសំដែងបាននូវ
ធម៌ទាំងឡាយណា (មួយទៀត) ពួកជនកាលនិយាយសរសើរគុណ
របស់ព្រះតថាគតតាមសេចក្តីពិត ដោយធម៌ទាំងឡាយណា ធម៌ទាំង
ឡាយនេះឯង ជាធម៌ជ្រាលជ្រៅ ដែលបុគ្គលឃើញបានដោយលំបាក

ព្រហ្មដិលសុវត្ថ បុព្វតប្បិក ចន្ទវិ រដ្ឋមិ

ធុរ្យុរោជា សន្តា បណីតា អនក្ការវចរា ធិបុណា បណ្ឌិ-
តវេទធីយា យេ ភថាភតោ សយំ អភិញា សង្ខិកត្តា
បវេទេតិ យេហិ ភថាភតស្ស យថាភុតំ វណ្ណំ សម្មា
វទមាតា វទេយ្យំ ។

(៣៥) សង្ខំ ភិក្ខុវេ ឯកេ សមណាព្រាហ្មណា
អន្តាន្តិកា អន្តាន្តិ លោកស្ស បញ្ចបេន្តំ ចត្តហិ
វត្តហិ ។ នេ ច កោត្តោ សមណាព្រាហ្មណា កំមាភក្ក
កំមារក្ក អន្តាន្តិកា អន្តាន្តិ លោកស្ស បញ្ចបេន្តំ
ចត្តហិ វត្តហិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកត្តោ សមណោ វ
ព្រាហ្មណោ វ អាតប្បមន្ទាយ បដានមន្ទាយ អនុយោ-
កមន្ទាយ អប្បមាទមន្ទាយ សម្មាមនសិការមន្ទាយ
តថារូបំ ចេតោសមាធិំ ជុសតិ យថា សមាហិតេ ចិត្ត
អន្តសញ្ញំ លោកស្សំ វិហារតិ ។ សោ ឯវមាហា អន្តវា
អយំ លោកោ បរិដ្ឋមោ ។ តំ ភិក្ខុស្ស ហេតុ ។ អហំ
ហិ អាតប្បមន្ទាយ បដានមន្ទាយ អនុយោកមន្ទាយ

ព្រហ្មជាលសូត្រ ការកំណត់នូវចំណែកនៃខន្ធខាងដើម ហេតុ ៤ យ៉ាង

គ្រាស់ដឹងបានដោយកម្រ ជាធម៌ស្ងប់រម្ងាប់ ជាធម៌ថ្លៃថ្លា មិនជាទីស្តង់
ប្រមើលដោយសេចក្តីត្រិះរិះ ជាធម៌ដ៏ល្អិត មានតែអ្នកប្រាជ្ញទើបដឹងបាន ។

(៣៥) ម្ចាស់កិត្តុទាំងឡាយ មានសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ ប្រកប
ដោយអន្តាននិទិដ្ឋិ បញ្ជាក់ថា លោកមានទីបំផុតខ្លះ មិនមានទីបំផុតខ្លះ
ដោយហេតុ៤យ៉ាង ។ ចុះសមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើនទាំងនោះ ជាអ្នកប្រកប
ដោយអន្តាននិទិដ្ឋិ បញ្ជាក់ថាលោកមានទីបំផុតខ្លះ មិនមានទីបំផុតខ្លះ ដោយ
ហេតុ ៤យ៉ាង(នោះ) តែព្រោះអាស្រ័យអ្វី ព្រោះប្រាណ្ឌវ្យា ។ ម្ចាស់កិត្តុទាំង
ឡាយ បុគ្គលពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ ជាសមណៈបុព្វាហ្មណ៍ អាស្រ័យ
នូវការព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជាទី
តាំងមាំ អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជាគ្រឿងប្រកបរឿយ ។ អាស្រ័យនូវ
សេចក្តីមិនប្រមាទ អាស្រ័យនូវការយកចិត្តទុកដាក់ដោយប្រវែង ហើយបាន
នូវចេតនាសមាធិ តាមរបបវ័ជន(នៃចិត្តរបស់យោគី)កាលបើចិត្តតាំងនៅ
ខ្ជាប់ខ្ជួនហើយ មានសេចក្តីសំគាល់ថាលោកមានទីបំផុត ។ បុគ្គលនោះក៏និ-
យាយពាក្យយ៉ាងនេះថា លោកនេះមានទីបំផុត មានផ្លូវផ្សំវិញ គឺមូលផ្សំវិញ។
ការនិយាយដូច្នោះ តើព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះហេតុថា អាត្មាអញអាស្រ័យ
នូវការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស អាស្រ័យនូវការព្យាយាម
ជាទីតាំងមាំ អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជាគ្រឿងប្រកបរឿយ ។ អាស្រ័យនូវ

សុត្តន្តបិដកេ វិយាសិកាយស្ស សីលកុស្តវគ្គោ

អប្បមាទមន្ទាយ សម្មាមនសិការមន្ទាយ តថាវ្យំ
 ចតោសមាធិ ដុស្សាមិ យថា សមាហិតេ ចិត្តេ អន្ត-
 សញ្ញំ លោកស្សី វិហារមិ ។ ឥមនាមហំ ឯតំ ជាតាមិ
 យថា អន្តវំ អយំ លោកោ បរិវេដុមោតិ ។ ឥទំ ភិក្ខុវេ
 បវេមិ ហំនំ យំ អាគម្ម យំ ការត្ត ឯកេ សមណាព្រាហ្ម-
 ណា អន្តានន្តិកា អន្តានន្តំ លោកស្សី បញ្ចបេន្តំ ។

(៣៦) ទុតិយេ ច កោត្តោ សមណាព្រាហ្មណា
 តិមាគម្ម តិមារត្ត អន្តានន្តិកា អន្តានន្តំ លោកស្សី
 បញ្ចបេន្តំ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកត្តោ សមណោ វំ ព្រាហ្ម-
 ណោ វំ អាគម្មមន្ទាយ បទានមន្ទាយ អនុយោគមន្ទា-
 យ អប្បមាទមន្ទាយ សម្មាមនសិការមន្ទាយ តថាវ្យំ
 ចតោសមាធិ ដុស្សតិ យថា សមាហិតេ ចិត្តេ អន្ត-

សុត្តន្តបិដក វិយនិកាយ សីលក្កន្តវគ្គ

សេចក្តីមិនប្រមាទ អាស្រ័យនូវការយកចិត្តទុកដាក់ដោយប្រពៃ ហើយ
 បាននូវចេតោសមាធិ តាមវិបបវ័នន (នៃចិត្តរបស់យោគី) កាលបើចិត្ត
 តាំងនៅខ្ជាប់ខ្ជួនហើយ ក៏មានសេចក្តីសំគាល់ថា លោកមានទីបំផុត ។
 លោកនេះមានទីបំផុត មានផ្លូវជុំវិញយ៉ាងណា អាត្មាអញ្ចក៏ដឹងនូវលោក
 នេះ (យ៉ាងនោះ) ព្រោះគុណវិសេសនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះជាហេតុទី ១ ដែលសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ ជាអ្នកប្រកបដោយ
 អនានន្តទិដ្ឋិ អាស្រ័យ ប្រាណ ទើបបញ្ជាក់ថា លោកមានទីបំផុតខ្លះ
 មិនមានទីបំផុតខ្លះ ។

[៣៦] ក្នុងហេតុទី ២ ទៀតថា ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដំបូរើន
 ជាអ្នកប្រកបដោយអនានន្តទិដ្ឋិ បញ្ជាក់ថា លោកមានទីបំផុតខ្លះ មិនមាន
 ទីបំផុតខ្លះ តើព្រោះអាស្រ័យអ្វី ព្រោះប្រាណអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ ជាសមណៈបុព្វព្រាហ្មណ៍ អាស្រ័យនូវការ
 ព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជាទីតាំងមាំ
 អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជាគ្រឿងប្រកបរឿយ ។ អាស្រ័យនូវសេចក្តីមិន
 ប្រមាទ អាស្រ័យនូវការយកចិត្តទុកដាក់ដោយប្រពៃ ហើយបាននូវចេតោ-
 សមាធិ តាមវិបបវ័នន (នៃចិត្តរបស់យោគី) កាលបើចិត្តតាំងនៅ ខ្ជាប់ខ្ជួន

ព្រហ្មជាលសុត្តេ បុព្វនិទ្ទេសិកា ចតុរិ វគ្គំ

សញ្ញា លោកស្មី វិហារតិ ។ សោ ឯវមាហា អនន្តោ អយំ
 លោកោ អបរិយន្តោ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
 ឯវមាហំសុ អន្តរំ អយំ លោកោ បរិដ្ឋោតិ ។ តេសំ
 មុសា ។ អនន្តោ អយំ លោកោ អបរិយន្តោ ។ តំ
 កំស្មី ហេតុ ។ អហំ ហំ អាតម្បមន្ទាយ បណាទ-
 មន្ទាយ អនុយោគមន្ទាយ អប្បមាទមន្ទាយ សម្មាម-
 នសិការមន្ទាយ តថាវុបំ ចេតោសមាធិ ដុសាមិ យថា
 សមាហិតេ ចិត្តេ អនន្តសញ្ញា លោកស្មី វិហារមិ ។
 ឥមំនាមហំ ឯតំ ជាតាមិ យថា អនន្តោ អយំ លោកោ
 អបរិយន្តោតិ ។ ឥទំ ភិក្ខុវេ ទុតិយំ ហំទំ យំ អាតម្ប-
 យំ អាវត្ត ឯកេ សមណាព្រាហ្មណា អន្តានិកោ អន្តា-
 នន្តំ លោកស្មី បញ្ចាបេន្តំ ។

ព្រហ្មជាលសូត្រ ការកំណត់នូវចំណែកនៃខន្ធខាងដើម ហេតុ ៤ យ៉ាង

ហើយ ក៏មានសេចក្តីសំគាល់ថា លោកមិនមានទីបំផុត ។ បុគ្គលនោះឯង
 ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា លោកនេះមិនមានទីបំផុត ឥតមានកំណត់ ពួក
 សមណព្រាហ្មណ៍ណា និយាយយ៉ាងនេះថា លោកនេះមានទីបំផុត មាន
 ផ្លូវផ្សំវិញដូច្នោះ ។ ពាក្យរបស់ពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះឯង ជាពាក្យ
 មុសាទេ ។ ឯលោកនេះ ប្រាកដជាមិនមានទីបំផុត ឥតមានកំណត់ ។
 ការដែលពោលដូច្នោះ តើព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះហេតុថា អាត្មាអញ
 អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស អាស្រ័យនូវការព្យា-
 យាមជាទីតាំងមាំ អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជាគ្រឿងប្រកបរឿយ ។ អា-
 ស្រ័យនូវសេចក្តីមិនប្រមាទ អាស្រ័យនូវការយកចិត្តទុកដាក់ដោយប្រវៃព
 ហើយបាននូវចេតោសមាធិ តាមវែបវែង (នៃចិត្តរបស់យោគី) កាលបើ
 ចិត្តតាំងនៅខាងខ្លួនហើយ ក៏មានសេចក្តីសំគាល់ថា លោកមិនមានទី
 បំផុត ។ លោកនេះមិនមានទីបំផុត ឥតកំណត់យ៉ាងណា អាត្មាអញដឹង
 ច្បាស់នូវលោកនេះ (យ៉ាងនោះ) ព្រោះគុណវិសេសនេះឯង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាហេតុទី ២ ដែលសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក
 មួយ ជាអ្នកប្រកបដោយអន្តានន្តទិដ្ឋិ អាស្រ័យ ប្រារព្ធ ទើបបញ្ចត្តថា
 លោកមានទីបំផុតខ្លះ មិនមានទីបំផុតខ្លះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវិញ្ញា

(៣៧) តតិយេ ច កោន្តោ សមណាប្រាញុណា
 កំមាភម្ម កំមាវត្ត អន្តានន្តិកា អន្តានន្តិ លោ-
 កាស្ស បញ្ចាបេន្តិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកន្តោ សមណោ វា
 ប្រាញុណោ វា អាភប្បមន្តាយ បណាមន្តាយ អនុយោ-
 ភមន្តាយ អប្បមាទមន្តាយ សង្កមមនសិការមន្តាយ
 តថារូបំ ចេតោសមាជី ធុសតិ យថា សមាហិតេ ចិត្ត
 ឧទ្ធមដោ អន្តសញ្ញា លោកាស្មី វិហារតិ ភិរិយំ អន្តន-
 សញ្ញា ។ សោ ឯវមាហា អន្តវា ច អយំ លោកោ
 អនន្តោ ច យេ តេ សមណាប្រាញុណា ឯវមាហំសុ
 អន្តវា អយំ លោកោ បរិវដ្តមោតិ ។ តេសំ មុសា ។
 យេថ តេ សមណាប្រាញុណា ឯវមាហំសុ អនន្តោ អយំ
 លោកោ អបរិយន្តោតិ ។ តេសំថំ មុសា ។ អន្តវា
 ច អយំ លោកោ អនន្តោ ច ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។

សុត្តន្តបិដក ទីបីនិកាយ សីលកុទ្ធិវគ្គ

(៣៧) ក្នុងហេតុទី ៣ ទៀតថា ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើន ជាអ្នកប្រកបដោយអន្តរនិទិដ្ឋិ បញ្ជាក់ថា លោកមានទីបំផុតខ្លះ មិនមានទីបំផុតខ្លះ តើព្រោះអាស្រ័យអ្វី ព្រោះប្រាណាអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ ជាសមណៈបុព្វព្រាហ្មណ៍ អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជាទីតាំងមាំ អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជាគ្រឿងប្រកបរឿយ ។ អាស្រ័យនូវសេចក្តីមិនប្រមាទ អាស្រ័យនូវការយកចិត្តទុកដាក់ដោយប្រវ័ត ហើយបាននូវចេតនាសមាធិតាមបែបវ័ផន(វ័នចិត្តរបស់ព្រះយោគី)កាលបើចិត្តតាំងនៅខ្ជាប់ខ្ជួនហើយ ក៏មានសេចក្តីសំគាល់ថា លោកមានទីបំផុត ក្នុងទិសខាងលើនឹងទិសខាងក្រោម មានសេចក្តីសំគាល់ថា លោកមិនមានទីបំផុត ក្នុងទិសទីទឹង(ទិសទាំង៤) ។ បុគ្គលនោះឯង ក៏ពោលយ៉ាងនេះថា លោកនេះមានទីបំផុតខ្លះ មិនមានទីបំផុតខ្លះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា និយាយយ៉ាងនេះថា លោកនេះមានទីបំផុត មានផ្លូវជុំវិញដូច្នោះ ។ ពាក្យរបស់ពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះ ជាពាក្យមុសាទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា និយាយយ៉ាងនេះថា លោកនេះមិនមានទីបំផុត ឥតមានកំណត់ទេ ។ ពាក្យរបស់ពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះឯង ក៏ជាពាក្យមុសាវ័ដរ ។ ឯលោកនេះប្រាកដជាមានទីបំផុតខ្លះ មិនមានទីបំផុតខ្លះ ។ ការនិយាយដូច្នោះ តើព្រោះហេតុអ្វី ។

ព្រហ្មជាយសុត្តេ បុព្វនិទ្ទេហ ចតុរិ វគ្គិ

អហំ ហំ អាតប្បមន្ទាយ បណាទមន្ទាយ អនុយោគ-
 មន្ទាយ អប្បមាទមន្ទាយ សម្មាមទសីការមន្ទាយ ត-
 ហ្វុំបំ ចេតោសមាធិ ដុសាមិ យថា សមាហិតេ ចិត្តេ
 ឧទ្ធមនោ អន្តសញ្ញា លោកស្មី វិហារមិ តិរិយំ អនន្ត-
 សញ្ញា ។ ឥមំនាមហំ ឯតំ ជាតាមិ យថា អនន្តំ ច
 អយំ លោកោ អនន្តោ ចាតិ ។ ឥទំ ភិក្ខុវេ តតិយំ
 ហំនំ យំ អាតម្ម យំ អាវត្ត ឯតេ សមណាប្រាហ្មណា
 អន្តានន្តិកា អន្តានន្តិ លោកស្មី បញ្ចបេន្តិ ។

[៣៨] ចតុត្តេ ច កោន្តោ សមណាប្រាហ្មណា
 កំមាតម្ម កំមាវត្ត អន្តានន្តិកា អន្តានន្តិ លោកស្មី
 បញ្ចបេន្តិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯតេន្តោ សមណោ វា
 ប្រាហ្មណោ វា តតិកំ ហោតិ វិមិសំ ។ សោ តតិកប-

ប្រញូធិលស្សត្រ ការកំណត់នូវចំណែកនៃខន្ធខាងដើម ហេតុ ៤ យ៉ាង

ព្រោះហេតុថា អាត្មាអញអាស្រ័យនូវការព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិ-
 លេស អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជាទីតាំងមាំ អាស្រ័យនូវការព្យាយាមជា
 គ្រឿងប្រកបរឿយៗ អាស្រ័យនូវសេចក្តីមិនប្រមាទ អាស្រ័យនូវការយក
 ចិត្តទុកដាក់ដោយប្រពៃ ហើយបាននូវចេតោសមាធិតាមរបបវែង (វែងចិត្ត
 របស់យោគី) កាលបើចិត្តតាំងនៅខ្ជាប់ខ្ជួនហើយ ក៏មានសេចក្តីសំគាល់ថា
 លោកមានទីបំផុត ក្នុងទិសខាងលើនឹងទិសខាងក្រោម មានសេចក្តីសំ-
 គាល់ថា លោកមិនមានទីបំផុតក្នុងទិសទិស ។ លោកនេះមានទីបំផុតខ្លះ
 មិនមានទីបំផុតខ្លះយ៉ាងណា អាត្មាអញដឹងច្បាស់នូវលោកនេះ (យ៉ាង
 នោះ) ព្រោះគុណវិសេសនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាហេតុ
 ទី ៣ ដែលសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ ជាអ្នកប្រកបដោយអន្តានន្តទិដ្ឋិ
 អាស្រ័យ ប្រារព្ធ ទើបបញ្ចតថា លោកមានទីបំផុតខ្លះ មិនមានទីបំផុតខ្លះ។

(៣៨) ក្នុងហេតុទី ៤ ទៀតថា ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើន ជាអ្នក
 ប្រកបដោយអន្តានន្តទិដ្ឋិ បញ្ចតថា លោកមានទីបំផុតខ្លះ មិនមានទីបំផុតខ្លះ
 តើព្រោះអាស្រ័យអ្វី ព្រោះប្រារព្ធអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួក
 មួយ ក្នុងលោកនេះ ជាសមណៈបុព្វាហ្មណ៍ ជាអ្នកមានសេចក្តីត្រិះរិះ
 ពិចារណា ជាប្រក្រតី ។ បុគ្គលនោះក៏និយាយពាក្យដែលខ្លួនស្រាវជ្រាវ

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលច្ចុទ្ទវគ្គោ

រិយាហតំ រឹម្មសាទុច្ឆរិតំ សយំ ចានិកាលំ ឯវមាហ
 ទេវយំ លោកោ អន្តវា ន បនាទន្តោ យេ តេ សម-
 ណាព្រាហ្មណា ឯវមាហំសុ អន្តវា អយំ លោកោ បរិ-
 ដុមោតិ ។ តេសម្មំ មុសា ។ យេបិ តេ សមណាព្រាហ្ម-
 ណា ឯវមាហំសុ អន្តោ អយំ លោកោ អបរិយន្តោតិ ។
 តេសម្មំ មុសា ។ យេបិ តេ សមណាព្រាហ្មណា
 ឯវមាហំសុ អន្តវា ច អយំ លោកោ អន្តោ
 ចាតិ ។ តេសម្មំ មុសា ។ ទេវយំ លោកោ អន្តវា ន
 បនាទន្តោតិ ។ ឥទំ ភិក្ខុវេ ចនុត្តំ ហំនំ យំ អាគម្ម
 យំ អាវត្ត ឯកេ សមណាព្រាហ្មណា អន្តានន្តិកា
 អន្តានន្តិ លោកស្ស បញ្ចបេន្តិ ។ ឥមេ ហិ ខោ តេ
 ភិក្ខុវេ សមណាព្រាហ្មណា អន្តានន្តិកា អន្តានន្តិ លោ-
 កស្ស បញ្ចបេន្តិ ចត្វហិ វត្តហិ ។ យេ ហិ កេចិ
 ភិក្ខុវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា អន្តានន្តិកា

សុត្តន្តបិដក ទី១៧ ទិយនិកាយ សីលក្ខន្ធវគ្គ

បានមកដោយសេចក្តីត្រិះរិះ ដែលខ្លួនស្លាប់ស្លង់ដោយការពិចារណា ជា
 ពាក្យដែលកើតមាន ដោយប្រាជ្ញារបស់ខ្លួនយ៉ាងនេះថា លោកនេះមានទី
 បំផុត ក៏មិនមែន មិនមានទីបំផុត ក៏មិនមែន ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា
 និយាយយ៉ាងនេះថា លោកនេះមានទីបំផុត មានផ្លូវជុំវិញដូច្នោះ ។ ពាក្យ
 របស់ពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះ ជាពាក្យមុសាវេរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួក
 សមណព្រាហ្មណ៍ណា និយាយយ៉ាងនេះថា លោកនេះមិនមានទីបំផុត
 គឺមានកំណត់ដូច្នោះ ។ ពាក្យរបស់ពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះ ក៏ជា
 ពាក្យមុសាវេរ ។ មួយទៀត ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា និយាយយ៉ាង
 នេះថា លោកនេះមានទីបំផុតខ្លះ មិនមានទីបំផុតខ្លះដូច្នោះ ។ ពាក្យរបស់
 ពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះសោត ក៏ជាពាក្យមុសាវេរ ។ ឯលោកនេះ
 ប្រាកដជាមានទីបំផុត ក៏មិនមែន មិនមានទីបំផុត ក៏មិនមែនដែរ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាហេតុទី ៤ ដែលសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ ជាអ្នក
 ប្រកបដោយអន្តានន្តទិដ្ឋិ អាស្រ័យប្រារព្ធ ទើបបញ្ជាក់ថាលោកមានទីបំផុត
 ខ្លះ មិនមានទីបំផុតខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំង
 នោះ ជាអ្នកប្រកបដោយអន្តានន្តទិដ្ឋិ បញ្ជាក់ថាលោកមានទីបំផុតខ្លះ មិន
 មានទីបំផុតខ្លះ ដោយហេតុ ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឯពួកសមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ឯណា នីមួយ ជាអ្នកប្រកបដោយអន្តានន្តទិដ្ឋិ

ព្រហ្មជាលសុត្តេ បុព្វនិកាយិកា ចតុរិ វគ្គនិ

អន្តរនិទ្ទិ លោកស្ស បញ្ចបេន្តិ សព្វេ តេ សមេហោ បត្ត-
 ហិ វត្តហិ ឯតេសំ វា អញ្ញតេន ទត្តំ សតោ ពហិទ្ធា ។
 តយំទំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ បជាណតិ សមេ ទិដ្ឋិជ្ជា-
 ណា ឃឹកហិតា ឃឹកមមជ្ជា ឃឹកតិកា កវ្កំ ឃឹកភិ-
 សម្បរាយាតិ ។ តញ្ច តថាគតោ បជាណតិ តតោ
 ច ទុត្តរិកំ បជាណតិ តញ្ច បជាទំ ទ បរមសតិ ។
 អបរមសតោ ចស្ស បត្តត្ថោវេ ទិព្វតំ វិទិតា វេទនា-
 ទំ សមុទយញ្ច អត្តជ្ជមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច
 ទិស្សវណញ្ច យថាភ្នំតំ វិទិតា ។ អទុចារា វិមុត្តោ
 ភិក្ខុវេ តថាគតោ ។ សមេ ខោ តេ ភិក្ខុវេ ធម្មា

ព្រហ្មណសូត្រ ការកំណត់នូវចំណែកនៃខន្ធខាងដើម ហេតុ ៤ យ៉ាង

បញ្ញត្តិថាលោកមានទីបំផុតខ្លះ មិនមានទីបំផុតខ្លះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍
 ទាំងអស់នោះ រមែងបញ្ញត្តិដោយហេតុ ៤ យ៉ាងនេះឯង ឬក៏បណ្តាហេតុ
 ទាំង ៤ យ៉ាងនេះ ដោយហេតុណាមួយ មិនមានហេតុដទៃ ក្រៅពីហេតុ
 ៤ យ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះតថាគតដឹងច្បាស់នូវហេតុ
 នៃទិដ្ឋិប្រការនោះថា ហេតុនៃទិដ្ឋិទាំងនេះ ដែលបុគ្គលកាន់យកយ៉ាងនេះ
 ដែលបុគ្គលប្រកាន់ខុសយ៉ាងនេះ រមែងមានគតិយ៉ាងនេះ មានការប្រព្រឹត្តិ
 ទៅក្នុងបរលោកយ៉ាងនេះ។ ព្រះតថាគតដឹងច្បាស់នូវទិដ្ឋិនោះផង ដឹងច្បាស់
 (នូវសីលសមាធិនឹងសព្វញ្ញត្តិ) ដែលជាគុណជាតលើសលុបជាង
 នោះទៅទៀតផង កាលបើដឹងច្បាស់នូវគុណវិសេសនោះហើយ ក៏មិនបាន
 ប្រកាន់ខុសឡើយ ។ មួយទៀត កាលបើព្រះតថាគត មិនបានប្រកាន់
 ខុសហើយ ក៏ដឹងនូវព្រះនិព្វានជាគ្រឿងរលត់ទៅនៃ (បរមាសក្កិលេស)
 ដោយខ្លួនឯង ទាំងដឹងច្បាស់នូវហេតុ ដែលនាំឲ្យកើតឡើងនៃវេទនាផង
 នូវសេចក្តីអស់ទៅនៃវេទនាផង នូវសេចក្តីឆ្ងាញ់ពិសា របស់វេទនាផង នូវ
 ទោសរបស់វេទនាផង នូវកិរិយារលាស់ចោលនូវវេទនាផង ដោយគួរតាម
 ពិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះតថាគតផុតស្រឡះហើយចាកកិលេស
 ព្រោះមិនប្រកាន់នូវធម៌ណាមួយមានខន្ធជាដើម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

សុត្តន្តបិដក ទ័យនិកាយស្ស សីលកុទ្ធវិញ្ញោ

កម្ពីរា ទុទ្ធសា ទុរទុពោធា សញ្ញា បណីតា អនក្ការវេរា
 ធិប្បណា បណ្ឌិតវេទនីយា យេ តថាគតោ សយំ
 អភិញ្ញា សច្ចកត្វា បវេទេតិ យេហិ តថាគតស្ស
 យថាកុច្ឆិ វណ្ណិ សម្មា វទេមាណ វទេយ្យំ ។

(៣៧) សន្និ ភិក្ខុវេ ឯកោ សមណព្រាហ្ម-
 ណា អមរវិក្ខេបិកា តត្ថ តត្ថ បញ្ចំ បុដ្ឋា
 សមាណ វាចាវិក្ខេបំ អាបជ្ឈន្តិ អមរវិក្ខេបំ ចត្វហិ
 វត្ថហិ ។ តេ ច កោលោ សមណព្រាហ្មណា កិមាគម្ម
 កិមារត្ត អមរវិក្ខេបិកា តត្ថ តត្ថ បញ្ចំ បុដ្ឋា
 សមាណ វាចាវិក្ខេបំ អាបជ្ឈន្តិ អមរវិក្ខេបំ ចត្វហិ
 វត្ថហិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកោ សមណោ វា
 ព្រាហ្មណោ វា ឥទំ កុសលន្និ យថាក្ខនំ ឧប្បជា-
 ណតិ ឥទំ អកុសលន្និ យថាក្ខនំ ឧប្បជាណតិ ។

សុត្តន្តបិដក ទីបីមិកាយ សីលក្ខន្ធសុត្ត

ព្រះតថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយបញ្ញាដ៏ទុក្ខម ដោយខ្លួនឯងហើយ
អាចនឹងសំដែងបាននូវធម៌ទាំងឡាយណា ពួកជនកាលនិយាយសរសើរ
គុណរបស់ព្រះតថាគត តាមសេចក្តីពិត ដោយធម៌ទាំងឡាយណា ធម៌
ទាំងឡាយនេះឯង ជាធម៌ជ្រាលជ្រៅ ដែលបុគ្គលឃើញបានដោយលំបាក
ត្រាស់ដឹងបានដោយកម្រ ជាធម៌ស្ងប់រម្ងាប់ ជាធម៌ដ៏ថ្លៃថ្លា មិនជាទីស្នង់
ប្រមើលដោយសេចក្តីត្រិះរិះ ជាធម៌ដ៏ល្អិត មានតែអ្នកប្រាជ្ញទើបដឹងបាន ។

(៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ ជាអ្នក
ប្រកបដោយអមរវិក្ខេបទិដ្ឋិ^(១) កាលបើមានអ្នកណាមួយ សាកសួរប្រស្នា
ក្នុងកុសលនឹងអកុសលនោះ ៗ ក៏ដល់នូវការបោះវេចាបោះសំដីមិនឲ្យស្លាប់
ពាក្យ ដោយហេតុ ៤ យ៉ាង ។ ចុះពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចម្រើននោះ ជា
អ្នកប្រកបដោយអមរវិក្ខេបទិដ្ឋិ កាលបើមានអ្នកណាមួយ សួរប្រស្នាក្នុង
កុសលនឹងអកុសលនោះ ៗ ហើយ ក៏ដល់នូវការបោះវេចាបោះសំដី មិនឲ្យ
ស្លាប់ពាក្យដោយហេតុ ៤ ប្រការ តើព្រោះអាស្រ័យអ្វី ព្រោះប្រាព្វអ្វី ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកមួយក្នុងលោកនេះ ជាសមណៈប្តូព្រាហ្មណ៍
មិនដឹងតាមពិតថា នេះជាកុសល មិនដឹងតាមពិតថា នេះជាអកុសល ។

១ អង្គថា ថា អ្នកប្រកាន់និយាយបោះសំដី មិនឲ្យស្លាប់ពាក្យ ។ នែយអ្វីយៗទៀតថា អ្នក
និយាយបោះសំដីក្រឡិចក្រឡួចមិនឲ្យចេញចាប់ពាក្យបាន ដូចជាគ្រីមួយបែបល្បោះ ត្រីអមក
ដែលស្ទុះទៅស្ទុះមក ភ្លែតចុះភ្លែតឡើង មិនឲ្យចេញចាប់ខ្លួនបាន ។

ព្រហ្មជាលសុត្តេ បុព្វន្តកប្បិកា អមរវិក្ខេបិកា

តស្ស ឃី ហោតិ អហំ ខោ ឥទំ កុសលន្តិ យថាក្ខតំ
 នប្បជាតាមិ ឥទំ អកុសលន្តិ យថាក្ខតំ នប្បជាតាមិ
 អហោតោ ខោ^(១) បន ឥទំ កុសលន្តិ យថាក្ខតំ
 អប្បជាទន្តោ ឥទំ អកុសលន្តិ យថាក្ខតំ អប្បជា-
 ទន្តោ ឥទំ កុសលន្តិ វា ព្យាករេយ្យំ ឥទំ អកុសលន្តិ
 វា ព្យាករេយ្យំ នំ មមស្ស មុសា យំ មមស្ស មុសា
 សោ មមស្ស វិយាតោ យោ មមស្ស វិយាតោ សោ
 មមស្ស អន្តរាយោតិ ។ ឥតិ សោ មុសាវាទភយា
 មុសាវាទបរិដេតុត្តា ទេវិទំ កុសលន្តិ ព្យាករោតិ ន
 បទំទំ អកុសលន្តិ ព្យាករោតិ តត្ថ តត្ថ បញ្ចំ បុដ្ឋោ
 សមាទោ វាទាវិក្ខេបំ អាបជ្ជតិ អមរវិក្ខេបំ ឃីន្តិបំ មេ
 ទោ ។ តថាតិបំ មេ ទោ ។ អតាថាតិបំ មេ ទោ ។
ឃ

១ ខ. អហោតោ ខោ ។

ប្រាជ្ញាដាលសូត្រ ការកំណត់នូវបំណែកនៃខន្ធខាងងើម ប្រកបដោយអមរវិញ្ញេចទិដ្ឋិ

បុគ្គលនោះវិតីមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញមិនដឹងតាមពិតថា
 នេះជាកុសល មិនដឹងតាមពិតថា នេះជាអកុសលទេ កាលបើអាត្មាអញ
 មិនដឹងតាមពិតថា នេះជាកុសល មិនដឹងតាមពិតថា នេះជាអកុសលទេ
 នឹងអះអាងថា នេះជាកុសលក្តី នឹងអះអាងថា នេះជាអកុសលក្តី ពាក្យ
 នៃអាត្មាអញនោះ នឹងជាមុសា ពាក្យនៃអាត្មាអញណា ជាមុសា ពាក្យ
 នោះ នឹងជាសេចក្តីបង្កើតចិត្តនៃអាត្មាអញ សេចក្តីបង្កើតចិត្តណារបស់
 អាត្មាអញ សេចក្តីបង្កើតចិត្តនោះ នឹងជាអន្តរាយនៃអាត្មាអញ ។ ព្រោះតែ
 សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ បានជាបុគ្គលនោះមិនអះអាងថា នេះជាកុសលមិន
 អះអាងថា នេះជាអកុសលឡើយ ព្រោះខ្លាចបុសាវេទ ព្រោះខ្លាចមុសាវេទ
 កាលបើមានអ្នកណាមួយ សាកសួរច្រឡោតកុសលនឹងអកុសលនោះ ។
 ក៏ដល់នូវការបោះវេទាបោះសំដី មិនឲ្យស្ងាប់ពាក្យថា សេចក្តីយល់ឃើញ
 របស់ខ្ញុំថា យ៉ាងនេះក៏មិនមែន(១)។ សេចក្តីយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំថា យ៉ាងនោះ
 ក៏មិនមែន(២) ។ សេចក្តីយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំថា យ៉ាងដទៃក៏មិនមែន(៣) ។

១ អធិកថា ថា ត្រង់ពាក្យដែលថា យ៉ាងនេះក៏មិនមែន ជាពាក្យយាងអាការស្សរណា ។
 ដែលមិនមានទីកំណត់ ។ ២ ត្រង់ពាក្យថា យ៉ាងនេះក៏មិនមែន ជាពាក្យយាងសស្សតវាទ គឺ
 ពាក្យពោលថា លោកទៀង (បញ្ចៈ ២៧, ២៨, ២៩, ៣០) ។ ៣ ត្រង់ពាក្យថាយ៉ាង
 ដទៃក៏មិនមែន ជាពាក្យយាងឯកចូសស្សតវាទឯកចូសសស្សតវាទ គឺពាក្យថា លោកទៀងខ្លះ មិន
 ទៀងខ្លះ (បញ្ចៈ ៣១, ៣២, ៣៣, ៣៤) ។

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលក្ខន្ធា

លោតិបិ មេ លោ ។ លោ លោតិបិ មេ លោតិ ។ ឥទ្ធ
 ភិក្ខុវេ បឋមំ ហំនំ យំ អាគម្ម យំ អាវត្ត ឯកេ
 សមណាព្រាហ្មណា អមរាវិក្ខេបិកា តត្ថ តត្ថ បញ្ញំ
 បុដ្ឋា សមាណា វាចារិក្ខេបំ អាបជ្ជន្តំ អមរាវិក្ខេបំ ។

(៤០) ធីតិយេ ច កោន្តោ សមណាព្រាហ្មណា

កិមាគម្ម កិមាវត្ត អមរាវិក្ខេបិកា តត្ថ តត្ថ បញ្ញំ
 បុដ្ឋា សមាណា វាចារិក្ខេបំ អាបជ្ជន្តំ អមរាវិក្ខេបំ ។

ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកេន្តោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា
 ឥទ្ធ កុសលន្តំ យថាក្ខន្ធំ នប្បជាតាតិ ឥទ្ធ អកុស-
 លន្តំ យថាក្ខន្ធំ នប្បជាតាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ
 អហំ ខោ ឥទ្ធ កុសលន្តំ យថាក្ខន្ធំ នប្បជាតាមិ

សុត្តន្តបិដក វិយាគិកាយ សីលបុគ្គលិក

សេចក្តីយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំថា មិនមែនក៏ទេ(១) ។ សេចក្តីយល់ឃើញ
 របស់ខ្ញុំថា មិនមែនក៏ទេ ក៏មិនមែនដែរ(២) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះជាហេតុទី ១ ដែលសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ ជាអ្នកប្រកបដោយ
 អមពវិក្ខេបទិដ្ឋិ អាស្រ័យ ប្រារព្ធ កាលបើមានអ្នកណាមួយ សាកសួរ
 ប្រស្នាក្នុងកុសលនឹងអកុសលនោះ ។ ក៏ដល់នូវការបោះវាចាបោះសំដី មិន
 ឲ្យស្លាប់ពាក្យ ។ ។

(២០) ក្នុងហេតុទី ២ ទៀតថា ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើន ជាអ្នក
 ប្រកបដោយអមពវិក្ខេបទិដ្ឋិ កាលបើមានអ្នកណាមួយ សាកសួរប្រស្នាក្នុង
 កុសលនឹងអកុសលនោះ ។ ក៏ដល់នូវការបោះវាចាបោះសំដី មិនឲ្យស្លាប់
 ពាក្យ តើព្រោះអាស្រ័យអ្វី ព្រោះប្រារព្ធអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ ជាសមណប្បព្រាហ្មណ៍ មិនដឹងតាមពិតថា នេះ
 ជាកុសល មិនដឹងតាមពិតថា នេះជាអកុសលទេ ។ បុគ្គលនោះវត្តដ៏
 មានសេចក្តីត្រិះរិះយោងនេះថា វាគ្នាអញមិនដឹងតាមពិតថា នេះជាកុសល

១ គ្រងពាក្យថា សូន្យច្រើនមែនជាពាក្យឃាត់ ឧច្ឆេទវា។ ធិពាក្យថា សព្វស្តាប់ទៅសូន្យមិន
 កើតទៀត ។ ២ គ្រងពាក្យថា មិនសូន្យក៏មិនមែន ជាពាក្យឃាត់ធិត្តវា។ ធិពាក្យថា សព្វស្តាប់
 ទៅ មិនមែនជាមាន មិនមែនជាគ្មាន ។

ព្រហ្មជាតិសុត្តន្ត បុព្វនិទ្ទេស អមរវិក្កេយ្យក

ឥទំ អកុសលន្តិ យថាក្ខតំ ធម្មជាតាមិ អហារោ
 ខោ^(១) បន ឥទំ កុសលន្តិ យថាក្ខតំ អប្បជាទន្តោ
 ឥទំ អកុសលន្តិ យថាក្ខតំ អប្បជាទន្តោ ឥទំ
 កុសលន្តិ វា ព្យាករេយ្យំ ឥទំ អកុសលន្តិ វា ព្យា-
 ករេយ្យំ តត្ថ មេ អស្ស ធន្នោ វា វតោ វា ទោសោ វា
 បដិយោ វា យត្ថ មេ អស្ស ធន្នោ វា វតោ វា ទោសោ
 វា បដិយោ វា តំ មមស្ស ឧបាទានំ យំ មមស្ស ឧ-
 បាទានំ សោ មមស្ស វិហារោ យោ មមស្ស វិហារោ
 សោ មមស្ស អន្តរាយោតិ ។ ឥតំ សោ ឧបាទានកយា
 ឧបាទានបរិដេតុច្ឆា ធម៌ទំ កុសលន្តិ ព្យាករេតំ
 ន បនិទំ អកុសលន្តិ ព្យាករេតំ តត្ថ តត្ថ បញ្ញំ
 បុដ្ឋោ សមាទោ វាចារិក្ខេបំ អាបជ្ជតំ អមរវិក្កេបំ
 ឃិវ្តិបំ^(២) មេ ធោ ។ តថាតិបំ មេ ធោ ។ អញ្ញាថាតិ-
 បំ មេ ធោ ។ ធោតិបំ មេ ធោ ។ ធោ ធោតិបំ មេ

១ ឧ. អហារោ ខោ ។ ២ ឧ. ឃិវ្តិ ។

ព្រហ្មជាលសូត្រ ការកំណត់នូវបំណែកនៃខន្ធខាងដើម ប្រកបដោយអមរវិរុច្ឆបទិដ្ឋិ

មិនដឹងតាមពិតថា នេះជាកុសល កាលបើអាត្មាអញមិនដឹងតាមពិតថា នេះ
 ជាកុសល មិនដឹងតាមពិតថា នេះជាអកុសល យ៉ាងនេះហើយ នឹងអះអាង
 ថា នេះជាកុសល ឬនឹងអះអាងថា នេះជាអកុសល ឆន្ទៈក្តី រាគៈក្តី ទោសៈ
 ក្តី បដិយៈ^(១) ក្តី នៃអាត្មាអញនឹងមានកងរឿងរាំវណា ឆន្ទៈក្តី រាគៈក្តី ទោសៈ
 ក្តី បដិយៈក្តី នៃអាត្មាអញនឹងមានកងរឿងរាំវនោះ ធម្មជាតិមានឆន្ទៈ
 ជាដើមនោះ ជាឧបាទានរបស់អាត្មាអញ ធម៌ណាជាឧបាទាននៃអាត្មាអញ
 ធម៌នោះ នឹងជាសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ នៃអាត្មាអញ ធម៌ណាជាសេចក្តី
 ចង្អៀតចង្អល់របស់អាត្មាអញ ធម៌នោះនឹងជាអន្តរាយ នៃអាត្មាអញ ។
 ព្រោះសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះ បានជាបុគ្គលនោះ មិនអះអាងថា នេះជាកុសល
 មិនអះអាងថា នេះជាអកុសលឡើយ ព្រោះខ្លាចឧបាទាន ព្រោះខ្លើមឧបា-
 ទាន កាលបើមានអ្នកណាមួយ សួរប្រស្នាក្នុងកុសលនឹងអកុសលនោះ ។
 ក៏ដល់នូវការបោះវេចាបោះសំដី មិនឱ្យស្លាប់ពាក្យថា សេចក្តីយល់ឃើញ
 នៃខ្ញុំថា យ៉ាងនេះ ក៏មិនមែន ។ សេចក្តីយល់ឃើញនៃខ្ញុំថាយ៉ាងនោះ
 ក៏មិនមែន ។ សេចក្តីយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំថា យ៉ាងដទៃ ក៏មិនមែន ។
 សេចក្តីយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំថាមិនមែនក៏ទេ ។ សេចក្តីយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំ

១ អង្គិកថាថា សេចក្តីត្រេកអរមានកំឡុងចិយ ហៅ ឆន្ទៈ សេចក្តីត្រេកអរមានកំឡុងញា
 ហៅ រាគៈ សេចក្តីប្រោធមានកំឡុងនិយ ហៅ ទោសៈ សេចក្តីប្រោធមានកំឡុងញា
 ហៅ បដិយៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយនិកាយស្ស សីលក្កន្តវគ្គោ

លោតិ ។ ឥទំ ភិក្ខុវេ ទុតិយំ ហំនិ យំ អាគម្ម យំ អាវត្ត
ឯកេ សមណាព្រាហ្មណា អមរវិក្ខេបិកា តត្ថ តត្ថ
បញ្ញំ បុដ្ឋា សមាទា វាចារិក្ខេបំ អាបជ្ជន្តិ អមរវិក្ខេបំ ។

(៤០) តតិយេ ច កោន្តោ សមណាព្រាហ្មណា
កិមាគម្ម កិមាវត្ត អមរវិក្ខេបិកា តត្ថ តត្ថ បញ្ញំ
បុដ្ឋា សមាទា វាចារិក្ខេបំ អាបជ្ជន្តិ អមរវិក្ខេបំ ។
ឥន ភិក្ខុវេ ឯកន្តោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ឥទំ
កុសលន្តិ យថាក្ខតំ នប្បជាទាតិ ឥទំ អកុសលន្តិ
យថាក្ខតំ នប្បជាទាតិ ។ តស្ស ឃី ហោតិ អហំ ខោ
ឥទំ កុសលន្តិ យថាក្ខតំ នប្បជាទាមិ ឥទំ អកុស-
លន្តិ យថាក្ខតំ នប្បជាទាមិ អហព្វេ ខោ^(១) បន ឥទំ
កុសលន្តិ យថាក្ខតំ អប្បជាទន្តោ ឥទំ អកុសលន្តិ
យថាក្ខតំ អប្បជាទន្តោ ឥទំ កុសលន្តិ វា ព្យាក-
រេយ្យំ ឥទំ អកុសលន្តិ វា ព្យាករេយ្យំ សន្តិ ហិ ខោ
សមណាព្រាហ្មណា បណ្ឌិតា និបុណា កតបរាប្បវាទា
វាលវេជ្ជិទា តេ^(២) ភិក្ខុនា មព្វោ បរន្តិ បព្វានតេន

១ ឱ. អហព្វេវ ហេ ។ ២ ឱ. វា ។

សុត្តន្តបិដក ទីបរិយាយ សីលកុស្តវគ្គ

ថា មិនមែនក៏ទេ ក៏មិនមែនដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាហេតុ
ទី ២ ដែលសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ ជាអ្នកប្រកបដោយអមរវិក្ខេបទិដ្ឋិ
អាស្រ័យ ព្រាហ្ម កាលបើមានអ្នកណាមួយ សាកសួរប្រស្នាក្នុងកុសលនឹង
អកុសលនោះៗហើយ ក៏ដល់នូវការបោះវេចា បោះសំដីមិនឲ្យស្លាប់ពាក្យ។

(៤១) ក្នុងហេតុទី ៣ ទៀតថា ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើនជា
អ្នកប្រកបដោយអមរវិក្ខេបទិដ្ឋិ កាលបើមានអ្នកណាមួយ សាកសួរប្រស្នា
ក្នុងកុសលនឹងអកុសលនោះៗ ហើយ ក៏ដល់នូវការបោះវេចា បោះសំដី
មិនឲ្យស្លាប់ពាក្យ តើព្រោះអាស្រ័យអ្វី ព្រោះព្រាហ្មអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ បុគ្គលពួកមួយក្នុងលោកនេះ ជាសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ មិនដឹងតាម
ពិតថា នេះជាកុសល មិនដឹងតាមពិតថា នេះជាអកុសលទេ ។ បុគ្គលនោះ
រមែងមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញមិនដឹងតាមពិតថា នេះជា
កុសល មិនដឹងតាមពិតថានេះជាអកុសលឡើយ កាលបើអាត្មាអញមិនដឹង
តាមពិតថា នេះជាកុសល មិនដឹងតាមពិតថា នេះជាអកុសលដូច្នោះហើយ
នឹងអះអាងថា នេះជាកុសលក្តី នឹងអះអាងថា នេះជាអកុសលក្តី ក្រែង
មានសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយជាបណ្ឌិត មានប្រាជ្ញាដ៏ល្អិតដឹងច្បាស់
នូវវេទនារបស់អ្នកដទៃ អាចទំលាយនូវទិដ្ឋិ របស់បុគ្គលដទៃបាន ដោយ
កំឡាំងប្រាជ្ញារបស់ខ្លួន មានសភាពដូចជាខ្នាន់ធ្មជាអ្នកបាញ់ពេមព្រាយ^(១)

១ សព្វនេះ ប្រែថា មានសភាពដូចខ្នាន់ធ្ម ជាអ្នកបាញ់ពេមពងកន្ទុយសព្វ ដូច្នោះក៏បាន ។

ព្រហ្មជាលសុត្តេ បុព្វន្តប្បក អមរវិក្ខេបិក

ទិដ្ឋិតតានិ តេ មំ តត្ថ សមនុយុញ្ញោយ្យំ សមនុត្តា-
 ហោយ្យំ សមនុកាសេយ្យំ យេ មិ តត្ថ សមនុយុញ្ញោ-
 យ្យំ សមនុត្តាហោយ្យំ សមនុកាសេយ្យំ តេសាហំ
 ន សម្មាយេយ្យំ^(១) យញ្ញាហំ^(២) ន សម្មាយេយ្យំ
 សោ មមស្ស វិយាតោ យោ មមស្ស វិយាតោ សោ
 មមស្ស អន្តរាយោតិ ។ ឥតិ សោ អនុយោគក-
 យា អនុយោគបរិដេតុញ្ញា លេវិទំ កុសលន្តិ ព្យាក-
 រោតិ ន បទិទំ អកុសលន្តិ ព្យាករោតិ តត្ថ តត្ថ
 បញ្ញំ បុដ្ឋោ សមាទោ វាចាវិក្ខេបំ អាបជ្ជតិ អមរវិក្ខេបំ
 ឃុំនិបំ មេ ទោ ។ តថាតិបំ មេ ទោ ។ អពាថាតិបំ មេ
 ទោ ។ ទោតិបំ មេ ទោ ។ ទោ ទោតិបំ មេ ទោតិ ។

១ សម្មាហោយ្យំ សម្មាបេយ្យំ សម្មាយេយ្យំ សម្មាទេយ្យំ ។ ២ ខ. យេសាហំ ។

ព្រហ្មជាតិសូត្រ ការកំណត់នូវចំណែកនៃខន្ធខាងដើម ប្រកបដោយអមរវិក្ខេបទិដ្ឋិ

សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ គប្បីសាកសួរ គប្បីជជែកសួរ គប្បីសួរដេញ
 ដោល ចំពោះអាត្មាអញ ក្នុងកុសលនឹងអកុសលនោះ (បើ) សមណ-
 ព្រាហ្មណ៍ណា គប្បីសាកសួរ គប្បីជជែកសួរ គប្បីសួរដេញដោល
 ចំពោះអាត្មាអញ ក្នុងកុសលនឹងអកុសលនោះ អាត្មាអញមុខជានឹងមិនអាច
 ដោះស្រាយ នូវប្រស្នារបស់ពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះបានទេ បើអាត្មា
 អញ មិនអាចនឹងដោះស្រាយ នូវប្រស្នាដោយហេតុណាហើយ ហេតុនោះ
 នឹងជាសេចក្តីចង្អៀតចិត្ត នៃអាត្មាអញ ធម៌ណាជាសេចក្តីចង្អៀតចិត្ត
 របស់អាត្មាអញ ធម៌នោះនឹងជាអន្តរាយ នៃអាត្មាអញ ។ ព្រោះសេចក្តី
 ត្រិះរិះយ៉ាងនេះ បានជាបុគ្គលនោះ មិនអះអាងថា នេះជាកុសល មិនអះ
 អាងថា នេះជាអកុសល ព្រោះខូចពាក្យសួរដេញដោល ព្រោះធ្លាក់ថប់
 នឹងពាក្យសួរដេញដោល កាលបើមានអ្នកណាមួយ សាកសួរប្រស្នាក្នុង
 កុសលនឹងអកុសលនោះ ។ ហើយ ក៏ដល់នូវការបោះវាចា បោះសំដី មិន
 ឲ្យស្ងប់ពាក្យថា សេចក្តីយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំថា យ៉ាងនេះ ក៏មិនមែន ។
 សេចក្តីយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំថា យ៉ាងនោះ ក៏មិនមែន ។ សេចក្តីយល់ឃើញ
 របស់ខ្ញុំថា យ៉ាងដទៃ ក៏មិនមែន ។ សេចក្តីយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំថា មិន
 មែនក៏ទេ ។ សេចក្តីយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំថា មិនមែនក៏ទេ ក៏មិនមែនដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាភិកាយស្ស សីលក្ខន្ធា

ឥទ្ធិ ភិក្ខុវេ ឥតិយំ ហំនំ យំ អាភម្ម យំ អាវត្ត ឯកេ
សមណាព្រាហ្មណា អមរាវិក្ខេបិកា តត្ថ តត្ថ បញ្ញំ
បុដ្ឋា សមាណ វាចារិក្ខេបំ អាបជ្ជន្តិ អមរាវិក្ខេបំ ។

(២២) ចតុត្ថេ ច កោន្តោ សមណាព្រាហ្មណា
កិមាភម្ម កិមាវត្ត អមរាវិក្ខេបិកា តត្ថ តត្ថ បញ្ញំ បុដ្ឋា
សមាណ វាចារិក្ខេបំ អាបជ្ជន្តិ អមរាវិក្ខេបំ ។ ឥទ្ធិ ភិក្ខុវេ
ឯកន្តោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា មន្តោ ហោតិ
មោម្បហោ ។ សោ មន្តត្តា មោម្បហត្តា តត្ថ តត្ថ បញ្ញំ
បុដ្ឋា សមាណោ វាចារិក្ខេបំ អាបជ្ជន្តិ អមរាវិក្ខេបំ អត្ថ
បរោ លោកោតិ ឥតិ ចេ មំ បុច្ឆសិ អត្ថិ បរោ លោកោតិ
ឥតិ ចេ មេ អស្ស អត្ថិ បរោ លោកោតិ ឥតិ តេ ន^(១)
ព្យាករេយ្យំ ឯវន្តិបិ មេ ធា ។ តថាតិបិ មេ ធា ។

១ ម. ម. ពេ ខំ ។

សុត្តន្តបិដក វិយាគិកាយ សីលក្កន្តវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាហេតុទី ១ ដែលសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ
ជាអ្នកប្រកបដោយអមរវិក្ខេបទិដ្ឋិ អាស្រ័យ ប្រារព្ធ កាលបើមានអ្នកណា
មួយ សាកសួរប្រស្នាក្នុងកុសលនឹងអកុសលនោះៗ ហើយ ក៏ដល់នូវការ
បោះវាចា បោះសំដី មិនឲ្យស្លាប់ពាក្យ ។

(៤២) ក្នុងហេតុទី ៤ ទៀតថា ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចម្រើន ជា
អ្នកប្រកបដោយអមរវិក្ខេបទិដ្ឋិ កាលបើមានអ្នកណាមួយ សាកសួរប្រស្នា
ក្នុងកុសលនឹងអកុសលនោះៗ ហើយ ក៏ដល់នូវការបោះវាចា បោះសំដី
មិនឲ្យស្លាប់ពាក្យ តើព្រោះអាស្រ័យអ្វី ព្រោះប្រារព្ធអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ ជាសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ ជា
មនុស្សមានប្រាជ្ញាទន់ ជាមនុស្សល្ងង់ខ្លៅ ។ បុគ្គលនោះឯងហេតុតែមាន
ប្រាជ្ញាទន់ ហេតុតែល្ងង់ខ្លៅ កាលបើមានអ្នកណាមួយ សាកសួរប្រស្នា
ក្នុងកុសលនឹងអកុសលនោះៗហើយ ក៏ដល់នូវការបោះវាចា បោះសំដី មិន
ឲ្យស្លាប់ពាក្យថា បើអ្នកសួរខ្ញុំថា លោកខាងមុខមានឬទេ បើសេចក្តីយល់
ឃើញរបស់ខ្ញុំយ៉ាងនេះថា លោកខាងមុខមាន ខ្ញុំនឹងមិនអះអាងដល់អ្នក
ថា លោកខាងមុខមាន (ស្តេចបាន) សេចក្តីយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំថា យ៉ាងនេះ
ក៏មិនមែន ។ សេចក្តីយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំថា យ៉ាងនោះ ក៏មិនមែន ។

ព្រហ្មជាតិសុត្តេ បុព្វនិទ្ទេស អមរវិច្ឆិកា

អត្តាជាតិបំ មេ ឆោ ។ ឆោតិបំ មេ ឆោ ។ ឆោ ឆោតិបំ
 មេ ឆោ ។ នត្តំ បរោ លោកោ ។ បេ ។ អត្តំ ច នត្តំ ច
 បរោ លោកោ ។ ឆេវត្តំ ន នត្តំ បរោ លោកោ ។ អត្តំ
 សត្តា ឌុបចាតិកា ។ នត្តំ សត្តា ឌុបចាតិកា ។ អត្តំ
 ច នត្តំ ច សត្តា ឌុបចាតិកា ។ ឆេវត្តំ ន នត្តំ សត្តា
 ឌុបចាតិកា ។ អត្តំ សុកដទុក្ខជាតំ កម្មានំ ដលំ
 វិចារោ ។ នត្តំ សុកដទុក្ខជាតំ កម្មានំ ដលំ វិចា-
 កោ ។ អត្តំ ច នត្តំ ច សុកដទុក្ខជាតំ កម្មានំ ដលំ
 វិចារោ ។ ឆេវត្តំ ន នត្តំ សុកដទុក្ខជាតំ កម្មានំ ដលំ
 វិចារោ ។ ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា ។ ន ហោតិ ត-
 ថាគតោ បរម្មរណា ។ ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ
 បរម្មរណា ។ ឆេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ

ព្រហ្មដាលសូត្រ កំណត់នូវចំណែកនៃខន្ធខាងដើម ប្រកបដោយអមរវិក្ខុបទិដ្ឋិ

សេចក្តីយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំថា យ៉ាងដទៃ ក៏មិនមែន ។ សេចក្តីយល់ឃើញ
 របស់ខ្ញុំថា មិនមែនក៏ទេ ។ សេចក្តីយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំថា មិនមែនក៏ទេ ក៏មិន
 មែនដែរ ។ បើអ្នកសួរខ្ញុំថា លោកខាងមុខមិនមានឬ ។ បេ ។ លោកខាង
 មុខមានខ្លះ មិនមានខ្លះឬ ។ លោកខាងមុខមានក៏មិនមែន មិនមានក៏មិន
 មែនឬ ។ សត្វទាំងឡាយ ដែលមានកំណើតជា ឧបបាតិកៈមានឬ ។ សត្វ
 ទាំងឡាយ ដែលជា ឧបបាតិកៈមិនមានឬ ។ សត្វទាំងឡាយ ដែលជា ឧប-
 បាតិកៈមានខ្លះ មិនមានខ្លះឬ ។ សត្វទាំងឡាយ ដែលជា ឧបបាតិកៈមានក៏
 មិនមែន មិនមានក៏មិនមែនឬ ។ ផលវិបាករបស់កម្មទាំងឡាយ ដែលសត្វ
 ធ្វើល្អនឹងអាក្រក់មានឬ ។ ផលវិបាករបស់កម្មទាំងឡាយ ដែលសត្វ
 ធ្វើល្អនឹងអាក្រក់មិនមានឬ ។ ផលវិបាករបស់កម្មទាំងឡាយ ដែលសត្វ
 ធ្វើល្អនឹងធ្វើអាក្រក់មានខ្លះ មិនមានខ្លះឬ ។ ផលវិបាករបស់កម្មទាំងឡាយ
 ដែលសត្វធ្វើល្អនឹងធ្វើអាក្រក់ មានក៏មិនមែន មិនមានក៏មិនមែនឬ ។
 សត្វលុះរំលាងខន្ធទៅ ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ កើតទៀតឬ ។ សត្វ
 លុះរំលាងខន្ធទៅ ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ មិនកើតទៀតឬ ។ សត្វលុះ
 រំលាងខន្ធទៅ ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ កើតទៀតខ្លះ មិនកើតទៀតខ្លះឬ ។
 សត្វលុះរំលាងខន្ធទៅ ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ កើតទៀត ក៏មិនមែន

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវិញ្ញា

បរម្មណាតិ ឥតិ ចេ មិ បុត្តសិ ។ នេវ ហោតិ ន ន
 ហោតិ តថាគតោ បរម្មណាតិ ឥតិ ចេ មេ អស្ស នេវ
 ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មណាតិ ឥតិ តេ
 ន^(១) ព្យាករយ្យំ ឯវន្តិបំ មេ នោ ។ តថាតិបំ មេ នោ ។
 អរាថាតិបំ មេ នោ ។ នោតិបំ មេ នោ ។ នោ នោតិបំ
 មេ នោតិ ។ ឥទិ ភិក្ខុវេ ចតុត្ថំ ហំនំ យំ អាគម្ម យំ
 អារត្ត ឯកេ សមណាព្រាហ្មណា អមរាវិក្ខេបិកា តត្ថ
 តត្ថ បញ្ញំ បុដ្ឋា សមាណា វាចារិក្ខេបំ អាបជ្ឈន្តិ អមរា-
 វិក្ខេបិ ។ ឥមេហំ ខោ តេ ភិក្ខុវេ សមណាព្រាហ្មណា
 អមរាវិក្ខេបិកា តត្ថ តត្ថ បញ្ញំ បុដ្ឋា សមាណា វាចា-
 វិក្ខេបំ អាបជ្ឈន្តិ អមរាវិក្ខេបិ ចត្វហំ វត្ថុហំ ។
 យេ ហំ កេចិ ភិក្ខុវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា
 អមរាវិក្ខេបិកា តត្ថ តត្ថ បញ្ញំ បុដ្ឋា សមាណ

១ ពេ ឥន្តិបិ ព្រ ធាតិបិ ពាហេ ។

សុត្តន្តបិដក ទីយនិកាយ សីលចូនវគ្គ

មិនកើតទៀតក៏មិនមែនឬ ។ បើសេចក្តីយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំនឹងមានដូច្នោះថា
 សត្វលុះរំលាំងខន្ធទៅ ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ កើតទៀតក៏មិនមែន មិន
 កើតទៀតក៏មិនមែន ខ្ញុំនឹងមិនអះអាងដល់អ្នកថា សត្វលុះរំលាំងខន្ធទៅ
 ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ កើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន
 (ម្តេចបាន) សេចក្តីយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំថា យ៉ាងនេះ ក៏មិនមែន ។ សេចក្តី
 យល់ឃើញរបស់ខ្ញុំថា យ៉ាងនោះ ក៏មិនមែន ។ សេចក្តីយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំ
 ថា យ៉ាងដទៃ ក៏មិនមែន ។ សេចក្តីយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំថា មិនមែនក៏ទេ ។
 សេចក្តីយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំថា មិនមែនទេ ក៏មិនមែនដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយនេះជាហេតុទី ៤ ដែលសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ ជាអ្នកប្រកប
 ដោយអមរវិក្ខេបទិដ្ឋិ អាស្រ័យ ប្រាជ្ញា កាលបើមានអ្នកណាមួយ សាក
 សួរប្រស្នា ក្នុងកុសលនឹងអកុសលនោះ ។ ហើយ ក៏ដល់នូវការបោះវាចា
 បោះសំដីមិនឲ្យស្លាប់ពាក្យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍
 ទាំងនោះឯង ជាអ្នកប្រកបដោយអមរវិក្ខេបទិដ្ឋិ កាលបើមានអ្នកណាមួយ
 សាកសួរប្រស្នា ក្នុងកុសលនឹងអកុសលនោះ ។ ក៏ដល់នូវការបោះវាចា
 បោះសំដីមិនឲ្យស្លាប់ពាក្យ ដោយហេតុ ៤ ប្រការនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ណានីមួយ ជាអ្នកប្រកបដោយអមរវិក្ខេប-
 ទិដ្ឋិ កាលបើមានអ្នកណាមួយ សាកសួរប្រស្នា ក្នុងកុសលនឹងអកុសល

ព្រហ្មជាលសូត្រ ប្រកបដោយអធិចូសមុប្បន្នទិដ្ឋិ

នោះៗ ហើយ ក៏ដល់នូវការបោះវាចាបោះសំដីមិនឲ្យស្លាប់ពាក្យ សមណៈ
ឬព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ វាមិនដល់នូវការបោះវាចា បោះសំដី មិនឲ្យ
ស្លាប់ពាក្យ ដោយហេតុ៤ យ៉ាងនេះឯង ឬក៏បណ្តាហេតុទាំង៤យ៉ាងនោះ
ដោយហេតុណាមួយ មិនមានហេតុដទៃក្រៅពីនេះឡើយ ។ បេ ។ ពួក
ជនកាលនិយាយសរសើរគុណ របស់ព្រះតថាគត តាមសេចក្តីពិត
ដោយធម៌ទាំងឡាយណា ។

(៤៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ ជា
អ្នកប្រកបដោយអធិចូសមុប្បន្នទិដ្ឋិ គឺអ្នកបញ្ចតនូវខននីន៍លោកថា កើត
ឡើងដោយឥតហេតុ ដោយហេតុ២ យ៉ាង ។ ចុះពួកសមណព្រាហ្មណ៍
ដ៏ចំរើននោះ ដែលជាអ្នកប្រកបដោយអធិចូសមុប្បន្នទិដ្ឋិ បញ្ចតនូវខននីន៍
លោកថា កើតឡើងដោយឥតហេតុ ដោយហេតុ២យ៉ាង តើព្រោះការ-
ស្រ័យអ្វី ព្រោះប្រាព្វអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានពួកទេវតារឿយៗថា
អសញ្ញសត្វ គឺសត្វមិនមានសញ្ញា ទេវតាទាំងនោះ លុះមានសញ្ញាកើត
ឡើងហើយ ក៏ច្បុតចាកពួកទេវតានោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនេះ
មានប្រាកដគ្រងសេចក្តីថា សត្វណាមួយច្បុតចាកពួកទេវតានោះ មកកាន់
អត្តភាពជាមនុស្សនេះ កាលដែលមកកាន់អត្តភាពជាមនុស្សនេះហើយ ក៏
ចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្ទះ លុះចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្ទះហើយ

ព្រហ្មជាលសុត្តេ អធិច្ចសមុប្បន្និកា

វាចារិក្ខេបំ អាបជ្ជន្តំ អមវារិក្ខេបំ សព្វេ តេ ឥមេហេវ
ចក្ខុហំ វគ្គហំ ឯតេសំ វា អញ្ញាតបទ ទត្តំ ឥតោ
តហំន្ទា ។ បេ ។ យេហំ តថាភកស្ស យថាភុច្ចំ វណ្ណំ
សម្មា វទេមាណ វទេយ្យំ ។

(៤៣) សន្តិ ភិក្ខុវេ ឯតេ សមណព្រាហ្មណា អ-
ធិច្ចសមុប្បន្និកា អធិច្ចសមុប្បន្និ អត្តានត្ថ លោកត្ថ
បញ្ចបេន្តិ ទ្ធិហំ វគ្គហំ ។ តេ ច កោន្តោ សមណព្រាហ្ម-
ណា កំមាភម្ម កំមាវត្ត អធិច្ចសមុប្បន្និកា អធិច្ចស-
មុប្បន្និ អត្តានត្ថ លោកត្ថ បញ្ចបេន្តិ ទ្ធិហំ វគ្គហំ ។
សន្តិ ភិក្ខុវេ អសញ្ញសត្តា^(១) ធាម ទេវ សញ្ញប្បាទា
ច បទ តេ ទេវ តម្អា កាយា ចវន្តិ ។ ហំនំ ខោ
បទេនំ ភិក្ខុវេ វិជ្ជតិ យំ អញ្ញាតវេ សត្តោ តម្អា កាយា
ចវត្តា ឥត្តនំ អាភច្ចតិ ឥត្តនំ អាភតោ សមាធមោ អតា-
វស្មា អនតារិយំ បព្វជនំ អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជិតោ

១ ១. អសញ្ញសត្តា ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិកាយស្ស សីលកុទ្ធក្កោ

សមាធា អាគប្បមន្ទាយ បដានមន្ទាយ អនុយោកមន្ទា-
 យ អប្បមន្ទាយ សម្មាមនសិការមន្ទាយ តថាវុប្ប
 ចេតោសមាធិ ដុសតិ យថា សមាហិតេ ចិត្តេ សញ្ញាប្បា-
 ទំ អនុស្សាវតិ តតោ បរិ ធានុស្សាវតិ ។ សោ វិវាហា
 អធិច្ចុសម្មប្បដ្ឋោ អត្តា ច លោកោ ច ។ តំ កិស្ស
 ហេតុ ។ អហំ ហិ បុត្រេ ធាហោសី សោម្ហិ ឯតវហិ
 អហ្មត្តា សន្តតាយ បរិណតោតិ ។ ឥទំ ភិក្ខុវេ បវេមិ
 ហំ ធិ យំ អាគម្ម យំ អាវត្ត ឯកេ សមណាប្រាហ្មណា
 អធិច្ចុសម្មប្បដ្ឋកា អធិច្ចុសម្មប្បដ្ឋិ អត្តានត្វ លោ-
 កត្វ បញ្ចាបេន្តិ ។

(៤៤) ទុតិយេ ច គោត្តោ សមណាប្រាហ្មណា
 តិមាគម្ម តិមាវត្ត អធិច្ចុសម្មប្បដ្ឋកា អធិច្ចុសម្មប្បដ្ឋិ
 អត្តានត្វ លោកត្វ បញ្ចាបេន្តិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកត្តោ

សុត្តន្តបិដក ទី១៧ វិយាសិកាយ សីលក្ខន្ធសុត្ត

អាស្រ័យនូវការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស អាស្រ័យនូវការ
 ព្យាយាមជាទីតាំងមាំ អាស្រ័យនូវការព្យាយាម ជាគ្រឿងប្រកបរឿយ ។
 អាស្រ័យនូវសេចក្តីចិន្តាប្រមាទ អាស្រ័យនូវការយកចិត្តទុកដាក់ដោយប្រពៃ
 ហើយបាននូវចេតនាសមាធិ តាមបែបផែន(វិនចិត្តរូបសំយោគី)កាលបើចិត្ត
 តាំងនៅខ្ជាប់ខ្ជួនហើយ ក៏រលឹកបានកំណត់ត្រឹមកាលដែលខ្លួនមានសញ្ញា
 កើតឡើង មិនបានរលឹកហួសអំពីកំណត់នោះឡើយ ។ បុគ្គលនោះពោល
 យ៉ាងនេះថា ខ្លួននឹងលោកកើតឡើងដោយឥតហេតុ ។ ការពោលដូច្នោះ
 កើតព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថា អាត្មាអញ ក្នុងកាលពីមុន ក៏មិនបានកើត
 ទេ កើតតែក្នុងកាលឥឡូវនេះ តទៅមុខទៀត ក៏មិនបានកើតដែរ ព្រោះ
 បង្កាន់ចិត្តទៅ ដើម្បីជាអ្នកស្ងប់រម្ងាប់ហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
 ជាហេតុទី ១ ដែលសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ ជាអ្នកប្រកបដោយអធិច្ចុ-
 សមុប្បន្នទិដ្ឋិ អាស្រ័យ ប្រាព្វ ទើបបញ្ញត្តនូវខ្លួននឹងលោកថា កើត
 ឡើងដោយឥតហេតុ ។

(៤៤) ក្នុងហេតុទី២ទៀតថា ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចម្រើន ជាអ្នក
 ប្រកបដោយអធិច្ចុសមុប្បន្នទិដ្ឋិ បញ្ញត្តនូវខ្លួននឹងលោកថា កើតឡើងដោយ
 ឥតហេតុ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ប្រាព្វអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល

ព្រហ្មដាលសុត្តេ អដ្ឋសុប្បន្និកា

សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ភក្កិ ហោតិ វីមំសី ។ សោ
ភក្កិ បរិយាហតំ វីមំសានុចរិតំ សយំ ចាដិកាលំ ឯវមា-
ហា អដ្ឋសុប្បន្នោ អត្តា ច លោកោ ចាតិ ។ ឥទ្ធ
ភិក្ខុវេ ទុតិយំ បរិមំ យំ អាគម្ម យំ អាវុត្ត ឯកេ
សមណាព្រាហ្មណា អដ្ឋសុប្បន្និកា អដ្ឋសុប្បន្និ
អត្តានត្ថ លោកត្ថ បញ្ញាបេន្និ ។ ឥមេហំ ខោ តេ
ភិក្ខុវេ សមណាព្រាហ្មណា អដ្ឋសុប្បន្និកា អដ្ឋ-
សុប្បន្និ អត្តានត្ថ លោកត្ថ បញ្ញាបេន្និ ទ្ធិហំ វុត្តហំ ។
យេ ហំ កេចិ ភិក្ខុវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា
អដ្ឋសុប្បន្និកា អដ្ឋសុប្បន្និ អត្តានត្ថ លោកត្ថ
បញ្ញាបេន្និ សទ្ធវេ តេ ឥមេហោវ ទ្ធិហំ វុត្តហំ ឯតេសំ
វា អញ្ញាគវេន នត្ថំ ឥតោ តហិទ្ធា ។ បេ ។ យេហំ
តថាភក្កស្ស យថាកុច្ឆំ វណ្ណំ សម្មា វេទមាណ
វេទេយ្យំ ។ ឥមេហំ ខោ តេ ភិក្ខុវេ សមណាព្រាហ្មណា

ព្រហ្មជាលសូត្រ ប្រកបដោយអធិចូសមុប្បនទិដ្ឋិ

ពួកមួយក្នុងលោកនេះ ជាសមណៈបុព្វាហ្មណ៍ ជាអ្នកមានសេចក្តីត្រិះរិះ
 ពិចារណាជាប្រក្រតី ។ បុគ្គលនោះ ក៏និយាយពាក្យ ដែលខ្លួនស្រាវ
 ជ្រាវបានមកដោយសេចក្តីត្រិះរិះ ដែលខ្លួនស្តាប់ស្តង់ដោយការពិចារណា
 ជាពាក្យកើតមានដោយបញ្ញា របស់ខ្លួនយ៉ាងនេះថា ខ្លួននឹងលោកកើត
 ឡើងដោយឥតហេតុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាហេតុទី ២
 ដែលសមណព្រហ្មណ៍ពួកមួយ ជាអ្នកប្រកបដោយអធិចូសមុប្បនទិដ្ឋិ
 អាស្រ័យ ប្រាជ្ញា ទើបបញ្ជាក់នូវខ្លួននឹងលោកថា កើតឡើងដោយឥត
 ហេតុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណព្រហ្មណ៍ទាំងឡាយ ជាអ្នកប្រកប
 ដោយអធិចូសមុប្បនទិដ្ឋិទាំងនោះ តែងបញ្ជាក់នូវខ្លួននឹងលោកថា កើត
 ឡើងដោយឥតហេតុ ដោយហេតុ ២ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ សមណៈបុព្វាហ្មណ៍ឯណានីមួយ ជាអ្នកប្រកបដោយអធិចូស
 មុប្បនទិដ្ឋិ បញ្ជាក់នូវខ្លួននឹងលោកថា កើតឡើងដោយឥតហេតុ សមណ
 ព្រហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ រមែងបញ្ជាក់ដោយហេតុ ២ យ៉ាងនេះឯង
 ប្តីបណ្តាហេតុទាំងពីរនោះ ដោយហេតុណានីមួយ មិនមានហេតុដទៃ
 ក្រៅពីហេតុទាំង ២ យ៉ាងនេះឡើយ ។ បេ ។ ពួកជនកាលពោល
 សរសើរគុណ របស់ព្រះតថាគត តាមសេចក្តីពិត ដោយធម៌ទាំងឡាយ
 ណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណព្រហ្មណ៍ទាំងនោះជាអ្នកប្រកប

សុត្តន្តបិដកេ ទិយនិកាយស្ស សីលប្តូន្តវគ្គោ

បុព្វន្តកប្បិកា បុព្វន្តាទុទិដ្ឋិយោ បុព្វន្តំ អារត្ត អនេក-

វិហិតានិ អធិមុត្តបទានិ អភិវទន្តិ អដ្ឋារសហិ វគ្គហិ ។

យេ ហិ កេចិ ភិក្ខុវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា

បុព្វន្តកប្បិកា បុព្វន្តាទុទិដ្ឋិយោ បុព្វន្តំ អារត្ត អនេក-

វិហិតានិ អធិមុត្តបទានិ អភិវទន្តិ សព្វេ តេ ឥមេហោ

អដ្ឋារសហិ វគ្គហិ ឯតេសិ វា អញ្ញាតយេ ទត្តំ ឥតោ

តហិទ្ធា ។ តយេទិ ភិក្ខុវេ តថាគតោ បជាលាភិ ឥមេ

ទិដ្ឋិដ្ឋានា ឯវិកហិតា ឯវិបរាមដ្ឋា ឯវិកតិកា កវន្តិ

ឯវិអភិសម្បរាយាភិ ។ តព្វ តថាគតោ បជាលាភិ

តតោ ច ឧត្តវតិ បជាលាភិ តព្វ បជាទទិ ទ បរាម-

សតិ ។ អបរាមសតោ ចស្ស បច្ចុត្តោវ ទិព្វតិ វិទិតា

សុត្តន្តបិដក ទី១៧ ទិយនិកាយ សីលត្ថនូវត្ត

ដោយបុព្វនកប្បទិដ្ឋិ ជាអ្នកមានសេចក្តីយល់ឃើញរឿយ ។ ឡូចំណែកនៃខន្ធខាងដើម ប្រាព្វនូវចំណែកនៃខន្ធខាងដើម សំដែងឡូចំណែកនៃទិដ្ឋិច្រើនប្រការ ដោយហេតុទាំង ១៨ នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈបុត្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ ជាអ្នកប្រកបដោយបុព្វនកប្បទិដ្ឋិ ជាអ្នកមានសេចក្តីយល់ឃើញរឿយ ។ ឡូចំណែកនៃខន្ធខាងដើម ប្រាព្វនូវចំណែកនៃខន្ធខាងដើម សំដែងឡូចំណែកនៃទិដ្ឋិច្រើនប្រការ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ រមែងសំដែងដោយហេតុទាំង ១៨ នេះឯង បូកបណ្តាហេតុទាំង ១៨ នេះ ដោយហេតុណាមួយ មិនមានហេតុដទៃក្រៅពីហេតុទាំង ១៨ នេះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះតថាគតដឹងច្បាស់ ឡូហេតុនៃទិដ្ឋិនោះដូច្នោះថា ហេតុនៃទិដ្ឋិទាំងឡាយនេះ ដែលបុគ្គលកាន់យកយ៉ាងនេះ ប្រកាន់ខុសយ៉ាងនេះ រមែងមានគតិយ៉ាងនេះ មានការប្រព្រឹត្តិទៅ ក្នុងលោកខាងមុខយ៉ាងនេះ ។ ព្រះតថាគត ដឹងច្បាស់ឡូហេតុនៃទិដ្ឋិនោះផង ដឹងច្បាស់ (ឡូសីលសមាធិនឹងសព្វញ្ញត្តណ) ដែលជាគុណជាត លើសលុបក្រៃលែងជាងនោះទៅទៀតផង ។ កាលបើដឹងច្បាស់ឡូគុណវិសេសនោះហើយ ក៏មិនបានប្រកាន់ខុសឡើយ ។ មួយទៀត កាលបើព្រះតថាគតមិនបានប្រកាន់ខុសហើយ ក៏ដឹងឡូព្រះនិព្វានជាគ្រឿងរលត់ទៅ (នៃបរមាសក្តិលេស)

ប្រហូសិលសុត្តេ អប្បន្តប្បិក

វេទនាជំ សមុទយញ្ច អន្តរ្តមញ្ច អស្សាទញ្ច អាជីវ-
 វញ្ច ជំស្សារណញ្ច យថាក្ខតំ វិទិត្តា ។ អនុបាទា វិទុត្តោ
 កិក្ខុវេ ភថាកតោ ។ ឥមេ ខោ តេ កិក្ខុវេ ធម្មា
 កម្ពីក ទុទ្ធសា ទុរុទ្ធានា សន្តា បណ្ឌិតា អតក្ការវចរ
 ជិបុណា បណ្ឌិតវេទជីយា យេ ភថាកតោ សយំ
 អភិញ្ញា សង្កិតត្តា បវេទេតិ យេហិ ភថាកតស្ស
 យថាក្ខតំ វណ្ណំ សន្តា វទេមាថា វទេយ្យំ ។

(៤៥) សន្តិ កិក្ខុវេ ឯកេ សមណាប្រាហ្មណា អ-
 បរន្តកប្បិកា អបរន្តាទុទិដ្ឋិទោ អបរន្តំ អាវុត្ត អនេក-
 វិហិតាជំ អជិម្ពត្តិបទាជំ អភិវទន្តិ ចតុត្តត្តាឡីសាយ
 វត្ថុហិ ។ តេ ច កោន្តោ សមណាប្រាហ្មណា កំមាភម្ម

ព្រហ្មដាលសូត្រ ប្រកបដោយអបរន្តកប្បវិដ្ឋិ

ដោយខ្លួនឯង ទាំងដឹងច្បាស់នូវហេតុដែលនាំឲ្យកើតឡើង នៃវេទនាផង
 នូវសេចក្តីរស់ទៅ នៃវេទនាផង នូវសេចក្តីត្រូវញាតិសា របស់វេទនាផង
 នូវទោសរបស់វេទនាផង នូវកិរិយារលាស់ចោលនូវវេទនាផង ដោយគួរ
 តាមពិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះតថាគត ផុតស្រឡះហើយចាក
 កិលេសព្រោះមិនប្រកាន់ (នូវធម៌ណាមួយ មានខន្ធជាដើម) ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ព្រះតថាគតបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញាដ៏ទុត្តមដោយ
 ខ្លួនឯងហើយ អាចនឹងសំដែងបាននូវធម៌ទាំងឡាយណា ពួកជនកាល
 ពោលសរសើរគុណ របស់ព្រះតថាគត តាមសេចក្តីពិត ដោយធម៌ទាំង
 ឡាយណា ធម៌ទាំងឡាយនេះឯង ជាធម៌ដ៏ជ្រាលជ្រៅ ដែលបុគ្គល
 ឃើញបានដោយលំបាក គ្រាសំដឹងបានដោយកម្រ ជាធម៌ស្ងប់រម្ងាប់
 ជាធម៌ថ្លៃថ្លា មិនជាទីស្អប់ប្រមើលដោយសេចក្តីត្រិះរិះបាន ជាធម៌ដ៏ល្អិត
 មានតែអ្នកប្រាជ្ញ ទើបដឹងបាន ។

(៤៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ ជាអ្នក
 ប្រកបដោយអបរន្តកប្បវិដ្ឋិ ជាអ្នកមានសេចក្តីយល់ឃើញរឿយ ។ នូវខន្ធ
 ជាចំណែកខាងមុខ (អនាគត) ប្រារព្ធខន្ធជាចំណែកខាងមុខ ហើយសំដែង
 នូវចំណែកនៃទិដ្ឋិច្រើនប្រការ ដោយហេតុ៤៤ ។ ចុះពួកសមណព្រាហ្មណ៍

សុត្តន្តបិដកេ ទ័យនិកាយស្ស សីលកុស្តវគ្គោ

កំមារត្តំ អបរន្តកប្បិកា អបរន្តានុទិដ្ឋិយោ អបរន្តិ
ការត្តំ អនេកវិហិតានិ អនិមត្តិបទានិ អភិវទន្តិ ចតុ-
ច្ចុត្តាឡិសាយ វត្ថុហិ ។

(៤៦) សន្តិ ភិក្ខុវេ ឯកេ សមណាព្រាហ្មណា ឧទ្ធុ-
មាយតនិកា សញ្ញវាទា ឧទ្ធុមាយតនា សញ្ញមត្តានិ^(១)
បពាបេន្តិ សោឡសហិ វត្ថុហិ ។ តេ ច កោណ្ណោ
សមណាព្រាហ្មណា កំមារត្តំ កំមារត្តំ ឧទ្ធុមាយតនិកា
សញ្ញវាទា ឧទ្ធុមាយតនា សញ្ញមត្តានិ បពាបេន្តិ
សោឡសហិ វត្ថុហិ ។ រូបំ អត្តា ហោតិ អរោកោ បរំ
មរណា សញ្ញតិ និ បពាបេន្តិ ។ អរូបំ អត្តា ហោតិ
អរោកោ បរំ មរណា សញ្ញតិ និ បពាបេន្តិ ។ រូបំ ច
អរូបំ ច អត្តា ហោតិ ។ បេ ។ ទេវរូបំ ធារូបំ អត្តា
ហោតិ ។ អន្តវា អត្តា ហោតិ ។ អនន្តវា អត្តា
ហោតិ ។ អន្តវា ច អនន្តវា ច អត្តា ហោតិ ។
ទេវន្តវា ធានន្តវា អត្តា ហោតិ ។ ឯកត្តសញ្ញំ អត្តា

១ ម. ឧទ្ធុមាយតនិកា សញ្ញវាទា ឧទ្ធុមាយតនំ សញ្ញំ អត្តានំ ។ ឧ. សញ្ញំ អត្តានំ ។

ឥន្ទ្រពិណ វិយាគាយ សីលចូន្ត

ដ៏ចំរើន ជាអ្នកប្រកបដោយអបរន្តកប្បទិដ្ឋិ ជាអ្នកមានសេចក្តីយល់
ឃើញរឿយ ។ ខ្លួនខ្លួនជាចំណែកខាងមុខ ប្រាណ្ឌវ្យាជាចំណែកខាងមុខ
ហើយសំដែងនូវចំណែក នៃទិដ្ឋិច្រើនប្រការ ដោយហេតុ ៤៤ តើព្រោះ
អាស្រ័យអ្វី ព្រោះប្រាណ្ឌវ្យា ។

(៤៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ ជាអ្នក
ប្រកបដោយទុទ្ធមាយតនទិដ្ឋិ ជាសញ្ញាវាទ(ប្រការនៃខ្លួនថា កាលស្លាប់ទៅ
មានសញ្ញា) បញ្ជាក់នូវខ្លួនថា មានសញ្ញាខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ ដោយ
ហេតុ ១៦ យ៉ាង ។ ចុះពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើននោះ ជាអ្នកប្រកប
ដោយទុទ្ធមាយតនទិដ្ឋិ ជាសញ្ញាវាទ បញ្ជាក់នូវខ្លួនថាមានសញ្ញា ខាងមុខអំពី
សេចក្តីស្លាប់ ដោយហេតុ ១៦ យ៉ាង តើព្រោះអាស្រ័យអ្វី ព្រោះប្រាណ្ឌវ្យា
សមណព្រាហ្មណ៍ពួកនោះ បញ្ជាក់នូវខ្លួននោះថា ខ្លួនមានរូប តែមិនមាន
រោគ គឺទៀង មានសញ្ញាខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ ។ បញ្ជាក់នូវខ្លួននោះថា
ខ្លួនមិនមានរូប ទាំងមិនមានរោគ មានសញ្ញាខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ ។
បញ្ជាក់នូវខ្លួននោះថា ខ្លួនមានរូបខ្លះ មិនមានរូបខ្លះក៏មាន ។ បេ ។ ខ្លួនមាន
រូបក៏មិនមែន មិនមានរូបក៏មិនមែនក៏មាន ។ ខ្លួនមានទីបំផុតក៏មាន ។ ខ្លួន
មិនមានទីបំផុតក៏មាន ។ ខ្លួនមានទីបំផុតខ្លះ មិនមានទីបំផុតខ្លះក៏មាន ។ ខ្លួន
មានទីបំផុតក៏មិនមែន មិនមានទីបំផុតក៏មិនមែនក៏មាន ។ ខ្លួនមានសញ្ញា

ព្រហ្មដំណើរសុត្តេ ឧទ្ទមាយតនិកា អសញ្ញវិវាទ

ហោតិ ។ ធានុត្តសញ្ញា អត្តា ហោតិ ។ បរិក្ខុសញ្ញា អត្តា
 ហោតិ ។ អប្បមាណសញ្ញា អត្តា ហោតិ ។ ឯកន្ត-
 សុខំ អត្តា ហោតិ ។ ឯកន្តទុក្ខំ អត្តា ហោតិ ។ សុខ-
 ទុក្ខំ អត្តា ហោតិ ។ អទុក្ខមសុខំ អត្តា ហោតិ
 អរោតោ បរិ មរណា សញ្ញា ធិ បញ្ចបេន្និ ។ ឥមេហំ
 ខោ តេ ភិក្ខុវេ សមណាព្រាហ្មណា ឧទ្ទមាយតនិកា
 សញ្ញាវាទា ឧទ្ទមាយតនា សញ្ញាមត្តាធិ បញ្ចបេន្និ
 សោឡសហំ វត្ថុហំ ។ យេ ហំ កេចិ ភិក្ខុវេ សម-
 ណា វា ព្រាហ្មណា វា ឧទ្ទមាយតនិកា សញ្ញាវាទា
 ឧទ្ទមាយតនា សញ្ញាមត្តាធិ បញ្ចបេន្និ សព្វេ តេ ឥមេ-
 ហោវ សោឡសហំ វត្ថុហំ ឯតេសំ វា អញ្ញាតវេន ធនុ
 ឥតោ ពហំទ្ធា ។ បេ ។ យេហំ ភតាភតស្ស យថា-
 ភុច្ឆំ វណំ សម្មា វទេមាណ វទេយ្យំ ។

[២៧] សន្តិ ភិក្ខុវេ ឯកេ សមណាព្រាហ្មណា
 ឧទ្ទមាយតនិកា អសញ្ញាវាទា ឧទ្ទមាយតនា អសញ្ញា-
 មត្តាធិ បញ្ចបេន្និ អដ្ឋហំ វត្ថុហំ ។ តេ ច កោរោ

ព្រហ្មជាលសូត្រ ប្រកបដោយទុទ្ធមាយតនទិដ្ឋិ ជាអសញ្ញាទ

ដូចគ្នាក៏មាន ។ ខ្លួនមានសញ្ញាផ្សេងគ្នាក៏មាន ។ ខ្លួនមានសញ្ញាយ៉ាង
 តិចក៏មាន ។ ខ្លួនមានសញ្ញានឹងប្រមាណមិនបានក៏មាន ។ ខ្លួនមាន
 សេចក្តីសុខតែម្យ៉ាងក៏មាន ។ ខ្លួនមានទុក្ខតែម្យ៉ាងក៏មាន ។ ខ្លួនមានសុខ
 នឹងទុក្ខប្រឡំគ្នាក៏មាន ។ ខ្លួនមិនមានទុក្ខមិនមានសុខទាំងមិនមានពេក
 មានសញ្ញា ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្ងប់ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម-
 ណព្រាហ្មទាំងនោះ ជាអ្នកប្រកបដោយទុទ្ធមាយតនទិដ្ឋិ ជាសញ្ញាទ
 បញ្ចក្ខន្ធនៃខ្លួនថា មានសញ្ញាខាងមុខអំពីសេចក្តីស្ងប់ ដោយហេតុ១៦យ៉ាង
 នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈបុព្វាហ្មណ៍ឯណានីមួយជា
 អ្នកប្រកបដោយទុទ្ធមាយតនទិដ្ឋិ ជាសញ្ញាទ បញ្ចក្ខន្ធនៃខ្លួនថា មានសញ្ញា
 ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្ងប់ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ តែងបញ្ចក្ខ
 ដោយហេតុ ១៦ យ៉ាងនេះឯង ប្តីក៏បណ្តាហេតុ ១៦ នោះ ដោយហេតុ
 ណាមួយ មិនមានហេតុដទៃក្រៅពីនេះឡើយ ។ បេ ។ ពួកជនកាល
 និយាយសរសើរគុណ របស់ព្រះតថាគតតាមសេចក្តីពិត ដោយធម៌ទាំង
 ឡាយណា ។

(៤៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ ជា
 អ្នកប្រកបដោយទុទ្ធមាយតនទិដ្ឋិ ជាអសញ្ញាទ បញ្ចក្ខន្ធនៃខ្លួនថាមិនមាន
 សញ្ញាខាងមុខអំពីសេចក្តីស្ងប់ ដោយហេតុ ៨ យ៉ាង ។ ចុះពួកសមណ-

សុត្តន្តបិដកេ វិជយនិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវគ្គោ

សមណាប្រាហ្មណា កិមាគម្ម កិមារត្ត ឧទ្ធមាយ-
 តនិកា អសញ្ញាវាទា ឧទ្ធមាយតនា អសញ្ញាមត្តានិ
 បញ្ចបេន្តិ អដ្ឋហិ វុត្តហិ ។ អរូបិ អត្តា ហោតិ អរោកោ
 បរិ មរណា អសញ្ញាតិ និ បញ្ចបេន្តិ ។ អរូបិ អត្តា ហោតិ
 អរោកោ បរិ មរណា អសញ្ញាតិ និ បញ្ចបេន្តិ ។ អរូបិ ច អរូបិ
 ច អត្តា ហោតិ ។ បេ ។ ទេវរូបិ ធារូបិ អត្តា ហោតិ ។
 អន្តវា អត្តា ហោតិ ។ អនន្តវា អត្តា ហោតិ ។
 អន្តវា ច អនន្តវា ច អត្តា ហោតិ ។ ទេវន្តវា ធានន្តវា
 អត្តា ហោតិ អរោកោ បរិ មរណា អសញ្ញាតិ និ
 បញ្ចបេន្តិ ។ ឥមេហិ ខោ តេ ភិក្ខុវេ សមណាប្រាហ្ម-
 ណា ឧទ្ធមាយតនិកា អសញ្ញាវាទា ឧទ្ធមាយតនា
 អសញ្ញាមត្តានិ បញ្ចបេន្តិ អដ្ឋហិ វុត្តហិ ។ យេ ហិ
 កេចិ ភិក្ខុវេ សមណា វា ប្រាហ្មណា វា ឧទ្ធមាយ-
 តនិកា អសញ្ញាវាទា ឧទ្ធមាយតនា អសញ្ញាមត្តានិ
 បញ្ចបេន្តិ សព្វេ តេ ឥមេហោវ អដ្ឋហិ វុត្តហិ វិនេសិ

សុត្តន្តបិដក ទិយនិកាយ សីលក្កន្ធវិគ្គ

ព្រាហ្មណ៍ដំបំរើនាំនោះ ជាអ្នកប្រកបដោយទុទ្ទមាយតនទិដ្ឋិ ជាអ-
សញ្ញាវិទូ បញ្ចក្កន្ធវិគ្គនោះ មិនមានសញ្ញាខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ ដោយ
ហេតុ ៨ យ៉ាង តើព្រោះអស្រ័យអ្វី ព្រោះប្រាជ្ញាអ្វី ។ សមណព្រាហ្មណ៍
នាំនោះ បញ្ចក្កន្ធវិគ្គនោះថា ខ្លួនមានរូប តែមិនមានរោគ មិនមាន
សញ្ញាខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ ។ បញ្ចក្កន្ធវិគ្គនោះថា ខ្លួនមិនមានរូប
នាំមិនមានរោគ មិនមានសញ្ញាខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ ។ បញ្ចក្កន្ធវិគ្គ
នោះថា ខ្លួនមានរូបខ្លះ មិនមានរូបខ្លះក៏មាន ។ បេ ។ ខ្លួនមានរូប
ក៏មិនមែន មិនមានរូបក៏មិនមែនក៏មាន ។ ខ្លួនមានទីបំផុតក៏មាន ។ ខ្លួន
មិនមានទីបំផុតក៏មាន ។ ខ្លួនមានទីបំផុតខ្លះ មិនមានទីបំផុតខ្លះក៏មាន ។
ខ្លួនមានទីបំផុតក៏មិនមែន មិនមានទីបំផុតក៏មិនមែន តែមិនមានរោគ មិន
មានសញ្ញាខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណ-
ព្រាហ្មណ៍នាំនោះ ជាអ្នកប្រកបដោយទុទ្ទមាយតនទិដ្ឋិ ជាអសញ្ញាវិទូ
បញ្ចក្កន្ធវិគ្គនោះ មិនមានសញ្ញាខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ ដោយហេតុ ៨
យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈប្តូរព្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ
ជាអ្នកប្រកបដោយទុទ្ទមាយតនទិដ្ឋិ ជាអសញ្ញាវិទូ បញ្ចក្កន្ធវិគ្គនោះ មិន
មានសញ្ញាខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍នាំនោះ
រមែងបញ្ចក្កន្ធវិគ្គដោយហេតុ ៨ យ៉ាងនេះឯង ប្តូរក៏បណ្តាហេតុ ៨ យ៉ាងនេះ

ព្រហ្មទិលសុត្តេ ទុទ្ទមាយនិកា នេវេសញ្ញីនាសញ្ញីនា

វា អនាតវេន ធន្តំ ឥតោ ពហិទ្ធា ។ បេ ។ យេហិ
តថាភតស្ស យថាកុដ្ឋំ វណ្ណំ សម្មា វទិមាណ វទេយ្យំ ។

[៤៨] សន្តំ ភិក្ខុវេ ឃិកេ សមណព្រាហ្មណា

ទុទ្ទមាយនិកា នេវេសញ្ញីនាសញ្ញីនា ទុទ្ទមាយនិកា
នេវេសញ្ញីនាសញ្ញីនា មត្តានិ^(១) បពាបេន្តិ អដ្ឋហិ វត្ថុហិ ។

តេ ច កោន្តោ សមណព្រាហ្មណា កិមាភម្ម កិមាវត្ត
ទុទ្ទមាយនិកា នេវេសញ្ញីនាសញ្ញីនា ទុទ្ទមាយនិកា
នេវេសញ្ញីនាសញ្ញីនា មត្តានិ បពាបេន្តិ អដ្ឋហិ វត្ថុហិ ។

រូបំ អត្តា ហោតិ អរោតោ បរំ មរណា នេវេសញ្ញីនា-
សញ្ញីនា មត្តានិ បពាបេន្តិ ។ អរូបំ អត្តា ហោតិ ។ បេ ។ រូបំ

ច អរូបំ ច អត្តា ហោតិ ។ នេវរូបំ នារូបំ អត្តា
ហោតិ ។ អន្តវា អត្តា ហោតិ ។ អនន្តវា អត្តា

ហោតិ ។ អន្តវា ច អនន្តវា ច អត្តា ហោតិ ។

១ ខ. នេវេសញ្ញី នាសញ្ញី អត្តានំ ។ ម. នេវេសញ្ញីនាសញ្ញី អត្តានំ ។

ព្រហ្មដាលសូត្រ ប្រកបដោយទុទ្ធមាយតនទិដ្ឋិ ជានេវសញ្ញាសញ្ញា។

ដោយហេតុណាមួយ មិនមានហេតុដទៃ ក្រៅពីនេះឡើយ ។ បេ ។
ពួកជនកាលនិយាយសរសើរគុណ របស់ព្រះគម្ពីរគត តាមសេចក្តីពិត
ដោយធម៌ទាំងឡាយណា ។

(៤៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ ជាអ្នក
ប្រកបដោយទុទ្ធមាយតនទិដ្ឋិ ជានេវសញ្ញាសញ្ញា។ បញ្ចក្ខន្ធនៃខ្លួនថាមាន
សញ្ញាភិក្ខុមិនមែន មិនមានសញ្ញាភិក្ខុមិនមែន (មានសញ្ញាដូចជាគ្មានសញ្ញា
គឺមានសញ្ញាដ៏ល្អិត) ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្ងប់ ដោយហេតុ ៨ យ៉ាង ។
ចុះពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើននោះ ជាអ្នកប្រកបដោយទុទ្ធមាយតនទិដ្ឋិ
ជានេវសញ្ញាសញ្ញា។ បញ្ចក្ខន្ធនៃខ្លួនថា មានសញ្ញាភិក្ខុមិនមែន មិនមាន
សញ្ញាភិក្ខុមិនមែនខាងមុខអំពីសេចក្តីស្ងប់ ដោយហេតុ ៨ យ៉ាង តើព្រោះ
អាស្រ័យអ្វី ព្រោះប្រាណ្ឌអ្វី ។ សមណព្រាហ្មណ៍ពួកនោះ បញ្ចក្ខន្ធនៃខ្លួន
នោះថា ខ្លួនមានរូប តែមិនមានពេក មានសញ្ញាភិក្ខុមិនមែន មិនមានសញ្ញា
ភិក្ខុមិនមែន ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្ងប់ ។ បញ្ចក្ខន្ធនៃខ្លួននោះថា ខ្លួនមិនមាន
រូបក៏មាន ។ បេ ។ ខ្លួនមានរូបខ្លះ មិនមានរូបខ្លះក៏មាន ។ ខ្លួនមានរូបក៏
មិនមែន មិនមានរូបក៏មិនមែនក៏មាន ។ ខ្លួនមានទីបំផុតក៏មាន ។ ខ្លួន
មិនមានទីបំផុតក៏មាន ។ ខ្លួនមានទីបំផុតខ្លះ មិនមានទីបំផុតខ្លះក៏មាន ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិកាយស្ស សីលក្កន្តវគ្គោ

ទេវេន្តវា នាទេវេន្តវា អត្តា ហោតិ អរោកោ បរម្មរណា
 ទេវេសញ្ញាញាសញ្ញាតិ ទំ បណ្ណេបេន្តិ ។ ឥមេហិ ទោ តេ
 ភិក្ខុវេ សមណាព្រាហ្មណា ឧទ្ធមាយតនំកា ទេវេសញ្ញា
 ញាសញ្ញាវាទា ឧទ្ធមាយតនា ទេវេសញ្ញាញាសញ្ញាមត្តាទំ
 បណ្ណេបេន្តិ អដ្ឋហិ វត្ថុហិ ។ យេ ហិ កេច ភិក្ខុវេ
 សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឧទ្ធមាយតនំកា ទេវេសញ្ញា
 ញាសញ្ញាវាទា ឧទ្ធមាយតនា ទេវេសញ្ញាញាសញ្ញាមត្តា-
 ទំ បណ្ណេបេន្តិ សត្វេ តេ ឥមេហាវ អដ្ឋហិ វត្ថុហិ
 ឯតេសំ វា អពាតវេន ទត្តិ ឥតោ ពហិទ្ធា ។ បេ ។
 យេហិ តថាគតស្ស យថាកុត្តំ វណ្ណំ សម្មា វទេមាទា
 វទេយ្យំ ។

(២៧) សន្តិ ភិក្ខុវេ ឯកេ សមណាព្រាហ្មណា
 ឧទ្ធចេន្តវាទា សតោ^(១) សត្តស្ស ឧទ្ធចេន្តំ វិទាសំ វិករំ
 បណ្ណេបេន្តិ សត្តហិ វត្ថុហិ ។ តេ ច កោត្តោ សមណា-
 ព្រាហ្មណា កិមាគម្ម កិមាវត្ត ឧទ្ធចេន្តវាទា សតោ
 សត្តស្ស ឧទ្ធចេន្តំ វិទាសំ វិករំ បណ្ណេបេន្តិ សត្តហិ

១ ឧ លកោតិ ខ វិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ទិយនិកាយ សិលក្ខន្ធវិគ្គ

ខ្លួនមានទីបំផុតក៏មិនមែន មិនមានទីបំផុតក៏មិនមែន តែមិនមានពេក មាន
សញ្ញាក៏មិនមែន មិនមានសញ្ញាក៏មិនមែន ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្ងប់ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណប្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ជាអ្នកប្រកបដោយ
ទុទ្ធមាយតនទិដ្ឋិ ជានៅសញ្ញាសញ្ញា បញ្ញាតនូវខ្លួនថា មានសញ្ញាក៏មិន
មែន មិនមានសញ្ញាក៏មិនមែន ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្ងប់ ដោយហេតុ៨
យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈឬប្រាហ្មណ៍ឯណានិ-
មួយ ជាអ្នកប្រកបដោយទុទ្ធមាយតនទិដ្ឋិ ជានៅសញ្ញាសញ្ញា បញ្ញា
នូវខ្លួនថា មានសញ្ញាក៏មិនមែន មិនមានសញ្ញាក៏មិនមែន ខាងមុខអំពីសេច-
ក្តីស្ងប់ សមណៈឬប្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ រមែងបញ្ញាក្តីដោយហេតុ ៨
យ៉ាងនេះឯង ឬក៏បណ្តាហេតុ ៨ យ៉ាងនេះ ដោយហេតុណាមួយ មិន
មានហេតុដទៃក្រៅពីនេះឡើយ ។ បេ ។ ពួកជនកាលនិយាយសរសើរ
គុណ របស់ព្រះគម្ភាគតតាមសេចក្តីពិត ដោយធម៌ទាំងឡាយណា ។

(៤៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសមណប្រាហ្មណ៍ពួកមួយ ជាឧច្ឆេ-
ទវេទ (អ្នកពោលថាជាច័ស្សន្យ) បញ្ញាតនូវការជាច័ស្សន្យ នូវសេចក្តីវិវាស
នូវសេចក្តីមិនកើតទៀត នៃសត្វដែលមាននៅ ដោយហេតុ៧យ៉ាង ។ ចុះ
ពួកសមណប្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើននោះជាឧច្ឆេទវេទ បញ្ញាតនូវការជាច័ស្សន្យ នូវ
សេចក្តីវិវាស នូវសេចក្តីមិនកើតទៀត នៃសត្វដែលមាននៅដោយហេតុ៧

ប្រហូសិលសុត្ត ខណ្ឌទី៣

វត្ថុហំ ។ ឥត ភិក្ខុវេ ឯកត្វោ សមណោ វា
 ព្រាហ្មណោ វា ឯវិវាដិ ហោតិ ឯវិទិដ្ឋិ យតោ ខោ
 ហោ អយំ អត្តា រូបំ ចាតុម្មហាក្ខតិកោ មាតាបេត្តិក-
 សុត្តោ កាយស្ស ភេទា ឧច្ឆិដ្ឋតិ វិនិស្សតិ ន ហោតិ
 បរម្មណោ ឯត្តាវតា ខោ ភោ អយំ អត្តា សម្មា
 សម្មុច្ឆិន្នោ ហោតិ ។ ឥត្តោកេ សតោ សត្តស្ស
 ឧច្ឆេដំ វិនាសំ វិកវំ បពាបេន្តំ ។ តមពោ^(១) ឯវិមាហ
 អត្តំ ខោ ភោ ឯសោ អត្តា យំ ត្ថំ វិនិស្សតិ នេសោ នត្តិ
 វនាមិ នោ ច ខោ ភោ អយំ អត្តា ឯត្តាវតា សម្មា
 សម្មុច្ឆិន្នោ ហោតិ អត្តំ ខោ ភោ អពោ អត្តា ទិញោ រូបំ
 តតាចារិយោ តតវុទ្ធិវិញ្ញាណញាណកត្តោ^(២) តំ ត្ថំ ន ជាវិនាសំ
 ន បស្សសិ តមហំ ជាវនាមិ បស្សមិ សោ ខោ
 ភោ អត្តា យតោ កាយស្ស ភេទា ឧច្ឆិដ្ឋតិ វិនិស្សតិ

១ ឧ. តំ អពោ ។ ២ ឧ. កតវុទ្ធិវិញ្ញាណញាណកត្តោ ។ ម. កតវុទ្ធិវិញ្ញាណញាណកត្តោ ។

ព្រហ្មសាស្ត្រ ១៣១

យ៉ាង គេព្រោះអាស្រ័យអ្វី ព្រោះប្រាណាអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ ជាសមណៈបុព្វាហ្មណ៍ ជាអ្នកមានពាក្យយ៉ាង
 នេះ មានសេចក្តីយល់ឃើញយ៉ាងនេះថា នៃអ្នកដ៏ចំរើន ខ្លួននេះមានរូប
 ប្រកបដោយមហាកូត្របូសែកើតអំពីមាតាបិតា លុះកាយបែកធ្លាយទៅកាល
 ណា រមែងដាច់សូន្យ រមែងវិនាស ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ រមែងមិន
 មាន នៃអ្នកដ៏ចំរើន ព្រោះហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ទើបខ្លួននោះឯង
 ឈ្នោះថាដាច់សូន្យជាប្រាកដ ។ សមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ បញ្ញត្តិ
 ការដាច់សូន្យ នូវសេចក្តីវិនាស នូវសេចក្តីមិនកើតទៀត នៃសត្វដែល
 មាននៅ ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ មានបុគ្គលដទៃក្រៅអំពីបុគ្គលពួកនោះ
 និយាយយ៉ាងនេះថា នៃអ្នកដ៏ចំរើន អ្នកនិយាយថាខ្លួនមានន្ទះ ក៏មានមែន
 ឯខ្ញុំមិននិយាយថា ខ្លួនន្ទះមិនមានទេ នៃអ្នកដ៏ចំរើន តែថាខ្លួននេះមិនមែន
 ជាសភាវៈដាច់សូន្យដោយពិត ព្រោះហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះឡើយ
 នៃអ្នកដ៏ចំរើន មានខ្លួនដទៃទៀត មានរូបជាទិព្វ ជាកាមាវចរទៅតា(គ្រាប់
 ទៅក្នុងកាមភព) មានកវឡីង្កិកហារជាចំណី អ្នកមិនដឹងមិនឃើញនូវខ្លួន
 នោះឡើយ ឯខ្ញុំទើបដឹងទើបឃើញនូវខ្លួននោះ នៃអ្នកដ៏ចំរើន ខ្លួននោះឯង
 លុះមានកាយបែកធ្លាយទៅកាល ណា រមែងដាច់សូន្យ រមែងវិនាសខាងមុខ

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលកុទ្ធវិញ្ញា

ន ហោតិ បរិ មរណា ឯត្តាវតា ខោ ភោ អយំ អត្តា
 សម្មា សមុច្ឆន្ទោ ហោតីតិ ។ ឥន្ទុកេ សតោ សត្តស្ស
 ឧច្ឆេទិ វិនាសំ វិករំ បញ្ចបេន្តិ ។ តមពោ ឯវមហ
 អត្តំ ខោ ភោ ឯសោ អត្តា យំ ភិ វិនេសំ នេសោ
 នត្តិ វិនាមិ ពោ ច ខោ ភោ អយំ អត្តា ឯត្តាវតា
 សម្មា សមុច្ឆន្ទោ ហោតិ អត្តំ ខោ ភោ អពោ អត្ត
 ទិញ្ញា រូបំ មនោមយោ សព្វន័ប្បច្ឆន្តិ អហំទិច្ឆិយោ ភំ ភិ
 ន ជាតាសំ ន បស្សសំ តមហំ ជាតាមិ បស្សមិ សោ
 ខោ ភោ អត្តា យតោ កាយស្ស ភេទា ឧច្ឆេទនំ វិនេស្សតិ
 ន ហោតិ បរមរណា ឯត្តាវតា ខោ ភោ អយំ អត្តា
 សម្មា សមុច្ឆន្ទោ ហោតីតិ ។ ឥន្ទុកេ សតោ សត្តស្ស
 ឧច្ឆេទិ វិនាសំ វិករំ បញ្ចបេន្តិ ។ តមពោ ឯវមហ អត្តំ
 ខោ ភោ ឯសោ អត្តា យំ ភិ វិនេសំ នេសោ នត្តិ

សុត្តន្តបិដក ទី១៧ វិញ្ញាណសីលសុត្តន្ត

អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ មិនកើតទៀតទេ នៃអ្នកដ៏ចំរើន ព្រោះហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ទើបខ្លួននេះឈ្មោះថាជាសភាវៈដាច់ស្ងួនៗដោយពិត ។ សមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ បញ្ចត្តនូវការដាច់ស្ងួន នូវសេចក្តីវិនាស នូវសេចក្តីមិនកើតទៀត នៃសត្វដែលមាននៅ ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ មានបុគ្គលដទៃក្រៅអំពីបុគ្គលពួកនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា នៃអ្នកដ៏ចំរើន អ្នកនិយាយថាខ្លួនមាននុ៎ះ ក៏មានវែមន ឯខ្ញុំមិននិយាយថាខ្លួននុ៎ះមិនមានទេ នៃអ្នកដ៏ចំរើន តែថាខ្លួននេះមិនមែនជាសភាវៈដាច់ស្ងួនៗដោយពិត ព្រោះហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះឡើយ នៃអ្នកដ៏ចំរើន មានខ្លួនដទៃទៀត មានរូបជាទិព្វសម្រេចដោយឈានចិត្ត មានអវយវៈធំតូចគ្រប់សព្វ មានឥន្ទ្រិយមិនថោកទាប គឺមានឥន្ទ្រិយពេញលេញ អ្នកមិនដឹង មិនឃើញនូវខ្លួននោះឡើយ ឯខ្ញុំទើបដឹង ទើបឃើញនូវខ្លួននោះ នៃអ្នកដ៏ចំរើន ខ្លួននោះឯង លុះកាយបែកផ្ទាយទៅកាលណា វែមនដាច់ស្ងួន វែមនវិនាស ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ មិនកើតទៀតទេ នៃអ្នកដ៏ចំរើន ព្រោះហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ទើបខ្លួននេះឈ្មោះថាជាសភាវៈដាច់ស្ងួនៗដោយពិត ។ សមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ បញ្ចត្តនូវការដាច់ស្ងួន នូវសេចក្តីវិនាស នូវសេចក្តីមិនកើតទៀត នៃសត្វដែលមាននៅ ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ មានបុគ្គលដទៃក្រៅអំពីបុគ្គលពួកនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា នៃអ្នកដ៏ចំរើន អ្នកនិយាយថា

ព្រហ្មសិលសុត្ត ទប្បវាទ

វេទមំ លោ ច ខោ ភោ អយំ អត្តា ឃត្តាវតា សម្មា
សម្មុច្ឆន្តោ ហោតិ អត្តំ ខោ ភោ អញ្ញោ អត្តា សត្វសោ
រូបសញ្ញាជំ សមតិកមា បដិយសញ្ញាជំ អត្តជ្ជមា
នា នត្តសញ្ញាជំ អមនសីការា អនន្តោ អាកាសោតំ^(១)
អាកាសានញ្ញាយនន្ធបតោ យំ^(២) ភ្នំ ន ជាតាសិ ន
បស្សសំ ឥមហំ ជាតាមិ បស្សមិ សោ ខោ ភោ អត្តា
យតោ កាយស្ស ភេទា ឧត្តជ្ជតិ វិនិស្សតិ ន ហោតិ
បរម្មណា ឃត្តាវតា ខោ ភោ អយំ អត្តា សម្មា សម្មុច្ឆន្តោ
ហោតិ ។ ឥន្តុកេ សតោ សត្តស្ស ឧច្ឆេទំ វិនាសំ
វិករំ បញ្ចបេន្តំ ។ ឥមញ្ញោ ឃរមាហ អត្តំ ខោ ភោ ឃសោ
អត្តា យំ ភ្នំ វិនេសិ នេសោ នត្តតិ វេទមំ លោ ច ខោ
ភោ អយំ អត្តា ឃត្តាវតា សម្មា សម្មុច្ឆន្តោ ហោតិ អត្តំ

១ ឧ. ឧកាសេតិ ។ ២ ឧ. ម. តំ ។

ព្រហ្មដាលសូត្រ ទព្វទវិ។

ខ្លួនមានន្ទ៎ះក៏មានមែន ឯខ្ញុំមិននិយាយថា ខ្លួនន្ទ៎ះមិនមានទេ នៃអ្នកដ៏ចំរើន
តែថា ខ្លួននេះមិនមែនជាសភាវៈដាច់ស្ម័ន្យដោយពិត ព្រោះហេតុមានប្រ-
មាណប៉ុណ្ណោះឡើយ នៃអ្នកដ៏ចំរើន មានខ្លួនដទៃដែលចូលទៅកាន់អាត្មា-
សានញាយតនភព មានអារម្មណ៍ថាអាត្មាសមិនមានទីបំផុតដូច្នោះ ព្រោះ
កន្លងនូវប្លែកសញ្ញា គឺសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរូប ព្រោះអស់ទៅនៃបដិយសញ្ញា
គឺសេចក្តីសំគាល់ ក្នុងអារម្មណ៍ដែលជាទីខ្លាំងខ្លប់ចិត្ត ព្រោះមិនធ្វើទុកក្នុង
ចិត្តដល់នានត្ថសញ្ញា គឺសេចក្តីសំគាល់ក្នុងអារម្មណ៍ផ្សេងៗ ដោយសព្វ
គ្រប់ អ្នកមិនដឹង មិនឃើញនូវខ្លួនណា ខ្ញុំទើបដឹង ទើបឃើញនូវខ្លួន
នោះ នៃអ្នកដ៏ចំរើន ខ្លួននោះឯង លុះកាយបែកធ្លាយទៅកាលណា
រមែងដាច់ស្ម័ន្យ រមែងវិនាស ខាងមុខដំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ មិនកើតទៀត
ទេ នៃអ្នកដ៏ចំរើន ព្រោះហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ទើបខ្លួននេះឈ្មោះ
ថាជាសភាវៈដាច់ស្ម័ន្យដោយពិត ។ សមណព្រាហ្មណ៍ ពួកមួយបញ្ចក្ខន្ធវិ-
ការដាច់ស្ម័ន្យ នូវសេចក្តីវិនាស នូវសេចក្តីមិនកើតទៀត នៃសត្វដែល
មាននៅ ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ មានបុគ្គលដទៃក្រៅអំពីបុគ្គលពួកនោះ
និយាយយ៉ាងនេះថា នៃអ្នកដ៏ចំរើន អ្នកនិយាយថាខ្លួនមានន្ទ៎ះ ក៏មានមែន
ឯខ្ញុំមិននិយាយថាខ្លួនន្ទ៎ះមិនមានទេ នៃអ្នកដ៏ចំរើន តែថាខ្លួននេះ មិនមែន
ជាសភាវៈដាច់ស្ម័ន្យដោយពិត ព្រោះហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះឡើយ

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិកាយស្ស សីលកុដុវិញ្ញោ

ខោ កោ អញ្ញោ អត្តា សត្វសោ អាណាសានញ្ញាយតនំ
 សមតិកកម្ម អនន្តំ វិញ្ញាណន្តំ វិញ្ញាណញ្ញាយតន្តបតោ
 យំ ភំ ន ជាតាសំ ន បស្សសិ តមហំ ជាតាមិ
 បស្សាមិ សោ ខោ កោ អត្តា យតោ កាយស្ស ភេទា
 ឧច្ឆិជ្ជតិ វិនិស្សតិ ន ហោតិ បរម្មណា ឃត្តាវតា ខោ
 កោ អយំ អត្តា សម្មា សម្មច្ឆន្ទោ ហោតិ ។ ឥន្ទ្រ-
 កេ សតោ សត្តស្ស ឧច្ឆេទំ វិទាសំ វិកវំ បញ្ចបេទំ ។
 តមញ្ញោ ឃរមហា អត្ថំ ខោ កោ ឃសោ អត្តា យំ ភំ
 វិនេសំ នេសោ នត្ថតិ វនាមិ នោ ច ខោ កោ អយំ
 អត្តា ឃត្តាវតា សម្មា សម្មច្ឆន្ទោ ហោតិ អត្ថំ ខោ កោ
 អញ្ញោ អត្តា សត្វសោ វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ សមតិកកម្ម
 នត្ថំ កិញ្ញតិ អាភិញ្ញញ្ញាយតន្តបតោ យំ ភំ ន ជាតាសំ
 ន បស្សសិ តមហំ ជាតាមិ បស្សាមិ សោ ខោ
 កោ អត្តា យតោ កាយស្ស ភេទា ឧច្ឆិជ្ជតិ វិនិស្សតិ

សុត្តន្តបិដក ទ័យនិកាយ សីលបច្ចុស្ត

នៃអ្នកដ៏ចំរើន មានខ្លួនដទៃ ដែលកន្លងបង់នូវអាកាសានញាយតនដ្ឋាន
 ដោយសព្វគ្រប់ ហើយចូលទៅកាន់វិញ្ញាណញាយតនភព មានអារម្ម-
 ណ៍ថា វិញ្ញាណមិនមានទីបំផុតដូច្នោះ អ្នកមិនដឹង មិនឃើញនូវខ្លួនណា
 ខ្ញុំទើបដឹង ទើបឃើញនូវខ្លួននោះ នៃអ្នកដ៏ចំរើន ខ្លួននោះឯង លុះកាយ
 បែកធ្លាយទៅកាលណា រមែងដាច់សូន្យ រមែងវិនាស ខាងមុខអំពី
 សេចក្តីស្លាប់ទៅ មិនកើតទៀតឡើយ នៃអ្នកដ៏ចំរើន ព្រោះហេតុមាន
 ប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ទើបខ្លួននេះឈ្មោះថាជាសភាវៈដាច់សូន្យដោយពិត ។
 សមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ បញ្ចត្ត នូវការដាច់សូន្យ នូវសេចក្តីវិនាស
 នូវសេចក្តីមិនកើតទៀតនៃសត្វដែលមាននៅ ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។
 មានបុគ្គលដទៃក្រៅអំពីបុគ្គលពួកនោះ និយាយយ៉ាងនេះថា នៃអ្នកដ៏ចំរើន
 អ្នកនិយាយថា ខ្លួនមាននេះក៏មានមែន ឯខ្ញុំមិននិយាយថា ខ្លួននេះមិនមានទេ
 នៃអ្នកដ៏ចំរើន តែថា ខ្លួននេះមិនមែន ជាសភាវៈដាច់សូន្យ ព្រោះហេតុ
 មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះឡើយ នៃអ្នកដ៏ចំរើន មានខ្លួនដទៃដែលកន្លងបង់នូវ
 វិញ្ញាណញាយតនៈដោយសព្វគ្រប់ ហើយចូលទៅកាន់ពាក្យញាយតន-
 ភព មានអារម្មណ៍ថា អ្វីតិចតួចក៏មិនមានដូច្នោះ អ្នកមិនដឹង មិនឃើញ
 នូវខ្លួនណា ឯខ្ញុំទើបដឹង ទើបឃើញនូវខ្លួននោះ នៃអ្នកដ៏ចំរើន ខ្លួននោះ
 ឯង លុះកាយបែកធ្លាយទៅកាលណា រមែងដាច់សូន្យ រមែងវិនាស

ព្រហ្មជាលសុត្តេ ទព្ភេវិទា

ន ហោតិ បរម្មណា ឯត្តាវតា ខោ ភោ អយំ អត្តា សម្មា
 សម្មុច្ឆិន្ទោ ហោតីតិ ។ វត្តុកេ សតោ សត្តស្ស ឧច្ឆន្តំ
 វិនាសំ វិភវំ បញ្ចបេន្តិ ។ តមញោ ឯវមហា អត្តំ ខោ
 ភោ ឯសោ អត្តា យំ ភំ វិនេសិ ឯសោ នត្តតិ វិនាមិ
 លោ ច ខោ ភោ អយំ អត្តា ឯត្តាវតា សម្មា សម្មុច្ឆិ-
 ណ្ឌោ ហោតិ អត្តំ ខោ ភោ អញោ អត្តា សព្វសោ អា-
 កិញ្ចញាយតនំ សមតិកម្ម សន្តមេតិ បណីតមេតន្តិ
 នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតន្តបតោ យំ ភំ ន ជាធាសំ ន
 បស្សសិ តមហំ ជាធាមិ បស្សមិ សោ ខោ ភោ
 អយំ^(១) អត្តា យតោ កាយស្ស ភេទា ឧច្ឆន្តតិ វិន-
 ស្សតិ ន ហោតិ បរម្មណា ឯត្តាវតា ខោ ភោ អយំ
 អត្តា សម្មា សម្មុច្ឆិន្ទោ ហោតីតិ ។ វត្តុកេ ស-
 តោ សត្តស្ស ឧច្ឆន្តំ វិនាសំ វិភវំ បញ្ចបេន្តិ ។

១ ខ. អយត្តំ បាលី ៩ វិស្សតិ ។

ព្រហ្មជាលសូត្រ ទច្ឆេទវិទ

ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ មិនកើតទៀតឡើយ នៃអ្នកដ៏ចំរើន ខ្លួននេះ
 ឈ្មោះថាជាសភាវៈដាច់ស្មុន្យដោយពិត ព្រោះហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ
 ឯង។ សមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ បញ្ចក្ខន្ធការដាច់ស្មុន្យ នូវសេចក្តីវិនាស
 នូវសេចក្តីមិនកើតទៀត នៃសត្វដែលមាននៅ ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។
 មានបុគ្គលដទៃ ក្រៅអំពីបុគ្គលពួកនោះ និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នក
 ដ៏ចំរើន អ្នកនិយាយថា ខ្លួនមានន្ទុះក៏មានមែន ឯខ្ញុំមិននិយាយថា ខ្លួនន្ទុះ
 មិនមានទេ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចំរើន តែថា ខ្លួននេះមិនមែន ជាសភាវៈដាច់
 ស្មុន្យដោយពិត ព្រោះហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះឡើយ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចំរើន
 មានខ្លួនដទៃ ដែលកន្ទួងបង្កនូវភាកិញ្ចញាយតនដ្ឋាន ដោយសព្វគ្រប់
 ហើយចូលទៅកាន់នៃវិសញ្ញានាសញ្ញាយតនកត មានអារម្មណ៍ថា នេះ
 ជាធម្មជាតិ ស្លាប់ នេះជាធម្មជាតិ ទុត្តម អ្នកមិនដឹង មិនឃើញនូវខ្លួន
 ណា ឯខ្ញុំទើបដឹង ទើបឃើញនូវខ្លួននោះ នៃអ្នកដ៏ចំរើន ខ្លួននេះ
 ឯង លុះកាយបែកធ្លាយទៅកាលណា វមែនដាច់ស្មុន្យ វមែនវិនាស ខាង
 មុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ មិនកើតទៀតឡើយ នៃអ្នកដ៏ចំរើន ខ្លួននេះឈ្មោះ
 ថាជាសភាវៈដាច់ស្មុន្យដោយពិត ព្រោះហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះឯង ។
 សមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ បញ្ចក្ខន្ធការដាច់ស្មុន្យ នូវសេចក្តីវិនាស
 នូវសេចក្តីមិនកើតទៀតនៃសត្វដែលមាននៅ ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវិញ្ញោ

ឥមេហំ ខោ ភេ ភិក្ខុវេ សមណាព្រាហ្មណា ឧច្ឆេទវាទា
 សតោ សត្តស្ស ឧច្ឆេទិំ វិនាសំ វិកវំ បញ្ញាបេន្នំ សត្តហំ
 វត្ថុហំ ។ យេ ហំ ភេ ភិក្ខុវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា
 វា ឧច្ឆេទវាទា សតោ សត្តស្ស ឧច្ឆេទិំ វិនាសំ វិកវំ
 បញ្ញាបេន្នំ សព្វេ ភេ ឥមេហេវ សត្តហំ វត្ថុហំ ។ បេ ។
 យេហំ ភតាភតស្ស យថាភុត្ថំ វណ្ណំ សម្មា វទេមាណ
 វទេយ្យំ ។

(៥០) សន្នំ ភិក្ខុវេ ឯកេ សមណាព្រាហ្មណា
 ទិដ្ឋធម្មទិព្វានវាទា សតោ សត្តស្ស បរមទិដ្ឋធម្មទិព្វានំ
 បញ្ញាបេន្នំ បញ្ចហំ វត្ថុហំ ។ ភេ ច ភោត្តោ សមណា-
 ព្រាហ្មណា កំមាភម្ម កំមាវត្ត ទិដ្ឋធម្មទិព្វានវាទា
 សតោ សត្តស្ស បរមទិដ្ឋធម្មទិព្វានំ បញ្ញាបេន្នំ បញ្ចហំ
 វត្ថុហំ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកេត្តោ សមណោ វា ព្រាហ្ម-
 ណោ វា ឯវំវាទិំ ហោតិ ឯវំទិដ្ឋំ យេតោ ខោ

សុត្តន្តបិដក ទ័យនិកាយ សីលប្បទានិក

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ជាឧច្ឆេទវេទ រមែង
 បញ្ចកន្តវិការដាច់សូន្យ នូវសេចក្តីវិនាស នូវសេចក្តីមិនកើតទៀតនៃសត្វ
 ដែលមាននៅ ដោយហេតុ ៧ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពួកសមណៈប្បព្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ ជាឧច្ឆេទវេទ បញ្ចកន្តវិការដាច់
 សូន្យ នូវសេចក្តីវិនាស នូវសេចក្តីមិនកើតទៀត នៃសត្វដែលមាននៅ ពួក
 សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ រមែងបញ្ចកដោយហេតុ ៧ យ៉ាងនេះឯង
 ។ បេ ។ ពួកជន កាលនិយាយសរសើរគុណ របស់ព្រះតថាគត តាម
 សេចក្តីពិត ដោយធម៌ទាំងឡាយណា ។

(៥០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ ជាទិដ្ឋ-
 ធម្មនិព្វានវេទ (អ្នកពោលនូវនិព្វានគឺសេចក្តីរលត់ទុកក្នុងបច្ចុប្បន្ន) បញ្ចក
 ព្រះនិព្វាន ក្នុងបច្ចុប្បន្នថាជាគុណជាត យ៉ាងក្រៃលែងរបស់សត្វ ដែល
 មាននៅដោយហេតុ ៥ យ៉ាង ។ ចុះពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើនទាំងនោះ
 ជាទិដ្ឋធម្មនិព្វានវេទ បញ្ចកព្រះនិព្វានក្នុងបច្ចុប្បន្នថាជាគុណ យ៉ាងក្រៃលែង
 របស់សត្វដែលមាននៅ ដោយហេតុ ៥ យ៉ាង តើព្រោះអាស្រ័យអ្វី ព្រោះ
 ប្រាព្វអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកមួយក្នុងលោកនេះ ជាសម-
 ណៈប្បព្រាហ្មណ៍មានពាក្យយ៉ាងនេះ មានសេចក្តីយល់ឃើញយ៉ាងនេះថា

ព្រហ្មណ៍សុត្តន្ត វិជ្ជិក្ខន្ធកិច្ចាទិក

កោ អយំ អត្តា បញ្ចហំ កាមតុណ្ហេហំ សមប្បតោ
 សមម្ពិក្ខតោ បរិចារតំ ឃត្តាវតា ខោ កោ អយំ អត្តា
 បរមទិដ្ឋធម្មទិញ្ចនប្បត្តោ^១ ហោតិ តំ ។ ឥន្ទកេ សតោ
 សត្តស្ស បរមទិដ្ឋធម្មទិញ្ចនំ បញ្ចាបេន្តំ ។ តមពោ
 ឃរិមាហ អត្ថំ ខោ កោ ឃសោ អត្តា យំ ភិ
 វទេសំ ធនេសោ ទត្ថតំ វទាមំ ធា ធន ខោ កោ
 អយំ អត្តា ឃត្តាវតា បរមទិដ្ឋធម្មទិញ្ចនប្បត្តោ
 ហោតិ តំ តិស្ស ហេតុ កាមា ហំ កោ អទិច្ចា
 ទុក្ខា វិបរណាមធម្មា តេសំ វិបរណាមពាថាវាវ
 ឧប្បជ្ឈន្តិ សោកបរិទេវទុក្ខនោមនស្សនាយាសា យតោ
 ខោ កោ អយំ អត្តា វិច្ឆេវ កាមេហំ វិច្ឆ អកុស-
 លេហំ ធម្មេហំ សវិត្តកំ សវិតារំ វិវេកដំ បិតសុទ្ធំ
 បឋមំ យានំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហារតំ ឃត្តាវតា ខោ កោ

១ បរមទិដ្ឋធម្មទិញ្ចនំ បត្តោតិ បាលេ ។

ព្រហ្មដាលសូត្រ វិទ្ធិធម្មនិព្វានវិ

នៃអ្នកដ៏ចំរើន កាលណាបើខ្លួននេះឆ្លែតស្ងប់ស្ងួល ឲ្យគេបម្រើដោយកាម-
 គុណ ៥ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចំរើន ព្រោះហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះឯង ទើបខ្លួន
 នេះឈ្មោះថាជាអត្តភាពដល់នូវព្រះនិព្វាន ក្នុងបច្ចុប្បន្នថាជាគុណជាត
 យ៉ាងក្រៃលែង។ សមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ បញ្ជាក់នូវព្រះនិព្វានក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 ថាជាគុណជាតយ៉ាងក្រៃលែង របស់សត្វដែលមាននៅ ដោយប្រការដូច្នោះ
 ឯង ។ មានបុគ្គលដ៏ទូក្រៅអំពីបុគ្គលពួកនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា នៃអ្នក
 ដ៏ចំរើន អ្នកនិយាយថាខ្លួនមានន្ទះ ក៏មានមែន ឯខ្ញុំមិននិយាយថាខ្លួនន្ទះមិន
 មានទេ នៃអ្នកដ៏ចំរើន តែថាខ្លួននេះមិនមែនដល់នូវព្រះនិព្វានក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 ថាជាគុណជាត យ៉ាងក្រៃលែង ព្រោះហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះទេ
 ពាក្យដែលខ្ញុំថាដូច្នោះគឺព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់អ្នកដ៏ចំរើន ព្រោះហេតុថា កាម
 ទាំងឡាយមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា មានសេចក្តី
 ស្តាយស្រណោះសេចក្តីខ្សឹកខ្សួល សេចក្តីលំបាកកាយ សេចក្តីលំបាកចិត្ត
 សេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត មែនកើតឡើង ព្រោះកាមទាំងនោះ ប្រែប្រួល
 ទៅប្រព្រឹត្តទៅដោយប្រការដទៃ នៃអ្នកដ៏ចំរើន ខ្លួននេះឯង កាលណា បាន
 ស្ងប់ស្ងួតចាកកាមទាំងឡាយហើយ បានស្ងប់ស្ងួតចាកអកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយហើយ បានដល់បឋមដ្ឋានប្រកបដោយវិតក្កវិចារៈមានបីតំនឹងសុខៈ
 កើតអំពីសេចក្តីស្ងួត ម្ចាស់អ្នកដ៏ចំរើន ព្រោះហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ

សុត្តន្តបិដកេ ទីយដិកាយស្ស សីលកុទ្ធវិញ្ញោ

អយំ អត្តា បរមទិដ្ឋធម្មនិព្វានប្បត្តោ ហោតីតិ ។

ឥន្ទ្រេកេ សតោ សត្តស្ស បរមទិដ្ឋធម្មនិព្វានំ បពា-
ឃ

បេនំ ។ តមពោ ឃរមាហ អត្តំ ខោ កោ ឃសោ

អត្តា យំ ភំ វនេសំ នេសោ នត្តិតំ វនាមិ លោ ច ខោ

កោ អយំ អត្តា ឃត្តាវតា បរមទិដ្ឋធម្មនិព្វានប្បត្តោ

ហោតិ តំ កិស្ស ហេតុ យនេវ តត្ថ វិតក្កិតំ វិចារិតំ

ឃតេន ឃតំ ឡិឡារិកំ អត្តាយតិ យតោ ខោ កោ អយំ

អត្តា វិតក្កិវិចារនំ វុបសមា អជ្ឈតិ សម្មសាទនំ

ចេតសោ ឃកោទិការំ អវិតក្កិ អវិចារំ សមាធិដំ

បិតសុខំ ធុតិយំ ឈានំ ឧបសម្មជ្ឈំ វិហារតិ ឃត្តាវតា ខោ

កោ អយំ អត្តា បរមទិដ្ឋធម្មនិព្វានប្បត្តោ ហោតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក ទី១និកាយ សីលបុគ្គល

ទើបខ្លួននេះឈ្មោះថា បានដល់នូវព្រះនិព្វាន ក្នុងបច្ចុប្បន្នថាជាគុណ-
 ជាតយ៉ាងក្រៃលែង ។ សមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ បញ្ញត្តនូវព្រះនិព្វាន
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នថាជាគុណជាតយ៉ាងក្រៃលែង របស់សត្វដែលមាននៅ ដោយ
 ប្រការដូច្នោះឯង ។ មានបុគ្គលដទៃក្រៅអំពីបុគ្គលពួកនោះ និយាយយ៉ាង
 នេះថា ម្ចាស់អ្នកដំបំរើន អ្នកនិយាយថា ខ្លួនមាននុ៎ះ ក៏មានមែន ឯខ្ញុំ
 មិននិយាយថា ខ្លួននិមនមានទេ ម្ចាស់អ្នកដំបំរើន តែថា ខ្លួននេះមិន
 មែនដល់នូវព្រះនិព្វាន ក្នុងបច្ចុប្បន្នថាជាគុណជាត យ៉ាងក្រៃលែង ព្រោះ
 ហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះឡើយ ពាក្យដែលថាដូច្នោះ តើព្រោះហេតុអ្វី
 ព្រោះហេតុថា ចិត្តដែលប្រកបដោយវិតក្កៈនឹងវិចារៈមាននៅក្នុងបឋមជ្ឈាន
 នោះ បឋមជ្ឈាននុ៎ះនៅប្រាកដ ជាឈានគ្រោតគ្រោត ព្រោះមានវិតក្កៈនឹង
 វិចារៈនុ៎ះនៅឡើយ ម្ចាស់អ្នកដំបំរើន កាលណាបើខ្លួននេះបានរម្ងាប់វិតក្កៈ
 នឹងវិចារៈអស់ហើយ ក៏បានដល់នូវទុតិយជ្ឈាន ជាធម្មជាតិច្បាស់ប្រាកដ
 ក្នុងខ្លួន មានសេចក្តីជ្រះថ្លាគឺសច្ចា ជាសភាពនៃចិត្តដ៏ខ្ពស់ឯក មិនមាន
 វិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ មានតែបីតិរិទ្ធិសុខៈកើតអំពីសមាធិ គឺបឋមជ្ឈាន
 ម្ចាស់អ្នកដំបំរើន ព្រោះហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ទើបខ្លួននេះឈ្មោះ
 ថាបានដល់នូវព្រះនិព្វាន ក្នុងបច្ចុប្បន្នថាជាគុណជាត យ៉ាងក្រៃលែង ។

ប្រយុទ្ធសាស្ត្រ វិទ្យាសាស្ត្រ

ឥត្តោកេ សតោ សត្តស្ស បរមទិដ្ឋធម្មទិព្វានំ បញ្ញា
 បេដ្ឋំ ។ តថពោរា ឃីមាហា អត្ថំ ខោ កោ ឃីសោ
 អត្តា យំ ភិ វិទេសិ លោសោ ទត្តតំ វិទាមិ ខោ ច
 ខោ កោ អយំ អត្តា ឃីត្តាវតា បរមទិដ្ឋធម្មទិព្វានំ ធម្មត្ថោ
 ហោតិ តំ ត្ថស្ស ហេតុ យទេវ តត្ថ បីតិកតិ
 ចេតសោ ឧត្ថិលាវិត្តិ^(១) ឃីតេយេតំ ឧទ្ធការិកំ អត្តាយតិ
 យតោ ខោ កោ អយំ អត្តា បីតិយា ច វិវាតា
 ឧបេត្តុកោ ច វិហាតិ សតោ ច សម្មជាតោ សុខញ្ច
 កាយេន បដិសីវេយេន យដ្ឋំ អរិយា អាទិក្ខត្តិ ឧ-
 បេត្តុកោ សតមា សុខវិហារិកំ តតិយំ ឈានំ ឧប-
 សម្មដ្ឋំ វិបាស ឃីត្តាវតា ខោ កោ អយំ អត្តា
 បរមទិដ្ឋធម្មទិព្វានំ ធម្មត្ថោ ហោតិ តំ ។ ឥត្តោកេ សតោ
 សត្តស្ស បរមទិដ្ឋធម្មទិព្វានំ បញ្ញាបេដ្ឋំ ។ តថពោរា

១ ឧ. ឧបេត្តុកំ ។ ឧ. ឧបេត្តុកំ ។

ព្រះណាមស្យា ទិដ្ឋធម្មនិព្វានវិទ

សមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ បញ្ចកន្តវ្រះនិព្វាន ក្នុងបច្ចុប្បន្នថាជាគុណ-
 ជាតយ៉ាងក្រៃលែង របស់សត្វដែលមាននៅ ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។
 មានបុគ្គលដទៃក្រៅអំពីបុគ្គលពួកនោះ និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏
 ចំរើន អ្នកនិយាយថា ខ្លួនមានន្ទុះ ក៏មានមែន ខ្ញុំមិននិយាយថា ខ្លួនន្ទុះមិន
 មានទេ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចំរើន តែថា ខ្លួននេះមិនមែន បានដល់នូវព្រះនិព្វាន
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នថាជាគុណជាត យ៉ាងក្រៃលែង ព្រោះហេតុមានប្រមាណ
 ប៉ុណ្ណោះឡើយ ពាក្យដែលខ្ញុំថាយ៉ាងនោះ តើព្រោះហេតុអ្វី ព្រោះហេតុថា
 បិតិជាទីកើតឡើងនៃចិត្តមានកងទុតិយជ្ឈានន្ទុះ នៅប្រាកដជាឈានគ្រោត
 គ្រោត ព្រោះមានបិតិន្ទុះនៅឡើយ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចំរើន កាលណាបើ
 ខ្លួននេះប្រកបដោយឧបេក្ខាផង មានស្មារតីដឹងខ្លួនផង រមែងបានទទួល
 សុខដោយនាមកាយផង ព្រោះអស់ទៅនៃបិតិ ក៏បានដល់នូវតតិយជ្ឈាន
 ដែលព្រះអរិយៈទាំងឡាយប្រាប់ថា លោកអ្នកបានតតិយជ្ឈាននោះប្រកប
 ដោយឧបេក្ខា មានស្មារតីនៅជាសុខដូច្នោះ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចំរើន ព្រោះ
 ហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ទើបខ្លួននេះឈ្នោះថា បានដល់នូវព្រះនិព្វាន
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នថាជាគុណជាត យ៉ាងក្រៃលែង ។ សមណព្រាហ្មណ៍
 ពួកមួយ បញ្ចកន្តវ្រះនិព្វាន ក្នុងបច្ចុប្បន្នថាជាគុណជាត យ៉ាងក្រៃលែង
 របស់សត្វដែលមាននៅ ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ មានបុគ្គលដទៃ

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលវច្ឆន្តវច្ឆោ

ឯវមាហា អត្ថំ ខោ ភោ ឯសោ អត្តា យំ ភំ វទេសំ
 ទេសោ ទត្ថិតំ វទាមំ ឆោ ច ខោ ភោ អយំ អត្តា
 ឯត្តាវតា បរមទិដ្ឋធម្មនិព្វានប្បត្តោ ហោតិ ភំ កំស្ស
 ហេតុ យទេវ តត្ថ សុខមិតំ ចេតសោ អាភោតោ
 ឯតេនតំ ឱទ្ធាវតំ អក្កាយតិ យតោ ខោ ភោ
 អយំ អត្តា សុខស្ស ច បហាធា ទុក្ខស្ស ច បហាធា
 បុព្វេវ សោមនស្សទោមនស្សនំ អត្តន្តំ មា អទុក្ខមសុខំ
 ឧបេក្ខាសតិចារិសុទ្ធិ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈំ វិហារតិ
 ឯត្តាវតា ខោ ភោ អយំ អត្តា បរមទិដ្ឋធម្មនិព្វា-
 នប្បត្តោ ហោតិ ភំ ។ ឥត្តោកេ សតោ សត្តស្ស បរមទិដ្ឋ-
 ធម្មនិព្វានំ បញ្ចបេន្តំ ។ ឥមេហំ ខោ តេ ភិក្ខុវេ
 សមណាប្រាហ្មណា ទិដ្ឋធម្មនិព្វានវាទា សតោ សត្តស្ស
 បរមទិដ្ឋធម្មនិព្វានំ បញ្ចបេន្តំ បញ្ចហំ វត្ថុហំ ។

សុត្តន្តបិដក វិយាសិកាយ សីលក្ខន្ធសុត្ត

ក្រៅអំពីបុគ្គលពួកនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏ចំរើន អ្នកនិយាយ
 ថា ខ្លួនមាននុ៎ះ ក៏មានមែន ឯខ្ញុំមិននិយាយថា ខ្លួននុ៎ះមិនមានទេ ម្ចាស់អ្នក
 ដ៏ចំរើន តែថា ខ្លួននេះមិនមែនបានដល់នូវព្រះនិព្វាន ក្នុងបច្ចុប្បន្នថាជា
 គុណជាតយ៉ាងក្រៃលែង ព្រោះហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះឡើយ ពាក្យ
 ដែលខ្ញុំថា យ៉ាងនោះ តើព្រោះហេតុអ្វី ព្រោះហេតុថា សេចក្តីអើពើ
 ឬសេចក្តីក្នុងកាន់នៃចិត្តសុខដូច្នោះ រមែងមានក្នុងតិរិយយុគនោះ ភតិ-
 យជ្ឈាននុ៎ះនៅប្រាកដ ជាឈានគ្រោតគ្រោត ព្រោះមានសុខនៅឡើយ
 ម្ចាស់អ្នកដ៏ចំរើន កាលណាបើខ្លួននេះបានលះបង់សុខផង លះបង់ទុក្ខផង
 មានសោមនស្សនឹងទោមនស្សអស់ហើយក្នុងកាលមុន ហើយបានដល់នូវ
 ចតុត្ថជ្ឈាន មានអារម្មណ៍មិនមែនជាទុក្ខ មិនមែនជាសុខ គឺជាឧបេក្ខា មាន
 សតិដ៏បរិសុទ្ធកើតអំពីឧបេក្ខាវេទនា ម្ចាស់អ្នកដ៏ចំរើន ព្រោះហេតុមានប្រ-
 មាណប៉ុណ្ណោះឯង ទើបខ្លួននេះឈ្មោះថា បានដល់នូវព្រះនិព្វានក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 ថាជាគុណជាតយ៉ាងក្រៃលែង ។ សមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយបញ្ញត្តិ
 ព្រះនិព្វាន ក្នុងបច្ចុប្បន្នថាជាគុណជាត យ៉ាងក្រៃលែងរបស់សត្វដែលមាន
 នៅ ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍
 នោះ ជាទិដ្ឋធម្មនិព្វានវេទ បញ្ញត្តិព្រះនិព្វាន ក្នុងបច្ចុប្បន្នថាជាគុណ-
 ជាតយ៉ាងក្រៃលែង របស់សត្វដែលមាននៅ ដោយហេតុ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

ព្រហ្មណ៍សុត្តន្ត អបរន្តកប្បិក វិជ្ជាធម្មតិញ្ញាណ

យេ ហំ កេចិ ភិក្ខុវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា
 វា ទិដ្ឋធម្មតិញ្ញាណវាទា សតោ សត្តស្ស បរមទិដ្ឋធម្ម-
 តិញ្ញាទំ បញ្ចបេន្តិ សព្វេ តេ ឥមេហេវ បញ្ចហិ
 វុត្តហំ ។ បេ ។ យេហំ តថាគតស្ស យថាកុច្ឆំ វណ្ណំ
 សម្មា វទមាទា វទេយ្យំ ។ ឥមេហំ ខោ តេ ភិក្ខុវេ
 សមណាព្រាហ្មណា អបរន្តកប្បិកា អបរន្តានុទិដ្ឋិទោ
 អបរន្តំ អារត្ត អនេកវិហិតានិ អធិមុត្តបទានិ អភិ-
 វទន្តិ ចតុត្ថន្តាឡិសាយ វុត្តហំ ។ យេ ហំ កេចិ
 ភិក្ខុវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា អបរន្តកប្បិកា
 អបរន្តានុទិដ្ឋិទោ អបរន្តំ អារត្ត អនេកវិហិតានិ
 អធិមុត្តបទានិ អភិវទន្តិ សព្វេ តេ ឥមេហេវ ចតុ-
 ត្ថន្តាឡិសាយ វុត្តហំ ។ បេ ។ យេហំ តថាគតស្ស
 យថាកុច្ឆំ វណ្ណំ សម្មា វទមាទា វទេយ្យំ ។ ឥមេហំ
 ខោ តេ ភិក្ខុវេ សមណាព្រាហ្មណា បុព្វន្តកប្បិកា
 ច អបរន្តកប្បិកា ច បុព្វន្តាបរន្តកប្បិកា ច

ព្រហ្មណ៍សូត្រ ប្រកបដោយអបរន្តកប្បវិនិច្ឆ័យ ទិដ្ឋិធម្មនិព្វានវិវ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈបុត្រាហ្មណ៍ឯណា និមួយ ជាទិដ្ឋិធម្ម-
 និព្វានវិវ បញ្ញត្តិប្រទេសន៍ ក្នុងបច្ចុប្បន្នថាជាគុណជាតយ៉ាងក្រៃលែង
 របស់សត្វដែលមាននៅ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ រមែងបញ្ញត្ត
 ដោយហេតុ៥យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ពួកជនកាលនិយាយសរសើរគុណ
 របស់ព្រះតថាគត តាមសេចក្តីពិត ដោយធម៌ទាំងឡាយណា ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះ ជាអ្នកប្រកបដោយអបរន្ត-
 កប្បវិនិច្ឆ័យ ជាអ្នកមានសេចក្តីយល់ឃើញរឿយ ។ នូវខន្ធជាចំណែកខាងមុខ
 ប្រារព្ធខន្ធជាចំណែកខាងមុខ តែងសំដែងនូវចំណែកនៃទិដ្ឋិ ច្រើនប្រការ
 ដោយហេតុទាំង៤៤នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈបុត្រាហ្ម-
 ណ៍ឯណា និមួយ ជាអ្នកប្រកបដោយអបរន្តកប្បវិនិច្ឆ័យ ជាអ្នកមានសេចក្តី
 យល់ឃើញនូវខន្ធជាចំណែកខាងមុខ ប្រារព្ធខន្ធជាចំណែកខាងមុខ សំ-
 ដែងនូវចំណែកនៃទិដ្ឋិច្រើនប្រការ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ រមែង
 បញ្ញត្តដោយហេតុទាំង៤៤ នេះឯង ។ បេ ។ ពួកជនកាលនិយាយសរសើរ
 គុណរបស់ព្រះតថាគត តាមសេចក្តីពិត ដោយធម៌ទាំងឡាយណា ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះ ជាអ្នកប្រកបដោយបុព្វនកប្ប-
 វិនិច្ឆ័យ ប្រកបដោយអបរន្តកប្បវិនិច្ឆ័យ ប្រកបដោយបុព្វនកប្បវិនិច្ឆ័យ

សុត្តន្តបិដកេ វិយាសិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវិញ្ញោ

បុព្វនាមាស្តាទិទិដ្ឋិទោ បុព្វនាមាស្តិ អារត្ត អនេកវិហិតានិ
 អនិម្ពត្តិបទានិ អភិវទន្តិ ធាសដ្ឋិយា វត្ថុហិ ។ យេ
 ហិ កេចិ ភិក្ខុវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា
 បុព្វនកប្បិកា វា អបរនកប្បិកា វា បុព្វនាមាស្ត-
 កប្បិកា វា បុព្វនាមាស្តាទិទិដ្ឋិទោ បុព្វនាមាស្តិ អារត្ត
 អនេកវិហិតានិ អនិម្ពត្តិបទានិ អភិវទន្តិ សព្វេ តេ
 វមេហោវ ធាសដ្ឋិយា វត្ថុហិ ឯតេសិ វា អពាតវេន នត្ថិ
 វតោ ពហិទ្ធា ។ តយំទិ ភិក្ខុវេ តថាគតោ បជាទាតិ
 វមេ ទិដ្ឋិដ្ឋាទា ឃិកហិតា ឃិបរាមដ្ឋា ឃិកតិកា កវន្តិ
 ឃិ អភិសម្បរាយាតិ ។ តព្វ តថាគតោ បជាទាតិ
 តតោ ច ឧត្តវត្ថវំ បជាទាតិ តព្វ បជាទនំ ន បរាមសតិ

សុត្តន្តបិដក ទី១៧ វិជយោទិយ សីលបទ្ការក្ក

ជាអ្នកមានសេចក្តីយល់ឃើញរឿយៗ នូវខន្ធជាចំណែកខាងដើម នឹងខន្ធ
 ជាចំណែកខាងមុខ ប្រាព្វខន្ធជាចំណែកខាងដើម នឹងខន្ធជាចំណែក
 ខាងមុខ ហើយសំដែងនូវចំណែក នៃសេចក្តីយល់ឃើញ ច្រើនប្រការ
 ដោយហេតុទាំង៦២នេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈបុព្វាហ្មណ៍
 ឯណានីមួយ ជាអ្នកប្រកបដោយបុព្វនកប្បទិដ្ឋិក្តិ ប្រកបដោយអបរន្តកប្ប-
 ទិដ្ឋិក្តិ ប្រកបដោយបុព្វនាបរន្តកប្បទិដ្ឋិក្តិ ជាអ្នកមានសេចក្តីយល់ឃើញ
 រឿយៗនូវខន្ធជាចំណែកខាងដើម នឹងខន្ធជាចំណែកខាងមុខ ប្រាព្វខន្ធជា
 ចំណែកខាងដើម នឹងខន្ធជាចំណែកខាងមុខ សំដែងនូវចំណែកនៃសេចក្តី
 យល់ឃើញ ច្រើនប្រការ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ រមែង
 សំដែងដោយហេតុទាំង ៦២ នេះឯង ឬក៏បណ្តាហេតុទាំង ៦២ នេះ ដោយ
 ហេតុណាមួយ មិនមានហេតុដទៃក្រៅពីនេះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ព្រះគម្ភាគតដ៏ដ៏ច្បាស់នូវហេតុនៃទិដ្ឋិនោះដូច្នោះថា ហេតុនៃទិដ្ឋិទាំងឡាយ
 នេះ ដែលបុគ្គលកាន់យកយ៉ាងនេះ ប្រកាន់ខ្ពស់យ៉ាងនេះ មានគតិយ៉ាង
 នេះ មានការប្រព្រឹត្តិទៅក្នុងខាងមុខ យ៉ាងនេះ ។ ព្រះគម្ភាគតដ៏ដ៏ច្បាស់
 នូវហេតុនៃទិដ្ឋិនោះផង ដ៏ដ៏ច្បាស់ (នូវសីល សមាធិ នឹងសុព្វញ្ញតណាណ)
 ដែលជាគុណជាតលើសលុបក្រៃលង ជាងនោះទៅទៀតផង កាលបើ
 ដ៏ដ៏ច្បាស់នូវគុណវិសេសនោះហើយ ក៏មិនបានប្រកាន់ខ្ពស់ឡើយ មួយ

ព្រហ្មជាតិសុត្តន្ត សម្មាសម្ពុទ្ធ

អបរាមសតោ ចស្ស បច្ចុត្តោរា^(១) ធិត្តតិ វិទិតា
 វេទនាធិ សម្មុទយេត្ត អន្តរ្យមេត្ត អស្សាទេត្ត អាទិទេត្ត
 ធិស្សរណេត្ត យថាក្ខតិ វិទិតា ។ អនុបាទា វិមុត្តោ
 ភិក្ខុវេ តថាគតោ ។ ឆមេ ខោ តេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 កម្ពីរា ទុទ្ធសា ទុរុទ្ធានា សន្តា បណ្ឌិតា អតក្ការាចរា
 ធិបុណ្ណា បណ្ឌិតវេទនិយា យេ តថាគតោ សយំ
 អភិក្កា សច្ច្ចកត្តា បវេទេតិ យេហិ តថាគតស្ស
 យថាក្ខតិ វណ្ណំ សន្តា វេទនា វេទយ្យំ ។

(៥០) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា

សស្សតវាទា សស្សតិ អត្តាទេត្ត លោកេត្ត បញ្ចេត្ត

១ ១. បច្ចុត្តយេវ ។

ព្រហ្មជាលសូត្រ សស្សតវាទ

ទៀត កាលបើព្រះតថាគតមិនបានប្រកាន់ខ្ពស់ហើយ ក៏ដឹងនូវព្រះនិព្វាន
 ជាគ្រឿងរលត់ទៅ (នៃបរមមាសក្កិលេស) ដោយខ្លួនឯង ទាំងដឹងច្បាស់
 នូវហេតុដែលនាំឲ្យកើតឡើងនៃវេទនាផង នូវសេចក្តីអស់ទៅនៃវេទនាផង
 នូវសេចក្តីឆ្ងាញ់ពីសាររបស់វេទនាផង នូវទោសរបស់វេទនាផង នូវកិរិយា
 រលាស់ចោលនូវវេទនាផង ដោយគួរតាមពិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ព្រះតថាគត ផុតស្រឡះហើយ (ចាកកិលេស) ព្រោះមិនបានប្រកាន់
 (នូវធម៌ណាមួយមានខ្លួនជាដើម) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះតថាគត
 ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ហើយអាចសំដែង
 នូវធម៌ទាំងឡាយបាន ពួកជន កាលពោលសរសើរគុណ របស់ព្រះតថា-
 គត តាមសេចក្តីពិត ដោយធម៌ទាំងឡាយណា ធម៌ទាំងនេះឯង ជាធម៌
 ដ៏ជ្រាលជ្រៅ ដែលបុគ្គលកម្រឃើញបាន ត្រាស់ដឹងបានដោយកម្រ
 ជាធម៌ស្ងប់រម្ងាប់ ជាធម៌ថ្លៃថ្លា មិនជាទីស្តង់ប្រមើលដោយសេចក្តីត្រិះរិះ
 បាន ជាធម៌ដ៏ល្អិត មានតែអ្នកប្រាជ្ញ ទើបអាចដឹងបាន ។

(៥១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំង

នោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាសស្សតវាទ បញ្ញាខ្លួននឹងលោក

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលកុដ្ឋវគ្គោ

ចត្វហំ វត្ថុហំ តទបំ តេសំ កវតំ សមណាព្រាហ្មណាដំ
អជាទតំ អបស្សតំ វេទយំតំ តណ្ហាកតាដំ បរិត្តស្សិតំ
វិប្បន្និតមេវ(១) ។

(៥២) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
ឯកច្ចុសស្សិតិកា ឯកច្ចុអសស្សិតិកា ឯកច្ចំ សស្សិតំ
ឯកច្ចំ អសស្សិតំ អន្តាទញ្ច លោកញ្ច បញ្ញាបេន្ត
ចត្វហំ វត្ថុហំ តទបំ តេសំ កវតំ សមណាព្រាហ្ម-
ណាដំ អជាទតំ អបស្សតំ វេទយំតំ តណ្ហាកតាដំ
បរិត្តស្សិតំ វិប្បន្និតមេវ ។

(៥៣) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
អន្តាទន្តិកា អន្តាទន្តំ លោកស្ស បញ្ញាបេន្ត ចត្វហំ
វត្ថុហំ តទបំ តេសំ កវតំ សមណាព្រាហ្មណាដំ អជា-
ទតំ អបស្សតំ វេទយំតំ តណ្ហាកតាដំ បរិត្តស្សិតំ
វិប្បន្និតមេវ ។

១ ខ. ម. បរិត្តស្សិតិវិប្បន្និតមេវ ។

សុត្តន្តបិដក ទិយនិកាយ សីលក្កន្តវិញ្ញ

ថា ទៀងដោយវត្ថុ ៤ យ៉ាង ឯការម្នាក់ (ក្នុងទិដ្ឋិ) នោះ ដែលពួកសមណ • ព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើនទាំងនោះ ជាអ្នកមិនដឹង មិនឃើញ (តាមសភាវធម៌ដែល ពិត) ទទួលដឹងហើយ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដែលល្អះក្នុងអំណាចតណ្ហា ក៏ត្រឡប់ទៅជាតក់ស្លុត អន្ទះអន្ទែងវិញ ។

(៥៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកប ដោយឯកចូសស្សតឯកចូសស- ស្សតទិដ្ឋិ បញ្ញាក្នុងលោកថា ទៀងខ្លះ មិនទៀងខ្លះ ដោយវត្ថុ ៤ យ៉ាង ឯការម្នាក់ (ក្នុងទិដ្ឋិ) នោះ ដែលពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើន ទាំងនោះ ជាអ្នកមិនដឹង មិនឃើញ (តាមសភាវធម៌ដែលពិត) ទទួលដឹង ហើយ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដែលល្អះក្នុងអំណាចតណ្ហា ក៏ត្រឡប់ទៅ ជាតក់ស្លុត អន្ទះអន្ទែងវិញ ។

(៥៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកប ដោយអន្តានន្តទិដ្ឋិ បញ្ញាក លោកថា មានទីបំផុតខ្លះ មិនមានទីបំផុតខ្លះ ដោយវត្ថុ ៤ យ៉ាង ឯការម្នាក់ (ក្នុងទិដ្ឋិ) នោះ ដែលពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើនទាំងនោះ ជាអ្នកមិនដឹង មិនឃើញ (តាមសភាវធម៌ដែលពិត) ទទួលដឹងហើយ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ដែលល្អះក្នុងអំណាចតណ្ហា ក៏ត្រឡប់ទៅជាតក់ស្លុត អន្ទះអន្ទែងវិញ ។

ព្រហ្មដាលសុត្តេ អមរវិក្ខេបិកាយោ

(៥៤) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា

អមរវិក្ខេបិកា តត្ថ តត្ថ បញ្ញំ បុដ្ឋា សមាថា វាចា-

វិក្ខេបិ អាបជ្ជន្តំ អមរវិក្ខេបិ ចត្វហិ វត្ថុហិ តទបិ

តេសំ ភវនំ សមណាព្រាហ្មណាមំ អជាទនំ អបស្សនំ

វេទយេនំ តណ្ហាកតាមំ បវត្តស្សនំ វិប្បន្តិកមេវ ។

(៥៥) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា

អនិច្ចសមុប្បន្តិកា អនិច្ចសមុប្បន្តិ អត្តាទញ្ច លោកញ្ច

បណាបេន្តំ ម្លីហិ វត្ថុហិ តទបិ តេសំ ភវនំ សមណា-

ព្រាហ្មណាមំ អជាទនំ អបស្សនំ វេទយេនំ តណ្ហាកតាមំ

បវត្តស្សនំ វិប្បន្តិកមេវ ។

ព្រហ្មដ្ឋានសូត្រ ប្រកបដោយអមរវិក្ខេបទិដ្ឋិដើម

(៥៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកប ដោយអមរវិក្ខេបទិដ្ឋិ កាលបើមានអ្នកផង សាកសួរប្រស្នា ក្នុងកុសលនឹងអកុសលនោះៗហើយ ក៏ដល់នូវការបោះវាចា បោះសំដី មិនឱ្យស្ងប់ពាក្យ ដោយវត្ថុ ៤ យ៉ាង ឯការម្នាក់ (ក្នុងទិដ្ឋិ) នោះ ដែលពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើនទាំងនោះ ជាអ្នកមិនដឹង មិនឃើញ (តាមសភាវធម៌ដែលពិត) ទទួលដឹងហើយ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដែលលុះក្នុងអំណាចតណ្ហា ក៏ត្រឡប់ទៅជាតក់ស្លុត អន្ទះអន្ទែងវិញ ។

(៥៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកបដោយអធិច្ចសមុប្បនទិដ្ឋិ បញ្ចក្ខន្ធនឹងលោកថា កើតឡើងដោយឥតហេតុ ដោយវត្ថុ ៤ យ៉ាង ឯការម្នាក់ (ក្នុងទិដ្ឋិ) នោះដែលពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើនទាំងនោះ ជាអ្នកមិនដឹង មិនឃើញ (តាមសភាវធម៌ដែលពិត) ទទួលដឹងហើយ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ដែលលុះក្នុងអំណាចតណ្ហា ក៏ត្រឡប់ទៅជាតក់ស្លុត អន្ទះអន្ទែងវិញ ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិយស្ស សីលក្ខន្ធវិញ្ញា

(៥៦) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ នេ សមណាព្រាហ្មណា

បុព្វន្តកប្បិកា បុព្វន្តាទុដ្ឋិដ្ឋិលោ បុព្វន្តំ អារត្ត អនេកេ.

វិហិតានិ អធិមត្តិបទានិ^(១) អភិវទ្ធនំ អជ្ឈាវសហំ វត្តហិ

នទបំ នេសំ ភវតំ សមណាព្រាហ្មណានិ អជាទតំ អ-

បស្សតំ វេទយេតំ តណ្ហាកតានិ បរិត្តស្សិតំ វិប្បដ្ឋិតមេវ ។

(៥៧) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ នេ សមណាព្រាហ្មណា

ឧទ្ធមាយននិកា សព្វំភទា ឧទ្ធមាយននា សព្វំមតានិ

បពាមេន្តិ សោឡ្ហសហំ វត្តហិ នទបំ នេសំ ភវតំ

សមណាព្រាហ្មណានិ អជាទតំ អបស្សតំ វេទយេតំ

តណ្ហាកតានិ បរិត្តស្សិតំ វិប្បដ្ឋិតមេវ ។

១ ខ. អធិមត្តិបទានិ ។

សុត្តន្តបិដក វិមលកាយ សីលក្ខន្ធវិញ្ញ

(៥៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកបដោយបុព្វន្តកប្បទិដ្ឋិ ជាអ្នកមានសេចក្តីយល់ឃើញរឿយ ។ នូវខន្ធជាចំណែកខាងដើម ប្រារព្ធនូវខន្ធជាចំណែកខាងដើម សំដែងនូវចំណែកនៃសេចក្តីយល់ឃើញ ច្រើនប្រការ ដោយវត្ថុ ១៧យ៉ាង ឯការម្នាក់ (ក្នុងទិដ្ឋិ) នោះ ដែលពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើនទាំងនោះ ជាអ្នកមិនដឹង មិនឃើញ (តាមសភាវធម៌ដែលពិត) ទទួលដឹងហើយ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដែលល្អះក្នុងអំណាចតណ្ហា ក៏ត្រឡប់ទៅជាភក់ស្លុត អន្ទះអន្ទែងវិញ ។

(៥៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកប ដោយទុទ្ទមាយតនទិដ្ឋិ ជាសញ្ញាវិទូ បញ្ចក្ខន្ធច្រាវ មានសញ្ញា ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្ងប់ ដោយវត្ថុ ១៦ យ៉ាង ឯការម្នាក់ (ក្នុងទិដ្ឋិ) នោះ ដែលពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើនទាំងនោះ ជាអ្នកមិនដឹង មិនឃើញ (តាមសភាវធម៌ដែលពិត) ទទួលដឹងហើយ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដែលល្អះក្នុងអំណាចតណ្ហា ក៏ត្រឡប់ទៅជាភក់ស្លុត អន្ទះអន្ទែងវិញ ។

ព្រហ្មជាតិសុត្តន្ត ទុទ្ទមាយនិកាយោ

(៥៨) ភក្ខុវេ យេ នេ សមណាព្រាហ្មណា
 ទុទ្ទមាយនិកា អសញ្ញា ទុទ្ទមាយនិកា អសញ្ញ
 មត្តានំ បញ្ចបេន្តំ អដ្ឋហំ វគ្គហំ តទបិ នេសំ កវតំ
 សមណាព្រាហ្មណានំ អជានតំ អបស្សតំ វេទយតំ
 ភយ្ហាកតានំ បវត្តស្សតំ វិប្បដ្ឋតមេវ ។

(៥៩) ភក្ខុវេ យេ នេ សមណាព្រាហ្មណា
 ទុទ្ទមាយនិកា ធនេសញ្ញា សញ្ញា ទុទ្ទមាយនិកា
 ធនេសញ្ញា សញ្ញា មត្តានំ បញ្ចបេន្តំ អដ្ឋហំ វគ្គហំ តទបិ
 នេសំ កវតំ សមណាព្រាហ្មណានំ អជានតំ អបស្សតំ
 វេទយតំ ភយ្ហាកតានំ បវត្តស្សតំ វិប្បដ្ឋតមេវ ។

(៦០) ភក្ខុវេ យេ នេ សមណាព្រាហ្មណា
 ទុទ្ទមាយនិកា សតោ សត្តស្ស ទុទ្ទមាយនិកា វិហសំ វិហសំ

ប្រាសាទសូត្រ ក្រាបដោយទទួលបានទិដ្ឋិជាដើម

(៥៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកប ដោយទទួលបានទិដ្ឋិ ជាអសញ្ញាវេទ បញ្ចក្ខន្ធច្រាវ មិនមានសញ្ញា ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្ងប់ ដោយវត្ថុ ៨ យ៉ាង ឯការម្នាក់ (ក្នុងទិដ្ឋិ) នោះ ដែលពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ដ៏ចំរើនទាំងនោះ ជាអ្នកមិនដឹង មិនឃើញ (តាមសភាវធម៌ដែលពិត) ទទួលដឹងហើយ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដែលល្អៗ ក្នុងអំណាចតណ្ហា ក៏ត្រឡប់ទៅជាតក់ស្លុត អន្ទះអន្ទែងវិញ ។

(៥៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកប ដោយទទួលបានទិដ្ឋិ ជា នេវសញ្ញាវេទ បញ្ចក្ខន្ធច្រាវ មានសញ្ញា ក៏មិនមែន មិនមានសញ្ញា ក៏មិនមែន ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្ងប់ ដោយវត្ថុ ៨ យ៉ាង ឯការម្នាក់ (ក្នុងទិដ្ឋិ) នោះ ដែលពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើនទាំងនោះ ជាអ្នកមិនដឹង មិនឃើញ (តាមសភាវធម៌ដែលពិត) ទទួលដឹងហើយ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ដែលល្អៗក្នុងអំណាចតណ្ហា ក៏ត្រឡប់ទៅជាតក់ស្លុត អន្ទះអន្ទែងវិញ ។

(៦០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាឧច្ឆេទវេទ បញ្ចក្ខន្ធច្រាវ ជាចំរើនសូន្យ នូវសេចក្តីវិនាស នូវសេចក្តីមិនកើតទៀត នៃសត្វដែលមាននៅ

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិយស្ស សីលកុស្តវគ្គោ

បញ្ចបេន្នំ សត្តហំ វត្តហំ តទបិ តេសំ កវតំ សមណ-
 ព្រាហ្មណានំ អជានតំ អបស្សតំ វេទយតំ តណ្ហា-
 កតានំ បរិភ័ស្សតំ វិប្បន្និតមេវ ។

(៦០) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណព្រាហ្មណា
 ទិដ្ឋធម្មនិព្វានវាទា សតោ សត្តស្ស បរមទិដ្ឋធម្មនិព្វានំ
 បញ្ចបេន្នំ បញ្ចហំ វត្តហំ តទបិ តេសំ កវតំ សមណ-
 ព្រាហ្មណានំ អជានតំ អបស្សតំ វេទយតំ តណ្ហាកតានំ
 បរិភ័ស្សតំ វិប្បន្និតមេវ ។

(៦២) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណព្រាហ្មណា
 អបរន្តកប្បិកា អបរន្តានុទិដ្ឋិទោ អបរន្តំ អារត្តំ អនេ-
 កវហិតានំ អទិមុត្តបទានំ អភិវទន្តំ ចតុត្តត្តាឡីសា-
 យ វត្តហំ តទបិ តេសំ កវតំ សមណព្រាហ្មណានំ

សុត្តន្តបិដក ទិយនិកាយ សីលបុគ្គល

ដោយវត្ថុ ៧ យ៉ាង ឯអារម្មណ៍(ក្នុងទិដ្ឋិ)នោះ ដែលពួកសមណព្រាហ្មណ៍
ដឹងរើនាំនោះ ជាអ្នកមិនដឹង មិនឃើញ (តាមសភាវធម៌ដែលពិត)
ទទួលដឹងហើយ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដែលជាអ្នកល្អះក្នុងអំណាចតណ្ហា
ក៏ត្រឡប់ទៅជាតក់ស្លុត អន្ទះអន្ទែងវិញ ។

(៦១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាទិដ្ឋធម្មនិព្វានវាទ បញ្ញត្តិបូព្រះនិព្វាន
ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ថាជាគុណជាតយ៉ាងក្រៃលែង របស់សត្វដែលមាននៅ
ដោយវត្ថុ ៥ យ៉ាង ឯអារម្មណ៍ (ក្នុងទិដ្ឋិ)នោះ ដែលពួកសមណព្រាហ្មណ៍
ដឹងរើនាំនោះ ជាអ្នកមិនដឹង មិនឃើញ (តាមសភាវធម៌ដែលពិត)
ទទួលដឹងហើយ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដែលជាអ្នកល្អះក្នុងអំណាចតណ្ហា
ក៏ត្រឡប់ទៅជាតក់ស្លុត អន្ទះអន្ទែងវិញ ។

(៦២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកប ដោយអបរន្តកប្បវិដ្ឋិ មាន
សេចក្តីយល់ឃើញរឿយ ។ នូវខន្ធជាចំណែកខាងមុខ ប្រាវត្តនូវខន្ធជា
ចំណែកខាងមុខ សំដែងនូវចំណែកនៃសេចក្តីយល់ឃើញ ច្រើនប្រការ
ដោយវត្ថុ ៤៤ យ៉ាង ឯអារម្មណ៍ (ក្នុងទិដ្ឋិ)នោះដែលពួកសមណព្រាហ្មណ៍

ព្រហ្មជាលសុត្តេ បុព្វន្តកប្បិកាខយោ

អជាធនំ អបស្សនំ វេទយេតំ តណ្ហាកតានំ បរិត្តស្សនំ

វិប្បន្និតមេវ ។

(៦៣) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា

បុព្វន្តកប្បិកា ច អបរន្តកប្បិកា ច បុព្វន្តាបរន្តកប្បិ-

កា ច បុព្វន្តាបរន្តាទុទិដ្ឋិយោ បុព្វន្តាបរន្តំ អាវុត្តំ អនេក-

វិហិតានំ អធិមុត្តិបទានំ អភិវទន្តំ ទ្វាសដ្ឋិយា វត្តហិ

តទបិ តេសំ ភវនំ សមណាព្រាហ្មណានំ អជាធនំ អប-

ស្សនំ វេទយេតំ តណ្ហាកតានំ បរិត្តស្សនំ វិប្បន្និតមេវ ។

(៦៤) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា

សស្សតវាទា សស្សនំ អត្តានញ្ច លោកញ្ច បញ្ចបេន្តិ

ចត្តហិ វត្តហិ តទបិ ធម្មប្បវត្តយា ។

ព្រហ្មទោលសូត្រ ប្រកបដោយបុព្វនក្ស័រទិដ្ឋិជាដើម

ដ៏ចំរើនទាំងនោះ ជាអ្នកមិនដឹង មិនឃើញ (តាមសភាវធម៌ដែលពិត)
ទទួលដឹងហើយ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដែលជាអ្នកលុះក្នុងអំណាចតណ្ហា
ក៏ត្រឡប់ទៅជាតក់ស្លុត អន្ទះអន្ទែងវិញ ។

[៦៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំង
នោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកប ដោយបុព្វនក្ស័រទិដ្ឋិ ផង
ប្រកបដោយអបរន្តកប្បទិដ្ឋិផង ប្រកបដោយបុព្វនាបរន្តកប្បទិដ្ឋិផង មាន
សេចក្តីយល់ឃើញរឿយ ។ នូវខន្ធជាចំណែកខាងដើម នឹងខន្ធជាចំណែក
ខាងមុខ ប្រាព្វខន្ធជាចំណែកខាងដើម នឹងខន្ធជាចំណែកខាងមុខ សំ-
ដែងនូវចំណែកនៃសេចក្តីយល់ឃើញច្រើនប្រការ ដោយវត្ថុ ៦២ យ៉ាង
ឯការម្មណ៍ (ក្នុងទិដ្ឋិ)នោះ ដែលពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើនទាំងនោះ
ជាអ្នកមិនដឹង មិនឃើញ (តាមសភាវធម៌ដែលពិត) ទទួលដឹងហើយ ពួក
សមណព្រាហ្មណ៍ដែលជាអ្នកលុះក្នុងអំណាចតណ្ហា ក៏ត្រឡប់ទៅជាតក់
ស្លុត អន្ទះអន្ទែងវិញ ។

[៦៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដែលជាសស្សតវេទ បញ្ចក្ខន្ធនឹងលោកថា ទៀង
ដោយវត្ថុ ៤ យ៉ាង ឯការម្មណ៍នៃទិដ្ឋិនោះ ព្រោះមានផស្សៈជាបច្ច័យ ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិយស្ស សីលកុដុវុត្តោ

(៦៥) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
ឯកច្ចុសស្សតិកា ឯកច្ចុអសស្សតិកា ឯកច្ចំ សស្ស-
តំ ឯកច្ចំ អសស្សតំ អត្តានត្វ លោកត្វ បញ្ញាបេន្តិ
ចត្តហំ វត្តហំ តទបំ ជស្សប្បច្ចយា ។

(៦៦) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
អត្តានន្តិកា អត្តានន្តំ លោកស្ស បញ្ញាបេន្តិ ចត្តហំ
វត្តហំ តទបំ ជស្សប្បច្ចយា ។

(៦៧) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
អមរាវិក្ខេបិកា តត្ត តត្ត បញ្ចំ បុជ្ជា សមាទា វាចា-
វិក្ខេបំ អាបជ្ជន្តិ អមរាវិក្ខេបំ ចត្តហំ វត្តហំ តទបំ
ជស្សប្បច្ចយា ។

(៦៨) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
អធិច្ចុសមប្បន្តិកា អធិច្ចុសមប្បន្តំ អត្តានត្វ លោកត្វ
បញ្ញាបេន្តិ ច្ច្វហំ វត្តហំ តទបំ ជស្សប្បច្ចយា ។

សុត្តន្តបិដក ទ័យនិកាយ សីលក្កន្តវគ្គ

(៦៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ដែលជាអ្នកប្រកប ដោយឯកចូសស្សតឯកចូស- សស្សទិដ្ឋិ បញ្ចក្ខន្ធនឹងលោកថា ទៀងខ្លះ មិនទៀងខ្លះ ដោយវត្ថុ ៤ យ៉ាង ឯការម្នាក់នៃទិដ្ឋិនោះ ព្រោះមានផស្សៈជាបច្ច័យ ។

(៦៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ដែលជាអ្នកប្រកបដោយអន្តានន្តទិដ្ឋិ បញ្ចក្ខន្ធលោក ថា មានទីបំផុតខ្លះ មិនមានទីបំផុតខ្លះ ដោយវត្ថុ ៤ យ៉ាង ឯការម្នាក់ នៃទិដ្ឋិនោះ ព្រោះមានផស្សៈជាបច្ច័យ ។

(៦៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ដែលជាអ្នកប្រកបដោយអមរវិក្ខេបទិដ្ឋិ កាលបើ មានអ្នកផង សាកសួរប្រស្នាក្នុងកុសលនឹងអកុសលនោះៗ ហើយ ក៏ដល់ នូវការបោះវេចា បោះសំដីមិនឲ្យស្ងប់ពាក្យ ដោយវត្ថុ ៤ យ៉ាង ឯការម្នាក់ នៃទិដ្ឋិនោះ ព្រោះមានផស្សៈជាបច្ច័យ ។

(៦៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ដែលជាអ្នកប្រកបដោយអធិចូសមុប្បនទិដ្ឋិ បញ្ចក្ខន្ធនឹងលោកថា កើតឡើងដោយឥតហេតុ ដោយវត្ថុ ៤ យ៉ាង ឯការម្នាក់ នៃទិដ្ឋិនោះ ព្រោះមានផស្សៈជាបច្ច័យ ។

ព្រហ្មសិលកុំរោ វុទ្ធកប្បិករយោ

(៦៧) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
 បុព្វន្តកប្បិកា បុព្វន្តនិដ្ឋិដោ បុព្វន្តិ អារត្តិ អនេក-
 វិហិតានិ អនិមុត្តិបទានិ អភិវទន្តិ អដ្ឋាសហំ វត្ថុហិ
 តទបិ ធម្មប្បដ្ឋយា ។

(៧០) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
 ឧទ្ធមាយតនិកា សញ្ញវាទា ឧទ្ធមាយតនា សញ្ញមត្តានិ
 បញ្ញាបេន្តិ សោឡសហំ វត្ថុហិ តទបិ ធម្មប្បដ្ឋយា ។

(៧១) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
 ឧទ្ធមាយតនិកា អសញ្ញវាទា ឧទ្ធមាយតនា អសញ្ញ-
 មត្តានិ បញ្ញាបេន្តិ អដ្ឋហិ វត្ថុហិ តទបិ ធម្មប្បដ្ឋយា ។

(៧២) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
 ឧទ្ធមាយតនិកា នេវសញ្ញានាសញ្ញវាទា ឧទ្ធមាយតនា

ព្រហ្មជាលសូត្រ ប្រកបដោយបុព្វនក្ស័រទិដ្ឋិជាដើម

[៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ណាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ដែលជាអ្នកប្រកបដោយបុព្វនក្ស័រទិដ្ឋិ មានសេចក្តីយល់ឃើញរឿយ ។ នូវខន្ធជាចំណែកខាងដើម ប្រាព្វនូវខន្ធ ជាចំណែកខាងដើម ហើយសំដែងនូវចំណែកនៃសេចក្តីយល់ឃើញ ជាច្រើនប្រការដោយវគ្គ ១៨ យ៉ាង ឯការម្នាក់នៃទិដ្ឋិនោះ ព្រោះមានផស្សៈជាបច្ច័យ ។

[៧០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ណាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ដែលជាអ្នកប្រកបដោយទុទ្ធមាយតនទិដ្ឋិ ជាសញ្ញា វេទ បញ្ចកខន្ធជា មានសញ្ញា ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្ងប់ ដោយវគ្គ ១៦ យ៉ាង ឯការម្នាក់នៃទិដ្ឋិនោះ ព្រោះមានផស្សៈជាបច្ច័យ ។

[៧១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ណាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ដែលជាអ្នកប្រកបដោយទុទ្ធមាយតនទិដ្ឋិ ជាសញ្ញា វេទ បញ្ចកខន្ធជា មិនមានសញ្ញា ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្ងប់ ដោយវគ្គ ៨ យ៉ាង ឯការម្នាក់នៃទិដ្ឋិនោះ ព្រោះមានផស្សៈជាបច្ច័យ ។

[៧២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ណាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ដែលជាអ្នកប្រកបដោយទុទ្ធមាយតនទិដ្ឋិ ជា នៅសញ្ញានាសញ្ញា វេទ បញ្ចកខន្ធជា មានសញ្ញា ក៏មិនមែន មិនមាន

សុត្តន្តបិដកេ វិយាទិកាយស្ស សីលក្ខន្ធា

នេវសញ្ញាណសញ្ញាមត្តានំ បញ្ចបេន្តិ អដ្ឋហំ វត្ថុហំ ភទបិ
ដស្សប្បត្តយា ។

[៧៣] តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
ឧច្ឆេនវនំនា សតោ សត្តស្ស ឧច្ឆេនំ វិនាសំ វិភំ បញ្ច-
បេន្តិ សត្តហំ វត្ថុហំ ភទបិ ដស្សប្បត្តយា ។

[៧៤] តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
ទិដ្ឋធម្មនិព្វានវនំនា សតោ សត្តស្ស បរមទិដ្ឋធម្មនិព្វានំ
បញ្ចបេន្តិ បញ្ចហំ វត្ថុហំ ភទបិ ដស្សប្បត្តយា ។

[៧៥] តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
អបរន្តកប្បិកា អបរន្តនុទិដ្ឋនោ អបរន្តំ អារត្ត អនេ-
កវិហិតានំ អទិមត្តបទានំ អភិវទន្តំ ចតុត្តត្តានុដ្ឋិសាយ
វត្ថុហំ ភទបិ ដស្សប្បត្តយា ។

សុត្តន្តបិដក ទីបិណ្ឌិកាយ សីលប្បទានវគ្គ

សញ្ញាភិក្ខុមិនមែន ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ ដោយវត្ថុ ៨ យ៉ាង ឯការម្នាក់
នៃទិដ្ឋិនោះ ព្រោះមានផស្សៈជាបច្ច័យ ។

(៧៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ដែលជាទុច្ចេតនា បញ្ចក្ខន្ធការដាច់សូន្យ នូវ
សេចក្តីវិនាស នូវសេចក្តីមិនកើតទៀត នៃសត្វដែលមាននៅ ដោយ
វត្ថុ ៧ យ៉ាង ឯការម្នាក់នៃទិដ្ឋិនោះ ព្រោះមានផស្សៈជាបច្ច័យ ។

(៧៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ដែលជាទិដ្ឋធម្មនិព្វាននា បញ្ចក្ខន្ធនិព្វានក្នុង
បច្ចុប្បន្នថាជាគុណជាតិយ៉ាងក្រៃលែង របស់សត្វដែលមាននៅ ដោយ
វត្ថុ ៥ យ៉ាង ឯការម្នាក់នៃទិដ្ឋិនោះ ព្រោះមានផស្សៈជាបច្ច័យ ។

(៧៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ដែលជាអ្នកប្រកបដោយអបរន្តកប្បទិដ្ឋិ មានសេចក្តី
យល់ឃើញរឿយ ។ នូវខន្ធដាច់ណែកខាងមុខ ប្រាសនូវខន្ធដាច់ណែក
ខាងមុខ សំដែងនូវចំណែកនៃសេចក្តីយល់ឃើញ ជាច្រើនប្រការ
ដោយវត្ថុ ៤៤ យ៉ាង ឯការម្នាក់នៃទិដ្ឋិនោះ ព្រោះមានផស្សៈជាបច្ច័យ ។

ព្រហ្មជាលសុត្តេ បុព្វន្តកប្បិករយោ

(៣៦) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ នេ សមណាព្រាហ្មណា
 បុព្វន្តកប្បិកា ច អបរន្តកប្បិកា ច បុព្វន្តាបរន្ត-
 កប្បិកា ច បុព្វន្តាបរន្តានុដិដ្ឋិនោ បុព្វន្តាបរន្តំ អាត្ម
 អនេកវិហិតានិ អនិម្មត្តិបទានិ អភិវទ្ធនំ ទ្វាសដ្ឋិយា
 វត្ថុហិ តទបិ ជស្សប្បត្តយា ។

(៧៧) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ នេ សមណាព្រាហ្មណា
 សស្សតវនា សស្សតំ អត្តានព្វ លោកព្វ បញ្ញាបេន្តិ
 ចត្ថុហិ វត្ថុហិ នេ វត អញ្ញត្រ ជស្សា បដិសំវេទិស្សន្តិត
 ទេតំ ហំនំ វិជ្ជតំ ។

(៧៨) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ នេ សមណាព្រាហ្មណា
 ឯកច្ចុសស្សតិកា ឯកច្ចុអសស្សតិកា ឯកច្ចុ សស្ស-
 តំ ឯកច្ចុ អសស្សតិ អត្តានព្វ លោកព្វ បញ្ញាបេន្តិ
 ចត្ថុហិ វត្ថុហិ នេ វត អញ្ញត្រ ជស្សា បដិសំវេទិស្សន្តិត
 ទេតំ ហំនំ វិជ្ជតំ ។

ព្រហ្មជាលសូត្រ ប្រកបដោយបុព្វនកប្បវិទ្ធិ

(៧៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ដែលជាអ្នកប្រកបដោយបុព្វនកប្បវិទ្ធិផង ប្រកបដោយអបរន្តកប្បវិទ្ធិផង ប្រកបដោយបុព្វនាបរន្តកប្បវិទ្ធិផង មានសេចក្តីយល់ឃើញរឿយ ។ នូវខន្ធជាចំណែកខាងដើម ប្រារព្ធនូវខន្ធ ជាចំណែកខាងដើម នឹងខន្ធជាចំណែកខាងមុខ សំដែងនូវចំណែកនៃសេចក្តីយល់ឃើញច្រើនប្រការ ដោយវត្ថុ ៦២ យ៉ាង ឯការម្នាក់នៃទិដ្ឋិនោះ ព្រោះមានផស្សៈជាបច្ច័យ ។

(៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាសស្សតវទ បញ្ញត្តិខន្ធនឹងលោកថា ទៀងដោយវត្ថុ ៤ យ៉ាង ឯពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះឯង វៀរចាកផស្សៈចេញហើយ នឹងទទួលដឹង (នូវការម្នាក់បាន) ពាក្យផ្សំច្នោះ មិនសមហេតុទេ គឺថាបើវៀរចាកផស្សៈ មិនអាចទទួលការម្នាក់បានឡើយ ។

(៧៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកបដោយឯកចូសសស្សត-ឯកចូសសស្សតទិដ្ឋិ បញ្ញត្តិខន្ធនឹងលោកថា ទៀងខ្លះ មិនទៀងខ្លះ ដោយវត្ថុ ៤ យ៉ាង ពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះឯង វៀរចាកផស្សៈចេញហើយ នឹងទទួលដឹង (នូវការម្នាក់បាន) ពាក្យផ្សំច្នោះ មិនសមហេតុទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាសិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវិញ្ញា

(៧៧) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
 អន្តានន្ទិកា អន្តានន្ទិំ លោកស្ស បញ្ចបេន្ទិំ ចត្វហិ
 វត្ថហិ តេ វត អញ្ញត្រ ធម្មា បដិសំវេទិស្សន្ទិកំ ទេតិ
 ហំនំ វិជ្ជតិ ។

(៧៨) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
 អមរវិក្ខេបិកា តត្ថ តត្ថ បញ្ញំ បុដ្ឋា សមាទា វាចា-
 វិក្ខេបិ អាបជ្ជន្ទិំ អមរវិក្ខេបិ ចត្វហិ វត្ថហិ តេ វត
 អញ្ញត្រ ធម្មា បដិសំវេទិស្សន្ទិកំ ទេតិ ហំនំ វិជ្ជតិ ។

(៧៩) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
 អនិច្ចសមុប្បន្ទិកា អនិច្ចសមុប្បន្ទិំ អន្តានញ្ច លោ-
 កញ្ច បញ្ចបេន្ទិំ ធម្មិហិ វត្ថហិ តេ វត អញ្ញត្រ ធម្មា
 បដិសំវេទិស្សន្ទិកំ ទេតិ ហំនំ វិជ្ជតិ ។

សុត្តន្តបិដក វិយាគិយ សីលក្ខន្ធវិគ្គ

(៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ដែលជាអ្នកប្រកបដោយអនាទន្ធទិដ្ឋិ បញ្ញត្តិ លោកថា មានទីបំផុតខ្លះ មិនមានទីបំផុតខ្លះ ដោយវត្ថុ ៤ យ៉ាង ពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះឯង រៀរចាកផស្សៈចេញហើយ នឹងទទួលជំងឺ (នូវការម្នាណ៍បាន) ពាក្យដូច្នោះ មិនសមហេតុទេ ។

(៧៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកបដោយអមរាវិក្ខុបទិដ្ឋិ កាលបើមានអ្នកផង សាកសួរប្រស្នាក្នុងកុសលនឹងអកុសលនោះៗ ហើយ ក៏ដល់នូវការបោះវាចាបោះសំដីមិនឱ្យស្លាប់ពាក្យ ដោយវត្ថុ ៤ យ៉ាង ពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះឯង រៀរចាកផស្សៈចេញហើយ នឹងទទួលជំងឺ (នូវការម្នាណ៍បាន) ពាក្យដូច្នោះ មិនសមហេតុទេ ។

(៧៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកបដោយអធិច្ចុសមុញ្ញទិដ្ឋិ បញ្ញត្តិ ខ្លួននឹងលោកថា កើតឡើងដោយឥតហេតុ ដោយវត្ថុ ២ យ៉ាង ពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះឯង រៀរចាកផស្សៈចេញហើយ នឹងទទួលជំងឺ (នូវការម្នាណ៍បាន) ពាក្យដូច្នោះ មិនសមហេតុទេ ។

ប្រហូដាលសុត្តេ បុព្វន្តកប្បិកាខយោ

(៨២) តត្រ កិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
 បុព្វន្តកប្បិកា បុព្វន្តាទុទិដ្ឋនោ បុព្វន្តំ អាវុត្តំ អនេក-
 វិហិតានំ អធិមុត្តិបទានំ អភិវទន្តំ អដ្ឋាវសហំ វត្ថុហិ
 តេ វត អញ្ញាត្រ ជស្សា បដិសំវេទិស្សន្តិតំ នេតំ
 ហំនំ វិជ្ជតិ ។

(៨៣) តត្រ កិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
 ឧទ្ធមាយននិកា សញ្ញាវាទា ឧទ្ធមាយននា សញ្ញាម-
 ត្តានំ បញ្ញាបេន្តំ ហោឡសហំ វត្ថុហិ តេ វត អញ្ញាត្រ
 ជស្សា បដិសំវេទិស្សន្តិតំ នេតំ ហំនំ វិជ្ជតិ ។

(៨៤) តត្រ កិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
 ឧទ្ធមាយននិកា អសញ្ញាវាទា ឧទ្ធមាយននា អសញ្ញា-
 មត្តានំ បញ្ញាបេន្តំ អដ្ឋហិ វត្ថុហិ តេ វត អញ្ញាត្រ
 ជស្សា បដិសំវេទិស្សន្តិតំ នេតំ ហំនំ វិជ្ជតិ ។

ព្រហ្មជាលសូត្រ ប្រកបដោយបុព្វន្តកប្បវិន័យដើម

(៨២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកបដោយបុព្វន្តកប្បវិន័យ មានសេចក្តីយល់ឃើញរឿយ ។ នូវខន្ធជាចំណែកខាងដើម ប្រារព្ធនូវខន្ធ ជាចំណែកខាងដើម សំដែងនូវចំណែកនៃសេចក្តីយល់ឃើញ ច្រើនប្រការដោយវត្ថុ ១៨ យ៉ាង ពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះ រៀរចាកផស្សៈចេញហើយ នឹងទទួលដឹង (នូវការម្នាក់បាន) ពាក្យដូច្នោះ មិនសមហេតុទេ ។

(៨៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកបដោយទុទ្ធមាយតនទិដ្ឋិ ជាសញ្ញាវាទ បញ្ចក្ខន្ធជា មានសញ្ញាខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ ដោយវត្ថុ ៦ យ៉ាងពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះឯង រៀរចាកផស្សៈចេញហើយ នឹងទទួលដឹង (នូវការម្នាក់បាន) ពាក្យដូច្នោះ មិនសមហេតុទេ ។

(៨៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកបដោយទុទ្ធមាយតនទិដ្ឋិ ជាសញ្ញាវាទ បញ្ចក្ខន្ធជាមិនមានសញ្ញា ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ ដោយវត្ថុ ៨ យ៉ាង ពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះ រៀរចាកផស្សៈចេញហើយ នឹងទទួលដឹង (នូវការម្នាក់បាន) ពាក្យដូច្នោះ មិនសមហេតុទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាទិកាយស្ស សីលបុទ្ធវិញ្ញា

(៨៥) ភក្ខត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
 ឧទ្ធអាយតនិកា នេវសញ្ញាណសញ្ញាវាណា ឧទ្ធអាយតនា
 នេវសញ្ញាណសញ្ញាមត្តានំ បញ្ញាបេន្តំ អដ្ឋហិ វុត្តហិ តេ
 វុត អញ្ញាត្រ ជស្សា បដិសំវេទិស្សន្តិតំ នេតំ ហំនំ
 វិជ្ជតំ ។

(៨៦) ភក្ខត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
 ឧច្ឆេទវាណា សតោ សត្តស្ស ឧច្ឆេទំ វិនាសំ វិកំ បញ្ញា-
 បេន្តំ សត្តហិ វុត្តហិ តេ វុត អញ្ញាត្រ ជស្សា បដិសំវេ-
 ទិស្សន្តិតំ នេតំ ហំនំ វិជ្ជតំ ។

(៨៧) ភក្ខត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
 ទិដ្ឋជម្មនិព្វានវាណា សតោ សត្តស្ស បរមទិដ្ឋជម្ម-
 និព្វានំ បញ្ញាបេន្តំ បញ្ញាហិ វុត្តហិ តេ វុត អញ្ញាត្រ
 ជស្សា បដិសំវេទិស្សន្តិតំ នេតំ ហំនំ វិជ្ជតំ ។

សុត្តន្តបិដក ទីបេនិកាយ សីលប្បដ្ឋវគ្គ

(៨៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកបដោយទុទ្ធមាយតនទិដ្ឋិ ជានៅសញ្ញាសញ្ញា បញ្ចក្ខន្ធចា មានសញ្ញា ក៏មិនមែន មិនមានសញ្ញា ក៏មិនមែន ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ ដោយវត្ថុ ៤ យ៉ាង ពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះ វៀរចាកផស្សៈចេញហើយ នឹងទទួលដឹង (នូវការម្នាក់ បាន) ពាក្យដូច្នោះ មិនសមហេតុទេ ។

(៨៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាទុច្ឆេទវេទ បញ្ចក្ខន្ធនូវការជាច្បុស្ស នូវសេចក្តីវិនាស នូវសេចក្តីមិនកើតទៀត នៃសត្វដែលមាននៅ ដោយវត្ថុ ៧ យ៉ាង ពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះឯង វៀរចាកផស្សៈចេញហើយ នឹងទទួលដឹង (នូវការម្នាក់ បាន) ពាក្យដូច្នោះ មិនសមហេតុទេ ។

(៨៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាទិដ្ឋធម្មនិព្វានវេទ បញ្ចក្ខន្ធនិព្វានក្នុងបច្ចុប្បន្ន ថាជាគុណជាតយ៉ាងក្រៃលែង នៃសត្វដែលមាននៅ ដោយវត្ថុ ៥ យ៉ាង ពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះឯង វៀរចាកផស្សៈចេញហើយ នឹងទទួលដឹង (នូវការម្នាក់ បាន) ពាក្យដូច្នោះ មិនសមហេតុទេ ។

ព្រហ្មជាលសុត្តេ អបរន្តកប្បិកាខយោ

(៨៨) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
 អបរន្តកប្បិកា អបរន្តាណុទិដ្ឋិលោ អបរន្តំ អារត្ត អនេ-
 កវិហិតានិ អធិមុត្តបទានិ អភិវទន្តិ ចតុត្ថត្តាឡិសាយ
 វត្ថុហិ តេ វត អញ្ញត្រ ជស្សា បដិសិវេទិស្សន្តិភិ នេតិ
 ហំ វិជ្ជតិ ។

(៨៩) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
 បុព្វន្តកប្បិកា ច អបរន្តកប្បិកា ច បុព្វន្តាបរន្ត-
 កប្បិកា ច បុព្វន្តាបរន្តាណុទិដ្ឋិលោ បុព្វន្តាបរន្តំ អារត្ត
 អនេកវិហិតានិ អធិមុត្តបទានិ អភិវទន្តិ ទ្វាសដ្ឋិយា
 វត្ថុហិ តេ វត អញ្ញត្រ ជស្សា បដិសិវេទិស្សន្តិភិ
 នេតិ ហំ វិជ្ជតិ ។

ព្រហ្មជាតិសុត្តន្ត ប្រកបដោយអបរន្តកប្បទិដ្ឋិជាដើម

(៨៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
 ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកបដោយអបរន្តកប្បទិដ្ឋិ ជាអ្នក
 មានសេចក្តីយល់ឃើញរឿយ ។ នូវខន្ធជាចំណែកខាងមុខ ប្រាជ្ញានូវខន្ធ
 ជាចំណែកខាងមុខ សំដែងនូវចំណែក នៃសេចក្តីយល់ឃើញ ច្រើន
 ប្រការ ដោយវត្ថុ ៤៤ យ៉ាង ពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះឯង វៀរចាក
 ផស្សៈចេញហើយ នឹងទទួលដឹង (នូវការម្នាក់បាន) ពាក្យដូច្នោះ មិន
 សមហេតុទេ ។

(៨៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
 ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកបដោយបុព្វន្តកប្បទិដ្ឋិ ប្រកប
 ដោយអបរន្តកប្បទិដ្ឋិ ទាំងប្រកបដោយបុព្វនាបរន្តកប្បទិដ្ឋិ ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីយល់ឃើញរឿយ ។ នូវខន្ធជាចំណែកខាងដើម នឹងខន្ធជាចំណែក
 ខាងមុខ ប្រាជ្ញានូវខន្ធជាចំណែកខាងដើម នឹងខន្ធជាចំណែកខាងមុខ
 សំដែងនូវចំណែកនៃសេចក្តីយល់ឃើញ ច្រើនប្រការ ដោយវត្ថុ ៦២
 យ៉ាង ពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះឯង វៀរចាកផស្សៈចេញហើយ នឹង
 ទទួលដឹង (នូវការម្នាក់បាន) ពាក្យដូច្នោះ មិនសមហេតុទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាសិកាយស្ស សីលកុស្តវគ្គោ

(៧០) តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
 សស្សតវាណា សស្សតំ អត្តាទញ្ច លោកិត្តា បញ្ចាបេដ្ឋិ
 ចត្តហិ វត្តហិ យេបិ តេ សមណាព្រាហ្មណា ឯកត្ត-
 សស្សតិកា ឯកត្តអសស្សតិកា យេបិ តេ សម-
 ណាព្រាហ្មណា អត្តាទដ្ឋិកា យេបិ តេ សមណាព្រាហ្ម-
 ណា អមរវត្តេបិកា យេបិ តេ សមណាព្រាហ្ម-
 ណា អធិត្តសមុប្បដ្ឋិកា យេបិ តេ សមណាព្រាហ្ម-
 ណា បុព្វន្តកប្បិកា យេបិ តេ សមណាព្រាហ្មណា
 ឧទ្ធមាយនិកា សញ្ញាវាណា យេបិ តេ សមណាព្រាហ្ម-
 ណា ឧទ្ធមាយនិកា អសញ្ញាវាណា យេបិ តេ សម-
 ណាព្រាហ្មណា ឧទ្ធមាយនិកា ទេវសញ្ញាសញ្ញា-
 វាណា យេបិ តេ សមណាព្រាហ្មណា ឧច្ឆេទវាណា យេបិ
 តេ សមណាព្រាហ្មណា ទិដ្ឋធម្មទិព្វាទវាណា យេបិ តេ
 សមណាព្រាហ្មណា អមរន្តកប្បិកា^(១) យេបិ តេ ស-
 មណាព្រាហ្មណា បុព្វន្តកប្បិកា ច អមរន្តកប្បិកា

១ ១. យេបិ តេ សមណាព្រាហ្មណា បុព្វន្តកប្បិកា យេបិ តេ សមណាព្រាហ្មណា
 អមរន្តកប្បិកាវិ វិស្សន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ទីយនិកាយ សីលទុដ្ឋវគ្គ

[៧០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
 ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាសស្សតវេទ បញ្ចតខ្លួននឹងលោកថា ទៀង
 ដោយវត្ថុ ៤ យ៉ាងក្តី ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកបដោយ
 ឯកច្ចសស្សតឯកច្ចអសស្សតទិដ្ឋក្តី ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នក
 ប្រកបដោយអនាននទិដ្ឋក្តី ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកប
 ដោយអមវវិកេបទិដ្ឋក្តី ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកបដោយ
 អធិច្ចសមប្បនទិដ្ឋក្តី ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកបដោយ
 បព្វនកប្បទិដ្ឋក្តី ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកបដោយទុទ្ធមា-
 យតនទិដ្ឋិ ជាសញ្ញាវេទក្តី ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកបដោយ
 ទុទ្ធមាយតនទិដ្ឋិ ជាអសញ្ញាវេទក្តី ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកប
 ដោយទុទ្ធមាយតនទិដ្ឋិ ជានេវសញ្ញានាសញ្ញាវេទក្តី ពួកសមណព្រាហ្មណ៍
 ណា ជាទុច្ឆេទវេទក្តី ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាទិដ្ឋធម្មនិព្វាន-
 វេទក្តី ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកបដោយអបព្វនកប្បទិដ្ឋក្តី
 ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកបដោយបព្វនកប្បទិដ្ឋិ ប្រកប

ព្រះបាទសុត្តន្ត បុព្វនិទានបិដក

ច បុព្វនិទានបិដក ច^(១) បុព្វនិទានបិដក
 បុព្វនិទាន អាវុត្ត អនិច្ចារិយនិទាន អនិច្ចារិយនិទាន
 អនិច្ចារិយនិទាន វត្តិយ វត្តិយ សព្វេ តេ ធម៌ ធម៌ ធម៌
 យតនេហិ ធម៌ ធម៌^(២) បដិសំវេទន្តិ ។ តេសំ
 វេទនាបច្ចុយា តណ្ហា តណ្ហាបច្ចុយា ឧទានានំ ឧទា-
 នានបច្ចុយា ករេ ករេបច្ចុយា ជាតិ ជាតិបច្ចុ-
 យា ជរាមរណំ សោកបរិទេវទុក្ខនោមនស្សុទាយាសា
 សម្ពុទ្ធិ ។ យតោ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មំ ធម្មំ ធម្មំ ធម្មំ
 តនានំ សមុទយញ្ច អនុជ្ជមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីន-
 វញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភ្នំ បដិបត្តិ ។ អយំ ឥមេ-
 ហិ សព្វេហេវ ឧត្តរិតំ បដិបត្តិ ។ យេ ហិ កេចិ
 ភិក្ខុវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា បុព្វនិទានបិដក វា

១ ខ. ធម៌ ន ទិស្សតិ ។ ២ ខ. ម. ធម៌ ធម៌ ។ កតិ អត្ថកំ ហេតុកេសុច
 ត្រូវសោយេវ ។

ព្រហ្មជាតិសូត្រ ប្រកបដោយបុព្វត្ថបរណកញ្ញវិទ្ធិជាដើម

ដោយអបរណកញ្ញវិទ្ធិ ទាំងប្រកបដោយបុព្វត្ថបរណកញ្ញវិទ្ធិ ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីយល់ឃើញរឿយ ។ នូវខន្ធជាចំណែកខាងដើម នឹងខន្ធជាចំណែក
 ខាងមុខ ប្រាសនូវខន្ធជាចំណែកខាងដើម នឹងខន្ធជាចំណែកខាងមុខ
 សំដែងនូវចំណែក នៃសេចក្តីយល់ឃើញច្រើនប្រការ ដោយវត្ថុ ៦២ ក្តី
 ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ ទទួលដឹង (នូវការម្នាក់) ព្រោះ
 ប៉ះពាល់ត្រូវដោយពាយតនៈ ជាទីកើតនៃផស្សៈ៦ យ៉ាង ។ តណ្ហារបស់
 សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ កើតមាន ព្រោះវេទនាជាបច្ច័យ ។ បុព្វត្ថប
 កើតមាន ព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ កតកើតមាន ព្រោះបុព្វត្ថបជាបច្ច័យ
 ជាតិកើតមាន ព្រោះកតជាបច្ច័យ ជរាមរណៈកើតមាន ព្រោះជាតិជា
 បច្ច័យ សេចក្តីសោកស្រណោះ សេចក្តីខ្សឹកខ្សួល សេចក្តីមិនស្រួល
 កាយ សេចក្តីតូចចិត្ត សេចក្តីចង្អៀតចិត្ត ក៏កើតមាន ព្រោះជាតិជា
 បច្ច័យដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដឹងច្បាស់នូវហេតុដែលនាំឲ្យកើត
 ឡើង នឹងសេចក្តីវិនាស នឹងសេចក្តីត្រេកអរ នឹងទោសនឹងបុប្ផនាជា
 គ្រឿងរលាស់ចេញនូវពាយតនៈ ជាទីកើតនៃផស្សៈទាំង ៦ តាមសេចក្តី
 ពិតប្រាកដ ក្នុងកាលណា ។ ភិក្ខុនេះរមែងដឹងច្បាស់នូវធម៌ដ៏លើសលុប
 ជាងទិដ្ឋិទាំងឡាយទាំងពួងនេះ (ក្នុងកាលនោះឯង) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ពួកសមណៈបុព្វត្ថបរណកញ្ញវិទ្ធិ ជាអ្នកប្រកបដោយបុព្វត្ថបរណកញ្ញ-

សុត្តន្តបិដកេ វិយាភិកាយស្ស សីលទ្ធករិយោ

អបរទ្ធកប្បិកា វា បុព្វន្តាបរទ្ធកប្បិកា វា បុព្វន្តាប-
 រទ្ធកប្បិកា បុព្វន្តាបរទ្ធកប្បិកា អាវុត្ត អនេកវិហិតានិ អចិ-
 ម្ពុត្តបទានិ អភិវទ្ធនិ សព្វេ តេ ឥមេហោ ទ្វាសដ្ឋិយា
 វត្ថុហិ អន្តោជាលិកតា ឯត្ថ សិកា វ ឧម្ពុជ្ជមាណ
 ឧម្ពុជ្ជនិ ឯត្ថ បរិយាបន្នា អន្តោជាលិកតា វ ឧម្ពុជ្ជមាណ
 ឧម្ពុជ្ជនិ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ ទក្ខោ កេវេដ្ឋា វ កេវេជ្ជន្តេ-
 វាសិ វា សុខុមច្ឆន្តិកេន ជាលេន បរិក្ខំ ឧទករហទំ^(១)
 ឡិក្ខវយ្យ តស្ស ឯវមស្ស យេ ទោ កេចិ ឥមស្មី ឧទ-
 ករហទេ ឡិក្ខវិកា ចាណា សព្វេបេតេ^(២) អន្តោជាលិ-
 កតា ឯត្ថ សិកា វ ឧម្ពុជ្ជមាណ ឧម្ពុជ្ជនិ ឯត្ថ បរិយាបន្នា
 អន្តោជាលិកតា វ ឧម្ពុជ្ជមាណ ឧម្ពុជ្ជនិ ឯត្ថ ឯវមេវ ទោ
 ភិក្ខុវេ យេ ហិ កេចិ សមណា វ ព្រាហ្មណា វ

១ ឧ ម. ១១៣៧ ។ ២ ឧ. ម. សព្វេ ពេ ។

សុត្តន្តបិដក វិយាសិកាយ សីលក្ខន្ធវិគ្គ

ទិដ្ឋិក្តី ប្រកបដោយអបរន្តកប្បទិដ្ឋិក្តី ប្រកបដោយបុព្វនាបរន្តកប្បទិដ្ឋិក្តី ជា
អ្នកមានសេចក្តីយល់ឃើញរឿយៗ នូវខន្ធជាចំណែកខាងដើម នឹងខន្ធជា
ចំណែកខាងមុខ ព្រោះពន្ធជាចំណែកខាងដើមនឹងខន្ធជាចំណែកខាង
មុខ សំដែងនូវចំណែកនៃសេចក្តីយល់ឃើញច្រើនប្រការ ពួកសមណ-
ព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ ដែលវត្ថុ ៦២ នេះឯង (គ្របសង្កត់) ធ្វើឲ្យដូច
ជានៅខាងក្នុងសំណាញ់ គឺធម្មទេសនារបស់ព្រះតថាគត អាស្រ័យនៅក្នុង
សំណាញ់នេះ កាលងើបឡើង ក៏ងើបឡើង (ក្នុងសំណាញ់នេះ) ជាប់នៅ
ក្នុងសំណាញ់នេះ ធ្វើឲ្យដូចជានៅខាងក្នុងសំណាញ់ គឺធម្មទេសនារបស់
ព្រះតថាគត កាលងើបឡើង ក៏ងើបឡើង (ក្នុងសំណាញ់នេះ) ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នាយនេហទេមច្ឆជាតិក្តី កម្មកររបស់នាយនេសាទេមច្ឆជាតិក្តី
ដែលប៉ុនប្រសប់បង់សំណាញ់ មានក្រឡាង់ញឹកទៅក្នុងអន្ទង់ទឹកតូចនោះ
មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ពួកសត្វធំតូចណាមួយ នៅក្នុងអន្ទង់ទឹក
នេះ ពួកសត្វធំតូចទាំងនោះ អញធ្វើឲ្យនៅខាងក្នុងសំណាញ់ អាស្រ័យ
នៅក្នុងសំណាញ់នេះ កាលបើងើបឡើង ក៏ងើបឡើង (ក្នុងសំណាញ់
នេះ) ជាប់ចំពាក់នៅក្នុងសំណាញ់នេះ អញធ្វើឲ្យនៅខាងក្នុងសំណាញ់
កាលបើងើបឡើង ក៏ងើបឡើង (ក្នុងសំណាញ់) សេចក្តីនេះមានទុបមា
ដូចម្តេចមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈបុព្វាហ្មណ៍ណាមួយ

ព្រហ្មសិលសុត្តេ បុព្វន្តប្បករណេយោ

បុព្វន្តកប្បិកា វា អបរន្តកប្បិកា វា បុព្វន្តាប-
 រន្តកប្បិកា វា បុព្វន្តាបរន្តាទុទិដ្ឋិោ បុព្វន្តាបរន្តិ
 អារត្ត អនេកវិហិតានិ អនិមត្តិបទានិ អភិវទន្តិ សព្វ
 តេ ឥមេហេវ ឆ្មាសដ្ឋិយា វត្ថុហិ អន្តោជាលិកតា
 ឯត្ថ សិតា វ ឧមជ្ឈមាណា ឧមជ្ឈន្តិ ឯត្ថ បរិយាបន្នា អន្តោ
 ជាលិកតា វ ឧមជ្ឈមាណា ឧមជ្ឈន្តិ ។ ឧច្ឆន្ទកវនេតិកោ
 ភិក្ខុវេ តថាភតស្ស កាយោ តិដ្ឋតិ យាវស្ស កាយោ
 វស្សតិ តាវ និ ទក្ខន្តិ^(១) ទេវមនុស្សា កាយស្ស
 ភេទា ឧទ្ធិ ជីវិតបរិយាណាណា ន ទិ^(២) ទក្ខន្តិ ទេវម-
 នុស្សា សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ អម្ពបិណ្ឌិយា វណ្ណាច្ឆន្ទាយ
 យានិ កានិចិ អម្ពានិ វណ្ណាប្បដិពន្ធានិ^(៣) សព្វានិ តានិ

១ ខ. ទក្ខន្តិ ។ ២ ខ. ឆន្តិ ន ទីស្សតិ ។ ៣ ឆ. វណ្ណបនិពន្ធតានិ ។

ប្រហូជាលសូត្រ ប្រកបដោយបុព្វនក្សទិដ្ឋិជាដើម

ជាអ្នកប្រកបដោយបុព្វនក្សទិដ្ឋិ ប្រកបដោយអបរន្តក្សទិដ្ឋិ ប្រកប
 ដោយបុព្វនាបរន្តក្សទិដ្ឋិ ជាអ្នកឃើញរឿយ ។ នូវខន្ធជាចំណែកខាង
 ដើមនឹងខន្ធជាចំណែកខាងមុខ ប្រារព្ធនូវខន្ធជាចំណែកខាងដើម នឹងខន្ធ
 ជាចំណែកខាងមុខ សំដែងនូវចំណែកនៃសេចក្តីយល់ឃើញ ច្រើនប្រការ
 ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ ដែលវត្ថុ ៦២ នេះឯង (គ្របសង្កត់)
 ធ្វើឲ្យដូចជានៅក្នុងក្នុងនៃសំណាញ់ គឺធម្មទេសនារបស់តថាគត អាស្រ័យ
 នៅក្នុងសំណាញ់នេះ កាលងើបឡើងក៏ងើបឡើង (ក្នុងសំណាញ់នេះ) ។
 ជាប់នៅក្នុងសំណាញ់នេះ ធ្វើឲ្យដូចជានៅក្នុងសំណាញ់ គឺធម្មទេសនា
 របស់ព្រះតថាគត កាលបើងើបឡើងក៏ងើបឡើង (ក្នុងសំណាញ់នេះ) មាន
 ទុបមេយ្យដូច្នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាយរបស់ព្រះតថាគតមាន
 តណ្ហានាំទៅកាន់ភពច្នៃទៀត ជាប់អស់ហើយ តែកាយបិតនៅ (កាយ
 របស់ព្រះតថាគតនេះ) បិតនៅ ត្រឹមណា ទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ
 ក៏នឹងឃើញកាយនោះត្រឹមណោះ លុះទំលាយខន្ធខាងមុខអំពីភិរិយាអស់
 ទៅនៃជីវិត ទើបពួកទៅតានឹងមនុស្ស លែងឃើញកាយនោះ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបង្កើតផ្លែស្វាយ ដែលមានទងជាប់ហើយ ផ្លែ
 ស្វាយណាមួយដែលជាប់នៅក្នុងទង (ជាមួយគ្នា) ផ្លែស្វាយទាំងអស់នោះ

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវិញ្ញោ

តទទ្ធយានំ កវន្តំ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ឧច្ឆិទ្ធកវនេត្តិកោ

តថាភតស្ស កាយោ តិច្ឆតំ យាវស្ស កាយោ វស្សតំ

តាវ នំ ទក្ខន្តំ ទេវមនុស្សា កាយស្ស ភេទា ឧទ្ធិ

ជីវិតបរិយាទាទា ន នំ ទក្ខន្តំ ទេវមនុស្សតំ ។ ឯវំ

វត្តោ អាយស្មា អាទន្តោ ភក្កន្តំ ឯតទកេច អច្ឆរិយំ

កន្តេ អក្ខន្តំ កន្តេ កោទាមោ អយំ កន្តេ ធម្មបរិ-

យាយោតំ ។ តស្មាតិហ ត្ថំ អាទន្ត ឥមំ ធម្មបរិយាយំ

អន្តជាលន្តិមំ នំ ជាវេហំ ធម្មជាលន្តិមំ នំ ជាវេហំ

ព្រហ្មជាលន្តិមំ នំ ជាវេហំ ទិដ្ឋិជាលន្តិមំ នំ ជាវេហំ

សុត្តន្តបិដក វិយាសិកាយ សីលកូន្យវគ្គ

វិមជ្ជ(ដាច់ជ្រះ)ទៅតាមគ្នាវែងរ សេចក្តីនេះមានទុបមាដូចម្តេចមិញ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កាយរបស់ព្រះតថាគត មានតណ្ហាដែលនាំទៅកាន់ភពថ្មី
 ទៀតដាច់អស់ហើយ (តែកាយនេះ) បិតនៅ កាយរបស់ព្រះតថាគតនេះ
 បិតនៅ ត្រឹមណា ទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ នឹងឃើញកាយនោះ ត្រឹម
 ណោះ លុះកាយវែកឆ្ងាយទៅ ខាងមុខអំពីកិរិយាអស់ទៅនៃជីវិត ទើប
 ពួកទៅតានឹងមនុស្សដែលបានឃើញកាយ របស់ព្រះតថាគតនោះ ក៏មាន
 ទុបមេយ្យដូច្នោះឯង ។ កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់សំដែងយ៉ាង
 នេះហើយ ព្រះមានន្ទមានអាយុ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សេចក្តីនេះជាអស្ចារ្យ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សេចក្តីនេះ
 មិនធ្លាប់មានមកទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម្មបរិយាយនេះឈ្មោះដូច
 ម្តេច ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល មានន្ទ ហេតុនោះ អ្នកចូរ
 ចាំទុកនូវធម្មបរិយាយនេះ ក្នុងសាសនានេះថា អត្តជាលៈ (មានអត្តដូចជា
 បណ្តាញ) ដូច្នេះក៏បាន ចូរចាំទុកនូវធម្មបរិយាយនោះថា ធម្មជាលៈ (មាន
 ធម៌ដូចជាបណ្តាញ) ដូច្នេះក៏បាន ចូរចាំទុកនូវធម្មបរិយាយនោះថា ព្រហ្ម-
 ជាលៈ (មានធម៌ដ៏ប្រសើរដូចជាបណ្តាញ) ដូច្នេះក៏បាន ចូរចាំទុកនូវធម្ម-
 បរិយាយនោះថា ទិដ្ឋិជាលៈ (មានទិដ្ឋិ ៦២ ដូចជាបណ្តាញ) ដូច្នេះក៏បាន

ប្រហូជាលសុត្តំ រាគវគោ ភាសិតំ អភិធម្មតំ

អនុត្តរោ សន្តិមវិជយោតិបំ និ ជាហេតិ ។ ឥនមវោច
 កកវា ។ អត្តមនា តេ ភិក្ខុ កកវតោ ភាសិតំ
 អភិធម្មតំ ។ ឥមស្មី ច បន វេយ្យាករណស្មី
 កតាមារេ ទសសហស្សី លោកិយានុ អកម្មត្តាតិ ។

ប្រហូជាលសុត្តំ បឋមំ ឧដ្ឋិតំ ។

ព្រហ្មដាលសូត្រ ការព្រឹកអរចំពោះព្រះមានព្រះភាគ

ចូរចាំទុកនូវធម្មបរិយាយនោះថា សង្គមវិជយៈ(មានជ័យជំនះក្នុងសង្គ្រាម)
 ដ៏ប្រសើរដូច្នោះក៏បាន ។ លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សំដែងព្រះ
 សូត្រនេះហើយ ។ ក៏កុំទាំងនោះ មានចិត្តគ្រេកអរ រីករាយ ចំពោះ
 ភាសិតរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ។ កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ បាន
 ត្រាស់សំដែងព្រះសូត្រនេះ ជាពាក្យវេយ្យាករណ៍(ចប់)ហើយ លោក-
 ធាតុទាំងមួយហ្នឹង ក៏កម្រើកញាប់ញ័រ ។

ចប់ ព្រហ្មដាលសូត្រ ទី ១ ។

សាមញ្ញផលសុត្តិ ទុតិយំ

(៧០) ឯវុច្ឆេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា វជ.

តហេ វិហរតិ ជីវកស្ស កោមារកត្វស្ស អម្ពវេន មហតា

ភិក្ខុសង្ឃេន សម្មំ អឡុតេឡុសេហំ ភិក្ខុសតេហំ ។

តេន ខេ បន សមយេន វជា មាគណា អជាតសត្ត

វេទេហំបុត្តោ តទហុចោសថេ បណ្ណាសេ កោមុទិយា

នាតុមាសិទិយា បណ្ណាយ បណ្ណាយ វត្តិយា វជា-

មត្តបវុតោ ឧបវិចារាទវគតោ និសិដ្ឋោ ហោតិ ។

អថខា វជា មាគណា អជាតសត្ត វេទេហំបុត្តោ

ឧទានំ ឧទានេសំ វមណីយា វត កោ ទោសិណ វត្ត

អភិវុចា វត កោ ទោសិណ វត្ត ទស្សនិយា វត កោ

ទោសិណ វត្ត ចាសាទិកា វត កោ ទោសិណ វត្ត

លត្តញ្ញា វត កោ ទោសិណ វត្ត កំ នុ ខ្លជំ សម-

ណំ វា ព្រាហ្មណំ វា បយុវចាសេយ្យម យន្តោ

សាមញ្ញផលសូត្រ ទី ២

(៧១) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តអម្ពរិន (ព្រៃស្វាយ) ជារបស់ជីវិតកោមារកត្យ ទៀប
 ក្រុងរាជគ្រឹះ មួយអន្លើនឹងកិត្តសង្ឃច្រើន ចំនួនមួយពាន់ពីររយហាសិប
 រូប ។ សម័យនោះឯង ព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហិបុត្ត (ជាព្រះរាជបុត្រ
 របស់ព្រះរាជទេវី ទ្រង់ព្រះនាមវេទេហិ) ជាឯក្នុងដែនមគធៈ មានរាជ-
 អាមាត្យចោមរោម ទ្រង់គង់ប្រថាប់លើប្រាសាទដ៏ប្រសើរ ក្នុងរាត្រីមាន
 ព្រះចន្ទពេញវង់ ជារាត្រីមានរដូវភ្លៀង គ្រប់គ្រាន់ហើយ ជាទីបំផុត
 នៃខែ ៤ ជាកាលមានផ្កាកុម្មុទរិក ជាថ្ងៃបុណ្យស២៥ ១៥ គឺពេញបូណ៌មី
 ខែកត្តិក ។ គ្រានោះឯង ព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហិបុត្ត ជាឯក្នុងដែន
 មគធៈ ទ្រង់បន្ទិទទានវាចាថា រាត្រីប្រាសចាកទោស (ស្វាងរុងរឿង)
 គួរជាទីត្រេកអរ អ្វីម៉្លោះហ្ន៎ រាត្រីប្រាសចាកទោស មានភាពល្អ
 អ្វីម៉្លោះហ្ន៎ រាត្រីប្រាសចាកទោស គួរជាទីរមិលមើល អ្វីម៉្លោះហ្ន៎
 រាត្រីប្រាសចាកទោស ជាទីនាំមកនូវសេចក្តីជ្រះថ្លា អ្វីម៉្លោះហ្ន៎
 រាត្រីប្រាសចាកទោស គួរជាទីកំណត់ដឹង អ្វីម៉្លោះហ្ន៎ ក្នុងថ្ងៃនេះ តើ
 យើងគប្បីចូលទៅរកសមណៈប្បព្រាហ្មណ៍ ណា ហ្ន៎ យើងចូលទៅ

សាមញ្ញវិលសុត្តន្ត អដាតសុត្តន្ត

បយ្យុទាសតោ ចិត្តំ បសីទេយ្យតិ ។ ឃី វុត្តេ អញ្ញ-
 តរោ រាជាមច្ឆោ រាជាជំ មាគជំ អដាតសុត្តំ វេទេហ៍-
 បុត្តំ ឯតទរោច អយំ ទេវ បូរណោ កស្ស្យោ សង្ឃ-
 ចេវ កណី ច កណាចរិយោ ច ញាតោ យសស្សី
 តិក្ខុករោ សាធុសម្មតោ ពហុជនស្ស រត្តញ្ញ ចិវប្បព្វ-
 ជិតោ អទ្ធកតោ វិយោអទ្ធិប្បត្តោ តិ ទេវេ បូរណំ
 កស្សបំ បយ្យុទាសតុ អប្បវេនម ទេវស្ស បូរណំ
 កស្សបំ បយ្យុទាសតោ ចិត្តំ បសីទេយ្យតិ ។ ឃី
 វុត្តេ រាជា មាគទោ អដាតសុត្តំ វេទេហ៍បុត្តោ តុណ្ហំ
 អហោសិ ។ អញ្ញតរោច ខោ រាជាមច្ឆោ រាជាជំ
 មាគជំ អដាតសុត្តំ វេទេហ៍បុត្តំ ឯតទរោច អយំ ទេវ
 មក្ខុលំ តោសាលោ សង្ឃចេវ កណី ច កណាចរិយោ
 ច ញាតោ យសស្សី តិក្ខុករោ សាធុសម្មតោ
 ពហុជនស្ស រត្តញ្ញ ចិវប្បព្វជិតោ អទ្ធកតោ

សាមញ្ញវិលសុត្រ រឿងព្រះបាទអជាតសត្វ

អង្គុយជិតបុគ្គលណា ទើបនឹងមានចិត្តជ្រះថ្លាបាន ។ កាលបើព្រះរាជាមាន
 ព្រះបន្ទូលយ៉ាងនេះហើយ មានរាជអាមាត្យម្នាក់ ក្រាបបង្គំទូលព្រះបាទ
 អជាតសត្វវេទេហិបុត្ត ជាឯក្នុងដែនមគធៈដូច្នោះថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព
 គ្រូឈ្មោះបូរណកស្សបនេះជាអ្នកមានពួកមានគណៈ(ច្រើន)ផងជាអាចារ្យ
 របស់គណៈផង ជាអ្នកមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ជាអ្នកមានយស ជាអ្នកធ្វើនូវលទ្ធិ
 មហាជនសន្មតថាជាសប្បុរស ជាអ្នកដឹងរកត្រីយូរ ឬសយូរជាងជនច្រើន
 តាំងនៅយូរអង្វែង (អស់ពីរបីរាជ្យមកហើយ) ដល់ហើយនូវបច្ច័មវ័យ
 សូមព្រះសម្មតិទេពស្តេចចូលទៅរកគ្រូឈ្មោះបូរណកស្សបនោះចុះ កាល
 បើព្រះសម្មតិទេព ស្តេចចូលទៅរកគ្រូឈ្មោះបូរណកស្សបហើយ មុខជា
 នឹងមានព្រះរាជហឫទ័យជ្រះថ្លាមិនខាន ។ កាលបើរាជអាមាត្យនោះ ក្រាប
 បង្គំទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះបាទអជាតសត្វវេទេហិបុត្ត ជាឯក្នុងដែនមគធៈ
 ទ្រង់ព្រះតុណ្ហិភាព ។ មានរាជអាមាត្យម្នាក់ទៀត ក្រាបបង្គំទូលព្រះ
 បាទអជាតសត្វវេទេហិបុត្ត ជាឯក្នុងដែនមគធៈដូច្នោះថា បពិត្រព្រះសម្មតិ-
 ទេព គ្រូឈ្មោះមន្ទុលិវតាសាលនេះ ជាអ្នកមានពួកមានគណៈ(ច្រើន) ផង
 ជាអាចារ្យរបស់គណៈផង ជាអ្នកមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ជាអ្នកមានយស ជាអ្នក
 ធ្វើនូវលទ្ធិ មហាជនសន្មតថាជាសប្បុរស ជាអ្នកដឹងរកត្រីយូរ ឬសយូរជាង
 ជនច្រើន តាំងនៅយូរអង្វែង (អស់ពីរបីរាជ្យមកហើយ) ដល់ហើយ

សុត្តន្តបិដកេ វិយាសិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវិញ្ញា

វិយាអនុប្បត្តោ នំ ទេវោ មគ្គលី តោសាលំ បយ្យុចា-
សតុ អប្បវេនាម ទេវស្ស មគ្គលី តោសាលំ បយ្យុចា-
សតោ ចិន្តំ បសីទេយ្យាតិ ។ ឃី វុត្តោ រាជា មាគយោ
អជាតសត្តំ វេទេហ៍បុត្តោ តុណ្ហី អហោសិ ។ អពាតរោបិ
ខោ រាជាមច្ឆោ រាជានំ មាគជំ អជាតសត្តំ វេទេហ៍បុត្តំ
ឯតទរោច អយំ ទេវ អជិតោ កេសកម្មលោ សធឿ្នីចេវ
កណី ច កណាចវិយោ ច ញាតោ យសស្សី តិក្ខុករោ
សាធុសម្មតោ តហុជនស្សី រត្តញ្ញ ចិវប្បព្វជិតោ អនុក-
តោ វិយាអនុប្បត្តោ នំ ទេវោ អជិតំ កេសកម្មលំ
បយ្យុចាសតុ អប្បវេនាម ទេវស្ស អជិតំ កេសកម្មលំ
បយ្យុចាសតោ ចិន្តំ បសីទេយ្យាតិ ។ ឃី វុត្តោ រាជា
មាគយោ អជាតសត្តំ វេទេហ៍បុត្តោ តុណ្ហី អហោសិ ។
អពាតរោបិ ខោ រាជាមច្ឆោ រាជានំ មាគជំ អជាត-
សត្តំ វេទេហ៍បុត្តំ ឯតទរោច អយំ ទេវ បក្កយោ

សុត្តន្តបិដក វិយាគិកាយ សីលបុគ្គលិក

នូវបច្ឆិមវ័យ សូមព្រះសម្មតិទេព ស្តេចចូលទៅគង់ជិតគ្រូឈ្មោះមក្ខុលិ-
 គោសាលនោះចុះ កាលបើ ព្រះសម្មតិទេព ស្តេចចូលទៅរកគ្រូឈ្មោះ
 មក្ខុលិគោសាលហើយ មុខជានឹងមានព្រះរាជហឫទ័យជ្រះថ្លាមិនខាន ។
 កាលបើរាជអាមាត្យនោះ ក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះបាទអជាតសក្ក
 វេទេហិបុត្ត ជាឯក្នុងវ័ជនមគធៈ ក៏ទ្រង់ព្រះតុណ្ហីភាព ។ មានរាជអាមាត្យ
 ម្នាក់ទៀត ក្រាបបង្គំទូលព្រះបាទអជាតសក្កវេទេហិបុត្ត ជាឯក្នុងវ័ជនមគធៈ
 ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព គ្រូឈ្មោះអជិតកេសកម្ពលនេះ ជាអ្នក
 មានពួកមានគណៈ(ច្រើន)ផង ជាអាចារ្យរបស់គណៈផង ជាអ្នកមានក្តី
 ឈ្មោះ ជាអ្នកមានយស ជាអ្នកធ្វើនូវលទ្ធិ មហាជនសន្មតថាជាសប្បុរស
 ជាអ្នកដឹងរាត្រីយូរ ចូសយូរជាងជនជាច្រើន តាំងនៅជាយូរអង្វែង (អស់
 ពីរបីរយមកហើយ) ដល់ហើយនូវបច្ឆិមវ័យ សូមព្រះសម្មតិទេព ស្តេច
 ចូលទៅរកគ្រូឈ្មោះអជិតកេសកម្ពលនោះចុះ កាលបើ ព្រះសម្មតិទេព
 ស្តេចចូលទៅរកគ្រូឈ្មោះអជិតកេសកម្ពលហើយ មុខជានឹងមានព្រះរាជ-
 ហឫទ័យជ្រះថ្លាមិនខាន។ កាលបើរាជអាមាត្យនោះ ក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះ
 ហើយ ព្រះបាទអជាតសក្កវេទេហិបុត្ត ជាឯក្នុងវ័ជនមគធៈ ទ្រង់ព្រះតុណ្ហី-
 ភាព ។ មានរាជអាមាត្យម្នាក់ទៀត ក្រាបបង្គំទូលព្រះបាទអជាតសក្កវេទេ-
 ហិបុត្ត ជាឯក្នុងវ័ជនមគធៈដូច្នោះថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព គ្រូឈ្មោះបកុធ

សាមញ្ញវិលសុត្តេ អដាតសុត្តន្ត

កត្តាយោ សង្ឃី ចេវ កណី ច កណាចរិយោ ច
 ញាតោ យសស្សី តិក្កករោ សាធុសម្មតោ ពហុជំ.
 ទស្ស រត្តញ្ញ ចិវប្បព្វជិតោ អទ្ធកតោ វិយោអនុប្បត្តោ
 តំ ទេវោ បកុដំ កត្តាយំ បយ្យុទាសតុ អប្ប្យោម
 ទេវស្ស បកុដំ កត្តាយំ បយ្យុទាសតោ ចិត្តំ បសី.
 ទេយ្យាតិ ។ ឃី វុត្តោ រាជា មាគទោ អដាតសត្ត វេទេ.
 ហិប្បត្តោ តុណ្ហំ អហោសិ ។ អញ្ញតរោចិ ខោ រាជា.
 មច្ឆោ រាជានិ មាគទំ អដាតសត្តំ វេទេហិប្បត្តិ ឯតទេវោ ច
 អយំ ទេវ សញ្ញយោ វេលដ្ឋប្បត្តោ សង្ឃី ចេវ កណី ច
 កណាចរិយោ ច ញាតោ យសស្សី តិក្កករោ សាធុសម្ម-
 តោ ពហុជំទស្ស រត្តញ្ញ ចិវប្បព្វជិតោ អទ្ធកតោ វិយោ-
 អនុប្បត្តោ តំ ទេវោ សញ្ញយំ វេលដ្ឋប្បត្តិ បយ្យុទាសតុ
 អប្ប្យោម ទេវស្ស សញ្ញយំ វេលដ្ឋប្បត្តិ បយ្យុទាសតោ

សាមញ្ញផលសូត្រ រឿងព្រះបាទអធិរាជសត្វ

ក្នុងនោះនេះ ជាអ្នកមានពួកមានគណៈ (ច្រើន) ផង ជាអាចារ្យរបស់
 គណៈផង ជាអ្នកមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ជាអ្នកមានយស ជាអ្នកធ្វើនូវលទ្ធិ
 មហាជនសន្មត ថាជាសប្បុរស ជាអ្នកដឹងក្រឹត្យ ឬសយ្យជាងដទៃ
 ជាច្រើន តាំងនៅយូរអង្វែង (អស់ពីរបីរយឆ្នាំហើយ) ដល់ហើយ នូវ
 បច្ច័មវ័យ សូមព្រះសម្មតិទេព ស្តេចចូលទៅរកគ្រូឈ្មោះបកុធកច្ចាយនៈ
 នោះចុះ កាលបើ ព្រះសម្មតិទេព ស្តេចចូលទៅរកគ្រូឈ្មោះបកុធកច្ចាយនៈ
 យនៈហើយ មុខជានឹងមានព្រះរាជហឫទ័យជ្រះថ្លាមិនខាន ។ កាលបើ
 រាជអាមាត្យនោះ ក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះបាទអធិរាជសត្វវេទេ-
 ហិបុត្ត ជាឯកុដ្ឋវ័ជនមគធៈ ទ្រង់ព្រះតុណ្ហភាព ។ មានរាជអាមាត្យម្នាក់ទៀត
 ក្រាបបង្គំទូលព្រះបាទអធិរាជសត្វវេទេហិបុត្ត ជាឯកុដ្ឋវ័ជនមគធៈ ដូច្នោះថា
 បពិត្រព្រះសម្មតិទេព គ្រូឈ្មោះសញ្ញាយវេលដ្ឋបុត្តនេះ ជាអ្នកមានពួកមាន
 គណៈ (ច្រើន) ផង ជាអាចារ្យរបស់គណៈផង ជាអ្នកមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ
 ជាអ្នកមានយស ជាអ្នកធ្វើនូវលទ្ធិ មហាជនសន្មតថាជាសប្បុរស ជា
 អ្នកដឹងក្រឹត្យ ឬសយ្យជាងដទៃជាច្រើន តាំងនៅ យូរអង្វែង
 (អស់ពីរបីរយឆ្នាំហើយ) ដល់ហើយនូវបច្ច័មវ័យ ព្រះសម្មតិទេព
 ស្តេចចូលទៅរកគ្រូឈ្មោះសញ្ញាយវេលដ្ឋបុត្តនោះចុះ កាលបើព្រះសម្មតិ-
 ទេព ស្តេចចូលទៅរកគ្រូឈ្មោះសញ្ញាយវេលដ្ឋបុត្តហើយ មុខជានឹងមាន

សុត្តន្តបិដកេ វិយាសិកាយស្ស សីលប្បន្នវគ្គោ

ចំនុំ បស្ថិទេយ្យតិ ។ ឃី វុត្តោ រាជា មាគណោ
 អជាតសត្តុ វេទេហីបុត្តោ តុណ្ហី អហោសិ ។ អពាត-
 រោបិ ខោ រាជាមទ្រោ រាជាជំ មាគជំ អជាតសត្តុំ វេទេ-
 ហីបុត្តំ ឯតទរោច អយំ ទេវ ជិតឈ្លោ ឆាដបុត្តោ^(១)
 សង្ឃី ទេវ កណ្ហិ ច កណាចរិយោ ច ញាតោ យសស្សី
 តិក្កករោ សាធិសម្មតោ ពហុជនស្ស រត្តញ្ច ចិប្បព្វ-
 ជិតោ អន្ធកតោ វាយាអនុប្បត្តោ តំ ទេវេ ជិតឈ្លំ
 ឆាដបុត្តំ បយិវុតាសតុ អប្បវេនម ទេវស្ស ជិតឈ្លំ
 ឆាដបុត្តំ បយិវុតាសតោ ចំនុំ បស្ថិទេយ្យតិ ។ ឃី
 វុត្តោ រាជា មាគណោ អជាតសត្តុ វេទេហីបុត្តោ តុណ្ហី
 អហោសិ ។

[៧២] តេន ខោ បន សមយេន ជីវកោ កោមា-
 កទ្រោ រញ្ជោ មាគជស្ស អជាតសត្តុស្ស វេទេហីបុត្តស្ស
 អវិទ្ធក តុណ្ហីក្ខតោ ជិសីដ្ឋោ ហោតិ ។ អថខោ រាជា
 មាគណោ អជាតសត្តុ វេទេហីបុត្តោ ជីវកំ កោមា-
 រកក្កំ ឯតទរោច តំ បន សម្ម ជីវក កំ តុណ្ហីតិ ។

១ ឧ. មាតិកា ។

សុត្តន្តបិដក វិយាគិយ សីលកុទ្ធវិញ្ញ

ព្រះរាជហឫទ័យជ្រះថ្លាមិនខាន ។ កាលបើរាជអាមាត្យនោះ ក្រាបបង្គំទូល
 យ៉ាងនេះហើយ ព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហីបុត្ត ជាឯក្នុងដែនមគធៈ ទ្រង់
 ព្រះតុណ្ហិភាព ។ មានរាជអាមាត្យម្នាក់ទៀត ក្រាបបង្គំទូលព្រះបាទអជាត-
 សត្តវេទេហីបុត្ត ជាឯក្នុងដែនមគធៈដូច្នោះថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព គ្រូ
 ឈ្មោះនិគណ្ណនាដបុត្តនេះ ជាអ្នកមានពួកមានគណៈ(ច្រើន)ផង ជាអាចារ្យ
 របស់គណៈផង ជាអ្នកមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ជាអ្នកមានយស ជាអ្នកធ្វើទូរលទ្ធិ
 មហាជនសន្មតថាជាសប្បុរស ជាអ្នកដឹងរាត្រីយូរ បួសយូរជាងជនជា
 ច្រើន តាំងនៅជាយូរអង្វែង (អស់ពីរបីរយៗមកហើយ) ដល់ហើយ នូវ
 បច្ច័មវ័យ សូមព្រះសម្មតិទេព ស្តេចចូលទៅរកគ្រូឈ្មោះនិគណ្ណនាដបុត្ត
 នោះចុះ កាលបើព្រះសម្មតិទេព ស្តេចចូលទៅរកគ្រូឈ្មោះនិគណ្ណនាដបុត្ត
 ហើយ មុខជានឹងមានព្រះរាជហឫទ័យជ្រះថ្លាមិនខាន ។ កាល បើរាជ-
 អាមាត្យនោះ ក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហី-
 បុត្ត ជាឯក្នុងដែនមគធៈ ទ្រង់ព្រះតុណ្ហិភាព ។

(៧២) សម័យនោះឯង ដីវកកោមារកត្យអង្គុយស្ងៀម ជិតព្រះបាទ
 អជាតសត្តវេទេហីបុត្ត ជាឯក្នុងដែនមគធៈ ។ គ្រានោះ ព្រះបាទអជាត-
 សត្តវេទេហីបុត្ត ជាឯក្នុងដែនមគធៈ ទ្រង់មានព្រះរាជទុក្ខរន្តិដីវកកោមា-
 រកត្យដូច្នោះថា នៃដីវកជាសំឡាញ់ ចុះហេតុអ្វីបានជាអ្នកស្ងៀម ។

សាមញ្ញនិលសុត្តេ ពុទ្ធកុណារមី

អយំ ទេវ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ អម្បាកំ អម្បវនេ
 វិហារតិ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សន្និ អឡុតេឡុសេហិ
 ភិក្ខុសតេហិ តំ ខោ បទ ភគវន្តំ^(១) ឃំ កល្យាណោ
 កិក្ខុសទ្ធោ អពុក្កតោ វតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មា-
 សម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណាសម្បុទ្ធោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្ត-
 រោ បុរិសទ្ធម្មសារថិ សត្តា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវតិ
 តំ ទេវេ ភគវន្តំ បយុទ្ធាសតុ អប្បវនាម ទេវស្ស័
 ភគវន្តំ បយុទ្ធាសតោ ចិត្តំ បសិទ្ធម្យាតិ ។ តេនហិ
 សម្ម ជីវក ហត្ថិយាណនិ កប្បបេហិតិ ។ ឃំ
 ទេវតិ ខោ ជីវកោ កោមារកថោ រកោ មាត-
 ជស្ស អយាតសត្តស្ស វេទេហិបុតស្ស បជិស្សុណិត្តា

១ ឧ. ម. រាគវន្តំ ពោធិមំ ។

សមណនិលសូត្រ ពុទ្ធភិក្ខុណាថា

ដីវកោមារកត្យ ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះមានព្រះ
 ភាគនេះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ឥឡូវនេះព្រះអង្គគង់នៅ ក្នុងវត្តអម្ពវ័ន
 របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ មួយអន្លើនឹងកិក្ខុសង្ឃច្រើន ចំនួន ១២៥០ រូប ឯកិត្តិស័ព្ទ
 ដ៏ពិរោះរបស់ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ពុទ្ធជាយសុសសាយទៅយ៉ាង
 នេះថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ព្រះអង្គឆ្ងាយចាកសេចក្តីសៅហ្មង
 គ្រប់យ៉ាងហើយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវខ្សោយរួមទាំងពួង ចំពោះព្រះអង្គ
 ដោយប្រពៃ ព្រះអង្គបរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ គឺសេចក្តីចេះដឹង
 នឹងក្រឹត្យដែលបុគ្គលគប្បីប្រព្រឹត្ត ព្រះអង្គមានដំណើរល្អ ទៅកាន់ព្រះ
 និព្វាន ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ព្រះអង្គប្រសើរដោយសីលា-
 ទិគុណាមិនមានបុគ្គលណាមួយស្មើ ព្រះអង្គជាអ្នកទូន្មាននូវបុរសដែលគួរ
 ទូន្មានបាន ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គបាន
 ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គវៃលនវិលត្រឡប់មកកាន់ភពច្នៃទៀត
 សូមព្រះសម្មតិទេព ស្តេចចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគនោះចុះ កាលបើ
 ព្រះសម្មតិទេព ស្តេចចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគហើយ មុខជានឹង
 មានព្រះរាជហឫទ័យជ្រះថ្លាមិនខាន ។ ព្រះរាជាទ្រង់មានព្រះរាជបញ្ជាថា
 នៃដីវកៈជាសំឡាញ់ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកឲ្យរៀបចំយានដីវិទ្យាទាំងឡាយចុះ ។
 ដីវកោមារកត្យ ទទួលព្រះរាជបញ្ជានៃព្រះបាទអជាតសត្យវេទេហ៍បុត្ត

សុត្តន្តបិដកេ វិយាសិកាយស្ស សីលក្កន្ធវគ្គោ

បញ្ចមត្តានិ ហត្ថនិយាសតានិ^(១) កប្បុបេត្វា រណោ ច
 អាភេហាលីយំ ឆានំ រណោ មាគធិស្ស អជាតសត្តស្ស
 វេទេហីបុត្តស្ស បដិវេទេសិ កប្បិតានិ ខោ តេ ទេវ
 ហត្ថនិយានិ យស្សនានិ កាលំ មពាសីតិ ។
 អថខោ រាជា មាគធិ អជាតសត្ត វេទេហីបុត្តោ បញ្ច-
 សុ ហត្ថនិយាសតេសុ^(២) បច្ចុកា ឥត្តិយោ អាភេ-
 បេត្វា អាភេហាលីយំ ឆានំ អភិរូហិត្វា ឧក្កាសុ ជា-
 វិយមាទាសុ រាជតហម្ហា ធិយ្យាសិ មហច្ឆរាជាទុកាវេន
 យេន ជីវកស្ស កោមារកច្ឆស្ស អម្ពវំនំ តេន ចាយា-
 សិ ។ អថខោ រណោ មាគធិស្ស អជាតសត្តស្ស វេ-
 ទេហីបុត្តស្ស អវិទ្ធករ អម្ពវនស្ស អហុទេវ ភយំ អហុ
 ធន្តិតតិ អហុ លោមហិសោ ។ អថខោ រាជា មាគធិ
 អជាតសត្ត វេទេហីបុត្តោ ភីតោ សិវិត្តោ លោមហាដ្ឋ-
 ជាតោ^(៣) ជីវកំ កោមារកច្ឆំ ឯតទភេន កច្ឆំ មិ
 សម្ម ជីវក ធន វញ្ចេសិ កច្ឆំ មិ សម្ម ជីវក ធន
 បលម្ពេសិ កច្ឆំ មិ សម្ម ជីវក ធន បច្ឆត្តកានំ ទេសិ

១ ឧ ហត្ថនិកាសតានិ ។ ២ ហត្ថនិកាសតេសុតិ កត្តបិ បេត្តកេ វិស្សតិ ។ ៣ លោ-
 មហិសដាតោតិ កត្តបិ បេត្តកេ វិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក វិយាសិកាយ សីលក្ខន្ធវិគ្គ

ជាធិក្ខន្ធវិសេសគឺថា ដោយពាក្យថា ព្រះករុណាថ្ងៃវិសេស ហើយក៏ឲ្យ
 រៀបចំដំរីញីទាំងឡាយចំនួន ៥០០ ផង ឲ្យរៀបចំដំរីឈ្មោលជាព្រះទីនាំង
 របស់ព្រះរាជាផង រួចហើយក៏ចូលទៅក្រាបបង្គំទូលព្រះបាទអជាតសត្តវេ-
 ទេហ៍បុត្ត ជាធិក្ខន្ធវិសេសគឺថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព យានដំរីទាំងឡាយ
 ខ្ញុំព្រះអង្គបានឲ្យរៀបចំ សម្រាប់ព្រះអង្គជាស្រេចហើយ ឥឡូវនេះ សូម
 ព្រះអង្គកំណត់កាលដ៏គួរនឹងព្រះរាជដំណើរចុះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទ
 អជាតសត្តវេទេហ៍បុត្ត ជាធិក្ខន្ធវិសេសគឺថា ឲ្យពួកស្រ្តីឡើងជិះដំរីញី ១ ម្នាក់
 គ្រប់ទាំង ៥០០ ហើយទ្រង់ឡើងគង់លើដំរីឈ្មោលជាព្រះទីនាំង មាន
 ពួករាជបុរសកាន់គប់ភ្លើង ហែចេញទ័ព្រាងរាជគ្រឹះ ដោយរាជានុភាព
 ដ៏ប្រសើរ ស្តេចសំដៅទៅត្រង់ទីវត្តអម្ពរិន របស់ដំរីកកោមារកត្ស ។ ក្នុង
 កាលដែលព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហ៍បុត្ត ជាធិក្ខន្ធវិសេសគឺថា ទ្រង់ស្តេច
 ទៅដល់ទីជិតនៃវត្តអម្ពរិន ក៏មានសេចក្តីខ្លាច មានសេចក្តីភ័យស្ងួត មាន
 សេចក្តីព្រឺពេមកើតឡើង ។ លុះព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហ៍បុត្ត ជាធិក្ខន្ធវិសេស
 មគធៈ កើតមានសេចក្តីខ្លាច សេចក្តីភ័យស្ងួត ព្រឺពេមកើតឡើងហើយ
 ទើបទ្រង់មានព្រះបន្ទូលនឹងដំរីកកោមារកត្សដូច្នោះថា នៃដំរីកៈជាសំឡាញ់
 អ្នកមិនបញ្ជាតខ្ញុំឡើយ នៃដំរីកៈជាសំឡាញ់ អ្នកមិនល្អ្លង់ខ្ញុំឡើយ នៃដំរីកៈ
 ជាសំឡាញ់ អ្នកមិននាំខ្ញុំ (យកមក) ឲ្យដល់ពួកសត្រូវឡើយ ព្រោះថាភិក្ខុ,

សមញ្ញនិលសុត្តេ អជាតសត្តទពាមំ

កថំ ហិ ធាម តាវមហតោ ភិក្ខុសង្ឃស្ស អឡុតេ-
 ឡុសាធំ ភិក្ខុសតាធំ ទេវំ ខិបិតសន្តោ ភវិស្សតំ
 ន ឧត្តាសិតសន្តោ ន ធិគ្យោសោតិ ។ មា កាយំ
 មហារាជ មា កាយំ មហារាជ ន តំ ទេវំ វោរោមិ
 ន តំ ទេវំ បលម្ហាមិ ន តំ ទេវំ បច្ចុត្តកាធំ
 ទេមិ អភិក្ខម មហារាជ អភិក្ខម មហារាជ វតេ
 មណ្ឌលមាឡេ បទីនា^(១) ឈាយដ្ឋិតំ ។ អថខោ
 រាជា មាគណោ អជាតសត្ត វេទេហិបុត្តោ យាវតិកា
 ធាកស្ស ភូមិ ធាកេន ភុត្តា ធាកា បច្ឆោរោហិត្វា
 បទីកោ វ^(២) យេន មណ្ឌលមាឡស្ស ឆ្វារំ តេនុ-
 បសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ជីវកំ កោមារកច្ចំ វតទ-
 រោច កហិ បន សម្ម ជីវក ភកវតិ ។ វិសោ
 មហារាជ ភកវា មជ្ឈិមំ ថមិ ធិស្សាយ បុត្តា-
 ភិមុខោ ធិសិទ្ធា បុត្តតោ ភិក្ខុសង្ឃស្សតំ ។
 អថខោ រាជា មាគណោ អជាតសត្ត វេទេហិបុត្តោ

១ ១ ម. វិញ ។ ២ ១. ម. បន្តិកោ វ ។

សាមញ្ញនិលសូត្រ ព្រះឧបាសម្មនៃព្រះពោធិសត្វ

សង្ឃជាច្រើនដល់ម៉្លោះ ចំនួន ១២៥០ រូប ហេតុអ្វីក៏គ្មានសម្លេងកណ្តាស
សម្លេងក្អក សម្លេងក្អកកងសោះ ។ ដីកកោមារកត្យ ក្រាបបង្គំទូលថា
បតិក្រមហារាជ សូមព្រះអង្គកុំខ្លាចឡើយ បតិក្រមហារាជ សូមព្រះអង្គ កុំ
ខ្លាចឡើយ បតិក្រព្រះសម្មតិទេព ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបញ្ឆោតព្រះអង្គទេ បតិក្រ
ព្រះសម្មតិទេព ខ្ញុំព្រះអង្គមិនល្អ្លងព្រះអង្គទេ បតិក្រព្រះសម្មតិទេព ខ្ញុំ
ព្រះអង្គមិន(នាំយកព្រះអង្គមក)ឱ្យដល់ពួកសត្រូវទេ បតិក្រមហារាជ សូម
ព្រះអង្គស្តេចចូលទៅ បតិក្រមហារាជ សូមព្រះអង្គស្តេចចូលទៅ ឆុន្នី
បទីបទាំងឡាយ ដែលគេអុជតាំងនៅក្នុងរោងមានសណ្ឋានមូល(១) ។ លំ-
ដាប់នោះ ព្រះបាទអជាតសត្រូវទេហ៍បុត្រជាធំក្នុងដែនមគធៈ ទ្រង់ស្តេចទៅ
ដោយដំរីកំណត់ត្រឹមទីដែលល្មមបរដំរីទៅបាន ហើយក៏ទ្រង់ចុះពីដំរី ទ្រង់
ស្តេចទៅដោយព្រះបាទ ចូលសំដៅទៅត្រង់ទ្វាររោងមានសណ្ឋានមូល
លុះស្តេចចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់មានព្រះបន្ទូលដូច្នោះទៅនឹងដីកកោមារ-
កត្យថា នៃដីកកោមារជាសំឡាញ់ ចុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងទីណា ។
ដីកកោមារកត្យ ក្រាបបង្គំទូលថា បតិក្រមហារាជ ឆុន្នីព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់គង់វែងកន្លែងសសរកណ្តាល ឆ្ពោះព្រះកត្រុទៅទិសខាងកើត ខាងមុខ
ភិក្ខុសង្ឃ ។ គ្រានោះ ព្រះបាទអជាតសត្រូវទេហ៍បុត្រ ជាធំក្នុងដែនមគធៈ

១ សាលាសម្រាប់អង្គុយ (អង្គរថា ព្រង់ព្រហ្មដាលសូត្រ) ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិកាយស្ស សីលកុស្តវគ្គោ

យេន ភកកា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា ឯកមន្តំ
អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ បីតោ ខោ វាជា មាគយោ
អជាតសត្តុ វេទេហីបុត្តោ តុណ្ហិក្ខតំ តុណ្ហិក្ខតំ ភិក្ខុ-
សង្ឃំ អនុវិលោកេត្តា វហទមិវ វិប្បសន្តិ ឧទានិ ឧទា-
នេសិ សមិទា មេ ឧបសមេន ឧទយកន្ថោ^(១) កុមារោ
សមន្នាកតោ ហោតុ យេនេតវហិ ឧបសមេន ភិក្ខុ-
សង្ឃោ សមន្នាកតោតិ ។ អាគមា ខោ ភំ មហារាជ
យថាបេមន្តំ ។ បិយោ មេ ភន្តេ ឧទយកន្ថោ កុមារោ
សមិទា មេ ភន្តេ ឧបសមេន ឧទយកន្ថោ កុមារោ
សមន្នាកតោ ហោតុ យេនេតវហិ ឧបសមេន ភិក្ខុ-
សង្ឃោ សមន្នាកតោតិ ។

[៧៣] អថខោ វាជា មាគយោ អជាតសត្តុ វេទេ-
ហីបុត្តោ ភកកា អភិវិនេត្តា ភិក្ខុសង្ឃស្ស អញ្ជូលី
ឧបនាមេត្តា^(២) ឯកមន្តំ ជិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ជិសិទ្ធា
ខោ វាជា មាគយោ អជាតសត្តុ វេទេហីបុត្តោ ភកកា

១ ឧ. ខុហិវរុទ្ធ ។ ២ ឧ. ម. បណាមេត្តា ។

សុត្តន្តបិដក វិយាសិកាយ សីលក្ខន្ធវិញ

ទ្រង់ស្តេចចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទ្រង់
 បិតនៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហិបុត្ត ជាឯក្នុង
 ដែនមគធៈ ទ្រង់បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបទ្រង់ធ្វើព្រះនេត្រ
 ក្រឡេកទេតទៅភិក្ខុសង្ឃ ដែលអង្គុយនៅស្ងៀមទាំងអស់ ក៏ទ្រង់បន្តិ
 នូវទានវាចាដ៏ថ្លាស្អាត ដូចជាអន្លង់ទឹកថា ឥឡូវនេះ ភិក្ខុសង្ឃប្រកប
 ដោយសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់ណា សូមឲ្យទទេយកទុក្ខមារ ជាកូនរបស់អញ
 ប្រកបដោយសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់នេះ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា
 បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គស្តេចមកដោយ ជាប់ចំពាក់ នឹងសេចក្តីស្រឡាញ់
 ផង ។ ព្រះបាទអជាតសត្ត ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទទេ-
 យកទុក្ខមារជាទីស្រឡាញ់របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឥឡូវ
 នេះ ភិក្ខុសង្ឃ ប្រកបដោយសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់ណា សូមឲ្យទទេយកទុក្ខ-
 មារជាកូនរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ប្រកបដោយសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់នេះផង ។

(៧៣) លំដាប់នោះ ព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហិបុត្ត ជាឯក្នុងដែន
 មគធៈ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយប្រណម្យអញ្ជាលី ចំពោះភិក្ខុ-
 សង្ឃរួចហើយក៏គង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហិបុត្តជាឯ
 ក្នុងដែនមគធៈគង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ទ្រង់ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ

សាមញ្ញនិលសុត្តេ សន្តិដ្ឋិតសាមញ្ញនិលបុព្វា

ឯតទរោច បុច្ឆយ្យមហំ កន្តេ កកវន្តំ កញ្ចំទេវ ទេសំ
 លេសមន្តំ សចេ មេ កកវំ ឡំ កាសំ ករោតិ បញ្ញាស្ស
 វេយ្យករណាយាតិ ។ បុច្ឆ មហារាជ យនាក្ខន្ធសីតិ ។
 យថា នុ ខោ ឥមាទំ កន្តេ បុថុសិប្បាយតនាទំ
 សេយ្យដីទំ ហត្តារោហា អស្សារោហា វេទិកា ធនុក្កហា
 ចេលកា ចលកា បិណ្ឌានាយិកា ឧត្តា រាជបុត្តា
 បក្ខន្តំទោ មហានាតា ស្វរា ចម្មយោទំទោ នាសក-
 បុត្តា អាឡារិកា កប្បកា នហាបកា^(១) ស្វនា មា-
 លាការា វជកា បេសការា នលការា កុម្មតារា
 ភណាកា មុទ្គិកា យោទំ វា បទណាទំបិ ឃីវតនាទំ
 បុថុសិប្បាយតនាទំ តេ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សន្តិដ្ឋិតំ សិប្ប-

១ នហាបិកាទិបិ ទិស្សតិ ។

សាមញ្ញនិយមសូត្រ ការប្តូរអំពីផលនៃសមណប្បដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង

ដូច្នេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស បើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើឲ្យកាស
ដើម្បីព្យាករណ៍ (ដោះ) ប្រស្នារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គបាន ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងតប្បវិរូល
សួរខ្ញុំហេតុនីមួយ គ្រាន់តែជាលេសគ្រឿងអាងនឹងព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា បតិគ្រមហារាជ បើទ្រង់ប្រាថ្នានឹងសួរខ្ញុំប្រស្នាណា
សូមទ្រង់សួរមកកុះ ។ ព្រះរាជាទ្រង់សួរថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
ដូចជាសិល្បៈសម្រាប់បង្កើតផល មានប្រមាណច្រើនទាំងនេះ បានដល់
សិល្បៈរបស់បុគ្គលនោះ ។ គឺសិល្បៈរបស់ពួកបុគ្គលអ្នកកាន់ការខាងដំរី
អ្នកកាន់ការខាងសេះ អ្នកកាន់ការខាងរថ ពួកខាន់ធ្ម ពួកអ្នកកាន់ទង់ដ៏យ
(មុខ) ពួកអ្នកចាត់ទ័ព ពួកអ្នកបញ្ជូនស្បៀង ពួកព្រះរាជបុត្រអ្នកពុះពារ
(ចូលសង្គ្រាម) ពួកអ្នកសុះចូលទៅ ក្នុងសង្គ្រាម (អ្នកយកអាសា) ពួក
យោធាអ្នកអង្គអាច ពួកសេនាអ្នកភ្ញៀវភ្នំ ពួកយោធាអ្នកពាក់អាវក្រោះ
ពួកកូននៃជនជាទាសៈ (ជាទីស្រឡាញ់របស់ទៅហាយនាយ) ពួកអ្នកធ្វើ
នំ ពួកជាងអ្នកកោរកាត់ ពួកអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ពួកអ្នកធ្វើអាហារ ពួកជាងក្រុង
ផ្កា ពួកជាងជ្រលក ពួកជាងតម្បាញ ពួកជាងត្បាញផែន ពួកជាងស្នូនផ្កា
ពួកអ្នកចេះលេខទូន ពួកអ្នកចេះរាប់ដោយម្រាមដៃទេ ពុំទោះសោត
សិល្បៈសម្រាប់បង្កើតផល មានប្រមាណច្រើនណាមួយដទៃទៀត ដែល
មានវេបយ៉ាងនេះក្តី បុគ្គលទាំងនោះ រមែងចិញ្ចឹមជីវិតអាស្រ័យខ្ញុំផល

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិកាយស្ស សីលក្ខន្ធក្រោ

ដលី ឧបជ្ឈន្តំ តេ តេន អត្តានំ សុខេន្តំ បិណេន្តំ

មាតាបិតារេ សុខេន្តំ បិណេន្តំ បត្តនារំ សុខេន្តំ បិណេន្តំ

មិត្តាមិត្តេ សុខេន្តំ បិណេន្តំ សមណាព្រាហ្មណោសុ ឧទ្ធ-

ភ័ក្តំ ទិក្ខុណំ បតិដ្ឋបេន្តំ សោវភ័ក្តំ សុខវិចាកំ សត្ត-

សំវត្តន្តំកំ សក្កា នុ ខោ កន្លេ ឃីមេរ^(១) ទិដ្ឋេវ ធម្ម

សន្តិដ្ឋកំ សាមញ្ញដលី បញ្ចបេន្តំ ។ អភិជាតាសំ

លោភំ មហារាជ ឥមំ បញ្ចំ អញ្ញេបិ សមណាព្រាហ្មណោ

បុត្តតាតំ ។ អភិជាតាមហិ កន្លេ ឥមំ បញ្ចំ អញ្ញេ

សមណាព្រាហ្មណោ បុត្តតាតំ ។ យថា កុដិ បទ តេ

១ ឧ. ឃីមេរំ ។

សុត្តន្តបិដក ទី១៧ វិយាសិកាយ សីលបុគ្គល

របស់សិល្បៈ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន បុគ្គលទាំងនោះ
 រមែងធ្វើខ្លួន ឲ្យដល់នូវសេចក្តីសុខ ឲ្យពេញលេញ (ដោយកម្លាំងកាយ
 កម្លាំងប្រាជ្ញា) រមែងធ្វើមាតាបិតា ឲ្យដល់នូវសេចក្តីសុខ ឲ្យពេញលេញ
 រមែងធ្វើបុត្រភរិយា ឲ្យដល់នូវសេចក្តីសុខ ឲ្យពេញលេញ រមែងធ្វើ
 មិត្តភាមិត្រូវ ឲ្យដល់នូវសេចក្តីសុខ ឲ្យពេញលេញ រមែងញ៉ាំងទ្ខុណា-
 បាន ដែលមានផលខ្ពស់ ជាទានគួរដល់នូវភរិយាកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ជា
 ទានមានផលនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ជាទានញ៉ាំងធម៌^(១) ទាំង ១០ ដ៏ប្រសើរ
 ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយល្អ ឲ្យតម្កល់ចំពោះសមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
 ដោយសិល្បៈនោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គអាចនឹងបញ្ចក្ខន្ធដល
 នៃសមណប្បដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដូចយ៉ាង
 ផលសិល្បៈនោះបានដែរឬទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា បពិត្រមហារាជ
 ក្រែងមហារាជ បានសួរព្រះស្តេចនេះ នឹងសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដទៃ
 ជ្រាបច្បាស់ហើយឬ ។ ព្រះរាជាគ្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា
 ប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គបានសួរព្រះស្តេចនេះនឹងសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដទៃ
 ដឹងច្បាស់ហើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា បពិត្រមហារាជ ចុះសមណៈ
 នឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ ដោះស្រាយដោយប្រការ ដូចម្តេចខ្លះ បើ

១ ធម៌ទាំង ១០ ជាទិព្វ តិរូប លម្អេង ភ្លឺន រល ធិរុញ អាយុ វណ្ណៈ សុខ យល អធិបតិ ។

សាមញ្ញវិស័យសុត្តន្ត ប្បណារិកោ

មហារាជ ព្យាករឹសុ សចេ តេ អកុរុ កាសស្ស្គតិ ។ ន
 ខោ មេ កន្តេ កុយត្តស្ស្គ កតវា និសំដ្ឋោ កតវន្តរោ
 វតិ ។ តេនហិ មហារាជ កាសស្ស្គតិ ។

(៧២) ឯកមិទាហំ កន្តេ សមយំ យេន ប្បណោ
 កស្ស្គោ តេនុបសង្កមី ឧបសង្កមិត្វា ប្បណោន កស្ស្គ-
 បេន សទ្ធិ សម្មោទី សម្មោទន្តយំ កមិ សារាណីយំ
 វិតិសារត្វា ឯកមន្តំ និសំដី ឯកមន្តំ និសំដ្ឋោ ខោ
 អហំ កន្តេ ប្បណំ កស្ស្គបំ ឯតទរោចិ យថា នុ ខោ
 ឥមាទំ កោ កស្ស្គប បុថុសិប្បាយតនាទំ សេយ្យដិទំ
 ហត្តារោហា អស្សារោហា វិថីកា ធនុត្តហា ចេលកា
 ចលកា បិណ្ឌាទាយិកា ឧត្តា រាជបុត្តា បក្ខន្តិនោ

សាមញ្ញនិលសូត្រ វិទះរបស់គ្រូឈ្មោះបូណ៌

មហារាជ មិនទើសទាល់ទេ សូមមហារាជឆ្លើយមក ។ ព្រះរាជាគ្រាបបង្គំ
ទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ព្រះមានព្រះភាគ ឬបុគ្គលដែល
មានសភាពដូចជាព្រះមានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងទីណា ទីនោះខ្ញុំព្រះអង្គ
មិនមានសេចក្តីទើសទាល់ទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា បពិត្រមហារាជ
បើដូច្នោះ សូមមហារាជ ទ្រង់មានព្រះរាជទុក្ខារមកចុះ ។

(៧៤) ព្រះរាជាគ្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្នុងក្រុង
រាជគ្រឹះនេះ សម័យមួយ ខ្ញុំព្រះអង្គបានចូលទៅរកគ្រូឈ្មោះបូណ៌កស្សប
លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យរក់ទាក់សំណេះសំណាល ជាមួយ
នឹងគ្រូឈ្មោះបូណ៌កស្សប លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យ
ដែលគួររលឹក លួចឱ្យកើតសេចក្តីសិទ្ធិស្មាលហើយ ក៏បានអង្គុយក្នុងទី
សមគួរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន លុះខ្ញុំព្រះអង្គអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏
ផ្តើមពាក្យសួរដូច្នោះ ទៅនឹងគ្រូឈ្មោះបូណ៌កស្សបថា បពិត្រលោកកស្សប
ដ៏ចំរើន ដូចជាសិល្បៈសម្រាប់បង្កើតផលមានប្រមាណច្រើនទាំងនេះ គឺ
សិល្បៈរបស់ពួកបុគ្គលអ្នកដំរី(១) អ្នកដំរីសេះ(២) អ្នកកាន់ការខាងរថ
ពួកខាងឆ្នូ ពួកអ្នកកាន់ទង្គិជ័យ (មុខ) ពួកអ្នកចាត់ទ័ព ពួកអ្នកបញ្ជូន
ស្បៀង ពួកព្រះរាជបតីអ្នកពុះពារ (លុកចូលក្នុងស្រ្តីម) ពួកអ្នកស្ទុះ

១-២ អង្គរថា ថា អ្នកថែរក្សាដំរីសេះ កំរាប់បញ្ជូនផលពួកនេះទាំងអស់ ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិយស្ស សីលកុស្តវគ្គោ

មហានិកា ស្ស ចម្មយោធិនោ នាសកប្បត្តា អាឡារិ-

កា កប្បកា នហាមកា សុទា មាលាការា រជីកា

បេសការា នលការា កុម្មការា កណាកា មុដ្ឋិកា

យានិ វា ចនោធិបំ វិវិកតានិ បុដ្ឋសិប្បាយតនានិ តេ

ដិដ្ឋេ វ ធម្មេ សុដ្ឋដ្ឋិកំ សិប្បដលំ ឧបដ្ឋិដ្ឋំ តេ តេន

អត្តានំ សុខេនំ បិណេនំ មាតាបិតារា សុខេនំ បិណេនំ

បុត្តានំ សុខេនំ បិណេនំ មិត្តាមត្រេ សុខេនំ បិណេនំ

សមណាប្រាហ្មណេសុ ឧទ្ធុត្តិកំ ទត្តិណំ បតិដ្ឋបេនំ

សោវត្តិកំ សុខវិចារិកំ សក្កសិក្កនិកំ សក្កា នុ ទោ

កោ កិស្សប វិវមេ ដិដ្ឋេ វ ធម្មេ សុដ្ឋដ្ឋិកំ សាមព្វា-

សុត្តន្តបិដក ទ័យដកាយ សីលចូន្ណវគ្គ

ចូលសម្រុកក្នុងសង្គ្រាម ពួកយោធាអ្នកអង្គអាច ពួកសេនាអ្នកភ្ញៀវក្លា
 ពួកយោធាអ្នកពាក់គ្រឿងគ្រោះ ពួកកូននៃជនជាទាសៈ (ជាទីស្រឡាញ់
 របស់ចៅហ្វាយនាយ) ពួកអ្នកធ្វើនំ ពួកជាងអ្នកកោរកាត់ ពួកអ្នកផតទឹក
 ពួកអ្នកធ្វើអាហារ ពួកជាងក្រុងផ្កា ពួកជាងជ្រលក់ ពួកជាងតម្បាញ
 ពួកជាងត្បាញផែង ពួកស្លូនឆាំង ពួកអ្នកចេះលេខនព្វន្ត ពួកអ្នកចេះគិត
 ដោយម្រាមដៃទេ ពុំនោះសោត សិល្បៈសម្រាប់បង្កើតផលមានប្រមាណ
 ច្រើនឯណានីមួយដទៃទៀត ដែលមានបែបយ៉ាងនេះ បុគ្គលទាំងនោះ
 រមែងចិញ្ចឹមជីវិតអាស្រ័យនូវផលរបស់សិល្បៈ ដែលឃើញច្បាស់ដោយ
 ខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន បុគ្គលទាំងនោះ រមែងធ្វើខ្លួនឲ្យដល់នូវសេចក្តីសុខ
 ឲ្យពេញលេញ រមែងធ្វើមាតាបិតា ឲ្យដល់នូវសេចក្តីសុខ ឲ្យពេញលេញ
 រមែងធ្វើបុត្រភរិយាឲ្យដល់នូវសេចក្តីសុខ ឲ្យពេញលេញ រមែងធ្វើមិត្តភា-
 មាត្រឲ្យដល់នូវសេចក្តីសុខ ឲ្យពេញលេញ រមែងញ៉ាំងទុក្ខណា ទានដែល
 មានផលខ្ពស់ ជាទានក្នុងរយៈកិរិយាកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ជាទានមានផលនាំ
 មកនូវសេចក្តីសុខ ជាទានញ៉ាំងធម៌ទាំង ១០ ដ៏ប្រសើរ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយ
 ល្អ ឲ្យតម្កល់នៅក្នុងសមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដោយសិល្បៈនោះ
 បតិត្រលោកកស្សបដ៏ចំរើន លោកអាចនឹងបញ្ចក្ខន្ធនូវផលនៃសមណប្បដិ-
 បត្តិ(៦) ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដូចយ៉ាងផលសិល្បៈ

១ សាមញ្ញផល ធិផលផ្តុសប្បជាអាធិសង្ឃនៃអ្នកបួសពុទ្ធសាសនា ។

សម័ត្តនិលសុត្តេ ប្បណវិកោ

ដលំ បញ្ចបេតុន្តំ ឯវំ វុត្តេ កន្តោ ប្បណោ កស្សុហោ មិ
 ឯតទរោច ករោតោ^(១) ខោ មហារាជ កាយតោ ជំនុ-
 តោ ធនាបយតោ បចតោ បទាបយតោ សោចយតោ
 សោទាបយតោ កិលមយតោ កិលមាបយតោ ដន្តតោ
 ដន្តាបយតោ ចាណមតិចាបយតោ^(២) អទិទ្ធិំ អាទិយ-
 តោ សទ្ធិំ ជំនុតោ ជំល្វាបំ ហារតោ ឯកាតាវតិ ករោ-
 តោ បរិបន្តោ តិដ្ឋតោ បរទារំ កច្ចតោ មុសា កណាតោ
 ករតោ ន ករិយតិ ចាបំ ខុរិយន្តោ ន ចេបំ ចក្កេន
 យោ ឥមិស្សា បរិយា ចាណោ ឯកំ មិសខលំ ឯកំ
 មិសបុញ្ញំ ករិយ្យ នត្តិ តតោនិទានំ ចាបំ នត្តិ ចាបស្ស
 អាគមោ នត្តិណារោបិ កង្កាយ តិវំ កច្ចេយ្យ ហនន្តោ

១ ១. ករោតោ ។ ២ ១. បាចយតោ សោចយតោ កិលមយតោ ដន្តតោ ដន្តាបយតោ
 បណំ អតិមាបយតោ ។ ម. ចាណមតិចាបយតោ ។

សាមញ្ញនិលសូត្រ វិទះរបស់គ្រូឈ្មោះបូណ៌

នោះបានដែរឬ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គស្នូរយ៉ាងនេះ
ហើយ គ្រូឈ្មោះបូណ៌កស្រប ឆ្លើយដូច្នោះនឹងខ្ញុំព្រះអង្គថា បពិត្រមហាករុណ
បុគ្គលធ្វើបាបដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃធ្វើ កាត់(នូវអាយុវៈមានដៃ
ជាដើម) របស់អ្នកដទៃដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃកាត់ បៀតបៀនគេ
ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃបៀតបៀន ធ្វើអ្នកដទៃសោកសៅដោយ
ខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃធ្វើឲ្យគេសោកសៅ ធ្វើអ្នកដទៃលំបាកដោយ
ខ្លួនឯងឬប្រើអ្នកដទៃធ្វើឲ្យគេលំបាក អន្ទះអវ័ន្ទដោយខ្លួនឯង ឬធ្វើគេឲ្យ
អន្ទះអវ័ន្ទ សម្លាប់សត្វដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃសម្លាប់ កាន់យកនូវ
ទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ កាត់នូវទ័ត(នៃផ្ទះ) ឬនូវពួកអ្នកស្រុក ឬនយក
ទ្រព្យតែផ្ទះ ១ ឈរចាំក្បែរផ្លូវ (ដើម្បីដណ្តើមយកទ្រព្យ) លួចប្រពន្ធនៃ
បុគ្គលដទៃ ពោលពាក្យកុហក ឈ្មោះថា មិនបានធ្វើបាបទេ មួយទៀត
បើបុគ្គលណា ធ្វើនូវសត្វទាំងឡាយលើផែនដីនេះ ឲ្យមានគំនរសាច់តែមួយ
ឲ្យមានពន្ធកនៃសាច់តែមួយ ដោយគ្រឿងចក្រមានខ្នងកងដ៏មុតដូជាកាំបិត
កោរ បាបដែលមានអំពើនោះជាហេតុមិនមាន (ដល់បុគ្គលអ្នកធ្វើនោះ) ទេ
អំពើបាបក៏មិនឲ្យផល (ដល់បុគ្គលនោះឡើយ) នោះបើបុគ្គលធ្លាក់ទៅកាន់
ក្រើយខាងស្តាំនៃទន្លេគង្គាលើយកប្តីសម្លាប់សត្វដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នក

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិកាយស្ស សីលកុទ្ធុវគ្គោ

យាតេន្តោ ជំន្តោ ទេនាបេន្តោ បចេន្តោ បពាបេន្តោ^(១)
 នត្ថំ តតោនំនាមំ ពាបំ នត្ថំ ពាបស្ស អាគមោ ឧត្តរព្វេ-
 បំ កង្កាយ ភី កត្តេយ្យ ទទេន្តោ ទនាបេន្តោ^(២) យជេន្តោ
 យជាបេន្តោ នត្ថំ តតោនំនាមំ បុញ្ញំ នត្ថំ បុញ្ញស្ស
 អាគមោ នាទេន ទមេន សំយមេន សច្ចវចេន^(៣) នត្ថំ
 តតោនំនាមំ បុញ្ញំ នត្ថំ បុញ្ញស្ស អាគមោតំ វត្ថំ ខោ
 មេ កន្តេ ប្បវេណា កស្សុចោ សន្និដ្ឋិតិំ សាមពាដលំ
 បុដ្ឋោ សមាដោ អភិវិយំ ព្យាកាសិ សេយ្យថាបំ កន្តេ
 អម្ពំ វ បុដ្ឋោ លតុដំ ព្យាករេយ្យ លតុដំ វ បុដ្ឋោ
 អម្ពំ ព្យាករេយ្យ វិវេទំ ខោ មេ កន្តេ ប្បវេណា កស្សុ-
 ចោ សន្និដ្ឋិតិំ សាមពាដលំ បុដ្ឋោ សមាដោ អភិវិយំ

១ ឧ. បេន្តោ ។ ២ ឧ. ម. វាបេន្តោ ។ ៣ ឧ. ម. សច្ចវិដ្ឋេន ។

សុត្តន្តបិដក ទិយនិកាយ សិលត្ថនិទាន

ដទៃឲ្យសម្លាប់ កាត់ (នូវអវយវៈមានដៃជាំដើម) ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នក
 ដទៃឲ្យកាត់ បៀតបៀនគេ ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យបៀតបៀន
 បាបដែលមានអំពើនោះជាហេតុ មិនមាន (ដល់បុគ្គលអ្នកធ្វើនោះ) ទេ អំពើ
 បាបក៏មិនឲ្យផល (ដល់បុគ្គលនោះឡើយ) ទោះបីបុគ្គលឆ្លងទៅកាន់គ្រើយ
 ខាងឆ្វេងនៃទន្លេគង្គាហើយឲ្យបានដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យឲ្យ បូជា
 ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យបូជា បុណ្យដែលមានអំពើនោះជាហេតុ
 មិនមាន (ដល់បុគ្គលអ្នកធ្វើនោះ) ទេ អំពើបុណ្យមិនឲ្យផល (ដល់បុគ្គល
 នោះឡើយ) បុគ្គលធ្វើកុសលដោយឲ្យបាន ដោយទូន្មាននូវឥន្ទ្រិយ ដោយ
 សង្រួមកាយវាចា ដោយពោលពាក្យសច្ចៈ បុណ្យដែលមានអំពើនោះជា
 ហេតុ មិនមាន (ដល់បុគ្គលអ្នកធ្វើនោះ) ទេ អំពើបុណ្យមិនឲ្យផល (ដល់
 បុគ្គលនោះឡើយ) បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន គ្រូឈ្មោះបូរណកស្សប កាល
 ដែលខ្ញុំព្រះអង្គ សួររកផលសមណប្បដិបត្តិដែលឃើញច្បាស់ ដោយខ្លួន
 ឯង ដោយប្រការដូច្នោះហើយ ក៏បែរជាដោះស្រាយ ដោយអភិរិយវាទ
 (ពោលឃាត់អំពើបុណ្យបាប) បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ប្រៀបដូចបុគ្គល
 ដែលគេសួរពីដើមស្វាយ បែរជាប្រាប់នូវដើមខ្នុរសម្បវិញ ឬគេសួរពី
 ដើមខ្នុរសម្ប បែរជាប្រាប់នូវដើមស្វាយវិញ បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
 គ្រូឈ្មោះបូរណកស្សប កាលខ្ញុំព្រះអង្គសួររកផលនៃសមណប្បដិបត្តិដែល

សមញ្ញនិលសុត្តេ មហាលោក

ឡា កាសំ ភស្មំ មយ្ហំ កន្តេ ឯតទហោសំ កកំ ហំ
 ធាម មាទិសោ សមណំ វា ព្រហ្មណំ វា វិជិតេ
 វសន្តំ អបសាទេតត្ថំ មញ្ញោយ្យតំ សោ ខោ អហំ កន្តេ
 បូណស្មំ កស្មបស្មំ កាសំតំ នេវ អភំនម្ហំ នប្ប-
 ជិក្កោសី អនភំនម្ហិត្តា អប្បជិក្កោសិត្តា អនត្តមហោ
 អនត្តមនវាទំ អនិច្ឆារត្តា តមេវ វាទំ អនត្តលាម្ពោ
 អនិក្ករដ្ឋោ ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមី ។

(៧៥) ឯកមិទាហំ កន្តេ សមយំ យេន មក្ខលំ
 តោសាលោ តេនុបសង្កមី ឧបសង្កមិត្តា មក្ខលំនា
 តោសាលេន^(១) សន្តិំ សម្មោទី សម្មោទិយំ កកំ
 សារណំយំ វិតិសារត្តា ឯកមន្តំ និសីទំ ឯកមន្តំ
 និសីទ្ធោ ខោ អហំ កន្តេ មក្ខលំ តោសាលំ ឯតទវេចំ
 យថា នុ ខោ វេមាទិ កោ តោសាល បុត្តសិប្បាយតនាទិ
 ។ បេ ។ សក្កា នុ ខោ តោសាល ឯវមេវ ទិដ្ឋេ ។

១ ១ មក្ខលំតោសាលេន ។

សាមញ្ញផលសូត្រ វិទ្យុរថស្ត្រឈ្មោះមក្ខុលី

ឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯងហើយ បែរជាដោះស្រាយ ដោយអភិរយវេទ
 ទៅវិញ ក៏ដូច្នោះដែរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីរិះគិត
 ដូច្នោះថា បុគ្គលប្រហែលដូចជាអញ មិនសមបើទៅរាប់អានសមណៈ
 បុព្វាហ្មណ៍ អ្នកនៅអាស្រ័យក្នុងវ័ងន ដែលជាបុគ្គលគួរបៀតបៀន
 សោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានត្រេកអរ មិនបានឃាត់
 ហាម នូវភាសិតរបស់គ្រូឈ្មោះបូណកស្សបឡើយ លុះខ្ញុំព្រះអង្គមិន
 បានត្រេកអរ មិនបានឃាត់ហាម មានសេចក្តីតូចចិត្ត តែមិនបានបញ្ចេញ
 វត្ថុសំដែងនូវសេចក្តីតូចចិត្ត មិនបានកាន់តាម មិនបានយកចិត្តទុកដាក់
 នឹងវត្ថុនោះទេ ហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ។

(៧៥) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះ សម័យមួយ ខ្ញុំព្រះ
 អង្គចូលទៅរកគ្រូឈ្មោះមក្ខុលីគោសាល លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ពោល
 ពាក្យរក់ទាក់សំណេះសំណាល ជាមួយនឹងគ្រូឈ្មោះមក្ខុលីគោសាល លុះ
 បញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួររលឹក ល្មមឲ្យកើតសេចក្តី
 សិទ្ធស្នាលហើយ ក៏បានអង្គុយក្នុងទីសមគួរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លុះខ្ញុំ
 ព្រះអង្គអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ផ្តើមពាក្យសួរដូច្នោះទៅនឹងគ្រូឈ្មោះ
 មក្ខុលីគោសាលថា បពិត្រលោកគោសាលដ៏ចម្រើន ដូចជាសិល្បៈសម្រាប់
 បង្កើតផលមានប្រមាណច្រើនទាំងនេះ ។ បេ ។ បពិត្រលោកគោសាល

សុត្តន្តបិដកេ វិយាភិកាយស្ស សីលច្ចុទ្ទវគ្គោ

ធម្មេ សន្តិដ្ឋកំ សាមញ្ញាដលំ បញ្ចបេនុន្តំ ឃុំ វុត្តេ កន្លេ

មក្កុលំ តោសាលោ មិ ឯតទេវេច នត្តំ មហារាជ ហេតុ

នន្តិ បច្ចយោ សត្តានំ សំកិលេសាយ អហេតុ អប្បច្ច-

យា សត្តា សំកិលេស្សន្តិ នត្តំ ហេតុ នត្តំ បច្ចយោ

សត្តានំ វិស្សន្តិយា អហេតុ អប្បច្ចយា សត្តា វិស្សន្តិ

នត្តំ អត្តការេ នត្តំ បរការេ នត្តំ បុរិសការេ នត្តំ ពលំ

នត្តំ វិរិយំ នត្តំ បុរិសជាមោ នត្តំ បុរិសបរក្កមោ សព្វេ

សុត្តន្តបិដក ទីយនិកាយ សីលបូជន្ត

ដំចំរើន លោកអាចនឹងបញ្ជាក់នូវផលនៃសមណប្បវេណី ដែលឃើញច្បាស់
 ដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដូចយ៉ាងផលសិល្បៈនោះបានដែរឬ បតិក្រព្រះ
 អង្គដំចំរើន កាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គសួរយ៉ាងនេះហើយ គ្រូឈ្មោះមកុលិគោ-
 សាល បានពោលពាក្យដូច្នោះមកនឹងខ្ញុំព្រះអង្គថា បតិក្រមហារាជ ហេតុ
 បច្ច័យនាំឲ្យសៅហ្មង ដល់សត្វទាំងឡាយមិនមានទេ សត្វទាំងឡាយ
 រមែងសៅហ្មងដោយឥតហេតុ ឥតបច្ច័យ ហេតុបច្ច័យនាំឲ្យបរិសុទ្ធដល់
 សត្វទាំងឡាយមិនមានឡើយ សត្វទាំងឡាយ រមែងបរិសុទ្ធដោយឥត
 ហេតុ ឥតបច្ច័យ អំពើរបស់ខ្លួន^(១)ក៏មិនមាន អំពើរបស់អ្នកដទៃ^(២) ក៏មិន
 មាន អំពើរបស់បុរស^(៣)ក៏មិនមាន កម្លាំងក៏មិនមាន ព្យាយាមក៏មិន
 មាន កម្លាំងរបស់បុរសក៏មិនមាន សេចក្តីសង្ឃឹររបស់បុរស^(៤)ក៏មិនមាន

១ អន្តកថា ថា សត្វទាំងឡាយបានអន្តភាពជាទេវតាភ្នំ ជាមារភ្នំ ជាព្រហ្មភ្នំ ជាសារិកោតិភ្នំ
 ជាបច្ឆេកោតិភ្នំ ជាសព្វញ្ញកញ្ញាណភ្នំ ដោយកុសលកម្មដែលខ្លួនបានធ្វើ ឈ្មោះថា អំពើរបស់
 ខ្លួន ។ ២ សត្វទាំងឡាយបានទូរគុណធម៌មានរូបល្អក្នុងអន្តភាពជាមនុស្សល្អតដល់ព្រះអរហន្ត
 ជាទីបំផុត ក៏ព្រោះអាស្រ័យនឹងពាក្យទូន្មានប្រៀបប្រដៅរបស់អ្នកដទៃឈ្មោះថា អំពើរបស់អ្នក
 ដទៃ ។ ៣ សត្វទាំងឡាយបានសម្បត្តិដ៏ប្រសើរ ដោយអំពើនឹងព្យាយាមរបស់បុរស ឈ្មោះ
 ថា អំពើរបស់បុរស ។ ៤ ពាក្យទាំង ៥ នេះ ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរគ្នា មានសេចក្តីដូចគ្នាតែម្យ៉ាង។

សមញ្ញនិលសុត្តេ មហានិកាយ

សត្តា សព្វ ចារណា សព្វ ក្ខតា សព្វ ដីកា អវសា

អពលា អរិយា និយតិសង្កតិការិយវិណាតា ធល្យោក-

ភិជាតិសុ សុខញ្ច ទុក្ខញ្ច^(១) បដិសំវេទេន្តិ ធុទ្ធស

ខោ បដិមាជិ មហារាជ^(២) យោ និប្បមុខសតស-

ហាស្សានិ សង្កិ ច សតានិ ធម៌ សតានិ^(៣) បញ្ច-

ច កម្មនោ សតានិ បញ្ច ច កម្មានិ តិណិ ច

កម្មានិ កម្មេ ច ឧបខ្សកម្មេ^(៤) ច ទ្ធិដ្ឋិបដិបទា

១ ខ. ធល្យោកិភិជាតិសុ សុខទុក្ខំ ។ ២ ខ. ប. មហារាជានិ បាហេ ន វិស្សុតិ ។
៣ ខ. សង្កិញ្ច សតានិ ធម៌ សតានិ ។ ៤ ខ. ម. អធិកម្មេ ។

សម្មាសម្ពុទ្ធិសូត្រ វិទ្យុវេយ្យាករណ៍

សត្វទាំងអស់ (មានសត្វខ្ពស់ គោ លា ជាដើម) បុណៈទាំងអស់^(១) កូត
 ទាំងអស់ (មានសត្វកើតក្នុងស្រោមស៊ុតជាដើម) ដីវៈគឺធាតុជាតិទាំងអស់
 ឥតមានអំណាច ឥតមានកម្លាំង ឥតមានព្យាយាម(ក្នុងការធ្វើឲ្យសៅហ្មង
 ឬបរិសុទ្ធ) មានសេចក្តីប្រែប្រួលដោយនិយតិទ័ន្តសន្តតិ ទ័ន្តសភាវៈ^(២)
 តាំងនៅក្នុងអភិជាតិទាំង ៦ ហើយវែមន៍ទទួលសុខនឹងទុក្ខ បពិត្រមហាវាជ
 ឯកំណើតដែលជាប្រធាន^(៣) មានចំនួន ១ លាន ៤ វៃសន ៦ ពាន់ ៦ រយ
 ទាំងនេះក្តី កម្មទាំង ៥០០ ក្តី កម្មទាំង ៥ ក្តី កម្មទាំង ៣ ក្តី កម្មគឺកាយ-
 កម្មនឹងវិបិកម្មក្តី កម្មពាក់កណ្តាល គឺមនោកម្មក្តី បដិបទាទាំង ៦២ ក្តី

១ សត្វដែលមានជីវិត ១ គឺរូបនីវិតិវិជ្ជិយ បានដល់អសញ្ញិសត្វ សត្វដែលមានជីវិត ២
 គឺចក្ខុវិជ្ជិយ ១ សោតិវិជ្ជិយ ១ បានដល់រូបព្រហ្ម ១៤ ដាន់ រៀបលែងអសញ្ញិព្រហ្មចេញ ។ ២
 សេចក្តីដិតស្និទ្ធមិនបែកឆ្ងាយ ប្រៀបដូចដុំថ្មដែលមិនប្រេះបាក់ឈ្មោះថា និយតិ ។ ការ
 គ្រាប់ផ្កាភ័ក្ត្រក្នុងអភិជាតិទាំង ៦ ឈ្មោះថា សន្តតិ ។ ធម្មតាដែលកើតឡើងដូច ៗ គ្នា ឈ្មោះ
 ថា សភាវៈ ប្រៀបដូចបន្ទាដែលស្រូបឯង ផ្សែងដ៏មានសណ្ឋានមូលដោយខ្លួនឯង សត្វត្រីចបក្សី
 ទាំងពួងមានរូបរាងវិចិត្រផ្សេង ៗ ដោយធម្មតាឯង យ៉ាងណាមិញ លោកទាំងអស់មានសេចក្តី
 ប្រែប្រួលទៅជាស្លឹកឈើ ៗ មិនបាច់អាស្រ័យហេតុបច្ច័យឡើយ ប្រៀបដូចបន្ទាដើម យ៉ាង
 នោះឯង ឈ្មោះថា សភាវៈ ។ ៣ មានកំណើត មនុស្ស តិរច្ឆាន ឫត្រិយ៍ និព្វាណ្ឌ
 ជាដើម ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិយស្ស សីលក្កន្តវគ្គោ

ទ្ធិដ្ឋន្តរកប្បា ធន្យាភិជាតិយោ អដ្ឋបុរិសក្កមិយោ ឯក្កន-

បញ្ញាស អាជីវកសតេ ឯក្កនបញ្ញាស បរិញ្ញជកសតេ

ឯក្កនបញ្ញាស ធាតវិសសតេ^(១) វិសេ វត្ថុយសតេ តិ-

សេ វិវាយសតេ ធនីសវដោធាតុយោ សត្តសញ្ញកញ្ញា ស-

តអសញ្ញកញ្ញា សត្តនិកណ្ឌិកញ្ញា សត្តនេវិ សត្តមនុស្សា

សត្តបិសាចា^(២) សត្តសរា សត្តបវិជា សត្តបវិជសតានិ

១ ឧ ម. តាណាវសសតេ ។ ២ ឧ. សត្តបេសាចា ។

សុត្តន្តបិដក វិយាសិកាយ សីលក្កន្តវគ្គ

អន្តរកប្ប(១)ទាំង៦២ក្តី អភិជាតិ(២)ទាំង ៦ បុរិសក្ខម(៣)ទាំង ៨ ពួកអា-
 ជីវកៈទាំង ១៤៧ ពួកបរិព្វាជកទាំង ១៤៧ លំនៅនៃនាគទាំង ១៤៧
 ឥន្ទ្រិយទាំង ១២០ នរកទាំង ១៣០ ធាតុដែលប្រកបដោយគុណ្ឌី(មាន
 ខ្នងដៃខ្នងជើងជាដើម) ទាំង៣៦ពួក គភីនៃសត្វដែលមានសញ្ញា(៤)ទាំង៧
 ពួកគភី (នៃធម្មាជាតិ) ដែលគ្មានសញ្ញា(៥)ទាំង៧ ពួកគភីនៃជាតិដែល
 ដុះអំពីដី (មានអំពៅជាដើម) ទាំង៧ ពួកទេវតាទាំង៧ ពួកមនុស្ស
 ទាំង៧ ពួកបិសាចទាំង ៧ ស្រះទាំង៧ រោងក្នុងទាំង៧ រោងក្នុងទាំង៧០០

១ អន្តិកថា ថា ក្នុងមហាកប្ប ១ មានអន្តរកប្ប ៦៤ តែគ្រូឈ្មោះមក្ខណ៍គោលមិននឹង
 ឮឆ្ងារទេ បានជាគោលថា៖ ២ - ២ ឯអភិជាតិទាំង ៦ នោះ គឺកណ្តារិជាតិ (ជាតិខ្មៅ)
 បានដល់ព្រានម្រឹតព្រានបក្សីជាដើម ១ និលភិជាតិ (ជាតិខៀវ) បានដល់ក្បូរដែលប្លូសក្នុងព្រះ
 ពុទ្ធសាសនា ១ លោហិជាតិ (ជាតិក្រហម) បានដល់ពួកនិគ្រល្ល ១ ហលិទ្ធកិជាតិ
 (ជាតិលឿងដូចមៀត) បានដល់ពួកអចេលកសារីក ១ សុញ្ញភិជាតិ (ជាតិស) បានដល់ពួក
 អាជីវក ១ បរមសុញ្ញភិជាតិ (ជាតិសណ្តាល) បានដល់ជនជាតិគោត្រ ខឹងរិច្ចគោត្រជា
 ដើម ១ ។ ៣ ឯបុរិសក្ខមទាំង ៨ នោះ គឺមនុស្សមិ (កាលដែលនៅល្ងង់ខ្មៅ) បានដល់
 ទារកដែលទើបប្រសូតមកបាន ៧ ថ្ងៃនៅល្ងង់រង្វេង ១ ទិដ្ឋាក្ខមិ (កាលដែលមានល្បែង) បាន
 ដល់ទារកដែលមកអំពីទុក្ខនិយមស្រែកច្រើន ឬទារកដែលមកពីសុគតិ រលឹកឃើញសុគតិហើយ
 សើចរិករាយសប្បាយច្រើន ១ បទវិមិសក្ខមិ (កាលទើបរៀនដើរ) បានដល់ទារកដែល
 ទើបចេះកាន់ដៃអាតាបិទារៀនដើរ ១ ឧដុតកក្ខមិ (កាលដែលដើរត្រង់បាន) បានដល់ទារក
 ដែលចេះដើររឹងប៉ឹងហើយ ១ សេត្តក្ខមិ (កាលដែលសិក្សាសិល្បៈ) ១ សមណក្ខមិ (កាល
 ដែលចេញប្លូស) ១ និទ្ធក្ខមិ (កាលដែលរៀនសិល្បៈអំពីសំណាក់អាចារ្យចេះដឹងស្រេចហើយ) ១
 បន្តក្ខមិ (កាលប្លូសហើយត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត ឬប្រតិបត្តិធម៌ ឬកសំគ្រាំគ្រា) ១ ។ ៤ សត្វ
 ដែលមានសញ្ញា ៧ នោះ គឺឧដ្ឋ ១ គោ ១ លា ១ ពពែ ១ សត្វបិណ្ឌិម ១ ម្រឹត ១ ក្របី ១ ។
 ៥ ធម្មាជាតិ ៧ នោះ គឺស្រូវសាលី ១ ស្រូវឡាយ ១ ស្រូវដំណើប ១ ស្រងៃ ១ កន្ទុយដី ១
 ស្លុយ ១ តែលលក ១ ។

សាមញ្ញផលសុត្តេ មច្ចុលំវិភោ

សត្តបទាតា សត្តបទាតសតានិ សត្តសុបិមា សត្តសុបិ.
 ធនសតានិ ចុល្លាសីតិមហាកប្បិទោ^(១) សតសហស្សានិ
 យានិ ពាលេ ច បណ្ឌិតេ ច សន្នាវត្តា សំសវត្តា
 ទុក្ខស្សន្នំ ករិស្សន្នំ តត្ថ ធនត្ថ ឥមិនាហំ សីលេន វា
 វត្តន វា តថេន វា ព្រហ្មចរិយេន វា អបរិបក្កំ វា
 កម្មំ បរិទាចេស្សាមិ បរិបក្កំ វា កម្មំ ដុស្សា
 ដុស្សា^(២) ព្យន្តិករិស្សាមិតិ ហោរំ ធនត្ថ ទោណាមិតេ
 សុខទុក្ខេ បរិយន្តកតេ សីសារេ ធនត្ថ ហានវឌ្ឍនេ^(៣)
 ធនត្ថ ឧក្កំសាវក្កំសេ សេយ្យថាមិ ធាម សត្តកុលេ
 ខិត្តេ និព្វេវិយមាធមេវ បលេតិ វិវេវ ពាលេ ច បណ្ឌិ-
 តេ ច សន្នាវត្តា សំសវត្តា ទុក្ខស្សន្នំ ករិស្សន្នំតិ ឥត្តំ

១ ឧ. ចុល្លាសីតិមហាកប្បិទោ ។ ២ ឧ. ម. ដុស្ស ដុស្ស ។ ៣ ឧ. ម. ហាយវឌ្ឍនេ ។

សាមញ្ញផលសូត្រ វិទ្យារបស់គ្រូឈ្មោះមច្ចុលី

ជ្រោះធំទាំង ៧ ជ្រោះតូចទាំង ៧០០ សុបិនធំទាំង ៧ សុបិនតូចទាំង
 ៧០០ ជនពាលក្តី ជនជាបណ្ឌិតក្តី អន្ទោលទៅ គ្រាចំរង្កាត់ទៅ (ក្នុងវដ្ត-
 សំសារ) អស់កាលចំនួន ៨ លានចុល្យមហាកប្បហើយនឹងធ្វើនូវទីបំផុតនៃ
 ទុក្ខបាន បុគ្គលកំណត់ទុកថា អាត្មាអញនឹងញ៉ាំងកម្មដែលមិនទាន់ចាស់
 ឲ្យចាស់ផង អាត្មាអញបានពាល់ត្រូវរឿយ ។ នូវកម្មដែលចាស់ស្រាប់
 ហើយ ។ ធ្វើឲ្យអស់ទៅផង ដោយសីលនេះក្តី ដោយវត្តនេះក្តី ដោយតបៈ
 នេះក្តី ដោយព្រហ្មចរិយៈនេះក្តី ក្នុងកប្បទាំងឡាយនោះ មិនមានឡើយ
 សេចក្តីសុខទុក្ខដែលធ្វើឲ្យមានទីបំផុត ដូចគេវាល់របស់ (ឲ្យអស់ទៅ)
 ដោយខោណៈ មិនមានក្នុងសំសារវដ្ត ដោយប្រការយ៉ាងនេះឡើយ
 សេចក្តីសាបសូន្យ (នៃសំសាររបស់ជនជាបណ្ឌិត) នឹងសេចក្តីចំរើន (នៃ
 សំសាររបស់ជនពាល) មិនមានឡើយ សេចក្តីលូតលាស់ឡើងនឹងសេចក្តី
 រេចរិល មិនមានឡើយ ប្រៀបដូចរម្មនៃអម្បោះ ដែលគេបោះចោល
 ទៅ រសាយអស់ (ត្រឹមតែកំណត់អម្បោះប៉ុណ្ណោះ) យ៉ាងណាមិញ ជន
 ពាលក្តី ជនជាបណ្ឌិតក្តី ដែលអន្ទោលទៅ គ្រាចំរង្កាត់ទៅ (ក្នុងសំសារ)
 (អស់កំណត់នេះហើយ) នឹងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខបានដូច្នោះឯង បពិត្រ

សុត្តន្តបិដកេ វិយាសិកាយស្ស សីលកុស្តវគ្គោ

ខោ មេ កន្តេ មត្តុលំ តោសាលោ សន្តិដ្ឋកំ សាមញ្ញ-
 ដលំ បុដ្ឋោ សមាទោ សំសារសុទ្ធិំ ព្យាកាសិ សេយ្យ-
 ដាចំ កន្តេ អម្ពំ វា បុដ្ឋោ លតុដិ ព្យាករេយ្យ លតុដិ
 វា បុដ្ឋោ អម្ពំ ព្យាករេយ្យ ឯវមេវ ខោ មេ^(១) កន្តេ មត្តុ-
 លំ តោសាលោ សន្តិដ្ឋកំ សាមញ្ញដលំ បុដ្ឋោ សមាទោ
 សំសារសុទ្ធិំ ព្យាកាសិ តស្ស មហ្មំ កន្តេ ឯតទហោសិ
 កចំ ហំ ឆាម មាទិសោ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា
 វិជិតេ វសន្តំ អបសានេតត្វំ មពោយ្យានំ សោ ខោ
 អហំ កន្តេ មត្តុលំស្ស តោសាលស្ស កាសិនំ នេវ
 អភំនទ្ធិំ ធម្មដិក្កោសី អនភំនទ្ធិត្វា អប្បដិក្កោសិត្វា
 អនត្តមទោ អនត្តមទវាចំ អនិច្ឆារត្វា តមេវ វាចំ
 អនត្តណទោ អនិក្ករេដ្ឋោ^(២) ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមី ។

១ ខ. មេតំ បទំ ៨ វិស្សតិ ។ ២ ខ. អនិក្ករេដ្ឋោ ។ ម. អនិក្ករេដ្ឋោ ។

សុត្តន្តបិដក ទិយនិកាយ សិលត្ថនិទ្ទ

ព្រះអង្គដ៏ចំរើន គ្រូឈ្មោះមក្ខតិកោសាល កាលខ្ញុំព្រះអង្គស្នាក់ផលនៃ
សមណប្បដិបត្តិដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ដោយប្រការដូច្នោះហើយ
ក៏បែរជាដោះស្រាយ នូវសេចក្តីបរិសុទ្ធិនៃសំសារទៅវិញ បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចំរើន ប្រៀបដូចបុគ្គលដែលគេសួរពីដើមស្វាយ ក៏បែរជាប្រាប់នូវ
ដើមខ្លាសម្បវិញ ឬគេសួរពីដើមខ្លាសម្ប បែរជាប្រាប់នូវដើមស្វាយវិញ
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន គ្រូឈ្មោះមក្ខតិកោសាល កាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គ
ស្នាក់ផលនៃសមណប្បដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ហើយបែរ
ជាដោះស្រាយនូវសេចក្តីបរិសុទ្ធិ នៃសំសារទៅវិញ ដូច្នោះឯង បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីរិះគិត ដូច្នោះថា បុគ្គលប្រហែល
អញ មិនសមបើទៅរាប់អានសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ អ្នកនៅពាស្រ័យក្នុង
ដែន ដែលជាបុគ្គលគួរបៀតបៀនសោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
មិនបានត្រេកអរ មិនបានឃាត់ហាមនូវកាសិត របស់គ្រូឈ្មោះមក្ខតិ-
កោសាលឡើយ លុះខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានត្រេកអរ មិនបានឃាត់ហាម ក៏មាន
សេចក្តីតូចចិត្ត តែមិនបានបញ្ចេញវេទា សំដែងនូវសេចក្តីតូចចិត្ត មិន
បានកាន់តាម មិនបានយកចិត្តទុកដាក់នឹងវេទានោះទេ ហើយក៏ក្រោក
ចាកអាសនៈ ចៀសចេញទៅ ។

សាមញ្ញនិលសុត្តន្ត អដិក្ខរិកោ

(៧៦) ឯកមិទាហំ កន្តេ សមយំ យេន អដិកោ

កេសកម្ពលោ^(១) តេនុបសង្កមី ឧបសង្កមិត្វា អដិកេន

កេសកម្ពលេន^(២) សុទ្ធិ សម្មោទី សម្មោទន្តិយំ កថិ

សារាណិយំ វិត្តសារត្វា ឯកមន្តំ ទិសីទី ឯកមន្តំ

ទិសីន្នោ ខោ អហំ កន្តេ អដិកំ កេសកម្ពលំ ឯតទ-

រោចំ យថា នុ ខោ ឥមាទំ កោ អដិក បុប្ផសិប្បាយ-

តនាទំ ។ បេ ។ សក្កា នុ ខោ កោ អដិក ឯវមេវ

ទិដ្ឋេ វ ធម្មេ សុទ្ធិដ្ឋកំ សាមញ្ញេនលំ បព្វាបេ-

តុន្តំ ឯវំ វត្ថេ កន្តេ អដិកោ កេសកម្ពលោ មិ

ឯតទរោច នត្ថំ មហារាជ ទិដ្ឋំ នត្ថំ យដ្ឋំ នត្ថំ ហុតិ

នត្ថំ សុកដទុក្កជាទំ កម្មាទំ ដលំ វិហាកោ

១ ១. កេសកម្ពលំ ។ ២ ១. កេសកម្ពលំនា ។

សាមញ្ញនិលសូត្រ វិទ្យុររបស់គ្រូឈ្មោះអធិត

[៧៦] បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះ សម័យមួយ ខ្ញុំព្រះ
អង្គចូលទៅរកគ្រូឈ្មោះអធិតកេសកម្ពល លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោល
ពាក្យរក់ទាក់សំណេះសំណាល ជាមួយនឹងគ្រូឈ្មោះអធិតកេសកម្ពល
លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួររលឹកល្អមឲ្យកើតសេចក្តី
សិទ្ធស្គាល់ហើយ ក៏បានអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លុះខ្ញុំ
ព្រះអង្គអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ផ្តើមពាក្យសួរដូច្នោះទៅនឹងគ្រូឈ្មោះ
អធិតកេសកម្ពលថា បតិគ្រលោកអធិតដ៏ចម្រើន ដូចជាសិល្បៈសម្រាប់
បង្កើតផលមានប្រមាណច្រើនទាំងនេះ ។ បេ ។ បតិគ្រលោកអធិតដ៏ចម្រើន
លោកម្ចាស់អាចនឹងបញ្ជាក់នូវផលនៃសមណប្បដ្ឋបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់
ដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដូចយ៉ាងផលសិល្បៈនោះបានដែរឬ បតិគ្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គសួរយ៉ាងនេះហើយ គ្រូឈ្មោះអធិត-
កេសកម្ពល ក៏បានពោលពាក្យដូច្នោះ នឹងខ្ញុំព្រះអង្គថា បតិគ្រមហារាជ
ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយ មិនមានផល ការបូជាធំ មិនមានផល ការ
បូជាតូច(១) មិនមានផល ផលនឹងវិបាក(២)នៃកម្មដែលបុគ្គលធ្វើល្អនឹងធ្វើ

• អន្តកថា ថា ព្រៀនសញ្ញាៈដែលធ្វើដឹងភ្ញៀវ ។ ២ ផលដែលព្រូមកលើសលុបហៅថា
ផល ផលដែលប្រហែលនឹងកម្ម ដែលបុគ្គលធ្វើហើយ ហៅថា វិបាក ។

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលកុសុទ្ធា

ទន្តំ អយំ លោកោ ទន្តំ បរលោកោ^(១) ទន្តំ មាតា
 ទន្តំ បិតា ទន្តំ សត្តា ឌីបហិតិកា ទន្តំ លោកេ
 សមណាប្រាហ្មណា សមគុកតា^(២) សម្មាសម្ពុទ្ធិ
 យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ សយំ អភិញ្ញា
 សន្និកត្តា បរេទេន្នំ ពាតុម្មហាក្ខតិកោ អយំ បុរិសោ
 យនា កាលំ ករោតិ បឃី បឃីកាយំ អនុបេតិ
 អនុបេតន្តំ អាចោ អាចោកាយំ អនុបេតិ អនុបេតន្តំ
 តេជោ តេជោកាយំ អនុបេតិ អនុបេតន្តំ វាយោ
 វាយោកាយំ អនុបេតិ អនុបេតន្តំ អាគាសំ ឥន្ទ្រិ
 យានំ សំកម្មន្តំ អាសន្និបញ្ចមា បុរិសោ នំ^(៣) អាណា
 យ កន្ធន្តំ យាវ អាឡាហោ បទានំ បញ្ញាយន្តំ^(៤)
 កាចោតកានំ អដ្ឋិទិ កវន្តំ កស្សន្តា ហុតិយោ

១ ឧ. បរោ លោកោ ។ ២ ឧ. សមគុតា សម្មត្តតានិបិ ទេ បាហិ ទិស្សន្តិ ។
 ៣ ឧ. ម. បរំ ។ ៤ ឧ. អាឡាហោ បទានំ បញ្ញាបេន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក វិយាសិកាយ សីលក្ខន្ធវិគ្គ

អាគ្រក់ មិនមានឡើយ លោកនេះ^(១)មិនមាន លោកខាងមុខ^(២)មិនមាន
 ប្រតិបត្តិខុសប្រតិវក្ខន្ធមាតា មិនមានផល (បុណ្យបាប) ការប្រតិបត្តិខុស
 ប្រតិវក្ខន្ធមាតា មិនមានផល (បុណ្យបាប) សត្វជាឧបបាតិកៈកំណើត មិន
 មាន សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដែលមានសេចក្តីព្រមព្រៀង
 គ្នា ប្រតិបត្តិដោយប្រពៃ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ព្រោះគ្រាស់ដឹងដោយខ្លួនឯង
 ហើយសំដែងឲ្យលោកនេះនឹងលោកខាងមុខ ក៏មិនមានក្នុងលោកឡើយ
 បុរសនេះប្រកបដោយមហាក្ខត្រូប ៤ លុះទទួលមរណកាលក្នុងវេលាណា
 បឋវីធាតុខាងក្នុង ក៏ទៅជាបឋវីធាតុខាងក្រៅ អាប្រាធាតុខាងក្នុង ក៏ទៅ
 ជាអាប្រាធាតុខាងក្រៅ តេជោធាតុខាងក្នុង ក៏ទៅជាតេជោធាតុខាងក្រៅ
 វាយោធាតុខាងក្នុង ក៏ទៅជាវាយោធាតុខាងក្រៅ ឥន្ទ្រិយ (ទាំង៦) ក៏រសាត់
 ផវ័ណ្តតទៅកាន់អាកាស ពួកបុរស (ទាំង ៤ នាក់) មានគ្រូជាគំរប់ ៥
 វិសង្គយកបុរសដែលស្លាប់ទៅនោះ ស្នាមជើង គឺគុណនឹងទោសក៏ប្រាកដ
 នៅកំណត់ត្រឹមឈាបនដ្ឋានបុរោណ្ណៈ សល់នៅតែផ្លឹង មានសម្បុរ (ប្រដេះ)
 ដូចស្លាប់នៃសត្វព្រាប ឯគ្រឿងសក្ការបូជាមានផេះជាទីបំផុត ទាននេះពួក

១-២ អដ្ឋកថា ថា លោកនេះមិនមានផលសត្វដែលបិទនៅក្នុងលោកខាងមុខ លោក
 ខាងមុខមិនមានផលសត្វដែលបិទនៅក្នុងលោកនេះ សត្វទាំងឡាយកើតនៅក្នុងវិណា លុះ
 ច្បុកហើយក៏ស្លូតទៅក្នុងទីនោះ មិនកើតទៀតឡើយ ។

សាមញ្ញវិស្សន្ត្រ អធិប្បវាទោ

ទត្តបញ្ញាតមំទំ ទានំ ភេសំ ត្ថនំ មុសា វិលាទោ យេ
 កេចិ អត្តុកវាទំ វេទន្តំ ពាលេ ច បណ្ឌិតេ ច កា-
 យស្ស កេនា ឧច្ឆន្តំ វិទស្សន្តំ ន ហោន្តំ បំ មរ-
 ណាតិ ឥត្តំ ខោ មេ កន្តេ អជិតោ កេសកម្ពុលោ
 សន្តិដ្ឋកំ សាមញ្ញវិស្សន្ត្រ បុដ្ឋោ សមាទោ ឧច្ឆន្តំ ព្យា-
 កាសិ^(១) សេយ្យវាចំ កន្តេ អម្ពំ វា បុដ្ឋោ លតុដំ
 ព្យាករេយ្យ លតុដំ វា បុដ្ឋោ អម្ពំ ព្យាករេយ្យ ឯវ-
 មេវ ខោ មេ កន្តេ អជិតោ កេសកម្ពុលោ សន្តិដ្ឋកំ
 សាមញ្ញវិស្សន្ត្រ បុដ្ឋោ សមាទោ ឧច្ឆន្តំ ព្យាកាសិ
 តស្ស មហ្មំ កន្តេ ឯតទហោសិ កមំ ហិ នាម មាទិ-
 សោ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា វិជិតេ វសន្តំ អប-
 សាទេតតំ មញ្ញេយ្យតិ សោ ខោ អហំ កន្តេ

១ ឧ. ឧច្ឆន្តវាទំ វិយាភាសិ ។

សាមញ្ញនិលសូត្រ វិទ្យុវបស្សន្ត្រ្យឈ្មោះអធិត

មនុស្សពាលកំឡៅបានបញ្ចក្ខណ្ឌកម្មហើយ ជនទាំងឡាយណា ពោល
 ពាក្យថា អំពើមានទានជាដើម មានផល ពាក្យរបស់ជនទាំងនោះ ជា
 ពាក្យកុហកទេ ជនពាលក្តី ជនជាបណ្ឌិតក្តី លុះបែកព្រួយរាងកាយទៅ
 រមែងដាច់សូន្យ បាត់ទៅ មិនកើតទៀត ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ឡើយ
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គ្រូឈ្មោះអធិតកេសកម្ពុល កាលបើខ្ញុំព្រះអង្គសួរ
 រកផលនៃសមណប្បដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ដោយប្រការ
 ដូច្នោះហើយ ក៏បែរជាដោះស្រាយដោយទុច្ចរិត (ពោលថាសត្វស្លាប់
 ទៅសូន្យ ឥតមានកើតទៀត) ទៅវិញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ប្រៀបដូច
 បុគ្គលដែលគេសួរពីដើមស្វាយ ក៏បែរជាប្រាប់នូវដើមខ្ពស់ម្យ៉ាង ឬ
 គេសួរពីដើមខ្ពស់ ក៏បែរជាប្រាប់នូវដើមស្វាយវិញ បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន គ្រូឈ្មោះអធិតកេសកម្ពុល កាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គសួររកផល
 នៃសមណប្បដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ដោយប្រការដូច្នោះ
 ហើយ ក៏បែរជាដោះស្រាយដោយទុច្ចរិតទៅវិញ ដូច្នោះឯង បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីរិះគិតយ៉ាងនេះថា បុគ្គលប្រហែល
 អញ មិនសមបើទៅរាប់អានសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ អ្នកនៅអាស្រ័យ
 ក្នុងវ័ជន ដែលជាបុគ្គលគួរបៀតបៀនសោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំ

អនិទស្ស កេសកម្ពលស្ស កាសិវំ ទេវ អភិទន្ធិ
 ទប្បដិក្ខោសី អនភិទន្ធិត្វា អប្បដិក្ខោសីត្វា អនត្តម-
 លោ អនត្តមទវំចំ អនិច្ឆារត្វា តមេវ វំចំ អនត្ត-
 ល្ហានោ អនិក្ករដ្ឋេនោ ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមី ។

(៧៧) ឯកមិទាហំ កន្តេ សមយំ យេន បក្កុយោ
 កត្វាយនោ តេនុបសន្តមី ឧបសន្តមីត្វា បក្កុយេន
 កត្វាយនេន សន្តិំ សម្មោទិំ សម្មោទនីយំ កមិំ សា-
 វណីយំ វិត្តសារត្វា ឯកមន្តំ ទិសីទិំ ឯកមន្តំ ទិសីទ្រោ
 ទោ អហំ កន្តេ បក្កុទំ កត្វាយទំ ឯតទវេចំ យថា
 នុ ទោ ឥហនិ កោ កត្វាយន បុប្ផសិប្បាយតនានិ
 ។ បេ ។ សក្កានុ ទោ កោ កត្វាយន ឯវមេវ ទិដ្ឋេ វ
 ទម្មេ សន្តិដ្ឋិតិំ សាមពាដលំ បពាបេត្តនិំ ឯវំ វិត្តេ កន្តេ
 បក្កុយោ កត្វាយនោ មំ ឯតទវេច សត្តមេ មហារាជ

សុត្តន្តបិដក វិយាគិយ សីលប្បវត្ត

ព្រះអង្គមិនបានត្រេកអរ មិនបានយាត់ហាមនូវភាសិតរបស់គ្រូឈ្មោះអ•
ជិតកេសកម្ពលឡើយ លុះខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានត្រេកអរ មិនបានយាត់ហាម
ក៏មានសេចក្តីតូចចិត្ត តែមិនបានបញ្ចេញវាចា សំដែងនូវសេចក្តីតូចចិត្ត
មិនបានកាន់តាម មិនបានយកចិត្តទុកដាក់នឹងវាចានោះទេ ក៏ក្រោកចាក
អាសនៈ ចៀសចេញទៅ ។

(៧៧) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះ សម័យមួយ ខ្ញុំព្រះ
អង្គចូលទៅរកគ្រូឈ្មោះបកុធកច្ចាយនៈ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោល
ពាក្យរក់ទាក់ សំណេះសំណាលជាមួយនឹងគ្រូឈ្មោះបកុធកច្ចាយនៈ លុះ
បញ្ចប់នូវពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួររលឹកលម្អឱ្យកើតសេចក្តី
សិទ្ធសាលហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លុះខ្ញុំ
ព្រះអង្គអង្គុយទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ផ្អើមពាក្យសួរដូច្នោះ ទៅនឹងគ្រូឈ្មោះ
បកុធកច្ចាយនៈថា បពិត្រលោកកច្ចាយនៈដ៏ចម្រើន ដូចជាសិល្បៈសម្រាប់
បង្កើតផលមានប្រមាណច្រើនទាំងនេះ ។ បេ។ បពិត្រលោកកច្ចាយនៈដ៏ចម្រើន
លោកអាចនឹងបញ្ចាតនូវផលនៃសមណច្បងបិត្តិ ដែលឃើញច្បាស់
ដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដូចយ៉ាងសិល្បៈនោះបានដែរឬ បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន កាលបើខ្ញុំព្រះអង្គ សួរយ៉ាងនេះហើយ គ្រូឈ្មោះបកុធកច្ចាយនៈ
បានឆ្លើយពាក្យដូច្នោះ មកនឹងខ្ញុំព្រះអង្គថា បពិត្រមហារាជ កាយ គឺត្បក

សាមញ្ញនីលសុត្តេ បុរាណិកោ

កាយា អកដា អកដវិជា អនិម្មតា អនិម្មតា វញ្ញក្ក.
 ដដា ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋតា^(១) តេ ន ឥញ្ញន្តំ ន វិបវិណាមន្តំ
 ន អពាមតំ ព្យាពាទេន្តំ បាលំ អពាមពាស្ស សុខាយ
 វា ទុក្ខាយ វា សុខទុក្ខាយ វា កតមេ សត្ត បវរិកា-
 យោ អាចោកាយោ តេជោកាយោ វាយោកាយោ សុខេ
 ទុក្ខេ ជីវេ សត្តមេ^(២) ឥមេ សត្តកាយោ អកដា អ-
 កដវិជា អនិម្មតា អនិម្មតា វញ្ញក្ក ដដា ឯសិ-
 កដ្ឋាយិដ្ឋតា តេ ន ឥញ្ញន្តំ ន វិបវិណាមន្តំ ន អពាមតំ
 ព្យាពាទេន្តំ បាលំ អពាមពាស្ស សុខាយ វា ទុក្ខាយ
 វា សុខទុក្ខាយ វា តត្ត នត្តំ ហត្ថា វា យានេតា វា
 សោតា វា សាវេតា វា វិញ្ញាតា វា វិញ្ញាបេតា វា សោ
 ហិ^(៣) តិល្លោន សត្តេន សីសំ និទ្ធីតំ ន កោចិ កត្តា
 ជីវិតា វោរោបេតិ សត្តន្តិយេវ កាយានំ អន្តរេន សត្ត-
 មទុបត្តតិ^(៤) ឥត្តំ ខោ មេ កន្លេ បកុដោ កុច្ចាយោ

១ ឯសិកដ្ឋាយិដ្ឋតាភិបិ បាលោ ។ ២ ឧ. ជីវសត្តមេ ។ ៣ ឧ. ម. សោ បិ ។
 ៤ ម. សត្តន្តំ ត្រូវ កាយាមន្តរេន សត្តំ វិវិមនុបតតិ ។ ឧ. សត្តវិវំ អនុបតតិ ។

សាមញ្ញនិលសូត្រ វារះរបស់ត្រៃល្លោះបុព្វុះ

ទាំង ៧ នេះ គ្មាននរណាធ្វើកើត គ្មានវិធីធ្វើកើត គ្មាននរណានិម្មិតដោយ
 ឫទ្ធិបាន គ្មាននរណាសាងកើត ជាសភាវៈអា (គ្មានពូជតទៅទៀត) តាំង
 នៅដូចជាកំពូលភ្នំ បិតនៅមាំដូចជាសសរគោល កាយទាំងនោះមិន
 ញាប់ញ័រ មិនប្រែប្រួល មិនបៀតបៀននូវគ្នានឹងគ្នា មិនអាចធ្វើគ្នានឹង
 គ្នាឲ្យបានសុខ ឬឲ្យបានទុក្ខ ឬទាំងសុខទាំងទុក្ខទេ ឯកាយ គឺពួក
 ទាំង ៧ ដូចម្តេចខ្លះ គឺពួកធាតុដី ១ ពួកធាតុទឹក ១ ពួកធាតុភ្លើង ១
 ពួកធាតុខ្យល់ ១ សេចក្តីសុខ ១ សេចក្តីទុក្ខ ១ ជីវិត ១ ជាដើម ៧ កាយ
 គឺពួកទាំង ៧ នេះ គ្មាននរណាធ្វើកើត គ្មានវិធីធ្វើកើត គ្មាននរណា
 និម្មិតដោយឫទ្ធិបាន គ្មាននរណាសាងកើត ជាសភាវៈអា តាំងនៅដូច
 ជាកំពូលភ្នំ បិតនៅមាំដូចជាសសរគោល កាយទាំងនោះមិនញាប់ញ័រ
 មិនប្រែប្រួល មិនបៀតបៀននូវគ្នានឹងគ្នា មិនអាចធ្វើគ្នានឹងគ្នាឲ្យបាន
 សុខ ឬឲ្យបានទុក្ខ ឬទាំងសុខទាំងទុក្ខទេ បុគ្គលសម្រាប់ដោយខ្លួនឯង
 ក៏ ប្រើគេឲ្យសម្រាប់ក៏ ស្តាប់ខ្លួនឯងក៏ ញ៉ាំងគេឲ្យស្តាប់ក៏ ដឹងច្បាស់
 ខ្លួនឯងក៏ ញ៉ាំងអ្នកដទៃឲ្យដឹងច្បាស់ក៏ មិនមានក្នុងកាយទាំងនោះឡើយ
 ទុកជាបុគ្គលនោះកាត់សីសៈដោយសស្រ្តាដ៏មុត ក៏ឈ្មោះថាគ្មានអ្នកណា
 ផ្តាច់ផ្តិលអ្នកណាចាកជីវិតបាន ឯសស្រ្តាគ្រាន់តែចូលទៅតាមបន្ទោះវែន
 កាយទាំង ៧ ប៉ុណ្ណោះឯង បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គ្រូឈ្មោះបក្កុធកច្ចាយនៈ

សុត្តន្តបិដកេ ទ័យនិកាយស្ស សីលក្កវិញ្ញា

សន្តិដ្ឋកំ សាមញ្ញាដលី បុដ្ឋា សមាទោ អញ្ញោ
 អញ្ញំ ព្យាកាសំ សេយ្យថាបិ កន្តេ អម្ពំ វា បុដ្ឋា
 លតុជំ ព្យាករេយ្យ លតុជំ វា បុដ្ឋា អម្ពំ ព្យាករេយ្យ
 ឯវមេវ ខោ មេ កន្តេ បក្កុយោ កត្តាយោ សន្តិដ្ឋកំ
 សាមញ្ញាដលី បុដ្ឋា សមាទោ អញ្ញោ អញ្ញំ ព្យាកាសំ
 តស្ស មយ្ហំ កន្តេ ឯតទយោសិ កថំ ហិ នាម មាទិ-
 សោ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា វិជិតេ វសន្តិ អបសា-
 នេតត្ថំ មញ្ញេយ្យាតិ សោ ខោ អហំ កន្តេ បក្កុយស្ស
 កត្តាយនស្ស កាសីនំ នេវ អភិនន្តិ នប្បដិក្ខាសិ
 អនភិនន្តិត្វា អប្បដិក្ខាសិត្វា អនត្តមនោ អនត្តមនវាចំ
 អនិច្ឆារត្វា តមេវ វាចំ អនុគយានោ អនិក្កដេន្តោ
 ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមី ។

[៧៨] ឯកមិទាហំ កន្តេ សមយំ យេន និកល្ហោ

នាដបុត្តោ នេនុបសន្តមី ឧបសន្តមិត្វា និកល្ហាន

សុត្តន្តបិដក ទីយនិកាយ សីលក្កន្តវគ្គ

កាលបើខ្ញុំព្រះអង្គស្នាក់នៅលនៃសមណប្បដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយ
 ខ្លួនឯង ដោយប្រការដូច្នោះហើយ ក៏បែរជាដោះស្រាយដោយរឿងដទៃ
 ផ្សេងទៅវិញ បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ប្រៀបដូចបុគ្គលដែលគេសួរពីដើម
 ស្វាយ បែរជាប្រាប់នូវដើមខ្ពស់ម្យ៉ាង ឬគេសួរពីដើមខ្ពស់ម្យ៉ាង បែរ
 ជាប្រាប់នូវដើមស្វាយវិញ បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន គ្រូឈ្មោះបកុធកច្ចា-
 យនៈ កាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គស្នាក់នៅលនៃសមណប្បដិបត្តិ ដែលឃើញ
 ច្បាស់ដោយខ្លួនឯងហើយ ក៏បែរជាដោះស្រាយដោយរឿងដទៃផ្សេងទៅ
 វិញ ដូច្នោះឯង បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីរិះគិតយ៉ាងនេះ
 ថា បុគ្គលប្រហែលអញ មិនសមបើទៅរាប់អានសមណៈឬព្រាហ្មណ៍
 អ្នកនៅអាស្រ័យក្នុងដែន ដែលជាបុគ្គលគួរបៀតបៀនសោះ បតិគ្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានត្រេកអរ មិនបានឃាត់ហាមនូវភាសិត
 របស់គ្រូឈ្មោះបកុធកច្ចាយនៈឡើយ លុះខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានត្រេកអរ មិន
 បានឃាត់ហាម ក៏មានសេចក្តីភ្នំចិត្តវែង តែមិនបានបញ្ចេញវាចាសំដែង
 នូវសេចក្តីភ្នំចិត្ត មិនបានកាន់តាម មិនបានយកចិត្តទុកដាក់នឹងវា
 នោះទេ ហើយក្រោកចាកអាសនៈ ចៀសចេញទៅ ។

(៧៨) បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះ សម័យមួយ ខ្ញុំព្រះ
 អង្គចូលទៅរកគ្រូឈ្មោះនិគណ្ណនាដបុត្ត លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោល

សាមញ្ញវិស័យសុត្តន្ត និគណ្ឌកថា

នាដបុត្តន ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិ សម្មាសម្ពុទ្ធិយំ កតំ សារា-
 ណីយំ វិតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទី ឯកមន្តំ និសីទ្ធោ
 ខោ អហំ កន្តេ និគណ្ឌំ នាដបុត្តំ ឯកទរោចំ យថា
 ទុ ខោ ឥមាទិ ភោ អត្តវេស្សន បុត្តសិប្បាយតនាទិ
 ។ បេ ។ សក្កា ទុ ខោ ភោ អត្តវេស្សន ឯវមេវ ទិដ្ឋ
 វ ធម្មេ សន្តិដ្ឋកំ សាមញ្ញវិស័យ បញ្ចបេត្តិ ឯវំ វត្ត
 កន្តេ និគណ្ឌោ នាដបុត្តោ មំ ឯកទរោច ឥធ មហា-
 រាជ និគណ្ឌោ នាគុយាមសំវសំវតោ ហោតិ កថត្វា
 ខោ(១) មហារាជ និគណ្ឌោ នាគុយាមសំវសំវតោ
 ហោតិ ឥធ មហារាជ និគណ្ឌោ សព្វវិវិវតោ ច
 ហោតិ សព្វវិវយុត្តោ ច សព្វវិវុត្តោ ច សព្វវិវុត្តោ
 ដោ ច ឯវំ ខោ មហារាជ និគណ្ឌោ នាគុយាមសំ-

១ ឧ ម. ពោធិ ១ ទិស្សតិ ។

សាមញ្ញនិស្សត្រ វិទ្យះរបស់គ្រូឈ្មោះនិគ្រណ្ណៈ

ពាក្យកត់ទាក់សំណេះសំណាល ជាមួយនឹងគ្រូឈ្មោះនិគ្រណ្ណនាដបុត្ត លុះ
 បញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យដែលគួររលឹក លុះឲ្យកើតសេចក្តីសិទ្ធ
 សាលហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លុះខ្ញុំព្រះអង្គ
 អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានផ្តើមពាក្យសួរដូច្នោះនឹងគ្រូឈ្មោះនិគ្រណ្ណនា-
 ដបុត្តថា បពិត្រលោកអគ្គិវេស្សនៈដ៏ចម្រើន ដូចជាសិល្បៈសម្រាប់បង្កើតផល
 មានប្រមាណច្រើនទាំងនេះ ៗ បេៗ បពិត្រលោកអគ្គិវេស្សនៈដ៏ចម្រើន លោក
 ម្ចាស់ពេចនឹងបញ្ជាតនូវផលនៃសមណច្បងិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយ
 ខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដូចយ៉ាងផលសិល្បៈនេះបានដែរឬ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន កាលបើខ្ញុំព្រះអង្គសួរយ៉ាងនេះហើយ គ្រូឈ្មោះនិគ្រណ្ណនាដបុត្ត
 ឆ្លើយពាក្យដូច្នោះ មកនឹងខ្ញុំព្រះអង្គថា បពិត្រមហាវរាជ ក្នុងលោកនេះ
 និគ្រណ្ណ បានសង្រួមដោយការសង្រួម មាន ៤ ចំណែក បពិត្រមហាវរាជ
 និគ្រណ្ណដែលបានសង្រួមដោយការសង្រួម មាន ៤ ចំណែក (នោះ)
 តើដូចម្តេចខ្លះ បពិត្រមហាវរាជ និគ្រណ្ណក្នុងលោកនេះ យាត់ហាមទឹក
 ទាំងពួង(១) ១ ប្រកបដោយទឹកទាំងពួង(២) ១ កំចាត់បាបដោយទឹកទាំង
 ពួង(៣) ១ ព្រោះប្រាំដោយទឹកទាំងពួង(៤) ១ បពិត្រមហាវរាជ និគ្រណ្ណ

១ អង្គុយថា បាបយោគទឹកត្រជាក់គ្រប់មុខដោយសំគាល់ថា ក្នុងទឹកត្រជាក់មានសត្វ មិន
 ឆ្ងល់ប្រើប្រាស់ឡើយ ។ ២ ប្រកបដោយការរាំងផ្លូវឈប់ទាំងពួង ។ ៣ កំចាត់បាប ដោយការរាំងផ្លូវឈប់ទាំងពួង ។ ៤ ព្រោះប្រាំ
 ដោយការរាំងផ្លូវឈប់ទាំងពួង (តាមន័យនៃអង្គុយថាដឹងពីការ ត្រង់ពាក្យវិទ្យា ។ ក្នុងខ ទី ២-
 ៣-៤-នោះ ជាឈ្មោះនៃការរាំងផ្លូវឈប់ ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគាយស្ស សីលក្ខន្ធា

វាសីវុតោ ហោតិ យតោ ខោ មហារាជ ឯកល្ខោ
 ឯវំ ចានុយាមសំវាសីវុតោ ហោតិ អយំ វុត្តតិ មហារាជ
 ឯកល្ខោ គតត្តោ ច យតត្តោ ច វេតត្តោ ចាតិ ឥត្តំ ខោ
 មេ កន្តេ ឯកល្ខោ ធាដប្បត្តោ សន្និដ្ឋិតំ សាមញ្ញ
 បុដ្ឋា សមាធា ចានុយាមសំវំ ព្យាកាសំ សេយ្យ-
 ថាបំ កន្តេ អម្ពំ វា បុដ្ឋា លតុដំ ព្យាករយ្យ
 លតុដំ វា បុដ្ឋា អម្ពំ ព្យាករយ្យ ឯវមេវ ខោ
 មេ កន្តេ ឯកល្ខោ ធាដប្បត្តោ សន្និដ្ឋិតំ សាមញ្ញ-
 ដលំ បុដ្ឋា សមាធា ចានុយាមសំវំ ព្យាកាសំ
 តស្ស មយ្ហំ កន្តេ ឯវតទហោសិ កតិ ហំ ធាម
 មាទិសោ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា វិជិតេ វសន្តិ
 អបសាទេតត្ថំ មញ្ញយ្យតិ សោ ខោ អហំ កន្តេ
 ឯកល្ខាស្ស ធាដប្បត្តស្ស កាសិនំ លេវ អភិទន្ធិ ធម្ម-

សុត្តន្តបិដក វិយទិកាយ សីលកូន្យវិញ្ញ

បានសង្រួម ដោយការសង្រួម មាន ៤ ចំណែកយ៉ាងនេះឯង បពិត្រ
មហាភជ កាលណា និគ្រណ្ឌបានសង្រួម ដោយការសង្រួម ៤ ចំ
ណែកយ៉ាងនេះ បពិត្រមហាភជ និគ្រណ្ឌនេះ គេហៅថា អ្នកមាន
ខ្លួនដល់នូវទីបំផុតផង មានខ្លួនសង្រួមហើយផង មានខ្លួននៅដោយល្អ
ផង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឯគ្រូឈ្មោះនិគ្រណ្ឌនាដបុត្ត កាលដែលខ្ញុំ
ព្រះអង្គស្នាក់ផលនៃសមណប្បដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ ដោយខ្លួនឯង
ដោយប្រការដូច្នោះហើយ ក៏បែរជាដោះស្រាយទៅរកការសង្រួមមាន ៤
ចំណែកទៅវិញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ប្រៀបដូចបុគ្គលដែលគេស្នាក់
ដើមស្វាយ បែរជាប្រាប់នូវដើមទុរសម្បវិញ ឬគេស្នាក់ដើមទុរសម្ប
បែរជាប្រាប់នូវដើមស្វាយវិញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គ្រូឈ្មោះនិ-
គ្រណ្ឌនាដបុត្ត កាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គស្នាក់ផលនៃសមណប្បដិបត្តិ ដែល
ឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ក៏បែរជាដោះស្រាយទៅរកការសង្រួមមាន ៤
ចំណែកទៅវិញ ដូច្នោះឯង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តី
រិះគិតដូច្នោះថា បុគ្គលប្រហែលអញ មិនសមបើទៅរាប់អានសមណៈ
ឬព្រាហ្មណ៍ អ្នកនៅពាស្រ័យក្នុងដែន ដែលជាបុគ្គលគួរបៀតបៀន
សោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានគ្រេកអរ មិនបានឃាត់
ហាមនូវភាសិតរបស់គ្រូឈ្មោះនិគ្រណ្ឌនាដបុត្តឡើយ លុះខ្ញុំព្រះអង្គមិនបាន

សាមញ្ញវិស័យសុត្តន្ត សញ្ញយវិទ្យា

ដំក្រោសី អនកំណង្គិត្តា អប្បដំក្រោសិត្តា អនត្តមនោ
អនត្តមនវាចំ អនិច្ឆារត្តា តមេវ វាចំ អនុគណ្ណោ
អនិក្កដ្ឋោ ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមី ។

(៧៧) ឯកមំទារហំ កន្លេ សមយំ យេន សញ្ញាយោ
វេលដ្ឋបុត្តោ តេនុបសង្កមី ឧបសង្កមិត្តា សញ្ញាយេន
វេលដ្ឋបុត្តេន សន្តិំ សម្មោទិំ សម្មោទិយំ កមំ សារា-
ណីយំ វិភិសារត្តា ឯកមន្តំ ឯសំទិំ ឯកមន្តំ ឯសំដ្ឋោ
ខោ អហំ កន្លេ សញ្ញយំ វេលដ្ឋបុត្តំ ឯតទរោចំ យ-
ថា នុ ខោ ឥមាទិំ កោ សញ្ញយ បុត្តសិប្បាយតនា-
ទិំ ។ បេ ។ សក្កា នុ ខោ កោ សញ្ញយ ឯវមេវ ទិដ្ឋ
វ ធម្មេ សន្តិដ្ឋកិំ សាមញ្ញាដលំ បញ្ចបេតន្តិ ឯវំ វត្ត
កន្លេ សញ្ញាយោ វេលដ្ឋបុត្តោ មំ ឯតទរោច អន្តំ បរោ
លោកោតិ ឥតិ បេ មិ បុត្តសិ អន្តំ បរោ លោកោតិ
ឥតិ បេ មេ អស្សំ អន្តំ បរោ លោកោតិ ឥតិ តេ

សាមញ្ញផលសូត្រ វិទ្យុះរបស់គ្រូឈ្មោះសញ្ញិយ

គ្រូក៏មរ មិនបានយាត់ហាម ក៏មានសេចក្តីតូចចិត្តដែរ តែមិនបានបញ្ចេញ
វត្ថុ សំដែងទូរសេចក្តីតូចចិត្ត មិនបានកាន់តាម មិនបានយកចិត្តទុកដាក់
នឹងវត្ថុនោះទេ ហើយក្រោកចាកអាសនៈ ចៀសចេញទៅ ។

(៧៧) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះ សម័យមួយ ខ្ញុំព្រះ
អង្គចូលទៅក្រុងឈ្មោះសញ្ញិយវេលដ្ឋបត្ត លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏
ពោលពាក្យកំទាកសំណេះសំណាល នឹងគ្រូឈ្មោះសញ្ញិយវេលដ្ឋបត្ត
លុះបញ្ចប់ទូរពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួររលឹក ល្មមឲ្យកើត
សេចក្តីសិទ្ធិស្មាលហើយ ក៏អង្គុយកងទីដ៏សមគួរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
លុះខ្ញុំព្រះអង្គអង្គុយកងទីដ៏សមគួរហើយ បានផ្តើមពាក្យសួរដូច្នោះទៅនឹង
គ្រូឈ្មោះសញ្ញិយវេលដ្ឋបត្តថា បពិត្រលោកសញ្ញិយដ៏ចម្រើន ដូចជាសិល្បៈ
សម្រាប់បង្កើតផលមានប្រមាណច្រើនទាំងនេះ ៗ បេ ៗ បពិត្រលោកសញ្ញិយ
ដ៏ចម្រើន លោកអាចនឹងបញ្ចាតផលនៃសមណប្បដ្ឋបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់
ដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដូចយ៉ាងផលសិល្បៈនោះបានដែរឬ បពិត្រព្រះ
អង្គដ៏ចម្រើន កាលបើខ្ញុំព្រះអង្គសួរយ៉ាងនេះហើយ គ្រូឈ្មោះសញ្ញិយវេល-
ដ្ឋបត្ត ឆ្លើយពាក្យដូច្នោះមកនឹងខ្ញុំព្រះអង្គថា បើមហាជនសួរគ្នាថា លោក
ខាងមុខមានដែរឬ បើសេចក្តីយល់ឃើញរបស់គ្នាថា លោកខាងមុខ
មាន គ្នាគួរឃ្លីដោះស្រាយទូរហតុនោះដល់ព្រះអង្គថា លោកខាងមុខមាន

្នំ^(១) ព្យាករយ្យ ឃុំន្នំបំ^(២) មេ លោ តថាតំបំ មេ លោ
 អការ្យាតំបំ មេ លោ លោតំបំ មេ លោ លោ លោតំបំ មេ
 ឃ
 លោ ធន្តំ បរោ លោកោ អត្តំ ច ធន្តំ ច បរោ លោកោ
 លេវ អត្តំ ធន្តំ បរោ លោកោ អត្តំ សត្តា ឡិបទា-
 តិកា ធន្តំ សត្តា ឡិបទាតិកា អត្តំ ច ធន្តំ ច សត្តា
 ឡិបទាតិកា លេវ អត្តំ ធន្តំ សត្តា ឡិបទាតិកា អត្តំ
 សុកដទុក្កដាធំ កម្មាធំ ដលី វិចារោ ឥតិ ចេ
 មិ បុច្ឆសិ អត្តំ សុកដទុក្កដាធំ កម្មាធំ ដលី វិចារោ
 ឥតិ ចេ មេ អស្ស អត្តំ សុកដទុក្កដាធំ កម្មាធំ
 ដលី វិចារោ ឥតិ តេ ធំ ព្យាករយ្យំ ធន្តំ សុ-
 កដទុក្កដាធំ កម្មាធំ ដលី វិចារោ អត្តំ ច
 ធន្តំ ច សុកដទុក្កដាធំ កម្មាធំ ដលី វិចារោ

១ គេតាតំបំ ទិស្សតិ ។ ២ ទ. ធន្នំ ។

សុត្តន្តបិដក ទីយនិកាយ សីលក្ខន្ធវិគ្គ

ឯសេចក្តីយល់ឃើញរបស់អាត្មាថា យ៉ាងនេះក៏មិនមែន^(១) សេចក្តីយល់
 ឃើញរបស់អាត្មាថាយ៉ាងនោះក៏មិនមែន^(២) សេចក្តីយល់ឃើញរបស់អាត្មា
 ថាយ៉ាងដទៃក៏មិនមែន^(៣) សេចក្តីយល់ឃើញរបស់អាត្មាថាមិនមែនក៏ទេ^(៤)
 សេចក្តីយល់ឃើញរបស់អាត្មាថា មិនមែនទេ ក៏មិនមែនដែរ^(៥) (សេចក្តី
 យល់ឃើញរបស់អាត្មាថា) លោកខាងមុខមិនមាន លោកខាងមុខមានខ្លះ
 មិនមានខ្លះ លោកខាងមុខមានក៏មិនមែន មិនមានក៏មិនមែន ពួកសត្វជា
 ឧបបាតិកៈមាន ពួកសត្វជាឧបបាតិកៈមិនមាន ពួកសត្វជាឧបបាតិកៈមាន
 ខ្លះមិនមានខ្លះ ពួកសត្វជាឧបបាតិកៈមានក៏មិនមែន មិនមានក៏មិនមែន
 បើមហាពជស្ឈរអាត្មាថា ផលវិបាកនៃកម្ម ដែលបុគ្គលធ្វើល្អនឹងធ្វើអាក្រក់
 មានដែរឬ បើសេចក្តីយល់ឃើញរបស់អាត្មាថា ផលវិបាកនៃកម្ម ដែល
 បុគ្គលធ្វើល្អនឹងធ្វើអាក្រក់មាន អាត្មាគប្បីដោះស្រាយនូវហេតុនោះ ដល់
 ព្រះអង្គថា ផលវិបាកនៃកម្ម ដែលបុគ្គលធ្វើល្អនឹងធ្វើអាក្រក់មាន ផល
 វិបាកនៃកម្ម ដែលបុគ្គលធ្វើល្អនឹងធ្វើអាក្រក់ មិនមាន ផលវិបាកនៃកម្ម

១ អន្លិកថា ថា ពាក្យថាយ៉ាងនេះក៏មិនមែន ជាពាក្យឃាត់អាការៈស្សណា ។ ដែលមិនមាន
 ទីកំណត់ ។ ២ ពាក្យថាយ៉ាងនោះក៏មិនមែន ជាពាក្យឃាត់សស្សតវិទ គឺពាក្យថា លោក
 ទៀង ។ ៣ ពាក្យថាយ៉ាងដទៃក៏មិនមែន ជាពាក្យឃាត់ឯកច្ចសស្សតវិទ គឺ
 ពាក្យថាលោកទៀងខ្លះមិនទៀងខ្លះ ។ ៤ ពាក្យថាមិនមែនក៏ទេ ជាពាក្យឃាត់ខ្លះច្នៃវិទ គឺ
 ពាក្យថាសត្វស្លាប់ទៅស្មោះមិនកើតទៀត ។ ៥ ពាក្យថាមិនមានក៏ទេក៏មិនមែនដែរ ជាពាក្យ
 ឃាត់ត្រីវិទ គឺពាក្យថា សត្វស្លាប់ទៅមិនមែនជាមានមិនមែនជាគ្មាន ។

សាមញ្ញនិលសុត្តេ សញ្ញយវិហារ

ទេវេ អត្ថំ ន នត្ថំ សុកដទុក្ខជាទំ ករុណាទំ ដលំ
 វិហារោ ហោតិ តថាគតោ បរម្មណោ ន ហោតិ
 តថាគតោ បរម្មណោ ហោតិ ច ន ច ហោតិ^(១)
 តថាគតោ បរម្មណោ ទេវេ ហោតិ ន ន ហោតិ
 តថាគតោ បរម្មណាតិ ឥតិ ចេ មិ បុព្វសិ ទេវេ
 ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មណាតិ ឥតិ
 ចេ មេ អស្ស ទេវេ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ
 បរម្មណាតិ ឥតិ តេ ទំ ព្យាករេយ្យំ វិវុទ្ធិបំ មេ ទោ
 តថាតិបំ មេ ទោ អញ្ញាតិបំ មេ ទោ ទោតិបំ
 មេ ទោ ទោ ទោតិបំ មេ ទោតិ ឥត្ថំ ទោ មេ កន្តេ
 សញ្ញាយោ វេលដ្ឋបុត្តោ សន្និដ្ឋិតំ សាមញ្ញាវលំ
 បុដ្ឋោ សមាទោ វិក្កេបំ ព្យាកាសំ សេយ្យថាបំ កន្តេ
 អម្ពំ វា បុដ្ឋោ លតុដិ ព្យាករេយ្យ លតុដិ វា បុដ្ឋោ

១ ឧ. ម. ៩ ហោតិ ច ។

សាមញ្ញផលសុត្រ វិទ្យុវបស្សន្ត្រ្យសញ្ញយ

ដែលបុគ្គលធ្វើល្អនឹងធ្វើអាក្រក់មានខ្លះមិនមានខ្លះ ផលវិបាកនៃកម្ម ដែល
 បុគ្គលធ្វើល្អនឹងធ្វើអាក្រក់ មានក៏មិនមែន មិនមានក៏មិនមែន បើមហាពជ
 ស្នាអាត្មាថា ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ សត្វកើតទៀត ខាងមុខអំពីសេចក្តី
 ស្លាប់ សត្វមិនកើតទៀត ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ សត្វកើតទៀតខ្លះ
 មិនកើតទៀតខ្លះ ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ សត្វកើតទៀតក៏មិនមែន មិន
 កើតទៀតក៏មិនមែនដូច្នោះឬ បើសេចក្តីយល់ឃើញរបស់អាត្មាថា ខាង
 មុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ សត្វកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន
 អាត្មាគប្បីដោះស្រាយនូវហេតុនោះ ដល់ព្រះអង្គថា ខាងមុខអំពីសេចក្តី
 ស្លាប់ សត្វកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន សេចក្តីយល់
 ឃើញរបស់អាត្មាថាយ៉ាងនេះ ក៏មិនមែន សេចក្តីយល់ឃើញរបស់អាត្មា
 ថា យ៉ាងនោះក៏មិនមែន សេចក្តីយល់ឃើញរបស់អាត្មាថាយ៉ាងដទៃក៏មិន
 មែន សេចក្តីយល់ឃើញរបស់អាត្មាថា មិនមែនក៏ទេ សេចក្តីយល់ឃើញ
 របស់អាត្មាថា មិនមែនទេ ក៏មិនមែនដែរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គ្រូ
 ឈ្មោះសញ្ញយវេលដ្ឋបត កាលបើខ្ញុំព្រះអង្គស្នារកផលនៃសមណប្បដ្ឋបតិ
 ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ដោយប្រការដូច្នោះហើយ ក៏បែរជាដោះ
 ស្រាយបន្ថែមនូវទៅវិញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ប្រៀបដូចបុគ្គលដែលគេ
 ស្នាពីដើមស្វាយ បែរជាប្រាប់នូវដើមខ្លាសម្បវិញ ឬគេស្នាពីដើមខ្លាសម្ប

សុត្តន្តបិដក ទីយនិកាយស្ស សីលកុទ្ធុត្តោ

អម្ពំ ព្យាករេយ្យ ឯវមេវ ខោ មេ កន្តេ សញ្ញយោ
 វេលដ្ឋបុត្តោ សន្និដ្ឋិតំ សាមញ្ញដលំ បុដ្ឋោ សមាណោ
 វិក្កេបំ ព្យាកាសំ តស្ស មយ្ហំ កន្តេ ឯតទហោសិ
 អយញ្ច វមេសំ សមណាព្រាហ្មណានំ សព្វពាលោ
 សព្វមន្មោ កតំ ហំ នាម សន្និដ្ឋិតំ សាមញ្ញដលំ
 បុដ្ឋោ សមាណោ វិក្កេបំ ព្យាករិស្សត្តិ តស្ស មយ្ហំ
 កន្តេ ឯតទហោសិ កតញ្ចំ នាម មាទិសោ សមណំ
 វា ព្រាហ្មណំ វា វិជិតេ វសន្តំ អបសាទេតត្ថំ មញ្ញោ
 យ្យតិសោ ខោ អហំ កន្តេ សញ្ញយស្ស វេលដ្ឋបុត្តស្ស
 កាសិតំ លេវ អភិទន្ធិ ទប្បដិក្ខោសិ អនភិទន្ធិត្វា
 អប្បដិក្ខោសិត្វា អនត្តមនោ អនត្តមទវាចំ អនិច្ឆារេត្វា
 តមេវ វាចំ អនត្តយានោ អនិក្ករដ្ឋោ ឧដ្ឋាយាសនា
 បក្កាមី ។

សុត្តន្តបិដក ទិយនិកាយ សីលកុទ្ធសុត្ត

បែរជាប្រាប់ខ្ញុំដើមស្វាយវិញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គ្រូឈ្មោះសញ្ញាយ-
 វេលដ្ឋបុត្ត កាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គសួររកផល នៃសមណប្បដិបត្តិ ដែល
 ឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ក៏បែរជាដោះស្រាយបទ្ទេបទ្ទប់ទៅវិញ ដូច្នោះ
 ឯង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា គ្រូឈ្មោះ
 សញ្ញាយវេលដ្ឋបុត្តនេះឯង ល្ងង់ជ្រុល វង្វែងជ្រុល ជាងសមណៈទ័ន្ទ
 ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួកនេះ កាលបើអញសួរត្រង់ផល នៃសមណប្ប-
 ដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯងហើយ មិនសមបើដោះស្រាយ
 បទ្ទេបទ្ទប់សោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះ
 ថា បុគ្គលប្រហែលអញ មិនសមបើទៅរាប់អានសមណៈប្បព្រាហ្មណ៍
 អ្នកនៅអាស្រ័យក្នុងដែន ដែលជាបុគ្គលគួររៀនសោះ បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានត្រេកអរ មិនបានឃាត់ហាមនូវភាសិតរបស់
 គ្រូឈ្មោះសញ្ញាយវេលដ្ឋបុត្តឡើយ លុះខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានត្រេកអរ មិនបាន
 ឃាត់ហាម ក៏មានសេចក្តីតូចចិត្តដែរ តែមិនបានបញ្ចេញវាសនាដែរ
 នូវសេចក្តីតូចចិត្ត មិនបានកាន់តាម មិនបានយកចិត្តទុកដាក់នឹងវា
 នោះទេ ហើយក្រោកចាកអាសនៈ ចៀសចេញទៅ ។

សាមញ្ញនីលសុត្តេ សុត្តិដ្ឋិកសាមញ្ញនីលបុព្វ

(១០០) សោហំ កន្លេ កកវន្តម្បិ បុត្តាមិ យថា នុ

ខោ ឥមាទំ កន្លេ បុត្តសិប្បាយតទានិ សេយ្យដីទំ ហត្ថា-

រោហា អស្សារោហា រថិកា ធនុត្តហា ចេលកា ចល-

កា បិណ្ណនាយិកា ឧត្តា រាជបត្តា បត្តនិទោ មហា-

នាតា ស្សរា ចម្មយោធិនោ នាសកបត្តា អាឡារិកា

កប្បកា ធម្មាបកា ស្សនា មាលាការា រជកា បេ-

សការា ធនការា កម្មការា តណិកា មុទ្ធិកា យានិ

វា បទពានានិបិ ឃីកតានិ បុត្តសិប្បាយតទានិ តេ ទិដ្ឋេ វ

ធម្មេ សុត្តិដ្ឋិកំ សិប្បដលំ ឧបដីវន្តំ តេ តេន អត្តានំ

សុខេន្តំ បិណ្ណេន្តំ មាតាបិតារោ សុខេន្តំ បិណ្ណេន្តំ បត្តនារំ

សាមញ្ញនិស្សត្រ ការសួរអំពីផលនៃសមណប្បធិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង

(១០០) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសួរចំពោះព្រះមាន
 ព្រះភាគ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ដូចជាសិល្បៈសម្រាប់បង្កើតផលមាន
 ប្រមាណច្រើនទាំងនេះ បានដល់សិល្បៈរបស់បុគ្គលនោះៗ គឺសិល្បៈរបស់
 បុគ្គលអ្នកកាន់ការខាងដំរី អ្នកកាន់ការខាងសេះ អ្នកកាន់ការខាងរថ ពួក
 ខាន់ធ្ម ពួកអ្នកកាន់ទង់ជ័យ (មុខ) ពួកអ្នកចាត់ទ័ព ពួកអ្នកបញ្ជូនស្បៀង
 ពួកព្រះរាជបុត្រអ្នកពុទ្ធភារ (លុកចូលក្នុងសង្គ្រាម) ពួកអ្នកសុះចូលទៅក្នុង
 សង្គ្រាម (អ្នកយកអាសា) ពួកយោធាអ្នកអង្គអាច ពួកសេនាអ្នកភ្ញៀវក្រា
 ពួកយោធាអ្នកពាក់អាវក្រោះ ពួកកូននៃជនជាទាសៈ (ដែលជាទីស្រ-
 ឡាញ់នៃចៅហ្វាយនាយ) ពួកអ្នកធ្វើនំ ពួកជាន់ការកាត់ ពួកអ្នកផុត
 ទឹក ពួកអ្នកធ្វើអាហារ ពួកជាន់ក្រុងផ្កា ពួកជាន់ជ្រលក់ ពួកជាន់តម្បាញ
 ពួកជាន់ភ្លាញផែង ពួកស្មុនឆ្នាំង ពួកអ្នកចេះលេខនព្វន្ត ពួកអ្នកចេះរាប់
 ដោយម្រាមដៃទេ ពុំនោះសោត សិល្បៈសម្រាប់បង្កើតផលមានប្រមាណ
 ច្រើនឯណានីមួយដទៃទៀត ដែលមានបែបយ៉ាងនេះក្តី បុគ្គលទាំងនោះ
 រមែងចិញ្ចឹមជីវិតអាស្រ័យនូវផលរបស់សិល្បៈ ដែលឃើញច្បាស់ដោយ
 ខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន បុគ្គលទាំងនោះ រមែងធ្វើនូវខ្លួនឱ្យដល់នូវសេចក្តីសុខ
 ឱ្យពេញលេញ (ដោយកម្លាំងកាយកម្លាំងប្រាជ្ញា) រមែងធ្វើមាតាបិតា
 ឱ្យដល់នូវសេចក្តីសុខ ឱ្យពេញលេញ រមែងធ្វើនូវកូននឹងប្រពន្ធឱ្យដល់

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិយស្ស សីលទូត្តវិញ្ញា

សុខេន្ទំ បិណេន្ទំ មត្តាមត្តេ សុខេន្ទំ បិណេន្ទំ សមណា-

ព្រាហ្មណេសុ ឧទ្ធកុត្តកំ ទក្ខណំ បតិដ្ឋាបេន្ទំ សោវក្កកំ

សុខវិហាកំ សត្តសំវត្តនិកំ សក្កា នុ ទោ កន្លេ ឯវ-

មេវ ទិដ្ឋេ វ ធម្មេ សន្និដ្ឋកំ សាមញ្ញេ បញ្ញាបេត្តន្តំ ។

សក្កា^(១) មហារាជ តេធម៌ មហារាជ តព្រាវេត្ត បដិ-

បុត្តស្សាមិ យថា តេ ខមេយ្យ តថា តំ^(២) ព្យាករេយ្យាសិ

តំ កី មញ្ញសិ មហារាជ ឥធម តេ អស្ស បុរិសោ ទាសោ

កម្មករោ បុព្វដ្ឋាយំ បច្ឆានិហិតំ កីការប្បដិស្សវី

មនាបចារី បិយវាទិ មុខុល្លោកិកោ តស្ស ឯវមស្ស

១ ខ. សក្កា នុ ទោ ។ ២ ខ. នំ ។

សុត្តន្តបិដក ទ័យនិកាយ សីលកុសុវត្ថ

នូវសេចក្តីសុខឲ្យពេញលេញ វេមន៍ធ្វើមិត្តអាមាត្យឲ្យដល់នូវសេចក្តីសុខ
 ឲ្យពេញលេញ វេមន៍ញ៉ាំងទុក្ខណាទាន ដែលមានផលដ៏ខ្ពស់ ជាទាន
 គួរដល់ភិរិយាកើតក្នុងឋានសួគ៌ ជាទានមានផលនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ជា
 ទានញ៉ាំងធម៌ទាំង ១០ ដ៏ប្រសើរ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយល្អ ឲ្យតម្កល់នៅ
 ក្នុងសមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដោយសិល្បៈនោះ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គអាចនឹងបញ្ចក្ខន្ធ នូវផលនៃសមណប្បវិបត្តិ ដែលឃើញ
 ច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដូចយ៉ាងផលសិល្បៈនោះបានដែរឬ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា បពិត្រមហាវរាជ តថាគតអាច (បញ្ចក្ខន្ធ) ។
 បពិត្រមហាវរាជ បើដូច្នោះ តថាគតសូមសួរមហាវរាជ ក្នុងហេតុនោះវិញ
 មហាវរាជតាប់ព្រះរាជហឫទ័យយ៉ាងណា គប្បីដោះស្រាយនូវប្រស្នានោះ
 យ៉ាងនោះចុះ ។ បពិត្រមហាវរាជ ចុះព្រះអង្គសំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច
 ក្នុងលោកនេះ (បើ) មហាវរាជមានបុរសជាខ្ញុំបម្រើ អ្នកធ្វើរាជការ ជាអ្នក
 ក្រោកឡើងមុន(១)នឹងដេកក្រោយ ជាអ្នកទទួលស្តាប់ក្នុងកិច្ចការឯណានី-
 មួយ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តធ្វើនូវអំពើជាទីតាប់ចិត្ត ជាអ្នកពោលនូវពាក្យជាទីស្រ-
 ឡាញ់ ជាអ្នកបញ្ជាញមុខ (ម្ចាស់) បុរសនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ

១ អង្គកថា ថា បុរសជាខ្ញុំបម្រើបានឃើញម្ចាស់ មកអំពីចម្ងាយមែកព្រាកឡើងមុន ដើម្បី
 ទទួលដំណើរហើយក្រាលអាសនៈទាំងធ្វើនូវកិច្ច ដែលគួរធ្វើមានទឹកសម្រាប់លាងជើងជាដើម
 រួចទើបដេកក្រោយ ។

សាមញ្ញផលរូត្រ ការទ្រង់សំដែងផលនៃសមណប្បនិបត្តិ ដែលឃើញញូសំដោយខ្លួនឯង
 ថា អើហ្ន៎ ហេតុអស្ចារ្យពេកណាស់ អើហ្ន៎ ហេតុថម្លៃកពេកណាស់
 នេះជាគតិរបស់បុណ្យ នេះជាវិបាករបស់បុណ្យ ព្រោះថាព្រះបាទអោជិត-
 សត្វវេទេហ៍បុត្តជាធិកន្តីវ័ននមគធនេះនេះ ក៏ជាមនុស្ស ឯអាត្មាអញសោតក៏
 ជាមនុស្សដែរ ប៉ុន្តែព្រះបាទអោជិតសត្វវេទេហ៍បុត្ត ជាធិកន្តីវ័ននមគធនេះ
 ទ្រង់វែងតស្តប់ស្តល់ដោយភាមគុណទាំង ៥ មានគេបម្រើហាក់ដូចជាទេ-
 វតា ឯអាត្មាអញជាខ្ញុំបម្រើ អ្នកធ្វើរាជការ ជាអ្នកក្រោកឡើងមុន ដេក
 ក្រោយ ជាអ្នកទទួលស្តាប់ ក្នុងកិច្ចការនីមួយៗ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនូវអំពើជាទី
 គាប់ចិត្ត ជាអ្នកពោលនូវពាក្យជាទីស្រឡាញ់ ជាអ្នកបង្ហាញមុខ (ម្ចាស់)
 អាត្មាអញគួរធ្វើបុណ្យ ដូចជាបុណ្យព្រះរាជានោះ បើដូច្នោះ មានតែអាត្មា
 អញកោរសក់ នឹងពុកមាត់ពុកចង្កាចេញ ហើយស្លៀកដណ្តប់សំពត់កា-
 សាយៈទាំងឡាយ ចេញចាកផ្ទះហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ ។ សម័យខាង
 ក្រោយមក បុរសនោះក៏កោរសក់នឹងពុកមាត់ពុកចង្កាចេញ ហើយស្លៀក
 ដណ្តប់សំពត់កាសាយៈទាំងឡាយចេញចាកផ្ទះហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ ។
 លុះបុរសនោះ បានបួសយ៉ាងនេះហើយ ក៏សង្រួមកាយ សង្រួមវចា
 សង្រួមចិត្តគ្រប់វិយាបថ សន្តោសដោយគ្រឿងបរិភោគនឹងគ្រឿងស្លៀក
 ដណ្តប់ដ៏ទុក្ខម ក្រេកអរចំពោះទីស្ងាត់ ។ មានបុរស ១ ពួកទៀត ក្រាបទូល

សាមញ្ញនីលសុត្តេ សុខុដ្ឋិកសាមញ្ញនីលទេសនា

អន្ទរិយំ វត ភោ អក្ខតំ វត ភោ បុញ្ញានំ កតំ បុញ្ញានំ
 វិហាកោ អយំ ហំ រាជា មាគនោ អជាតសត្ត
 វេទេហ៍បុត្តោ មនុស្សោ អហំមិ មនុស្សោ អយំ ហំ
 រាជា មាគនោ អជាតសត្ត វេទេហ៍បុត្តោ បញ្ចហំ កា-
 មគុណេហំ សមប្បតោ សមដ្ឋិត្តតោ បរិចារេតំ ទេវោ
 មពោ អហំ បនម្ពិស្សំ^(១) ទាសោ កម្មករោ បុព្វដ្ឋាយី
 បច្ឆានំចាតំ កីការប្បដ្ឋស្សរិ មនាបទារិ បិយេវាដិ
 មុខុណ្ឌកកោ^(២) សោ វតស្សហំ បុញ្ញានំ ករយ្យំ
 យន្តនាហំ កេសមស្សំ ឱហារេត្វា កាសាយានំ វត្តានំ
 អន្ទាទេត្វា អតារស្មា អនការិយំ បព្វជេយ្យន្តំ ។
 សោ អបវេន សមយេន កេសមស្សំ ឱហារេត្វា
 កាសាយានំ វត្តានំ អន្ទាទេត្វា អតារស្មា អនការិយំ
 បព្វជេយ្យ ។ សោ ឯវំ បព្វជិតោ សមាទោ កាយេន
 សំវុតោ វិហារេយ្យ វាទាយ សំវុតោ វិហារេយ្យ មនសា
 សំវុតោ វិហារេយ្យ យាសន្ទាទនុបវមតាយ សន្តុដ្ឋោ
 អភិរតោ បរិវេកេ ។ តញ្ចេកេ^(៣) បុរិសា ឯវមារោចេយ្យំ

១ អហំ បនម្ពិស្សតិបិ បាយោ ។ ២ ខ មុខុណ្ឌកកោ ។ ៣ ខ ម. តំ ចេ តេ ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយនិកាយស្ស សីលក្កន្តវគ្គោ

យក្សេ ទេវ ជាទេយ្យសិ យោ ភេ សោ^(១) បុរិសោ
 ទាសោ កម្មករោ បុត្តដ្ឋាយី បច្ឆាជំពាតី កីការប្បជំស្សវី
 មនាបចារី បិយវាដី មុខុល្លោកិកោ សោ ទេវ
 កេសមស្សំ ឌីហារេត្វា កាសាយាជំ វត្តាជំ អច្ឆានេត្វា
 អការស្នា អនការិយំ បត្តជិតោ សោ វរំ បត្តជិតោ
 សមាទោ កាយេន សំវុតោ វិហរតិ វាចាយ សំវុតោ
 វិហរតិ មនសា សំវុតោ វិហរតិ យាសច្ឆាននបរមតាយ
 សន្តុដ្ឋោ អភិរតោ បរិវេកេតិ ។ អបិទុ ភិ វរំ វទេយ្យសិ
 ឯតុ មេ កោ សោ បុរិសោ បុនទេវ ហោតុ ទាសោ
 កម្មករោ បុត្តដ្ឋាយី បច្ឆាជំពាតី កីការប្បជំស្សវី
 មនាបចារី បិយវាដី មុខុល្លោកិកោតិ ។ ខោហោតំ
 កន្ថេ អថទោ ជំ មយមេវ អភិវាទេយ្យមបិ បច្ឆុដ្ឋេ-

១ ឧ.ម. សោតិ បាយោ ន វិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ទីយនិកាយ សីលបទ្កវគ្គ

មហាវាយាននេះថា សូមព្រះរាជគេជះតម្កល់លើក្បួន បពិត្រព្រះសម្មតិ-
 ទេព សូមព្រះអង្គជ្រាប បុរសដែលជាខំបម្រើ អ្នកធ្វើរាជការរបស់ព្រះអង្គ
 ជាអ្នកក្រោកឡើងមុន ដេកក្រោយ ជាអ្នកទទួលស្តាប់ពាក្យ ក្នុងកិច្ចការ
 នីមួយៗ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តធ្វើនូវអំពើជាទីគាប់ចិត្ត ជាអ្នកពោលនូវពាក្យជាទី
 ស្រឡាញ់ ជាអ្នកបង្ហាញមុខ (ម្ចាស់) បពិត្រព្រះសម្មតិទេព បុរសនោះ
 ការសក់នឹងពុកមាត់ ពុកចង្កា ស្បែកដណ្តប់សំពត់កាសាយ ទាំងឡាយ
 ចេញចាកផ្ទះហើយចូលទៅកាន់ផ្លូវ លុះបុរសនោះ បានឬសយ៉ាងនេះ
 ហើយក៏សង្រួមកាយ សង្រួមវាចា សង្រួមចិត្ត គ្រប់ឥរិយាបថ សន្តោស
 ដោយគ្រឿងបរិភោគ នឹងគ្រឿងស្បែកពាក់ដ៏ទុក្ខម ត្រេកអរចំពោះទី
 ស្ងាត់ ។ ចុះមហាវាយាននេះថា អើ បុរសនោះត្រូវចូលមក (នៅ
 ក្នុងសំណាក់) អញវិញ ត្រូវមកធ្វើជាខំបម្រើអញ អ្នកធ្វើរាជការ ជាអ្នក
 ក្រោកមុន ដេកក្រោយ ជាអ្នកទទួលស្តាប់ពាក្យ ក្នុងកិច្ចការនីមួយៗ ជា
 អ្នកប្រព្រឹត្តធ្វើនូវអំពើជាទីគាប់ចិត្ត ជាអ្នកពោលនូវពាក្យ ជាទីស្រឡាញ់
 ជាអ្នកបង្ហាញមុខ (ម្ចាស់) ដូច្នោះវ័ង្ស ។ ព្រះរាជាក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ហេតុនោះមិនមែនដូច្នោះទេ តាមពិត យើងខ្ញុំទាំងឡាយ
 គួរតែថ្វាយបង្គំបុគ្គលនោះផង គួរតែក្រោកទទួលបុគ្គលនោះផង គួរតែនិមន្ត

សាមញ្ញនិទានកថា សង្កឹមសាមញ្ញនិទានកថា

យ្យាមបំ អាសនេនបំ ធិមន្តេយ្យាម អភំធិមន្តេយ្យាម-
 បំ ធិ ចំវបិណ្ណានាតសេនាសនកំលានប្បធួយកេសជ្ជ-
 បរិក្ខារេហំ ធិម្ពំកំបិស្ស រក្ខារវណ្ណត្ថំ សិវិទិហេយ្យា-
 មាតិ ។ តំ កំ មពាសិ មហារាជ យទិ ឃំ សន្តេ
 ហោតិ វា សង្កឹមកំ សាមញ្ញនិទានកំ លោ វាតិ ។ អន្តា
 ទោ កន្តេ ឃំ សន្តេ ហោតិ សង្កឹមកំ សាមញ្ញនិទានកំ ។
 តំ ទោ តេ មហារាជ មយា បវេមំ ទិដ្ឋេ វ ធិម្ព
 សង្កឹមកំ សាមញ្ញនិទានកំ មពាសិ ។

(១០០) សក្កា បន កន្តេ អញ្ចំបំ ឃំវេវ ទិដ្ឋេ វ
 ធិម្ព សង្កឹមកំ សាមញ្ញនិទានកំ មពាសិ ។ សក្កា
 មហារាជ តេនហំ មហារាជ តពោវេត្ត បដិប្បតិស្សាមិ
 យថា តេ ទមេយ្យ តថា ធិ ព្យាករេយ្យាសិ ។

សមញ្ញនិលសូត្រ ការប្រុងសំណែងនិលសមណប្បដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង
 ដោយ ភាសនៈផង គួរតែនិមន្តបុគ្គលនោះដោយចីវរវិណ្ណា បុគ្គលនោះ
 នឹងត្រៀមបរិក្ខារគឺបំប៉នបច្ច័យដល់អ្នកមានជម្ងឺផង គួរតែចាត់ចែងនូវការ
 រក្សាការពារគ្រប់គ្រង ដែលប្រកបដោយធម៌ ដល់បុគ្គលនោះផង ។ ព្រះ
 អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា បពិត្រមហាពជ ចុះមហាពជសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច
 កាលបើហេតុយ៉ាងនោះមានហើយ ផលនៃសមណប្បដិបត្តិ ដែលឃើញ
 ច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ឈ្មោះថាមានដែរ ឬមិនមានទេ ។ ព្រះរាជាក្រាប
 បង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលបើហេតុយ៉ាងនេះ មានហើយ
 ផលនៃសមណប្បដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ឈ្មោះថាមាន
 ដោយពិត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា បពិត្រមហាពជ នេះឯងជាផលនៃ
 សមណប្បដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ជាបឋម
 ដែលគម្ភាគត អាចបញ្ចត្តដល់មហាពជបាន ។

(១០១) ព្រះរាជាទូលសួរទៀតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះព្រះ
 អង្គអាចបញ្ចត្តនូវផលនៃសមណប្បដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នដែរទៀត យ៉ាងដូច្នោះ បានដែរឬ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា បពិត្រមហាពជ គម្ភាគត (អាចបញ្ចត្តបាន) បពិត្រមហាពជ បើ
 ដូច្នោះ គម្ភាគតសូមសួរមហាពជ ចំពោះប្រស្នានុរិញ្ញ មហាពជគាប់ព្រះ
 រាជហឫទ័យ យ៉ាងណា គប្បីដោះស្រាយនូវប្រស្នានោះយ៉ាងនោះចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយនិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវគ្គោ

តំ កី មណសិ មហារាជ ឥធនេ អស្ស បុរសោ ក-
 ឃ្ម យស្សកោ កហបតិកោ ការការកោ វាសិវឌ្ឍកោ ។
 កស្ស ឯវមស្ស អច្ឆរិយំ វត ភោ អត្តំ វត ភោ
 បុញ្ញានំ កតិ បុញ្ញានំ វិហាកោ(១) អយំ ហិ វាជា
 មាគណោ អជាតសត្តុ វេទេហិបុត្តោ មនុស្សោ អហម្បិ
 មនុស្សោ អយំ ហិ វាជា មាគណោ អជាតសត្តុ វេទេ-
 ហិបុត្តោ បព្វហិ កាមគុណោហិ សមប្បតោ សមន្តិ-
 ក្ខតោ បរិចារេតិ ទេវេ មញោ អហំ បន្ទម្មិស្ស កស្ស-
 កោ កហបតិកោ ការការកោ វាសិវឌ្ឍកោ សោ
 វតស្សហំ បុញ្ញានិ ករេយ្យំ យទ្ធជាហំ កេសមស្សំ
 ឌីហារេត្វា កាសាយានិ វត្តានិ អច្ឆាទេត្វា អតារស្មា
 អនតារិយំ បព្វជេយ្យន្តិ ។ សោ អបវេន សមយេន
 អប្បំ វា ភោកត្តន្តំ បហាយ មហាន្តំ វា ភោកត្តន្តំ
 បហាយ អប្បំ វា ញាតិបរិវន្តិ បហាយ មហាន្តំ វា
 ញាតិបរិវន្តិ បហាយ កេសមស្សំ ឌីហារេត្វា កាសា-
 យានិ វត្តានិ អច្ឆាទេត្វា អតារស្មា អនតារិយំ បព្វ-
 ជេយ្យ ។ សោ ឯវំ បព្វជិតោ សមាលោ កាយេន

១ ឧ. បុញ្ញានំ កតិ បុញ្ញានំ វិហារោតិ ពាលោ ៨ វិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ទិយនិកាយ សីលកូន្យវគ្គ

បតិគ្រមហារាជ ចុះព្រះអង្គសំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច ក្នុងលោកនេះ
 (បើ) ព្រះអង្គមានបុរសជាអ្នកក្រវាស់ ជាគហបតិ ជាអ្នកធ្វើគ្រឿងពលិការ
 ជាអ្នកធ្វើគំនរស្រូវឲ្យចំរើន ។ បុរសនោះ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ
 ថា អើហ្ន៎ ហេតុអស្ចារ្យពេកណាស់ អើហ្ន៎ ហេតុចម្លែកពេកណាស់
 នេះជាគតិរបស់បុណ្យ នេះជាវិបាករបស់បុណ្យ ព្រោះថាព្រះបាទអជា-
 តសក្តិវេទេហិបុត្ត ជាធិក្នុងដែនមគធៈនេះ ក៏ជាមនុស្ស អាត្មាអញសោតក៏
 ជាមនុស្សដែរ ប៉ុន្តែព្រះបាទអជាតសក្តិវេទេហិបុត្ត ជាធិក្នុងដែនមគធៈនេះ
 ទ្រង់ឆ្លែតស្តាប់ស្តាប់ដោយកាមគុណទាំង ៥ មានគេបម្រើហាក់ដូចជាទេវតា
 ឯអាត្មាអញជាអ្នកក្រវាស់ ជាគហបតិ ជាអ្នកធ្វើគ្រឿងពលិការ ជាអ្នក
 ធ្វើគំនរស្រូវឲ្យចំរើនដល់ព្រះរាជានោះទៅវិញ អាត្មាអញគួរតែធ្វើបុណ្យ
 ឲ្យបានដូចជាបុណ្យព្រះរាជានោះ បើដូច្នោះ មានតែអាត្មាអញ កោរសក់
 នឹងពុកមាត់ពុកចង្កា ស្ងៀកដណ្តប់សំពត់កាសាយទាំងឡាយ ចេញចាក
 ផ្ទះ ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួសចុះ ។ សម័យខាងក្រោយមក បុរសនោះ
 ក៏លះបង់នូវគំនរនៃភោគៈតិចក្តី លះបង់នូវគំនរនៃភោគៈច្រើនក្តី លះបង់
 ញាតិវង្សតិចក្តី លះបង់ញាតិវង្សច្រើនក្តី ចោលចេញ ហើយក៏កោរសក់
 នឹងពុកមាត់ពុកចង្កា ស្ងៀកដណ្តប់សំពត់កាសាយទាំងឡាយ ចេញចាក
 ផ្ទះ ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស ។ លុះបុរសនោះបានបួសយ៉ាងនេះហើយ

សមញ្ញនិលសុត្តេ សង្កឹម្ហសមញ្ញនិលទេសនា

សំរុំតោ វិហរេយ្យ វាចាយ សំរុំតោ វិហរេយ្យ មនសា
 សំរុំតោ វិហរេយ្យ យាសន្តាទទបរមតាយ សន្តុដ្ឋោ
 អភិរតោ បរិវេកេ ។ តញ្ចកេ បុរិសា ឯវមារោចេយ្យំ
 យក្សេ ទេវ ជាទេយ្យាសិ យោ តេ សោ បុរិសោ
 កស្សកោ កហបតិកោ ការការកោ វាសិវឌ្ឍកោ
 សោ ទេវ តេសមស្សំ ឌីហារេត្តា កាសាយាទិ វត្តាទិ
 អន្តាទេត្តា អការស្មា អនការិយំ បត្តជិតោ សោ ឯវំ
 បត្តជិតោ សមាទោ កាយេន សំរុំតោ វិហរតិ វាចាយ
 សំរុំតោ វិហរតិ មនសា សំរុំតោ វិហរតិ យាសន្តាទទ-
 បរមតាយ សន្តុដ្ឋោ អភិរតោ បរិវេកេតិ ។ អបំនុ ត្ថំ
 ឯវំ វទេយ្យាសិ ឯតុ មេ កោ សោ បុរិសោ បុនទេវ
 ហោតុ កស្សកោ កហបតិកោ ការការកោ
 វាសិវឌ្ឍកោតិ ។ ទោ ហេតំ កន្តេ អថខោ ទំ មយ-
 មេវ អភិវាទេយ្យមបិ បត្តដ្ឋេយ្យមបិ អាសនេនបិ
 ទិមន្តេយ្យម អភិទិមន្តេយ្យមបិ ទំ ចីវរបិណ្ឌាទាតសេ-
 នាសនតិលានប្បន្ទយកេសជ្ជបរិក្ខារេហំ ទម្មតិបិស្ស

សាមញ្ញផលសូត្រ ការទ្រង់សំដែងផលនៃសបណាយុទិចត្តិ ដែលឃើញញាប់ដោយខ្លួនឯង

ក៏សង្រួមកាយ សង្រួមវត្ថុ សង្រួមចិត្ត គ្រប់ឥរិយាបថ សន្តោសដោយ
ត្រឡឹងបរិភោគនឹងត្រឡឹងស្ងៀកដណ្តប់ដ៏ទុក្ខម ត្រេកអរចំពោះទីស្ងាត់ ។
មានបុរស ១ ពួកទៀតក្រាបទូលមហារាជយ៉ាងនេះថា សូមព្រះរាជគេជះ
តម្កល់លើត្បូង បពិត្រព្រះសម្មតិទេព សូមព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាប បុរស
ណា ដែលជាអ្នកក្នុងរាស់ ជាគហបតិ ជាអ្នកធ្វើទូរ្យត្រឡឹងពលិការ ជា
អ្នកធ្វើគំនរស្រូវឲ្យចំរើន (ដល់ព្រះអង្គ) បពិត្រព្រះសម្មតិទេព បុរស
នោះ គោរសក៏នឹងពុកមាត់ពុកចង្កា ស្ងៀកដណ្តប់សំពត់កាសាយៈទាំង
ឡាយ ចេញចាកផ្ទះ ហើយចូលទៅកាក់ផ្លូវ លុះបុរសនោះបានឃើញ
យ៉ាងនេះហើយ ក៏សង្រួមកាយ សង្រួមវត្ថុ សង្រួមចិត្ត គ្រប់ឥរិយាបថ
សន្តោសដោយត្រឡឹងបរិភោគ នឹងត្រឡឹងស្ងៀកដណ្តប់ដ៏ទុក្ខម ត្រេកអរ
ចំពោះទីស្ងាត់ ។ ចុះមហារាជគួរពោលយ៉ាងនេះថា អើ បុរសនោះត្រូវ
ចូលមកវិញ ត្រូវធ្វើជាអ្នកក្នុងរាស់ស្រែ ជាគហបតិ ជាអ្នកធ្វើទូរ្យត្រឡឹងពលិ-
ការ ជាអ្នកធ្វើគំនរស្រូវឲ្យចំរើន ដល់អញវិញ ដូច្នោះដែរឬ ។ ព្រះរាជា
ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ហេតុនោះ មិនមែនដូច្នោះទេ តាម
ពិត យើងខ្ញុំទាំងឡាយ គួរតែថ្វាយបង្គំបុរសនោះផង គួរតែក្រោកទទួល
បុរសនោះផង គួរតែនិមន្តដោយ រោសនៈផង គួរតែនិមន្តបុរសនោះដោយ
ចីវរ បិណ្ឌ បាត សេនាសនៈនឹងត្រឡឹងបរិក្ខារ គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកដទៃផង

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិកាយស្ស សីលកុសុត្តោ

រក្ខាវណាកុត្តំ សំវិទហោយ្យោមាតិ ។ តំ កំ មញ្ញសំ
 មហារាជ យទំ ឃី សន្តោ ហោតិ វា សន្និដ្ឋកំ សា-
 មពាដលំ ចោ វាតិ ។ អន្ធា ចោ កន្តោ ឃី សន្តោ
 ហោតិ សន្និដ្ឋកំ សាមពាដលន្នំ ។ ឥទំ ចោ តេ
 មហារាជ មយា ទុតិយំ ទិដ្ឋេ វ ធម្មេ សន្និដ្ឋកំ
 សាមពាដលំ បពាតន្នំ ។

(១០២) សក្កា បទ កន្តោ អញ្ជាបិ ទិដ្ឋេ វ ធម្មេ
 សន្និដ្ឋកំ សាមពាដលំ បពាបេត្តំ ឥមេហិ សន្និដ្ឋកេ-
 ហិ សាមពាដលេហិ អភិក្កន្តនាញ្ច បណីននាញ្ចាតិ ។
 សក្កា មហារាជ តេនហិ មហារាជ សុណាហិ^(១) សា-
 ធុកំ មទសិកេហេហិ កាសិស្សាមីតិ ។ ឃី កន្តេតិ ចោ
 រាជា មាគដោ អជាតសត្តំ វេទេហិបុត្តោ ភកវតោ

១ ឧ. ម សុណេហិ ។

សុត្តន្តបិដក ទិយនិកាយ សីលប្បដក្ក

គួរតែចាត់ចែងការរក្សា ការពារគ្រប់គ្រងដ៏ប្រកបដោយធម៌ ដល់បុរស
 នោះផង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គសំគាល់នូវ
 ហេតុនោះដូចម្តេច កាលបើហេតុយ៉ាងនេះមានហើយ ផលនៃសមណ-
 ប្បដិបត្តិដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ឈ្មោះថាមានដែរ ឬមិនមានទេ ។
 ព្រះរាជា គ្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលបើហេតុយ៉ាង
 នេះមានហើយ ផលនៃសមណប្បដិបត្តិដែលឃើញច្បាស់ ដោយខ្លួនឯង
 ឈ្មោះថាមានដោយពិត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា បពិត្រមហារាជ នេះ
 ឯងជាផលនៃសមណប្បដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 ជាគំរប់២ ដែលតថាគត អាចបញ្ជាក់ដល់មហារាជបាន ។

(១០២) ព្រះរាជាទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះព្រះអង្គ
 អាចនឹងបញ្ជាក់នូវផលនៃសមណប្បដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នដទៃទៀត ដែលរុនរឿងដោយវិសេសផង ដែលថ្ងៃថ្នាំដោយ
 វិសេសផង ជាផលនៃសមណប្បដិបត្តិដែលឃើញច្បាស់ ដោយខ្លួនឯង
 ទាំងអម្បាលនេះបានដែរឬ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា បពិត្រមហារាជ
 តថាគតអាចបញ្ជាក់បាន បពិត្រមហារាជ បើដូច្នោះ សូមមហារាជ ទ្រង់
 ព្រះសណ្តាប់ ធ្វើទុកក្នុងព្រះទ័យឱ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងពោល ។
 ឯព្រះបាទអជាតសត្វវេទេហីបុត្រ ជាធំក្នុងដែនមគធៈ ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីកា

បច្ចុស្សោសិ ។ កកវា ឯតទរោច ឥធ មហារាជ ត-
 ថាកតោ លោកេ ឧប្បជ្ជតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា វិជ្ជាចរ-
 ណាសម្បុទ្ធា សុកតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសា-
 រថិ សត្តា នេវមនុស្សំ ពុទ្ធា កកវតិ^(១) សោ ឥមំ លោ-
 កំ សនេវកំ សមារកំ សព្រហ្មកំ សស្សមណាព្រាហ្ម-
 ណី បដំ សនេវមនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា បវេទេ-
 តិ ។ សោ ធម្មំ នេសេតិ អាទិកកល្យាណំ មជ្ឈេកកល្យា-
 ណំ បរិយោសានកកល្យាណំ សាត្តំ សព្វញ្ញំ កេវ-
 លបរិបណំ បរិសុទ្ធិ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ ។ តិ ធម្មំ
 សុណាតិ កហបតិ វា កហបតិបុត្តោ វា អញ្ញានស្ម័-
 វា កុលេ បច្ឆា ជាតោ ។ សោ តំ ធម្មំ សុត្តា តថា-

១ ឧ. ម. ពិសខ្មោ ន វិស្សុតិ ។

សាមញ្ញនិលសូត្រ ពុទ្ធកុណាភា

នៃព្រះមានព្រះភាគដោយពាក្យថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកាដូច្នោះថា បពិត្រមហារាជ ព្រះភថាគត
 កើតឡើង ក្នុងលោកនេះ ជាបុគ្គលឆ្ងាយចាកសេចក្តីសៅហ្មងគ្រប់យ៉ាង
 ត្រាស់ដឹងនូវព្រាហ្មធម៌ទាំងពួង ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ បរិបូណ៌
 ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ គឺសេចក្តីចេះដឹងនឹងក្រឹត្យ ដែលបុគ្គលគប្បីប្រព្រឹត្ត
 មានដំណើរល្អ ជ្រាបច្បាស់នូវគ្រលោក ប្រសើរដោយសីលាទិគុណ
 រកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ជាអ្នកទូន្មាននូវបុរស ដែលគួរទូន្មានបាន
 ជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ លែង
 វិលត្រឡប់មកកាន់កេតិកភ័យទៀត ព្រះភថាគតនោះបានត្រាស់ដឹង បានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ដោយព្រះអង្គឯង ហើយញ៉ាំងលោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក
 មារលោក ព្រហ្មលោក ពពួកសត្វព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្ស
 ជាសម្មតិទេវតានឹងមនុស្សដ៏សេសសឲ្យត្រាស់ដឹងផង ។ ព្រះអង្គទ្រង់សំដែង
 ធម៌មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាលនឹងលំអបទចុង ជាធម៌បរិបូណ៌
 ដោយអត្តនឹងព្យញ្ជនៈ ទ្រង់ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ដ៏បរិសុទ្ធបរិបូណ៌
 គ្រប់គ្រាន់ទាំងអស់ ។ បុគ្គលជាគហបតីក្តី ជាបុគ្គលនៃគហបតីក្តី បុគ្គលដែល
 មកកើតខាងក្រោយក្នុងត្រកូលឯណានីមួយក្តី រមែងស្តាប់នូវធម៌នោះ ។
 លុះបុគ្គលនោះ បានស្តាប់នូវធម៌នោះហើយ រមែងបានចំពោះនូវជំនឿក្នុង

សុត្តន្តបិដក វិយាគិយស្ស សីលក្ខន្ធា

គតេ សុទ្ធិំ បដិលភតិ ។ សោ តេន សម្មាបដិលា គេន
 សម្មាគតោ ឥតិ បដិសត្វក្ខតិ សម្មាណោ យវវាសោ
 រជាបថោ អញ្ញាកាសោ បព្វជ្ជា នយំទំ សុករំ អតារំ
 អជ្ឈវសតា ឯកន្តបវប្បណំ ឯកន្តបវសុទ្ធិំ សិខលិខិតំ
 ព្រហ្មចរិយំ ចរិតំ យទ្ធជាហំ កេសមស្សំ ឌីហារេត្វា
 កាសាយានិ វត្តានិ អន្តាទេត្វា អតារស្មា អនតារិយំ
 បព្វជេយ្យន្តំ ។ សោ អបវេន សមយេន អប្បំ វា
 កោគក្ខន្ធិំ បហាយ មហន្តំ វា កោគក្ខន្ធិំ បហាយ
 អប្បំ វា ញាតិបវន្តំ បហាយ មហន្តំ វា ញាតិបវន្តំ
 បហាយ កេសមស្សំ ឌីហារេត្វា កាសាយានិ វត្តានិ
 អន្តាទេត្វា អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជតិ ។ សោ^(១) ឃី
 បព្វជិតោ សមាណោ ចាតិមោក្ខសិវសិវតោ វិហារតិ អា-
 ចារតោចរសម្មុទ្ទោ អណុមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សវី
 សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ កាយកម្មវចិកម្មេន
 សម្មាគតោ កុសលេន បវសុទ្ធាដិវេ សីលសម្មុទ្ទោ
 ឥន្ទ្រិយេសុ កុត្តទារោ សតិសម្មុជញ្ញេន សម្មា-
 គតោ សន្តិដ្ឋា ។

១ ខ. ណាតិធិវិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ទី១៧ វិយាគិយ សីលបុគ្គល

ព្រះតថាគត ។ លុះបុគ្គលនោះ ប្រកបដោយកិរិយាបានចំពោះទូរដំនើរ
ដូច្នោះហើយ វេទន៍ពិចារណាថា ការនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ចង្អៀត (ពោក
ណាស់) ជាផ្លូវនៃធូលីគីកតាទិកិលេស (មានវត) បញ្ចេញទើបមានពេលទំនេរ
ច្រើន ព្រហ្មចរិយធម៌នេះ បុគ្គលដែលនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មិនងាយនឹងប្រព្រឹត្ត
ឲ្យបរិបូណ៌គ្រប់គ្រាន់ ឲ្យបរិសុទ្ធស្អាតដូចជាស័ន្ទ ដែលគេខាត់ហើយទេ
បើដូច្នោះមានវតអាត្មាអញ ការសក់នឹងពុកមាត់ពុកចង្កា ស្ងៀកដណ្តប់
សំពត់កាសាយៈ ចេញចាកផ្ទះ ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស ។ សម័យខាង
ក្រោយមក បុគ្គលនោះក៏លះបង់នូវគំនរកោតៈតិចក្តី លះបង់នូវគំនរកោតៈ
ច្រើនក្តី លះបង់នូវញាតិវង្សតិចក្តី លះបង់នូវញាតិវង្សច្រើនក្តី ហើយការ
សក់នឹងពុកមាត់ពុកចង្កា ស្ងៀកដណ្តប់សំពត់កាសាយៈ ចេញចាកផ្ទះ
ហើយចូលទៅកាន់កុស ។ លុះបុគ្គលនោះបានបួសយ៉ាងនេះហើយ ក៏ស-
ង្រឹមតាមបុគ្គលិកសំរិះគ្រប់វិយាបថ បរិបូណ៌ដោយអាចារៈនឹងគោចរៈ
ជាអ្នកឃើញភ័យក្នុងទោសទាំងឡាយត្រឹមវតបន្តិចបន្តួច សមាទានសិក្សា
ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ប្រកបដោយកាយកម្មនឹងវចិកម្មជាកុសល មាន
អាជីវៈដ៏បរិសុទ្ធ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសីល រក្សាទ្វារក្នុងសង្រឹយទាំងឡាយ
ប្រកបដោយសតិវិនិច្ឆ័យ ជាអ្នកសន្តោស ។

សាមញ្ញនិស្សន្ទេ សីលក្ខន្ធហិ ក្ខន្ធសីលំ

(១០៣) កិថង្គា មហារាជ ភិក្ខុ សីលសម្បទោ
 ហោតិ វេទ មហារាជ ភិក្ខុ ចាណាតិចាតំ បហាយ
 ចាណាតិចាតា បដិវរតោ ហោតិ និហិតទណ្ណោ និហិ-
 តសត្តោ លដ្ឋី ទយាបទ្ធោ សព្វចាណាភូតហិតានុកម្មី
 វិហារតិ ។ វេទិបិស្ស ហោតិ សីលស្មី ។ អទិន្នាទានិ
 បហាយ អទិន្នាទានា បដិវរតោ ហោតិ ទិន្នាទាយី
 ទិន្នាទានិកដ្ឋី អថេនេន សុចក្កតេន អត្តនា វិហារតិ ។
 វេទិបិស្ស ហោតិ សីលស្មី ។ អព្រហ្មចរិយំ បហាយ
 ព្រហ្មចារី ហោតិ អារាចារី វរតោ មេដុនា តាមធម្មា ។
 វេទិបិស្ស ហោតិ សីលស្មី ។ មុសាវាទិ បហាយ មុ-
 សាវាទា បដិវរតោ ហោតិ សច្ចវាទិ សច្ចសទ្ធោ វេតោ
 បច្ចយំកោ អវិសំវាទកោ លោកស្ស ។ វេទិបិស្ស
 ហោតិ សីលស្មី ។ បិសុណំ វាទិ បហាយ បិសុណា-
 យ វាទាយ បដិវរតោ ហោតិ វេតោ សុត្តា ន អមុត្រ
 អក្កាតា វេទសំ ភេទាយ អមុត្រ វា សុត្តា ន វេទសំ
 អក្កាតា អមុសំ ភេទាយ វេទិ ភិក្ខុនិ វា សទ្ធាតា

សាមញ្ញនិលសូត្រ សីលត្ថន្តកថា បូជ្ឈសីល

[១០៣] បពិត្រមហារាជ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសីល (នោះ)

ដូចម្តេចខ្លះ បពិត្រមហារាជ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ លះបង់បាណាតិបាត
 ជាអ្នកវៀរស្រឡះចាកបាណាតិបាត មានដំបងដាក់ចុះហើយ មានគ្រឿង
 សស្ត្រាដាក់ចុះហើយ មានសេចក្តីខ្មាស់បាប បរិបូណ៌ដោយសេចក្តី
 អាណិត ជាអ្នកអនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ ដល់សត្វមានជីវិតទាំងពួង ។
 នេះជាសីលរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុលះបង់អទិន្នាទាន ជាអ្នកវៀរស្រឡះ
 ចាកអទិន្នាទាន កាន់យកតែវត្ថុដែលគេឱ្យ ចង់បានតែវត្ថុដែលគេឱ្យ មាន
 ខ្លួនដ៏ស្អាត មិនមែនជាមនុស្សលួច ។ នេះជាសីលរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុ
 លះបង់អព្រហ្មចរិយៈ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តឆ្ងាយ ជា
 អ្នកវៀរចាកមេថុនធម្ម ដែលជាធម៌របស់អ្នកស្រុក ។ នេះជាសីលរបស់
 ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុលះបង់មុសាវាទ ជាអ្នកវៀរស្រឡះចាកមុសាវាទ ពោលតែ
 ពាក្យពិត តន្ត្រីពាក្យពិត ដោយពាក្យពិត ជាអ្នកមានសំដីនឹង មានពាក្យ
 ដែលគេគប្បីជឿ មិនបានពោលបំភ្លាត់សត្វលោក ។ នេះជាសីលរបស់ភិក្ខុ
 នោះ។ ភិក្ខុលះបង់បិសុណាវាទ ជាអ្នកវៀរស្រឡះចាកបិសុណាវាទ ពូអំពី
 ទីនេះ មិនបានយកទៅប្រាប់ក្នុងទីឯណោះ ដើម្បីបំបែកនូវជនទាំងឡាយ
 នេះ ឬពួកក្នុងទីឯណោះ មិនបានយកមកប្រាប់ដល់ជនទាំងឡាយនេះ
 ដើម្បីបំបែកនូវជនទាំងឡាយឯណោះ ជាអ្នកផ្សះផ្សាជនទាំងឡាយ

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលកុទ្ធវិញ្ញោ

សហិតានិ វា អនុប្បទានតា សមត្តារមោ សមត្តរតោ
សមត្តនិទ្ទិ សមត្តករណី វាចំ កាសិតា ហោតិ ។
ឥទិបិស្ស ហោតិ សីលស្មី ។ ឝរុសំ វាចំ បហាយ
ឝរុសាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ យា សា វាចា នេលា
កក្កាសុខា បេមនីយា ហាធយន្តមា ទោវីពហុជនកត្តា
ពហុជនមនាថា តថាវបី វាចំ កាសិតា ហោតិ ។ ឥទិ-
បិស្ស ហោតិ សីលស្មី ។ សម្មប្បលាបិ បហាយ សម្មប្ប-
លាថា បដិវរតោ ហោតិ កាលវាទី ក្ខតវាទី អត្តវាទី
ធម្មវាទី វិនយវាទី និទានវាទី វាចំ កាសិតា ហោតិ កា-
លេន សាបទេសំ បរិយន្តវាទី អត្តសញ្ញាទី ។ ឥទិបិស្ស
ហោតិ សីលស្មី ។ តិជតាមក្ខតតាមសមារម្ភា បដិវរតោ
ហោតិ ។ ឝកកត្តិកោ ហោតិ រត្នបរតោ វិរតោ វិកា-
លកោជនា ។ នត្ថកីតវាទីតវិស្សកទិស្សថា បដិវរតោ

សុត្តន្តបិដក ទយនិកាយ សីលបច្ឆន្ទវគ្គ

ដែលបែកគ្នាហើយ ឬឲ្យកម្លាំងថែមដល់ពួកជន ដែលជានឹងគ្នាហើយ មានសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នាជាទីត្រេកអរ ត្រេកអរតែក្នុងសេចក្តីព្រមព្រៀង គ្នា រីករាយតែក្នុងសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ជាអ្នកនិយាយតែវាចាដែល ជាគ្រឿងធ្វើនូវសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ។ នេះជាសីលរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុលះបង់ផរុសវាចា ជាអ្នកវៀរស្រឡះចាកផរុសវាចា ក៏វាចាណាដែល មិនមានទោស នាំមកនូវសេចក្តីសុខដល់គ្រូចៀក (អ្នកដទៃ) ជាពាក្យគួរ ឲ្យកើតសេចក្តីស្រឡាញ់ ជាពាក្យគួរតម្កល់ទុកក្នុងហឫទ័យ ជាសំដីរបស់ អ្នកក្រុង ជាពាក្យជាទីត្រេកអរនៃជនច្រើនគ្នា ជាទីគាប់ចិត្តនៃជនច្រើន គ្នា តែងពោលនូវវាចាមានសភាពដូច្នោះ ។ នេះជាសីលរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុលះបង់សម្បជ្ឈលាបៈ ជាអ្នកវៀរស្រឡះចាកសម្បជ្ឈលាបៈ ជាអ្នក ពោលនូវពាក្យក្នុងកាលគួរ ពោលនូវពាក្យពិត ពោលនូវអត្ត ពោលនូវ ធម៌ ពោលនូវវិន័យ ពោលនូវពាក្យគួរតម្កល់ទុកក្នុងហឫទ័យ ជាពាក្យ ប្រកបដោយគ្រឿងអាង ជាពាក្យមានកំណត់ ជាពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍តាមកាលដ៏គួរ ។ នេះជាសីលរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុវៀរស្រឡះ ចាកការធ្វើពីដំនាមនឹងភូតតាម^(១)ឲ្យវិនាស ។ ជាអ្នកបរិភោគកត្តតែ ១ ពេល វៀរបរិភោគក្នុងរាត្រី វៀរបរិភោគក្នុងកាលខ្ពស់ ។ វៀរចាកការ

១ រក្សាដែលមានទូជន្ត្រឿនបាន តែមិនដុះជាប់នឹងផែនដីមានគ្រាបឈើជាដើម ហៅថា ពិជពាម, ឈើ ស្មៅជាដើម ដែលដុះជាប់នឹងផែនដី ហៅថា ភូតតាម ។

សាមញ្ញនិស្សន្ទេ សីលក្កន្តកថា បូជ្ឈសីលំ

ហោតិ ។ មាលាភន្ទវិលេបននាណមណ្ឌនវិក្ខុសនដ្ឋានា
 បដិវរតោ ហោតិ ។ ឧត្តាសយនមហាសយនា បដិវរតោ
 ហោតិ ។ ជាតុប្បវជដប្បដិក្កហណា បដិវរតោ ហោតិ ។
 អាមកធាប្បដិក្កហណា បដិវរតោ ហោតិ ។ អាមក-
 មិសប្បដិក្កហណា បដិវរតោ ហោតិ ។ ឥត្តិកុមារិ-
 កប្បដិក្កហណា បដិវរតោ ហោតិ ។ ទាសីទាសប្ប-
 ដិក្កហណា បដិវរតោ ហោតិ ។ អដេឡកប្បដិក្ក-
 ហណា បដិវរតោ ហោតិ ។ កុក្កដស្មក្កប្បដិក្កហ-
 ណា បដិវរតោ ហោតិ ។ ហត្ថិកវាស្សវឡ្យវបដិក្កហ-
 ណា បដិវរតោ ហោតិ ។ ខេត្តវត្ថុប្បដិក្កហណា ប-
 ដិវរតោ ហោតិ ។ ទ្វេតេយ្យប្បហណាភមនាទុយោកា
 បដិវរតោ ហោតិ ។ កយវិក្កយា បដិវរតោ ហោតិ ។
 តុលាក្កដកិសក្កដមនក្កដា បដិវរតោ ហោតិ ។
 ឧត្តោដនវត្តាននិកតិសារិយោកា បដិវរតោ ហោតិ ។

សាមញ្ញនិលសូត្រ សីលទូតថា ក្បួនសីល

មើលនូវរេប៉ាទ័រនឹងស្តាប់នូវចម្រៀងនឹងក្លែងប្រគំ ដែលដាសត្រូវដល់កុសល-
 ធម៌ ។ វៀរចាកការទ្រទ្រង់នឹងការប្រដាប់ស្និតស្នាងរាងកាយ ដោយផ្កា
 កម្រង គ្រឿងក្រអូប នឹងគ្រឿងលាបផ្សេងៗ ។ វៀរចាកទីដេកទីអង្គុយ
 ដ៏ខ្ពស់នឹងទីដេកទីអង្គុយដ៏ប្រសើរ ។ វៀរចាកការទទួលនូវមាសនឹងប្រាក់ ។
 វៀរចាកការទទួលនូវធាតុជាតិលាវ ។ វៀរចាកការទទួលនូវសាច់លាវ ។
 វៀរចាកការទទួលនូវស្រីនឹងកុមារី ។ វៀរចាកការទទួលខ្ញុំស្រី នឹង
 ខ្ញុំប្រុស ។ វៀរចាកការទទួល នូវពាតនឹងចៀម ។ វៀរចាកការ
 ទទួលនូវមាន់នឹងជ្រូក ។ វៀរចាកការទទួលនូវដំរី គោ សេះឈ្មោល
 ញី ។ វៀរចាកការទទួលនូវស្រីនឹងចម្ការ ។ វៀរចាកការប្រកបនូវទូត-
 កម្ម គឺនាំសំបុត្រ ឬពាក្យបណ្តាំរបស់គ្រហស្ថ នឹងទៅដោយគេប្រើអំពី
 ផ្ទះមួយទៅផ្ទះមួយ ។ វៀរចាកការទិញនឹងលក់ ។ វៀរចាកការបញ្ជាត
 ឬបន្ទំដោយជញ្ជីង នឹងបញ្ជាតដោយកាដន៍កាំឡូមាស (ជាដើម)
 នឹងបញ្ជាតដោយរង្វាល់រង្វាស់ ។ វៀរចាកការប្រកប នូវអំពើវៀច
 គឺបង្កសំបកាន់^(១)នឹងបញ្ជាតបោកប្រាស នឹងបន្ទំដោយរបស់ក្លែង ។

១ ធានាគលេចច្រមសុំសំណូកគេ ហើយកាត់ភ្លឺវៀច ធ្វើអ្នកបាញ់ឲ្យទៅជាឈ្នះ អ្នកឈ្នះ
 ឲ្យទៅជាបាញ់វិញ ។

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលក្កន្តវគ្គោ

ធនេនេវធិតទ្ធក្កន្តវគ្គោសមាសកាលោបសហសាការា បដិ-

វិរតោ ហោតិ ។ ឥទ្ធិបិស្ស ហោតិ សីលស្មី ។

ព្វឡសីលំ ធិដ្ឋិតំ ។

[១០៤] យថា វា បនេកេ ភោត្តោ សមណាប្រាហ្មណា សទ្ធាទេយ្យានិ ភោជនានិ កុញ្ញត្តា តេ ឃរុបំ តីដកាមក្កតកាមសមារម្ភំ អនុយុត្តា វិហារន្តំ ។ សេយ្យ- បីទំ ។ ម្យលតីដំ ខន្ធតីដំ ដលុតីដំ អក្កតីដំ តីដតីដមេវ បញ្ចមំ ឥតិ វា ។ ឥតិ ឃរុចា តីដកាមក្កតកាមសមា- រម្ភា បដិវិរតោ ហោតិ ។ ឥទ្ធិបិស្ស ហោតិ សីលស្មី ។

[១០៥] យថា វា បនេកេ ភោត្តោ សមណាប្រាហ្មណា សទ្ធាទេយ្យានិ ភោជនានិ កុញ្ញត្តា តេ ឃរុបំ សង្កិការបរិភោតិ អនុយុត្តា វិហារន្តំ ។ សេយ្យបីទំ ។

សុត្តន្តបិដក ទីមនិកាយ សីលក្កន្ធវគ្គ

វៀរចាកការកាត់ (នូវអវយវៈមានដៃជាដើម) ការសម្លាប់ ការចង ការ
លាក់ខ្លួនពួនចាំធ្វើដំបើអាគ្រក់ នឹងការប្លន់ការកំហែងយកទ្រព្យ ។ នេះ
ជាសីលរបស់ភិក្ខុនោះ ។

ចប់ ក្កន្ធសីល ។

(១០៤) មួយវិញ្ញៀត ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដំបំរើន
ពួកមួយ បរិភោគនូវភោជនទាំងឡាយ ដែលទាយកឲ្យដោយសុទ្ធា
ហើយ តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ រមែងប្រកបរឿយ ។ នូវការធ្វើ
ពីដតាមនឹងកូតតាមឲ្យវិនាស មានសភាពដូច្នោះ ។ ពីដតាមនឹងកូតតាម
នោះ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺមើម ឬបូសជាពូជ ១ ដើមជាពូជ ១ ម្នាំងជា
ពូជ ១ ចុត ឬត្រួយជាពូជ ១ គ្រាប់ជាពូជ ១ ជាគំរប់ ៥ ។ ភិក្ខុជាអ្នក
វៀរចាកការធ្វើពីដតាមនឹងកូតតាមឲ្យវិនាស មានសភាពដូច្នោះឯង ។
នេះជាសីលរបស់ភិក្ខុនោះ ។

(១០៥) ម្យ៉ាងទៀត ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដំបំរើន
ពួកមួយ បរិភោគនូវភោជនទាំងឡាយ ដែលទាយកឲ្យដោយសុទ្ធាហើយ
តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ រមែងប្រកបរឿយ ។ នូវការបរិភោគវត្ថុ
ដែលសន្សំទុក មានសភាពដូច្នោះ ។ ការសន្សំទុក នោះតើដូចម្តេច ។

សមញ្ញនិលសុត្តេ សីលក្ខន្ធហិ មជ្ឈិមសីល

អន្តសន្និធិ^(១) ចានសន្និធិ វត្ថុសន្និធិ យានសន្និធិ ស-
យនសន្និធិ កន្ទសន្និធិ អាមិសសន្និធិ ឥត វា ។
ឥត ឯវុចា សន្និធិការបរិកោតា បដិវរតោ ហោតិ ។
ឥទិបិស្ស ហោតិ សីលស្មី ។

(១០៦) យថា វា បទេកេ កោន្តោ សមណាព្រាហ្ម-
ណា សន្តាទេយ្យានិ កោជនានិ កុញ្ញត្វា តេ ឯវុចំ
វិស្វកុទស្សនំ អនុយុត្តា វិហារន្តំ ។ សេយ្យដិទំ ។
នន្ទំ កំតំ វាទិកំ បេក្កំ អក្កានំ ចាណិស្សវំ វេតាឡិ
កុម្មដ្ឋនំ សោកនករកំ ចណ្ណាលំ វិសំ ជោវនំ ហត្ថយុទ្ធំ
អស្សយុទ្ធំ មហិសយុទ្ធំ^(២) ឧសកយុទ្ធំ អជយុទ្ធំ មេណ្ណ-
យុទ្ធំ^(៣) កក្កដយុទ្ធំ វដ្តកយុទ្ធំ ទណ្ណយុទ្ធំ មដ្ឋយុទ្ធំ
និព្វុទ្ធំ ឧយ្យោធិកំ ពលក្កំ សេនាព្យហំ អធិកុទស្សនំ
ឥត វា ។ ឥត ឯវុចា វិស្វកុទស្សនា បដិវរតោ
ហោតិ ។ ឥទិបិស្ស ហោតិ សីលស្មី ។

១ អន្តសន្និធិតិបិ អន្តសន្និធិតិបិ ពាហេ ទិស្សតិ ។ វិវំ សព្វតំ ។ ២ ម. មហិសយុទ្ធំ ។
៣ ឧ. ម. មេណ្ណយុទ្ធំ ។

សាមញ្ញនិលសូត្រ សីលកុទ្ធកថា មជ្ឈិមសីល

គឺសន្សំបាយទុក ១ សន្សំទឹកទុក ១ សន្សំសំពត់ទុក ១ សន្សំយានទុក ១
សន្សំទីដេកទុក ១ សន្សំគ្រឿងក្រអូបទុក ១ សន្សំគ្រឿងតាមិសៈទុក ១ ។
ភិក្ខុជាអ្នកវៀរចាកការបរិភោគវត្ថុដែលសន្សំទុក មានសភាពដូច្នោះឯង ។
នេះជាសីលរបស់ភិក្ខុនោះ ។

(១០៦) ម្យ៉ាងទៀត ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដ៏ចម្រើន
ពួកមួយ បរិភោគនូវភោជនទាំងឡាយ ដែលទាយកឲ្យដោយសុទ្ធាហ៊ើយ
តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ រមែងប្រកបរឿយ ។ នូវការមើលការស្តាប់
នូវវិល្លាស ដែលជាសត្រូវដល់កុសលធម៌មានសភាពដូច្នោះ ។ វិល្លាសជា
សត្រូវដល់កុសលធម៌នោះតើដូចម្តេច ។ គឺវិល្លាសកំខ្លះ ច្រៀងខ្លះ ប្រគំខ្លះ
មហោស្រពខ្លះ ចម្បាំងមហាការតៈនឹងរាមកេរ្តិ៍ជាដើមខ្លះ គងខ្លះ រតាំងខ្លះ
ស្តុរមានជ្រុងបួនខ្លះ គូរគំនូររូបរចាំខ្លះ វិល្លាសដុំដែកខ្លះ វិល្លាសកាំវខ្លះ
វិល្លាសលាងឆ្អឹងខ្លះ ដំរីដល់គ្នាខ្លះ សេះប្រឡាក់ខ្លះ ក្របីដល់គ្នាខ្លះ គោ
ដល់គ្នាខ្លះ ពពែដល់គ្នាខ្លះ កែវដល់គ្នាខ្លះ មាន់ដល់គ្នាខ្លះ ចាបដល់គ្នាខ្លះ
វិល្លាសគុណដំបងខ្លះ ប្រដាល់ខ្លះ ចម្បាប់ខ្លះ ចម្បាំងខ្លះ ទិវគរាបាលខ្លះ
ទីលំនៅកងទ័ពខ្លះ ទីមើលពួកសេនាដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ ខ្លះ ។ ភិក្ខុ
ជាអ្នកវៀរចាកការមើលការស្តាប់នូវវិល្លាស ដែលជាសត្រូវដល់កុសល-
ធម៌មានសភាពដូច្នោះឯង ។ នេះជាសីលរបស់ភិក្ខុនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាសិកាយស្ស សីលក្ខន្ធា

(១០៧) យថា វា បនេតេ កោនោ សមណាប្រាញ-
 ណា សទ្ធាទេយ្យានិ កោជនានិ កុញ្ញត្វា តេ ឯវុបិ
 ជ្ជិតប្បមាទដ្ឋានុយោកមនុយុត្តា^(១) វិហារន្តិ ។ សេយ្យ-
 បិដំ ។ អដ្ឋបដំ ទសបដំ អាណាសិ បរិហារបដិ សន្តិកំ
 ខលកំ យដិកំ សលាកហន្តិ អក្ខំ បង្កើរិ^(២) វង្កកំ
 មោក្ខចិកំ ចិដ្ឋលកំ^(៣) បត្តាឡ្ហកំ វេកំ ធនុកំ
 អក្ករិកំ មនេសិកំ^(៤) យថាវដ្ឋំ ឥតិ វា ។ ឥតិ ឯវុបា
 ជ្ជិតប្បមាទដ្ឋានុយោកា បដិវតោ ហោតិ ។ ឥទិ-
 បិស្ស ហោតិ សីលស្មី ។

១ ខ. ម. ជ្ជិតប្បមាទដ្ឋានុយោកំ អនុយុត្តា ។ ២ ខ. ម. បង្កើរិ ។ ៣ ខ. ម. ចិដ្ឋលិកំ ។ ៤ មនេសិកន្តិបិ ពាលោ ។

សុត្តន្តបិដក ទីយនិកាយ សីលបុគ្គលិក

(១០៧) ម្យ៉ាងទៀត ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដ៏ចំរើន
 ពួកមួយ បរិភោគនូវភោជនទាំងឡាយ ដែលទាយកឱ្យដោយសទ្ធាហើយ
 តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ វេមន៍ប្រកបរឿយ ។ នូវល្បែងបាស្តា ដែល
 ជាហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ មានសភាពដូច្នោះ ។ ល្បែងបាស្តា
 នោះតើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺបាស្តាមានក្រឡាប្រាំបី^(១)ខ្លះ បាស្តាមានក្រឡា
 ដប់^(២)ខ្លះ បាស្តាដែលលេងព្រង់ដ៏អាកាស^(៣)ខ្លះ ល្បែងវេនផ្លូវដែលគួររាង^(៤)
 ខ្លះ ល្បែងផ្កាត់គ្រាប់មានគ្រាប់ក្រួសជាដើមខ្លះ លេងបាស្តាក្នុងទីលាន
 សម្រាប់លេងខ្លះ ល្បែងហ៊ុនប្តូរកូនគោលខ្លះ ល្បែងរលាស់ទឹកលាក់ឱ្យ
 ទាយរូបខ្លះ ល្បែងអង្គញ់ខ្លះ ល្បែងផ្ទុំប៊ូស្វីកខ្លះ ល្បែងនង្គ័លតូចខ្លះ ល្បែង
 ជាដូងខ្លះ ល្បែងកង្វារខ្លះ ល្បែងវាស់ដីខ្សាច់ (បាយឡុកបាយឡ) ខ្លះ
 ល្បែងរថតូចខ្លះ ល្បែងធូតូចខ្លះ ល្បែងសរសេរអក្សរខ្សែលំឱ្យទាយខ្លះ
 ល្បែងទាយចិត្ត (ស្តេចចង់) ខ្លះ ល្បែងកំបែងគ្រាប់គេខ្លះ ។ ឯកិកុ
 ជាអ្នករៀនចាត់ល្បែងបាស្តា ដែលជាហេតុជាទីតាំង នៃសេចក្តីប្រមាទ
 មានសភាពដូច្នោះឯង ។ នេះជាសីលរបស់កិកុនោះដែរ ។

១ ចក្រន្តមានប្រឡា ៨ ។ ២ ចក្រន្តមានប្រឡា ១០ ឆ័យខ្លះថាបាយខុំ ។ ៣ ចក្រន្ត
 ឆិតក្តារលេងតែមាត់ទេ ។ ៤ ប្រហែលជាបិទមុខបិទជួន ។

(១០៨) យថា វា បទេកេ កោន្តោ សមណាព្រាហ្ម-

ណា សទ្ធាទេយ្យនិ កោជនានិ កុញ្ញត្តា តេ ឃរុបំ

ឧទ្ធាសយនមហាសយនំ អនុយុត្តា វិហារន្តំ ។ សេយ្យ-

ដំនំ ។ អាសន្តិ បល្ល័ក្កំ កោណកំ ក្កត្តកំ បដកំ

បដលកំ គ្រលកំ^(១) វិកតកំ ឧទ្ធុលោមី ឯកន្តលោមី

កដិស្សំ កោសេយ្យំ ក្កត្តកំ ហត្តន្តំ អស្សន្តំ

១ ម. គុណិកំ ។

សាមញ្ញផលសូត្រ សីលត្ថន្តកថា មជ្ឈិមសីល

(១០៨) មួយវិញខៀត ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដ៏ចំ-
 រើនពួកមួយ បរិភោគនូវភោជនទាំងឡាយ ដែលទាយកឲ្យដោយសត្វ
 ហើយ តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តែងប្រកបរឿយៗ នូវទុក្ខសយ-
 នមហាសយនៈ (ទីដេកទីអង្គុយដ៏ខ្ពស់នឹងទីដេកទីអង្គុយដ៏ប្រសើរ) មាន
 សភាពដូច្នោះ ។ ទុក្ខសយនមហាសយនៈនោះ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ភីណ-
 សនៈដែលខ្ពស់ហួសប្រមាណខ្លះ គ្រែដែលមានជើងវិចិត្រ ដោយរូបសត្វ
 សាហាវខ្លះ ព្រំដែលមានរោមវែងជាង ៤ ធ្នាប់ខ្លះ កម្រាលដែលធ្វើដោយ
 រោម វិចិត្រដោយរូបសត្វសាហាវខ្លះ កម្រាលមានពណ៌សដែលធ្វើដោយ
 រោមសត្វខ្លះ កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វមានផ្កាដេរដាសខ្លះ កម្រាល
 ដែលញាត់ដោយសំឡីជាប្រក្រតីខ្លះ កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វ វិ-
 ចិត្រដោយរូបសត្វសាហាវ មានសីហៈនឹងខ្លាំងជាដើមខ្លះ កម្រាលដែលធ្វើ
 ដោយរោមសត្វ មានរោមប្រាង្គឡើងតែម្ខាងខ្លះ កម្រាលដែលធ្វើដោយ
 រោមសត្វ មានរោមប្រាង្គឡើងទាំងសងខាងខ្លះ កម្រាលដែលធ្វើដោយឱន
 វែងសយមាសនឹងសូត្រ ចាក់ស្រែះដោយរតនវត្ថុ មានមាសជាដើមខ្លះ
 កម្រាលដែលធ្វើដោយសរវៃសសូត្រ ចាក់ស្រែះដោយរតនវត្ថុខ្លះ កម្រាល
 ដែលធ្វើដោយរោមសត្វ ល្មមចុះពួកស្រីវិញ ១៦ នាក់ ឈររាំបានខ្លះ
 កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើខ្នងដំរីខ្លះ កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើខ្នងសេះខ្លះ

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវិញ្ញោ

រថន្តរំ អដ្ឋនប្បវេណី កនលំមិកប្បវរវប្បច្ឆន្តវណំ ស-
 ឧត្តវច្ឆន្តំ ឧកតោលោហិតក្រូបណិនំ ឥតិ វា ។ ឥតិ
 ឃវុចា ឧត្តាសយនមហាសយនា បដិវរតោ ហោតិ ។
 ឥនិមិស្ស ហោតិ សីលស្មី ។

(១០៧) យថា វា បនេតេ កោន្តោ សមណព្រាហ្ម-
 ណា សន្តាទេយ្យនិ កោជនានិ កុញ្ញត្វា តេ ឃវុចំ
 មណ្ឌានិក្ខុសនដ្ឋានានុយោកំ អនុយុត្តា វិហារន្តិ ។
 សេយ្យមីនំ ។ ឧត្តាននិ បរមន្តនំ នហាបនិ សម្ពាហនំ
 អាទាសំ អញ្ជនិ មាលាកន្ធវិលេបនំ មុខច្ឆណ្ឌិ មុខវិលេ-
 បនំ ហត្ថតន្តំ សិខាតន្តំ នណ្ឌិ ទាលកំ អសី ខត្ត
 ធន្តិ ចិត្រចាហនិ ឧណ្ហិសី មណី វាលវីជនី ឌីនាតានិ
 វត្តានិ ជីយនសានិ ឥតិ វា ។ ឥតិ ឃវុចា មណ្ឌានិក្ខុ-

សុត្តន្តបិដក ទីយនិកាយ សីលទូន្មាន

កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើរថខ្លះ កម្រាលដែលធ្វើដោយស្បែកខ្លាខ្លះ
 កម្រាលដ៏ទុត្តមដែលធ្វើដោយស្បែកសត្វល្អស្ទុះ ឡើយមានពណ៌ក្រ-
 ហមទាំង ២ ខាង គឺឡើយក្បាលនឹងឡើយជើង ព្រមទាំងពិភានមានពណ៌
 ក្រហមខ្លះ ។ ភិក្ខុជាអ្នកវៀរចាកទុច្ចាសយនមហាសយនៈ មានសភាព
 ដូច្នោះឯង ។ នេះជាសីលរបស់ភិក្ខុនោះ ។

(១០៧) ម្យ៉ាងទៀត ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដ៏ចំរើន
 ពួកមួយ បរិភោគនូវភោជនទាំងឡាយ ដែលទាយកឱ្យដោយសត្វ
 ហើយ តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តែងប្រកបរឿយ ។ នូវវត្ថុជាទី
 តាំងនៃការប្រដាប់ស្ថិតស្ថានរាងកាយ មានសភាពដូច្នោះ ។ វត្ថុជាទីតាំង
 នៃការប្រដាប់ស្ថិតស្ថានរាងកាយនោះ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺការជុសខាត
 បំបាត់ភ្នែកពាក្រក្រឡើងអប់រំខ្លះ ការប្របាច់រិតខ្លះ ការផ្គុតទឹកខ្លះ ការគក់
 ប្របាច់ខ្លះ កញ្ចក់ខ្លះ វត្ថុសម្រាប់លាបគ្រឿងប្រដាប់ខ្លះ ផ្កាកម្រង
 គ្រឿងក្រអូបនឹងគ្រឿងលាបខ្លះ គ្រឿងលំអិតសម្រាប់ប្រោះមុខខ្លះ វត្ថុ
 សម្រាប់លាបមុខខ្លះ គ្រឿងប្រដាប់ដៃខ្លះ ចំណងផ្លួងសក់ខ្លះ ដំបងខ្លះ
 បំពង់ថ្នាំខ្លះ ដាវខ្លះ ព្រះខាន់ខ្លះ ឆត្រខ្លះ ស្បែកជើងដ៏រិចិត្រខ្លះ មកុដ
 ឬក្បាងមុខ (ស្មៅតសក់)ខ្លះ កែវមណីខ្លះ ផ្ចិតធ្វើដោយរោមកន្ទុយសត្វខ្លះ
 សំពត់សខ្លះ សំពត់មានជាយវែងខ្លះ ។ ភិក្ខុជាអ្នកវៀរចាកការប្រកប

សាមញ្ញនិលសុត្តេ សីលក្ខន្ធហា មជ្ឈិមសីលំ

សនដ្ឋានានុយោតា បដិវរតោ ហោតិ ។ ឥទិប័ស្ស
ហោតិ សីលស្មី ។

[១១០] យថា វា បទេកេ កោនោ សមណាប្រាហ្ម-
ណា សន្តានុយោតិ កោជនានិ កុញ្ញត្ថា តេ ឯវុប្បិ
តិវច្ឆានកមំ អនុយុត្តា វិហាន្តិ ។ សេយ្យធីទិ ។ រាជ-
កមំ ទោរកមំ មហាមន្តកមំ សេនាកមំ កយកមំ
យុទ្ធកមំ អន្តកមំ ចានកមំ វត្តកមំ សយនកមំ
មាលាកមំ កុទ្ធកមំ ញាតិកមំ យានកមំ តាមកមំ
ធិកមកមំ ធករកមំ ជនបទកមំ ឥត្តិកមំ បុរិសកមំ
ស្វរកមំ(១) វិសិខាកមំ កុម្មដ្ឋានកមំ បុព្វប្បេតកមំ

១ សុរាវច្ឆិ កុម្មិ ពោន្តពោ ទិស្សតិ ។

សាមញ្ញផលសូត្រ សីលកុណាថា បដិច្ចិមសីល

រឿយ ។ នូវវត្ថុជាទីតាំងនៃការប្រដាប់ស្មិតស្មាងរាងកាយ មានសភាព
ដូច្នោះឯង ។ នេះជាសីលរបស់ភិក្ខុនោះ ។

(១១០) មួយទៀត ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដ៏ចម្រើន
ពួកមួយ បរិភោគនូវភោជនទាំងឡាយ ដែលទាយកឱ្យដោយសទ្ធាហើយ
តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តែងប្រកបរឿយ ។ នូវវត្ថុបានកថា (ពាក្យ
និយាយទទឹងផ្លូវស្នូតនឹងផ្លូវព្រះនិព្វាន) មានសភាពដូច្នោះ ។ វត្ថុបានក-
ថានោះ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺការនិយាយអំពីស្តេចខ្លះ និយាយអំពីចារខ្លះ
និយាយអំពីអាមាត្យធំខ្លះ និយាយអំពីសេនាទាហានខ្លះ និយាយអំពីភ័យខ្លះ
និយាយអំពីចម្បាំងខ្លះ និយាយអំពីបាយបបចំណីខ្លះ និយាយអំពីទឹក
ផឹកខ្លះ និយាយអំពីសំពត់ខ្លះ និយាយអំពីទីដេកខ្លះ និយាយអំពីផ្កា
កម្រងខ្លះ និយាយអំពីគ្រឿងក្រអូបខ្លះ និយាយអំពីញាតិខ្លះ និយាយអំពី
យានខ្លះ និយាយអំពីស្រុកខ្លះ និយាយអំពីនិគមខ្លះ និយាយអំពីនគរខ្លះ
និយាយអំពីជនបទខ្លះ និយាយអំពីស្រីខ្លះ និយាយអំពីបុរសខ្លះ និ-
យាយអំពីយោធាដែលក្លៀវក្លាខ្លះ និយាយអំពីប្រកម្មខ្លះ និយាយអំពី
កំពង់ទឹកខ្លះ និយាយអំពីញាតិ (ដែលទៅកាន់បរលោកហើយ) ខ្លះ

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវិញ្ញា

នា នត្តកកមំ លោកក្លាយកំ សម្មទ្ធក្លាយកំ ឥតិ
 កវកវកកមំ ឥតិ វា ។ ឥតិ ឯវុចាយ តិវច្ឆានកថាយ
 បដិវិរតោ ហោតិ ។ ឥទ្ធិបិស្ស ហោតិ សីលស្មី ។

(១១១) យថា វា បទេកេ កោន្តោ សមណាប្រាហ្ម.

ណា សន្តានេយ្យានំ កោជនានំ កុញ្ញត្វា តេ ឯវុចំ
 វិត្តាហិកកមំ អនុយុត្តា វិហារនំ ។ សេយ្យមីទំ ។
 ន ក្ខំ ឥមំ ធម្មវិនយំ អាជានាសិ អហំ ឥមំ ធម្មវិ-
 នយំ អាជានាមិ កំ ក្ខំ ឥមំ ធម្មវិនយំ អាជានិស្ស-
 សិ មិច្ឆាបដិបន្នោ ត្វមសិ អហមស្មិ សម្មាបដិបន្នោ
 សហំតំ មេ អសហំតន្តេ បុរេ វិនយំ បច្ឆា អវច

សុត្តន្តបិដក ទីយនិកាយ សីលក្ខន្ធវិគ្គ

និយាយអំពីពាក្យឥតប្រយោជន៍ មានសភាពផ្សេង ៗ ខ្លះ និយាយអំពី
 លោកខ្លះ និយាយអំពីសមុទ្រខ្លះ និយាយអំពីសេចក្តីចំរើននឹងមិនចំរើន
 ខ្លះ ។ ភិក្ខុជាអ្នករៀនចាត់វិញ្ញាណកថា មានសភាពដូច្នោះឯង ។ នេះជា
 សីលរបស់ភិក្ខុនោះ ។

[១១១] មួយទៀត ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដ៏ចំរើន
 ពួកមួយ បរិភោគនូវកោដនទាំងឡាយ ដែលទាយកឲ្យដោយសទ្ធាហើយ
 តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តែងប្រកបរឿយ ៗ នូវពាក្យប្រណាំងប្រ-
 ជែង មានសភាពដូច្នោះ ។ ពាក្យប្រណាំងប្រជែងនោះ គឺដូចម្តេចខ្លះ ។
 គឺពាក្យថា អ្នកមិនមែនចេះដឹងនូវធម៌នឹងវិន័យនេះទេ ខ្ញុំទើបដឹងនូវធម៌នឹង
 វិន័យនេះ អ្នកនឹងបានឈ្មោះថាចេះដឹង នូវធម៌នឹងវិន័យនេះដូចម្តេចបាន
 អ្នកជាអ្នកប្រតិបត្តិខុស ខ្ញុំទើបជាអ្នកប្រតិបត្តិត្រូវល្អ ពាក្យរបស់ខ្ញុំទើបប្រកប
 ដោយប្រយោជន៍ ពាក្យរបស់អ្នកមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ សំដីដែល
 គេត្រូវនិយាយមុន អ្នកត្រូវបដានិយាយក្រោយវិញ សំដីដែលគេត្រូវ

សាមញ្ញនិលសុត្តេ សីលក្ខន្ធហិ មជ្ឈិមសីលំ

បន្ទា វិចធិយំ បុរេ អវច អធិតិណ្ណោ វិបរាវតំ អាភោចិ-
 តោ តេ វំនោ ជិត្តហិតោសិ ចរ វំទប្បមោក្ខាយ
 ជិត្តេវេហិ វំ សុចេ បហោសីតំ ឥតិ វំ ។ ឥតិ
 ឯវុទាយ វិត្តាហិតកតថាយ បជិវិតោ ហោតិ ។
 ឥទិបិស្ស ហោតិ សីលស្មី ។

(១១២) យថា វំ បនេតេ ភោន្តោ សមណាប្រាហ្ម-
 ណា សទ្ធាទេយ្យានិ ភោជនានិ កុញ្ញត្វា តេ ឯវុទិ
 ទ្ធតេយ្យប្បហិណកមនានុយោកមនុយុត្តា វិហរន្តិ ។
 សេយ្យទីទំ ។ រត្នំ រាជមហាមត្តានិ ខត្តិយានិ ប្រាហ្ម-
 ណានិ កហបតិកានិ កុមារានិ ឥធ កច្ច អមុត្រ^(១)
 កច្ច ឥទិ ហរ អមុត្រ ឥទិ អាហារតិ ឥតិ វំ ។ ឥតិ
 ឯវុទា ទ្ធតេយ្យប្បហិណកមនានុយោកា បជិវិតោ
 ហោតិ ។ ឥទិបិស្ស ហោតិ សីលស្មី ។

១ ឧ. ម. អមុត្រា ។

សាមញ្ញនិយមស្បែក សីលវុទ្ធកថា មជ្ឈិមសីល

និយាយក្រោយ អ្នកត្រូវបំបាំងនិយាយមុនវិញ ពាក្យផ្ទុយអ្នកប្រព្រឹត្តមក
 ជាយូរអង្វែងហើយ ទោសក្នុងសំដីរបស់អ្នក ខ្ញុំបានលើកឡើងហើយ
 អ្នកជាមនុស្សត្រូវខំសង្កត់សង្កិនបាន អ្នកចូរទៅសិក្សាដើម្បីដោះស្រាយ
 នូវទោសក្នុងសំដី ឬបើអ្នកអាច ចូរអ្នកដោះស្រាយឲ្យរួចទោសចុះ ។
 ភិក្ខុជាអ្នករៀនចាកពាក្យប្រណាំងប្រជែង មានសភាពដូច្នោះឯង ។ នេះ
 ជាសីលរបស់ភិក្ខុនោះ ។

(១១២) ម្យ៉ាងទៀត ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដ៏ចំរើន
 ពួកអួយ បរិភោគនូវភោជនទាំងឡាយ ដែលទាយកឲ្យដោយសទ្ធាហើយ
 តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះតែងប្រកបរឿយៗនូវទូតកម្មគឺការនាំសំបុត្រ
 ឬពាក្យបណ្តាំរបស់គ្រូហស្ថ នឹងការទៅដោយគេបញ្ជូនអំពីផ្ទះមួយទៅផ្ទះ
 មួយ មានសភាពដូច្នោះ។ ទូតកម្មជាដើមនោះ តើដូចម្តេចខ្លះៗ គឺពាក្យដែល
 ស្តេច មហាមាត្ររបស់ស្តេច ក្សត្រ ព្រាហ្មណ៍ គហបតិ ឬកុមារក្តី បញ្ជូន
 ទៅថា លោកចូរទៅក្នុងទីនេះដូច្នោះក្តី លោកចូរទៅក្នុងទីឯណោះដូច្នោះក្តី
 លោកចូរនាំយករបស់នេះទៅដូច្នោះក្តី លោកចូរនាំយករបស់នេះមកអំពីទី
 ឯណោះមកដូច្នោះក្តី ។ ភិក្ខុជាអ្នករៀនចាកការប្រកបរឿយ ៗ នូវទូតកម្ម
 គឺការនាំសំបុត្រឬពាក្យបណ្តាំរបស់គ្រូហស្ថ នឹងការទៅដោយគេបញ្ជូនអំពី
 ផ្ទះមួយទៅផ្ទះមួយ មានសភាពដូច្នោះឯង ។ នេះជាសីលរបស់ភិក្ខុនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាសិកាយស្ស សីលកូស្តវគ្គោ

[១១៣] យថា វា បនេកេ កោន្តោ សមណ-
 ប្រាហ្មណា សទ្ធាទេយ្យានិ កោជនានិ កុញ្ញត្វា តេ
 កុហកា ច ហោន្តិ លបកា ច នេមិត្តកា ច
 ជិប្បេបិកា ច លាកេន ច លាកំ ជិជ្ជិតិសីតារោ ឥតិ
 វា ។ ឥតិ ឯកុទា កុហនលបនា បដិវរតោ ហោតិ ។
 ឥទិបិស្ស ហោតិ សីលស្មី ។

មជ្ឈិមសីលំ និដ្ឋិតំ ។

[១១៤] យថា វា បនេកេ កោន្តោ សមណ-
 ប្រាហ្មណា សទ្ធាទេយ្យានិ កោជនានិ កុញ្ញត្វា តេ
 ឯកុទាយ តិវច្ឆានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវេន ជវិកំ ក-
 ប្បេន្តិ ។ សេយ្យថីទំ ។ អន្តំ និមិត្តំ ឧប្បាជំ ស្មបិទំ

សុត្តន្តបិដក ទី១៧ វិយាសិកាយ សីលចូន្តវគ្គ

(១១៣) ម្យ៉ាងទៀត ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដ៏ចម្រើន
 ពួកមួយ បរិភោគនូវភោជនទាំងឡាយ ដែលទាយកឲ្យដោយសទ្ធាហើយ
 តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ជាអ្នកកុហកគឺញ៉ាំងសត្វលោកឲ្យភោគ
 ឲ្យស្ងួត (ឲ្យជ្រះថ្លាដោយការប្រើប្រាស់បច្ច័យជាដើម) ខ្លះ ជាអ្នកនិ-
 យាយរក់ទាក់ (នឹងគ្រហស្ថ) ខ្លះ ជាអ្នកធ្វើនិមិត្តគឺពោលបញ្ជូតបញ្ជៀង
 ខ្លះ ជាអ្នកដេរប្រទេចខ្លះ ជាអ្នកស្វែងរកនូវលាភដោយលាភខ្លះ ។ ភិក្ខុ
 ជាអ្នករៀនចាកការកុហក នឹងការនិយាយរក់ទាក់ មានសភាពដូច្នោះ
 ឯង ។ នេះជាសីលរបស់ភិក្ខុនោះ ។

ចប់ មជ្ឈិមសីល ។

(១១៤) ម្យ៉ាងទៀត ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដ៏ចម្រើន
 ពួកមួយ បរិភោគនូវភោជនទាំងឡាយ ដែលទាយកឲ្យដោយសទ្ធាហើយ
 តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ គឺចិញ្ចឹមជីវិត
 ខុស ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា មានសភាពដូច្នោះ។ តិរច្ឆានវិជ្ជានោះ តើដូចម្តេចខ្លះ?
 គឺសាស្ត្រា (ក្បួន) និយាយអំពីអវយវៈខ្លះ ខាយនិមិត្តគឺហេតុខ្លះ ទត្យាត
 គឺការធ្លាក់ចុះនៃហេតុធំ ។ មានទន្ធបាញ៉ាជាដើមខ្លះ ទាយយល់សច្ច័យខ្លះ

សាមញ្ញនិលសុត្តេ សីលក្ខន្ធហា មហាសីលំ

លក្ខណំ ម្ភសិកច្ឆិម្ហំ អត្តិយោមំ ទទ្ធិយោមំ ឪសយោមំ

កណាយោមំ តណ្ហាលោមំ សឃ្ម័យោមំ តេលយោមំ

មុខយោមំ លោហិតយោមំ អត្ថវិជ្ជា វត្ថវិជ្ជា ខេត្តវិជ្ជា

សិវិជ្ជា ក្ខតវិជ្ជា ក្រិវិជ្ជា អហិវិជ្ជា វិសិវិជ្ជា វិច្ឆិកវិជ្ជា

ម្ភសិកវិជ្ជា សក្កណវិជ្ជា វាយសិវិជ្ជា បក្កជ្ឈនំ

សរេវិត្តានំ មិគបក្កំ^(១) ឥតិ វា ។ ឥតិ ឯវុចាយ

តិវត្តានិវិជ្ជាយ មិវត្តានិវា បដិវិតោ ហោតិ ។ ឥទិបិស្ស

ហោតិ សីលស្មី ។

១ ឧ. ម. មិគបក្កំ ។

សាមញ្ញនិលសូត្រ សីលកូន្មកថា មហាសីល

ទាយលក្ខណៈខ្លះ ទាយវត្ថុដែលកណ្តុរកាត់ (សំពត់ជាដើម) ខ្លះ និយាយ
 អំពីការបូជាដោយភ្លើងខ្លះ និយាយអំពីការបូជាដោយវែកខ្លះ និយាយអំពី
 ការបូជាដោយអង្កាមខ្លះ និយាយអំពីការបូជាដោយកុណ្ឌកខ្លះ និយាយអំពី
 ការបូជាដោយអង្ករខ្លះ និយាយអំពីការបូជាដោយទឹកដោះរោវខ្លះ និយាយ
 អំពីការបូជាដោយប្រេងខ្លះ និយាយអំពីការបូជាដោយមាត់^(១)ខ្លះ និយាយ
 អំពីការបូជាដោយឈាមខ្លះ វិជ្ជាសម្រាប់ទាយនូវអវយវៈខ្លះ វិជ្ជាសម្រាប់
 ទាយភូមិឋានខ្លះ វិជ្ជាសម្រាប់ទាយទីស្រែចំការខ្លះ វិជ្ជាស្គាល់ព្រៃខ្លះ
 វិជ្ជាចាប់ខ្លាចខ្លះ វិជ្ជាសម្រាប់ការពាររក្សាភូមិផ្ទះខ្លះ វិជ្ជាស្តោះពស់^(២)ខ្លះ
 វិជ្ជារក្សាភិសខ្លះ វិជ្ជាស្តោះខ្នុយទិចខ្លះ វិជ្ជាស្តោះកណ្តុរខ្លះ វិជ្ជាសម្រាប់
 ទាយសម្រែកសត្វស្វាបខ្លះ វិជ្ជាសម្រាប់ទាយសម្រែកក្អកខ្លះ វិជ្ជា
 សម្រាប់ទាយអាយុខ្លះ វិជ្ជាសម្រាប់កំរងនូវសរខ្លះ វិជ្ជាសម្រាប់មើល នូវ
 ស្នាមជើងម្រឹគគីសត្វជើង ៤ ទាំងអស់ខ្លះ ។ ភិក្ខុជាអ្នករៀនចាកការចិញ្ចឹម
 ជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា មានសភាពដូច្នោះឯង ។ នេះ
 ជាសីលរបស់ភិក្ខុនោះ ។

១ អន្លិកថា ថា យកមាត់ទាំងឡាយគ្រាប់ស្តែងដើម យកទៅដាក់ក្នុងភ្លើង ឬសូត្ររបៀន
 ឬដោយមាត់ ។ ២ វិជ្ជាមើលសត្វ ដែលពស់ឬហោរពស់ ។

សុត្តន្តបិដកេ វិជយនិកាយស្ស សីលក្ខន្ធា

(១១៥) យថា វា បទេកេ ភោជនោ សមណាត្រាហ្មណា សទ្ធាទេយ្យងិ ភោជនាងិ កុញ្ញត្វា តេ ឯវុទាយ និរត្តាធម៌ដ្ឋាយ មិច្ឆាជីវេន ជីវិតំ កុហ្មេន្តិ ។ សេយ្យ-
 មីទំ ។ មណីលក្ខណំ វត្ថុលក្ខណំ ទណ្ឌលក្ខណំ
 សត្តុលក្ខណំ អសីលក្ខណំ^(១) ឧស្សលក្ខណំ ធនុ-
 លក្ខណំ អាវុធលក្ខណំ ឥត្តលក្ខណំ បរិសេសលក្ខណំ
 កុមារលក្ខណំ កុមារីលក្ខណំ ទាសលក្ខណំ ទា-
 សីលក្ខណំ ហត្ថលក្ខណំ អស្ស្គលក្ខណំ មហិស-
 លក្ខណំ ឧសកលក្ខណំ តោលក្ខណំ អជលក្ខណំ
 មេណ្ឌលក្ខណំ កក្កដលក្ខណំ វដ្តកលក្ខណំ តោ-
 ទាលក្ខណំ កណ្តិកលក្ខណំ កច្ចុបលក្ខណំ មិក-
 លក្ខណំ ឥតិ វា ។ ឥតិ ឯវុទាយ និរត្តាធម៌ដ្ឋាយ
 មិច្ឆាជីវា បជីវិតោ ហោតិ ។ ឥទិមិស្ស ហោតិ
 សីលស្មី ។

១ ឧ. មណីលក្ខណំ ទណ្ឌលក្ខណំ វត្ថុលក្ខណំ អសីលក្ខណំ ។ ម. មណីលក្ខណំ ទណ្ឌលក្ខណំ សត្តុលក្ខណំ អសីលក្ខណំ ។

សុត្តន្តបិដក ទយនិកាយ សីលក្កន្តវគ្គ

(១១៥) ម្យ៉ាងទៀត ដូចជាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដ៏ចំរើន
 ពួកមួយ បរិភោគនូវភោជនទាំងឡាយ ដែលទាយកឲ្យដោយសទ្ធាហើយ
 តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆាន-
 វិជ្ជា មានសភាពដូច្នោះ ។ តិរច្ឆានវិជ្ជានោះ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺការទាយ
 លក្ខណៈកែវមណីខ្លះ ទាយលក្ខណៈសំពត់ខ្លះ ទាយលក្ខណៈដម្បង
 ឬឈើប្រគំខ្លះ ទាយលក្ខណៈគ្រឿងសស្ត្រាខ្លះ ទាយលក្ខណៈងារខ្លះ
 ទាយលក្ខណៈសរខ្លះ ទាយលក្ខណៈធួខ្លះ ទាយលក្ខណៈអាវុធខ្លះ ទាយ
 លក្ខណៈស្រីខ្លះ ទាយលក្ខណៈបុរសខ្លះ ទាយលក្ខណៈក្មេងប្រុសខ្លះ
 ទាយលក្ខណៈក្មេងស្រីខ្លះ ទាយលក្ខណៈខ្ញុំប្រុសខ្លះ ទាយលក្ខណៈខ្ញុំ
 ស្រីខ្លះ ទាយលក្ខណៈដំរីខ្លះ ទាយលក្ខណៈសេះខ្លះ ទាយលក្ខណៈ
 ក្របីខ្លះ ទាយលក្ខណៈគោទសកខ្លះ ទាយលក្ខណៈគោខ្លះ ទាយលក្ខណៈ
 ពពែខ្លះ ទាយលក្ខណៈកែវខ្លះ ទាយលក្ខណៈមាន់ខ្លះ ទាយលក្ខណៈ
 ចាបឬក្រចខ្លះ ទាយលក្ខណៈរូបគំនូរឬគ្រឿងប្រដាប់ធ្វើដោយរូបទន្សែងខ្លះ
 ទាយលក្ខណៈគ្រឿងប្រដាប់បូកពូលផ្ទះខ្លះ ទាយលក្ខណៈរូបគំនូរឬគ្រឿង
 ប្រដាប់ធ្វើដោយរូបអណ្តើកខ្លះ ទាយលក្ខណៈម្រឹគ គឺសត្វជើង៤ ទាំង
 អស់ខ្លះ ។ ភិក្ខុជាអ្នករៀនចាកមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា មានសភាព
 ដូច្នោះឯង ។ នេះជាសីលរបស់ភិក្ខុនោះ ។

[១១៦] យថា វា បទេតេ កោត្តោ សមណា-
 ព្រាហ្មណា សទ្ធាទេយ្យានិ កោជនានិ កុញ្ញត្វា តេ ឯវុ-
 ចាយ តិរច្ឆានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវេន ជីវិតំ កក្សេន្តិ ។
 សេយ្យមីទំ ។ រត្នំ និយ្យានំ កវិស្សតំ រត្នំ អនិយ្យានំ
 កវិស្សតំ អត្តន្តរាជំ រត្នំ ឧបយានំ កវិស្សតំ ពាហិរាជំ
 រត្នំ អបយានំ កវិស្សតំ ពាហិរាជំ រត្នំ ឧបយានំ
 កវិស្សតំ អត្តន្តរាជំ រត្នំ អបយានំ កវិស្សតំ អត្តន្តរាជំ
 រត្នំ ជយោ កវិស្សតំ ពាហិរាជំ រត្នំ បរាជយោ ក-
 វិស្សតំ ពាហិរាជំ រត្នំ ជយោ កវិស្សតំ អត្តន្តរាជំ
 រត្នំ បរាជយោ កវិស្សតំ ឥតិ ឥមស្ស ជយោ កវិស្សតំ
 ឥមស្ស បរាជយោ កវិស្សតំ ឥតិ វា ។ ឥតិ ឯវុចាយ
 តិរច្ឆានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវា បជិវិតោ ហោតិ ។ ឥទំបិស្ស
 ហោតិ សីលស្មី ។

[១១៧] យថា វា បទេតេ កោត្តោ សមណាព្រាហ្ម-
 ណា សទ្ធាទេយ្យានិ កោជនានិ កុញ្ញត្វា តេ ឯវុ-
 ចាយ តិរច្ឆានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវេន ជីវិតំ កក្សេន្តិ ។
 សេយ្យមីទំ ។ ចន្តត្តាហោ កវិស្សតំ សុរិយត្តាហោ

សាមញ្ញនិលសូត្រ សីលក្ខន្ធកថា មហាសីល

(១៦១) ម្យ៉ាងទៀត ដូចជា សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដ៏ចំរើន
 ពួកមួយ បរិភោគនូវភោជនទាំងឡាយ ដែលទាយកឱ្យដោយសទ្ធាហើយ
 តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆាន-
 វិជ្ជា មានសភាពដូច្នោះ ។ តិរច្ឆានវិជ្ជានោះ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺការទាយ
 អំពីការលើកទ័ពថា ព្រះរាជាគួរស្តេចចេញទៅ (ក្នុងវិថូនោះ) ព្រះរាជា
 គួរស្តេចត្រឡប់មកវិញ (ក្នុងវិថូនោះ) ព្រះរាជាខាងក្នុងនឹងរុករានចូលទៅ
 ព្រះរាជាខាងក្រៅនឹងថយចេញទៅ ព្រះរាជាខាងក្រៅនឹងរុករានចូលមក
 ព្រះរាជាខាងក្នុងនឹងថយចេញទៅ ព្រះរាជាខាងក្នុងនឹងមានជ័យជំនះ ព្រះ
 រាជាខាងក្រៅនឹងបរាជ័យ ព្រះរាជាខាងក្រៅនឹងមានជ័យជំនះ ព្រះរាជា
 ខាងក្នុងនឹងបរាជ័យ ព្រះរាជាអង្គនេះនឹងមានជ័យជំនះ ព្រះរាជាអង្គនេះ
 នឹងបរាជ័យ ។ ភិក្ខុជាអ្នករៀនចាកមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា មាន
 សភាពដូច្នោះឯង ។ នេះជាសីលរបស់ភិក្ខុនោះ ។

(១៦២) មួយវិញទៀត ដូចជា សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
 ដ៏ចំរើនពួកមួយ បរិភោគនូវភោជនទាំងឡាយ ដែលទាយកឱ្យដោយ
 សទ្ធាហើយ តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ
 ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា មានសភាពដូច្នោះ ។ តិរច្ឆានវិជ្ជានោះ តើដូចម្តេចខ្លះ ។
 គឺការទាយថា (ក្នុងវិថូឯណោះ) នឹងមានចន្ទគ្រោះ នឹងមានសូរ្យគ្រោះ នឹង

សុត្តន្តបិដកេ វ័យាសិកាយស្ស សីលកុម្មវិញ្ញា

ភវិស្សតំ នក្ខត្តាណោ ភវិស្សតំ ចន្ទិមសុរិយាធំ ប-
 ថគមធំ ភវិស្សតំ ចន្ទិមសុរិយាធំ ឧប្បថគមធំ ភវិស្ស-
 តំ នក្ខត្តាធំ បថគមធំ ភវិស្សតំ នក្ខត្តាធំ ឧប្បថគ-
 មធំ ភវិស្សតំ ឧក្កាចាតោ ភវិស្សតំ ទិសាធាហោ
 ភវិស្សតំ ភូមិចាលោ ភវិស្សតំ ទេវទិទ្ធកិ ភវិស្សតំ
 ចន្ទិមសុរិយនក្ខត្តាធំ ឧត្តមធំ ឌុត្តមធំ សង្កិលេសិ
 វោទាធំ ភវិស្សតំ ឃរិវិចាគោ ចន្ទត្តាហោ ភវិស្សតំ ឃរិ-
 វិចាគោ សុរិយត្តាហោ ភវិស្សតំ ឃរិវិចាគោ នក្ខត្ត-
 ត្តាហោ ភវិស្សតំ ឃរិវិចាគំ ចន្ទិមសុរិយាធំ បថគមធំ
 ភវិស្សតំ ឃរិវិចាគំ ចន្ទិមសុរិយាធំ ឧប្បថគមធំ
 ភវិស្សតំ ឃរិវិចាគំ នក្ខត្តាធំ បថគមធំ ភវិស្សតំ
 ឃរិវិចាគំ នក្ខត្តាធំ ឧប្បថគមធំ ភវិស្សតំ ឃរិវិចា-
 គោ ឧក្កាចាតោ ភវិស្សតំ ឃរិវិចាគោ ទិសាធា-
 ហោ ភវិស្សតំ ឃរិវិចាគោ ភូមិចាលោ ភវិស្សតំ

សុត្តន្តបិដក ទី៧៧ វិយាគិយ សីលកុស្តវគ្គ

មាននក្សត្រគ្រោះ គឺផ្កាយព្រះគ្រោះដើររុស្ស៊ីលក្ខា ឬដើររំលងព្រះអាទិត្យ
 ព្រះចន្ទ ឬផ្កាយណាមួយ ព្រះចន្ទព្រះអាទិត្យនឹងដើរតាមផ្លូវត្រូវគ្នា ព្រះ
 ចន្ទព្រះអាទិត្យ នឹងដើរខុសផ្លូវគ្នា ផ្កាយទាំងឡាយនឹងដើរតាមផ្លូវត្រូវគ្នា
 ផ្កាយទាំងឡាយនឹងដើរខុសផ្លូវគ្នា នឹងមានទុក្ខបាត(១)នឹងកើតមានកំដៅ
 ក្នុងទិស នឹងមានកម្រើកវែងដី នឹងមានផ្កុរលាន់ (ឥតមានភ្លៀង) ព្រះចន្ទ
 ព្រះអាទិត្យផ្កាយនឹងរះឡើង ឬបិចទៅវិញនឹងសៅហ្មងឬផ្លូវផង ចន្ទគ្រោះ
 នឹងបណ្តាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ សូរ្យគ្រោះនឹងបណ្តាលឲ្យមានសុខ
 ទុក្ខយ៉ាងនេះ នក្សត្រគ្រោះនឹងបណ្តាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ ព្រះ
 ចន្ទនឹងព្រះអាទិត្យដើរតាមផ្លូវត្រូវគ្នា នឹងបណ្តាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ
 ព្រះចន្ទនឹងព្រះអាទិត្យ ដើរខុសផ្លូវគ្នា នឹងបណ្តាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាង
 នេះ ពួកផ្កាយដើរតាមផ្លូវត្រូវគ្នា នឹងបណ្តាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ
 ពួកផ្កាយដើរខុសផ្លូវគ្នា នឹងបណ្តាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ ទុក្ខបាត
 នឹងបណ្តាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ កំដៅក្នុងទិសនឹងបណ្តាលឲ្យមាន
 សុខទុក្ខយ៉ាងនេះ ការកម្រើកវែងដីនឹងបណ្តាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ

១ ក្នុងសីលកុស្តប្បកាសនាដឹកថា កាលបើអាកាសមានទ្យល់ទង្គិចគ្នាខ្លាំង ក៏កើតមានពន្លឺរស្មី
 ដូចជាពន្លឺប្រឡាក់ចុះមកអំពីអាកាស ហៅថា ទុក្ខបាត ។

សាមញ្ញនិលសុត្តេ សីលកុទ្ធកថា មហាសីលំ

ឯវិវាទោ ទេវទុទ្ធិកំ កវិស្សតំ ឯវិវាទកំ ចន្ទិមស្ស-
រិយនក្ខត្តានំ ខុក្ខមនំ ខ្ចិក្ខមនំ សង្កិលេសំ វេទានំ
កវិស្សតំ ឥតិ វា ។ ឥតិ ឯវុចាយ តិវច្ឆានវិជ្ជាយ
មិច្ឆាជីវា បជិវតោ ហោតិ ។ ឥទិបិស្ស ហោតិ
សីលស្មី ។

(១១៨) យថា វា បទេកេ កោនោ សមណព្រាហ្ម-
ណា សទ្ធាទេយ្យានំ កោជនានំ កុញ្ញត្វា តេ ឯវុចាយ
តិវច្ឆានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវេន ជីវកំ កប្បេន្តិ ។ សេយ្យេ-
នំ ។ សុវដ្ឋិកា កវិស្សតំ ទុព្វដ្ឋិកា កវិស្សតំ សុកិក្ខុ
កវិស្សតំ ទុតិក្ខុ កវិស្សតំ ខេមិ កវិស្សតំ កយំ កវិស្សតំ
វេតោ កវិស្សតំ អាវេក្យំ កវិស្សតំ មុទ្ធា កណាណា
សម្ព័នំ កាវេយ្យំ លោកាយនំ^(១) ឥតិ វា ។ ឥតិ
ឯវុចាយ តិវច្ឆានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវា បជិវតោ ហោតិ ។
ឥទិបិស្ស ហោតិ សីលស្មី ។

១ លោកាយតន្ត្រី កត្តិ បោក្កវេ ទិស្សតិ ។

សាមញ្ញនិលសូត្រ សីលបុគ្គកថា មហាសីល

ផ្ករលាន់ (ឥតមានភ្លៀង) នឹងបណ្តាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ ព្រះចន្ទ
ព្រះអាទិត្យនឹងផ្កាយរះឡើងបូលិចទៅវិញ សៅហ្មងឬផ្លូវផងនឹងបណ្តាល
ឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុជាអ្នករៀនចាកមិច្ឆាជីវៈព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា
មានសភាពដូច្នោះឯង ។ នេះជាសីលរបស់ភិក្ខុនោះដែរ ។

[១១៨] មួយវិញទៀត ដូចជា សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដ៏ចំ-
រើនពួកមួយ បរិភោគនូវភោជនទាំងឡាយ ដែលទាយកឲ្យដោយសទ្ធា
ហើយ តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ចិត្តមជ្ជិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះ
តិរច្ឆានវិជ្ជា មានសភាពដូច្នោះ ។ តិរច្ឆានវិជ្ជានោះ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺការ
ទាយថា (ក្នុងន្ទំនោះ) នឹងមានភ្លៀងធ្លាក់ស្រួល នឹងមានភ្លៀងធ្លាក់ មិន
ស្រួល នឹងមានបាយសម្បូណ៌ នឹងមានបាយក្រ នឹងមានសេចក្តីក្សេម-
ក្សាន្ត នឹងមានភ័យ នឹងមានរោគ នឹងមិនមានរោគ ការរាប់ដោយដៃទេ
ការរាប់ដោយវិធីនព្វន្ត រាប់បូក^(១) កាព្យឃ្លោង គម្ពីរលោកាយតៈ ។
ភិក្ខុជាអ្នករៀនចាកមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា មានសភាពដូច្នោះឯង ។
នេះជាសីលរបស់ភិក្ខុនោះដែរ ។

១ អន្តិកថា ថា ការរាប់នេះបើស្ទាត់ដល់បុគ្គលណា បុគ្គលនោះកាលបើឃើញដើមឈើ ក៏
អាចដឹងដឹងថា ឈើនេះមានស្លឹកប៉ុណ្ណោះ ។ បាឌ ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាសិកាយស្ស សីលក្កន្តវគ្គោ

(១១៧) យថា វា បនេកេ កោត្តោ សមណ-
 ព្រាហ្មណា សទ្ធាទេយ្យំ កោដនាមំ កុញ្ញត្តា តេ
 ឯវុចាយ តិរច្ឆានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវេន ជីវិតំ កម្មេន្តំ ។
 សេយ្យថំ ។ អាវាហំ វិវាហំ សិវទំ វិទំ សន្តិ-
 រណំ វិកិរណំ សុភតករណំ ទុក្ខតករណំ វិទុក្ខតត្ថ-
 ករណំ ជិវិតំ ព្វំ^(១) ហនុសិហនំ ហត្ថាភិជ្ជំ^(២)
 កណ្ណជ្ជំ អាទាសប្បញ្ញំ កុមារបញ្ញំ ទេវប្បញ្ញំ
 អាទិប្បដ្ឋំ មហតុបដ្ឋំ អព្វជលំ សិវិហយំ ឥត
 វា ។ ឥត ឯវុចាយ តិរច្ឆានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវា បដិវិរតោ
 ហោតិ ។ ឥទិបិស្ស ហោតិ សីលស្មី ។

១ ខ. ជិវិតិព្វំ ។ ២ ម. ឯក្កន្តេ ហនុជិវ្យន្តិ បាហេ វិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក វិយាសិកាយ សីលកូនវគ្គ

(១១៧) មួយវិញទៀត ដូចជា សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដ៏ចំ-
 រើនពួកមួយ បរិភោគនូវភោជនទាំងឡាយ ដែលទាយកឱ្យដោយសត្វ
 ហើយ តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះ
 តិរច្ឆានវិជ្ជា មានសភាពដូច្នោះ ។ តិរច្ឆានវិជ្ជានោះ តើដូចម្តេចខ្លះ ។
 គឺវិធីរៀបអាពាហ៍មង្គលខ្លះ វិធីរៀបវិកាហមង្គលខ្លះ វិធីធ្វើឱ្យព្រមព្រៀងគ្នា
 (ស្នេហ៍) ខ្លះ វិធីធ្វើឱ្យព្រាត់ប្រាសគ្នា (បង់ចំណែង) ខ្លះ វិធីប្រមូលទ្រព្យ
 ខ្លះ វិធីប្រកបជំនួញខ្លះ វិធីធ្វើឱ្យចូលចិត្តស្រឡាញ់គ្នា ឬធ្វើឱ្យមាន
 សិរិះខ្លះ វិធីធ្វើឱ្យស្អប់គ្នាខ្លះ វិធីធ្វើគតិដែលបំរុងនឹងវិនាសមិនឱ្យវិនាសខ្លះ
 វិធីចងអណ្តាតឱ្យរឹងដោយមន្តខ្លះ វិធីចងចង្កាឱ្យរឹងខ្លះ វិធីសូត្ររបៀន
 ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរវែងខ្លះ វិធីសូត្ររបៀនដើម្បីមិនឱ្យពួសម្លេងដោយគ្រចៀកខ្លះ
 ប្រស្នាកញ្ចក់ គឺមន្តខាបយកទៅតាមកន្លែងនឹងកញ្ចក់ ហើយសួរប្រស្នា
 ខ្លះ ប្រស្នាកុមារី គឺមន្តបញ្ចូលទៅតាក្នុងសរីរៈនៃកុមារី ហើយសួរប្រស្នា
 ខ្លះ ប្រស្នាទៅតា គឺមន្តបញ្ចូលទៅតាក្នុងសរីរៈនៃទាសី ហើយសួរប្រស្នា
 ខ្លះ វិធីបម្រើព្រះអាទិត្យខ្លះ វិធីបម្រើមហាព្រាហ្មខ្លះ វិធីបញ្ចេញភ្លើងអំពី
 មាត់ដោយមន្តខ្លះ វិធីហៅសិរិឱ្យបិតក្នុងសរីរៈខ្លះ ។ ភិក្ខុជាអ្នករៀនចាក
 មិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា មានសភាពដូច្នោះឯង ។ នេះជាសីលរបស់
 ភិក្ខុនោះដែរ ។

[១២០] យថា វា បទេកេ កោនោ សមណាព្រាហ្ម-
 ណា សទ្ធាទេយ្យានំ កោជនានំ កុញ្ញត្តា តេ ឯវុហាយ
 តិវច្ឆានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវេន ជីវិតំ កក្កេយ្យន្តំ ។ សេយ្យថំទំ ។
 សន្តិកម្មំ បណ្ឌិតកម្មំ ក្ខតិកម្មំ ក្ខរិកម្មំ^(១) វស្សកម្មំ
 វេស្សកម្មំ វត្តកម្មំ វត្តបរិករណំ^(២) អាចមនំ ធម្មាបនំ
 ដុបានំ វមនំ វិវេចនំ ឧទ្ធហវេចនំ អណោវវេចនំ សីសវវេចនំ
 កណ្តាតេលំ ទេត្តប្បានំ^(៣) ទត្តកម្មំ អញ្ញនំ បច្ចញ្ញនំ
 សាលាកិយំ សល្យកត្តិយំ ទារកតិកិច្ចំ^(៤) ម្ភលកេ-
 សដ្ឋានំ អនុប្បទានំ ឌុសធិនំ បដិមោក្ខោ ឥត វា ។
 ឥត ឯវុហាយ តិវច្ឆានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវា បដិវិភោ
 ហោតិ ។ ឥទិបិស្ស ហោតិ សីលស្មី ។

១ ឱ. ភូរិកម្មំ ភូតិកម្មំ ។ ម. ភូតិកម្មំ ភូរិកម្មំ ។ ២ ម. វត្តបរិកម្មំ ។ ឧ. វត្តបដិករណំ ។
 ៣ ឱ. ទេត្តកប្បានំ ។ ម. ទេត្តបាតំ ។ ៤ ឱ. ម. ទារកតិកិច្ចា ។

សាមញ្ញនិលសូត្រ សីលក្ខន្ធកថា មហាសីល

(១២០) ម្យ៉ាងទៀត ដូចជា សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដ៏ចំរើន
 ពួកមួយ បរិភោគនូវភោជនទាំងឡាយ ដែលទាយកឲ្យដោយសទ្ធាហើយ
 តែសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆាន-
 វិជ្ជាមានសភាពដូច្នោះ ។ តិរច្ឆានវិជ្ជានោះ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺការបន់
 ស្រន់ខ្លះ ការលាបំណន់ខ្លះ ធ្វើមន្តសម្រាប់ការពារបិសាចខ្លះ ធ្វើមន្តសម្រាប់
 ការពារផ្ទះខ្លះ ធ្វើខ្នើយឲ្យដូចជាបុរសខ្លះ ធ្វើបុរសឲ្យដូចជាខ្នើយខ្លះ ធ្វើ
 ពិធីសង់ផ្ទះលើទីដីដែលមិនធ្លាប់បានធ្វើខ្លះ ធ្វើពលិកម្មនៅទីដីដែលសង់ផ្ទះ
 ខ្លះ ជីវះមុខឲ្យស្អាតដោយទឹកឲ្យគេខ្លះ បង្កក់ប្រសិទ្ធិឲ្យគេខ្លះ ឬជាក្មេង
 ឲ្យគេខ្លះ ធ្វើថ្នាំសម្រាប់ឲ្យក្អកខ្លះ ធ្វើថ្នាំបញ្ចុះខ្លះ ធ្វើថ្នាំកំចាត់បង្គំនូវទោស
 ខាងលើខ្លះ ធ្វើថ្នាំកំចាត់បង្គំនូវទោសខាងក្រោមខ្លះ ធ្វើថ្នាំកំចាត់បង្គំ នូវ
 ទោស ក្នុងក្បាលខ្លះ សូប្រេងសម្រាប់បន្តក់ត្រចៀកខ្លះ ធ្វើថ្នាំសម្រាប់
 ស្តីភ្នែកខ្លះ ធ្វើថ្នាំសម្រាប់ហិតខ្លះ ធ្វើថ្នាំសម្រាប់លាបបណ្តាត់ខ្លះ ធ្វើថ្នាំ
 ត្រជាក់សម្រាប់ស្រលាបខ្លះ ធ្វើវេជ្ជកម្មរក្សាភ្នែកខ្លះ ធ្វើពេទ្យវះខ្លះ ធ្វើ
 ពេទ្យរក្សាក្មេងខ្លះ ដាក់ថ្នាំក្រោយឲ្យជួយកម្លាំងថ្នាំមុនខ្លះ លាងថ្នាំដើម
 ចេញខ្លះ^(៦) ។ ភិក្ខុជាអ្នករៀនរោកមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា មានសភាព
 ដូច្នោះឯង ។ នេះជាសីលរបស់ភិក្ខុនោះដែរ ។

១ អង្គកថា ថា កាលបើមាននិម្មេត្តិដាក់ថ្នាំ មានផ្ទាំងស្បាជាដើមក្នុងនិម្មេត្តិទោះ កាល
 បើនិម្មេត្តិស្រួលសមត្ថរហើយ ក៏នាំយកថ្នាំនោះចេញ ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិយស្ស សីលក្ខន្ធវិញ្ញោ

[១២១] ស^(១) ខោ សោ មហារាជ ភិក្ខុ ឃី
 សីលសម្មាទ្នោ ន កុតោចិ ភយំ សមនុបស្សតិ យទិទិ
 សីលសំវេតោ ។ សេយ្យថាបិ មហារាជ ខត្តិយោ មុត្តា-
 វសិត្តោ និហតបច្ចាមិត្តោ ន កុតោចិ ភយំ សមនុបស្សតិ
 យទិទិ បច្ចុត្តិកតោ ឃីមេវ ខោ មហារាជ ភិក្ខុ ឃី
 សីលសម្មាទ្នោ ន កុតោចិ ភយំ សមនុបស្សតិ យទិទិ
 សីលសំវេតោ ។ សោ វេមិណា អរិយេន សីលក្ខន្ធន
 សមន្តាគតោ អជ្ឈតិ អនវជ្ឈសុខំ បដិសំវេទេតិ ។
 ឃី ខោ មហារាជ ភិក្ខុ សីលសម្មាទ្នោ ហោតិ ។

មហាសីលំ ធិដ្ឋិតំ ។

១ សោតិ កត្តបិ ហេតុពេ វិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក វិយាសិកាយ សីលទូន្មាន

(១២១) បពិត្រមហារាជ ភ័យណាដែលគប្បីកើតឡើង ព្រោះ

សេចក្តីសង្រួមកងសីល ភិក្ខុនោះឯងបរិបូណ៌ដោយសីល យ៉ាងនេះហើយ

វមែនមិនបានឃើញនូវភ័យនោះ អំពីទីណាមួយឡើយ ។ បពិត្រមហារាជ

ប្រៀបដូចជាភ័យណា ដែលគប្បីកើតឡើងអំពីសត្រូវ ក្សត្រិយ៍ដែលបាន

មុត្តាភិសេក(១) ហើយកំចាត់បង់ខ្សែពួកសត្រូវអស់ហើយ វមែនមិនបាន

ឃើញភ័យនោះ អំពីទីណាមួយឡើយ ដូចម្តេចមិញ បពិត្រមហារាជ

ភ័យណា ដែលគប្បីកើតឡើង ព្រោះសេចក្តីសង្រួម កងសីល ភិក្ខុ

អ្នកបរិបូណ៌ដោយសីល យ៉ាងនេះហើយ វមែនមិនបានឃើញ នូវភ័យ

នោះ អំពីទីណាមួយឡើយ ដូច្នោះឯង ។ ភិក្ខុនោះ បើបានប្រកបដោយ

សីលទូន្មានជាប់សព្វព្រះអរិយៈនេះហើយ វមែនទទួលនូវសេចក្តីសុខ ដែល

មិនមានពោសក្កន៍សន្តានចិត្តនៃខ្លួន ។ បពិត្រមហារាជ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌

ដោយសីល យ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ វិហាសីល ។

១ ព្រះរាជានិទ្ទេសនៃសេកស្រោចទឹកលើព្រះសីម្ប, ឲ្យសោយរាជវិញ្ញូចហើយ ។

សាមញ្ញវិសេសុត្តេ វគ្គិយសំវេ

(១២២) កថេត្ត មហារាជ ភិក្ខុ វគ្គិយេស្ស
 កុត្តន្ទារោ ហោតិ ។ វេទ មហារាជ ភិក្ខុ ចក្កនា
 រូបំ ជិស្វា ន និមិត្តត្តាហី ហោតិ នាទុព្យញ្ញនត្តាហី
 យត្វាធិករណមេនំ ចក្កុទ្ធិយំ អសំវុតំ វិហារនំ អភិជ្ឈា-
 ទោមនស្សា ចាបកា អកុសលា ធម្មា អន្តាស្សវេយ្យំ
 តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ ចក្កុទ្ធិយំ ចក្កុទ្ធិយេ
 សំវំ អាបជ្ជតិ ។ សោតេន សន្និ សុត្វា ន និមិត្តត្តាហី
 ហោតិ នាទុព្យញ្ញនត្តាហី យត្វាធិករណមេនំ សោតិទ្ធិ-
 យំ អសំវុតំ វិហារនំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា ចាបកា អកុ-
 សលា ធម្មា អន្តាស្សវេយ្យំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ
 រក្ខតិ សោតិទ្ធិយំ សោតិទ្ធិយេ សំវំ អាបជ្ជតិ ។
 យានេន កន្ធិ យាយិត្វា ន និមិត្តត្តាហី ហោតិ នាទុព្យញ្ញ-
 នត្តាហី យត្វាធិករណមេនំ យានិទ្ធិយំ អសំវុតំ វិហារនំ
 អភិជ្ឈាទោមនស្សា ចាបកា អកុសលា ធម្មា អន្តាស្ស-
 វេយ្យំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ យានិទ្ធិយំ

សាមញ្ញផលសូត្រ សេចក្តីសង្ខេបក្នុងត្រ័យ

(១៦២) បពិត្រមហាវរាជ ភិក្ខុដែលជាអ្នករក្សា នូវទ្វារកង្កែបទ្រុឺយ
 ទាំងឡាយ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ បពិត្រមហាវរាជ ភិក្ខុកងសាសនានេះ
 បានឃើញរូបដោយចក្ខុហើយ តែមិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យក នូវ
 អនុព្យញ្ញនៈ ឯអភិជ្ឈានីន៍ទោមស្ស ដែលជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក តែងតែ
 គ្របសង្កត់នូវបុគ្គល ដែលមិនបានសង្រួមចក្ខុទ្រុឺយ⁺ ព្រោះហេតុមិនបាន
 សង្រួមនូវចក្ខុទ្រុឺយណា ក៏ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួមនូវចក្ខុទ្រុឺយនោះ រក្សា នូវ
 ចក្ខុទ្រុឺយ ដល់នូវសេចក្តីសង្រួមកងចក្ខុទ្រុឺយ ។ ពួសម្លេងដោយគ្រូចៀក
 ហើយ តែមិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុព្យញ្ញនៈ ឯអភិជ្ឈានីន៍
 ទោមស្ស ដែលជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក តែងតែគ្របសង្កត់នូវបុគ្គលដែល
 មិនសង្រួមនូវសោតិទ្រុឺយ⁺ ព្រោះហេតុមិនបានសង្រួម នូវសោតិទ្រុឺយ
 ណា ក៏ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួមនូវសោតិទ្រុឺយនោះ រក្សានូវសោតិទ្រុឺយ
 ដល់នូវសេចក្តីសង្រួមកងសោតិទ្រុឺយ ។ បានធ្ម់ភ្នែកដោយច្រមុះហើយ
 តែមិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុព្យញ្ញនៈ ឯអភិជ្ឈានីន៍ទោ-
 មស្ស ដែលជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក តែងតែគ្របសង្កត់នូវបុគ្គលដែល
 មិនបានសង្រួមនូវឃានិទ្រុឺយ⁺ ព្រោះហេតុមិនបានសង្រួមនូវឃានិទ្រុឺយ
 ណា ក៏ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួមនូវឃានិទ្រុឺយនោះ រក្សានូវឃានិទ្រុឺយ ដល់នូវ

សុត្តន្តបិដកេ វិយាសិកាយស្ស សីលត្ថនូវគ្នា

យាជិត្រៃយេ សំរំ អាបជ្ជតិ ។ ជិញ្ហយេ រសំ សាយត្វា
ន ធិមិត្តត្តាហិ ហោតិ នាទុព្យញ្ញនត្តាហិ យត្វាជិត្រៃយា-
មេនំ ជិវិត្រៃយំ អសំរុតិវិហារនំ អភិជ្ឈោទោមនស្សា ចាបកា
អកុសលា ធម្មា អន្ធាស្សវេយ្យំ តស្ស សំរិវាយេ បដិបជ្ជតិ
រក្ខតិ ជិវិត្រៃយំ ជិវិត្រៃយេ សំរំ អាបជ្ជតិ ។ កាយេន
ដោដ្ឋតំ ដុសិត្វា ន ធិមិត្តត្តាហិ ហោតិ នាទុព្យញ្ញនត្តាហិ
យត្វាជិត្រៃយាមេនំ កាយិត្រៃយំ អសំរុតិវិហារនំ អភិជ្ឈោ-
ទោមនស្សា ចាបកា អកុសលា ធម្មា អន្ធាស្សវេយ្យំ
តស្ស សំរិវាយេ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ កាយិត្រៃយំ កាយិត្រៃយេ
សំរំ អាបជ្ជតិ ។ មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយេ ន ធិមិត្តត្តាហិ
ហោតិ នាទុព្យញ្ញនត្តាហិ យត្វាជិត្រៃយាមេនំ មនិត្រៃយំ
អសំរុតិវិហារនំ អភិជ្ឈោទោមនស្សា ចាបកា អកុសលា
ធម្មា អន្ធាស្សវេយ្យំ តស្ស សំរិវាយេ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ មនិ-
ត្រៃយំ មនិត្រៃយេ សំរំ អាបជ្ជតិ ។ សោ វិមិទា អរិយេន

សុត្តន្តបិដក ទ័យនិកាយ សីលបុគ្គល

សេចក្តីសង្រួមកងយានិទ្រ័យ ។ បានជញ្ជក់ដញ្ជាបនូវសេដ្ឋកិច្ចអណ្តាត
ហើយ តែមិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុព្យាបាទៈ ឯអភិជ្ឈា
នឹងទោមនស្សដែលជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក តែងតែគ្របសង្កត់នូវបុគ្គល
ដែលមិនបានសង្រួមនូវជីវិតនេះ ព្រោះហេតុមិនបានសង្រួមនូវជីវិត
ណា ក៏ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួមនូវជីវិតនោះ រក្សានូវជីវិត ដល់នូវ
សេចក្តីសង្រួមកងយានិទ្រ័យ ។ បានពាល់ត្រូវនូវសម្ព័ស្សដោយកាយហើយ
តែមិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុព្យាបាទៈ ឯអភិជ្ឈានឹងទោម-
នស្សដែលជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក តែងតែគ្របសង្កត់នូវបុគ្គលដែលមិន
បានសង្រួមនូវកាយនិទ្រ័យនេះ ព្រោះហេតុមិនបានសង្រួម នូវកាយនិទ្រ័យ
ណា ក៏ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួម នូវកាយនិទ្រ័យនោះ រក្សានូវកាយនិទ្រ័យ ដល់
នូវសេចក្តីសង្រួមកងយានិទ្រ័យ ។ បានដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍ដោយ
ចិត្តហើយ តែមិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុព្យាបាទៈ ឯអភិជ្ឈា
នឹងទោមនស្ស ដែលជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក តែងតែគ្របសង្កត់
នូវបុគ្គល ដែលមិនបានសង្រួម នូវមនិទ្រ័យនេះ ព្រោះហេតុមិនបាន
សង្រួមនូវមនិទ្រ័យណា ក៏ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួមនូវមនិទ្រ័យនោះ រក្សា
នូវមនិទ្រ័យ ដល់នូវសេចក្តីសង្រួម កងមនិទ្រ័យ ។ ភិក្ខុនោះ

សាមញ្ញនិលសុត្តេ សតិសម្បជញ្ញំ សុត្តន្តិ

ឥន្ទ្រិយសំវេនេន សមណ្ឌគតោ អជ្ឈន្តិ អព្យាសេកសុខំ
បដិសំវេនេន ។ ឃី ខោ មហារាជ ភិក្ខុ ឥន្ទ្រិយេសុ
គុត្តន្តារោ ហោតិ ។

(១២៣) កថត្តា មហារាជ ភិក្ខុ សតិសម្បជញ្ញោន
សមណ្ឌគតោ ហោតិ ។ ឥន មហារាជ ភិក្ខុ អភិក្កន្ត
បដិក្កន្តេ សម្បជានកាវី ហោតិ អាណោតិទេ វិណោតិ-
ទេ សម្បជានកាវី ហោតិ សម្មិត្តេ បសារិទេ សម្ប-
ជានកាវី ហោតិ សង្ឃិ ជីបត្តចីវរិយោ សម្បជានកាវី
ហោតិ អសិទេ បិទេ ខាយិទេ សាយិទេ សម្បជានកាវី
ហោតិ ឧទ្ធារិយស្សាវកេម្មេ សម្បជានកាវី ហោតិ គទេ
បិទេ និសិទ្ធេ សុត្តេ ជានិទេ កាសិទេ តុណ្ណិកាវិ
សម្បជានកាវី ហោតិ ។ ឃី ខោ មហារាជ ភិក្ខុ
សតិសម្បជញ្ញោន សមណ្ឌគតោ ហោតិ ។

(១២៤) កថត្តា មហារាជ ភិក្ខុ សន្តជ្ជោ ហោតិ ។
ឥន មហារាជ ភិក្ខុ សន្តជ្ជោ ហោតិ កាយបរិហារិកេន
ចីវេន ក្កិច្ចិបរិហារិកេន បិណ្ឌិទានេន សោ យេន

សាមញ្ញនិលសូត្រ សតិសម្មជញ្ញៈ សេចក្តីសន្តោស

បានប្រកបព្រមដោយឥន្ទ្រិយសំរវៈ ជាបស្សនៈនេះហើយ វេមន៍ទទួល
ចំពោះនូវសុខ ដែលមិនច្រឡំច្រឡំដោយកិលេសជាខាងក្នុង ។ បតិក្រ
មហារាជ ភិក្ខុជាអ្នករក្សានូវទ្វារក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯង ។

(១២៣) បតិក្រមហារាជ ឯភិក្ខុជាអ្នកប្រកបដោយសតិទាំងសម្បជញ្ញៈ
នោះ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ បតិក្រមហារាជ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ កាលឈាន
ដើរទៅមុខ ឈានថយក្រោយ ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាលក្រឡេកមើល
ទៅមុខ ក្រឡេកមើលទៅទិសផ្សេងៗ ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាលបត់លា
(ដៃជើង) ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាលទ្រទ្រង់នូវសន្លឹកដី បាត្រ ចីវរ
ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាលបរិភោគដឹក ទំពា ជញ្ជក់ជញ្ជាប ក៏មាន
សេចក្តីជឿនខ្លួន កាលបន្ទោទច្បារបស្សាវៈ ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាល
ដើរ ឈរ អង្គុយ ដេកលក់ ភ្ញាក់ពិជេក និយាយឬស្ងៀម ក៏មានសេចក្តី
ជឿនខ្លួន ។ បតិក្រមហារាជ ភិក្ខុជាអ្នកប្រកប ដោយសតិទាំងសម្បជញ្ញៈ
ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

(១២៤) បតិក្រមហារាជ ឯភិក្ខុជាអ្នកសន្តោស (ត្រេកអរចំពោះ
បច្ច័យតាមមានតាមបាន) តើដូចម្តេចខ្លះ ។ បតិក្រមហារាជ ភិក្ខុក្នុង
សាសនានេះ ជាអ្នកសន្តោសដោយចីវរ ដែលជាគ្រឿងរក្សានូវកាយ
ដោយចម្រាន់បិណ្ឌបាត ដែលជាគ្រឿងរក្សានូវផ្លែ ភិក្ខុនោះកាលបើចៀស

សុត្តន្តបិដកេ ទ័យនិកាយស្ស សីលបុគ្គវគ្គោ

យេនេវ បក្កមតិ សមាទាយេវ បក្កមតិ ។ សេយ្យ-
 ថាបិ មហារាជ បក្ខី សកុណោ យេន យេនេវ ខេតិ
 សបត្តការោ វ ខេតិ ឃីវមេវ ទោ មហារាជ ភិក្ខុ
 សន្តដ្ឋោ ហោតិ កាយបរិហារិកេន ចីវរេន ក្កុច្ឆបរិហា-
 រិកេន បិណ្ឌទានេន សោ យេន យេនេវ បក្កមតិ
 សមាទាយេវ បក្កមតិ ។ ឃីវ ទោ មហារាជ ភិក្ខុ
 សន្តដ្ឋោ ហោតិ ។

(១២៥) សោ ឥមិនា ច អរិយេន សីលក្កុទ្ធន
 សមញ្ញកតោ ឥមិនា ច អរិយេន ឥន្ទ្រិយសិវរេន សមញ្ញ-
 កតោ ឥមិនា ច អរិយេន សតិសម្មជញ្ញោន សមញ្ញកតោ
 ឥមាយ ច អរិយាយ សន្តដ្ឋិយា សមញ្ញកតោ វិវិត្ត
 សេនាសនិ កជតិ អរញ្ញំ រុក្ខម្លិ បព្វតិ កន្តំ តិវុហំ
 សុសានិ វនបត្តំ^(១) អញ្ញោកាសំ បលាលបុញ្ញំ ។
 សោ បញ្ញាកតំ បិណ្ឌទានប្បជិក្កន្តោ និសីទតិ បល្ល័ក្កំ
 អាកុជិត្តា ឌុដ្ឋំ កាយំ បណិជាយ បរិមុខំ សតិ
 ឌុបដ្ឋបេត្តា ។ សោ អភិជ្ឈំ លោកេ បហាយ វិកតា.
 ភិជ្ឈេន ចេតសា វិហារតិ អភិជ្ឈាយ ចិត្តំ បរិសោធនតិ

១ វនសណ្ឋានំ វនបិ បោត្តកេ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ទំយនិកាយ សីលប្បដ្ឋាន

ចេញទៅក្នុងទិសណា ៗ តែងកាន់យក (នូវបរិក្ខារ) ប៉ុណ្ណោះ ហើយចៀស
 ចេញទៅ (ក្នុងទិសនោះៗ) ។ បតិគ្រមហារាជ ប្រៀបដូចសត្វសកុណ-
 ជាតិ មានស្វាប ទោះហើរទៅក្នុងទិសណា ៗ វែមន៍មានស្វាបរបស់
 ខ្លួនជាភារៈប៉ុណ្ណោះ ហើរទៅ ដូចម្តេចមិញ បតិគ្រមហារាជ ភិក្ខុជាអ្នក
 សន្តោស ដោយចីវរ ដែលជាគ្រឿងរក្សានូវកាយ ដោយចង្អិនបិណ្ឌបាត
 ដែលជាគ្រឿងរក្សានូវផ្លែ ភិក្ខុនោះ ទោះបីចៀសចេញទៅ ក្នុងទិស
 ណា ៗ តែងកាន់យក (នូវគ្រឿងបរិក្ខារ) ប៉ុណ្ណោះ ហើយចៀសចេញទៅ
 (ក្នុងទិសនោះ ៗ) ដូច្នោះឯង ។ បតិគ្រមហារាជ ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោស
 ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

(១២៥) ភិក្ខុនោះប្រកបដោយសីលក្ខន្ធ ជារបស់ព្រះអរិយៈនេះផង
 ប្រកបដោយឥន្ទ្រិយសំរិវៈ ជារបស់ព្រះអរិយៈនេះផង ប្រកបដោយសតិ
 នឹងសម្បជញ្ញា ជារបស់ព្រះអរិយៈនេះផង ប្រកបដោយសេចក្តីសន្តោសជា
 របស់ព្រះអរិយៈនេះផង ត្រូវការទីសេនាសនៈស្ងាត់ គឺព្រៃ ម្លប់ឈើ ភ្នំ
 ជ្រោះភ្នំ គុហាភ្នំ ព្រៃស្មសាន ព្រៃស្សាត ទីវាល ទីគំនប់បឹង ។ លុះភិក្ខុនោះ
 ត្រឡប់មកអំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងវេលាខាងក្រោយភក្ត ក៏ពត់ភ្នែកតម្រង់កាយ
 ឲ្យត្រង់ ប្រុងស្មារតីឲ្យមានមុខឆ្ពោះ(ទៅរកកម្មដ្ឋាន)។ ភិក្ខុនោះវែមន៍លះបង់
 នូវអភិជ្ឈក្នុងលោកនៅដោយចិត្តគ្មានអភិជ្ឈ ដំរិះចិត្តឲ្យស្អាត ចាកអភិជ្ឈ

សាមញ្ញនិយមសុត្តេ បញ្ចមីវណ្ណបិដក

ព្យាបាទប្បដោសំ បហាយ អព្យាបន្នចិត្តោ វិហរតិ
 សព្វបាណក្ខតហិតានុកម្មី ព្យាបាទប្បដោសា ចិត្តំ
 បរិសោធនតំ ដ៏នមិទ្ធិ បហាយ វិភតដ៏នមិទ្ធា វិហរតិ
 អាលោកសញ្ញា សតោ សម្មជាដោ ដ៏នមិទ្ធា ចិត្តំ
 បរិសោធនតំ ឧទ្ធចក្កក្កេច្ឆំ បហាយ អនុទ្ធតោ វិហរតិ
 អជ្ឈតិ វុបសន្តចិត្តោ ឧទ្ធចក្កក្កេច្ឆា ចិត្តំ បរិសោធនតំ
 វិចិត្តំ បហាយ តិណ្ណវិចិត្តោ វិហរតិ អកថ្ន្នដ៏
 កុសលេសុ ធម្មេសុ វិចិត្តោយ ចិត្តំ បរិសោធនតំ ។

(១២៦) សេយ្យថាបិ មហារាជ បរិសោ វណិ
 អាទាយ កម្មន្តេ បយោជេយ្យ តស្ស តេ កម្មន្តា
 សមិជ្ឈេយ្យំ សោ យានិ ច ចោរណានិ វណាម្ភលានិ
 តានិ ច ព្យន្តិកវេយ្យ(១) សិយា ចស្ស ឧត្តរំ អវ-
 សិដ្ឋំ ធារករណាយ(២) តស្ស ឯវេមស្ស អហំ ទោ
 បុព្វេ វណាមាទាយ កម្មន្តេ បយោជេសី តស្ស
 មេ តេ កម្មន្តា សមិជ្ឈេសុ សោហំ យានិ ច
 ចោរណានិ វណាម្ភលានិ តានិ ច ព្យន្តិកកាសី

១ ម. ព្យន្តិ កវេយ្យ ។ ២ ឧ. ចារករណាយ ។

សមញ្ញនិលសូត្រ សេចក្តីទបហនៃនិរណធម៌ទាំង ៥

វេមន៍លះបង់នូវព្យាបាទនឹងសេចក្តីប្រឡូស្ត នៅដោយចិត្តមិនមានព្យាបាទ
 ជាអ្នកមានសេចក្តីអនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ ដល់សត្វមានជីវិតទាំងពួង
 ជំរះចិត្តឲ្យស្អាតចាកអកុសលធម៌ ជាគ្រឿងប្រឡូស្តគឺព្យាបាទ វេមន៍លះ
 បង់នូវថ្លៃមិទ្ធុ គឺសេចក្តីផ្សំយោគកងកំ នៅដោយចិត្តប្រាសចាកថ្លៃមិទ្ធុ
 ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់នូវពន្លឺ មានស្មារតី នឹងសេចក្តីផ្សំខ្លួន ជំរះចិត្ត
 ឲ្យស្អាតចាកថ្លៃមិទ្ធុ វេមន៍លះបង់ នូវទុទ្ធចកកច្ចៈ គឺសេចក្តីរាយមាយ
 រសាយចិត្ត នៅដោយចិត្តមិនរាយមាយ ជាអ្នកមានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ខាងក្នុង
 ជំរះចិត្តឲ្យស្អាតចាកទុទ្ធចកកច្ចៈ វេមន៍លះបង់នូវវិចិត្រចា គឺសេចក្តីឆ្លៀង
 ឆ្លល់ នៅដោយចិត្តផ្លូវផ្តុំវិចិត្រចា ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីសង្ស័យ ក្នុង
 កុសលធម៌ ជំរះចិត្តឲ្យស្អាតចាកវិចិត្រចា ។

(១២៦) បពិត្រមហាករ្ន ប្រៀបដូចបុរស ដែលយកទ្រព្យជា
 បំណុលគេទៅប្រកបការងារទាំងឡាយ ការងារទាំងនោះរបស់បុរសនោះ
 ក៏សម្រេច បុរសនោះក៏ចាត់ចែងសន្សំទ្រព្យចាស់ ជាបំណុលអស់ទៅ
 ទ្រព្យចំណេញរបស់បុរសនោះ ក៏មានសល់នៅច្រើន ល្អមនឹងចិញ្ចឹម
 នូវភរិយាបាន បុរសនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ
 កាលពីដើម យកទ្រព្យជាបំណុលគេទៅប្រកបការងារ ។ ទាំងអម្បាល
 នោះ របស់អាត្មាអញ ក៏បានសម្រេចហើយ អាត្មាអញ បានចាត់ចែង
 សន្សំទ្រព្យចាស់ ជាបំណុលដើមរួចអស់ហើយ ទ្រព្យចំណេញរបស់

សុត្តន្តបិដកេ វិយមិកាយស្ស សីលកុទ្ធុវត្តោ

អត្ថំ ច មេ ឧត្តរំ អវសិដ្ឋំ ធារករណាយាតិ ។ សោ
 តតោនិទានំ លកេដ ទាមោដ្ឋំ អនិគេច្ចយ្យេ^(១) សោ.
 មនស្សំ ។ សេយ្យថាបិ មហារាជ បុរិសោ អាពា.
 ជិកោ អស្ស ធុត្តុតោ ពាឡិក្កលាណោ កត្តញ្ញុស្ស
 នត្តាធម្មេយ្យ ន ចស្ស កាយេ ពលមត្តា ។ សោ អបវេន
 សមយេន តត្តា អាពាជា មុត្តេយ្យ កត្តញ្ញុស្ស ធាធម្មេយ្យ
 សិយា ចស្ស កាយេ ពលមត្តា តស្ស ឃីមស្ស អហំ
 ទោ បុត្រោ អាពាជិកោ អហោសី ធុត្តុតោ ពាឡិក្កលា-
 ណោ កត្តញ្ញុ មេ ន ធានេសំ ន ច មេ អាសិ កាយេ
 ពលមត្តា សោម្ហំ ឃីតហិ តត្តា អាពាជា មុត្តោ
 កត្តញ្ញុ មេ ធានេតំ អត្ថំ ច មេ កាយេ ពលមត្តាតិ ។
 សោ តតោនិទានំ លកេដ ទាមោដ្ឋំ អនិគេច្ចយ្យ
 សោមនស្សំ ។ សេយ្យថាបិ មហារាជ បុរិសោ ពទ្ធា-
 តាវ ពទ្ធា អស្ស សោ អបវេន សមយេន តត្តា
 ពទ្ធា មុត្តេយ្យ សោត្តិណ អព្ពយេន ន ចស្ស កិញ្ចិ

១ អនិគេច្ចិ បាហេ ។

សុត្តន្តបិដក វិយនិកាយ សីលបុគ្គវគ្គ

អាត្មាអញក៏មានសល់នៅជាច្រើន ល្មមនឹងចិញ្ចឹមភរិយាបានដែរ ។ បុរស
 នោះគប្បីបាននូវបារមាជ្ជៈ (សេចក្តីរីករាយ) គប្បីបាននូវសេចក្តីសោមនស្ស
 ដែលមានទ្រព្យចំណេញនោះជាហេតុ ។ បតិក្រមហារាជ មួយទៀត
 ប្រៀបដូចបុរស មានអាពាធ ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ ឈឺធ្ងន់ ហើយ
 បុរសនោះបរិភោគបាយមិនឆ្ងាញ់ផង កម្លាំងក្នុងកាយរបស់បុរសនោះ ក៏
 មិនមានផង ។ សម័យខាងក្រោយមក បុរសនោះក៏សះស្បើយ អំពីអាពាធ
 នោះ បុរសនោះ បានបរិភោគបាយឆ្ងាញ់ផង កម្លាំងក្នុងកាយរបស់បុរស
 នោះ ក៏មានផង ទើបបុរសនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា អាត្មា
 អញកាលអំពីដើម មានអាពាធ ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ ឈឺធ្ងន់ អាត្មាអញ
 បរិភោគបាយមិនឆ្ងាញ់ផង កម្លាំងក្នុងកាយរបស់អាត្មាអញ ក៏មិនមានផង
 ឥឡូវនេះ អាត្មាអញបានសះស្បើយអំពីអាពាធនោះហើយ អាត្មាអញបាន
 បរិភោគបាយឆ្ងាញ់ផង កម្លាំងក្នុងកាយរបស់អាត្មាអញក៏មានផង ។ បុរស
 នោះ ក៏បាននូវបារមាជ្ជៈ បាននូវសេចក្តីសោមនស្ស ដែលមានការសះ
 ស្បើយអំពីអាពាធនោះជាហេតុ ។ បតិក្រមហារាជ មួយទៀត ប្រៀបដូច
 បុរសដែលជាប់នៅ ក្នុងផ្ទះឃុំខ្នាំង សម័យខាងក្រោយមក បុរសនោះ
 ក៏រួចអំពីការឃុំខ្នាំងនោះ ដោយស្រួល មិនមានភ័យ ឯសេចក្តីបង់ខាត
 នៃភោគៈតាំងឡាយ របស់បុរសនោះ សូម្បីបន្តិចបន្តួច ក៏មិនមាន

សាមញ្ញវិបស្សន្ត បញ្ចវគ្គវិណ្ឌបមា

កោតានំ វិយោ តស្ស ឯវមស្ស អហំ ខោ បុត្រ
 ពន្ធនាតារ ពន្ធនោ អហោសី សោម្ហំ ឯវហិ តត្តា ពន្ធនា
 មុត្តោ សោត្តនា អត្តយេន នត្ត ច មេ កត្តំ កោតានំ
 វិយាតិ ។ សោ តតានិទានំ លកេថ នាមេជ្ជិ អធិត-
 ច្ឆេយ្យ សោមនស្សំ ។ សេយ្យថាបិ មហារាជ បុរសោ
 នាសោ អស្ស អនត្តាជីវោ បរាជីវោ ន យេនកាមង្គ្គ-
 មោ សោ អបរេន សមយេន តត្តា នាសត្យា មុច្ឆេយ្យ
 អត្តាជីវោ អបរាជីវោ កុដិស្សោ យេនកាមង្គ្គមោ តស្ស
 ឯវមស្ស អហំ ខោ បុត្រ នាសោ អហោសី អនត្តាជីវោ
 បរាជីវោ ន យេនកាមង្គ្គមោ សោម្ហំ ឯវហិ តត្តា
 នាសត្យា មុត្តោ អត្តាជីវោ អបរាជីវោ កុដិស្សោ

សាមញ្ញផលសូត្រ សេចក្តីបឋមនៃវិណយសិទ្ធិទាំង ៥

ទើបបុរសនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ កាលពីដើម បានជាប់នៅក្នុងផ្ទះឃុំទាំង ឥឡូវនេះអាត្មាអញបានរួចអំពីការឃុំទាំងនោះ ដោយស្រួល មិនមានភ័យហើយ ឯសេចក្តីបដិសេធនៃភោគៈទាំងឡាយ របស់អាត្មាអញ សូម្បីបន្តិចបន្តួច ក៏មិនមានឡើយ ។ បុរសនោះ ក៏ បាននូវមោជ្ជៈ បាននូវសេចក្តីសោមនស្ស ដែលមានការរួច ផុតពីផ្ទះឃុំ ទាំងនោះជាហេតុ ។ បពិត្រមហាពជ មួយទៀត ប្រៀបដូចបុរស ដែលជាទាសៈគេ រមែងមិនបានធ្វើកិច្ចការនីមួយៗតាមអំពើចិត្តខ្លួន រមែង ធ្វើទៅតាមសេចក្តីគាប់ចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ ទៅកាន់ទីណា តាមចំណង់ របស់ខ្លួនមិនបានឡើយ លុះសម័យខាងក្រោយមក បុរសនោះ ក៏បាន រួចអំពីការៈជាទាសៈនោះ ជាអ្នកបានធ្វើនូវអំពើ តាមគាប់ចិត្តរបស់ខ្លួន មិនបានធ្វើទៅតាមសេចក្តីគាប់ចិត្ត របស់បុគ្គលដទៃ បានរួចជាអ្នកជា ទៅកាន់ទីណា តាមចំណង់របស់ខ្លួនបាន ទើបបុរសនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញកាលអំពីដើម ជាទាសៈគេ មិនបានធ្វើកិច្ចការ នីមួយៗតាមអំពើចិត្តរបស់ខ្លួន តែងធ្វើទៅតាមសេចក្តីគាប់ចិត្ត របស់បុគ្គល ដទៃ ទៅកាន់ទីណា តាមចំណង់ របស់ខ្លួនមិនបានឡើយ ឥឡូវនេះអាត្មា អញ បានរួចអំពីការៈជាទាសៈ គេនោះហើយ ជាអ្នកបានធ្វើកិច្ចការនីមួយៗ តាមអំពើចិត្តរបស់ខ្លួន មិនបានធ្វើទៅតាមសេចក្តីគាប់ចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិយស្ស សីលកុស្តវគ្គោ

យេនកាមឥ្ល័ហោតិ ។ សោ តតោនិទានំ លភេដ ចា-
 មោជ្ឈំ អធិកច្ឆេយ្យ សោមនស្សំ ។ សេយ្យថាថិ មហា-
 រាជ បុរិសោ សធនោ សកោតោ កត្តារំ អន្ទានមក្កំ
 បដិបដ្ឋេយ្យ ទុត្តកំ សប្បដិកយំ សោ អបរេន សម-
 យេន តំ កត្តារំ និក្ខេយ្យ សោត្តិចា តាមន្តំ អនុចា-
 បុណោយ្យ ខេមំ អប្បដិកយំ តស្ស វរមស្ស អហំ ខោ
 បុត្វេ សធនោ សកោតោ កត្តារំ អន្ទានមក្កំ បដិបដ្ឋិ
 ទុត្តកំ សប្បដិកយំ សោម្មំ វតហំ តំ កត្តារំ និក្ខេយ្យា
 សោត្តិចា តាមន្តំ អនុប្បត្តោ ខេមំ អប្បដិកយន្តំ ។
 សោ តតោនិទានំ លភេដ ចាមោជ្ឈំ អធិកច្ឆេយ្យ
 សោមនស្សំ ។ វរមេវ ខោ មហារាជ ភិក្ខុ យថាសណំ
 យថារោកំ យថាពន្ធពាការំ យថាទាសព្យំ យថា-
 កត្តារន្ទានមក្កំ វរំ វរេ បញ្ច ដីវរណោ អប្បហំនេ
 អត្តនិ សមនុបស្សតិ ។ សេយ្យថាថិ មហារាជ

សុត្តន្តបិដក ទី១៧ វិយាគិយ សីលក្ខន្ធភិក្ខុ

បានរួចជាអ្នកជា ទៅកាន់ទីណាតាមចំណង់របស់ខ្លួនបាន ។ បុរសនោះ
 ក៏បាននូវបាមោជ្ជៈ បាននូវសេចក្តីសោមនស្ស ដែលមានការរួចអំពីភាវៈ
 ជាទាសៈគេនោះជាហេតុ ។ បពិត្រមហាពជ មួយទៀត ប្រៀបដូចបុរស
 មានទ្រព្យ មានភោគៈ ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដាច់ស្រយាល ជាផ្លូវរក
 បាយបានដោយក្រ ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ សម័យខាងក្រោយមក
 បុរសនោះ ក៏បានឆ្លងផុត អំពីផ្លូវឆ្ងាយដាច់ស្រយាលនោះ បានដល់ស្រុក
 ភូមិដោយស្រួល ជាទីក្សេម មិនមានភ័យ ទើបបុរសនោះមានសេចក្តី
 ត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញកាលអំពីដើម ជាអ្នកមានទ្រព្យ មានភោគៈ
 ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដាច់ស្រយាល ជាផ្លូវរកបាយបានដោយក្រ ប្រកប
 ដោយភ័យចំពោះមុខ ឥឡូវនេះ អាត្មាអញបានឆ្លងផុតផ្លូវឆ្ងាយដាច់ស្រ-
 យាលនោះហើយ បានដល់ស្រុកភូមិដោយស្រួល ជាទីក្សេម មិនមានភ័យ ។
 បុរសនោះ ក៏បាននូវបាមោជ្ជៈ បាននូវសេចក្តីសោមនស្ស ដែលមានការ
 បានដល់នូវស្រុកភូមិជាទីក្សេមនោះជាហេតុ ។ បពិត្រមហាពជ ភិក្ខុ
 ពិចារណាឃើញនូវនិវរណៈ ៥ នេះក្នុងខ្លួន ដែលមិនទាន់លះបង់ យ៉ាងនេះ
 ថាដូចជាបំណុល ដូចជាភោគ ដូចជាផ្ទះសម្រាប់ឃុំខាំន ដូចជាភាវៈជាទា-
 សៈ ឬថាដូចជាផ្លូវឆ្ងាយដាច់ស្រយាល យ៉ាងនោះឯង ។ បពិត្រមហាពជ
 ដូចបុគ្គលពិចារណាឃើញ នូវការមិនចំពាក់បំណុលគេយ៉ាងណា នូវការ

សាមញ្ញនិស្សន្ទេ ចក្កនិវរណប្បហានំ

យថាអាណណ្ណំ យថាអាភេក្សំ យថាពន្ធាមោក្ខំ
យថាកុដិស្សំ យថាខេមន្តក្រមី ឯវមេវ ខោ មហារាជ
ភិក្ខុ សមេ បញ្ច ធីវរណោ បហំនេ អន្តនិ
សមនុបស្សតិ ។

(១២៧) តស្ស័មេ បញ្ច ធីវរណោ បហំនេ អន្តនិ
សមនុបស្សតោ ចាមោជ្ជំ ជាយតិ បម្មនិកស្ស បិត
ជាយតិ បិតមនស្ស កាយោ បស្សម្ពតិ បស្សន្តិកា-
យោ សុខំ បដិសិវេន្តតំ^(១) សុខំនោ ចិត្តំ សមាធិយតិ ។
សោ វិវេច្ឆេវ កាមេហំ វិវិច្ឆ អកុសលេហំ ធម្មេហំ
សវិតក្កំ សវិតារំ វិវេកជំ បិតសុខំ បវមជ្ឈានំ ឧប-
សស្សជ្ឈ វិហារតិ ។ សោ សមមេវ កាយំ វិវេកជេន
បិតសុខេន អភិសន្នេតិ បរិសន្នេតិ បរិច្ចវេតិ បរិប្បវតិ
នាស្ស តិញ្ចំ សព្វារតោ កាយស្ស វិវេកជេន បិត-
សុខេន អប្បដិ^(២) ហោតិ ។ មេយ្យថាបិ មហារាជ

១ ឧ. ម. វេទតិ ។ ២ ឧ. អប្បតិ ។

សាមញ្ញវិស្វកម្ម កាលៈបរិច្ឆេទនៃវិស្វកម្មទាំង ៥

មិនមានពេក យ៉ាងណា នូវការរួចអំពីផ្ទះសម្រាប់ឃុំទាំង យ៉ាងណា នូវ
ភាពជាអ្នកជា យ៉ាងណា នូវទីដីក្រុមក្សាន្ត យ៉ាងណា បតិក្រមហារាជ
ភិក្ខុពិចារណាឃើញនូវវិស្វកម្ម ៥ នេះក្នុងខ្លួន ដែលបានលះបង់ហើយ
ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

(១២៧) កាលបើភិក្ខុនោះ បានពិចារណាឃើញច្បាស់នូវវិស្វកម្ម
ទាំង ៥ នេះក្នុងខ្លួន ដែលបានលះបង់ហើយ បាមោជ្ជៈ (សេចក្តីរីករាយ)
ក៏កើតឡើង កាលបើ ចិត្តរីករាយហើយ បីតិក៏កើត កាលបើ ចិត្ត
ប្រកបដោយបីតិហើយ នាមកាយ រមែងស្ងប់ស្ងាត់ ភិក្ខុដែលមាន
នាមកាយ ស្ងប់ស្ងាត់ហើយ រមែងទទួលនូវសុខ ចិត្តរបស់ភិក្ខុ ដែល
ប្រកបដោយសុខ តែងតម្កល់មាំបាន ។ ភិក្ខុនោះ លុះស្ងាត់ចាក
កាមទាំងឡាយ ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយហើយ ក៏បានដល់នូវ
បរមជ្ឈានប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ មានបីតិនឹងសុខៈ ដែល
កើតអំពីវិវេក ក៏សម្រេចសម្រាន្តទៅ (ដោយឥរិយាបថទាំង ២) ។ ភិក្ខុ
នោះ រមែងញ៉ាំងកាយនេះ ឲ្យជ្រួតជ្រាប ឆ្អែតស្តប់ស្តល់ បរិបូណ៌ ផ្សព្វ
ផ្សាយ ដោយបីតិនឹងសុខៈដែលកើតអំពីវិវេក សរីរដ្ឋានបន្តិចបន្តួចនៃកាយ
ទាំងអស់របស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាមិនបានផ្សព្វផ្សាយ ដោយបីតិនឹងសុខៈ
ដែលកើតអំពីវិវេក មិនមានឡើយ ។ បតិក្រមហារាជ ប្រៀបដូចជា

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគាយស្ស សីលកុស្តក្កោ

នក្កោ នហាបកោ វា នហាបកន្តោវាសី វា កំសថា.
 លេ នហានិយចុណ្ណានិ អាភិវិត្តា ឧទកេន បរិច្ឆោសកំ
 សន្នេយ្យ សាយំ នហានិយចំណ្ហិ ស្មេហានុកតា ស្មេ-
 ហាបវេតា សន្តរពាហិក ដុដា^(១) ស្មេហោន ន ច
 បក្សវតំ ឯវមេវ ខោ មហារាជ ភិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ
 វិវេកដេន បិតិសុខេន អភិសន្នេតិ បរិសន្នេតិ បរិប្បវេតិ
 បរិប្បវតិ ហស្ស កិញ្ចិ សញ្ញវតោ កាយស្ស វិវេកដេន
 បិតិសុខេន អប្បដំ ហោតិ ។ ឥទិបិ ខោ មហារាជ
 សន្និដ្ឋិកំ សាមពាដលំ បរិមេហិ សន្និដ្ឋិកេហិ សា-
 មពាដលេហិ អភិក្កន្តនវញ្ច បណីតនវញ្ច ។

(១២៨) បុន ចបរិ មហារាជ ភិក្ខុ វិតក្កវិហារនិ
 វេបសមា អជ្ឈតំ សម្មសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិការិ
 អវិតក្កំ អវិចារិ សមាធិជិ បិតិសុខំ ទុតិយជ្ឈនំ ឧប-
 សម្មជ្ឈ វិហារតិ ។ សោ ឥមមេវ កាយំ សមាធិដេន

១ ដុដាគឺបិ ពាលោ ។

សុត្តន្តបិដក ទិយនិកាយ សីលក្ខន្ធវគ្គ

អ្នកផ្លូវទឹកក្តី បុគ្គលអ្នកជំនួយការនៃជនអ្នកផ្លូវទឹកក្តី ដែលឈ្មោះសរោយ
 នូវលំអិតសម្រាប់ឆ្លុតទាំងឡាយ ក្នុងកាជន់សំរិទ្ធិ ប្រោះប្រាំដោយទឹក
 ហើយសូនជាដុំ លុះដល់វេលាល្ងាច ដុំលំអិតសម្រាប់(លាប)ឆ្លុត(នោះ)
 ក៏ស្អិតចាប់ចូលគ្នា ស្អិតល្អិតទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ មិនបានរកតំរាយ
 ខ្លាយចេញឡើយ យ៉ាងណាមិញ បពិត្រមហារាជ ភិក្ខុដែលញ៉ាំងកាយ
 នេះ ឲ្យជ្រួតជ្រាប ឆ្អែតស្តាប់ស្តាប់ បរិច្ចណិ ផ្សព្វផ្សាយ ដោយបីតិនឹងសុខ
 ដែលកើតអំពីវិវេក សរីរដ្ឋានបន្តិចបន្តួច នៃកាយទាំងអស់របស់ភិក្ខុនោះ
 ឈ្មោះថា មិនបានផ្សព្វផ្សាយដោយបីតិនឹងសុខ ដែលកើតអំពីវិវេក មិន
 មានឡើយ យ៉ាងនោះឯង ។ បពិត្រមហារាជ នេះឯង ជាផលនៃសមណ-
 ប្បដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ដ៏រុងរឿងដោយវិសេសផង
 ថ្ងៃថ្ងាដោយវិសេសផង ជាងផលនៃសមណប្បដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់
 ដោយខ្លួនឯង ដូចបានពោលមកខាងដើម ។

(១២៨) បពិត្រមហារាជ ប្រការមួយទៀត ភិក្ខុបានចូលដល់ទុតិ-
 យជ្ជាន ជាធម្មជាតិកើតមានក្នុងសន្តានចិត្ត ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា
 មានសភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ មានតែបីតិនឹង
 សុខៈដែលកើតអំពីសមាធិ ព្រោះរម្ងាប់ខ្សែវិតក្ក នឹងវិចារៈ ក៏សម្រេច
 សម្រាន្តនៅ ។ ភិក្ខុនោះ រមែងញ៉ាំងកាយនេះ ឲ្យជ្រួតជ្រាប ឆ្អែតស្តាប់

សាមញ្ញវិស្វកម្ម ទុតិយដ្ឋាន ទទករហោចមា

បីតិសុខេន អភិសន្ថេតិ បរិសន្ថេតិ បរិប្បវេតិ បរិប្បវេតិ
 ធាស្ស កិញ្ចិ សញ្ញវតោ កាយស្ស សមាធិដេន
 បីតិសុខេន អប្បដិ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ មហារាជ
 ឧទករហោ កម្ពីរោ ឧត្តតោនកោ^(១) តស្ស លេស្ស
 ប្បវត្តិមាយ ទិសាយ ឧទកស្ស អាយម្មំ ន ទត្តិណាយ
 ទិសាយ ឧទកស្ស អាយម្មំ ន បច្ចមាយ ទិសាយ
 ឧទកស្ស អាយម្មំ ន ឧត្តរាយ ទិសាយ ឧទកស្ស
 អាយម្មំ នេវេ វា^(២) និ កាលេន កាលំ សម្មាធារំ
 អនុប្បវេត្តយ្យ អថទោ តម្ហា វា^(៣) ឧទករហោ
 សីតា វារិណា^(៤) ឧត្តិដ្ឋិតា តមេវ ឧទករហោនិ សីតេន
 វារិណា អភិសន្ថេយ្យ បរិសន្ថេយ្យ បរិប្បវេយ្យ បរិប្បវេយ្យ
 ធាស្ស កិញ្ចិ សញ្ញវតោ ឧទករហោនស្ស សីតេន វារិណា
 អប្បដិ អស្ស វរមេវ ទោ មហារាជ ភិក្ខុ សមមេវ កាយំ
 សមាធិដេន បីតិសុខេន អភិសន្ថេតិ បរិសន្ថេតិ បរិប្ប-
 វេតិ បរិប្បវេតិ ធាស្ស កិញ្ចិ សញ្ញវតោ កាយស្ស ស-
 មាធិដេន បីតិសុខេន អប្បដិ ហោតិ ។ ឥទិបិ ទោ

១ ឧ. ឧត្តិទោកោ ។ ២ ឧ. ម. ច ។ ៣ ឧ. វិសទ្ធាន ទិស្សតិ ។ ម. ច ។ ៤ ឧ. សីតវារិណា ។

សាមញ្ញផលសូត្រ ទុតិយដ្ឋាន សេចក្តីប្រៀបដោយអន្លង់ទឹក

ស្តល់បរិបូណ៌ ផ្សព្វផ្សាយ ដោយបីតិរិទ្ធិសុខៈដែលកើតអំពីសមាធិ សរីរ-
 រង្គានបន្តិចបន្តួច នៃកាយទាំងអស់របស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាមិនបានផ្សព្វ
 ផ្សាយដោយបីតិរិទ្ធិសុខៈ ដែលកើតអំពីសមាធិ មិនមានឡើយ ។ បពិត្រ
 មហាករ្យប្រៀបដូចជាអន្លង់ទឹកដ៏ជ្រៅ មានទឹកជោរឡើង ប្រឡាយជាទី
 ហូរមកនៃទឹកក្នុងទិសខាងកើត នៃអន្លង់ទឹកនោះមិនមាន ប្រឡាយជាទី
 ហូរមកនៃទឹកក្នុងទិសខាងត្បូងមិនមាន ប្រឡាយជាទីហូរមកនៃទឹកក្នុងទិស
 ខាងលិចមិនមាន ប្រឡាយជាទីហូរមកនៃទឹកក្នុងទិសខាងជើង ក៏មិនមាន
 ទាំងភ្លៀងក៏មិនបានបង្កុះចុះនូវទឹកដោយស្រួល ក្នុងអន្លង់ទឹកនោះតាម
 កាលវេលាឡើយ ឯទឹកដ៏ត្រជាក់ ក៏ស្រាប់តែជោរឡើងអំពីអន្លង់ទឹក
 នោះប៉ុណ្ណោះ ហើយញ៉ាំងអន្លង់ទឹកនោះ ឲ្យជ្រួតជ្រាបតែតដ៏បរិបូណ៌ផ្សព្វ
 ផ្សាយដោយទឹកត្រជាក់ ទីប្រទេសបន្តិចបន្តួចនៃអន្លង់ទឹក ទាំងអស់នោះ
 ឈ្មោះថាមិនបានផ្សព្វផ្សាយដោយទឹកត្រជាក់ មិនមានឡើយ យ៉ាងណា
 មិញ បពិត្រមហាករ្យ ភិក្ខុញ៉ាំងកាយនេះឲ្យជ្រួតជ្រាប តែតស្តាប់ស្តល់បរិ-
 បូណ៌ ផ្សព្វផ្សាយ ដោយបីតិរិទ្ធិសុខៈដែលកើតអំពីសមាធិ សរីររង្គានបន្តិច
 បន្តួចនៃកាយទាំងអស់របស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាមិនបានផ្សព្វផ្សាយដោយ
 បីតិរិទ្ធិសុខៈ ដែលកើតអំពីសមាធិ មិនមានឡើយ យ៉ាងនោះឯង ។ បពិត្រ

សុត្តន្តបិដកេ វ័យនិកាយស្ស សីលបុគ្គលំ

មហារាជ សន្តិដ្ឋកំ សាមពាដលំ បុរិមេហំ សន្តិដ្ឋកេ-
ហំ សាមពាដលេហំ អភិក្កន្តនវត្ថុ បណ្ឌិតនវត្ថុ ។

[១២៧] បុន ចបរំ មហារាជ ភិក្ខុ បីតិយា ច
វិរាតា ឧបេត្តកោ ច វិហារតិ សតោ ច សម្មជា-
នោ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេតិ យន្តំ អរិយា
អាទិក្ខន្តំ ឧបេត្តកោ សតិមា សុខវិហារីតិ តតិយជ្ឈិ-
នំ ឧបសម្មជ្ឈ វិហារតិ ។ សោ ឥមមេវ កាយំ និប្បិ-
តិកេន សុខេន អភិសន្នេតិ បរិសន្នេតិ បរិប្បវេតិ បរិប្បវេតិ
នាស្ស កិញ្ចំ សញ្ញាវតោ កាយស្ស និប្បិតិកេន សុខេន
អប្បដំ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ មហារាជ ឧប្បលំនិយំ
វា^(១) បទុមិនិយំ វា^(២) បុណ្ណារិកិនិយំ វា^(៣) អប្បេកត្តានិ
ឧប្បលានិ វា បទុមានិ វា បុណ្ណារិកានិ វា ឧទកេ
ជាតានិ ឧទកេ សិវឌ្ឍានិ ឧទកានុកតានិ អន្តោនិម្ពុត្ត-
ោសិនិ^(៤) តានិ យាវ ច អត្តា យាវ ច មូលា សីតេន
វារិនា អភិសន្នានិ បរិសន្នានិ បរិប្បវានិ បរិប្បវានិ^(៥)

១. ២. ៣ ឧ. វាសនោ ន វិស្សតិ ។ ៤ ឧ. អន្តោនិម្ពុត្តោលេសិនិ ។ ៥ ឧ. បរិប្បវានិ ។
ម. បរិប្បវានិ ។

សុត្តន្តបិដក ទីឃេនិកាយ សីលបុគ្គលក្ក

មហាករុដ នេះឯងជាផលនៃសមណប្បដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួន
ឯង ដ៏រុងរឿងដោយវិសេសផង ថ្ងៃថ្ងាដោយវិសេសផង ជាផលនៃសមណ
ប្បដិបត្តិដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ដូចពោលមកខាងដើម ។

(១២៧) បពិត្រមហាករុដ ប្រការមួយទៀត ភិក្ខុមានចិត្តឡើយ
ណាយចាកបីតិហើយ ប្រកបដោយទុបេក្ខាមានស្មារតីជីវិតខ្លួន បានទទួល
នូវសុខ ដោយនាមកាយ ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ តែងសរសើរនូវបុគ្គល
ដែលបាននូវគតិយជ្ឈាននោះថា បុគ្គលអ្នកបានគតិយជ្ឈាន មានចិត្តប្រ
កបដោយទុបេក្ខា មានស្មារតី មានធម៌ជាគ្រឿងនៅជាសុខ ដូច្នោះ ព្រោះ
គតិយជ្ឈានណា ក៏បានដល់នូវគតិយជ្ឈាន (នោះ) ហើយសម្រេចសម្រាន្ត
នៅ ។ ភិក្ខុនោះ រមែងញ៉ាំងកាយនេះឲ្យជ្រួតជ្រាប ឆ្អែតស្តាប់ស្តាប់បរិបូណ៌
ផ្សព្វផ្សាយដោយសុខៈ ដែលមិនមានបីតិ សរីរដ្ឋានបន្តិចបន្តួចនៃកាយ
ទាំងអស់របស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាមិនបានផ្សព្វផ្សាយដោយសុខៈ ដែល
គ្មានបីតិ មិនមានឡើយ ។ បពិត្រមហាករុដ ប្រៀបដូចទីដែលដុះព្រលិតក្តី
ឈូកក្រហមក្តី ឈូកសក្តី មានព្រលិត ឬឈូកក្រហម ឬឈូកសព្វកខ្លះ
ដែលដុះក្នុងទឹក ចំរើនក្នុងទឹក មិនទាន់លូតឡើងផុតពីទឹក លិចនៅក្នុងទឹក
រស់នៅអាស្រ័យនឹងទឹក បទុមជាតិ(១)ទាំងនោះ រមែងជ្រួតជ្រាបឆ្អែតស្តាប់
ស្តាប់បរិបូណ៌ផ្សព្វផ្សាយដោយទឹកត្រជាក់ តាំងអំពីឫសមើមរហូតដល់ចុង

១ ពួកឈូកព្រលិតផ្សេង ៗ ហៅថា បទុមជាតិ ឬឡាយជាតិបាន ។

សាមញ្ញនិលសុត្តេ ចតុត្ថជ្ឈានំ

នាស្ស កិញ្ចុ សញ្ញាវតំ ឧប្បលាទំ វា បទុមាទំ វា បុណ្ណា-
 វកានំ វា សីតេន វាវា អប្បដិ អស្ស ឯមេវ ទោ
 មហារាជ កិក្កុ សមមេវ កាយំ និប្បិតិកេន សុខេន
 អភិសន្ថេតិ បរិសន្ថេតិ បរិប្បវេតិ បរិប្បវតិ នាស្ស កិញ្ចុ
 សញ្ញាវតោ កាយស្ស និប្បិតិកេន សុខេន អប្បដិ
 ហោតិ ។ ឥទិបិ ទោ មហារាជ សន្និដ្ឋិកំ សាមញ្ញ-
 ដលំ បុរិមេហិ សន្និដ្ឋិកេហិ សាមញ្ញដលេហិ អភិក្កន្ត-
 តវត្ថុ បណីតតវត្ថុ ។

[១៣០] បុន ចបរំ មហារាជ កិក្កុ សុខស្ស ច
 បហាណា ទុក្ខស្ស ច បហាណា បុត្រេវ សោមនស្ស-
 ទោមនស្សានំ អត្តន្តំមា អទុក្ខមសុទិំ ឧបេក្ខាសតិ-
 ហារិសុទ្ធិំ ចតុត្ថជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈិវិហារតិ ។ សោ សមមេវ
 កាយំ បរិសុទ្ធនេន ចេតសា បរិយោទានេន ដវត្ថា
 និសិទ្ធនោ ហោតិ នាស្ស កិញ្ចុ សញ្ញាវតោ កាយស្ស
 បរិសុទ្ធនេន ចេតសា បរិយោទានេន អប្បដិ ហោតិ ។

សាមញ្ញនិលសូត្រ បុគ្គលដ្ឋាន

ទីប្រទេសបន្តិចបន្តួច នៃវារជាតិទាំងអស់ ពោះជាព្រលិតក្តី ឈួក
 ក្រហមក្តី ឈួកសក្តី ដែលឈ្មោះថា មិនបានផ្សព្វផ្សាយ ដោយទឹក
 ដីត្រជាក់មិនមានឡើយ យ៉ាងណាមិញ បពិត្រមហាករ ភិក្ខុដែលព្រាំង
 កាយនេះ ឲ្យជ្រួតជ្រាបវត្តភស្តុភ័ស្តុលំបរិបូណ៌ផ្សព្វផ្សាយ ដោយសុខៈ
 ដែលមិនមានបីតិ សរីរដ្ឋានបន្តិចបន្តួចនៃកាយទាំងអស់ របស់ភិក្ខុនោះ
 ឈ្មោះថា មិនបានផ្សព្វផ្សាយដោយសុខៈ ដែលគ្មានបីតិ មិនមានឡើយ
 យ៉ាងនោះឯង ។ បពិត្រមហាករ នេះឯងជាផលនៃសមណប្បដិបត្តិ
 ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ដឹងរឿងដោយវិសេសផង ថ្ងៃថ្ងាដោយ
 វិសេសផង ជាផលនៃសមណប្បដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង
 ដូចបានពោលមកខាងដើម ។

[១៣០] បពិត្រមហាករ ប្រការមួយទៀត ភិក្ខុលះបង់ នូវ
 សុខផង លះបង់នូវទុក្ខផង មានសោមនស្សនឹងទោមនស្ស អស់ហើយ
 ក្នុងកាលមុន ក៏បាននូវចិត្តត្រជាក់ដែលមិនមានទុក្ខ មិនមានសុខ មាន
 តែសតិដ៏បរិសុទ្ធដែលកើតអំពីឧបេក្ខា ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ ភិក្ខុ
 នោះ រមែងព្រាំងកាយនេះ ឲ្យផ្សព្វផ្សាយ ដោយចិត្តដ៏បរិសុទ្ធ ផ្សផង
 អង្គុយនៅ ឯសរីរដ្ឋានបន្តិចបន្តួចនៃកាយទាំងអស់ របស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះ
 ថា មិនបានផ្សព្វផ្សាយ ដោយចិត្តដ៏បរិសុទ្ធ ផ្សផង មិនមានឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ទីបដិកាយស្ស សីលក្កន្តវគ្គោ

សេយ្យថាបិ មហារាជ បុរិសោ ឌីនានេន វត្តេន ស-
 សីសំ ចារុប័ត្តា ធិសិទ្ធា អស្ស ធាស្ស កំត្តំ សព្វា-
 វតោ កាយស្ស ឌីនានេន វត្តេន អប្បដំ អស្ស ឃរមេវ
 ខោ មហារាជ ភិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ បរិសុទ្ធន ចេត-
 សា បរិយោនានេន ជរិត្តា ធិសិទ្ធា ហោតិ ធាស្ស
 កំត្តំ សព្វាវតោ កាយស្ស បរិសុទ្ធន ចេតសា
 បរិយោនានេន អប្បដំ ហោតិ ។ ឥទំបិ ខោ មហារាជ
 សន្និដ្ឋកំ សាមពាដលំ បុរិមេហិ សន្និដ្ឋកេហិ សា-
 មពាដលេហិ អភិក្កន្តតវញ្ច បណីតតវញ្ច ។

[១៣១] សោ ឃរំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធ
 បរិយោនានេ អនុដ្ឋំណោ វិតត្តបក្កិលេសេ មុទុក្ខតេ^(១)
 កម្មដិយេ បិតេ អាទេញ្ចប្បត្តេ^(២) ញ្ញាណទស្សនាយ
 ចិត្តំ អភិជំហរតំ អភិជំញ្ញាមេតិ ។ សោ ឃរំ បដាធាតិ
 អយំ ខោ មេ កាយោ រូបំ ចានុម្ពហាក្ខតិកោ មាតា-
 បេតិកសក្ករោ ឌីននក្កម្មាសុបថយោ អនិច្ចត្តានិប-

១ ឧ. មុទុក្ខតេ ។ ២ ឧ. អនេច្ឆិប្បត្តេ ។

សុត្តន្តបិដក ទី១៧ វិញ្ញាណសីលក្កន្តវិញ្ញាណ

បតិក្រមហារាជ ប្រៀបដូចបុរសដែលយកសំពត់សស្អាត ទៅដណ្តប់
 កាយព្រមទាំងក្បាល ហើយអង្គុយនៅ ឯសរីរវង្សបន្តិចបន្តួចនៃកាយ
 ទាំងអស់ របស់បុរសនោះ ឈ្មោះថា មិនបានផ្សព្វផ្សាយដោយសំពត់ស
 ស្អាតមិនមានឡើយ យ៉ាងណាមិញ បតិក្រមហារាជ ភិក្ខុដែលញ៉ាំងកាយ
 នេះ ឲ្យផ្សព្វផ្សាយដោយចិត្តដ៏បរិសុទ្ធផ្សរផង អង្គុយនៅ ឯសរីរវង្សបន្តិច
 បន្តួចនៃកាយទាំងអស់របស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា មិនបានផ្សព្វផ្សាយដោយ
 ចិត្តដ៏បរិសុទ្ធផ្សរផងមិនមានឡើយ យ៉ាងនោះឯង ។ បតិក្រមហារាជ នេះ
 ឯងជាផលនៃសមណច្បងដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ដ៏រុងរឿង
 ដោយវិសេសផង ថ្ងៃថ្ងាដោយវិសេសផង ជាផលនៃសមណច្បងដិបត្តិ
 ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ដូចបានពោលមកខាងដើម ។

(១៣១) ភិក្ខុនោះ កាលបើចិត្តតាំងមាំបរិសុទ្ធផ្សរផង មិនមានទីទួល
 គឺកិលេស ប្រាសចាកទុក្ខកិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការនាកម្ម
 ដល់ទូរសេចក្តីមិនញាប់ញ័រទៅតាមអារម្មណ៍ យ៉ាងនេះហើយ រមែងទាញ
 នាំបង្កាន់ចិត្តទៅ ដើម្បីញាណទស្សនៈ គឺបញ្ញាសម្រាប់ដឹង សម្រាប់
 ឃើញ ។ ភិក្ខុនោះក៏ដឹងច្បាស់ យ៉ាងនេះថា កាយរបស់ពាក្យនេះ
 មានរូបប្រកបដោយមហាកូតរូប ៤ កើតអំពីមាតានីលបិកា មានសេចក្តី
 ចំរើនដោយជាតិបាយនីលនៃ ជាសភាវៈមិនទៀង (ពោះបី) មានការលាប

សមញ្ញនិទានុក្កេ ញាណវស្សនាភិក្ខុវិទាលំ

វិមទ្ធនកេទនវិទ្ធិសនធម្មោ ឥទ្ធិញ្ច បន មេ វិញ្ញាណំ
 ឯត្ត ធិស្សនំ^(១) ឯត្ត បដិពទ្ធនំ ។ សេយ្យថាបិ មហា-
 ភជ មណីវេទ្យវិយោ សុកោ ជាតិមា អដ្ឋិសោ សុបរិ-
 កម្មកតោ អន្នោ វិប្បសន្នោ សព្វការសម្បន្នោ
 តត្រស្ស សុត្តំ អារុតំ^(២) ដលំ វ បីតំ វ លោហិតំ វ
 ឌីនាតំ វ បណ្ណាសុត្តំ^(៣) វ តមេដំ ចក្កុមា បរិសោ
 ហន្តេ ករិត្តា បន្តវេក្កយ្យ អយំ ខោ មណីវេទ្យវិយោ
 សុកោ ជាតិមា អដ្ឋិសោ សុបរិកម្មកតោ អន្នោ វិប្ប-
 សន្នោ សព្វការសម្បន្នោ តត្រិទំ សុត្តំ អារុតំ ដលំ
 វ បីតំ វ លោហិតំ វ^(៤) ឌីនាតំ វ បណ្ណាសុត្តំ
 វតិ ឯវមេវ ខោ មហាភជ ភិក្ខុ ឯវំ សមាហិតេ
 ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទានេ អនត្តំលោ វិកត្តបក្កិ-
 លេសេ មុទ្ធក្ខនេ កម្មជ័យេ បិតេ អាណេញ្ចប្បត្តេ
 ញាណនិស្សនាយ ចិត្តំ អភិជីហានតិ អភិជីន្នាមេតិ

១ ឧ. ម. សិរិ ។ ២ អារុត្តិបិ ពហេ ។ ៣ ឧ. ម. បណ្ណាសុត្តំ ។ ៤ ម. បីតំ
 វ លោហិតំ វ ។

សាមញ្ញផលសូត្រ ការបង្កោនទៅដើម្បីញាណទស្សនៈ

ដុសខាត់បំបាត់ភ្នំនឹងគក់ច្របាប់ ក៏គង់មានសេចក្តីបែកធ្លាយ ខ្នាត់ខ្នាយ
ទៅជាធម្មតា ក៏ឯវិញ្ញាណរបស់អាត្មាអញនេះសោត អាស្រ័យទៅក្នុង
កាយនេះ ជាប់នៅក្នុងកាយនេះ ។ បពិត្រមហារាជ ប្រៀបដូចកែវមណី
នឹងកែវពិទ្យ្យ ដ៏ល្អមានជាតិបរិសុទ្ធ មានជ្រុង ៨ ដែលជាងបានវែងល្អហើយ
មានសម្បុរភ្លឺថ្លាច្នះ បរិបូណ៌ដោយអាការទាំងពួង (មានដុសលាងជាដើម)
ប្រសិនបើមានចេស គេដោតទៅនឹងកែវនោះ ជាចេសមានពណ៌ខៀវក្តី
លឿងក្តី ក្រហមក្តី សក្តី ជាចេសស៊ីន្ទក្តី បុរសដែលមានភ្នែក (ភ្លឺ) គប្បី
យកកែវនោះមកដាក់លើដៃ ហើយពិចារណាមើលថា នេះជាកែវមណីនឹង
កែវពិទ្យ្យដ៏ល្អ មានជាតិបរិសុទ្ធ មានជ្រុង ៨ ដែលជាងបានវែងល្អហើយ
មានសម្បុរភ្លឺថ្លាច្នះ បរិបូណ៌ដោយអាការទាំងពួង នេះជាចេសដែលគេ
ដោតទៅក្នុងកែវនោះ ជាចេសមានពណ៌ខៀវក្តី លឿងក្តី ក្រហមក្តី សក្តី
ជាចេសស៊ីន្ទក្តី (ពិតមែន)យ៉ាងណាមិញ បពិត្រមហារាជ កិក្ខុកាលបើចិត្ត
តាំងមាំបរិសុទ្ធផង្កើន មិនមានទីទួលឆក់លេស ប្រាសចាកទុបក្តិលេស មាន
សភាវៈជាចិត្តទន់ គួរដល់ការនាកម្ម ដល់នូវសេចក្តីមិនញាប់ញ័រទៅតាម
ការម្នាក់យ៉ាងនេះហើយ ក៏ទាញនាំបង្កើនចិត្តទៅ ដើម្បីញាណទស្សនៈ

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវិញ្ញា

សោ ឃី បដានាតិ អយំ ខោ មេ កាយោ រូបី
 ពានុម្ពហាក្ខតិកោ មាតាបេត្តិកាសម្ពុរោ ឌីទនកុម្មា-
 សុបថយោ អនិកុត្តាទនបរិមទ្កនកេទនវិទ្ធិសនធម្មោ
 ឥទញ្ច បន មេ វិញ្ញាណី ឯត្ត ទិស្សិតំ ឯត្ត បដិព-
 ទ្ធិន្តំ ។ ឥទិបំ ខោ មហារាជ សន្និដ្ឋិតំ សាមពាដលំ
 បរិមេហំ សន្និដ្ឋិតេហំ សាមពាដលេហំ អភិក្កន្តត-
 រញ្ច បណីតតរញ្ច ។

(១៣២) សោ ឃី សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធិ
 បរិយោទានេ អនត្តំណោ វិភគ្គបក្កិលេសេ មុទ្ធក្ខតេ
 កម្មជីយេ បិតេ អាទេញ្ចប្បត្តេ មនោមយំ អភិទិម្ហ-
 ននាយ(១) ចិត្តំ អភិដិហរតិ អភិទិញ្ញាមេតិ ។ សោ
 ឥមម្ហា កាយា អញ្ចំ កាយំ អភិទិម្ហនាតិ រូបី មនោ-
 មយំ សក្ខន្តប្បក្ខន្តំ អហិទិច្រ្និយំ សេយ្យដាបំ មហារាជ
 បរិសោ មុញ្ញម្ហា ឥសិកំ(២) បញ្ចហេយ្យ(៣) តស្ស

១ ឧ. ម. មនោមយំ កាយំ អភិទិម្ហនាយ ។ ២ ឧ. ឥសិកំ ។ ត្រៀមិកន្តិ កត្តបិ
 បោត្តកេ ទិស្សិតិ ។ ៣ ឧ. បរិហេយ្យ ។

សុត្តន្តបិដក ទិយនិកាយ សីលក្កដវគ្គ

គឺបញ្ញាសម្រាប់ដឹងសម្រាប់ឃើញ ភិក្ខុនោះក៏ដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា កាយ
 របស់អាត្មាអញនេះឯង មានរូបប្រកបដោយមហាកូតរូប ៤ កើតអំពី
 មាតានីធិបិតា មានសេចក្តីចំរើនដោយជាតិបាយនឹងនំ ជាសភាវៈមិនទៀង
 (ខោះបី)មានការលាបជុសខាតបំបាក់ក្លិននឹងគក់ប្របាច់ ក៏គង់មានសេចក្តី
 បែកធ្លាយខ្ទក់ខ្ទាយជាធម្មតា ក៏ឯវិញ្ញាណ របស់អាត្មាអញនេះសោត
 អាស្រ័យនៅក្នុងកាយនេះ ជាប់នៅក្នុងកាយនេះ យ៉ាងនោះឯង ។ បពិត្រ
 មហាភដ នេះឯងជាផលនៃសមណប្បដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយ
 ខ្លួនឯង ដឹងរឿងដោយវិសេសផង ថ្ងៃថ្ងាដោយវិសេសផង ជាងផល
 នៃសមណប្បដិបត្តិទាំងឡាយ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ដូច
 បានពោលមកខាងដើម ។

(១៣២) ភិក្ខុនោះកាលបើចិត្តតាំងមាំបរិសុទ្ធផ្សំផ្សំ មិនមានទីទួល
 គឺកិលេស ប្រាសចាកទុបក្តិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការនា-
 កម្ម ដល់នូវសេចក្តីមិនញាប់ញ័រទៅតាមអារម្មណ៍ យ៉ាងនេះហើយ រមែង
 ទាញនាំបង្កើនចិត្តទៅ ដើម្បីនិម្មិតនូវកាយ ដែលសម្រេចអំពីចិត្ត ។ ភិក្ខុ
 នោះ ក៏និម្មិតនូវកាយផ្សេងចេញអំពីកាយនេះ មានរូបដែលសម្រេចអំពីចិត្ត
 មានអវយវៈធំនឹងអវយវៈតូចសព្វគ្រប់ មានឥន្ទ្រិយមិនថោកថយ បពិត្រ
 មហាភដ ប្រៀបដូចបុរសចាក់បញ្ចេញនូវបណ្ណល អំពីស្មៅយាប្តង

សមណនិលសុត្តេ មគ្គមយាភិក្ខុនិទានំ

ឯវមស្ស អយំ មុញោ អយំ ឥសិកា អញោ មុញោ
 អញោ ឥសិកា មុញោត្រូវ ឥសិកា បញ្ចទ្ធិតិ
 សេយ្យថា វា^(១) បទ មហាកជ បុរិសោ អសី កោសិយា
 បញ្ចោហេយ្យ តស្ស ឯវមស្ស អយំ អសិ អយំ កោសិ
 អញោ អសិ អញោ កោសិ កោសិយាត្រូវ អសិ
 បញ្ចទ្ធិតិ សេយ្យថា វា^(២) បទ មហាកជ បុរិសោ
 អហិ ករណ្ណា ឧទ្ធករយ្យ តស្ស ឯវមស្ស អយំ
 អហិ អយំ ករណ្ណា អញោ អហិ អញោ ករណ្ណា
 ករណ្ណាត្រូវ អហិ ឧទ្ធករតោតិ ឯវមេវ ទោ មហាកជ
 ភិក្ខុ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធិ បរិយោទានេ
 អនុវ័ណោ វិភត្តបក្កិលេសេ មុទ្ធក្រតេ កម្មជ័យេ
 វិតេ អាទេញប្បត្តេ មនោមយំ អភិក្ខុនិទាយេ
 ចិត្តំ អភិក្ខុហារិតិ អភិក្ខុញាមេតិ ។ សោ ឥមញ្ញា
 កាយា អញោ កាយំ អភិក្ខុនិទានំ រូបី មនោមយំ
 សព្វុន្តប្បព្វន្តំ អហិក្ខុនិទាយំ ។ ឥទិមិ ទោ មហាកជ

១ ២ ១. បុរិសោ សេយ្យថា ។

សាមញ្ញវិទ្យាសូត្រ ការនិម្មិតទូកាយដែលសម្រេចអំពីចិត្ត

បុរសនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា នេះជាស្មៅយាបូង នេះជា
 បណ្ឌូល ស្មៅយាបូងដោយឡែក បណ្ឌូលដោយឡែក តែជាបណ្ឌូល
 ដែលអាត្មាអញ ចាក់បញ្ចេញមកអំពីស្មៅយាបូងហ្នឹងឯង យ៉ាងណា
 មិញ បពិត្រមហារាជ មួយទៀត ប្រៀបដូចបុរស ហូតដាវចេញ
 អំពីស្រោម បុរសនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា នេះជាដាវ នេះ
 ជាស្រោម ដាវផ្សេង ស្រោមផ្សេង តែជាដាវដែលអាត្មាអញ ហូត
 ចេញមកអំពីស្រោមហ្នឹងឯង យ៉ាងណាមិញ បពិត្រមហារាជ មួយទៀត
 ប្រៀបដូចបុរស ទាញយកសត្វពស់ចេញអំពីស្រោម បុរសនោះមាន
 សេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា នេះជាពស់ នេះជាស្រោម សត្វពស់ផ្សេង
 ស្រោមផ្សេង តែជាពស់ដែលអាត្មាអញ ទាញចេញមកអំពីស្រោមហ្នឹងឯង
 យ៉ាងណាមិញ បពិត្រមហារាជ ភិក្ខុកាលបើចិត្តតាំងមាំបរិសុទ្ធផ្សំផង មិន
 មានទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាកឧបកិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរ
 ដល់នូវការនាកម្ម ដល់នូវសេចក្តីមិនញាប់ញ័រទៅតាមអារម្មណ៍យ៉ាងនេះ
 ហើយ រមែងទាញនាំបង្កើនចិត្តទៅ ដើម្បីនិម្មិតទូកាយ ដែលសម្រេច
 អំពីចិត្តបាន យ៉ាងនោះឯង ។ ភិក្ខុនោះ រមែងនិម្មិតទូកាយផ្សេង ចេញ
 អំពីកាយនេះ មានរូបដែលសម្រេចអំពីចិត្ត មានអវយវៈធំនឹងអវយវៈតូច
 សព្វគ្រប់ មានផ្តន្ទិយមិនថាកថយ ។ បពិត្រមហារាជ នេះឯងជាផល

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលក្កដូរិយោ

សន្តិដ្ឋិតំ សាមញ្ញាដលំ បុរិមេហំ សន្តិដ្ឋិតេហំ សា-
មញ្ញាដលេហំ អភិក្កន្តតរញ្ច បណ្ឌិតតរញ្ច ។

(១៣៣) សោ ឃី សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ
បរិយោទានេ អនុត្តរោ វិតត្តបក្កិលេសេ មុទុក្ខេ
កម្មជ័យេ បិតេ អាណេញ្ចប្បត្តេ ឥន្ទ្រិយាយ ចិត្តំ អភិជ័-
ហានិតំ អភិជ្ជាមេតិ សោ អនេកវិហិតំ ឥន្ទ្រិយំ បច្ចុទ្ធ-
កោតិ ឯកោបិ ហុត្វា ពហុជា ហោតិ ពហុជាបិ ហុត្វា
ឯកោ ហោតិ អារិការំ តិរោការំ តិរោក្កុទ្ធិ តិរោចាការំ
តិរោបព្វតំ អស្សជ្ជមាណោ កច្ចតិ សេយ្យថាបិ អាគាសេ
បរិវិយាបិ ឧម្មជ្ជិម្មជ្ជិ ករោតិ សេយ្យថាបិ ឧទកេ
ឧទកេបិ អភិជ្ជមាណេ កច្ចតិ សេយ្យថាបិ បរិវិយំ
អាគាសេបិ បល្ល្រ្តេន កមតិ សេយ្យថាបិ បក្ខំ សក្ក-
ណោ ឥមេបិ ចន្ទិមសុរិយេ ឃីមហំទិកេ ឃីមហានុការេ

សុត្តន្តបិដក វិយាគិយ សីលក្ខន្ធវិញ្ញ

នៃសមណប្បដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ដ៏រុងរឿងដោយ
វិសេសផង ថ្ងៃថ្ងាដោយវិសេសផង ជាងផលនៃសមណប្បដិបត្តិតាំងឡាយ
ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ដូចបានពោលមកខាងដើម ។

(១៣៣) ភិក្ខុនោះ កាលបើចិត្តតាំងមាំ បរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានទី
ទួលគឺកិលេស ប្រាសចាកទុបក្កិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការ
នាកម្ម ដល់នូវសេចក្តីមិនញាប់ញ័រទៅតាមអារម្មណ៍ យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុ
នោះ រមែងទាញនាំបង្កើនចិត្តទៅ ដើម្បីភាក់តែងប្ងទ្ធិ ភិក្ខុនោះទទួលនូវការ
ភាក់តែងប្ងទ្ធិជាច្រើនប្រការបាន គឺជាមនុស្សម្នាក់ធ្វើឲ្យទៅជាច្រើននាក់
ក៏បាន មនុស្សច្រើននាក់ធ្វើឲ្យទៅជាម្នាក់ក៏បាន ធ្វើទឹកបាំងឲ្យទៅជាទឹកល
ក៏បាន ធ្វើទឹកលឲ្យទៅជាទឹកបាំងក៏បាន ដើរ (ទំលុះ) ទៅក្រៅដណ្តឹង
ក្រៅកំពែង ក្រៅភ្នំ មិនទើសទាក់ ដូចដើរទៅក្នុងទីវាលក៏បាន ធ្វើនូវការ
មុជចុះនឹងលើបឡើងក្នុងផែនដី ដូចមុជលើបក្នុងទឹកក៏បាន ដើរទៅលើ
ទឹក មិនបែកធ្លាយទឹក ដូចជាដើរលើផែនដីក៏បាន អវិណ្ណតទៅឯអាកាស
តាំងវ័ក្ខន ដូចជាសត្វស្លាបក៏បាន ចាប់ស្លាបអវ័ក្ខនលព្រះចន្ទនឹងព្រះអាទិត្យ
តាំងនេះ ដែលមានប្ងទ្ធិច្រើនយ៉ាងនោះ មានអានុភាពច្រើនយ៉ាងនោះ

សមណសិលសុត្តេ ឥទ្ធិវិណ្ណណំ

ចាណិចា បរិមសនំ^(១) បរិមជ្ជនំ យាវ ព្រហ្មលោកាបិ
 កាយេន វសំ វត្តេន សេយ្យថាបិ មហារាជ ទេក្ខា កុម្ម-
 ការោ វ កុម្មការទ្លេវាសំ វ សុបរិកម្មកតាយ មត្ត-
 កាយ យំ យទេវ ភាជនវិកតំ អាគន្ធូយ្យ តន្តទេវ^(២)
 ករេយ្យ អភិជំច្ឆាទេយ្យ សេយ្យថា វ បន មហារាជ
 ទេក្ខា ទន្តការោ វ ទន្តការទ្លេវាសំ វ សុបរិកម្មក-
 តស្មី ទន្តស្មី យំ យទេវ ទន្តវិកតំ អាគន្ធូយ្យ តន្តទេវ
 ករេយ្យ អភិជំច្ឆាទេយ្យ សេយ្យថា វ បន មហារាជ
 ទេក្ខា សុវណាការោ វ សុវណាការទ្លេវាសំ វ សុប-
 រិកម្មកតស្មី សុវណាស្មី យំ យទេវ សុវណាវិកតំ
 អាគន្ធូយ្យ តន្តទេវ ករេយ្យ អភិជំច្ឆាទេយ្យ ឯវមេវ
 ខោ មហារាជ ភិក្ខុ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធ
 បរិយោទានេ អនុជំណោ វិភត្តបក្កិលេសេ មុទុក្ខតេ
 កម្មជំយេ បិតេ អាណេញ្ចប្បត្តេ ឥទ្ធិវិណ្ណាយ ចិត្តំ អភិ-
 ជំហរតំ អភិជំច្ឆាមេតិ ។ សោ អនេកវិហិតំ ឥទ្ធិវិណ្ណំ

១ ម. បរាមសតិ ។ ២ ឧ. ម. ភំ ពទេវ ។

សាមញ្ញនិស្សត្រ ញាណនាគ្រឿងកាកតែងប្តូរ

ដោយដៃក៏បាន ញ៉ាំងអំណាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយកាយ ដរាបដល់ព្រហ្ម-
លោកក៏បាន បតិគ្រមហារាជ ប្រៀបដូចជាស្នូនឆ្នាំងក្តី អន្តរាសិកនៃស្នូន
ឆ្នាំងក្តី ដែលឈ្នួសវៃ កាលបើដីស្អិតដែលគេច្របាច់ល្អហើយ បើចង់
ធ្វើនូវភាជន៍ដ៏ប្លែកណា ៗ ក៏គប្បីធ្វើឲ្យសម្រេចទៅជាភាជន៍នោះ ៗ បាន
យ៉ាងណាមិញ បតិគ្រមហារាជ មួយវិញទៀត ជាងភ្នកក្តី អន្តរាសិក
របស់ជាងភ្នកក្តី ដែលឈ្នួសវៃ កាលបើភ្នកដែលគេធ្វើបរិកម្មល្អហើយ
បើចង់ធ្វើនូវគ្រឿងប្រើប្រាស់ ជាវិការៈនៃភ្នកដ៏ប្លែកណា ៗ ក៏គប្បីធ្វើ
ឲ្យសម្រេចនូវគ្រឿងប្រើប្រាស់ ជាវិការៈនៃភ្នកដ៏ប្លែកនោះៗ បាន យ៉ាង
ណាមិញ បតិគ្រមហារាជ មួយវិញទៀត ជាងមាសក្តី អន្តរាសិករបស់
ជាងមាសក្តី ដែលឈ្នួសវៃ កាលបើមាសដែលគេធ្វើបរិកម្មល្អហើយ
បើចង់ធ្វើនូវគ្រឿងប្រើប្រាស់ ជាវិការៈនៃមាសដ៏ប្លែកណា ៗ ក៏គប្បីធ្វើ
ឲ្យសម្រេចនូវគ្រឿងប្រើប្រាស់ ជាវិការៈនៃមាសដ៏ប្លែកនោះៗ បាន យ៉ាង
ណាមិញ បតិគ្រមហារាជ ភិក្ខុកាលបើចិត្តតាំងមាំបរិសុទ្ធផ្សំផ្សំ មិនមាន
ទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាកទុក្ខកិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់
ការភាវនា ដល់នូវសេចក្តីមិនញាប់ញ័រ ទៅតាមអារម្មណ៍យ៉ាងនេះហើយ
ក៏វែមនិទាញនាំបង្កើនចិត្តទៅ ដើម្បីតាក់តែងនូវប្តូរបានយ៉ាងនោះឯង ។
ភិក្ខុនោះ វែមនិទទួលចំពោះនូវការតាក់តែងប្តូរ មានប្រការជាច្រើនបាន

សុត្តន្តបិដកេ វិយតិកាយស្ស សីលកុទ្ធុញោ

បក្ខនុកោតិ ឯកោបិ ហុត្វា ពហុជា ហោតិ ពហុជាបិ
 ហុត្វា ឯកោ ហោតិ អាវិការិ តិរោការិ តិរោក្កុឌ្ឋំ តិ.
 រោថាការិ តិរោបព្វតំ អសជ្ជមារោ កច្ចតិ សេយ្យជាបិ
 អាគាសេ បវរិយាបិ ឧម្មជ្ជនិម្មជ្ជិ ករោតិ សេយ្យជាបិ
 ឧទកេ ឧទកេបិ អភិជ្ជមារោ កច្ចតិ សេយ្យជាបិ
 បវរិយំ អាគាសេបិ បល្លង្កេន កមតិ សេយ្យជាបិ
 បក្ខិ សក្កុណោ ឥមេបិ ចន្ទិមសុរិយេ ឯវិមហិទ្ធិកេ
 ឯវិមហានុការេ វាលិជា បរិមសតិ បរិមជ្ជតិ យាវ
 ព្រហ្មលោកាបិ កាយេន វសំ វត្តេតិ ។ ឥទំបិ ខោ
 មហារាជ សន្និដ្ឋិកំ សាមញ្ញដលំ បុរិមេហិ សន្និដ្ឋិ-
 កេហិ សាមញ្ញដលេហិ អភិក្កន្ធតរញ្ច បណីតតរញ្ច ។

(១៣៤) សោ ឯវិ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធិ បរិ-

យោនានេ អនុជ្ជណោ វិកត្តបក្កិលេសេ មុទ្ធកតេ កម្ម-
 ជីយេ បិតេ អានេញ្ចប្បត្តេ ទិញាយ សោតជាតុយា
 ចិត្តំ អភិជីហានិ អភិជិញ្ញាមេតិ ។ សោ ទិញាយ សោ-

សុត្តន្តបិដក ទិយនិកាយ សីលបុគ្គលិក

គឺមនុស្សម្នាក់ ធ្វើឲ្យទៅជាច្រើននាក់ក៏បាន មនុស្សច្រើននាក់ ធ្វើឲ្យទៅ
 ជាម្នាក់វិញក៏បាន ធ្វើទឹកបាំងឲ្យទៅជាទឹកលក់បាន ធ្វើទឹកលឲ្យទៅជាទឹ
 កបាំងក៏បាន ដើរ (ទំលុះ) ទៅក្រៅដំបាំង ក្រៅកំពែង ក្រៅភ្នំ មិនទើស
 ទាក់ ដូចជាដើរទៅក្នុងទឹកលក់បាន ធ្វើឲ្យការមុជចុះនឹងការងើបឡើងក្នុង
 ផែនដី ដូចជាមុជងើបក្នុងទឹកក៏បាន ដើរទៅលើទឹកមិនបែកឆ្ងាយទឹក ដូចជា
 ដើរទៅលើផែនដីក៏បាន អណ្តែតទៅឯអាកាសទាំងភ្នែក ដូចជាសត្វស្លាប
 ក៏បាន ចាប់ស្លាបអង្កែលព្រះចន្ទនឹងព្រះអាទិត្យទាំងនេះ ដែលមានឫទ្ធិ
 ច្រើនយ៉ាងនេះ មានអានុភាពច្រើនយ៉ាងនេះ ដោយដៃក៏បាន ញ៉ាំង
 អំណាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយកាយ ដរាបដល់ព្រហ្មលោកក៏បាន ។ បតិត្រ
 មហារាជ នេះឯងជាផលនៃសមណប្បដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយ
 ខ្លួនឯង ដ៏រុងរឿងដោយវិសេសផង ថ្ងៃថ្ងាដោយវិសេសផង ជាងផលនៃ
 សមណប្បដិបត្តិទាំងឡាយ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ដូចបាន
 ពោលមកខាងដើម ។

(១៣៤) ភិក្ខុនោះ កាលបើចិត្តតាំងមាំបរិសុទ្ធផ្លូវផង មិនមានទីទួល
 គឺកិលេស ប្រាសចាកទុបក្ខិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការភា
 វនា ដល់នូវសេចក្តីមិនញាប់ញ័រទៅតាមអារម្មណ៍ យ៉ាងនេះហើយ វេមន
 ទាញមាំបង្កើនចិត្តទៅក្នុងសោតឆាកុជាទិព្វ ។ ភិក្ខុនោះ កាលបើមាន

សាមញ្ញនិលសុត្តេ ទិព្វសោតននិកាយ

តតិយា វិសុទ្ធាយ អភិក្កន្ធិមាណុសិកាយ ឧកោ
 សន្តេ សុណាតិ ទិព្វេ ច មាណុសេ ច យេ ទ្វារ សន្តិកេ
 ច សេយ្យថាបិ មហារាជ បុរិសោ អន្ធានមគ្គប្បដិបន្នោ
 សោ សុណោយ្យ កេរិសន្តិបិ មុទិដ្ឋសន្តិបិ សន្តិសន្តិបិ
 បណាវសន្តិបិ ទេន្ទិមសន្តិបិ^(១) តស្ស វិវេស្ស កេរិសន្តោ
 ឥតិបិ មុទិដ្ឋសន្តោ ឥតិបិ សន្តិសន្តោ ឥតិបិ បណាវស-
 ន្តោ ឥតិបិ ទេន្ទិមសន្តោ ឥតិបិ^(២) វិវេសេ ទោ មហារាជ
 ភិក្ខុ វិសុ មហាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោនាតេ
 អនុដ្ឋលោ វិភត្តបក្កិលេសេ មុទ្ធក្ខតេ កម្មន្តិយេ បិតេ
 អាណេញ្ចប្បត្តេ ទិព្វាយ សោតតិយាយ ចិត្តំ អភិជ្ជហរតិ
 អភិជ្ជាមេតិ សោ ទិព្វាយ សោតតិយាយ វិសុទ្ធាយ
 អភិក្កន្ធិមាណុសិកាយ ឧកោ សន្តេ សុណាតិ ទិព្វេ
 ច មាណុសេ ច យេ ទ្វារ សន្តិកេ ច ។ ឥតិបិ ទោ
 មហារាជ សន្តិដ្ឋកំ សាមញ្ញដលំ បុរិមេហិ សន្តិដ្ឋិកេ-
 ហិ សាមញ្ញដលេហិ អភិក្កន្ធិនវញ្ច បណាវនវញ្ច ។

១ ឧ.ម. សង្ខបណារទេគ្គិមសន្តិបិ ។ ២ ឧ. មុតិដ្ឋសន្តោ ឥតិបិ សង្ខបណារទេគ្គិមសន្តោ
 ឥតិបិ ។

សាមញ្ញនិលសូត្រ សោតនាគុជាទិព្វ

សោតនាគុជាទិព្វបរិសុទ្ធស្អាត កន្លងបង្កំនូវសោតនាគុជាវរបស់មនុស្សធម្មតាហើយ វេមនំពុន្ទវសម្លេងទាំងពីរ គឺសម្លេងទិព្វ ១ សម្លេងមនុស្ស ១ ដែលនៅក្នុងទីឆ្ងាយក្តី ក្នុងទីជិតក្តីបាន បពិត្រមហារាជ ប្រៀបដូចបុរស ដែលដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ បុរសនោះពុំសម្លេងស្ត្រីក្តី សម្លេងសំភោក្តី សម្លេងស័ង្កក្តី សម្លេងស្ត្រីជ័យក្តី សម្លេងស្ត្រីតូចក្តី បុរសនោះ ក៏មានសេចក្តីគ្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា នេះជាសម្លេងស្ត្រីធំ នេះជាសម្លេងសំភោក នេះជាសម្លេងស័ង្ក នេះជាសម្លេងស្ត្រីជ័យ នេះជាសម្លេងស្ត្រីតូច យ៉ាងណាមិញ បពិត្រមហារាជ ភិក្ខុកាលបើចិត្តតាំងមាំបរិសុទ្ធផ្លូវផង មិនមានទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាកទុក្ខកិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការការវិនា ដល់នូវសេចក្តីមិនញាប់ញ័រទៅតាមអារម្មណ៍ យ៉ាងនេះហើយ វេមនំពាញនាំបង្កាន់ចិត្តទៅក្នុងសោតនាគុជាទិព្វ ភិក្ខុនោះ កាលបើមានសោតនាគុជាទិព្វបរិសុទ្ធស្អាត កន្លងបង្កំនូវសោតនាគុជាវរបស់មនុស្សធម្មតាហើយ វេមនំពុន្ទវសម្លេងទាំងពីរ គឺសម្លេងទិព្វ ១ សម្លេងមនុស្ស ១ ដែលនៅក្នុងទីឆ្ងាយក្តី ក្នុងទីជិតក្តី យ៉ាងនោះឯង ។ បពិត្រមហារាជ នេះឯង ជាផលនៃសមណប្បដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ដ៏រុងរឿង ដោយវិសេសផង ថ្ងៃថ្ងាដោយវិសេសផង ជាផលនៃសមណប្បដិបត្តិ ទាំងឡាយ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ដូចបានពោលមកខាងដើម ។

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលទូទៅញោ

(១៣៥) សោ ឃី សមាហំតេ ចិន្តេ បរិសុទ្ធេ

បរិយោទានេ អនច្ឆំណោ វិភក្ខបក្កិលេសេ មុទុក្ខតេ

កម្មជ័យេ បីតេ អាណេញ្ចប្បត្តេ ចេតោបរិយញាណាយ

ចិន្តំ អភិវិហាតំ អភិវិជ្ជាមេតំ ។ សោ បរសត្តានំ

បរមុត្តរានំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជាបាតំ

សភកំ វា ចិន្តំ សភកំ ចិន្តំ បជាបាតំ វីតភកំ វា

ចិន្តំ វីតភកំ ចិន្តំ បជាបាតំ សនោសំ វា ចិន្តំ

សនោសំ ចិន្តំ បជាបាតំ វីតនោសំ វា ចិន្តំ វីតនោសំ

ចិន្តំ បជាបាតំ សមោហំ វា ចិន្តំ សមោហំ ចិន្តំ

បជាបាតំ វីតមោហំ វា ចិន្តំ វីតមោហំ ចិន្តំ បជាបាតំ

សម្ពិកំ វា ចិន្តំ សម្ពិកំ ចិន្តំ បជាបាតំ វិក្ខិកំ

វា ចិន្តំ វិក្ខិកំ ចិន្តំ បជាបាតំ មហាភកំ វា ចិន្តំ

សុត្តន្តបិដក វិយាគិយ សីលប្បទាន

(១៣៥) ភិក្ខុនោះ កាលបើចិត្តតាំងមាំបរិសុទ្ធផ្លូវផង មិនមានទីទួល
គឺកិលេស ប្រាសចាកទុក្ខកិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការការ-
វនា ដល់នូវសេចក្តីមិនញាប់ញ័រទៅតាមការម្នាក់ យ៉ាងនេះហើយ រមែង
ខាញនាំបង្កើននូវចិត្តទៅ ដើម្បីចេតោបរិយញ្ញាណ (ប្រាជ្ញាជាគ្រឿង
កំណត់ដឹងនូវចិត្តសត្វដទៃ) ។ ភិក្ខុនោះ ក៏កំណត់ដឹងច្បាស់នូវចិត្តនៃសត្វ
ទាំងឡាយដទៃ នឹងចិត្តនៃបុគ្គលទាំងឡាយដទៃ ដោយចិត្តរបស់ខ្លួនបាន
ចិត្តដែលប្រកបដោយរក្ខត្តិ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រកបដោយរក្ខត្តិ ចិត្ត
ដែលប្រាសចាករក្ខត្តិហើយក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថាចិត្តប្រាសចាករក្ខត្តិហើយ ចិត្ត
ដែលប្រកបដោយទោសត្តិ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រកបដោយទោសត្តិ ចិត្ត
ដែលប្រាសចាកទោសត្តិហើយក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រាសចាកទោសត្តិ
ហើយ ចិត្តដែលប្រកបដោយមោហត្តិ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រកបដោយ
មោហត្តិ ចិត្តដែលប្រាសចាកមោហត្តិហើយក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រាសចាក
មោហត្តិហើយ ចិត្តដែលរួញថយ^(១)ក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តរួញថយ ចិត្ត
ដែលរាយមាយ^(២)ក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តរាយមាយ ចិត្តដែលជាមហត្តត្តិ
គឺចិត្តដល់នូវការវះជាធំ (បានដល់រូបាវចរនឹងអរូបាវចរ) ក្តី ក៏ដឹងច្បាស់

១ អង្គកថា ថា ចិត្តដែលត្រូវមិនមិទ្ធត្រូវលក្ខណ៍ ។ ២ ចិត្តដែលប្រកបដោយទុច្ចរៈ ។

សាមញ្ញនិលសុត្តេ បេតោបរិយកាណំ

មហាក្កតំ ចិត្តន្តំ បដាបាតំ អមហាក្កតំ វា ចិត្តំ អមហាក្កតំ
 ចិត្តន្តំ បដាបាតំ សឌុត្តំ វា ចិត្តំ សឌុត្តំ ចិត្តន្តំ
 បដាបាតំ អនុត្តំ វា ចិត្តំ អនុត្តំ ចិត្តន្តំ បដាបាតំ
 សមាហិតំ វា ចិត្តំ សមាហិតំ ចិត្តន្តំ បដាបាតំ
 អសមាហិតំ វា ចិត្តំ អសមាហិតំ ចិត្តន្តំ បដាបាតំ
 វិមុត្តំ វា ចិត្តំ វិមុត្តំ ចិត្តន្តំ បដាបាតំ អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ
 អវិមុត្តំ ចិត្តន្តំ បដាបាតំ ។ សេយ្យថាបិ មហារាជ
 ភត្តំ វា បុរិសោ វា ទហារោ វា យុវា មណ្ឌានក-
 ជាតិកោ^(១) អាទាសេ វា បរិសុទ្ធី បរិយោនាតេ
 អច្ឆេ វា ឧទកបត្តេ សកំ មុខធិមិត្តំ បច្ឆវេក្ខ-
 មាណេ សកណិកំ វា សកណិកន្តំ ជាធម្មយ្យ
 អកណិកំ វា អកណិកន្តំ ជាធម្មយ្យ ឃីវេវ ខោ
 មហារាជ ភិក្ខុ ឃីវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធី
 បរិយោនាតេ អនុត្តំ វោ វិក្ខុបក្កិលេសេ មុទ្ធក្ខតេ

១ ឧ. ម. មណ្ឌានភិកោ ។

សាមញ្ញនិលសូត្រ ចេតោបរិយញ្ញាណ

ថាចិត្តជាមហត្ថតៈ ចិត្តដែលមិនមែនជាមហត្ថតៈ គឺជាកាមាវចរក្តី ក៏ដឹង
 ច្បាស់ថា ចិត្តមិនមែនជាមហត្ថតៈ ចិត្តដែលមានចិត្តដទៃក្រែលែងជាង
 គឺជាកាមាវចរក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមានចិត្តដទៃក្រែលែងជាង ចិត្ត
 ដែលមិនមានចិត្តដទៃក្រែលែងជាង គឺប្រាវចរនឹងអរូបាវចរក្តី ក៏ដឹងច្បាស់
 ថា ចិត្តមិនមានចិត្តដទៃក្រែលែងជាង ចិត្តដែលតាំងមាំហើយក្តី ក៏ដឹង
 ច្បាស់ថា ចិត្តតាំងមាំហើយ^(១) ចិត្តដែលមិនបានតាំងមាំក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា
 ចិត្តមិនបានតាំងមាំ ចិត្តដែលរួចស្រឡះ^(២)ហើយក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តរួច
 ស្រឡះហើយ ចិត្តដែលមិនទាន់រួចស្រឡះក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមិនទាន់
 រួចស្រឡះ។ បពិត្រមហាករុណ ប្រៀបដូចស្រ្តីក្តី បុរសក្តី ដែលនៅក្មេង ជា
 ក្រមុំ កម្លោះ ដែលនៅកំពុងតែចូលចិត្តនឹងប្រដាប់តាកែវត្រង់រាងកាយ កាល
 ឆ្លុះមើលនូវស្រមោល នៃមុខរបស់ខ្លួនក្នុងកញ្ចក់ដំបូរស្រទាសក្តី ក្នុងកាដន់
 ដ៏ពេញដោយទឹកថ្លាក្តី បើស្រមោលនៃមុខប្រកបដោយទោស មានមុនជា
 ដើម ក៏ដឹងថាមុខប្រកបដោយទោស បើស្រមោលនៃមុខមិនប្រកបដោយ
 ទោសក្តី ក៏ដឹងថាមុខមិនប្រកបដោយទោស យ៉ាងណាមិញ បពិត្រមហា-
 ករុណ ភិក្ខុកាលបើចិត្តតាំងមាំ បរិសុទ្ធផ្លូវផ្លាស់ មិនមានទីទួលគឺកិលេស ប្រាស

១ ចិត្តជាអប្បនាសមាធិ ឬរូបចារាសមាធិ ។ ២ ចិត្តដែលរួចដោយឥន្ទ្រវិប្បត្តិដ៏ធំវិញ្ញូធនវិប្បត្តិ ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាភិកាយស្ស សីលក្កដិកា

តម្កន្តិយេ បីតេ អាណេត្តប្បត្តេ ចេតោបរិយញ្ញាណាយ
 ចំតំ អភិដហានំ អភិទិញ្ញមេតំ សោ បរិសុត្តានំ
 បរិបុត្តលានំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បដាណតំ
 សវាតំ វា ចំតំ សវាតំ ចំតំ បដាណតំ វីតវាតំ
 វា ចំតំ វីតវាតំ ចំតំ បដាណតំ សនោសំ វា
 ចំតំ សនោសំ ចំតំ បដាណតំ វីតនោសំ វា
 ចំតំ វីតនោសំ ចំតំ បដាណតំ សមោហំ វា
 ចំតំ សមោហំ ចំតំ បដាណតំ វីតសមោហំ វា ចំតំ
 វីតសមោហំ ចំតំ បដាណតំ សម្ព័ត្តំ វា ចំតំ សម្ព័ត្តំ
 ចំតំ បដាណតំ វីត្តំ វា ចំតំ វីត្តំ ចំតំ
 បដាណតំ មហាគ្គំ វា ចំតំ មហាគ្គំ ចំតំ ប-
 ដាណតំ អមហាគ្គំ វា ចំតំ អមហាគ្គំ ចំតំ
 បដាណតំ សឡក្កំ វា ចំតំ សឡក្កំ ចំតំ បដា-
 នាតំ អឡក្កំ វា ចំតំ អឡក្កំ ចំតំ បដាណតំ
 សមាហំ វា ចំតំ សមាហំ ចំតំ បដាណតំ

សុត្តន្តបិដក វិយសិកាយ សីលត្ថនិទ្ទ

ចាកខុបក្កិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការការពារ ដល់នូវសេចក្តី
 មិនញាប់ញ័រទៅតាមការម្នាស់ យ៉ាងនេះហើយ រមែងទាញនាំបង្កោចចិត្ត
 ទៅដើម្បីចេតោបរិយញ្ញាណ ភិក្ខុនោះ រមែងកំណត់ដឹងច្បាស់ នូវចិត្ត
 នៃសត្វទាំងឡាយដទៃ នឹងចិត្តនៃបុគ្គលទាំងឡាយដទៃ ដោយចិត្តរបស់
 ខ្លួនបាន ចិត្តដែលប្រកបដោយរាគៈក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រកបដោយ
 រាគៈ ចិត្តដែលប្រាសចាករាគៈហើយក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រាសចាក
 រាគៈហើយ ចិត្តដែលប្រកបដោយទោសៈក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រកប
 ដោយទោសៈ ចិត្តដែលប្រាសចាកទោសៈហើយក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្ត
 ប្រាសចាកទោសៈហើយ ចិត្តដែលប្រកបដោយមោហៈក្តី ក៏ដឹងច្បាស់
 ថា ចិត្តប្រកបដោយមោហៈ ចិត្តដែលប្រាសចាកមោហៈហើយក្តី ក៏ដឹង
 ច្បាស់ថា ចិត្តប្រាសចាកមោហៈហើយ ចិត្តដែលរួញថយក្តី ក៏ដឹងច្បាស់
 ថា ចិត្តរួញថយ ចិត្តដែលរាយមាយក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តរាយមាយ
 ចិត្តដែលជាមហត្ថតៈក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តជាមហត្ថតៈ ចិត្តដែលមិន
 មែនជាមហត្ថតៈក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមិនមែនជាមហត្ថតៈ ចិត្តដែលមាន
 ចិត្តដទៃក្រៃលែងជាងក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមានចិត្តដទៃក្រៃលែងជាង
 ចិត្តដែលមិនមានចិត្តដទៃក្រៃលែងជាងក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមិនមានចិត្ត
 ដទៃក្រៃលែងជាង ចិត្តដែលតាំងមាំហើយក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តតាំង

សាមញ្ញវិលុត្តេ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ចាណំ

អសមាហិតំ វា ចិត្តំ អសមាហិតំ ចិត្តន្តំ បដាបាតិ
 វិមុត្តំ វា ចិត្តំ វិមុត្តំ ចិត្តន្តំ បដាបាតិ អវិមុត្តំ
 វា ចិត្តំ អវិមុត្តំ ចិត្តន្តំ បដាបាតិ ។ ឥទិប
 ខោ មហារាជ សន្និដ្ឋកំ សាមញ្ញេយ្យ បុរិមេហិ
 សន្និដ្ឋកេហិ សាមញ្ញេយ្យេហិ អភិក្កន្តនាវា
 បណ្ឌិតនាវា ។

(១៣៦) សោ ឃី សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ
 បរិយោជានេ អនុវ័ណោ វិកត្តបក្កិលេសេ មុទ្ធកតេ
 កម្មវ័យេ វិតេ អាទេញ្ចប្បត្តេ បុព្វេនិវាសានុស្ស-
 តិញ្ចាណាយ ចិត្តំ អភិជីហិតំ អភិជីញ្ញាមេតំ ។ សោ
 អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សតិ សេយ្យប័ដិ
 ឃកំបិ ជាតិ ទ្វេបិ ជាតិយោ តិស្ស្សបិ ជាតិយោ
 ចតស្ស្សបិ ជាតិយោ បញ្ចបិ ជាតិយោ ទសបិ
 ជាតិយោ វិសំបិ ជាតិយោ តិសំបិ ជាតិយោ ចត្តា-
 ឡីសំបិ(១) ជាតិយោ បញ្ចាសំបិ ជាតិយោ សតំបិ

១ ឧ ចត្តាវិសម្មិ ។

សាមញ្ញវិលស្សត្រ បុព្វេនិវាសនុស្សតិញ្ញាណ

មាំហើយ ចិត្តដែលមិនតាំងមាំក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមិនតាំងមាំ ចិត្ត
 ដែលរួចស្រឡះហើយក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តរួចស្រឡះហើយ ចិត្ត
 ដែលមិនទាន់រួចស្រឡះក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមិនទាន់រួចស្រឡះ យ៉ាង
 នោះឯង ។ បតិក្រមហារាជ នេះឯងជាផលនៃសមណប្បដិបត្តិ ដែល
 ឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ដ៏រុងរឿងដោយវិសេសផង ថ្ងៃថ្នាំដោយ
 វិសេសផង ជាផលនៃសមណប្បដិបត្តិទាំងឡាយ ដែលឃើញច្បាស់
 ដោយខ្លួនឯង ដូចបានពោលមកខាងដើម ។

[១៣៦] គិត្តនោះ កាលបើចិត្តតាំងមាំបរិសុទ្ធផ្លូវផង មិនមានទីទួល
 គឺកិលេស ប្រាសចាកទុបក្តិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការភា-
 វនា ដល់នូវសេចក្តីមិនញាប់ញ័រទៅតាមអារម្មណ៍ យ៉ាងនេះហើយ រមែង
 ទាញនាំបង្កើនចិត្តទៅ ដើម្បីបុព្វេនិវាសនុស្សតិញ្ញាណ (ប្រាថ្នាជាគ្រឿង
 រលឹកតាមនូវខន្ធ ដែលសត្វធ្លាប់ពាស្រ័យនៅ ក្នុងភពមុន) ។ គិត្តនោះ
 រមែងរលឹកតាមនូវបុព្វេនិវាស គឺខន្ធដែលសត្វ ធ្លាប់ពាស្រ័យនៅហើយ
 ក្នុងភពមុនជាច្រើនប្រការ ការរលឹកបាននោះ តើដូចម្តេច គឺរលឹកបាន
 ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ ៤ ជាតិខ្លះ ៥ ជាតិខ្លះ ១០ ជាតិ
 ខ្លះ ២០ ជាតិខ្លះ ៣០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិខ្លះ ៥០ ជាតិខ្លះ ១០០ ជា-

កុំព្រើលីកោ ទ័យនិកាយស្ស សីលក្ខន្ធា

ជាតិយោ សហស្សំបិ ជាតិយោ សតសហស្សំបិ

ជាតិយោ អនេកេបិ សំវដ្តកេប្ប អនេកេបិ វិវដ្តកេប្ប

អនេកេបិ សំវដ្តវិវដ្តកេប្ប អមុត្រាសី ឃំនាមោ

ឃំតោត្តោ ឃំវិណ្ណោ ឃំមាហា វ ឃំសុខទុក្ខប្បដិសំ-

វេដិ ឃំមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ អមុត្រ

ឧទទាទី តត្រាចាសី ឃំនាមោ ឃំតោត្តោ ឃំវិណ្ណោ

ឃំមាហាវោ ឃំសុខទុក្ខប្បដិសំវេដិ ឃំមាយុបរិយន្តោ

សោ តតោ ចុតោ ឥន្ទ្របបន្តោតិ ឥតិ សាការំ

សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាតិ ។

សេយ្យថាបិ មហាវជំ បុរិសោ សកត្តា តាមា អញ្ញំ

តាមំ កច្ឆេយ្យ តត្តាបិ តាមា អញ្ញំបិ តាមំ កច្ឆេយ្យ

សោ តត្តា តាមា សក្កិយេវ តាមំ បច្ចុកច្ឆេយ្យ

ខ្លះ ១ ពាន់ជាតិខ្លះ ១ វិសេនជាតិខ្លះ អនេកសំវដ្តកប្ប គឺកប្បដែលវិនាស
 ជាច្រើនខ្លះ អនេកវិវដ្តកប្ប គឺកប្បដែលចម្រើនជាច្រើនខ្លះ អនេកសំវដ្ត-
 វិវដ្តកប្បខ្លះ^(១)ថា អាត្មាអញ បានកើតក្នុងភពឯណោះ មានឈ្មោះ យ៉ាង
 នេះ មានគោត្រ យ៉ាងនេះ មានសម្បូរ យ៉ាងនេះ មានអាហារ យ៉ាងនេះ
 បានទទួលសុខនឹងទុក្ខ យ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មា
 អញច្បុកចាកភពនោះហើយ បានទៅកើតក្នុងភពឯណោះ ដែលអាត្មា
 អញបានកើតក្នុងភពនោះ មានឈ្មោះ យ៉ាងនេះ មានគោត្រ យ៉ាងនេះ
 មានសម្បូរ យ៉ាងនេះ មានអាហារ យ៉ាងនេះ បានទទួលសុខនឹងទុក្ខ
 យ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញ ច្បុកចាកភព
 នោះហើយ ក៏បានមកកើតក្នុងភពនេះ ។ ភិក្ខុនោះ លើកតាមនូវបុព្វ-
 និវាសជាច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការ គឺសម្បូរនឹងអាហារជាដើម ព្រម
 ទាំងទទួល គឺឈ្មោះនឹងគោត្រក្នុង ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ បតិគ្រ
 មហារាជ ប្រៀបដូចបុរសដែលចេញអំពីស្រុករបស់ខ្លួន ទៅកាន់ស្រុក
 ដទៃ រួចចេញអំពីស្រុកនោះ ហើយទៅកាន់ស្រុកដទៃទៀត បុរសនោះ
 ចេញអំពីស្រុកនោះហើយ ទើបត្រឡប់មកកាន់ស្រុករបស់ខ្លួនដដែលវិញ

១ កញ្ញមាន ៤ គឺ តិរតាំងពីថ្ងៃដែលកញ្ញវិនាស ទៅទល់គ្នានឹងភ្លើងនេះអស់រលីត ហៅថា
 សំវដ្តកប្ប ១ តាំងអំពីភ្លើងនេះអស់ ទៅសល់តែអាកាសស្ងួតទេ ហៅថាសំវដ្តិដ្ឋាយិកញ្ញ ១
 តាំងអំពីកើតឡើងដាច់ ទៅទល់នឹងកាល ដែលកើតមានព្រះអាទិត្យព្រះចន្ទ ហៅថា
 វិវដ្តកប្ប ១ តាំងអំពីព្រះអាទិត្យព្រះចន្ទ កើតឡើងទៅទល់នឹងវិសាសវិញ ហៅថា វិវដ្តិដ្ឋាយិ-
 កញ្ញ ១ រួមកញ្ញទាំង ៤ នេះក្នុងជាមួយគ្នា ហៅថា សំវដ្តិកប្ប ឬហៅថា មហាកញ្ញ សំវដ្តិ-
 កប្បដែលច្រើន ហៅថា អនេកសំវដ្តិវិវដ្តិកប្ប ។

សមញ្ញនិលសុត្តេ បុព្វេនិរុទ្ធសុត្តនិទានំ

តស្ស ឯមស្ស អហំ ខោ សកក្ខា តាមា អម្ពិ
 តាមំ អកញ្ចី តត្រាហំ^(១) ឯវំ អដ្ឋាសី ឯវំ ជិសីទិ
 ឯវំ អកាសី ឯវំ តុល្លា អហោសី តម្ហាមិ តាមា
 អម្ពិ តាមំ អកញ្ចី តត្រាហំ^(២) ឯវំ អដ្ឋាសី ឯវំ
 ជិសីទិ ឯវំ អកាសី ឯវំ តុល្លា អហោសី សោម្ពិ
 តម្ហា តាមា សកិយេវ តាមំ បទ្ហាគតោតិ ឯវមេវ
 ខោ មហារាជ ភិក្ខុ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ
 បរិយោទិតេ អនុជ្ឈណោ វិភក្ខបក្កិលេសេ មុទ្ធក្រតេ
 កម្មជិយេ វិវិតេ អាណេញ្ចប្បត្តេ បុព្វេនិរុទ្ធសុត្តនិទាន-
 នាយ ចិត្តំ អភិជំហានិ អភិជំន្នាមេតិ សោ អនេក-
 វិហិតំ បុព្វេនិរុទ្ធសិ អនុស្សាវតិ សេយ្យថីទំ ឯកំបិ ជាតិ
 ទ្រូបិ ជាតិយោ តិស្សេបិ ជាតិយោ ចតស្សេបិ ជាតិយោ
 បញ្ចុបិ ជាតិយោ ទុសបិ ជាតិយោ វីសំបិ ជាតិយោ
 តីសំបិ ជាតិយោ ចត្តាឡីសំបិ ជាតិយោ បញ្ហាសំបិ
 ជាតិយោ សាតិបិ ជាតិយោ សហស្សំបិ ជាតិយោ សាត-
 សហស្សំបិ ជាតិយោ អនេកេបិ សំវដ្តកប្បេ អនេកេបិ
 វិដ្តកប្បេ អនេកេបិ សំវដ្តវិដ្តកប្បេ អម្ពត្រាសី

១ ខ. ត្រា ។ ម. ត្រាបិ ។ ២ ខ. ម. ត្រាបិ ។

សាមញ្ញផលសូត្រ បុព្វេនិវាសនុស្សតិញ្ញាណ

បុរសនោះគប្បីមានសេក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ បានចេញអំពី
ស្រុករបស់ខ្លួន ទៅកាន់ស្រុកឯណោះ ក្នុងស្រុកនោះ អាត្មាអញ បាន
ឈរយ៉ាងនេះ បានអង្គុយយ៉ាងនេះ បាននិយាយយ៉ាងនេះ បានស្ងៀម
យ៉ាងនេះ លុះអាត្មាអញ ចេញអំពីស្រុកនោះហើយ បានទៅកាន់ស្រុក
ឯណោះទៀត ក៏ក្នុងស្រុកនោះឯង អាត្មាអញ បានឈរយ៉ាងនេះ បាន
អង្គុយយ៉ាងនេះ បាននិយាយយ៉ាងនេះ បានស្ងៀមយ៉ាងនេះ អាត្មាអញ
ចេញអំពីស្រុកនោះហើយ ក៏បានត្រឡប់មកកាន់ស្រុក របស់ខ្លួនដដែល
វិញ យ៉ាងណាមិញ បពិត្រមហាពជ ភិក្ខុកាលបើចិត្តតាំងមាំបរិសុទ្ធផ្លូវផង
មិនមានទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាកទុបកិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់
គួរដល់ការការវនា ដល់នូវសេចក្តីមិនញាប់ញ័រទៅតាមអារម្មណ៍ យ៉ាងនេះ
ហើយ រមែងទាញនាំបង្កើនចិត្តទៅ ដើម្បីបុព្វេនិវាសនុស្សតិញ្ញាណ ភិក្ខុ
នោះ រមែងលើកតាមនូវបុព្វេនិវាសជាច្រើនប្រការ ការលើកបាននោះ
តើដូចម្តេច គឺលើកបាន ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ ៤ ជាតិ
ខ្លះ ៥ ជាតិខ្លះ ១០ ជាតិខ្លះ ២០ ជាតិខ្លះ ៣០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិខ្លះ
៥០ ជាតិខ្លះ ១ រយជាតិខ្លះ ១ ពាន់ជាតិខ្លះ ១ សែនជាតិខ្លះ អនេកសំ-
វដ្តកប្បខ្លះ អនេកវិវដ្តកប្បខ្លះ អនេកសំវដ្តវិវដ្តកប្បខ្លះថា អាត្មាអញបាន

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិកាយស្ស សីលកុទ្ធវិញ្ញោ

ឃឹរំនាមោ ឃឹរំកោត្តោ ឃឹរំវណ្ណោ ឃឹរំមាហារា ឃឹរំសុ-
 ខនុក្ខប្បដិសំវេទី ឃឹរំមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ
 ចុតោ អមុត្រ ឌុទទាទី តត្រាពាសី ឃឹរំនាមោ
 ឃឹរំកោត្តោ ឃឹរំវណ្ណោ ឃឹរំមាហារា ឃឹរំសុខនុក្ខប្បដិ-
 សំវេទី ឃឹរំមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ ឥន្ទ-
 បបន្នាតិ ឥតិ សាការំ សឌុន្ទេសំ អនេកវិហិតំ
 បុព្វេនិវាសិ អនុស្សវតិ ។ ឥទំបិ ខោ មហារាជ
 សន្និដ្ឋិតំ សាមញ្ញដលី បុរិមេហិ សន្និដ្ឋិកេហិ
 សាមញ្ញដលេហិ អភិក្កន្តនតវញ្ច បណីតតវញ្ច ។

(១៣៧) សោ ឃឹរំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ
 បរិយោទានេ អនុដ្ឋណោ វិតត្ថបក្កិលេសេ មុនុក្ខ-
 តេ កម្មនិយេ វិតេ អានេញ្ញប្បត្តេ សត្តានំ ចុត្ត-

សុត្តន្តបិដក ទីឃៃនិកាយ សីលបទ្កវគ្គ

កើតក្នុងភពឯណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មាន
សម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខនឹងទុក្ខយ៉ាងនេះ
មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញច្បាស់ចាកភពនោះហើយ បាន
ទៅកើតក្នុងភពឯណោះ ដែលអាត្មាអញបានកើតក្នុងភពនោះ មានឈ្មោះ
យ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាង
នេះ បានទទួលសុខនឹងទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះ
អាត្មាអញ ច្បាស់ចាកភពនោះហើយ ក៏បានមកកើតក្នុងភពនេះ ភិក្ខុនោះ
រមែងរលឹកតាមនូវបុព្វនិវាស ជាច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការ ព្រមទាំង
ទុទ្ទេស ដោយប្រការដូច្នោះ យ៉ាងនោះឯង ។ បពិត្រមហាវេទ នេះឯងជា
ផលនៃសមណប្បដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ដ៏រុងរឿងដោយ
វិសេសផង ថ្ងៃថ្ងៃដោយវិសេសផង ជាផលនៃសមណប្បដិបត្តិទាំងឡាយ
ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ដូចបានពោលមកខាងដើម ។

(១៣៧) ភិក្ខុនោះកាលបើចិត្តតាំងមាំបរិសុទ្ធផ្លូវផង មិនមានទីទួល
គឺកិលេស ប្រាសចាកទុបក្ខិលេស មានសភាពជាចិត្តទេ គួរដល់ការ
ការវិនា ដល់នូវវិសេចក្តីមិនញាប់ញ័រ ទៅតាមអារម្មណ៍ យ៉ាងនេះហើយ

សាមញ្ញនិលសុត្តេ ចុត្តបបទស្រី

បចាតញ្ចាណាយ ឆន្តំ អភិធម្មាវតំ អភិធម្មាមេតំ ។
 ភោ ទិព្វេន ចក្កេនា វិសុទ្ធីន អតិក្កន្តមាណុសកេន
 សត្តេ បស្សតិ ចវមារេន ឧបបជ្ជមារេន ហីនេ បណីតេ
 សុវណេ ទិព្វណេ សុគតេ ទុក្ខតេ យថាកម្មបតេ
 សត្តេ បជាបាតិ ឥមេ វត កោញោ សត្តា កាយទុច្ចរ-
 តេន សមញ្ញកតា វចិទុច្ចរតេន សមញ្ញកតា មនោ-
 ទុច្ចរតេន សមញ្ញកតា អរិយាទិ ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិ-
 កា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទាមា តេ កាយស្ស កេនា
 បរម្មណា អបាយិ ទុក្ខតិ វិធិបាតិ ធិរិយំ ឧបបញ្ញា
 ឥមេ វា បន កោញោ សត្តា កាយសុចរតេន
 សមញ្ញកតា វចិសុចរតេន សមញ្ញកតា មនោសុចរ-
 តេន សមញ្ញកតា អរិយាទិ អនុបវាទកា សម្មាទិដ្ឋិ-
 កា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទាមា តេ កាយស្ស កេនា
 បរម្មណា សុគតិ សុត្តំ លោកំ ឧបបញ្ញាតិ ឥតិ
 ទិព្វេន ចក្កេនា វិសុទ្ធីន អតិក្កន្តមាណុសកេន សត្តេ
 បស្សតិ ចវមារេន ឧបបជ្ជមារេន ហីនេ បណីតេ

សមញ្ញនិលសូត្រ បុព្វបទបាគញ្ញាណ

រមែងទាញនាំបង្កើនចិត្តទៅ ដើម្បីចូលបាគញ្ញាណ (ប្រាជ្ញាជាគ្រឿងដឹង
 នូវចិត្តនឹងបដិសន្ធិ) នៃពួកសត្វ គឺទិព្វចក្ខុញ្ញាណ ។ ភិក្ខុនោះ មានចក្ខុដូច
 ជាទិព្វបរិសុទ្ធស្នាត កន្លងបង្កើនចក្ខុជាប់របស់មនុស្សធម្មតា បានឃើញ នូវ
 សត្វទាំងឡាយ ដែលច្បាស់ ដែលកើតឡើង ថោកទាបនឹងទុក្ខម មានសម្បុរ
 ល្អ មានសម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ រមែងដឹងច្បាស់នូវពួក
 សត្វដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្មរបស់ខ្លួនថា អើហ្ន៎សត្វពួកនេះ ប្រកបដោយ
 កាយទុច្ចរិត ប្រកបដោយវិច័ទុច្ចរិត ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត ជាអ្នកតិះ
 ដៀលនូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ កាន់យកនូវអំពើជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ
 សត្វពួកនោះ លុះទំលាយកាយខាងនាយអំពើសេចក្តីស្លាប់ រមែងទៅកើត
 ក្នុងតិរច្ឆាន ប្រេត អសុរកាយ នរក អើហ្ន៎ ចំណែកឯសត្វពួកនេះ ប្រកប
 ដោយកាយសុច្ចរិត ប្រកបដោយវិច័សុច្ចរិត ប្រកបដោយមនោសុច្ចរិត ជា
 អ្នកមិនតិះដៀលនូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ជាសម្មាទិដ្ឋិ កាន់យកនូវអំពើ
 ជាសម្មាទិដ្ឋិ សត្វពួកនោះ លុះទំលាយកាយខាងនាយ អំពើសេចក្តីស្លាប់
 រមែងចូលទៅកាន់លោក គឺមនុស្ស សុគតិនឹងឋានសួគ៌ ភិក្ខុនោះមានចក្ខុ
 ដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង្កើនចក្ខុជាប់របស់មនុស្សធម្មតា បានឃើញ
 នូវសត្វទាំងឡាយ ដែលច្បាស់ ដែលកើតឡើង ជាសត្វថោកប៉យនឹងទុក្ខម

សុត្តន្តបិដក ទ័យនិកាយស្ស សីលក្កន្តវគ្គោ

សុវណោ ធិត្វណោ សុគតេ ឧត្តតេ យថាកម្មបតេ
 សត្តេ បដាធាតិ ។ សេយ្យថាបិ មហារាជ មជ្ឈេ
 សិដ្ឋាដកេ ចាសាទោ តត្រេ ចក្កុមា បុរសោ វិទោ
 មស្សយ្យ មនុស្សេ កេហំ បរិសុទ្ធមិ ធិក្កមទ្ធមិ
 រថិយាយ វិធី សញ្ញាទ្ធមិ មជ្ឈេ សិដ្ឋាដកេ ធិសុទ្ធ-
 មិ តស្ស ឃរមស្ស ឃតេ មនុស្សា កេហំ បរិសុទ្ធ
 ឃតេ ធិក្កមទ្ធិ ឃតេ រថិយាយ វិធី សញ្ញាទ្ធិ ឃតេ
 មជ្ឈេ សិដ្ឋាដកេ ធិសិទ្ធាតិ ឃរមេវ ខោ មហារាជ
 កិក្កុ ឃរំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធិ បរិយោទានេ
 អនង្គណោ វិកត្តបក្កិលេសេ មនុក្ខតេ កម្មនិយេ វិទេ
 អាទេញ្ចប្បត្តេ សត្តានំ ចត្តបចាតត្តារាណាយ ចិត្តំ អភិ-
 និហរតិ អភិនិទ្ធាមេតិ សោ និព្វេន ចក្កុមា វិសុទ្ធន
 អតិក្កន្តមាទុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចរិមាទេ ឧប.

សុត្តន្តបិដក វិយេកិយ ធម្មបទសមុទ្រ

មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ រវែងដឹង
 ច្បាស់នូវពួកសត្វដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្មរបស់ខ្លួន ដោយប្រការដូច្នោះ ។
 បពិត្រមហាពរាជ ប្រៀបដូចជាប្រាសាទ ដែលតាំងនៅក្បែរផ្លូវបែកជា៣^(១)
 នាកណ្តាលក្រុង បុរសដែលមានភ្នែក (ភ្លឺ) ឈរនៅលើប្រាសាទនោះ
 ក៏គប្បីឃើញនូវមនុស្សទាំងឡាយ ដែលចូលទៅកាន់ផ្ទះភ្លឺ ចេញអំពីផ្ទះភ្លឺ
 គ្រាច់ទៅមកអំពីប្រក់ផ្លូវទៅកាន់ថ្នល់ភ្លឺ អង្គុយនៅក្នុងផ្លូវបែកជា ៣ នា
 កណ្តាលក្រុងភ្លឺ បុរសនោះគប្បីមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា មនុស្ស
 ទាំងនេះចូលទៅកាន់ផ្ទះ មនុស្សទាំងនេះចេញអំពីផ្ទះ មនុស្សទាំងនេះដើរទៅ
 មកអំពីប្រក់ផ្លូវទៅកាន់ថ្នល់ មនុស្សទាំងនេះអង្គុយនៅក្នុងផ្លូវបែកជា ៣ នា
 កណ្តាលក្រុង យ៉ាងណាមិញ បពិត្រមហាពរាជ ភិក្ខុកាលបើចិត្តតាំងមាំបរិ-
 សុទ្ធផ្លូវផង មិនមានទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាកឧបកិលេស មានសភាព
 ជាចិត្តទន់ គួរដល់ការការវិនា ដល់នូវសេចក្តីមិនញាប់ញ័រទៅតាមអារម្មណ៍
 យ៉ាងនេះហើយ រវែងទាញទាំងបង្កើនចិត្តទៅ ដើម្បីបញ្ជាជាគ្រឿងដឹង
 នូវចិត្តនឹងបដិសន្ធិនៃពួកសត្វ ក៏ក្នុងនោះមានចក្ខុដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធកន្ធនឹងបង់
 នូវចក្ខុជាវរបស់នៃមនុស្សធម្មតា រវែងឃើញនូវសត្វទាំងឡាយដែលច្យុត

១ សព្វនេះ ប្រែថា ផ្លូវបែកជា ៤ កំពាន ។

សាមញ្ញនិលសុត្តេ បុគ្គលនិកាយ

បដ្ឋមារមេ ហារមេ បណ្ឌិតេ សុវណ្ណោ ទុព្វណ្ណោ សុគតេ
 ទុក្ខតេ យថាកម្មបកេ សត្តេ បដិបាតិតំ ឥមេ វក
 កោន្តោ សត្តា កាយទុក្ខវត្ថុតេន សមញ្ញកតា វេទិទុក្ខ-
 វត្ថុតេន សមញ្ញកតា មិនោទុក្ខវត្ថុតេន សមញ្ញកតា អរិ-
 យាមំ ឧបវាទកា មិច្ឆាធិដ្ឋកា មិច្ឆាធិដ្ឋកម្មស-
 មាណា តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អនាមិ
 ទុក្ខតំ វិនិច្ឆិតំ ជរាយំ ឧបបន្នា ឥមេ វា បន កោន្តោ
 សត្តា កាយសុចរិតេន សមញ្ញកតា វេទិសុចរិតេន
 សមញ្ញកតា មិនោសុចរិតេន សមញ្ញកតា អរិយាមំ
 អនុបវាទកា សម្មាធិដ្ឋកា សម្មាធិដ្ឋកម្មសមាណា
 តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុកតំ សកំ
 លោកំ ឧបបន្នាតំ ឥតំ ទិព្វេន ចក្កេន វិសុទ្ធលេន
 អតិក្កន្ធិមាទុសកេន សត្តេ បស្សិតំ ចរិមារមេ ឧប-
 បដ្ឋមារមេ ហារមេ បណ្ឌិតេ សុវណ្ណោ ទុព្វណ្ណោ សុគតេ
 ទុក្ខតេ យថាកម្មបកេ សត្តេ បដិបាតិតំ ។ ឥទិបិ

សាមញ្ញលក្ខណៈ ពុទ្ធសាសនា

ដែលកើតឡើង ជាសត្វថោកថយ នឹងខ្ពង់ខ្ពស់ មានសម្បុរល្អ មាន
សម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ រមែងជីងច្បាស់ នូវពួក
សត្វ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកម្មរបស់ខ្លួនថា អើហ្ន៎ សត្វពួកនេះ ប្រ-
កបដោយកាយទុច្ចរិត ប្រកបដោយវចីទុច្ចរិត ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត
តិះដៀលនូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ កាន់យកនូវអំពើជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ
សត្វពួកនោះ លុះទំលាយកាយទៅខាងនាយអំពីសេចក្តីស្លាប់ រមែងចូល
ទៅកើតក្នុងកំណើតនៃតិរច្ឆាន ប្រេត អសុរកាយ នរក អើហ្ន៎ ចំណែក
ឯសត្វពួកនេះ ប្រកបដោយកាយសុចរិត ប្រកបដោយវចីសុចរិត ប្រកប
ដោយមនោសុចរិត មិនបានតិះដៀលនូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ជាសម្មា-
ទិដ្ឋិ កាន់យកនូវអំពើជាសម្មាទិដ្ឋិ សត្វពួកនោះ លុះទំលាយកាយទៅ
ខាងនាយអំពីសេចក្តីស្លាប់ រមែងចូលទៅកាន់លោក គឺមនុស្សសុគតិនឹង
ហែនសួគ៌ ភិក្ខុនោះមានចក្ខុដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធផ្លូវផង កន្លងបង្អួចក្នុង
របស់នៃមនុស្សធម្មតា រមែងឃើញនូវសត្វទាំងឡាយ ដែលច្យុត ដែល
កើតឡើងជាសត្វថោកថយនឹងខ្ពង់ខ្ពស់ មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរអាក្រក់
មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ រមែងជីងច្បាស់នូវពួកសត្វដែលប្រព្រឹត្តទៅ
តាមកម្មរបស់ខ្លួន យ៉ាងនោះឯង ។ បតិក្រមហារាជ នេះឯងជាផល

សុត្តន្តបិដកេ វិយាសិកយស្ស សីលក្ខន្ធា

ខោ មហារាជ សន្តិដ្ឋិតំ សាមញ្ញាដលំ បរិមេហំ
សន្តិដ្ឋិតេហិ សាមញ្ញាដលេហិ អភិក្កន្ធិតារាញ បណ្ឌិ-
តតារាញ ។

[១៣៨] សោ ឃី សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធ
បរិយោទិតេ អនុត្តរោ វិភត្តបត្តិលេសេ មុទុក្ខតេ
កម្មដ៏យេ បិតេ អាទេញ្ញប្បត្តេ អាសវាដិ ខយញ្ញា-
ណាយ ចិត្តំ អភិជីហិតំ អភិជិញ្ញាមេតំ ។ សោ
ឥដិ ទុក្ខនិ យថាក្ខតំ បជាទាតំ អយំ ទុក្ខ-
សមុទយោតំ យថាក្ខតំ បជាទាតំ អយំ ទុក្ខនិ-
រោទោតំ យថាក្ខតំ បជាទាតំ អយំ ទុក្ខនិរោ-
ទតាមិដិ បដិបទាតំ យថាក្ខតំ បជាទាតំ ឥមេ
អាសវាតំ យថាក្ខតំ បជាទាតំ អយំ អាសវាស-
មុទុទយោតំ យថាក្ខតំ បជាទាតំ អយំ អាសវានិរោ-
ទោតំ យថាក្ខតំ បជាទាតំ អយំ អាសវានិរោទតាមិដិ
បដិបទាតំ យថាក្ខតំ បជាទាតំ ។ តស្ស ឃី
ជានតោ ឃី បស្សតោ កាសាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតំ

សុត្តន្តបិដក ទី១៧ វិយាសិកាយ សីលសុត្តន្ត

នៃសមណប្បវិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ដ៏រុងរឿងដោយ
វិសេសផង ថ្ងៃថ្នាំដោយវិសេសផង ជានិរតនៃសមណប្បវិបត្តិទាំង
ឡាយ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ដូចបានពោលមកខាងដើម ។

[១៣៨] កិក្ខុនោះ កាលបើចិត្តតាំងមាំ បរិសុទ្ធផ្លូវផង មិនមាន
ទីទួលគឺកិលេស ច្រាសចាកឧបកិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់
ការនាកម្ម ដល់នូវសេចក្តីមិនញាប់ញ័រទៅតាមអារម្មណ៍ យ៉ាងនេះហើយ
រមែងទាញនាំបង្កើនចិត្តទៅ ដើម្បីអាសវក្ខយញ្ញាណ (ប្រាជ្ញាដឹងនូវធម៌ជា
គ្រឿងអស់ទៅនៃអាសវៈ) ។ កិក្ខុនោះ រមែងដឹងតាមពិតថា នេះជាទុក្ខ
ដឹងតាមពិតថា នេះជាទីប្រជុំកើតឡើងនៃទុក្ខ ដឹងតាមពិតថា នេះជា
ព្រះនិព្វានជាគ្រឿងរលត់ទុក្ខ ដឹងតាមពិតថា នេះជាផ្លូវប្រតិបត្តិដំណើរ
ទៅកាន់ព្រះនិព្វានជាគ្រឿងរលត់ទុក្ខ ដឹងតាមពិតថា នេះជាអាសវៈ ដឹង
តាមពិតថា ធម៌(១)នេះជាទីប្រជុំកើតឡើងនៃអាសវៈ ដឹងតាមពិតថា ធម៌
នេះជាគ្រឿងរលត់នៃអាសវៈ ដឹងតាមពិតថា ធម៌នេះជាផ្លូវប្រតិបត្តិដំណើរ
ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ជាគ្រឿងរលត់នៃអាសវៈ ។ កាលបើកិក្ខុនោះដឹង
យ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះហើយ ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាកកាយាសវៈ^(២)ផង

១ សេចក្តីកើតនៃអវិជ្ជាជាហេតុនាំឲ្យកើតអាសវៈ ។ ២ សេចក្តីច្រេកច្រអាលត្រាំនៅក្នុងកម
រោវិថា កាយាសវៈ ។

សាមញ្ញផលសុត្តេ អាសវិទូយញ្ញាណំ

កវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុត្តតិ អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុត្តតិ ។
 វិមុត្តស្មី វិមុត្តមិតិ ញ្ញាណំ ហោតិ ។ ខីណា ជាតិ
 វិសិទ្ធិ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ ជាបរំ ឥត្តត្តាយាតិ
 បជាជាតិ ។ សេយ្យថាបិ មហារាជ បព្វតសង្ខេបេ ឧទ-
 ករហនោ អន្នោ វិប្បសន្នោ អនាវិលោ តត្ថ ចត្តុមា បុរិ-
 សោ តីវេ វិតោ បស្សេយ្យ សិប្បិកសម្ពកំបំ^(១) សត្តារ-
 កវលីបិ មច្ចុកម្មិបិ ចរន្តិបិ តិដ្ឋន្តិបិ តស្ស ឯវមស្ស
 អយំ ខោ ឧទករហនោ អន្នោ វិប្បសន្នោ អនាវិលោ
 តត្ថមេ^(២) សិប្បិកសម្ពកាបិ សត្តារកវលីបំ^(៣) មច្ច-
 កុម្ពាបិ ចរន្តិបិ តិដ្ឋន្តិបិ^(៤) ឯវមេវ ខោ មហារាជ ភិក្ខុ
 ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោជានេ អនត្តិលោ
 វិកត្តបក្កិលេសេ មុនុក្កេត កម្មនីយេ វិតេ អាណេញ្ញប្បត្តេ

១ ឧ សិប្បិសម្ពកុម្មិ ។ ២ ឧ. ម. តត្ថិមេ ។ ៣ ឧ សត្តារកវលិបិ ។ ម. សត្តារកវលិបិ ។ ៤ ម. ចរន្តិបិ តិដ្ឋន្តិបិ ។

សាមញ្ញនិលសូត្រ អាសវិក្ខយញ្ញាណ

ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាកភវៈសវៈ^(១) ផង ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាកអវិជ្ជាសវៈ^(២)
 ផង ។ កាលបើចិត្តក៏កុំនោះ បានផុតស្រឡះហើយ សេចក្តីដឹងក៏កើត
 ឡើងដល់ភិក្ខុនោះថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញផុតស្រឡះហើយ ។ ភិក្ខុនោះ
 ដឹងច្បាស់ថា ជាតិរបស់អាត្មាអញអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈ អាត្មាអញ
 បានប្រព្រឹត្តគ្រប់គ្រាន់ហើយ សោឡសកិច្ច អាត្មាអញ ក៏បានធ្វើស្រេច
 ហើយ មគ្គការិនាកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀតមិន
 មានឡើយ ។ បពិត្រមហារាជ ប្រៀបដូចជារោងទឹក លើកំពូលក្នុងជាន់ទឹក
 ដ៏ថ្លាស្អាត មិនល្អក៏ បុរសដែលមានភ្នែក (ភ្នំ) ឈរនៅមាត់នៃរោងទឹក
 នោះ ក៏គប្បីឃើញនូវខ្យងនឹងខ្យងផង នូវក្រូសនឹងដុំថ្មផង នូវហ្វូងនៃត្រីផង
 កំពុងគ្រាច់ទៅក្តី ឈប់នៅក្តី ក្នុងរោងនោះ បុរសនោះ គប្បីមានសេចក្តី
 ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា រោងទឹកនេះឯង ថ្លាស្អាតមិនល្អក៏ ខ្យងនឹងខ្យងទាំង
 ឡាយក្តី ក្រូសនឹងដុំថ្មក្តី ហ្វូងនៃត្រីទាំងនេះក្តី គ្រាច់ទៅខ្លះ ឈប់នៅខ្លះ
 ក្នុងរោងនោះ យ៉ាងណាមិញ បពិត្រមហារាជ ភិក្ខុកាលបើ ចិត្តតាំងមាំបរិ-
 សុទ្ធផ្លូវផង មិនមានទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាកឧបកិលេស មានសភាព
 ជាចិត្តទន់ គួរដល់ការិនាកម្ម ដល់នូវសេចក្តីមិនញាប់ញ័រទៅតាមអារម្មណ៍

១ សេចក្តីប្រាកដអាសវៈគ្រាន់តែក្នុងរាជទាំង ៣ ហៅថា ភវៈសវៈ ។ ២ សេចក្តីមិនដឹង
 ក្នុងសច្ចៈទាំង ៤ ទាំងមិនដឹងនូវចំណែកនៃខន្ធខាងដើម ខាងចុង ទាំងខាងដើម ខាងចុងនឹង
 បដិច្ចសមុប្បាទធម៌ហៅថា អវិជ្ជាសវៈ ។

សុត្តន្តបិដក វិយាគយស្ស សីលក្កន្តវគ្គោ

អាសវាធំ ខយញ្ញាលាយ ចិត្តំ អភិជំហានតិ អភិជំញ្ញា-
ញ

មេតិ សោ ឥទ្ធិ(១) ទុក្ខន្តំ យថាក្កតំ បជាណតិ

អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាក្កតំ បជាណតិ អយំ

ទុក្ខនិរោធាតិ យថាក្កតំ បជាណតិ អយំ ទុក្ខនិ-

រោធាតិ បដិបទាតិ យថាក្កតំ បជាណតិ ឥមេ

អាសវាតិ យថាក្កតំ បជាណតិ អយំ អាសវសមុទ-

យោតិ យថាក្កតំ បជាណតិ អយំ អាសវនិរោធាតិ

យថាក្កតំ បជាណតិ អយំ អាសវនិរោធាតិ បដិ-

បទាតិ យថាក្កតំ បជាណតិ ។ តស្ស ឃីរំ ជាធាតោ

ឃីរំ បស្សតោ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ ភវាសវាបិ

ចិត្តំ វិមុច្ចតិ អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ ។ វិមុត្តស្មី

វិមុត្តមិតិ ញ្ញាលី ហោតិ ។ វិណា ជាតិ វិសិកំ ព្រហ្ម-

ចរិយំ កតំ ករណីយំ ចាបំ ឥត្តន្តាយាតិ បជាណតិ ។

ឥទ្ធិបិ ខោ មហារាជ សន្និដ្ឋិតិ សាមញ្ញេសំ
ញ

១ ឧ. ធម៌ ។

សុត្តន្តបិដក វិយនិកាយ សីលក្កន្ធវគ្គ

យ៉ាងនេះហើយ វេមនំទាញនាំបង្កើនចិត្តទៅ ដើម្បីអាសវក្ខយញាណ
 ភិក្ខុនោះឯង វេមនំដឹងតាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ដឹងតាមពិតថា នេះជាទី
 ប្រជុំកើតឡើងនៃទុក្ខ ដឹងតាមពិតថា នេះជាព្រះនិព្វានជាគ្រឿងរលត់
 ទុក្ខ ដឹងតាមពិតថា នេះជាផ្លូវប្រតិបត្តិដំណើរទៅកាន់ព្រះនិព្វានជាគ្រឿង
 រលត់ទុក្ខ ដឹងតាមពិតថា នេះជាអាសវៈ ដឹងតាមពិតថា ធម៌នេះជាទី
 ប្រជុំកើតឡើងនៃអាសវៈ ដឹងតាមពិតថា ធម៌នេះជាគ្រឿងរលត់នៃអាសវៈ
 ដឹងតាមពិតថា នេះជាផ្លូវប្រតិបត្តិដំណើរទៅ កាន់ព្រះនិព្វានជាគ្រឿង
 រលត់នៃអាសវៈ យ៉ាងនោះឯង ។ កាលបើភិក្ខុនោះ ដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញ
 យ៉ាងនេះហើយ ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាកកាមាសវៈផង ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាក
 ភវាសវៈផង ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាកអវិជ្ជាសវៈផង ។ កាលបើចិត្តនៃភិក្ខុនោះ
 បានផុតស្រឡះហើយសេចក្តីដឹង ក៏កើតឡើងដល់ភិក្ខុនោះថា ចិត្តរបស់
 អាត្មាអញផុតស្រឡះហើយ ។ ភិក្ខុនោះ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ជាតិរបស់
 អាត្មាអញអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈ អាត្មាអញ បានប្រព្រឹត្តគ្រប់គ្រាន់
 ហើយ សោឡសកិច្ច អាត្មាអញ ក៏បានធ្វើស្រេចហើយ មគ្គការវិនាសកិច្ចដទៃ
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ បពិត្រមហា-
 រាជ នេះឯងជាផលនៃសណ្ឌប្បដិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង

សាមញ្ញនិលសុត្តេ អដាតសុត្តស្ស ទណសក្កទេសថា

ឃុំមេហំ សន្តិដ្ឋិកេហំ សាមញ្ញាដលេហំ អភិក្កន្ធិ.

កតញ្ច បណីតកតញ្ច ។ ឥមស្មា ច បទ^(១) មហារាជ

សន្តិដ្ឋិកា សាមញ្ញាដលា^(២) អញ្ចំ សន្តិដ្ឋិកំ

សាមញ្ញាដលំ. ឧត្តរតំ វា បណីតតំ វា ទត្តតំ ។

(១៣៧) ឃុំ រុត្តេ រាជា មាគោ អជាតសុត្ត

វេទេហំបុត្តោ កកវន្តំ ឯតទរោច អភិក្កន្តំ កន្លៃ

អភិក្កន្តំ កន្លៃ សេយ្យថាថិ កន្លៃ ជិត្តន្តំ វា

ឧត្តរេយ្យ បដិច្ចន្តំ វា វិវេយ្យ ម្ភឡិស្ស វា មត្តិ

អាតិក្ខេយ្យ អន្តការេ វា តេលប្បជ្ជោតំ ជារយ្យ

ចក្កមន្តោ រូបាជំ ទត្តន្តតំ ឃុំមេ^(៣) កកវតា

អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ ឯសាហំ^(៤)

១ ខ. ធិមញ្ញ ។ ២ ខ. សន្តិដ្ឋិកេហំ សាមញ្ញានិលេហំ ។ ៣ ម. ឯវមេវ រុត្តេ ។

៤ ខ. សោ អហំ ។

សាមញ្ញនិលសូត្រ ករទ្រង់សំដែងព្រះអង្គជាឧបាសករបស់ព្រះបាទអជាតសត្ត

ដ៏រុងរឿងដោយវិសេសផង ថ្ងៃថ្នាំដោយវិសេសផង ជាងផលនៃសមណ.
ប្បដិបត្តិទាំងឡាយ ដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ដូចបានពោលមក
ខាងដើម ។ បពិត្រមហាករដ មួយវិញទៀត ផលនៃសមណប្បដិបត្តិដែល
ឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯងដទៃទៀត ដ៏លើសលុបដោយវិសេសក្តី ថ្ងៃថ្នាំ
ដោយវិសេសក្តី ជាងផលនៃសមណប្បដិបត្តិដែលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួន
ឯងនេះទៅទៀត មិនមានឡើយ ។

(១៣៧) កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាស់ព្រះធម៌
ទេសនាយ៉ាងនេះចប់ហើយ ព្រះបាទអជាតសត្តរទេហ៍បុត្ត ជាឯក្នុងដែន
មគធៈ ក៏ក្រាបបង្គំទូលចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចំរើន ពីពោះពេកណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពីពោះពេកណាស់
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ប្រៀបដូចជាបុគ្គល ផ្សារឡើងនូវវត្ថុដែលផ្តាប់ ឬ
បើកនូវវត្ថុដែលគេបិទបាំង ឬក៏ប្រាប់ផ្លូវ ដល់មនុស្សអ្នកវង្វេងផ្លូវ តុំ
នោះសោត ដូចគេព្រាលបំភ្លឺនូវប្រទីបក្នុងទីងងឹត ដោយគិតថា បុរស
អ្នកមានវត្ថុ (ភ្លឺ) នឹងបានឃើញនូវរូបទាំងឡាយបាន យ៉ាងណាមិញ
ធម៌ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហើយ ដោយបរិយាយជាច្រើន
ក៏យ៉ាងនោះឯង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ សូមដល់នូវ

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលកុស្តវគ្គោ

កន្លែ កកវន្តិំ សរណំ កត្តាមិ ធម្មញ្ញំ កិក្ខុសធម្មញ្ញំ
 ឧទាសកំ មិ កកវំ ជាវេតុ អន្ធិតក្កេ ចាណុបេតិ
 សរណាជ្ជនំ អន្ធិយោ មិ កន្លែ អន្ធិតមា យថាពាលំ
 យថាម្ពុទ្ធិហំ យថាអកុសលំ យោហិ កន្លែ បិទំ ធម្ម-
 កំ ធម្មរាជាធំ ឥស្សរិយស្ស ការណា ជីវិតា វេ-
 រោបេសី តស្ស មេ កន្លែ កកវំ អន្ធិយំ អន្ធិយតោ
 បដិក្កណាតុ អាយតី សិវរាយាតិ ។ តក្ស ភំ ម-
 ហារាជ អន្ធិយោ អន្ធិតមា យថាពាលំ យថាម្ពុទ្ធិហំ
 យថាអកុសលំ យោ ភំ បិទំ ធម្មកំ ធម្មរាជាធំ
 ឥស្សរិយស្ស ការណា ជីវិតា វេរោបេសី យតោ
 ច ខោ ភំ មហារាជ អន្ធិយំ អន្ធិយតោ ទិស្វា
 យថាធម្មំ បដិក្ករោសិ តន្លែ មយំ បដិក្កណាម

សុត្តន្តបិដក វិយាគិយ សីលបុគ្គល

ព្រះមានព្រះភាគព្រមទាំងព្រះធម៌ទាំងព្រះសង្ឃ ជាសរណៈ សូមព្រះមាន
 ព្រះភាគចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថា ជាទុប្បាសក្នុងអង្គដល់នូវសរណៈគមន៍ ស្មើ
 ដោយដ៏រិត ក្នុងកាលមានថ្ងៃនេះជាដើមរៀងទៅ បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
 ទោសកំហុស ប្រព្រឹត្តកន្លង នូវខ្ញុំព្រះអង្គ ដែលជាមនុស្សល្ងង់យ៉ាង
 ណា ជាមនុស្សវង្វេងយ៉ាងណា ជាមនុស្សមិនឈ្លាសវៃ យ៉ាងណា
 បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គណា បានផ្តាច់បង់ព្រះជន្មាយុ នៃព្រះបិតា
 ដែលជាព្រះធម្មរាជ ប្រកបដោយធម៌ ព្រោះហេតុតែឥស្សរិយយស
 បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគ អត់នូវទោសកំហុស តាម
 ទោសកំហុសរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ ដើម្បីទឹងសង្រួមតទៅ ។ ព្រះមានព្រះ
 ភាគត្រាស់ថា បតិក្រមហារាជ អើទោសកំហុសប្រព្រឹត្តកន្លងនូវមហារាជ
 ហើយ ដែលជាមនុស្សល្ងង់យ៉ាងណា ជាមនុស្សវង្វេងយ៉ាងណា ជា
 មនុស្សមិនឈ្លាសវៃយ៉ាងណា មហារាជដែលបានផ្តាច់បង់ព្រះជន្មាយុនៃ
 ព្រះបិតា ដែលជាធម្មរាជ ប្រកបដោយធម៌ ព្រោះហេតុតែឥស្សរិយយស
 បតិក្រមហារាជ មួយវិញទៀត មហារាជ បានឃើញនូវទោសកំហុស
 តាមទោសកំហុសពិត ហើយសំដែងទោសតាមធម៌ ដោយហេតុណា
 (ហេតុនោះ) តថាគត អត់នូវទោសកំហុសនោះ ចំពោះមហារាជ

សាមញ្ញវិធីសុត្តន្ត អដាតសត្តស្ស អនុមោទនា

វុឌ្ឍិ ហោសា មហារាជ អរិយស្ស វិទេយេ យោ អច្ចយំ
អច្ចយតោ ទិស្វា យថាធម្មំ បដិករោតំ អាយតី
សំវំ អាបជ្ជតីតំ ។

(១២០) ឯវិវុត្តោ រាជា មាគណោ អដាតសត្តុ វេទេ-
ហិបុត្តោ ភកវន្តំ ឯតវោច ហន្ត ចណនំ មយំ កន្លៃ
កត្តាម ពហុកិច្ចា មយំ ពហុករណីយាតិ ។ យស្ស-
ណនំ ភ្នំ មហារាជ កាលំ មញ្ញាសីតិ ។ អថខោ រាជា
មាគណោ អដាតសត្តុ វេទេហិបុត្តោ ភកវតោ កាសីតិ
អភិទន្ធិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា ភកវន្តំ អភិ-
វាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថខោ ភកវា
អនិវប្បក្កន្តស្ស រញ្ញោ មាគនស្ស អដាតសត្តស្ស
វេទេហិបុត្តស្ស កិក្ខុ អាមន្តេសិ ខតាយំ កិក្ខុវេ រាជា

សាមញ្ញផលសូត្រ ការទ្រង់ទុំមោទនារបស់ព្រះបាទអធិតសត្វ

បពិត្រមហាករដ បុគ្គលណាឃើញទោសកំហុស តាមទោសកំហុសពិត
ហើយសំដែងទោសតាមធម៌ ដល់ខ្យល់សេចក្តីសង្រួមតទៅ នេះជាសេចក្តី
ចំរើន (របស់បុគ្គលនោះ) ក្នុងអរិយវិន័យ ។

[១៤០] កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់មានបន្ទូលយ៉ាងនេះ
ហើយ ព្រះបាទអធិតសត្វវេទេហ៍បុត្ត ជាធំក្នុងដែនមគធៈ ក្រាបបង្គំទូល
ព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក៏ឥឡូវនេះ យើងខ្ញុំ
ព្រះអង្គ សូមក្រាបថ្វាយបង្គំលា (ដ្បិត) យើងខ្ញុំព្រះអង្គមានកិច្ចច្រើន
មានការងារច្រើន ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា បពិត្រមហាករដ
សូមមហាករដទ្រង់ជ្រាបខ្យល់កាលដ៏គួរនឹងស្តេចទៅ ក្នុងកាលឥឡូវនេះចុះ ។
លំដាប់នោះ ព្រះបាទអធិតសត្វវេទេហ៍បុត្ត ជាធំក្នុងដែនមគធៈ ទ្រង់
ត្រេកអរអនុមោទនានឹងភាសិត របស់ព្រះមានព្រះភាគហើយ ទើបក្រោក
ចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយក៏ស្តេច
ចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ កាលដែលព្រះបាទអធិត-
សត្វវេទេហ៍បុត្ត ជាធំក្នុងដែនមគធៈ ស្តេចចេញទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ក៏ទ្រង់
ត្រាស់ចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះរាជាអង្គនេះដឹក
រំលើងគុណធម៌របស់ខ្លួនចេញអស់ហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះរាជា

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវិញ្ញោ

ឧបហតាយំ ភិក្ខុវេ រាជា សចាយំ ភិក្ខុវេ រាជា បិតរំ
 ធម្មតំ ធម្មរាជាជំ ជីវិតា ន វោរោមេស្ស្យថ ឥមស្មី-
 យេវស្ស អាសនេ វិជំ វីតមលំ ធម្មចក្កំ ឧប្បជ្ជិស្ស-
 ថាតិ ។ ននមវោច ភកវា ។ អត្តមថា តេ ភិក្ខុ
 ភកវតោ ភាសិតំ អភិន្ទន្តំ ។

សាមញ្ញសីលសុត្តំ និដ្ឋិតំ ទុតិយំ ។

សុត្តន្តបិដក ទីបរិយាយ សីលក្ខន្ធវិគ្គ

អង្គនេះ ផ្តាច់បង់គុណធម៌របស់ខ្លួនចេញអស់ហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ប្រសិនបើព្រះរាជាអង្គនេះ មិនបានផ្តាច់បង់ព្រះដន្ទាយុនៃព្រះបិតា ដែលជា
 ព្រះធម្មរាជ ប្រកបដោយធម៌ទេ ធម្មចក្ខុគឺសោតាបត្តិមគ្គ ដែលប្រាស
 ចាកធុលី ប្រាសចាកមន្ទិល នឹងកើតឡើង ដល់ព្រះរាជាអង្គនោះ លើ
 អាសនៈនេះ មិនខានឡើយ ។ លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់មានព្រះបន្ទូល
 ដូច្នោះហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ រីករាយ
 នឹងភាសិតរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ។

ចប់ សាមញ្ញនិលសូត្រ ទី ២ ។

អមជ្ឈិមសុត្តិ តតិយំ
៣៧ ១

(១២១) ឯវច្ឆេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កកវា
កោសលេសុ ចារិកញ្ញាមាថោ មហតា ភិក្ខុសង្ឃោ
សុទ្ធិ បញ្ចមត្តេហំ ភិក្ខុសតេហំ យេន ឥច្ឆានត្ថល-
ន្ទាម កោសលានំ ព្រាហ្មណត្តាមោ តទេវសិ ។
តត្រ សុទ្ធិ កកវា ឥច្ឆានត្ថលេ វិហារតិ ឥច្ឆានត្ថល-
វនសណ្ណោ ។

(១២២) តេន ខោ បន សមយេន ព្រាហ្ម-
ណោ ចោត្តវសាតិ^(១) ឧក្កន្ធិ អជ្ឈាវសតិ សត្ត-
ស្សនិ សតិណាកដោទកំ សទញ្ញំ រាជកោត្តំ រញ្ញ
បសេនទិកោសលេន ទិដ្ឋិ រាជនាយំ ព្រហ្មទេយ្យំ ។
អស្សោសិ ខោ ព្រាហ្មណោ ចោត្តវសាតិ សម-
ណោ ខលុ កោ តោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យ-
កុលា បព្វជិតោ កោសលេសុ ចារិកញ្ញាមាថោ
មហតា ភិក្ខុសង្ឃោ សុទ្ធិ បញ្ចមត្តេហំ ភិក្ខុសតេហំ

១ ខ. ពោរសាទិ ។

អម្ពជ័ស្វត្រ ទី ៣

(១៤១) (សូត្រនេះ) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យ
 មួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិក^(១) ក្នុងកោសល-
 ជនបទ ព្រមដោយភិក្ខុសង្ឃច្រើន ចំនួន ៥០០ រូប បានស្តេចទៅដល់ស្រុក
 ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះឥន្ទាន្ទ័លៈ របស់ដែនកោសល ។ ព្រះមានព្រះភាគ
 គង់នៅក្នុងដងវិទ្រឈ្មោះឥន្ទាន្ទ័លៈ ទៀបស្រុកឥន្ទាន្ទ័លៈនោះ ។

(១៤២) សម័យនោះឯង ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះបោក្ខរសាតិ នៅ
 គ្រប់គ្រងក្រុងជនគរ ដែលជាក្រុងកុះករដោយសត្វ (នឹងមនុស្ស) បរិបូណ៌
 ដោយស្មៅ ទស ទឹក បរិបូណ៌ដោយស្រូវអង្ករ ជាព្រះរាជទ្រព្យដែល
 ព្រះបាទបរសេនទិកោសល ទ្រង់ព្រះរាជទាន ជាព្រះរាជអំណោយ ជា
 រង្វាន់ដ៏ប្រសើរ គឺទ្រង់ប្រទានដោយដាច់ខាត ។ ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះ
 បោក្ខរសាតិ បានឮថា ព្រះសមណគោតមដ៏ចម្រើន ជាសក្យបុត្រ ចេញ
 ចាកសក្យត្រកូល ទៅទ្រង់ព្រះផ្នួស ឥឡូវ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរមកកាន់ចារិក
 ក្នុងកោសលជនបទ ព្រមដោយភិក្ខុសង្ឃច្រើន ចំនួន ៥០០ រូប មកដល់

១ អង្គរថា ថា ចារិកក្នុងទីនេះ សំដៅយកនូវភ្នំព្រៃ ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាភិកាយស្ស សីលកុស្តវគ្គោ

ឥច្ឆានុដ្ឋលំ អនុប្បត្តោ ឥច្ឆានុដ្ឋលេ វិហារតិ ឥច្ឆានុដ្ឋលវ-
 ទសន្តោ តំ ខោ បទ កវន្តំ តោតមំ ឃីកល្យាណោ
 កិក្ខុសន្តោ អក្កក្កតោ ឥតិបិ សោ កកវា អហំ សម្មា-
 សមុទ្រោ វិជ្ជាចរណសម្មន្តោ សុគតោ លោកវិទូ
 អនុត្តរោ បរិសទ្ធសារថិ សត្វា នេវមនុស្សំ តុម្ភោ
 កកវាតិ^(១) សោ ឥមំ លោកំ សនេវកំ សមារកំ
 សព្វហ្មកំ សស្សមណាព្រាហ្មណី បជំ សនេវមនុស្សំ
 សយំ អភិញ្ញា សច្ចកត្វា បវេទេតិ សោ ធម្មំ ទេសេតិ
 អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានក-
 ល្យាណំ សាត្តំ សព្វញ្ញំ កេវលបរិប្បណំ បរិសុទ្ធិ
 ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ សាដុ ខោ បទ តថាវ-
 ចារិ អហានិ ទស្សំ ហោតិ ។

១ ឧ. ប. ពិភិសទ្ធា ន វិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក វិយាគិយ សីលក្ខន្ធភិដក

ស្រុកឈ្មោះឥប្បាន្តលៈ គង់នៅក្នុងដងវិព្រាឈ្មោះឥប្បាន្តលៈ ទៀបស្រុក
ឈ្មោះឥប្បាន្តលៈ កិត្តិសព្ទសំឡេងសរសើរនៃព្រះសមណគោតមដ៏ចម្រើន
នោះពីពេទ្យខ្លាខ្លាយ សុសសាយមកយ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គ
នោះ ព្រះអង្គឆ្ងាយចាកសេចក្តីសៅហ្មងគ្រប់យ៉ាង ព្រះអង្គត្រាស់ដឹង
នូវព្រាហ្មយ្យធម៌ទាំងពួង ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ ព្រះអង្គបរិបូណ៌ដោយ
វិជ្ជានឹងចរណៈ គឺសេចក្តីចេះដឹង នឹងក្រឹត្យ ដែលបុគ្គលគប្បីប្រព្រឹត្ត
ព្រះអង្គមានដំណើរល្អ ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់នូវគ្រលោក ព្រះអង្គប្រសើរ
ដោយសីលាទិគុណ រកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ព្រះអង្គជាអ្នកទូន្មាន
នូវបុរសដែលគួរទូន្មានបាន ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ
ព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងលែមកកាន់កតថ្មី
ទៀត ព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹង បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ចំពោះព្រះអង្គ ហើយ
ញ៉ាំងលោកនេះព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក នឹង
ពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព នឹង
មនុស្សដ៏សេស ឲ្យបានត្រាស់ដឹងផង ទ្រង់សំដែងធម៌មានលំអបទេដ៏ម
បទកណ្តាល នឹងបទចុង ទ្រង់ប្រកាសព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្តនឹង
ព្យញ្ជនៈដ៏ពេញបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធទាំងអស់ ក៏ការដែលបានឃើញ បានដួប
នឹងព្រះអរហន្តទាំងឡាយ មានសភាពដូច្នោះ ជាការប្រពៃណាស់ ។

អង្គជំនុំជម្រះ និង អង្គជំនុំជម្រះ

[១២៣] តែង ទោ បទ សមយេន ព្រាហ្ម-
 ណាស្ស ទោក្ខរសាតិស្ស អម្ពដ្ឋោ ឆាម មា-
 ណាវេ អន្តេវសី ហោតិ អជ្ឈយកោ មន្តជរា
 តិណ្ណំ វេនាទំ ចាវត្ថុ សនិយណ្ណាកេតុកាទំ សាក្ខ-
 រប្បកេនាទំ ឥតិហាសបញ្ចមាទំ បទកោ វេយ្យា-
 ករណោ លោកាយតមហាបុរិសលក្ខណោសុ អនុ-
 យោ អនុញ្ញាតប្បដិញ្ញាតោ សកេ អាចរិយកេ
 តេវិជ្ជកេ ចាវចនេ យមហំ ជាឆាមំ តំ ត្ថំ ជា-
 ឆាសំ យំ ត្ថំ ជាឆាសំ តមហំ ជាឆាមិតំ ។
 អថទោ ព្រាហ្មណោ ទោក្ខរសាតិ អម្ពដ្ឋំ មាណវំ
 អាមន្តេសី អយំ តាត អម្ពដ្ឋំ សមណោ តោតមោ
 សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្វជិតោ កោសលេសុ
 ចារិកញ្ជាមាដោ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ បញ្ច-
 មត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ ឥន្ទាន្ទលំ អនុប្បតោ

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការ រដ្ឋសភា

(១៤៣) សម័យនោះឯង មាណពឈ្មោះអង្គជំនុំជម្រះ ជាសិស្សរបស់ ព្រាហ្មណ៍បោកសាតិ ជាអ្នករាយមន្ត ចេះចាំខ្ញុំមន្ត ជាអ្នកដល់ខ្ញុំគ្រើយ នៃក្រែវេ(១) ព្រមទាំងគម្ពីរនិយ្យណ៍(២) គម្ពីរកេតុកៈ(៣) ព្រមទាំងអក្ខរាវិរុទ្ធភូម គឺសិក្ខានិរិទ្ធិវិភិ ដែលមានគម្ពីរឥតិហាសៈ(៤) ជាគំរប់ ៥ ជាអ្នករៀនយក ខ្ញុំបទនឹងវេយ្យាករណ៍ ជាអ្នកមិនឧបយគឺស្នាដៃនាញ ក្នុងលោកាយត- សាស្ត្រ នឹងមហាបុរិសលក្ខណព្យាករណសាស្ត្រ ជាអ្នកដែលអាចារ្យបាន អនុញ្ញាតហើយ ទាំងខ្លួនក៏បានប្តេជ្ញាហើយថា ខ្ញុំចេះអ្វី អ្នកក៏ចេះនោះដែរ អ្នកចេះអ្វី ខ្ញុំក៏ចេះនោះដែរ ក្នុងប្រាថ្នាចនៈ (ពាក្យជាប្រធានគឺលទ្ធិសាស- នា) ដែលប្រកបដោយក្រែវេវិជ្ជា ក្នុងសំណាក់អាចារ្យរបស់ខ្លួន ។ គ្រានោះ បោកសាតិព្រាហ្មណ៍ ហៅអង្គជំនុំជម្រះមកប្រាប់ថា នៃអង្គជំនុំជម្រះ សមណគោតមជាសក្យបុត្រនេះ ចេញចាកសក្យត្រកូលទៅទ្រង់ផ្តួសហើយ គ្រាចមកកាន់ចារិកក្នុងកោសលជនបទ ឥឡូវទ្រង់ពុទ្ធដំណើរព្រមដោយ ភិក្ខុសង្ឃច្រើន ចំនួន ៥០០ រូប មកដល់ស្រុកឥន្ទ្រាន្តលៈ គង់ក្នុងដងវត្ត

១ អង្គិកថា ថា ក្រែវេនោះបានដល់វេទ ៣ គឺ ឥវ្យេទ ១ យដុវ្យេទ ១ សាមវេទ ១ ។
 ២ ដឹកថា គម្ពីរដែលសំដែងអំពីសព្វនឹងវិធីចែកសព្វ ពាមលំដាប់ពាក្យ (អក្ខរាវិរុទ្ធភូម ឬ សព្វវចនាធិប្បាយ) ។
 ៣ ដឹកថា គម្ពីរដែលនិយាយអំពីកំណត់កិរិយាសព្វ មានវិកប្បច្រើន យ៉ាង ដែលចែកចេញទៅដាច់ៗ ២១ សង្កត់ នឹងអង្គនៃបរ ជាដើម ដែលហៅថា មូលកិរិយា- កប្បសាស្ត្រ ។
 ៤ អង្គិកថា ថា គម្ពីរដែលនិយាយពីរឿងព្រេង ប្រកបដោយពាក្យថា ឥតិ- ហាសៈឥតិហាសៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាសិកាយស្ស សីលកុស្តវគ្គោ

ឥត្តានុត្តរេ វិហារតិ ឥត្តានុត្តរវេទសណ្ណោ តំ ខោ
 បន កវន្តំ កោតមំ ឯវិកល្យណោ កត្តិសន្នោ
 អនុត្តតោ ឥតិបិ សោ កកវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ
 វិជ្ជាចរណសម្បទ្ធោ សុតតោ លោកវិទូ អនុត្តរេ
 បុរិសទម្មសារថិ សត្តា ទេវមនុស្សានំ តុទ្ធោ កកវា-
 តិ សោ ឥមំ លោកំ សទេវកំ សមារកំ ស-
 ព្រហ្មកំ សស្សមណព្រហ្មណី បដិ សទេវមនុស្សំ
 សយំ អភិញ្ញា សង្កិកត្តា បវេទេតិ សោ ទម្មិ
 ទេសេតិ អាទិកល្យណំ មជ្ឈេកល្យណំ បរិ-
 យោសានកល្យណំ សាត្តំ សព្វញ្ញំ កេវលប-
 រិប្បណំ បរិសុទ្ធិ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ សាធុ
 ខោ បន តថាវុចានំ អរហតំ ទស្សនំ ហោតិតិ
 ឯហំ តំ តាត អម្ពជ្ជ មាណវ យេន សមណោ
 កោតមោ តេនុបសង្កម ឧបសង្កមិត្តា សមណំ

សុត្តន្តបិដក ទ័យនិកាយ សីលប្បន្ទវគ្គ

ឥច្ឆានន្តិលៈ ទៀចស្រុកឥច្ឆានន្តិលៈ ភិក្ខុសព្វសំឡេងសរសើរព្រះសមណ-
 គោតមដ៏ចំរើននោះ ពីពោះព្រួងខ្លាខ្លាយសុសសាយមកយ៉ាងនេះថា ព្រះមាន
 ព្រះភាគអង្គនោះ ព្រះអង្គឆ្ងាយចាកសេចក្តីសៅហ្មងគ្រប់យ៉ាង ព្រះអង្គ
 ត្រាស់ដឹងនូវព្រាហ្មធម៌ទាំងពួង ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ ព្រះអង្គប្រ-
 កបដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ គឺសេចក្តីចេះដឹងនឹងក្រឹត្យដែលបុគ្គលគប្បីប្រព្រឹត្ត
 ព្រះអង្គមានដំណើរល្អ ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់នូវវិគ្រលោក ព្រះអង្គប្រសើរ
 ដោយសីលាទិគុណ រកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ព្រះអង្គបូន្មាននូវបុគ្គល
 ដែលគួរទូន្មានបាន ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គ
 បានត្រាស់ដឹងនូវចតុរារិយសច្ច ព្រះអង្គលែងរិលមកកាន់ភពថ្មីទៀត ព្រះ
 អង្គបានត្រាស់ដឹង បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយព្រះអង្គឯង ហើយញ៉ាំង
 លោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក នឹងពពួកសត្វ
 ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព នឹងមនុស្សដ៏សេស
 ឲ្យបានត្រាស់ដឹងផង ទ្រង់សំដែងធម៌មានលំអបទដើម បទកណ្តាលនឹងបទ
 ចុង ទ្រង់ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្តនឹងព្យញ្ជនៈ ដ៏ពេញបរិ-
 បូណ៌ បរិសុទ្ធទាំងអស់ ក៏ការដែលបានឃើញបានជួបនឹងព្រះអរហន្តទាំង
 ឡាយ មានសភាពយ៉ាងនោះជាការប្រពៃណាស់ នៃអម្ពដ្ឋមាណាព អ្នក
 ចូរមកណោះ ចូរចូលទៅរកព្រះសមណគោតម លុះចូលទៅដល់ហើយ

អដ្ឋសុត្តេ សីទានំ អដ្ឋមិមាលាវីត្ត

កោតមំ ជាធាហិ យទិ វា នំ កវុទ្ធំ កោតមំ
 តថាសន្តិយេវ សន្នោ អព្ពកុតោ យទិ វា ឆោ
 តថា យទិ វា សោ កវំ កោតមោ តាទិសោ
 យទិ វា ន តាទិសោ តថា មយន្តំ កវុទ្ធំ
 កោតមំ វេទិស្សាមាតិ ។ យថាកមំ បធាហិ
 កោ នំ កវុទ្ធំ កោតមំ ជាទិស្សាមិ យទិ វា
 នំ កវុទ្ធំ កោតមំ តថាសន្តិយេវ សន្នោ អព្ពកុ-
 តោ យទិ វា ឆោ តថា យទិ វា សោ កវំ
 កោតមោ តាទិសោ យទិ វា ន តាទិសោតិ ។
 អាគតានំ ខោ តាត អម្ពជ្ជ អម្ពាតំ មន្តេស្ស
 ទ្ធក្តិសមហាប្បុរិសលក្ខណានំ យេហិ សមម្ពាគតស្ស
 មហាប្បុរិសស្ស ទ្វេ វ^(១) គតិយោ កវុទ្ធំ អនព្វា សចេ
 អតារំ អជ្ឈាវសតិ វាជា ហោតិ ចក្កវត្តិ ធម្មិកោ
 ធម្មវាជា ចាតុរន្តោ វិជិតារី ជនបទដ្ឋារិយប្បត្តោ
 សត្តវតនសមម្ពាគតោ តស្សំមាទិ សត្តវតនានំ កវុទ្ធំ
 សេយ្យមីទំ ចក្កវតនំ ហត្ថវតនំ អស្សវតនំ មណីវតនំ

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការ រឿងអង្គជំនុំជម្រះ

ចូរពិនិត្យ នូវព្រះសមណគោតមមើល ទោះបីកិត្តិសព្ទសំឡេងសរសើរ
 ព្រះសមណគោតមដ៏ចំរើននោះ ពួងខ្លាចទៅពិតដូច្នោះមែន ប៉ុន្តែ
 មែនដូច្នោះទេ ទោះបីព្រះសមណគោតមដ៏ចំរើននោះ ប្រាកដដូច្នោះក្តី
 មិនប្រាកដដូច្នោះក្តី យើងនឹងដឹង នូវព្រះសមណគោតមដ៏ចំរើននោះ
 ដោយពិត ។ ម្នាលគ្រូយើងដ៏ចំរើន ទោះបីកិត្តិសព្ទសំឡេងសរសើរ
 ព្រះសមណគោតមដ៏ចំរើននោះ ពួងខ្លាចសុសសាយពិតដូច្នោះក្តី មិន
 ពិតដូច្នោះក្តី ទោះបីព្រះសមណគោតមដ៏ចំរើននោះ ប្រាកដដូច្នោះក្តី
 មិនប្រាកដដូច្នោះក្តី យើងនឹងដឹង នូវព្រះសមណគោតមដ៏ចំរើននោះ
 ដោយប្រការណាមួយ មិនខានឡើយ ។ ម្នាលអង្គជំនុំជម្រះ មហា-
 បុរិសលក្ខណៈទាំងឡាយ ៣២ ប្រការ មានប្រាកដមកក្នុងមន្តទាំងឡាយ
 របស់យើងហើយ កាលបើមហាបុរិស ប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈ
 ណាហើយ គង់មានគតិជាពីរយ៉ាង មិនខុសអំពីគតិទាំងពីរយ៉ាងនេះ
 ទេ គឺបើមហាបុរិសនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ នឹងបានជាស្តេចចក្ខុព្រឹត្តិបិតនៅក្នុង
 ធម៌ ជាស្តេចប្រកបដោយធម៌ មានជ័យជំនះផ្សាយរាជអំណាចរហូត
 ដល់ដែនដី ដែលមានសមុទ្រទាំង ៤ ព័ទ្ធជុំវិញ ព្រះអង្គដល់នូវការៈ
 ជាអ្នកមាំមួនក្នុងជនបទ ប្រកបដោយរតនៈ ៧ ប្រការ រតនៈ ៧ ប្រការ
 របស់ព្រះអង្គនោះ គឺ ចក្ខុវត្ថន៍ ១ ដំរីវត្ថន៍ ១ សេះវត្ថន៍ ១ មណីវត្ថន៍ ១

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិកាយស្ស សីលកុសុរិញ្ចោ

ឥត្តំតនំ តហបតិរតនំ បរិណាយករតនមេវ សត្តមំ
 បរោសហស្សំ ខោ បនស្ស បុត្តា កវន្តំ ស្វរា វិវុទ្ធា
 បរសេនប្បមទ្ធា សោ ឥមំ បរិវំ សាករិបរិយន្តិ
 អនិល្លោន អសត្តន ធម្មន អភិវជ្ជិយ អជ្ឈិវសតិ
 សថេ បន អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជតិ អរហំ
 ហោតិ សម្មាសម្ពុទ្ធោ លោកេ វិវជ្ជនោ អហំ ខោ
 បន តាត អម្ពដ្ឋ មន្តានំ ធាតា ភិ មន្តានំ បដិក្កហិ-
 តាតិ^(១) ។ វិវំ កោតិ ខោ អម្ពដ្ឋោ មាណវេ
 ព្រាហ្មណស្ស ចោក្ខវសាតិស្ស បដិស្សត្វា ឧដ្ឋាយា-
 សនា ព្រាហ្មណំ ចោក្ខវសាតិ អភិវទេត្វា បនក្ខណំ
 កត្វា វុទ្ធការិមារយេ សម្ពហុលេហិ មាណវេហិ សន្តិ
 យេន ឥច្ឆានន្តលវនសំណ្ណោ តេន ចាយាសិ យាវ-
 តិកា យានស្ស ក្រមិ យានេន កត្វា យានា បច្ឆោ-
 រេហិត្វា បតិកោ វ អារមំ ចារិសិ ។

១ ឧ. ម. បដិក្កហេតាវិ ។

សុត្តន្តបិដក វិយាគិយ សីលកុសុល

ស្រីវត្ថុន៍ គហបតីវត្ថុន៍ (អ្នកជាប្រធានគ្រួសារការងារក្នុងព្រះរាជវាំង) ១
នឹងបរិណាយកវត្ថុន៍ គឺអត្តមហារសេនាធិបតីមួយទៀត ជាគំរូ ៧ ចំណែក
ព្រះរាជទ្រព្យរបស់ទ្រង់ ក៏មានចំនួនច្រើនពាន់ សុទ្ធតែជាអ្នកភ្ញៀវក្លា
មានរូបសណ្ឋានជាអ្នកអង្គអាច អាចញ៉ាំញីនូវសេនារបស់ស្តេចឯទៀតបាន
ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាប់ប្រាម គ្រប់គ្រងនូវផែនដីនេះ ដែលមានសាគរជាទីបំផុត
ដោយធម៌ គឺសីល ៥ មិនបាច់ប្រើរាជអាជ្ញា មិនបាច់ប្រើស្រ្តាវុធឡើយ
បើព្រះអង្គចេញពីព្រះរាជវាំងណាក៏ទៅទ្រង់ព្រះផ្នួស នឹងបានគ្រាស់ជាព្រះ
អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធក្នុងលោក ជាអ្នកមានកិលេសជាគ្រឿងបិបាណ៍បើក
ហើយ ម្ចាស់អម្ពដ្ឋ អញ្ជាឯងជាអ្នកទ្រទ្រង់ទាំងឡាយ(ដល់អ្នក)អ្នកក៏បាន
ទទួលរៀននូវមន្តទាំងឡាយហើយ ។ អម្ពដ្ឋមានធាតុបានទទួលពាក្យរបស់
បោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន យ៉ាងនេះឯង ហើយក៏
ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំបោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ ធ្វើប្រទេស្យណហើយ
ឡើងជិះរថដែលទឹមដោយសេះ ទៅជាមួយនឹងមាណាពមានចំនួនច្រើននាក់
សំដៅទៅរកដងវ័ត្រាឥន្ទ្រវរ្ម័នៈ បរយានទៅទល់ត្រឹមទី ដែលយានល្មម
ឈប់បាន ហើយក៏ចុះពីយាន ដើរទៅដោយជើងទទេ ឆ្ពោះទៅកាន់អាកាម ។

អង្គជំនុំជម្រះ និង អង្គជំនុំជម្រះ

(១២២) តែង ទោ បន សមយេន សុភ័យុលា
 ភិក្ខុ អញ្ញាកាលេ ចង្កមន្តិ ។ អថទោ អម្ពដ្ឋោ
 មាលារោ យេន តេ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
 មិត្តា តេ ភិក្ខុ ឯតទរោច កហំ នុ ទោ កោ
 ឯតហំ សោ ករំ តោតមោ វិហារតំ តំ ហំ មយំ
 ករុំ តោតមំ ទស្សនាយ វេទ្ធិបសង្កនាតិ ។ អថ-
 ទោ តេសិ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ អយំ ទោ អម្ពដ្ឋោ
 មាលារោ អភិញ្ញាតកោលញោ ថេវ អភិញ្ញាតស្ស ច
 ព្រាហ្មណស្ស ទោក្ករសាតិស្ស អន្តរាសិ អកុរ ទោ
 បន កករតោ ឯវុបេហំ កុលបុត្តេហំ សន្និ កថា-
 សល្លាទោ ហោតិ ។ តេ អម្ពដ្ឋំ មាលារំ ឯតទ-
 រោនិ ឯសោ អម្ពដ្ឋំ វិហារេ សុវត្ថានារេ តេន
 អប្បសន្នោ ឧបសង្កមិត្តា អនាមាថោ អាឡិដ្ឋំ បរិសិ-
 ត្តា ឧក្កាសិត្តា អនុឡិ អាគោដេហំ វិវិស្សតិ តេ
 កករា ទ្វារន្តិ ។ អថទោ អម្ពដ្ឋោ មាលារោ យេន
 សោ វិហារេ សុវត្ថានារេ តេន អប្បសន្នោ ឧប-
 សង្កមិត្តា អនាមាថោ អាឡិដ្ឋំ បរិសិត្តា ឧក្កាសិត្តា

អម្ពដ្ឋសូត្រ និពាស រឿងអម្ពដ្ឋមាណាព

(១២២) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប កំពុងចង្រ្រមនៅ
ក្នុងទីវាល ។ គ្រានោះ អម្ពដ្ឋមាណាពចូលទៅរកភិក្ខុទាំងនោះ លុះចូល
ទៅដល់ហើយ បានពោលពាក្យនេះ នឹងភិក្ខុទាំងឡាយនោះថា បពិត្រ
លោកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ឥឡូវនេះ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គគង់នៅ
ក្នុងទីណា ដ្បិតយើងខ្ញុំទាំងឡាយ ចូលមកក្នុងទីនេះ ដើម្បីនឹងគាល់ព្រះ
គោតមដ៏ចម្រើននោះ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះ មានសេចក្តីគ្រិះរិះ
ដូច្នោះថា អម្ពដ្ឋមាណាពនេះ ជាមនុស្សកើតក្នុងត្រកូល ល្បីល្បាញផង
ត្រូវជាសិស្សរបស់បុត្តរសាតិព្រាហ្មណ៍ ដែលល្បីល្បាញ (ដោយរូប
ជាតិ មន្ត ត្រកូល និងប្រទេស) ផង ការសំណេះសំណាលជាមួយ
នឹងកុលបុត្រ មានសភាពយ៉ាងនេះ ជាការមិនធ្ងន់ដល់ព្រះមានព្រះភាគ
ប៉ុន្មានទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏និយាយពាក្យនេះទៅនឹងអម្ពដ្ឋមាណាព
ថា ម្ចាស់អម្ពដ្ឋ វិហារ (គន្លក្នុង) នេះ បិទទ្វារហើយ ព្រោះហេតុនោះ ចូរ
អ្នកស្ងៀមស្ងប់សំឡេង ដើរចូលទៅកុំរលះរលាំង លុះចូលទៅដល់របៀង
ហើយក្អកគ្រវៃហម គោះសន្ទុះទ្វារ ព្រះមានព្រះភាគ គង់នឹងបើកទ្វារឱ្យ
អ្នក ។ គ្រានោះ អម្ពដ្ឋមាណាពស្ងៀមស្ងប់សំឡេង ដើរចូលទៅរកវិហារ
ដែលមានទ្វារបិទ មិនរលះរលាំង ចូលដល់ទៅរបៀងហើយក្អកគ្រវៃហម

សុត្តន្តបិដកេ វិយាភិកាយស្ស សីលបុគ្គលំ

អន្តរាគមន៍ អាណាដេសិ ។ វិវិ កកវ ទ្វារំ ។ ចារិសិ
អម្ពដ្ឋា មាណវោ ។ មាណវកាចិ ខេ(១) បរិសិត្តា
កកវតា សទ្ធិំ សម្មោទីសុ សម្មោទីយិ កកិ សា-
រាណីយិ វិតិសារេត្តា ឯកមន្តំ ធិសីទីសុ ។

(១២៥) អម្ពដ្ឋា បទ មាណវោ ចន្ទមន្តោចិ
ធិសិទ្ធន កកវតា កក្ខំ កក្ខំ(២) កកិ សារាណី-
យិ វិតិសារេតិ បិតោចិ ធិសិទ្ធន កកវតា កក្ខំ
កក្ខំ កកិ សារាណីយិ វិតិសារេតិ ។ អថខេ
កកវ អម្ពដ្ឋិ មាណវំ ឯកមន្តេច ឯវំ នុ(៣) តេ
អម្ពដ្ឋ ព្រាហ្មណេហិ វុឡេហិ មហាលូកេហិ អាចរិយ-
ចាចរិយេហិ សទ្ធិំ កថាសល្លាចោ ហោតិ យដយំទំ
ចរំ តិដ្ឋិ ធិសិទ្ធន មយា កក្ខំ កក្ខំ កកិ សា-
រាណីយិ វិតិសារេសីតិ ។ ខេ ហំទំ កោ កោតម
កច្ឆន្តោ វំ ហិ កោ កោតម កច្ឆន្តោ ព្រាហ្មណោ
ព្រាហ្មណោ ន សទ្ធិំ សល្លបិតុមហតិ បិតោ វំ ហិ

១ ខ ម ខេសន្តោ ន បញ្ញាយនិ ។ ២ ម. កក្ខំ កក្ខំ ។ ៣ ខ. នុ ខេ ។

សុត្តន្តបិដក ទីឃនិកាយ សីលក្ខន្ធវិគ្គ

គោះសន្ទុះទ្វារ ។ ព្រះមានព្រះភាគក៏បើកទ្វារឲ្យ ។ អម្ពដមាណព
ក៏ចូលទៅ ។ ចំណែកខាងពួកមាណព ចូលទៅដល់ហើយ បានពោល
ពាក្យសំណេះសំណាលនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួរសំ-
ណេះសំណាល នឹងពាក្យគួរលើកហើយ ទើបអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

(១៤៥) ឯអម្ពដមាណព សូម្បីកំពុងដើរ ក៏ហ៊ានចរចានូវពាក្យដែល
គួរលើកណាមួយ ជាមួយព្រះមានព្រះភាគ ដែលទ្រង់កំពុងគង់ សូម្បីខ្លួន
ឈរក៏ហ៊ានចរចានូវពាក្យដែលគួរលើកណាមួយ ជាមួយព្រះមានព្រះភាគ
ដែលទ្រង់កំពុងគង់ ។ គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ពាក្យ
នេះទៅនឹងអម្ពដមាណពថា ម្ចាស់អម្ពដ អ្នកធ្លាប់តែចរចាជាមួយនឹងពួក
ព្រាហ្មណ៍ចាស់ៗ មានអាយុច្រើន ជាអាចារ្យតូចអាចារ្យធំ (របស់អ្នក)
ដូចអ្នកកំពុងដើរ កំពុងឈរ ហើយចរចានូវពាក្យ ដែលគួរលើកណាមួយ
ជាមួយនឹងគថាគតដែលកំពុងអង្គុយយ៉ាងហ្នឹងឬ ។ អម្ពដមាណពក្រាបបង្គំ
ទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ហេតុនេះមិនមែនដូច្នោះទេ បពិត្រ
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រោះថា ព្រាហ្មណ៍កំពុងដើរ គួរនិយាយជាមួយនឹង
ព្រាហ្មណ៍កំពុងដើរ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រាហ្មណ៍កំពុងឈរ គួរ

អម្ពជ្ជិវត្ត វិភាគ អម្ពជ្ជិមណវិគ្គ

កោ កោតម បីតេន ព្រាហ្មណោ ព្រាហ្មណោន សន្តិ
សល្លប័តុមហានិ ធិសិទ្ធនោ វា ហិ កោ កោតម
ធិសិទ្ធនោ ព្រាហ្មណោ ព្រាហ្មណោន សន្តិ សល្លប័-
តុមហានិ សយាយោ វា ហិ កោ កោតម សយា-
នោ ព្រាហ្មណោ ព្រាហ្មណោន សន្តិ សល្លប័តុមហ-
ានិ យេ ច ខោ កោ កោតម ម្ពិណ្ណកា សម-
ណកា ឥណ្ឌា កណ្ណា ពុទ្ធហាទយត្ថា^(១) តេហិបិ មេ
សន្តិ ឯវំ កថាសល្លាហោ ហោតិ យថវំ កោតា
កោតមេនាតិ ។ អន្តិកវតោ ខោ បន តេ អម្ពជ្ជ
ឥនាគមនំ អហោសិ យាយេវ ខោ បនត្ថាយ អា-
កច្ឆេយ្យថ តមេវ អន្តិ សាជុកំ មនសិកេយ្យថ
អវសិតវាយេវ ខោ បន អម្ពជ្ជោ មណាវេ វសិត-
មាធិ កិមញ្ញត្រ អវសិតត្ថានិ ។ អថខោ អម្ពជ្ជោ ម-
ណាវេ កកវតា អវសិតវនោ វុត្តមាទោ កុបិតោ
អនត្តមនោ កកវន្តិយេវ ខុំសេន្តោ កកវន្តិយេវ វម្ពេ-
ន្តោ កកវន្តិយេវ វនិមាទោ^(២) សមណោ ច មេ កោ
កោតមោ ហិបិតោ កវិស្សនីតិ កកវន្តិ ឯតនេវេច

១ ពុទ្ធហាទយត្ថិ ព្រហ្ម ។ ២ ទ. ម. ឧបវិទេហោ ។

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

និយាយ ជាមួយនឹងព្រាហ្មណ៍កំពុងឈរ បតីគ្រូព្រះគោតមដ៏ចំរើន
 ព្រាហ្មណ៍កំពុងអង្គុយ គួរនិយាយជាមួយនឹងព្រាហ្មណ៍កំពុងអង្គុយ បតីគ្រូ
 ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ព្រាហ្មណ៍កំពុងដេក គួរនិយាយជាមួយនឹងព្រាហ្មណ៍
 កំពុងដេកដូចគ្នា បតីគ្រូព្រះគោតមដ៏ចំរើន តែការនិយាយចរចា របស់ខ្ញុំ
 ជាមួយព្រះគោតមដ៏ចំរើន ដូចគ្នានឹងការនិយាយចរចា របស់ខ្ញុំជាមួយនឹង
 ពួកសមណៈត្រដាល ដែលជាគោត្រកូលគហបតិ ជាកណ្តាលគ្រូ
 កើតអំពីព្រះបាទរបស់មហាព្រហ្មដូច្នោះដែរ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់អម្ពដ ចំណែកអ្នកមានសេចក្តីត្រូវការហើយ ទើប
 បានមកក្នុងទីនេះ បើអ្នកទាំងឡាយមក ដើម្បីប្រយោជន៍ណា គួរធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្តនូវប្រយោជន៍នោះឯង ឲ្យសម្រេចទៅចុះ តែអម្ពដមាណា ជា
 អ្នកមិនធ្លាប់បានសិក្សាទេ ប្រកាន់ថា ខ្លួនធ្លាប់បានសិក្សាមកហើយ
 ការប្រកាន់ដូច្នោះម្តេចបាន ព្រោះអ្នកមិនបានសិក្សាក្នុងត្រកូលនៃអាចារ្យ
 ដទៃសោះ ។ លំដាប់នោះ អម្ពដមាណាកាលត្រូវព្រះមានព្រះភាគត្រាស់
 ដោយព័ទ្ធជា ខ្លួនមិនបានសិក្សា(ដូច្នោះ)ហើយ ក៏ខឹងអាក់អន់ចិត្ត កាល
 នឹងពោលទ្រព្យនោះទៅក្រែងមានបុណ្យ កាលនឹងពោលសន្តត្តព្រះមាន
 បុណ្យ កាលនឹងពោលផ្សំព្រះមានបុណ្យ ក៏គិតថា ព្រះសមណគោតម
 ដ៏ចំរើន មុខជាខឹងធ្វើអញ្ចាញពាក្រក៏ ហើយបានពោលពាក្យនេះនឹងព្រះ

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលក្កន្តវគ្គោ

ចណ្ណា ភោ តោតម សក្យជាតិ ជុស្សា ភោ តោតម
 សក្យជាតិ លហុសា ភោ តោតម សក្យជាតិ
 រកសា ភោ តោតម សក្យជាតិ ឥញ្ញា សន្តា ឥញ្ញា
 សមាទា ន ព្រាហ្មណោ សក្ករោន្តំ ន ព្រាហ្មណោ
 កុក្ករោន្តំ ន ព្រាហ្មណោ មារោន្តំ ន ព្រាហ្មណោ
 បូជេន្តំ ន ព្រាហ្មណោ អបចាយន្តំ តយំទំ ភោ
 តោតម ន នន្តំ តយំទំ នប្បជុរុបំ យទំមេ សក្យា
 ឥញ្ញា សន្តា ឥញ្ញា សមាទា ន ព្រាហ្មណោ សក្ករោន្តំ
 ន ព្រាហ្មណោ កុក្ករោន្តំ ន ព្រាហ្មណោ មារោន្តំ ន
 ព្រាហ្មណោ បូជេន្តំ ន ព្រាហ្មណោ អបចាយន្តំតិ ។
 ឥតិហ អម្ពដ្ឋា មាលារោ ឥមំ បឋមំ សក្យេសុ
 ឥញ្ញារាជំ និទានេសិ ។

(១២៦) ភី បន តេ អម្ពដ្ឋ សក្យា អបចាយ-
 ន្តំ ។ ឯកមំទាហំ ភោ តោតម សមយំ អាចរិយស្ស
 ព្រាហ្មណស្ស ចោត្តរសាតិស្ស តេនចិទេវ ករណី-
 យេន កបិលវត្ថុំ អកមាសី យេន សក្យានំ សណ្ណា.

សុត្តន្តបិដក ទ័យដិកាយ សីលក្ខន្ធវគ្គ

មានព្រះភាគថា នៃព្រះគោតមដ៏ចំរើន ជាតិសក្យៈភាចណាសំ នៃព្រះ
 គោតមដ៏ចំរើន ជាតិសក្យៈអាក្រក់ណាសំ នៃព្រះគោតមដ៏ចំរើន ជាតិ
 សក្យៈមានចិត្តស្រាលណាសំ នៃព្រះគោតមដ៏ចំរើន ជាតិសក្យៈជាពូជ
 គហបតិ មានសំដីច្រើនណាសំ ជាពូជគហបតិ ឥតធ្វើសក្ការៈពួកព្រាហ្មណ៍
 ឥតធ្វើសេចក្តីគោរពពួកព្រាហ្មណ៍ ឥតរាប់អានពួកព្រាហ្មណ៍ ឥតបូជាពួក
 ព្រាហ្មណ៍ ឥតកោតក្រែងពួកព្រាហ្មណ៍ឡើយ នៃព្រះគោតមដ៏ចំរើន
 ត្រង់ដែលពួកសក្យៈនេះ ជាពូជគហបតិ ពួកគហបតិ ឥតធ្វើសក្ការៈពួក
 ព្រាហ្មណ៍ ឥតធ្វើសេចក្តីគោរពពួកព្រាហ្មណ៍ ឥតរាប់អានពួកព្រាហ្មណ៍
 ឥតបូជាពួកព្រាហ្មណ៍ ឥតកោតក្រែងពួកព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាអំពើមិនត្រូវ
 ទំនងទេ នេះឯងជាអំពើមិនសមគួរទេ ។ អម្ពដ្ឋមាណពបាននិយាយបន្តិះ
 បន្តិះបញ្ជាក់សក្យៈ ថាជាពូជគហបតិ នេះជាពាក្យដ៏បូន្លំ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

(១៤៦) ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អម្ពដ្ឋ ចុះពួកសក្យៈបាន
 ប្រទូស្តនឹងអ្នកដូចម្តេច ។ អម្ពដ្ឋមាណពឆ្លើយថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំ-
 រើន សម័យមួយ ខ្ញុំបានទៅកាន់នគរកបិលព័ស្ត ដោយកិច្ចនីមួយរបស់
 បោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ ជាអាចារ្យ (របស់ខ្ញុំ) ហើយបានចូលទៅកាន់
 សណ្ឋាគារ គឺសាលាបង្រៀនចំណេះវិជ្ជា សម្រាប់គ្រូនិរាជសម្បត្តិរបស់

អម្ពជ្ជសុត្តេ ទុតិយគគិយវិញ្ញាណវគ្គបិដក

តាវ តេនុបសង្កមី តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុ-
 លា សក្យា ថេវ សក្យកុមារា ច សណ្ឋាតារេ
 ឧទ្ទេសុ អាសនេសុ ធិសិទ្ធា ហោន្តិ អញ្ញមញ្ញំ អន្ត-
 លំប្បតោទគេហិ^(១) សញ្ញក្សត្តា សង្កិន្ធស្តា អញ្ញនត្ត-
 មមញ្ញា^(២) មញ្ញ អនុជក្សត្តា^(៣) ន មិ កោចិ អាស-
 នេនបិ ធិមន្តេសិ ភយិទំ កោ តោភម ន ធន្នំ ភយិទំ
 នប្បជ្ឈបំ យទិមេ សក្យា ឥញ្ញា សន្តា ឥញ្ញា សមាធា
 ន ព្រាហ្មណោ សក្កិរោន្តិ ន ព្រាហ្មណោ កុករោន្តិ ន
 ព្រាហ្មណោ មាទេន្តិ ន ព្រាហ្មណោ បូជេន្តិ ន ព្រាហ្ម-
 ណោ អបចាយន្តិតិ ។ ឥតិហ អម្ពដ្ឋោ មាលារោ
 ឥទំ ទុតិយំ សក្យេសុ ឥញ្ញារាទំ ធិចានេសិ ។

(១២៧) លដុតិកាចំ^(៤) ខោ អម្ពជ្ជ សក្កុណិកា
 សកេ កុលារកេ កាមលាបិទំ ហោតិ សកំ ខោ
 បនេតំ អម្ពជ្ជ សក្យានិ យទិទំ កបិលវត្តំ ន
 អរហតា^(៥) យស្មា អម្ពដ្ឋោ ឥមាយ អប្បមត្តាយ
 អភិសដ្ឋិត្តិ ។ ចត្តារោមេ ខោ តោភម វណ្ណា

១ ម. អន្តលំប្បតោទគេន ។ ២ ឧ. អញ្ញទុក្ខ មមិយេវ ។ ម. អញ្ញទុក្ខមមញ្ញាវ ។
 ៣ ឧ. អនោធិក្សត្តា ។ ៤ ម. លដុតិកាចំ ។ ៥ ឧ. អរហតិ ។ ម. តារហតា ។

អង្គជំនុំជម្រះ ការពោលបន្តៈចង្អាប់ជាពូជិតហឫតិ ផាត់របំ ២ និងរបំ ៣

ពួកសក្យៈ សម័យនោះឯង ពួកសក្យៈនឹងពួកកុមារនៃសក្យៈជាច្រើនកំពុង
 អង្គុយនៅលើអាសនៈដ៏ខ្ពស់ក្នុងសណ្ឋាគារ កំពុងតែសើចលេង ប្រវែង
 គ្នា ចាក់ក្រឡេកគ្នាទៅវិញទៅមក ទំនងជាសើចចំអកមករកខ្ញុំដោយពិត
 ឥតមានអ្នកណាមួយអញ្ជើញខ្ញុំ ដោយអាសនៈសោះ នៃព្រះគោតមដ៏ចំរើន
 ការនេះមិនទំនងទេ ការនេះមិនសមគួរទេ គ្រងដែលពួកសក្យៈនេះជាពូជ
 គហឫតិ ពួកគហឫតិ ឥតធ្វើសក្ការៈពួកព្រាហ្មណ៍ ឥតធ្វើសេចក្តីគោរពពួក
 ព្រាហ្មណ៍ ឥតរាប់អានពួកព្រាហ្មណ៍ ឥតបូជាពួកព្រាហ្មណ៍ ឥតកោត
 ក្រែងពួកព្រាហ្មណ៍ ។ អម្ពដមាណព បាននិយាយបន្តិចបន្តួចពួកសក្យៈ
 ថាជាពូជគហឫតិ នេះជាពាក្យគំរប់ពីរ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

(១៤៧) ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អម្ពដ ប៉ុនអម្បាលសត្វបក្សី
 ចៀបកប្បាស នៅក្នុងសំបុករបស់ខ្លួន ក៏និយាយទៅតាមចំណង់បាន
 ម្ចាស់អម្ពដ ឯនគរកបិលត៍ស្កនេះ ជារបស់សក្យៈទាំងឡាយផងគេ ព្រោះ
 ហេតុនោះ អម្ពដមិនគួរទឹងសំបុកក្នុងការសើចតិចតួចនេះទេ ។ អម្ពដមា-
 ណពពោលពាក្យតបថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន វណ្ណៈ(ត្រកូល) ទាំងឡាយ

សុត្តន្តបិដក វិយាសិកាយស្ស សីលកុសុត្ត

ខត្តិយា ព្រាហ្មណា វេស្សា សុទ្ធា ឥមេសំ ហិ
 កោ កោតម ចតុទ្ធិ វណ្ណានំ តយោ វណ្ណា ខត្តិយា ច
 វេស្សា ច សុទ្ធា ច អញ្ញនក្កំ ព្រាហ្មណស្សេវ បរិចារកា
 សម្បជ្ឈន្តំ តយំទំ កោ កោតម ន ជន្នំ តយំទំ
 ធិប្បជ្ជរូបំ យទិមេ សក្យា ឥញ្ញា សន្តា ឥញ្ញា សមាធា
 ន ព្រាហ្មណោ សក្ករោន្តំ ន ព្រាហ្មណោ កុរុករោន្តំ
 ន ព្រាហ្មណោ មារេន្តំ ន ព្រាហ្មណោ ព្វជេន្តំ ន
 ព្រាហ្មណោ អបចាយន្តិកំ ។ ឥតិហ អម្ពដ្ឋា មា-
 ណារោ ឥទំ តតិយំ សក្យេសុ ឥញ្ញារំទំ ធិចារេសិ ។

(១៤៨) អថខោ ភគវតោ ឯតទហោសិ អតិពាឡិ
 ខោ អយំ អម្ពដ្ឋា មារោសិ សក្យេសុ ឥញ្ញារំទេ ន
 ធិម្ពនេតិ យទ្ធិបាហិ កោតិ បុត្រយ្យន្តំ ។ អថខោ
 ភគវំ អម្ពដ្ឋំ មារាវំ ឯតទរោច កថំ កោតោសិ
 អម្ពដ្ឋាតិ ។ កណ្ណាយនោហមស្មិ កោ កោតមាតិ ។
 ចោរណំ ខោ បន តេ អម្ពដ្ឋ មាតាបេតិកំ
 បាមកោតិ អនុស្សរតោ អយ្យបុត្តា សក្យា កុរុន្តំ

សុត្តន្តបិដក វិយតិកាយ សីលទូរវគ្គ

៤ នេះ គឺ ខត្តិយៈ ១ ព្រាហ្មណ៍ ១ វេស្សៈ ១ សុទ្ធៈ ១ បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចំរើន តាមពិត បណ្តាវណ្ណៈ ទាំងឡាយ ៤ នេះ វណ្ណៈ ទាំង ៣ គឺ ខត្តិយៈ ១
 វេស្សៈ ១ សុទ្ធៈ ១ ត្រូវតែបំរើប្រតិបត្តិតួកព្រាហ្មណ៍ នៃព្រះគោតមដ៏ចំរើន
 ការនេះមិនទំនងទេ ការនេះមិនសមគួរទេ ត្រង់ដែលសក្យៈ ទាំងឡាយនេះ
 ជាពូជគហបតិ តួកគហបតិ ឥតធ្វើសក្ការៈ តួកព្រាហ្មណ៍ ឥតធ្វើសេចក្តីការព
 តួកព្រាហ្មណ៍ ឥតរាប់អានតួកព្រាហ្មណ៍ ឥតបូជាតួកព្រាហ្មណ៍ ឥតភោគ
 ក្រែងតួកព្រាហ្មណ៍ ។ អម្ពដ្ឋមាណព បាននិយាយបន្តិះបន្តិះបញ្ជូកសក្យៈ
 ថា ជាពូជគហបតិ នេះជាពាក្យគំរប់ ៣ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

(១៤៨) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះ
 ថា អម្ពដ្ឋមាណពនេះ ខ្លាំងណាស់តើ ហ៊ានញ៉ាំញ្ញីតួកសក្យៈ ដោយវេទៈ ថា
 ជាពូជគហបតិ បើដូច្នោះ ត្រូវតែថា គតិស្នូរកគោត្រមើល ។ ទើបព្រះមាន
 ព្រះភាគត្រាស់ពាក្យនេះនឹងអម្ពដ្ឋមាណពថា ម្ចាស់អម្ពដ្ឋ អ្នកជាគោត្រម្លី ។
 អម្ពដ្ឋមាណពឆ្លើយតបថា នៃព្រះគោតមដ៏ចំរើន ខ្ញុំជាកណ្តាយនគោត្រ ។
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អម្ពដ្ឋ អ្នកកាលបើនឹកទៅរកនាម
 នឹងគោត្ររបស់មាតាបិតា ធំតំបុកណ (នឹងដឹងថា) មានព្រះអង្គម្ចាស់

អដ្ឋកថាសូត្រ ពោលអំពីសក្យវង្ស

ជាពួកសក្យៈ ឯខ្លួនអ្នកជាកូននៃទាសីរបស់ពួកសក្យៈ (នោះ) ម្នាលអម្ពដ
ពួកសក្យៈតែងតែព្រះរាជាទ្រង់ព្រះនាម ឧក្កាភៈ ថាជាបុព្វបុរស ។

(១៤៧) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអម្ពដ ក្នុងកាល
ពីដើម មានព្រះរាជាទ្រង់ព្រះនាម ឧក្កាភៈ មានព្រះមហេសីជាទីស្រឡាញ់
ជាទីពេញព្រះហឫទ័យ ទ្រង់មានបំណងនឹងបង្វែររាជសម្បត្តិ ឲ្យរាជបុត្រ
របស់ព្រះមហេសីនោះ ហើយក៏បង្វែរពួកព្រះរាជកុមារជាច្បង (៤ព្រះអង្គ) គឺ
ព្រះរាជកុមារនាម ឧក្កាមុខ ១ ករកណ្ណ ១ ហត្ថិនិកៈ ១ សិនិបុរៈ ១ ឲ្យ
ចេញអំពីដែន ។ ព្រះរាជបុត្រទាំងនោះ លុះព្រះបិតាបង្វែរចេញអំពីដែន
ហើយ ក៏នាំគ្នាទៅអាស្រ័យនៅក្នុងជន់ព្រៃឈ្មោះមហាសាក ទៀបឆ្នេរ
ស្រះបោក្ខរណី ជិតខាងហិមវន្តប្រទេស ។ ព្រះរាជបុត្រទាំងនោះ បាន
សម្រេចការរួមនៅជាមួយនឹងពួកព្រះភគិនីរបស់ខ្លួន ព្រោះការខ្វះច្រក្រង
ក្លាយខូចជាតិ ។ ម្នាលអម្ពដ ត្រាហ្នោះ ព្រះបាទឧក្កាភៈរាជ បានត្រាស់ហៅ
ពួកអាមាត្យដែលជាបរិវារមកថា ម្នាលអ្នកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ឥឡូវនេះ
កុមារទាំងឡាយទៅនៅក្នុងទីណា ។ ពួករាជអាមាត្យក្រាបទូលថា បពិត្រ
ព្រះសម្មតិទេព មានជនព្រៃឈ្មោះមហាសាក នៅទៀបឆ្នេរនៃស្រះ
បោក្ខរណី ជិតខាងហិមវន្តប្រទេស ឥឡូវនេះពួកព្រះរាជកុមារទៅនៅក្នុង

អម្ពដ្ឋសុត្តេ សក្យវិសកថា

នាសីបុត្តោ គូមសិ សក្យានិ សក្យា ខោ បទ
អម្ពដ្ឋ រាជាជំ ឧក្កាតិ^(១) បិតាមហំ ទហន្តិ ។

(១២៧) ក្នុងបុត្រ អម្ពដ្ឋ រាជា ឧក្កាកោ យា
សា មហេសី បិយា មនាថា តស្ស បុត្តស្ស រជ្ជិ
បរិណាមេតុកាមោ ជេដ្ឋកុមារេ រដ្ឋស្នា បព្វាជេសិ
ឧក្កាមុខំ កាតណ្ណំ ហត្ថនិកំ សិទិបុរំ^(២) ។ តេ រដ្ឋស្នា
បព្វាជិតា^(៣) ហិមវន្តបស្សេ ទោត្តរណិយា តិរេ
មហាសាកវនសណ្ណោ^(៤) តត្ថ វាសំ កប្បេស្មំ ។ តេ
ជាតិសម្ពេទិកយា សកាហិ កតិជិហិ សន្និ សិវាសិ
កប្បេស្មំ ។ អថខោ អម្ពដ្ឋ រាជា ឧក្កាកោ អមន្ត
ចារិសន្តេ អាមន្តេសិ កហំ នុ ខោ ភោ ឯតរហិ
កុមារា សម្ពន្តិតំ ។ អត្ថំ នេវ ហិមវន្តបស្សេ ទោត្ត-
រណិយា តិរេ មហាសាកវនសណ្ណោ តត្តេតរហិ កុ-

១ ឧ ឧក្កាតិ ។ ២ ឧ. កាណ្ណំ ហត្ថនិយំ សិទិបុរំ ។ ម. កាណ្ណំ ហត្ថនិកំ សិទិស្សំ ។
៣ ឧ ឯត្តនេវ យន្តាតិ បាយោ ទិស្សតិ ។ ៤ ឧ. ម. មហាសាកវនសណ្ណោ ។

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលបុគ្គវគ្គោ

មារា សម្មន្តិ តេ ជាតិសម្ពុទ្ធកាយា សកាហិ ភតិ-
 ដិហិ សន្តិ សំវាសិ កប្បន្តិតំ ។ អនុខោ អម្ពដ្ឋ
 រាជា ឧត្តាកោ ឧទានំ ឧទានេសិ សក្យា វត ភោ
 កុមារា បរមសក្យា វត ភោ កុមារាតិ ។ តទន្ត
 ខោ បទ អម្ពដ្ឋ សក្យា បញ្ញាយន្តិ ។ សោ ច
 សក្យានំ^(១) បុព្វបុរិសោ ។ រញ្ញោ ខោ បទ អម្ពដ្ឋ
 ឧត្តាកស្ស ទិសា ធាម ធាសំ អហោសិ សា កណ្ហិ
 ធាម ជនេសិ ។ ជាតោ កណ្ហោ បព្វហាសិ ជេវថ
 មំ អម្ព ធម្មាបេថ មំ អម្ព ឥមស្សា មំ អម្ព អសុច្ឆស្សា
 បរិមាចេថ អត្តាយ តេ^(២) កវិស្សាមិតិ ។ យថា ខោ
 បទ អម្ពដ្ឋ ឯតាហិ មនុស្សា បិសាចេ បិសាចាតិ
 សញ្ញានន្តិ ឯវមេវ ខោ អម្ពដ្ឋ តេន ខោ បទ សម-
 យេន មនុស្សា បិសាចេ កណ្ហាតិ សញ្ញានន្តិ ។
 តេ ឯវមាហំសុ អយំ ជាតោ បព្វហាសិ កណ្ហោ
 ជាតោ បិសាចោ ជាតោតិ ។ តទន្ត ខោ
 បទ អម្ពដ្ឋ កណ្ហាយនា បញ្ញាយន្តិ ។ សោ ច

១ ម. នេសំ ។ ២ ពិភិចិ បាហេ ។

សុត្តន្តបិដក ទយនិកាយ សីលបទ្កនិទ្ទេ

ដងព្រៃនោះ ព្រះរាជកុមារទាំងនោះ សម្រេចការនៅរួមជាមួយនឹងពួក
 ព្រះភតិទីរបស់ខ្លួន ដោយការខ្វាចក្រែងក្លាយខូចជាតិ ។ ម្នាលអម្ពដ
 គ្រានោះ ព្រះបាទទុក្កាករាជ ក៏បន្លឺនូវព្រះទានដល់ថា អើហ្ន៎⁺ កុមារទាំង
 ឡាយពេញជាអង្គអាច អើហ្ន៎⁺ កុមារទាំងឡាយពេញជាមោះមុតមែន ។
 ម្នាលអម្ពដ ចាប់ដើមអំពីកាលនោះមក ពួកសក្យវង្សក៏កើតប្រាកដឡើង ។
 ព្រះបាទទុក្កាករាជនោះហើយ ជាបុព្វបុរសរបស់ពួកសក្យៈ ។ ម្នាលអម្ពដ
 ព្រះបាទទុក្កាករាជ មានពាសីម្នាក់ឈ្មោះនាងទិសា នាងនោះបានបង្កើតកូន
 ប្រុសម្នាក់ឈ្មោះកណ្ណៈ ។ លុះកណ្ណកុមារប្រសូតមក ក៏ស្រែកយំថា មែ
 ចូរលាងខ្ញុំ មែ ចូរផតទឹកខ្ញុំ មែ ចូរនាំខ្ញុំអំពីទីស្នាក់គ្រាកនេះចេញ
 ខ្លួនខ្ញុំមុខជានឹងមានប្រយោជន៍ដល់មែ ។ ម្នាលអម្ពដ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ
 មនុស្សទាំងឡាយស្គាល់ពួកបិសាចថា ជាបិសាច យ៉ាងណា ម្នាលអម្ពដ
 ក្នុងសម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ ក៏ស្គាល់នូវពួកបិសាចថាដូចជា
 កណ្ណកុមារ យ៉ាងនោះដែរ ។ មនុស្សទាំងនោះនាំគ្នាពោលពាក្យយ៉ាង
 នេះថា កុមារនេះកើតមកហើយស្រែកយំថា កុមារខ្មៅកើតហើយ បិសាច
 កើតហើយ ។ ម្នាលអម្ពដ ចាប់ដើមអំពីកាលនោះមក មានពួកជនជា
 កណ្ណាយនគោត្រ ក៏កើតប្រាកដឡើង ។ កណ្ណកុមារនោះឯងហើយ

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការ

កណ្តាលនៃ បុព្វបុរស ។ ឥត ទេ តែ អង្គជំនុំជម្រះ
ហោរណំ មាតាបិតាកំ យាមកោត្តំ អនុស្សរតោ អយ្យ-
បុត្តា សក្យា កវន្តំ ទាសីបុត្តោ ត្រមសិ សក្យានន្តំ ។

[១៥០] ឃុំត្រៃ តេ មាណវកា កកវន្តំ ឯតទលេច្ចំ
មា កវំ តោតមោ អង្គជំនុំ មាណវំ អតីតាធិបតី ទាសីបុត្ត-
វាទេន ទិម្មាទេសិ សុជាតោ ច កោ តោតម អង្គដួង
មាណវេ កុលបុត្តោ ច អង្គដួង មាណវេ ពហុស្សតោ
ច អង្គដួង មាណវេ កល្យាណវក្ករណោ ច អង្គដួង
មាណវេ បណ្ឌិតោ ច អង្គដួង មាណវេ បហោតិ ច
អង្គដួង មាណវេ កោតា តោតមេន សន្តិ អស្មី វចនេ
បតីមន្តតន្តំ ។ អថទោ កកវំ តេ មាណវកេ ឯតទ-
លេច សច ទោ តុម្ហាកំ មាណវកានំ^(៤) ឃុំ ហោតិ
ទុដ្ឋតោ ច អង្គដួង មាណវេ អកុលបុត្តោ ច អង្គដួង
មាណវេ អប្បស្សតោ ច អង្គដួង មាណវេ អកល្យា-
ណវក្ករណោ ច អង្គដួង មាណវេ ទុប្បញ្ញោ ច
អង្គដួង មាណវេ ន ច បហោតិ អង្គដួង មាណវេ

• ១. មាណវ ។

អម្ពុដ្ឋិស្សត្រ ការញាំញីដោយពាក្យចិត្តទាស់

ជាបុព្វបុរសរបស់ពួកកណ្តាយនគោត្រ ។ ម្នាលអម្ពុដ្ឋ កាលបើអ្នកនឹក
ទៅរកនាមនឹងគោត្រ ជាប់របស់មាតាបិតាអំពីដើម (នឹងដឹងថា) មានព្រះ
អង្គម្ចាស់ជាពួកសក្យៈ ឯខ្លួនអ្នកជាកូននៃទាស់ របស់ពួកសក្យៈ (នោះ)
ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

(១៥០) កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់មានពុទ្ធតម្រាស់យ៉ាង
នេះហើយ ពួកមាណពទាំងនោះ ក៏ពាលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគ
ថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កុំញាំញីខ្លាំងពេកនូវអម្ពុដ្ឋមាណព ដោយពាក្យ
ថាកូនទាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អម្ពុដ្ឋមាណពជាអ្នកមានកំណើត
ល្អផង អម្ពុដ្ឋមាណពជាកូននៃអ្នកមានត្រកូលផង អម្ពុដ្ឋមាណពជាអ្នកចេះ
ដឹងច្រើនផង អម្ពុដ្ឋមាណពជាអ្នកមានវេទនាដ៏ក្រៃលែង អម្ពុដ្ឋមាណពជា
បណ្ឌិតផង អម្ពុដ្ឋមាណពជាអ្នកសមនឹងប្រឹក្សាឆ្លើយឆ្លងគ្នា ក្នុងពាក្យនោះ
ជាមួយនឹងព្រះគោតមដ៏ចម្រើនផង ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ បាន
គ្រាស់ពាក្យនេះនឹងពួកមាណពទាំងនោះថា ប្រសិនបើអ្នកទាំងឡាយ ជា
មាណព មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អម្ពុដ្ឋមាណពមានកំណើតមិនល្អ
ផង អម្ពុដ្ឋមាណពមិនមែនជាកូននៃអ្នកមានត្រកូលផង អម្ពុដ្ឋមាណពចេះ
ដឹងតិចផង អម្ពុដ្ឋមាណពមានវេទនាមិនដ៏ក្រៃលែង អម្ពុដ្ឋមាណពជាមនុស្ស
ឥតបញ្ញាផង អម្ពុដ្ឋមាណពមិនសមនឹងប្រឹក្សាឆ្លើយឆ្លងគ្នាក្នុងពាក្យនេះ

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវិញ្ញា

សមណោ នោតមេន សុទ្ធិ អស្មី វចនេ បតិមន្តេត្ថន្តិ
តិដ្ឋតុ អម្ពដ្ឋា មាណវេ តុម្ព មយា សុទ្ធិ មន្តវេ
អស្មី វចនេ សចេ បន តម្ពាតំ មាណវកានំ ឯវំ ហោតិ
សុជាតោ ច អម្ពដ្ឋា មាណវេ កុលបុត្តោ ច អម្ពដ្ឋា
មាណវេ ពហុស្សុតោ ច អម្ពដ្ឋា មាណវេ កល្យា-
ណាវក្ករណោ ច អម្ពដ្ឋា មាណវេ បណ្ឌិតោ ច
អម្ពដ្ឋា មាណវេ បហោតិ ច អម្ពដ្ឋា មាណវេ
សមណោ នោតមេន សុទ្ធិ អស្មី វចនេ បតិមន្តេត្ថន្តិ
តិដ្ឋតុ តុម្ព អម្ពដ្ឋា មាណវេ មយា សុទ្ធិ អស្មី វចនេ
បតិមន្តេត្ថន្តិ ។ សុជាតោ ច កោ កោតម អម្ពដ្ឋា
មាណវេ កុលបុត្តោ ច អម្ពដ្ឋា មាណវេ ពហុ-
ស្សុតោ ច អម្ពដ្ឋា មាណវេ កល្យាណាវក្ករណោ
ច អម្ពដ្ឋា មាណវេ បណ្ឌិតោ ច អម្ពដ្ឋា មាណវេ
បហោតិ ច អម្ពដ្ឋា មាណវេ កោតា កោតមេន សុទ្ធិ
អស្មី វចនេ បតិមន្តេត្ថន្តិ តុណ្ហំ មយំ កវិស្សាម អម្ពដ្ឋា
មាណវេ កោតា កោតមេន សុទ្ធិ អស្មី វចនេ
បតិមន្តេត្ថន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក វិយទិកាយ សីលទូន្មាន

ជាមួយនឹងព្រះសមណគោតមបានផង ដូច្នោះ ចូរឱ្យអម្ពដមាណាពាលយប់
 ចុះ ចូរអ្នកទាំងឡាយប្រឹក្សាក្នុងពាក្យនោះជាមួយនឹងតថាគតវិញ តែបើ
 អ្នកទាំងឡាយ ជាមាណា មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អម្ពដមាណា
 មានកំណើតល្អផង អម្ពដមាណាជាកូននៃអ្នកមានត្រកូលផង អម្ពដមា-
 ណាជាអ្នកចេះដឹងច្រើនផង អម្ពដមាណាមានវាចាពិរោះផង អម្ពដមា-
 ណាជាបណ្ឌិតផង អម្ពដមាណាសមនឹងប្រឹក្សាឆ្លើយឆ្លងគ្នា ក្នុងពាក្យ
 នោះ ជាមួយនឹងព្រះសមណគោតមបានផង ដូច្នោះ ចូរអ្នកទាំងឡាយ
 យប់ចុះ ចូរឱ្យអម្ពដមាណាប្រឹក្សាឆ្លើយឆ្លងគ្នា ក្នុងពាក្យនោះជាមួយ
 នឹងតថាគត ។ ពួកមាណាពាលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 អម្ពដមាណាជាអ្នកមានកំណើតល្អផង អម្ពដមាណាជាកូននៃអ្នកមាន
 ត្រកូលផង អម្ពដមាណាជាអ្នកចេះដឹងច្រើនផង អម្ពដមាណាជាអ្នក
 មានវាចាពិរោះផង អម្ពដមាណាជាបណ្ឌិតផង អម្ពដមាណាសមនឹង
 ប្រឹក្សាឆ្លើយឆ្លងគ្នា ក្នុងពាក្យនោះជាមួយនឹងព្រះគោតមដ៏ចម្រើនបានផង
 យើងទាំងឡាយ នឹងនៅស្ងៀម ឱ្យតែអម្ពដមាណាប្រឹក្សាឆ្លើយឆ្លងគ្នា
 ក្នុងពាក្យនោះជាមួយនឹងព្រះគោតមដ៏ចម្រើនចុះ ។

អម្ពជ្ឈសុត្តេ អម្ពជ្ឈិមាណវវិសោកោ

[១៥១] អថខោ ភកវា អម្ពជ្ឈំ មាណវំ ឯតទកេច
អយំ ខោ បទ តេ អម្ពជ្ឈំ សហទម្មិកោ បញ្ចោ
អាគច្ឆតិ អកាមាបិ ព្យាកាតព្វោ សចេ ភំ ន
ព្យាករិស្សសិ អញោន វា អញំ បតិចរិស្សសិ តុណ្ហំ វា
អរិស្សសិ បក្កមិស្សសិ វា ឯត្រេវ តេ សត្តជា មុន្ទា
ដល់ស្សតំ ភំ ភី មញសិ អម្ពជ្ឈំ កំភិ តេ សុភំ
ព្រាហ្មណំ វុឌ្ឍំ មហលូកាមំ អាចរិយទាចរិយាមំ
ភាសមាទាមំ កុតោបក្ខតិកា កណ្ណាយនា កោ ច
កណ្ណាយនាមំ បុព្វបុរិសោតិ ។ ឯវំ វុត្តេ អម្ពជ្ឈោ
មាណវេ តុណ្ហំ អហោសិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ភកវា
អម្ពជ្ឈំ មាណវំ ឯតទកេច ភំ ភី មញសិ អម្ពជ្ឈំ កំភិ
តេ សុភំ ព្រាហ្មណំ វុឌ្ឍំ មហលូកាមំ អាចរិយ-
ទាចរិយាមំ ភាសមាទាមំ កុតោបក្ខតិកា កណ្ណាយ-
នា កោ ច កណ្ណាយនាមំ បុព្វបុរិសោតិ ។ ទុតិយម្បិ
ខោ អម្ពជ្ឈោ មាណវេ តុណ្ហំ អហោសិ ។ អថខោ

អម្ពដ្ឋសូត្រ ពោលអំពីវង្សរបស់អម្ពដ្ឋមាណព

(១៥១) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ពាក្យនេះ

នឹងអម្ពដ្ឋមាណពថា ម្ចាស់អម្ពដ្ឋ ប្រសូប្រកបដោយហេតុនេះឯង មក
 ដល់អ្នកហើយ ទោះបីអ្នកមិនប្រាថ្នានឹងឆ្លើយ ក៏ត្រូវតែឆ្លើយ បើអ្នក
 នឹងមិនឆ្លើយក្តី នឹងនិយាយវាសវាងទៅរកហេតុដទៃ ដោយរឿងដទៃក្តី
 អ្នកនឹងនៅស្ងៀមក្តី នឹងដើរចេញទៅក្តី ក្បាលអ្នកនឹងបែកជា ៧ ភាគ
 ក្នុងទីនេះមិនខាន ម្ចាស់អម្ពដ្ឋ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច អ្នកធ្លាប់
 បានឮឬទេ ពាក្យរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ ចាស់ៗ មានអាយុច្រើនជាអាចារ្យ
 គួចនឹងអាចារ្យធំ និយាយថា ពួកកណ្តាយនគោត្រ កើតអំពីណា អ្នក
 ណា ជាបុព្វបុរសរបស់ពួកកណ្តាយនគោត្រ ។ កាលបើព្រះសាស្ត្រាទ្រង់
 ត្រាស់សួរយ៉ាងនេះហើយ អម្ពដ្ឋមាណពក៏នៅស្ងៀម ។ ព្រះមានព្រះ
 ភាគបានត្រាស់ពាក្យនេះនឹងអម្ពដ្ឋមាណព អស់វារៈពីរដងទៀតថា ម្ចាស់
 អម្ពដ្ឋ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច អ្នកធ្លាប់បានឮឬទេ ពាក្យរបស់ពួក
 ព្រាហ្មណ៍ ចាស់ៗ មានអាយុច្រើនជាអាចារ្យគួចនឹងអាចារ្យធំនិយាយថា
 ពួកកណ្តាយនគោត្រ កើតមកពីណា អ្នកណា ជាបុព្វបុរស របស់ពួក
 កណ្តាយនគោត្រ ។ អម្ពដ្ឋមាណពក៏នៅស្ងៀមអស់វារៈពីរដង ។ គ្រានោះ

សុត្តន្តបិដក វិជយនិកាយស្ស សីលទូត្តវគ្គោ

កកវា អម្ពដ្ឋំ មាលាវំ ឯតទ្ធកេច ព្យាករោហិតានិ^(១)
អម្ពដ្ឋំ ននានិ តេ តុណ្ណិកាវស្ស កាលោ យោ ខោ
អម្ពដ្ឋំ តថាកតេន យាវតតិយកំ សហជម្មិកំ បញ្ញំ
បុដ្ឋោ ន ព្យាករោតិ ឯត្តោវស្ស សត្តនា មុទា
ដលិស្សតិ ។

(១៥២) តេន ខោ បន សមយេន វជិរោណិ^(២)

យក្ខោ មហន្តំ អយោក្ខដំ អាទាយ អាទិន្តំ សម្មដ្ឋ-
លិនំ សំជោតិក្ខតំ អម្ពដ្ឋស្ស មាលាវស្ស ឧបវវេហាសិ
វិតោ ហោតិ សទាយំ អម្ពដ្ឋោ មាលារោ កកវតា
យាវតតិយកំ សហជម្មិកំ បញ្ញំ បុដ្ឋោ ន ព្យាក-
រិស្សតិ ឯត្តោវស្ស សត្តនា មុទិ ជាលេស្សមិតិ ។ តិ
ខោ បន វជិរោណិ យត្ថំ កកវា ចេវ បស្សតិ
អម្ពដ្ឋោ ច មាលារោ ។ អថខោ អម្ពដ្ឋោ មាលារោ
កិតោ សិវិតោ លោមហដ្ឋជានោ កកវន្តិយេវ តាលំ
កវេសិ^(៣) កកវន្តិយេវ លេណំ កវេសិ កកវន្តិយេវ
សវណំ កវេសិ ឧបនិសំទិត្វា កកវន្តិ ឯតទ្ធកេច កិមេតំ

១ ឧ. វិរាហោ វិហារំ ។ ២ ឧ. ម. វិជិរោណិ - ។ ៣ ឧ. ម. គវេសិ ។

សុត្តន្តបិដក ទីយនិកាយ សីលកូន្យ

ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ពាក្យនេះនឹងអម្ពដ្ឋមាណាពថា ម្ចាស់អម្ពដ្ឋ
អ្នកចូរឆ្លើយឥឡូវនេះមក ឥឡូវនេះមិនមែនជាកាលត្រូវអ្នកនៅស្ងៀមទេ
ម្ចាស់អម្ពដ្ឋ បុគ្គលណាដែលគថាគតសួរប្រស្នា ប្រកបដោយហេតុ
អស់វារៈ ៣ ដងហើយ មិនឆ្លើយ ក្បាលរបស់បុគ្គលនោះនឹងបែកជា ៧
ភាគ ក្នុងទីនេះ មិនខាន ។

(១៥២) សម័យនោះឯង មានយក្ស^(១)ឈ្មោះវជិរុបាណិ (យក្ស
មានកែវវជិរក្នុងដៃ) កាន់ដំបងដែកយ៉ាងធំ ដែលភ្លើងកំពុងឆេះច្រាល
រន្ធគោលសន្ទោសនៅ មកឈរឯអាគារស ពីខាងលើអម្ពដ្ឋមាណា ដោយ
គិតថា បើអម្ពដ្ឋមាណានេះ ព្រះមានព្រះភាគសួរប្រស្នាប្រកបដោយហេតុ
អស់វារៈ ៣ ដងហើយ នឹងមិនឆ្លើយទេ អញនឹងសំពង់ក្បាលមាណានេះ
ឲ្យបែកជា ៧ ភាគ ក្នុងទីនេះឯង ។ ព្រះមានព្រះភាគនឹងអម្ពដ្ឋមាណា ក៏
ឃើញនូវយក្សឈ្មោះវជិរុបាណិនោះដែរ ។ គ្រានោះ អម្ពដ្ឋមាណាភ័យ
គក់ស្លុត ព្រីរោមខ្វកឡើង ក៏សួរទៅរកព្រះមានព្រះភាគ យកជាទីពឹង
ពំនាក់ សួរទៅរកព្រះមានព្រះភាគ យកជាទីជ្រកកោន សួរទៅរកព្រះមាន
ព្រះភាគយកជាសរណៈ ហើយចូលទៅអង្គុយជិត ទើបក្រាបបង្គំទូល

១ អង្គុកថា ថា យក្សក្នុងទីនេះ គឺព្រះនិព្វានិកជី ។

អម្ពជ្ជសុត្តេ អម្ពជ្ជមាលាវស្សកថា

ភវំ តោតមោ អាហ បុន តោតមោ ព្រូត្តតំ^(១) ។
 តំ កី មញ្ញសិ អម្ពជ្ជ កំន្នំ តេ សុតំ ព្រាហ្មណាជំ
 វុឌ្ឍនំ មហល្លកាជំ អាចរិយនាចរិយាជំ កាសមាណាជំ
 កុតោបក្ខតំកា កណ្ណាយនា កោ ច កណ្ណាយនាជំ
 បុព្វបុរិសោតិ ។ ឯវមេវ ភោ^(២) តោតម សុតំ យ-
 ទេវ^(៣) ភវំ តោតមោ អាហ តតោបក្ខតំកា កណ្ណា-
 យនា សោ ច កណ្ណាយនាជំ បុព្វបុរិសោតិ ។

(១៥៣) ឯវំ វុត្តេ តេ^(៤) មាលាវកា ឧទ្ធាជីថោ
 ឧទ្ធាសទ្ធា មហាសទ្ធា អហេស្មំ ធុដ្ឋាតោ កិរ
 ភោ អម្ពជ្ជោ មាលាវេ អកុលបុត្តោ កិរ ភោ
 អម្ពជ្ជោ មាលាវេ ទាសីបុត្តោ កិរ ភោ អម្ពជ្ជោ
 មាលាវេ សក្យាជំ អយ្យបុត្តោ កិរ ភោ អម្ពជ្ជ-
 ស្ស មាលាវស្ស សក្យា ភវំន្នំ ធម្មវរិយេវ^(៥) កិរ
 មយំ សមណំ តោតមី អបសាទេតត្ថំ អមត្តាម្មាតិ ។

១ ខ. ព្រូមេត្តតំ ។ ម. ព្រិវត្តិ ។ ២ ខ. ម. ឯវមេវ មេ ភោ ។ ៣ ខ. ម.
 យថេវ ។ ៤ ខ. តេសទ្ធា ន វស្សតិ ។ ៥ ខ ម. ធម្មវិវិញ្ញាវ ។

អង្គជំនុំជម្រះ ពេលដំបូងអង្គមណាព

ពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន គ្រាសំហើយនូវពាក្យ
 + នេះដូចម្តេច សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន គ្រាសំម្ពង់ទៀត ។ ព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់គ្រាសំសួរថា ម្នាលអម្ពដ្ឋ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច អ្នកធ្លាប់
 បានឮឬទេ ពាក្យរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ ចាស់ៗ មានអាយុច្រើនជាអាចារ្យ
 ភូមិន្ទនឹងអាចារ្យធំ និយាយថា ពួកកណ្តាយនគោត្រ កើតមកពីណា អ្នក
 ណា ជាបុព្វបុរសរបស់ពួកកណ្តាយនគោត្រ ។ អម្ពដ្ឋមណាពក្រាបបង្គំ
 ទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ពាក្យដែលខ្ញុំធ្លាប់បានឮមក ដូច
 ព្រះគោតមដ៏ចំរើន បានគ្រាសំហើយថា កណ្តាយនគោត្រទាំងឡាយ
 កើតមកអំពីត្រកូលនោះ កណ្តាកុមារនោះហើយ ដែលជាបុព្វបុរស
 របស់ពួកកណ្តាយនគោត្រ ដូច្នោះដែរ ។

[១៥៣] កាលបើអម្ពដ្ឋមណាពពោលយ៉ាងនេះហើយ មណាព
 ទាំងនោះ ក៏បន្ទីសំឡេងគឺកកងរំពងថា ម្នាលគ្នាយើង អម្ពដ្ឋមណាពជា
 មនុស្សមានជាតិទន់ទាបទេតើ ម្នាលគ្នាយើង អម្ពដ្ឋមណាពមិនមែនជាកូន
 នៃអ្នកមានត្រកូលទេតើ ម្នាលគ្នាយើង អម្ពដ្ឋមណាព ជាកូននៃទាសី
 របស់ពួកសក្យទេតើ ម្នាលគ្នាយើង ពួកសក្យជាម្ចាស់នៃអម្ពដ្ឋមណាព
 ទេតើ ព្រះសមណគោតមជាអ្នកពោលត្រឹមត្រូវពិត យើងទាំងឡាយបែរ
 ជាស្មានថាព្រះសមណគោតម ជាបុគ្គលដែលយើងគប្បីរុករានទៅវិញ ។

សុត្តនិកាយ វិយាគិយស្ស សីលប្បវត្តន្តោ

អថទោ កវកតោ ឯតទហោសិ អតំតាឡិញ្ញំ ទោ សមេ
 មាលាវកា អម្ពដ្ឋំ មាលាវំ ទាសីបុត្តវំទេន ទិម្ហាទេនិ
 យទ្ធាហំ បរិមោចេយ្យន្តិ ។ អថទោ កកវំ តេ
 មាលាវកេ ឯតទរោច មា ទោ តុម្ពេ មាលាវកា
 អម្ពដ្ឋំ មាលាវកំ អតំតាឡិញ្ញំ ទាសីបុត្តវំទេន ទិម្ហាទេន
 ឧទ្យារោ ច^(១) សោ កណ្ណោ សសី អហោសិ សោ
 ទត្តិណំ ជនបទំ កន្ធា ព្រហ្មមន្តេ អជិយិត្វា រាជាទិ
 ឧក្កាភិ ឧបសង្កមិត្វា មន្ទ្របី ជីវំ យាចិ ។ តស្ស
 រាជា ឧក្កាកោ លេវេ មយិ ទាសីបុត្តោ សមាលោ
 មន្ទ្របី ជីវំ យាចតីតំ កុបិតោ អនត្តមលោ ឡាប្បំ
 សទ្ធិយិ ។ សោ និ ឡាប្បំ លេវ អសត្តិ មុញ្ជិតិ
 លោ បតិសំហវិតិ ។

[១៥៤] អថទោ មាលាវកា អម្ពដ្ឋា ទាវសដ្ឋា
 កណ្ណំ សសី ឧបសង្កមិត្វា ឯតទរោចំ សោត្តិ
 កទន្តេ ហោតុ រណោ លោត្តិ កទន្តេ ហោតុ

១១. ម ចសទោ ន វិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ទី១៧ វិយាសិកាយ សីលក្ខន្ធវិគ្គ

គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រិះរិះដូច្នោះថា មាណពតាំងនេះមើល
 ងាយខ្លាំងណាស់ នូវអម្ពដមាណព ដោយពាក្យពោលថាជាកូននៃទាសីបើ
 ដូច្នោះ គួរតែគប្បីគិតដ្ឋយដោះស្រាយចេញ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះ
 ភាគបានគ្រាស់ពាក្យនេះ នឹងពួកមាណពតាំងនោះថា ម្ចាស់មាណពតាំង
 ឡាយ អ្នកតាំងឡាយកុំមើលងាយខ្លាំងពេកនូវអម្ពដមាណព ដោយពាក្យ
 ពោលថាជាកូននៃទាសីឡើយ (កាលពីដើម) គាត់ជាកណ្តុស្តសីជាអ្នកថ្កើង
 ថ្នាន គាត់ទៅកាន់ទ្វិណ្ឌជនបទ (នៅជាខាងស្តាំនៃទន្លេគង្គា) បានរៀន
 នូវព្រហ្មមន្តតាំងឡាយ ហើយចូលទៅកាលព្រះបាទទុក្ខាករាជ ហើយ
 ទូលសូមព្រះរាជធិតាទ្រង់ព្រះនាមមទ្ធរូបី ។ ព្រះបាទទុក្ខាករាជ ក៏ទ្រង់
 ក្រោធពិរោធអាក់អន់ព្រះហឫទ័យនឹងឥសីនោះថា មនុស្សប្រព្រឹត្ត ជាកូននៃ
 ទាសី មិនគួរនឹងហ៊ានមកសូមនាងមទ្ធរូបី ជាធិតារបស់អញសោះ ទើប
 ទ្រង់ផ្តងសរឡើង ។ ព្រះបាទទុក្ខាករាជនោះ មិនអាចនឹងរំលែង មិនអាចនឹង
 ដាក់ចុះ នូវសរនោះចេញបាន (ដោយ អានុភាពនៃមន្តរបស់ឥសីនោះ) ។

(១៥៤) គ្រានោះ ពួកមាណពជាអាមាត្យ រាជបរិស័ទ្ធចូលទៅ
 រកកណ្តុស្តសី ហើយបានពោលពាក្យនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូម
 ស្នូស្តីមានដល់ព្រះរាជា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមស្នូស្តីមានដល់ព្រះ

អង្គជំនុំជម្រះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

រត្នាវត្ថុ ។ សោត្តុ កវិស្សតិ រត្នា អបិច រាជា យទិ
 អនា ខុប្បំ មុត្តាស្សតិ យាវតា រត្នា វិជិតំ ឯ-
 ត្តាវតា បឋវី ឧទិយិស្សតិ^(១) ។ សោត្តុ កនន្ត
 ហោតុ រត្នា សោត្តុ ជនបទស្សតិ ។ សោត្តុ ក-
 វិស្សតិ រត្នា សោត្តុ ជនបទស្ស អបិច រាជា
 យទិ ឧទិ ខុប្បំ មុត្តាស្សតិ យាវតា រត្នា វិជិតំ
 ឯត្តាវតា សត្ត វស្សាទិ ទេវេ ន វស្សិស្សតិ^(២) ។
 សោត្តុ កនន្ត ហោតុ រត្នា សោត្តុ ជនបទស្ស
 ទេវេ បវស្សតិ^(២) ។ សោត្តុ កវិស្សតិ រត្នា
 សោត្តុ ជនបទស្ស ទេវេ បវស្សិស្សតិ^(៣) អបិច រាជា
 ជេដ្ឋកុមារេ ខុប្បំ បតិដ្ឋាបេតុ សោត្តុកុមារេ បល្លោ-
 មោ កវិស្សតិ^(៤) ។ អថខោ មាណវកា រាជា ឧក្កា-
 កោ ជេដ្ឋកុមារេ ខុប្បំ បតិដ្ឋាបេសិ សោត្តុកុមារេ
 បល្លោមោ កវិស្សតិ^(៤) ។ អថខោ មាណវកា^(៥)

១ ឧទ្រិយស្សតិ កន្តិ បោតុកេ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ម. ទេវេ ច វស្សតិ ។
 ៣ ឧ. ម. ទេវេ ច វសិស្សតិ ។ ៤ ឧ. ម. អថខោ មាណវកា អមត្តា ឧក្កាស្ស
 អាត្រេបេសុ ។ ឧក្កា ជេដ្ឋកុមារេ ខុប្បំ បតិដ្ឋាបេតុ សោត្តុកុមារេ បល្លោមោ
 កវិស្សតិ ។ ៥ ឧ. ម. មាណវកា ទិ ទិស្សតិ ។

អង្គជំនុំជម្រះ ពេលអំពីវិទ្យុរបស់អង្គជំនុំជម្រះ

រាជ ៗ កណ្តតស័តបថា សួស្តីគង់នឹងមានដល់ព្រះរាជា ប៉ុន្តែបើព្រះ
 រាជានឹងថ្ងៃសរទៅខាងក្រោម ផែនដីក៏នឹងស្រុតរហូតទាំងព្រះរាជាណា-
 ខេត្ត ៗ ពួករាជអាមាត្យពោលថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមសួស្តីមាន
 ដល់ព្រះរាជា សូមសួស្តីមានដល់ជនបទ ៗ កណ្តតស័តបវិញថា សួស្តី
 គង់នឹងមានដល់ព្រះរាជា សួស្តីគង់នឹងមានដល់ជនបទ ប៉ុន្តែបើព្រះរាជា
 នឹងថ្ងៃសរទៅខាងលើ ភ្ញៀវនឹងមិនធ្លាក់អស់ ៧ ឆ្នាំ ពេញទាំងព្រះរាជា-
 ណាខេត្ត ៗ ពួករាជអាមាត្យពោលអង្វរថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូម
 សួស្តីមានដល់ព្រះរាជា សូមសួស្តីមានដល់ជនបទ សូមឱ្យភ្ញៀវបង្អួច
 មក ៗ កណ្តតស័តបវិញថា សួស្តីគង់នឹងមានដល់ព្រះរាជា សួស្តីគង់
 នឹងមានដល់ជនបទ ភ្ញៀវគង់នឹងបង្អួចមក ប៉ុន្តែបើព្រះរាជាទ្រង់ប្រគល់
 សរទុកលើព្រះរាជកុមារច្បង ព្រះរាជកុមារនឹងជាអ្នកមានសួស្តី នឹង
 មានរោមសម្បូរបចុះ គឺមិនភិតភ័យ ៗ លំដាប់នោះ ពួកមាណាពនឹង

សុត្តន្តបិដកេ ទីបរិយាយស្ស សីលក្ខន្ធា

ភជា ឧត្តាកោ ជេដ្ឋកុមារេ ខុរហ្មំ បតិដ្ឋាបេសិ ។
 សោត្តកុមារេ បល្លោមោ សម្ពរិ ។ (១) តស្ស ភជា
 ឧត្តាកោ ភីតោ ព្រហ្មណ្ណោ តដ្ឋិតោ មន្ទ្រប្បិ(២)
 ជីតំ អនាសំ ។ មា ខោ តុម្ហ មាណាវកា អម្ពដ្ឋិ
 មាណាវំ អតីតាធិន្ធិ ធាសីបុត្តវាទេន ទិម្ហាទេថ ឧឡារោ
 សោ កណ្ណោ វសិ អហោសិវិ ។

(១៥៥) អថខោ ភកវា អម្ពដ្ឋិ មាណាវំ អាមន្តេសិ
 តំ កី មពាសិ អម្ពដ្ឋ វធ ខត្តិយកុមារេ ព្រាហ្មណ-
 កញ្ញាយ សន្និ សំវាសិ កប្បយ្យ តេសំ សំវាស-
 មន្ទ្រាយ បុត្តោ ជាយេថ យោ សោ ខត្តិយកុមារេន
 ព្រាហ្មណកញ្ញាយ បុត្តោ ឧប្បន្នោ អប័នុ សោ
 លកេថ ព្រាហ្មណេសុ អាសនំ វា ឧទកិ វាតិ ។
 លកេថ ភោ តោតម ។ អប័នុ ទិ ព្រាហ្មណា ភោ-
 ជេយ្យំ សន្នេ វា ថាលីតាកេ វា យញ្ញោ វា ចាហុនេ
 វាតិ ។ ភោជេយ្យំ ភោ តោតម ។ អប័នុ ទិ ព្រាហ្ម-
 ណា មន្តេ វាជេយ្យំ វា លោ វាតិ ។ វាជេយ្យំ ភោ

១ ឧ. ម. ឧត្តន្តរេ អថខោតិ ទិស្សតិ ។ ២ ខ. វុត្តប្បិ ។

សុត្តន្តបិដក ទីយនិកាយ សីលបុគ្គលិក

ព្រះបាទទុក្ខាករាជ ទ្រង់ប្រគល់សរទៅលើព្រះរាជកុមារច្បង ។ ព្រះ
 រាជកុមារ ដែលមានស្នូស្នី ក៏មានរោមសម្ងាត់ចុះ ។ ព្រះបាទទុក្ខាករាជ
 ត្រូវព្រហ្មទណ្ឌគម្រាម ក៏ខ្ទេចខ្ទាច ទើបទ្រង់ព្រះរាជទានព្រះរាជធីតាទ្រង់
 ព្រះនាមមន្តបី ដល់កណ្តុសីនោះ ។ ម្នាលពួកមាណាព អ្នកទាំង
 ឡាយ កុំមើលងាយអម្ពដមាណាព ដោយវេទៈ ថាជាកូននៃទាសី ខ្លាំង
 ពេកឡើយ កណ្តុសីនោះ ជាមនុស្សច្រើនថ្កានដែរ ។

(១៥៥) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងអម្ពដ-
 មាណាពថា ម្នាលអម្ពដ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច ខតិយកុមារ
 ក្នុងលោកនេះ នៅរួមសំវាស ជាមួយនឹងព្រាហ្មណកញ្ញា ក៏កើតបុត្រ
 ឡើង ព្រោះអាស្រ័យការនៅរួម នៃជនទាំងពីរនោះ កូនណាដែលកើត
 អំពីខតិយកុមារនឹងព្រាហ្មណកញ្ញា កូននោះគួរបានអាសនៈបួនក្តី ក្នុង
 ពួកព្រាហ្មណ៍ ដែរឬទេ ។ អម្ពដមាណាព ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចំរើន កូននោះគួរបាន ។ ចុះពួកព្រាហ្មណ៍ គួរអញ្ជើញកូន
 នោះឲ្យបរិភោគ ក្នុងកាលដែលធ្វើកត្ត ទុទ្ទិសឲ្យមនុស្សស្លាប់ក្តី ក្នុងការ
 ជាមន្តិលក្តី ក្នុងពិធីបូជាក្តី ក្នុងការទទួលភ្ញៀវក្តី បានដែរឬ ។ បពិត្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ពួកព្រាហ្មណ៍ គួរអញ្ជើញកូននោះឲ្យបរិភោគបាន ។
 ចុះពួកព្រាហ្មណ៍គួរបង្រៀនមនុស្សកូននោះបាន ឬមិនបានទេ ។ បពិត្រព្រះ

អង្គជំនុំជម្រះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

តោតម ។ អប័នុស្ស ឥត្តិស្ស អាវដំ វា អស្ស
អប័នុស្ស វាតិ ។ អប័នុស្ស ហិស្ស កោ តោតម ។
អប័នុ ខត្តិយាភិសេកេន^(១) អភិសិញ្ញេយ្យន្តិ ។ លោ
ហិទំ^(២) កោ តោតម ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។
មាតិកោ ហិ កោ តោតម អប្បប្បញ្ញតិ ។

(១៥៦) តំ កិស្សញ្ញាសិ អម្ពដ ឥត ព្រាហ្មណក្ក-
មារោ ខត្តិយកញ្ញាយ សន្ធិ សំវាសិ កម្មេយ្យ
តេសិ សំវាសមន្ទាយ បុត្តោ ជាយេថ យោ សោ
ព្រាហ្មណក្កមារោ ខត្តិយកញ្ញាយ បុត្តោ ឧប្បញ្ញា
អប័នុ សោ លកេថ ព្រាហ្មណសុ អាសនំ វា ឧទ-
កំ វាតិ ។ លកេថ កោ តោតម ។ អប័នុ ទំ
ព្រាហ្មណ កោជេយ្យំ សន្ធិ វា ថាលិទាតោ វា
យញ្ញោ វា ទាហុនេ វាតិ ។ កោជេយ្យំ កោ តោតម ។
អប័នុ ទំ ព្រាហ្មណ មន្តេ វាជេយ្យំ វា លោ វាតិ ។

១ ឧ. ម. អប័នុ តំ ខត្តិយាខត្តិយាភិសេកេន ។ ២ ឧ. លោ ហេតុ ។

អង្គជំនុំជម្រះ ពេលអំពីវិស្សរបស់អង្គជំនុំជម្រះ

គោតមជ័ចំរើន គួរបង្រៀនមន្តកូននោះបាន ។ ចុះគួរហាមមិនឲ្យខត្តិយ-
 កុមារនោះបានពួកស្រី (ដែលជាព្រាហ្មណ៍កញ្ញា) ឬមិនគួរហាមទេ ។
 បពិត្រព្រះគោតមជ័ចំរើន មិនគួរហាមទេ ។ ចុះជនទាំងឡាយគួរអភិសេក
 កូននោះឲ្យជាក្សត្រិយ៍បានដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះគោតមជ័ចំរើន ហេតុ
 នេះមិនគួរទេ ។ ពាក្យដែលខ្ញុំពោលនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ បពិត្រ
 ព្រះគោតមជ័ចំរើន ព្រោះហេតុថា កូននោះមិនបានកើតមក អំពីមាតា
 (ជាខត្តិយកញ្ញា) ។

(១៥៦) ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អង្គជំនុំជម្រះ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះ
 ដូចម្តេច ព្រាហ្មណ៍កុមារក្នុងលោកនេះ នៅរួមសំរាប់សជាមួយនឹងខត្តិយ-
 កញ្ញា ក៏កើតបុត្រឡើង ព្រោះអាស្រ័យការនៅរួម នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ
 កូនណាដែលកើតអំពីព្រាហ្មណ៍កុមារនឹងខត្តិយកញ្ញា កូននោះ គួរបាន
 អាសនៈឬទឹក ក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍ដែរឬទេ ។ អង្គជំនុំជម្រះ ក្រាបបង្គំ
 ទូលថា បពិត្រព្រះគោតមជ័ចំរើន កូននោះគួរបាន ។ ចុះពួកព្រាហ្មណ៍គួរ
 អញ្ជើញកូននោះឲ្យបរិភោគ ក្នុងកាលធ្វើកត្តុទុសឲ្យមនុស្សស្លាប់ក្តី ក្នុង
 ការជាមន្តិលក្តី ក្នុងពិធីបូជាក្តី ក្នុងការទទួលភ្ញៀវក្តី បានដែរឬទេ ។
 បពិត្រព្រះគោតមជ័ចំរើន ពួកព្រាហ្មណ៍ គួរអញ្ជើញកូននោះឲ្យបរិភោគ
 បាន ។ ចុះពួកព្រាហ្មណ៍ គួរបង្រៀនមន្តកូននោះបាន ឬមិនបានទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាភិកាយស្ស សីលក្កន្តវគ្គោ

វាចេយ្យំ កោ តោតម ។ អប័នុស្សំ ឥត្តិសុ អាវដិ
 វា អស្ស អនាវដិ វាតិ ។ អនាវដិ ហិស្ស កោ
 តោតម ។ អប័នុ ធំ ខត្តិយាភិសេកេន អភិសិ-
 ញោយ្យុន្តំ ។ នោ ហិធំ កោ តោតម ។ តំ កិស្ស
 ហេតុ ។ បិតតោ ហិ កោ តោតម អនុប្បន្នោតិ ។

(១៥៧) ឥតិ ខោ អម្ពដ្ឋ ឥត្តិយា វា ឥត្តិ ករិត្តា
 បុរិសេន វា បុរិសំ ករិត្តា ខត្តិយា វ សេដ្ឋា ហិណ
 ព្រាហ្មណា ។ តំ កី មញ្ញាសិ អម្ពដ្ឋ ឥធ ព្រាហ្មណា
 ព្រាហ្មណំ កិស្មិត្តាទេវ^(១) បករណោ ខុម្មណ្ណំ ករិត្តា
 កស្សបុរិសេន វិជិត្តា វដ្ឋា វា នករា វា មញ្ញាជេយ្យំ អ-
 ប័នុ សោ លកេថ ព្រាហ្មណោសុ អាសធំ វា ឧទកិ
 វាតិ ។ នោ ហិធំ កោ តោតម ។ អប័នុ ធំ ព្រាហ្ម-
 ណា កោជេយ្យំ សន្នេ វា ថាលិទាភេ វា យពោ វា ទា-
 ហុនេ វាតិ ។ នោ ហិធំ កោ តោតម ។ អប័នុ

១ ឧ. កិស្មិត្តាទេវ ។

លុត្តន្តបិដក ទី១៧ វិទ្យាយ សីលប្បវត្ត

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន គួរបង្រៀនមន្តកូននោះបាន ។ ចុះគួរហាមមិន
ឲ្យព្រាហ្មណ៍កុហារនោះបានពួកស្រី (ដែលជាខត្តិយកញា) ឬមិនគួរហាម
ទេ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មិនគួរហាមទេ ។ ចុះជនទាំងឡាយ
គួរអភិសេកកូននោះឲ្យជាក្សត្រិយ៍បានដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
ហេតុនេះមិនគួរទេ ។ ភាក្សដែលខំពោលនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ បពិត្រ
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រោះកូននោះមិនបានកើតមកអំពីបិតាជាក្សត្រិយ៍ ។

(១៥៧) ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អម្ពដ្ឋ ប្រៀប
ផ្ទឹមស្រីនឹងស្រីក្តី ប្រៀបផ្ទឹមប្រុសនឹងប្រុសក្តី (ឃើញថា) ពួកក្សត្រិយ៍ជា
ត្រកូលប្រសើរជាង ពួកព្រាហ្មណ៍ជាត្រកូលទាបដូច្នោះឯង ។ ម្ចាស់
អម្ពដ្ឋ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច ពួកព្រាហ្មណ៍ក្នុងលោកនេះ គោរ
ក្បាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះទោសណាមួយ ហើយរោយផែនមួយក្តាប់ ជាក់
(លើក្បាល) រួចបណ្តេញចេញចាកវ័ជខត្តិ ចាកនគរក្តី ក៏ព្រាហ្មណ៍
នោះគួរបានអាសនៈឬទឹក ក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍ដែរឬទេ ។ អម្ពដ្ឋហណព
គ្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន នេះមិនគួរបានទេ ។ ចុះពួក
ព្រាហ្មណ៍ គួរអញ្ជើញព្រាហ្មណ៍ ឲ្យបរិភោគក្នុងកាលធ្វើភក្ត ទទួលដល់
មនុស្សស្លាប់ក្តី ក្នុងការជាម្សិលក្តី ក្នុងពិធីបូជាក្តី ក្នុងការទទួលភ្ញៀវក្តី
បានដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន នេះមិនគួរបានទេ ។ ចុះ

អង្គជំនុំជម្រះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

និ ព្រាហ្មណា មន្តេ វាចេយ្យំ វា លោ វាតិ ។ លោ ហិទិ
កោ តោតម ។ អបិទុស្ស ឥត្តិសុ អាវដំ វា អស្ស អនា-
វដំ វាតិ ។ អាវដំ ហិស្ស កោ តោតម ។

(១៥៨) តំ កី មញ្ញសិ អម្ពដ្ឋ ឥធ ខត្តិយា
ខត្តិយំ កិស្មំត្នុនេវ បករណោ ខុរម្មណ្ណំ ករិត្តា ភស្ស-
បុដេន វជិត្តា រដ្ឋា វា ធនវា វា បញ្ញាដេយ្យំ អបិទុ
សោ លកេថ ព្រាហ្មណេសុ អាសនិ វា ឧទកិំ វាតិ ។
លកេថ កោ តោតម ។ អបិទុ និ ព្រាហ្មណា កោ-
ដេយ្យំ សន្តេ វា ថាលីចាកេ វា យញ្ញោ វា ចាហុនេ
វាតិ ។ កោដេយ្យំ កោ តោតម ។ អបិទុ និ ព្រាហ្មណា
មន្តេ វាចេយ្យំ វា លោ វាតិ ។ វាចេយ្យំ កោ តោតម ។
អបិទុស្ស ឥត្តិសុ អាវដំ វា អស្ស អនាវដំ វាតិ ។
អនាវដំត្និស្ស^(១) កោ តោតម ។ ឯត្តាវតា ខោ អម្ពដ្ឋ
ខត្តិយោ បរមនិហិធនប្បត្តោ^(២) ហោតិ យទិទិ

១ ឧ. អនាវដំ ហិស្ស ។ ២ ឧ. ម. បរមនិហិធនំ បត្តោ ។

អង្គជំនុំជម្រះ ពេលអំពីវិញ្ញាបនបត្រអង្គជំនុំជម្រះ

ពួកព្រហ្មណ៍គួរបង្រៀនមន្តព្រហ្មណ៍នោះបាន ឬមិនបានទេ ។ បតីគ្រូ
ព្រះគោតមដ៏ចំរើន នេះមិនគួរបង្រៀនទេ ។ ចុះគេគួរហាមមិនឱ្យព្រហ្ម-
ណ៍នោះបានពួកស្រី (ដែលជាព្រហ្មណកញ្ញា) ឬមិនគួរហាមទេ ។
បតីគ្រូព្រះគោតមដ៏ចំរើន គួរហាម ។

(១៥៨) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អង្គជំនុំជម្រះ អ្នក
សំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច ពួកក្សត្រិយ៍ក្នុងលោកនេះ គោរក្សាលក្សត្រិយ៍
ព្រោះទោសណាមួយ ហើយរោយផែនមួយក្តាប់ ដាក់ (លើក្បាល) រួច
បណ្តេញចាកដែនក្តី ចាកនគរក្តី ចុះក្សត្រិយ៍នោះ គួរបានអាសនៈឬទឹក
ក្នុងពួកព្រហ្មណ៍ដែរឬទេ ។ អង្គជំនុំជម្រះគ្រាបង្គំទូលថា បតីគ្រូព្រះ
គោតមដ៏ចំរើន គួរបាន ។ ចុះពួកព្រហ្មណ៍ គួរអញ្ជើញក្សត្រិយ៍នោះ
ឱ្យបរិភោគ ក្នុងកាលធ្វើកត្ត ទទួលឱ្យមនុស្សស្លាប់ក្តី ក្នុងការជាមន្ទិលក្តី
ក្នុងពិធីបូជាក្តី ក្នុងការទទួលកៀវក្តី បានដែរឬទេ ។ បតីគ្រូព្រះគោតម
ដ៏ចំរើន គួរអញ្ជើញឱ្យបរិភោគបាន ។ ចុះពួកព្រហ្មណ៍គួរបង្រៀនមន្ត
ក្សត្រិយ៍នោះបាន ឬមិនបានទេ ។ បតីគ្រូព្រះគោតមដ៏ចំរើន គួរបង្រៀន
បាន ។ ចុះគេគួរហាមមិនឱ្យក្សត្រិយ៍នោះបានពួកស្រី (ដែលជាព្រហ្ម-
ណកញ្ញា) ឬមិនគួរហាមទេ ។ បតីគ្រូព្រះគោតមដ៏ចំរើន មិនគួរហាម
ទេ ។ ម្ចាស់អង្គជំនុំជម្រះ ក្សត្រិយ៍ជាមនុស្សថោកទាបយ៉ាងក្រៃលែង ព្រោះពួក

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិកាយស្ស សីលក្ខន្ធា

ខត្តិយា ខុរាម្មណី កកិត្តា កស្សប្បុដេន វជិត្តា វដ្ឋា វា
នករា វា បញ្ចជេន្តំ ។ ឥតិ ខោ អម្ពដ្ឋ យនាបិ ខត្តិយោ
បរមនិហីនតប្បត្តោ ហោតិ តនាបិ ខត្តិយា វ សេដ្ឋា
ហីនា ព្រាហ្មណា ។ ព្រាហ្មណ ចេសា អម្ពដ្ឋ ស-
ន្តំមារេន តាថា កាសិតា

[១៥៧] ខត្តិយោ សេដ្ឋោ(១) ជនេតស្មី

យេ កោត្តប្បដិសារិនោ

វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ

សោ សេដ្ឋោ(២) នេវមាណុសេតិ ។

[១៦០] សា ខោ បនេសា អម្ពដ្ឋ ព្រាហ្មណ ស-
ន្តំមារេន តាថា សុតិតា ន ទុតិតា សុកាសិតា ន
ទុកាសិតា អន្តសញ្ញាតា នោ អន្តសញ្ញាតា អនុមតា
មយា អហិមិ អម្ពដ្ឋ ឯវិ វនាមិ

[១៦១] ខត្តិយោ សេដ្ឋោ ជនេតស្មី

យេ កោត្តប្បដិសារិនោ

វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ

សោ សេដ្ឋោ នេវមាណុសេតិ ។

កាណារិ បបមិ ។

១-២. នេដ្ឋោតិ កត្តិចិ ពេន្តកេ វិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក វិយាសិកាយ សីលទូន្មាន

ក្សត្រិយ៍ផងគ្នា ការក្បាលហើយពោយវែងមួយក្តាប់ដាក់ (លើក្បាល) រួច
បណ្តេញចេញចាកដៃនក្តី ចាកនគរក្តី ដោយហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ
ឯង ។ ម្នាលអម្ពដ្ឋ ក្នុងវេលាណាក្សត្រិយ៍ទោះដល់នូវការវះដាម្អកថោកទាប
យ៉ាងក្រៃលែងដូច្នោះ វេលានោះ ពួកក្សត្រិយ៍គង់នៅប្រសើរជាង ឯពួក
ព្រាហ្មណ៍ជាមនុស្សថោកទាប ។ ម្នាលអម្ពដ្ឋ សមដូចជាព្រាហ្មណ្ណោះ
សន្សំមារ បានពោលគាថា ថា

(១៥៧) ក្សត្រិយ៍ជាមនុស្សប្រសើរបំផុត ក្នុងប្រជុំជន ដែល
ពោលអាងគោត្រ បុគ្គលដែលបរិបូណ៌ ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ
ជាមនុស្សប្រសើរបំផុត ក្នុងពួកទេវតានឹងមនុស្ស ។

(១៦០) ម្នាលអម្ពដ្ឋ គាថានោះ ព្រាហ្មណ្ណោះសន្សំមារបានច្រៀង
ត្រូវហើយ មិនមែនច្រៀងខុសទេ ជាសុភាសិត មិនមែនជាទុក្ខាសិតទេ
ប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនមែនមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ គថាគត
ក៏យល់ឃើញតាម ម្នាលអម្ពដ្ឋ សូម្បីតថាគត ក៏តែងពោលយ៉ាងនេះថា

(១៦១) ក្សត្រិយ៍ជាមនុស្សប្រសើរបំផុត ក្នុងប្រជុំជន ដែល
ពោលអាងគោត្រ បុគ្គលដែលបរិបូណ៌ ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ
ជាមនុស្សប្រសើរបំផុត ក្នុងពួកទេវតានឹងមនុស្ស ។

អម្ពដ្ឋសុត្តេ វិជ្ជាបរណសម្បក

(១៦២) កតមំ បន តំ ភោ ភោនមំ ចរណំ

កតមា សា វិជ្ជាតំ ។ ន ខោ អម្ពដ្ឋ អនុត្តរាយ
 វិជ្ជាចរណសម្បទាយ ជាតិវនោ វា វុច្ចតិ ភោត្តវនោ
 វា វុច្ចតិ មាណវនោ វា វុច្ចតិ អរហសំ វា មំ តំ ន
 វា មំ តំ អរហស័តិ យត្ត ខោ អម្ពដ្ឋ អាវហោ វា
 ហោតិ វិវហោ វា ហោតិ អាវហវិវហោ វា ហោតិ
 ឯត្តេតិ វុច្ចតិ ជាតិវនោ វា^(១) ឥតិបិ ភោត្តវនោ
 វា^(២) ឥតិបិ មាណវនោ វា^(៣) ឥតិបិ អរហសំ វា
 មំ តំ ន វា មំ តំ អរហស័តិ យេ ហំ កេចិ
 អម្ពដ្ឋ ជាតិវនវិជិតន្ទា^(៤) វា ភោត្តវនវិជិតន្ទា វា
 មាណវវិជិតន្ទា វា អាវហវិវហវិជិតន្ទា វា អាវកា តេ
 អនុត្តរាយ វិជ្ជា ចរណសម្បទាយ បហាយ ខោ អម្ពដ្ឋ

១.២.៣ ឱ. វិសុទ្ធា ៨ វិស្សុតិ ។ ៤ ឱ. ជាតិវិវិជិតន្ទា ។

អង្គជំនុំជម្រះ ការបរិច្ចាគដោយវិជ្ជាជីវៈចរណៈ

(១៦២) អម្ពដមាណា ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 ចរណៈនោះតើដូចម្តេច វិជ្ជានោះតើដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្នាលអម្ពដ ការពោលប្រកាន់ជាតិក្តី ការពោលប្រកាន់គោត្រក្តី ការ
 ពោលប្រកាន់មានថា អ្នកគួរដល់យើង ឬមិនគួរដល់យើងដូច្នោះក្តី ព្រោះ
 បរិច្ចាគ ដោយវិជ្ជាជីវៈចរណៈ ដែលមិនមានគុណជាតិដទៃក្រៃលែងជាង
 គឺជាគតិមិនបានពោលទេ ម្នាលអម្ពដ លុះតែក្នុងទីណា ដែលមានអាវា
 ហៈក្តី វិវាហៈក្តី អាវាហៈនឹងវិវាហៈក្តី ទីនោះទើបគឺជាគតិពោលអំពីការ
 ពោលប្រកាន់ជាតិដូច្នោះខ្លះ ការពោលប្រកាន់គោត្រដូច្នោះខ្លះ ការពោល
 ប្រកាន់មានថា អ្នកគួរដល់យើង ឬមិនគួរដល់យើងដូច្នោះខ្លះ ម្នាលអម្ពដ
 បើពួកជនណាមួយ ដែលនៅជាប់ចំពាក់ ដោយការពោលប្រកាន់ជាតិក្តី
 ជាប់ចំពាក់ ដោយការពោលប្រកាន់គោត្រក្តី ជាប់ចំពាក់ដោយការពោល
 ប្រកាន់មានក្តី ជាប់ចំពាក់ ដោយអាវាហៈវិវាហៈក្តី ពួកជននោះឈ្មោះ
 ថាជាអ្នកឆ្ងាយចាកគុណសម្បត្តិ គឺវិជ្ជាជីវៈចរណៈ ដែលមិនមានគុណជាតិ
 ដទៃក្រៃលែងជាង ម្នាលអម្ពដ ការដែលធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណសម្បត្តិ
 គឺវិជ្ជាជីវៈចរណៈ ដែលមិនមានគុណជាតិដទៃលើសលុបជាង រមែងមាន

សុត្តន្តបិដកេ ទ័យនិកាយស្ស សីលក្កន្តវគ្គោ

ជាតិកំណរិយិតទុក្ខញ្ច កោត្តកំណរិយិតទុក្ខញ្ច មាណកំណរិយិតទុក្ខញ្ច
អាភហរិកំហរិយិតទុក្ខញ្ច អនុត្តរាយ វិជ្ជាចរណសម្ម-
នាយ សង្ខិកំរិយា ហោតិ ។

(១៦៣) កតមំ បទ នំ កោ កោតម ចរណំ
កតមា សា វិជ្ជាតិ ។ ឥធិ អម្ពជ្ជ តថាគតោ
លោកេ ឧប្បជ្ជតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ។ បេ ។
[យថា សាមញ្ញដលេ(១) ឃិវំ វិត្តាវេតតំ] ។ បេ ។
ឃិវំ ខោ អម្ពជ្ជ កិក្កុ សីលសម្មុទ្ធោ ហោតិ
។ បេ ។ បឋមំ យានំ ឧបសម្ពុជ្ជ វិហារតិ ឥទ្ធ-
បិស្ស ហោតិ ចរណស្មី ។ បេ ។ វិតក្កវិចារកំ
វ្រុបសមា ទុតិយំ យានំ តតិយំ យានំ ចតុត្ថ
យានំ ឧបសម្ពុជ្ជ វិហារតិ ។ ឥទ្ធបិស្ស ហោតិ
ចរណស្មី ។ ឥទ្ធបិ ខោ នំ អម្ពជ្ជ ចរណំ ។
ញ្ញាណទស្សនាយ ចិត្តំ អភិធិហារតិ អភិធិញ្ញាមេតិ
។ បេ ។ ឥទ្ធបិស្ស ហោតិ វិជ្ជាយ ។ បេ ។
នាបរំ ឥត្តត្តាយាតិ បដានាតិ ។ ឥទ្ធបិស្ស ហោតិ
វិជ្ជាយ ។ អយំ ខោ សា អម្ពជ្ជ វិជ្ជា ។ អយំ វ្រុតិ

១ ឧ. សាមញ្ញដលំ ។

សុត្តន្តបិដក ទិយនិកាយ សីលក្ខន្ធភិក្ខុ

ព្រោះបានលះបង់នូវការជាប់ជំពាក់ ដោយការពោលប្រកាន់ជាតិផង លះ
បង់នូវការជាប់ជំពាក់ ដោយការពោលប្រកាន់គោត្រផង លះបង់នូវការ
ជាប់ជំពាក់ ដោយការពោលប្រកាន់មានះផង លះបង់នូវការជាប់ជំពាក់
ដោយអាករហវិវហះផង ។

(១៦៣) អម្ពដមាណាត ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន
ចរណៈនោះតើដូចម្តេច វិជ្ជានោះតើដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលអម្ពដ ព្រះតថាគត អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ កើតឡើង ក្នុងលោកនេះ
។ បេ ។ (បណ្ឌិតគប្បីសំដែងឲ្យពិស្តារដូចក្នុងសាមញ្ញផលសូត្រ) ។ បេ ។
ម្នាលអម្ពដ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសីលយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ចូលកាន់
បឋមជ្ឈាន នេះជាចរណៈរបស់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រោះការរម្ងាប់វិតក្កវិចារៈ
ហើយ ក៏ចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន តតិយជ្ឈាន ចតុត្ថជ្ឈាន ។ នេះជាចរ-
ណៈរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ម្នាលអម្ពដ នេះឯងហៅថា ចរណៈ ។ ភិក្ខុវ័ម៌្ម
ទាញនាំបង្កើនចិត្តទៅដើម្បីញាណទស្សនៈ ។ បេ ។ នេះជាវិជ្ជារបស់ភិក្ខុ
នោះ ។ បេ ។ (ភិក្ខុ) ដឹងច្បាស់ថា កិច្ចដទៃក្រៅ អំពីសោឡសកិច្ច
នេះទៅទៀតមិនមាន ។ នេះជាវិជ្ជារបស់ភិក្ខុនោះ ។ ម្នាលអម្ពដ នេះ
ឯងហៅថា វិជ្ជា ។ ម្នាលអម្ពដ ភិក្ខុនេះតថាគតពោលថា ជាអ្នកបរិបូណ៌

អង្គជួសជុល វិជ្ជាចរណសម្បទាយ អបាយមុខាទិ

អង្គជួស វិជ្ជាសម្បទនោ ឥតិបិ ចរណសម្បទនោ ឥតិបិ
 វិជ្ជាចរណសម្បទនោ ឥតិបិ ។ ឥមាយ ច អង្គជួស
 វិជ្ជាសម្បទាយ ចរណសម្បទាយ អញ្ញា វិជ្ជាសម្បទា
 ចរណសម្បទា ឧត្តរិភវា វា បណីភវា វា នត្តំ ។
 ឥមាយ ខេ អង្គជួស អនុត្តរាយ វិជ្ជាចរណសម្បទាយ
 ចត្តរិ អបាយមុខាទិ កវន្តិ ។ កតមាទិ ចត្តរិ ។
 ឥធ អង្គជួស ឯកត្តោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា
 ឥមំយេវ អនុត្តរំ វិជ្ជាចរណសម្បទំ អនភិសម្ពណាមា-
 នោ ខារិវិធមាទាយ អញ្ញាវនមជ្ឈោកាហតិ បវត្តដល-
 កោជនោ កវិស្សមីតិ ។ សោ អញ្ញនត្តិ វិជ្ជាចរណ-
 សម្បទនស្សេវ បរិចារកោ សម្បជ្ជតិ ។ ឥមាយ ខេ
 អង្គជួស អនុត្តរាយ វិជ្ជាចរណសម្បទាយ ឥទិ បវមិ
 អបាយមុខំ កវតិ ។

(១៦២) បុន ចបរំ អង្គជួស ឥនេកត្តោ សមណោ
 វា ព្រាហ្មណោ វា ឥមញ្ញេវ(១) អនុត្តរំ វិជ្ជាចរណ-
 សម្បទំ អនភិសម្ពណាមា នោ បវត្តដលកោជនត្តញ្ច
 អនភិសម្ពណាមា នោ កុណាលបិដកំ អាទាយ អញ្ញ-

១ ឧ. ធិមញ្ច ។

អង្គជំនុំជម្រះ ប្រធាននៃសេចក្តីសាបសូន្យនៃគុណសម្បទា គិរីវង្សនីតិចរណៈ

ដោយវិជ្ជាខ្លះ បរិបូណ៌ដោយចរណៈខ្លះ បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈខ្លះ។ ម្នាលអង្គជំនុំជម្រះ ការបរិបូណ៌ដោយវិជ្ជា ការបរិបូណ៌ដោយចរណៈដទៃដ៏លើសលុប ឬថ្លថ្លាជាងគុណសម្បទាគិរីវង្ស ជាងគុណសម្បទាគិរីវង្សនេះ មិនមានឡើយ ។ ម្នាលអង្គជំនុំជម្រះ ប្រធាននៃសេចក្តីសាបសូន្យ នៃគុណសម្បទាគិរីវង្សនឹងចរណៈដែលរកគុណជាតិដទៃលើសលុបជាងគ្មាន នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ប្រធាននៃសេចក្តីសាបសូន្យ ៤ យ៉ាងនោះគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលអង្គជំនុំជម្រះ សមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តីពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ កាលដែលមិនបានសម្រេចនូវគុណសម្បទាគិរីវង្សនឹងចរណៈ ដ៏ប្រសើរនេះឯង ហើយរកទូរអវម្រកដ៏ពេញដោយបរិក្ខារទៅកាន់ព្រៃ ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងបរិភោគផ្លែឈើដែលជ្រុះឯង ។ សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍នោះឈ្មោះថា គ្រាន់តែជាអ្នកបំរើរបស់បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈដោយពិត ។ ម្នាលអង្គជំនុំជម្រះ នេះជាប្រធាននៃសេចក្តីសាបសូន្យទី ១ នៃគុណសម្បទាគិរីវង្សនឹងចរណៈ ដែលមិនមានគុណជាតិដទៃ លើសលុបជាងនេះឯង ។

(១៦៤) ម្នាលអង្គជំនុំជម្រះ ម្យ៉ាងទៀតថា សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ពួកមួយក្នុងលោកនេះ មិនបានសម្រេចនូវគុណសម្បទា គិរីវង្សនឹងចរណៈ មិនមានគុណជាតិដទៃក្រៃលែងជាងនេះឯង មិនសម្រេចនូវការបរិភោគផ្លែផ្លែឈើដែលជ្រុះឯង ហើយក៏កាន់ទូរចបនឹងល្អី ដើរចូលទៅកាន់ព្រៃ

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលកុន្តវគ្គោ

វនមជ្ឈោតាហតិ^(១) កណ្ណម្ភលដលកោជនោ កវិស្សា-
មិត្តំ ។ សោ អញ្ញនត្តំ វិជ្ជាចរណសម្បជ្ជស្សេវ បរិចារ-
កោ សម្បជ្ជតិ ។ ឥមាយ ខោ អម្ពដ្ឋ អនុត្តរាយ
វិជ្ជាចរណសម្បទាយ ឥទិ ទុតិយំ អនាយមុំ កវតិ ។

(១៦៥) បុន ចបរំ អម្ពដ្ឋ ឥនេកច្ចោ សមណោ
វា ព្រាហ្មណោ វា ឥមញ្ជេវ អនុត្តរំ វិជ្ជាចរណសម្បទិ
អនកិសម្ភណាមនោ បវត្តដលកោជនត្តញ្ច អនកិសម្ភ-
ណាមនោ កណ្ណម្ភលដលកោជនត្តញ្ច អនកិសម្ភណា-
មនោ តាមសាមន្តិ វា និកមសាមន្តិ វា អក្សតារំ
កវិត្តា អក្កិ បរិចារនោ អច្ឆតិ ។ សោ អញ្ញនត្តំ វិជ្ជា-
ចរណសម្បជ្ជស្សេវ បរិចារកោ សម្បជ្ជតិ ។ ឥមាយ
ខោ អម្ពដ្ឋ អនុត្តរាយ វិជ្ជាចរណសម្បទាយ ឥទិ
តតិយំ អនាយមុំ កវតិ ។

១ ឱ. អរញ្ជេ វនំ អជ្ឈោតាហតិ ។

សុត្តន្តបិដក ទីយតិកាយ សីលក្កន្ត

ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងយកមើមដំឡូងនឹងផ្លែឈើជាអាហារ ។ សមណព្រាហ្មណ៍នោះឈ្មោះថា គ្រាន់តែជាអ្នកបំរើ របស់បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈដោយពិត ។ ម្នាលអម្ពដ្ឋ នេះជាប្រធាននៃសេចក្តីសាបសូន្យទី ២ នៃគុណសម្បទា គឺវិជ្ជានឹងចរណៈដ៏ប្រសើរនេះឯង ។

(១៦៥) ម្នាលអម្ពដ្ឋ ម្យ៉ាងទៀត សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនសម្រេចនូវគុណសម្បទា គឺវិជ្ជានឹងចរណៈដ៏ប្រសើរនេះឯងផង មិនសម្រេចនូវការបរិភោគផ្លែឈើដែលជ្រុះឯងផង មិនសម្រេចនូវការបរិភោគមើមដំឡូងនឹងផ្លែឈើផង តែធ្វើពេងភ្លើងទុកដិតស្រុកឬដិតនិតម ហើយនៅបំរើភ្លើង ។ សមណព្រាហ្មណ៍នោះឈ្មោះថា គ្រាន់តែជាអ្នកបំរើ របស់បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈដោយពិត ។ ម្នាលអម្ពដ្ឋ នេះជាប្រធាននៃសេចក្តីសាបសូន្យទី ៣ នៃគុណសម្បទា គឺវិជ្ជានឹងចរណៈដ៏ប្រសើរនេះឯង ។

អម្ពជ្ជសុត្តេ វិជ្ជាចរណសម្មទាយ អបាយមុខាធិ

(១៦៦) បុន ចបរំ អម្ពជ្ជ ឥនេកោ សមណោ
 វា ព្រាហ្មណោ វា ឥមព្ភោ អនុត្តរំ វិជ្ជាចរណសម្មទិ
 អនកិសម្ពណាមាណោ បវត្តដលកោជនត្តញ្ច អនកិសម្ព-
 ណាមាណោ កណ្ណម្ពលដលកោជនត្តញ្ច អនកិសម្ពណា-
 មាណោ អត្ថិបវិចារយញ្ច អនកិសម្ពណាមាណោ ពានុម្ពហា-
 បថេ ចតុទ្ធារំ អតារំ កវិត្តា អច្ឆតិ យោ ឥមាហិ
 ចត្តហិ ទិសាហិ អាកមិស្សតិ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ
 វា តមហំ^(១) យថាសត្តិ យថាពលំ បដិប្បជិស្សាមីតិ ។
 សោ អព្ពាទន្តិ វិជ្ជាចរណសម្មទ្ធស្សេវ បរិចារកោ
 សម្មជ្ជតិ ។ ឥមាយ ខោ អម្ពជ្ជ អនុត្តរាយ វិជ្ជាចរ-
 ណសម្មទាយ ឥទិ ចតុត្តំ អនាយមុទំ កវតិ ។
 ឥមាយ ខោ អម្ពជ្ជ អនុត្តរាយ វិជ្ជាចរណសម្មទាយ
 ឥមាទិ ចត្តារិ អនាយមុខាទិ កវតិ ។

(១៦៧) តំ កី មព្ពាសិ អម្ពជ្ជ អបិទុ ត្ថំ ឥមាយ
 អនុត្តរាយ វិជ្ជាចរណសម្មទាយ សុទ្ធិស្សសិ សាច-
 រិយកោតិ ។ លោ ហិទិ កោ កោតម កោ ទាហិ

១ ខ. ធំ អហំ ។

អង្គជួសជុល ប្រធាននៃសេចក្តីសាបសូន្យនៃគុណសម្បទា គឺវិជ្ជានឹងចរណៈ

(១៦៦) ម្ចាស់អង្គជួស ម្យ៉ាងទៀត សមណៈបូព្រាហ្មណ៍ពួកខ្លះ

ក្នុងលោកនេះ មិនសម្រេច នូវគុណសម្បទា គឺវិជ្ជានឹងចរណៈ ដ៏ប្រសើរនេះឯងផង មិនសម្រេចនូវការបរិភោគផ្លែឈើដែលជ្រុះឯងផង មិនសម្រេចនូវការបរិភោគមើមដំឡូងនឹងផ្លែឈើផង មិនសម្រេចនូវការ បំរើភ្នែងផង តែធ្វើពេងមានទ្វារ៤ នៅក្បែរផ្លូវធំ៤ ហើយគិតថា អ្នកណា មកអំពីទិសទាំង ៤ នេះ ទោះសមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ពាត្តាអញនឹង បូជានូវសមណព្រាហ្មណ៍នោះ តាមអំណាច តាមកម្លាំង ។ សមណ- ព្រាហ្មណ៍នោះឈ្មោះថា ត្រាន់តែជាអ្នកបំរើ របស់បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈដោយពិត ។ ម្ចាស់អង្គជួស នេះជាប្រធាននៃសេចក្តី សាបសូន្យទី ៤ នៃគុណសម្បទា គឺវិជ្ជានឹងចរណៈដ៏ប្រសើរនេះឯង ។ ម្ចាស់អង្គជួស ប្រធាននៃសេចក្តីសាបសូន្យនៃគុណសម្បទា គឺវិជ្ជានឹងចរណៈ ដ៏ប្រសើរមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

(១៦៧) ម្ចាស់អង្គជួស អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច ខ្លួនអ្នកព្រម ទាំងអាចារ្យ យល់ច្បាស់ក្នុងគុណសម្បទា គឺវិជ្ជានឹងចរណៈដ៏ប្រសើរនេះ ខ្លះដែរឬ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ហេតុនេះមិនមានទេ បពិត្រព្រះ

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវិញ្ញា

កោ តោតម សាចរិយកោ កា ច អនុត្តរា វិជ្ជាចរ-
 ណាសម្មនា អារកាហំ^(១) កោ តោតម ឥមាយ អ-
 នុត្តរាយ វិជ្ជាចរណាសម្មនាយ សាចរិយកោតិ ។ តំ
 កី មពាសិ អម្ពជ្ជ អប័នុ ត្ថំ ឥមញ្ចេវ អនុត្តរំ វិជ្ជា-
 ចរណាសម្មនំ អនភិសម្ពុណាមាថោ ខារិវិធមាទាយ
 អរពាវនមជ្ឈោតាហសិ សាចរិយកោ បវត្តដលកោជ-
 ណា^(២) ករិស្សាមាតិ ។ ថោ ហំទំ កោ តោតម ។ តំ
 កី មពាសិ អម្ពជ្ជ អប័នុ ត្ថំ ឥមញ្ចេវ អនុត្តរំ វិជ្ជាចរ-
 ណាសម្មនំ អនភិសម្ពុណាមាថោ បវត្តដលកោជនត្តញ្ច
 អនភិសម្ពុណាមាថោ កុណាលប័ដកំ អាទាយ អរពា-
 វនមជ្ឈោតាហសិ សាចរិយកោ កិណ្ណាម្មលដលកោ-
 ជណ ករិស្សាមាតិ ។ ថោ ហំទំ កោ តោតម ។ តំ
 កី មពាសិ អម្ពជ្ជ អប័នុ ត្ថំ ឥមញ្ចេវ អនុត្តរំ
 វិជ្ជាចរណាសម្មនំ អនភិសម្ពុណាមាថោ បវត្តដល-
 កោជនត្តញ្ច អនភិសម្ពុណាមាថោ កិណ្ណាម្មលដល-
 កោជនត្តញ្ច អនភិសម្ពុណាមាថោ តាមសាមន្តំ វា

១ ឧ. អារកាហំ ។ ២ ឧ. ម. បវត្តដលកោជនោ ។

សុត្តន្តបិដក វិយាគិកាយ សីលក្កន្តវគ្គ

គោតមដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គព្រមទាំងអាចារ្យដោយឡែកផ្សេង គុណសម្បទា
 គឺវិជ្ជានឹងចរណៈដ៏ប្រសើរដោយឡែកផ្សេង បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គព្រមទាំងអាចារ្យ ជាមនុស្សត្រូវចាកគុណសម្បទា គឺវិជ្ជានឹងចរ-
 ណៈដ៏ប្រសើរនេះ ។ ម្នាលអម្ពដ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច ខ្លួនអ្នក
 ព្រមទាំងអាចារ្យ កាលបើមិនទាន់បានសម្រេចនូវគុណសម្បទា គឺវិជ្ជានឹង
 ចរណៈដ៏ប្រសើរនេះទេ ហើយនាំយកនូវអំរែកដ៏ពេញ ដោយគ្រឿងបរិក្ខារ
 ត្រកូកចូលទៅកាន់ព្រៃដោយគិតថា យើងនឹងយកផ្លែឈើដែលជ្រុះឯងជា
 អាហារដូច្នោះឬ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ហេតុនេះមិនមែនទេ ។ ម្នាល
 អម្ពដ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច ខ្លួនអ្នកព្រមទាំងអាចារ្យ កាលមិន
 សម្រេចនូវគុណសម្បទា គឺវិជ្ជានឹងចរណៈដ៏ប្រសើរនេះផង ជាអ្នកមិន
 សម្រេចនូវការបរិភោគផ្លែឈើដែលជ្រុះឯងផង កាន់ចបនឹងល្អី ត្រកូក
 ចូលទៅកាន់ព្រៃ ដោយគិតថា យើងនឹងយកនូវម៉េមដំឡូងនឹងផ្លែឈើជា
 អាហារដូច្នោះដែរឬ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ហេតុនេះមិនមែនដូច្នោះ
 ទេ ។ ម្នាលអម្ពដ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច ខ្លួនអ្នកព្រមទាំងអាចារ្យ
 កាលមិនបានត្រាស់ដឹងនូវគុណសម្បទា គឺវិជ្ជានឹងចរណៈដ៏ប្រសើរនេះផង
 ជាអ្នកមិនសម្រេចនូវការបរិភោគនូវផ្លែឈើដែលជ្រុះឯងផង ជាអ្នកមិនស-
 ម្រេចនូវការបរិភោគនូវម៉េមដំឡូងនឹងផ្លែឈើផង តែធ្វើរោងភ្លើងដិតស្រុកក្តី

អង្គុសុត្តេ វិជ្ជាបរណសម្បកាយ អបាយមុខាទិ

ទិកមសាមម្ពំ វា អក្សតារំ ករិត្តា អត្ថំ បរិចារោ
 អច្ចសិ សាចរិយកោតិ ។ នោ ហិទិ កោ កោតម ។
 តំ កំ មពាសិ អមជ្ជ អបំនុ តំ ឥមញ្ជាវ អនុត្តរំ
 វិជ្ជាបរណសម្បទិ អនកិសម្បណាមា នោ បវត្តជលកោ-
 ជនត្តញ្ច អនកិសម្បណាមា នោ កណ្ណម្ភលជលកោជ-
 នត្តញ្ច អនកិសម្បណាមា នោ អត្ថបរិចរិយញ្ច អនកិ-
 សម្បណាមា នោ ទានុម្មហាបថេ ចតុទ្ធារំ អតារំ ករិត្តា
 អច្ចសិ សាចរិយកោ យោ ឥមាហិ ចត្តហិ ទិសាហិ
 អាគមិស្សតិ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា តមហិ
 យថាសត្តំ យថាពលំ បដិប្បជិស្សមិតិ^(១) ។ នោ ហិទិ
 កោ កោតម ។ ឥតិ ខោ អម្ពជ្ជ ឥមាយ ចេវ តំ
 អនុត្តរាយ វិជ្ជាបរណសម្បទាយ បរិហិ នោ សាចរិយ-
 កោ យេ ហិ កេចិមេ^(២) អនុត្តរាយ វិជ្ជាបរណសម្ប-
 ទាយ ចត្តារំ អនាយមុខាទិ កវន្តិ តតោ ច^(៣) បរិហិ-
 នោ សាចរិយកោ ។

១ ទ. ម. បដិប្បជិស្សមិតិ ។ ២ ទ. ម. យេចិមេ ។ ៣ ទ. ចលំ ។ ម. ច តំ ។

អង្គជំនុំជម្រះ ប្រធាននៃសេចក្តីសាបសូន្យនៃតុលាការសម្បទា គឺវិជ្ជាជីវៈចរណៈ

ជិតនិតមក្តី ហើយនៅចាំបំរើភ្នាក់ងារដូច្នោះដែរឬ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 ហេតុនេះមិនមែនដូច្នោះទេ ។ ម្នាលអម្ពដ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច
 ខ្លួនអ្នកព្រមទាំងអាចារ្យ កាលមិនសម្រេចនូវគុណសម្បទា គឺវិជ្ជាជីវៈ
 ចរណៈដ៏ប្រសើរនេះឯងផង មិនសម្រេចនូវការបរិភោគនូវផ្លែឈើដែល
 ជ្រុះឯងផង មិនសម្រេចនូវការបរិភោគនូវមើមដំឡូងនឹងផ្លែឈើផង មិន
 សម្រេចនូវការបំរើភ្នាក់ងារទេ តែធ្វើពេងមានទ្វារ៤ ក្បែរផ្លូវធំ៤ ហើយនៅ
 ដោយគិតថា អ្នកណាមកអំពីទិសទាំង ៤ នេះ ពោះសមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី
 អាត្មាអញនឹងបូជានូវសមណព្រាហ្មណ៍នោះ តាមអំណាច តាមកំឡាំង
 ដូច្នោះដែរឬ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ហេតុនេះមិនមែនដូច្នោះទេ ។
 ម្នាលអម្ពដ ខ្លួនអ្នកព្រមទាំងអាចារ្យ ជាអ្នកសាបសូន្យហើយ ចាកគុណ-
 សម្បទា គឺវិជ្ជាជីវៈចរណៈដ៏ប្រសើរនេះផង ខ្លួនអ្នកព្រមទាំងអាចារ្យ
 ជាអ្នកសាបសូន្យចាកប្រធាន នៃសេចក្តីសាបសូន្យនៃតុលាការសម្បទា
 គឺវិជ្ជាជីវៈចរណៈដ៏ប្រសើរមាន៤ យ៉ាងនោះផង ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិយស្ស សីលកុស្តវគ្គោ

(១៦៨) ភាសិតោ ខោ បទ នេ វិសា អម្ព័ជ្ជ
 អាចរិយេន ព្រាហ្មណោន ចោក្ខុរសាតិណា វាចា កេចំ^(១)
 មុណ្ណាកា សមណាកា ឥត្តា កណ្ណា ពន្ធមាទបច្ចា^(២)
 កា ច នេវិជ្ជាធំ ព្រាហ្មណាធំ សាកច្ឆាតិ ។ អត្តនា
 អាចាយិកោបិ អបរិប្បមាដោ ។ បស្ស អម្ព័ជ្ជ យាវ
 អបរទ្ធាត្ថ តេ ឥទិ អាចរិយស្ស ព្រាហ្មណស្ស ចោក្ខុ-
 រសាតិស្ស ។ ព្រាហ្មណោ ខោ បទ អម្ព័ជ្ជ ចោក្ខុ-
 រសាតិ រញ្ញោ បសេនទិកោសលស្ស ទត្តិកំ កុញ្ញតិ
 តស្ស វាជា បសេនទិកោសលោ សម្មុទ្ធិការិបិ ន
 ទទាតិ យទាបិ តេន មន្តេតិ តិរោទុស្សន្តេន មន្តេតិ ។
 យស្ស ខោ បទ អម្ព័ជ្ជ ធម្មិកំ បយានំ^(៣) ភិក្ខុ
 បដិគ្គណ្ហោយ្យ កថិ តស្ស វាជា បសេនទិកោសលោ
 សម្មុទ្ធិការិបិ ន ទទេយ្យ ។ បស្ស អម្ព័ជ្ជ យាវ អប-
 រទ្ធាត្ថ តេ ឥទិ អាចរិយស្ស ព្រាហ្មណស្ស ចោក្ខុ-
 រសាតិស្ស ។

១ ខ, ម. ៣០ ។ ២ ខ. ពន្ធមាទបច្ចា ។ ម ពន្ធមាទបច្ចា ។ ៣ ខ. បយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក ទិយនិកាយ សីលក្ខន្ធវិគ្គ

[១៦៨] ម្នាលអម្ពដ បោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ ជាអាចារ្យរបស់អ្នក បានពោលពាក្យនេះថា ពួកសមណៈត្រងោលណាមួយ ធ្លាប់ជាត្រកូល តហបតី ជាកណ្តាលគ្រូ កើតអំពីព្រះបាទវិសេនាស្វរាមាព្រហ្ម ពួកព្រាហ្មណ៍ ដែលបានត្រូវផ្លូវនឹងសាក្ខីភាពដូចម្តេចបាន ។ ខ្លួនឯងសូម្បីតែនឹងបំពេញ វត្ថុដែលជាផ្លូវសាបសូន្យចាក (វិជ្ជា) ក៏នៅមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ ។ ម្នាល អម្ពដ អ្នកចូរមើលកំហុសប៉ុណ្ណោះ របស់បោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ ជាអាចារ្យ នៃអ្នកចុះ ។ ម្នាលអម្ពដ បោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍បានបរិភោគនូវវត្ថុដែល ទ្រង់ប្រោសព្រះរាជទាននៃព្រះបាទបសេនទិកោសល តែព្រះបាទបសេន- ទិកោសល ទ្រង់មិនបានព្រះរាជទានដល់ព្រាហ្មណ៍នោះចំពោះព្រះកត្តុទេ សូម្បីតែក្នុងវេលា ដែលទ្រង់ប្រឹក្សាជាមួយនឹងព្រាហ្មណ៍នោះ តែងប្រឹក្សា ពីខាងក្រៅព្រះសាណិ (រទាំង) ។ ម្នាលអម្ពដ ព្រាហ្មណ៍ណាដែល គួរទទួលនូវភិក្ខុវត្ថុដែលគេនាំមកថ្វាយ ប្រកបដោយធម៌ហើយ ចុះហេតុដូច ម្តេច បានជាព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់មិនព្រះរាជទានដល់ព្រាហ្ម- ណ៍នោះចំពោះព្រះកត្តុខ្លះ ។ ម្នាលអម្ពដ អ្នកចូរមើលកំហុសប៉ុណ្ណោះ របស់បោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ ជាអាចារ្យរបស់អ្នកចុះ ។

អម្ពជ្ជសុត្តេ បុព្វកថសយោ

(១៦៧) តំ កី មពាសិ អម្ពជ្ជ ឥធ រាជានិ
 បសេនទិកោសលោ ហត្ថិភ័យំ វា និសិទ្ធោ^(១) រដ្ឋ-
 បន្តរេ វា វិគោ ឧត្តហិ វា រាជញ្ញេហិ វា^(២)
 កិញ្ចុទេវ មន្តិ មន្តេយ្យ ។ សោ តម្ហា បទេសា
 អបក្កម្ម ឯកមន្តិ^(៣) តិដ្ឋេយ្យ អថ អាតម្ពេយ្យ សុទ្ធោ
 វា សុទ្ធាសោ វា សោ តស្មី បទេសេ វិគោ^(៤) មន្តិ
 មន្តេយ្យ វិវិចិ រាជានិ បសេនទិកោសលោ អាហា
 វិវិចិ រាជានិ បសេនទិកោសលោ អាហាតិ ។ អបិទុ
 ខោ រាជកណ្ឌិភិ វា កណ្ឌិភិ រាជមន្តិ វា មន្តិ
 តាវតា សោ អស្ស រាជានិ វា រាជមញ្ញេហិ វា^(៥) ។
 លោ ហិទិ កោ កោតម ។ វិវិចេវ ខោ ភិ អម្ពជ្ជ យេ
 តេថិ^(៦) អហោសំ ព្រាហ្មណានិ បុព្វកា ឥសយោ

១ ខ. ម. ឯត្តន្តរេ អស្សបិទ្ធេ វា និសិទ្ធភិ ទិស្សតិ ។ ២ ខ. រាជញ្ញេហិ វា ។
 ៣ ខ. ឯកមន្តេ ។ ៤ ខ. ម. ឯត្តន្តរេ តទេវិភិ ទិស្សតិ ។ ៥ ខ. វិវិចិ រាជានិ
 បសេនទិកោសលោ អពាសិ ។ អបិទុ សោ រាជានិភិ វា កណ្ឌិភិ រាជមន្តិ
 វា មន្តិ តាវតា សោ អស្ស រាជានិ វា រាជមញ្ញេហិ វា ។ ៦ ខ. ម. តេ ។

អង្គជំនុំជម្រះ ព្រហ្មទណ្ឌកម្មវិធីសវនាការ

(១៦៧) ម្ចាស់អង្គជំនុំជម្រះ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច ព្រះបាទបសេនទិកោសលក្នុងជនបទនេះ គង់នៅលើ កងរីក្តី បិតនៅលើរាជាសនៈក្នុងរាជក្តី នឹងប្រឹក្សារឿងអ្វីៗ ជាមួយនឹងពួករាជអាមាត្យ ឬជាមួយនឹងព្រះរាជវង្សានុវង្ស ។ ព្រះអង្គបានស្តេចចេញពីប្រទេសនោះ ទៅទ្រង់បិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ក៏ស្រាប់តែមានបុរសជាតិសូទ្រៈ ឬពាសៈរបស់បុរសជាតិសូទ្រៈនោះ មកឈរក្នុងប្រទេសនោះនិយាយថា ព្រះរាជាបសេនទិកោសលទ្រង់មានព្រះរាជទុក្ខរយ៉ាងនេះខ្លះ ព្រះរាជាបសេនទិកោសលទ្រង់មានព្រះរាជទុក្ខរយ៉ាងនេះខ្លះ ។ បុរសនោះបើគ្រាន់តែនិយាយតាមទំនងដែលស្តេចទ្រង់មានព្រះរាជទុក្ខរក្តី ប្រឹក្សានូវការដែលស្តេចទ្រង់ប្រឹក្សា ដោយហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ តើនឹងហៅថាស្តេច ឬហៅថាអាមាត្រ ធំរបស់ស្តេច បានដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សេចក្តីនេះមិនមែនដូច្នោះទេ ។ ម្ចាស់អង្គជំនុំជម្រះ ខ្លួនអ្នកក៏ដូច្នោះដែរ ម្យ៉ាងទៀត ឥសីទាំងឡាយណា ដែលជាបុព្វបុរស របស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ

សុត្តន្តបិដក វិមជ្ជិកយស្ស សីលបុគ្គលោ

មន្ទានំ កត្តារោ មន្ទានំ បវត្តារោ យេសមិទំ ឯនារហំ
 ព្រាហ្មណា ចោរាលំ មន្ទបទំ កំតំ បវត្តំ សមិហំតំ
 តទទុកាយន្តំ តទទុកាសន្តំ កាសិកមទុកាសន្តំ វាចិក-
 មទុវាចន្តំ មេយ្យមិទំ អដ្ឋកោ វាមកោ វាមទេវេ
 វេស្សមិត្តោ យមតត្ថំ^(១) អដ្ឋិរសោ ការទ្វាដោ
 វាសេដ្ឋោ កស្សហោ ភត្តុ ភ្យាហំ មន្ទេ អនិយាមិ
 សាចរិយកោ តាវតា ភ្នំ ភវិស្សសំ ឥសិ វា ឥសិ-
 តាយ វា បដិបន្នោតិ ទេតិ ហំនិ វិជ្ជតិ ។ តំ
 កី មពាសិ អម្ពដ្ឋ កំន្តំ តេ សុតំ ព្រាហ្មណានំ
 វុឡានំ មហលូកានំ អាចរិយចាចរិយានំ កាសមាណំ
 យេ តេ អហេសិ ព្រាហ្មណានំ បុព្វកា ឥសយោ
 មន្ទានំ កត្តារោ មន្ទានំ បវត្តារោ យេសមិទំ ឯនារ-
 ហំ ព្រាហ្មណា ចោរាលាមន្ទបទំ^(២) កំតំ បវត្តំ
 សមិហំតំ តទទុកាយន្តំ តទទុកាសន្តំ កាសិកមទុ-

១ យមតត្ថំ គឺគឺបិ បាលោ ។ ២ ឧ. ម. បោរាលំ មន្ទបទំ ។

សុត្តន្តបិដក ទីយនិកាយ សីលបុគ្គលវគ្គ

ជាអ្នកកសាងមន្ត ជាអ្នករាយមន្ត លំអាននៃមន្តបុរាណនេះ ដែលពួកឥសី
 ណាបាន (ស្វាធារយ) មកហើយ បានសូត្រមកហើយ បានសន្សំ
 មកច្រើនហើយ ឥឡូវនេះព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តែងច្រៀង (ស្វាធារយ)
 តាមលំអាននៃមន្តនោះ តែងសូត្រតាមលំអាននៃមន្តនោះ តែងពោលតាម
 លំអាននៃមន្តដែលពួកឥសីបានពោលមក តែងបង្រៀនតាមលំអាននៃមន្ត
 ដែលពួកឥសីបានបង្រៀនមក ឥសីទាំងនោះគឺឥសីណាខ្លះ គឺឥសីឈ្មោះ
 អដ្ឋកៈ ១ វាមកៈ ១ វាមទៅៈ ១ វេស្យាមិត្តៈ ១ យមគគ្គិ ១ អង្គីរសៈ ១
 ការទ្វាជៈ ១ វាសេដ្ឋៈ ១ កស្សបៈ ១ ភក្កុ ១ ភថាគភក្កិធ្លាប់បានរៀនមន្ត
 ទាំងនោះដែរ ឯខ្លួនអ្នកព្រមទាំងអាចារ្យនឹងបានឈ្មោះថា ជាឥសីឬជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្ត ដើម្បីភារៈជាឥសីដោយការរៀនមន្តបុរាណោះ ហេតុនេះមិនមែន
 ដូច្នោះទេ ។ ម្នាលអដ្ឋដ្ឋ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច អ្នកធ្លាប់បានឮ
 ពួកព្រាហ្មណ៍ចាស់ ៗ មានអាយុច្រើន ជាអាចារ្យរួចធំ ធ្លាប់និយាយមក
 ដូចម្តេច ឥសីទាំងឡាយណាដែលជាបុព្វបុរស របស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
 ដែលជាអ្នកកសាងមន្ត ជាអ្នករាយមន្ត លំអាននៃមន្តបុរាណនេះ ដែលពួក
 ឥសីណាបានច្រៀង (ស្វាធារយ) មកហើយ បានសូត្រមកហើយ បាន
 សន្សំមកច្រើនហើយ ឥឡូវនេះព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ តែងស្វាធារយតាម
 លំអាននៃមន្តនោះ តែងសូត្រតាមលំអាននៃមន្តនោះ តែងពោលតាម

អង្គជំនុំជម្រះ បុព្វករិសយោ

កាសន្តិ វាជិតមនុវាចេន្តិ សេយ្យដីទំ អដ្ឋកោ វា-
 មកោ វាមនេវេ វេស្សមិត្តោ យមនត្តំ អដ្ឋិសោ
 ការទ្វាដោ វាសេដ្ឋោ កស្សទោ ភត្តុ ឃី សុ តេ
 សុនហាតា សុវិលិត្តា កប្បិតកេសមស្ស អាមុត្ត-
 មាលាករណា^(១) ឌុំនាតវត្តវសនា បញ្ចហិ កាមតុ-
 ណេហិ សមប្បិតា សមដ្ឋិត្តតា បរិចារេន្តិ សេយ្យ-
 ថាបិ ភ្នំ ឃតរហិ សាចរិយកោតិ ។ នោ ហិទំ
 កោ តោតម ។ បេ ។ ឃី សុ តេ សាលីទំ
 ឌុំនទំ វិចិត្តកាឡកំ អនេកស្សបំ អនេកត្យញ្ញទំ
 បរិកុញ្ញន្តិ សេយ្យថាបិ ភ្នំ ឃតរហិ សាចរិយកោតិ ។
 នោ ហិទំ កោ តោតម ។ បេ ។ ឃី សុ តេ វេដ្ឋកន-
 តបស្សហិ^(២) នារីហិ បរិចារេន្តិ សេយ្យថាបិ ភ្នំ ឃតរហិ
 សាចរិយកោតិ ។ នោ ហិទំ កោ តោតម ។ បេ ។

១ ម. អាមុត្តមណិកុណ្ណាលារណា ។ ២ ម វេរិដ្ឋនកតបស្សហិ ។

អដ្ឋសូត្រ ពួកឥសីជាបុព្វបុរស

លំអាននៃមន្តដែលពួកឥសី បានពោលមក តែងបង្រៀនតាមលំអាន
នៃមន្តដែលពួកឥសីបានបង្រៀនមក ឥសីទាំងនោះគឺឥសីណាខ្លះ គឺឥសី
ឈ្មោះអដ្ឋកៈ ១ វាមកៈ ១ វាមទេវៈ ១ វេស្សមិត្តៈ ១ យមតត្តិ ១ អង្គី-
រសៈ ១ ការទាជៈ ១ វាសេដ្ឋៈ ១ កស្សបៈ ១ កតុ ១ ដូច្នោះឬ ឥសីទាំងនោះ
បាននឹងទឹកដ៏ស្អាត លាបស្រឡាបដោយគ្រឿងក្រអូបសាយល្អ មានសក់
នឹងពួកមាត់កាត់ស្រេចហើយ ពាក់កម្រងផ្កានឹងគ្រឿងប្រដាប់ ស្នៀក
សំពត់ស ជាអ្នកឆ្លែតស្អប់ស្អល់ មានគេដាប់ផ្តនបម្រើដោយកាមគុណ ៥
ដូចជាខ្លួនអ្នកព្រមទាំងអាចារ្យ ក្នុងកាលឥឡូវនេះយ៉ាងនេះដែរឬ ។ បពិត្រ
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សេចក្តីនេះមិនមែនដូច្នោះទេ ។ បេ ។ ឥសីទាំងនោះ
បរិភោគបាយនៃស្រូវសាលី ប្រាសចាកមន្ទិលមានសម្បូរប្រើមុខ នឹងម្ហូប
គ្រឿមប្រើមុខ ដូចជាខ្លួនអ្នកព្រមទាំងអាចារ្យ ក្នុងកាលឥឡូវនេះយ៉ាង
នេះដែរឬ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សេចក្តីនេះមិនមែនដូច្នោះទេ
។ បេ ។ ឥសីទាំងនោះត្រេកត្រអាលដោយពួកស្រ្តីមានចង្កេះរៀវ ដោយ
សំពត់ព័ន្ធព័ន្ធ ដូចជាខ្លួនអ្នកព្រមទាំងអាចារ្យ ក្នុងកាលឥឡូវនេះយ៉ាងនេះ
ដែរឬ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សេចក្តីនេះមិនមែនដូច្នោះទេ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលចូន្តវគ្គោ

ឃឹ សុ តេ កុត្តវាលេហិ វឌ្ឍវារេហិ ទីយាហិ
 បតោទលដ្ឋីហិ វាលេនេ វិតុទន្តា វិចរិស្សន្តំ សេយ្យ-
 ថាបិ ភិ ឯនវហិ សាចរិយកោតិ ។ នោ ហិទិ កោ
 តោតម ។ មេ ។ ឃឹ សុ តេ ឧត្តិណ្ណបរិក្ខាសុ
 ឧត្តិក្ខបលិយាសុ^(១) នក្កបការិកាសុ ទីយាសិពទ្ធ-
 ហិ^(២) បុរិសេហិ វត្តាបន្តំ សេយ្យថាបិ ភិ ឯនវហិ
 សាចរិយកោតិ ។ នោ ហិទិ កោ តោតម ។ មេ ។
 ឥតិ ខោ អម្ពដ្ឋ នេវ ភិ ឥសិ ន បន^(៣) ឥសិតាយ
 បដិបន្នោ សាចរិយកោ យស្ស ខោ បន អម្ពដ្ឋ
 មយេ កត្តា វា វិមតិ វា សោ មិ បព្វាន អហិ
 វេយ្យករណោន សោធិស្សមីតិ ។

[១៧០] អថខោ ភកវា វិហារា និក្ខម្ម ចន្ទមំ
 អត្តដ្ឋាសិ ។ អម្ពដ្ឋាបិ មាលារោ វិហារា និក្ខម្ម
 ចន្ទមំ អត្តដ្ឋាសិ ។ អថខោ អម្ពដ្ឋា មាលារោ ភកវន្តិ
 ចន្ទមន្តិ អនុចន្ទមមាលោ ភកវតោ កាយេ ទ្ធិត្តិសម-
 ហាបុរិសលក្ខណានិ សម្មន្នេសិ ។ អន្តសា ខោ
 អម្ពដ្ឋា មាលារោ ភកវតោ កាយេ ទ្ធិត្តិសមហាបុរិស-

១ ឧ.ម. ឧត្តិក្ខបលិយាសុ ។ ២ ម. ទីយាសិវិទ្ធភិ ។ ៣ ម. បសខោ ន បព្វាយតិ ។

សុត្តន្តបិដក ទី១២ ខិកាយ សីលកូន្យក្ខ

ឥសីទាំងនោះ គ្រាប់ទៅដោយរថ ដែលទឹមដោយសេះកាត់រោមកុំយ
 ចាក់ពាហនៈ ដោយដងចន្ទញ្ជង់វែង ដូចជាអ្នកព្រមទាំងអាចារ្យ ក្នុង
 កាលឥឡូវនេះ យ៉ាងនេះដែរឬ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សេចក្តីនេះ
 មិនមែនដូច្នោះទេ ។ បេ ។ ឥសីទាំងនោះ ប្រើបុរសដែលសៀតជាវែង
 ឲ្យរក្សាទៀបជើងកំពែងនគរ មានស្នាមក្លោះត្រង់ជុំវិញ ទាំងសិកគន្លឹះខ្ជាប់
 ដូចជាខ្លួនអ្នកព្រមទាំងអាចារ្យ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ យ៉ាងនេះដែរឬ ។ បពិត្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សេចក្តីនេះមិនមែនដូច្នោះទេ ។ បេ ។ ម្នាលអម្ពដ
 ខ្លួនអ្នកព្រមទាំងអាចារ្យ មិនមែនជាឥសី មិនមែនជាអ្នកប្រតិបត្តិ ដើម្បី
 ភារៈជាឥសីទេ ដោយប្រការដូច្នោះឯង ម្នាលអម្ពដ ម្យ៉ាងទៀត អ្នក
 ណា មានសេចក្តីសង្ស័យ ឬនឿងឆ្ងល់ចំពោះគម្ភីរគត ឲ្យអ្នកនោះមកសួរ
 ប្រស្នាចំពោះគម្ភីរគតចុះ គម្ភីរគតនឹងដំរះដោះស្រាយឲ្យ ។

(១៧០) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ស្តេចចេញអំពីវិហារ
 ហើយទ្រង់យាងទៅកាន់ទីចង្រ្រម ។ អម្ពដមាណាត ក៏ចេញអំពីវិហារទៅ
 កាន់ទីចង្រ្រមដែរ ។ លំដាប់នោះ អម្ពដមាណាត ក៏ចង្រ្រមតាមព្រះមាន
 ព្រះភាគដែលកំពុងចង្រ្រម បានសង្កេតមើលនូវមហាបុរិសលក្ខណៈ ៣២
 ប្រការ ក្នុងព្រះកាយ របស់ព្រះមានព្រះភាគ ។ លុះអម្ពដមាណាតបាន
 ឃើញនូវមហាបុរិសលក្ខណៈ ៣២ ប្រការ ក្នុងព្រះកាយ របស់ព្រះមាន

អង្គជំនុំជម្រះ ទ្រព្យសម្បត្តិសាលា

លក្ខណៈ យេកុយ្យេន វេបេត្វា ទ្រេ ទ្រីស្យុ មហាបុរិស
 សលក្ខណៈសុ កង្កុតិ វិចិត្តិក្ខុតិ ណិមិត្តិក្ខុតិ ធន
 សម្បត្តិក្ខុតិ កោសោហិតេ ច វត្តកុយ្យេ បហុតជ្ជិត្តា-
 យ ច ។ អថទោ កកវតោ ឯតទហោសិ បស្សិតិ ទោ
 មេ អយំ អម្ពដ្ឋោ មាណវេ ទ្រត្តិសមហាបុរិសលក្ខ-
 ណៈ យេកុយ្យេន វេបេត្វា ទ្រេ ទ្រីស្យុ មហាបុរិស
 លក្ខណៈសុ អម្ពដ្ឋោ កង្កុតិ វិចិត្តិក្ខុតិ ណិមិត្តិក្ខុតិ ធន
 សម្បត្តិក្ខុតិ កោសោហិតេ ច វត្តកុយ្យេ បហុតជ្ជិត្តាយ
 ពាតិ ។ អថទោ កកវ តថាវុបំ វត្តាភិស្ក្ខារំ អភិ-
 ស្ក្ខារេសិ^(១) យថា អនុស អម្ពដ្ឋោ មាណវេ កកវតោ
 កោសោហិតវត្តកុយ្យេ^(២) ។ អថទោ កកវ ជ្ជិត្តិ ធន
 មេត្វា ឧកោបិ កណ្ណសោតាធិ អនុមសិ បដិមសិ
 ឧកោបិ ពាសិកសោតាធិ អនុមសិ បដិមសិ កេវ-
 លម្បិ ធនាជមណ្ឌលិ ជ្ជិត្តាយ ធានេសិ ។

១ ឧ. អភិស្ក្ខារិ ។ ម. អភិស្ក្ខារិ ។ ២ ឧ. ម. កោសោហិត វត្តកុយ្យេ ។

អង្គជួសជុល បហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការ

ព្រះភាគដោយច្រើន រឿរលែងតែមហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការ គឺវត្ថុ-
 គុយ្យប្រទេសដែលស្រោបដោយស្រោម(១) ១ ព្រះដំក្កល្ហមល្ងន់ល្ង(២) ១
 ក៏មានសេចក្តីឆ្លៀងឆ្ងល់សង្ស័យ មិនសឹបចិត្ត មិនជ្រះថ្លា ។ គ្រានោះ ព្រះ
 មានព្រះភាគ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា អម្ពដមណាពនេះ បានឃើញ
 នូវមហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការ របស់គាត់ដោយច្រើនហើយ រឿរ
 លែងតែមហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការ គឺវត្ថុគុយ្យប្រទេស ដែលស្រោប
 ដោយស្រោម ១ ព្រះដំក្កល្ហមល្ងន់ល្ង ១ ក៏មានសេចក្តីឆ្លៀងឆ្ងល់សង្ស័យ
 មិនសឹបចិត្ត មិនជ្រះថ្លា ។ អម្ពដមណាពបានឃើញវត្ថុគុយ្យប្រទេសដែល
 លីបចូលទៅក្នុងស្រោម របស់ព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងណា លំដាប់នោះ
 ព្រះមានព្រះភាគក៏ទ្រង់និម្មិតនូវរូប ដែលសម្រេចដោយប្លន្ទិយ៉ាងនោះ ។
 គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់លៀននូវព្រះដំក្ក ហើយមូសិក តាមរន្ធ
 ព្រះកាណិទាំងពីរផង មូសិកតាមរន្ធព្រះនាសិកទាំងពីរផង បិទបាំង
 នូវមណ្ឌលនៃព្រះនលាដទាំងអស់ ដោយព្រះដំក្កផង ។

១ អង្គកថា ថា គុយ្យប្រទេស របស់ព្រះមានព្រះភាគ ដូចជាអង្គធាតុនៃពោ ឆឹងឆីរី
 ដែលលីបចូល ឬបិទបាំងដោយស្រោម ស្រឡាញ់នឹងផ្ទៃនៃផ្កាឈូកមាស ។ ២ អណ្តាតពួក
 ជនឯទៀត ក្រាស់ក៏មាន ស្មើក៏បាន ខ្លីក៏មាន មិនស្មើក៏មាន ។ ឯព្រះដំក្ករបស់ព្រះ
 មហាបុរសទំនំ វែង ទាំងធំទូលាយ ប្រកបដោយសម្បុរ ។ ព្រះអង្គអាចម្លូព្រះដំក្កនោះ ឲ្យស្រួច
 បាន ព្រោះព្រះដំក្កនោះទំនំ ហើយសិកពូលទៅដល់នូវព្រះនាសិក ឆឹងទូព្រះកាណិទាំង
 ពីរបាន ព្រោះព្រះដំក្ករបស់ព្រះអង្គវែង អាចបិទបាំងនូវព្រះនលាដ ត្រឹមជើងព្រះកេសាបាន
 ព្រោះព្រះដំក្កធំទូលាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាសិកាយស្ស សីលក្កន្តវគ្គោ

[១៧១] អថខោ អម្ពដ្ឋស្ស មាណវស្ស ឯតទ-
 ហោសិ សមម្ពាគតោ ខោ សមណោ តោតមោ
 ទ្ធក្តិសមហាប្បុសលក្ខណោហិ បរិបុណ្ណោហិ នោ អបរិ-
 បុណ្ណោហិតំ ។ កកវន្តំ ឯតទកេច ហន្ត ចនាទំ មយំ
 កោ តោតម កត្តាម តហុក្កិទ្ធា មយំ តហុក្ករណី
 យាតំ ។ យស្សនាទំ ភំ អម្ពដ្ឋ កាលំ មព្វាសិតំ ។
 អថខោ អម្ពដ្ឋោ មាណវេ វជ្ជវាវថមារុយ្ហេ^(១) បក្កាមិ ។

[១៧២] តេន ខោ បន សមយេន ព្រាហ្មណោ
 ចោក្ខវសាតិ ឧដ្ឋាយ ទិក្ខមិត្តា មហតា ព្រាហ្ម-
 ណាគណោន សទ្ធិ សកេ អារាមេ ទិសិដ្ឋោ ហោ-
 តិ អម្ពដ្ឋិយេវ មាណវំ បដិមាទេន្តោ ។ អថខោ
 អម្ពដ្ឋ មាណវេ យេន សកោ អារាមោ តេន
 ចាយាសិ យាវតិកា យានស្ស ភូមិ យានេន កត្តា
 យាទា បច្ឆោកេហិត្តា បត្តិកោ វ យេន ព្រាហ្មណោ
 ចោក្ខវសាតិ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា ព្រាហ្មណំ
 ចោក្ខវសាតិ អភិវាទេត្តា ឯកមន្តំ ទិសិទំ ។ ឯ-
 កមន្តំ ទិសិទ្ធិ ខោ អម្ពដ្ឋិ មាណវំ ព្រាហ្មណោ

១ ឧ. ម. វជ្ជវាវថំ អារុយ្ហេ ។

សុត្តន្តបិដក វិមជ្ជិកាយ សីលក្ខន្ធវិគ្គ

(១៧១) គ្រានោះ អម្ពដ្ឋមាណាត មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ព្រះសមណគោតម ប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈ ៗ ២ ប្រការ គ្រប់គ្រាន់ មិនមែនមិនគ្រប់គ្រាន់ទេ ។ អម្ពដ្ឋមាណាត បានក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ នឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ល្ហើយចុះ យើង ជាអ្នកមានកិច្ចច្រើន យើងជាអ្នកមានការងារត្រូវធ្វើច្រើន សូមលាទៅ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អម្ពដ្ឋ អ្នកសំគាល់ មើលនូវកាលដ៏សមគួរ ក្នុងវេលានេះចុះ ។ លំដាប់នោះ អម្ពដ្ឋមាណាត ក៏ឡើងជិះរថ ទឹមដោយសេះ បរចេញទៅ ។

(១៧២) សម័យនោះឯង បោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ ក្រោកឡើង ដើរចេញទៅ ជាមួយនឹងពួកព្រាហ្មណ៍ច្រើននាក់ ទៅអង្គុយក្នុងអាកាម របស់ខ្លួន រង់ចាំអម្ពដ្ឋមាណាតនោះដែរ ។ គ្រានោះ អម្ពដ្ឋមាណាត បរ រថសំដៅទៅរកអាកាមរបស់ខ្លួន បរយានទៅទល់ត្រឹមទី ដែលល្មមឈប់ យាន ហើយក៏ចុះអំពីយាន ដើរទៅដោយជើងទទេ ចូលសំដៅទៅរក បោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏សំពះបោក្ខរសាតិ ព្រាហ្មណ៍ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះអម្ពដ្ឋមាណាត អង្គុយ ក្នុងទីដ៏សំគួរស៊ប់ហើយ បោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ក៏បានពោលពាក្យនេះថា

អម្ពជ្ជសុត្ត ពោធិសាតិប្រាហ្មណ៍

ទោក្កុរសាតិ ឯតទពេច កក្កុ តាត អម្ពជ្ជ អន្តស
 តំ កវន្តំ តោតមន្តំ ។ អន្តសាម ខោ មយំ កោ
 តំ កវន្តំ តោតមន្តំ ។ កក្កុ តាត អម្ពជ្ជ តំ កវន្តំ
 តោតមំ តថាសន្តិយេវ សន្នោ អព្ពក្កតោ ទោ
 អព្ពថា កក្កុ បទ កោ សោ កវំ តោតមោ តាទិសោ
 ទោ អព្ពាទិសោតំ ។ តថាសន្តិយេវ កោ តំ កវន្តំ
 តោតមំ តថាសន្នោ អព្ពក្កតោ ទោ អព្ពថា តាទិសោ
 វ កោ សោ កវំ តោតមោ ទោ អព្ពាទិសោ សមណ្ឌ-
 កតោ វ កោ សោ កវំ តោតមោ ទ្ធក្កិសមហាប្បិស-
 លក្កុណោហិ បរិប្បណោហិ ទោ អបរិប្បណោហិតំ ។
 អហុ បទ តេ តាត អម្ពជ្ជ សមណោ តោតមេន
 សន្និ កោចិទេវ កថាសល្លាទោតំ ។ អហុ ខោ
 មេ កោ សមណោ តោតមេន សន្និ កោចិទេវ
 កថាសល្លាទោតំ ។ យថាកបិ បទ តេ តាត
 អម្ពជ្ជ អហុ សមណោ តោតមេន សន្និ កោចិទេវ
 កថាសល្លាទោតំ ។ អថខោ អម្ពជ្ជា មាណវំ

អម្ពជ្ជសូត្រ រឿងព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះបោក្ខរសាតិ

ម្នាលអម្ពជ្ជ អ្នកបានឃើញព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះដែរឬ ។ អម្ពជ្ជមាណាពន្លឺយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំបានឃើញព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះហើយ ។ បោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍សួរថា ម្នាលអម្ពជ្ជ ភិក្ខុសព្វសរសើរព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ ល្បីខ្លួនខ្លាយមានដូច្នោះមែនឬ ឬមិនមែនដូច្នោះទេ ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន ចុះព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ ព្រះអង្គប្រាកដដូច្នោះមែន មិនមែនផ្សេងពីនោះទេឬ ។ អម្ពជ្ជមាណាពន្លឺយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ភិក្ខុសព្វសរសើរព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ ល្បីខ្លួនខ្លាយទៅមានដូច្នោះមែន មិនមែនជាយ៉ាងដទៃទេ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ ព្រះអង្គប្រាកដដូច្នោះមែន មិនមែនផ្សេងពីនោះទេ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ ប្រកបដោយមហាបូរិសលក្ខណៈ ៣២ ប្រការ ដ៏បរិបូណ៌ មិនមែនមិនបរិបូណ៌ទេ ។ បោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍សួរថា ម្នាលអម្ពជ្ជ ចុះអ្នកបាននិយាយចរចា ជាមួយនឹងព្រះសមណគោតមខ្លះដែរឬ ។ អម្ពជ្ជមាណាពន្លឺយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំបាននិយាយចរចា ជាមួយនឹងព្រះសមណគោតមខ្លះដែរ ។ បោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍សួរថា ម្នាលអម្ពជ្ជ ចុះអ្នកនិយាយចរចា ជាមួយនឹងព្រះសមណគោតម ថាដូចម្តេចខ្លះ ។ លំដាប់នោះ អម្ពជ្ជមាណាពន្លឺយថា

សុត្តន្តបិដកេ វិយាភិកាយស្ស សីលកុម្មវច្ឆោ

យាវតតោ^(១) អហោសិ កកវតា សទ្ធិ្ធំ កតាសាលោចោ
តំ សត្វំ ព្រាហ្មណស្ស ចោក្ខវសាតិស្ស អាពោចេសិ ។

[១៧៣] ឃី វុត្តេ ព្រាហ្មណោ ចោក្ខវសាតិ អម្ពដ្ឋិ
មាណវំ ឯតទពោច អហោ វត វេ អម្ពាតិ បណ្ឌិតក
អហោ វត វេ អម្ពាតិ ពហុស្សុតក អហោ វត វេ
អម្ពាតិ នេវិជ្ជក ឯវុបេន កិវ កោ បុរិសោ អត្ត-
ចរកេន កាយស្ស ភេទា បំ មរណា អចាយំ
ទុក្ខតំ វិជិតាតំ ជិរយំ ឧបបជ្ជេយ្យ យទេវ ខោ ភិ
អម្ពដ្ឋ តំ កវន្តំ តោតមំ ឃី អាសជ្ជ អាសជ្ជ អវចាសិ
អថខោ^(២) កំ តោតមោ អម្ពហិ ឃី ឧបទេយ្យ
ឧបទេយ្យំ អវច អហោ វត វេ អម្ពាតិ បណ្ឌិតក
អហោ វត វេ អម្ពាតិ ពហុស្សុតក អហោ វត វេ
អម្ពាតិ នេវិជ្ជក ឯវុបេន កិវ កោ បុរិសោ អត្ត-
ចរកេន កាយស្ស ភេទា បំ មរណា អចាយំ ទុក្ខតំ
វិជិតាតំ ជិរយំ ឧបបជ្ជេយ្យតិ ។ កុបិតោ^(៣) អនត្តម-
ណោ អម្ពដ្ឋិ មាណវំ បទសាយេវ បវត្តេសិ វច្ឆតិ ច

១ ម. យាវតិកោ ។ ២ ឧ. ធម្មស្តវេ លោភិ វិស្សតិ ។ ៣ ឧ. លោ កុបិតោ ។

សុត្តន្តបិដក វិមទិកាយ សីលក្ខន្ធភិដក

ដំណាលពាក្យដែលខ្លួនបានចរា ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ ប្រាប់
បោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ ដោយសព្វគ្រប់ ។

(១៧៣) កាលដែលអម្ពដមាណព ពោលយ៉ាងនេះហើយ បោក្ខរ-
សាតិព្រាហ្មណ៍ ក៏ពោលពាក្យនេះ នឹងអម្ពដមាណពថា ឧ អាចង្រៃ
អ្នកប្រាជ្ញយើង ឧ អាចង្រៃ អ្នកពហុស្ស្រយើង ឧ អាចង្រៃ អ្នកត្រូវជា
យើង នៃអ្នកដំបំរើន បានឮថា ព្រោះតែការប្រព្រឹត្តិទូរប្រយោជន៍ មាន
សភាពយ៉ាងនេះ បុរស ល្អះទំលាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់
ទៅ ត្រូវចូលទៅកាន់តិរច្ឆាន ប្រេត អសុរកាយ នរក ម្នាលអម្ពដ
អ្នកបានពោលស្នាក់ទទឹងទាស់ យ៉ាងនេះ នឹងព្រះគោតមដំបំរើននោះ
ដោយពាក្យណា ខណៈនោះ ព្រះគោតមដំបំរើន ត្រឡប់យកពាក្យនោះ
មកនិយាយជាគ្រឿងប្រៀបធៀបនឹងពួកយើងយ៉ាងនោះៗ ឧ អាចង្រៃ
អ្នកប្រាជ្ញយើង ឧ អាចង្រៃ អ្នកពហុស្ស្រយើង ឧ អាចង្រៃ អ្នកត្រូវជា
យើង នៃអ្នកដំបំរើន បានឮថា ព្រោះតែការប្រព្រឹត្តិទូរប្រយោជន៍ មាន
សភាពយ៉ាងនេះ បុរស ល្អះទំលាយកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ
ត្រូវចូលទៅកាន់តិរច្ឆាន ប្រេត អសុរកាយ នរក ។ បោក្ខរសាតិ
ព្រាហ្មណ៍ ក៏ទឹងអាក់អន់ចិត្ត ធ្លាក់អម្ពដមាណពផល រួចក៏ចង់ចូលទៅ

អង្គជំនុំជម្រះ ចៅក្រមសាលាដំបូង

តាវនេវ កកវន្តំ ទិស្សនាយ ឧបសង្កម្មីត្តំ ។ អថទោ
 តេ ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណំ ចោត្តវសាតិ ឯតទរោច្ចំ
 អតិវិកាលោ ទោ កោ អជ្ជ សមណំ តោតមំ ទិស្ស-
 នាយ ឧបសង្កម្មីត្តំ ស្មេនាទិ កវំ ចោត្តវសាតិ
 សមណំ តោតមំ ទិស្សនាយ ឧបសង្កម្មីស្សីតិ ។

(១៧២) អថទោ ព្រាហ្មណោ ចោត្តវសាតិ សកេ
 ឯវេសនេ បណីតំ ខាទដិយំ កោជដិយំ បដិយាណាបេត្វា
 យានេ អាហេបេត្វា ឧក្កាសុ ធាវយមាណាសុ ឧក្កដ្ឋាយ
 ដិយ្យាសិ យេន ឥច្ឆានន្តុលវនសណ្ណោ តេន ចាយាសិ
 យាវតិកា យានស្ស ក្ខមំ យានេន កត្វា យាណ
 បម្មោរោហិត្វា បត្តិកោវ យេន កកវា តៃនុបសង្កម្មី
 ឧបសង្កម្មីត្វា កកវតា សន្ធិ សម្មោទិ សម្មោទដិយំ
 កមំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯតមន្តំ ឯសីទិ ។
 ឯតមន្តំ ឯសីទោ ទោ ព្រាហ្មណោ ចោត្តវសាតិ
 កកវន្តំ ឯតទរោច អាគមា នុ ខ្ចិច កោ តោតម

អដ្ឋសូត្រ រឿងព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះបោក្ខរសាតិ

គាល់ព្រះមានព្រះភាគ ក្នុងវេលាមួយពេលនោះ ។ គ្រានោះ ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ បានពោលពាក្យនេះនឹងបោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ថ្ងៃនេះហួសកាល នឹងដើរទៅរកព្រះសមណគោតមហើយ ចាំព្រឹកស្អែកសិន សឹមលោកបោក្ខរសាតិដ៏ចម្រើន អញ្ជើញទៅដួបនឹងព្រះសមណគោតមចុះ ។

[១៧៤] លំដាប់នោះបោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ឲ្យគេចាត់ចែងទានិយៈ

គោដនិយា ហារដ៏ធំតូច ក្នុងលំនៅរបស់ខ្លួន ហើយឲ្យលើកដាក់ក្នុងរទេះ មានមនុស្សកាន់គប់ភ្លើងនាំមុខ បរចេញអំពីទុក្ខដ្ឋានគរ សំដៅទៅរកដងព្រៃឈ្មោះឥច្ឆាន្តិលៈ បរយានទៅទល់គ្រឹមទី ដែលល្មមឈប់យានហើយ ក៏ចុះអំពីយាន ដើរទៅដោយជើងទទេ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យសំណេះសំណាល នឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យសំណេះសំណាល នឹងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ទើបអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះបោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ពោលពាក្យនេះ នឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតម

សុត្តន្តបិដក វិយាគិកាយស្ស សីលក្កវិញ្ញា

អម្បកំ អន្តោវាសំ អម្ពដ្ឋោ មាលារោតំ ។ អាភមា
 ខោ តេជ ព្រាហ្មណា អន្តោវាសំ អម្ពដ្ឋោ មាលារោតំ ។
 អហុ បទ តេ កោ តោតម អម្ពដ្ឋេន មាលាវេន
 សន្និំ កោចិទេវ កថាសល្លាចោតំ ។ អហុ ខោ ម
 ព្រាហ្មណា អម្ពដ្ឋេន មាលាវេន សន្និំ កោចិទេវ
 កថាសល្លាចោតំ ។ យថាកំ បទ តេ កោ តោតម
 អហុ អម្ពដ្ឋេន មាលាវេន សន្និំ កោចិទេវ កថា-
 សល្លាចោតំ ។ អថខោ ភកវំ យាវតកោ អហោសិ
 អម្ពដ្ឋេន មាលាវេន សន្និំ កថាសល្លាចោ តំ សត្វំ
 ព្រាហ្មណស្ស ចោត្តវសាតិស្ស អាពេចេសិ ។

(១៧៥) ឃី វុត្តេ ព្រាហ្មណោ ចោត្តវសាតិ ភកវន្ត-
 មេតទលោច ពាលោ កោ តោតម អម្ពដ្ឋោ មាលារោ
 ខមតុ កវំ តោតមោ អម្ពដ្ឋស្ស មាលាវស្សាតិ ។ សុខំ
 ហោតុ ព្រាហ្មណា អម្ពដ្ឋោ មាលារោតំ ។ អថខោ

សុត្តន្តបិដក វិយាសិកាយ សិលកុទ្ធវិគ្គ

ដំបំរើន អម្ពដមណាពជាកូនសិស្សរបស់ខ្ញុំ បានមកក្នុងទីនេះដែរឬ ។ ព្រះ
មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អម្ពដមណាព ជាកូនសិស្ស
របស់អ្នកបានមកក្នុងទីនេះដែរ ។ បោក្ខុរសាតិព្រាហ្មណ៍ក្រាបបង្គំទូលថា
បពិត្រព្រះគោតមដំបំរើន ចុះព្រះអង្គបានពោលចរចាពាក្យណាមួយ ជា
មួយនឹងអម្ពដមណាពដែរឬ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
គឺជាគតបានពោលចរចាពាក្យនីមួយៗ នឹងមណាពខ្លះដែរ ។ បោក្ខុ-
រសាតិព្រាហ្មណ៍ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដំបំរើន ពាក្យនីមួយ
ដែលព្រះអង្គបានពោលចរចា ជាមួយនឹងអម្ពដមណាពនោះ តើដូច-
ម្តេចខ្លះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ក៏បានប្រាប់ពាក្យដែលបាន
ពោលចរចា ជាមួយនឹងអម្ពដមណាពទាំងអម្បាលនោះ ដល់បោក្ខុរ-
សាតិព្រាហ្មណ៍ដោយសព្វគ្រប់ ។

(១៧៥) កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
ទើបបោក្ខុរសាតិព្រាហ្មណ៍ពោលពាក្យយ៉ាងនេះ នឹងព្រះមានព្រះភាគថា
បពិត្រព្រះគោតមដំបំរើន អម្ពដមណាពជាមនុស្សល្ងង់ សូមព្រះគោតម
ដំបំរើនអត់ទោស ដល់អម្ពដមណាពផងចុះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ព្រាហ្មណ៍ សូមឲ្យអម្ពដមណាព មានសេចក្តីស្ងប់ចុះ ។ លំដាប់នោះ

អង្គុសុត្តេ ពោត្តរសាតិប្រាហ្មណវដ្ត

ប្រាហ្មណោ ចោក្ខរសាតិ ភកវតោ កាយេ ទ្ធភ្នីសមហាប្បិសលក្ខណានិ សម្មន្នេសិ ។ អង្គុសា ចោ ប្រាហ្មណោ ចោក្ខរសាតិ ភកវតោ កាយេ ទ្ធភ្នីសមហាប្បិសលក្ខណានិ យេកុយ្យេន វេបេត្វា ទ្វេ ទ្ធិសុ មហាប្បិសលក្ខណេសុ កង្ខតិ វិចិត្តិច្ឆតិ វាធិមុត្តតិ ន សម្មស័ទតិ កោសោហិតេ ច វត្តកុយ្យេ បហូតជីវិតាយ ច ។ អថោ ភកវតោ ឯតទហោសិ បស្សតិ ចោ មេ អយំ ប្រាហ្មណោ ចោក្ខរសាតិ ទ្ធភ្នីសមហាប្បិសលក្ខណានិ យេកុយ្យេន វេបេត្វា ទ្វេ ទ្ធិសុ មហាប្បិសលក្ខណេសុ កង្ខតិ វិចិត្តិច្ឆតិ វាធិមុត្តតិ ន សម្មស័ទតិ កោសោហិតេ ច វត្តកុយ្យេ បហូតជីវិតាយ ចាតិ ។ អថោ ភកវតោ តថារូបំ វត្តាភិសង្ខារំ អភិសង្ខារេសិ យថា អង្គុស ប្រាហ្មណោ ចោក្ខរសាតិ ភកវតោ កោសោហិតំ វត្តកុយ្យំ ។ អថោ ភកវតោ ជីវិតំ វិជ្ជាមេត្វា ឧកោចិ កណ្ណិសោតានិ អនុមសិ បដិមសិ ឧកោ វាសិកសោតានិ អនុមសិ បដិមសិ កេវលម្បិ នលាដមណ្ឌលំ ជីវិតាយ វាទេសិ ។

អង្គជួសជុល រឿងព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះបាបុរសាតិ

បោករសាតិព្រាហ្មណ៍ បានសង្កេតមើល នូវមហាបុរិសលក្ខណៈ ៣២
 ប្រការ ក្នុងព្រះកាយរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ។ បោករសាតិព្រាហ្មណ៍ ក៏
 បានឃើញមហាបុរិសលក្ខណៈ ៣២ ប្រការ ក្នុងព្រះកាយរបស់ព្រះមាន
 ព្រះភាគដោយច្រើនហើយ រឿរលែងតែមហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការ គឺ
 វត្ថុគុយ្យប្រទេស ដែលស្រោបដោយស្រោម ១ ព្រះដំក្កល្យមល្លន៍ល្វ ១ ក៏
 មានសេចក្តីឆ្លើងឆ្ងល់សង្ស័យ មិនស៊ប់ចិត្ត មិនជ្រះថ្លា ។ គ្រានោះ ព្រះ
 មានព្រះភាគមានសេចក្តីគ្រិះរិះដូច្នោះថា បោករសាតិព្រាហ្មណ៍នេះ បាន
 ឃើញមហាបុរិសលក្ខណៈ ៣២ ប្រការ របស់គាត់ដោយច្រើនហើយ
 រឿរលែងតែមហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការ គឺវត្ថុគុយ្យប្រទេសដែលស្រោប
 ដោយស្រោម ១ ដំក្កល្យមល្លន៍ល្វ ១ ក៏មានសេចក្តីឆ្លើងឆ្ងល់សង្ស័យ
 មិនស៊ប់ចិត្ត មិនជ្រះថ្លា ។ បោករសាតិព្រាហ្មណ៍បានឃើញនូវវត្ថុគុយ្យ-
 ប្រទេស ដែលស្រោបដោយស្រោម របស់ព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងណា
 លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ក៏ទ្រង់និម្មិតនូវរូបដែលសម្រេចដោយបុទ្ធិ
 យ៉ាងនោះឯង ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់លៀននូវព្រះដំក្ក
 ហើយមូរស៊ីកចូលតាមរន្ធព្រះកាណិទាំងពីរ មូរស៊ីកចូលតាមរន្ធព្រះនាសិក
 ទាំងពីរ ទាំងបិទបាំងនូវមណ្ឌលនៃព្រះនលាដទាំងអស់ ដោយព្រះដំក្ក ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវគ្គោ

អថខោ ព្រាហ្មណស្ស ចោក្ខវសាតិស្ស ឯតទហោសិ
 សមដ្ឋានតោ ខោ សមណោ តោតមោ ទ្ធិត្តិសមហា-
 ប្បិសលក្ខណោហិ បរិបុណ្ណោហិ ចោ អបរិបុណ្ណោហីតំ ។
 កកវន្តំ ឯតទរោច អធិវសេតុ មេ កវំ តោតមោ
 អដ្ឋតនាយ កត្តំ សទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃោនាតិ ។ អធិវសេសិ
 កកវំ តុណ្ហិកាវេន ។ អថខោ ព្រាហ្មណោ ចោក្ខវ-
 សាតិ កកវតោ អធិវសនំ វិទិត្វា កកវតោ កាលំ
 អាហេចេសិ កាលោ ភោ តោតម ធិដ្ឋិតិ កត្តន្តំ ។

[១៧៦] អថខោ កកវំ បុព្វុណ្ណសមយំ ធិវសេត្វា
 បត្តចរិមនាយ សទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃោន យេន ព្រាហ្មណស្ស
 ចោក្ខវសាតិស្ស ធិវសនំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
 មិត្វា បញ្ចត្តេ អាសនេ ធិសីទិ ។ អថខោ ព្រាហ្ម-
 ណោ ចោក្ខវសាតិ កកវន្តំ បណីតេន ខាទដីយេន
 ភោជដីយេន សហត្វា សន្តប្បេសិ សម្បវរេសិ
 មាលាវកា ច ភិក្ខុសង្ឃំ ។ អថខោ ព្រាហ្ម-
 ណោ ចោក្ខវសាតិ កកវន្តំ កុតារី ឱនីតបត្តចាណី

សុត្តន្តបិដក ទំយេនិកាយ សីលប្បដ្ឋាន

លំដាប់នោះ បោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ព្រះ
 សមណគោតមប្រកបដោយមហាបូរិសលក្ខណៈ ៣២ ប្រការ ដ៏បរិបូណ៌
 មែន មិនមែនខ្លះខាតទេ ។ គាត់កំពោលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគ
 ថា សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃ ទទួលកត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ
 ដើម្បីធានក្នុងថ្ងៃនេះ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ទទួលដោយតុណ្ណី-
 ភាព ។ កាលបើបោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ បានដឹងថា ព្រះមានព្រះភាគ
 ទទួលនិមន្តហើយ ក៏បង្គាប់ឲ្យគេក្រាបបង្គំទូលកត្តកាល ចំពោះ
 ព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន កាលដល់ហើយ កត្ត
 ក៏សម្រេចហើយ ។

(១៧៦) វេលានោះ ក្នុងបុព្វហ្មសម័យ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្បៀង
 ប្រដាប់បាត្រនឹងចីវរ ស្តេចចូលទៅកាន់លំនៅនៃបោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍
 ព្រមដោយព្រះភិក្ខុសង្ឃ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់គង់លើអាសនៈ
 ដែលគេក្រាលថ្នោល ។ កាលនោះបោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ បានអង្គុយ
 ព្រះមានព្រះភាគ ដោយខាងនិយោគនិយោហារដ៏ផ្ចិតផ្ចង់ ដោយដៃខ្លួន
 ឯង ឲ្យឆែតស្តាប់ស្តាប់ ចំណែកពួកមាណាព ក៏អង្វរសភិក្ខុសង្ឃឲ្យឆែត
 ស្តាប់ស្តាប់ ។ កាលបើបោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ ដឹងថា ព្រះមានព្រះភាគ
 សោយរួចហើយ លែងលូកព្រះហស្តទៅក្នុងបាត្រហើយ ក៏កាន់យក

អង្គជំនុំជម្រះ អនុប្បវេណី ធម្មបទ

អញ្ជាតំ ធិបំ អាសនំ កហេត្វា ឯកមន្តំ ធិសំទិ ។
 ឃ
 ឯកមន្តំ ធិសំទ្ធស្ស ទោ ព្រាហ្មណស្ស ទោត្តរសា-
 តិស្ស កកវា អនុប្បវេណី កថេសិ សេយ្យថំទិ
 ទានកមំ សីលកមំ សក្កកមំ កាមាទំ អាទិទំ
 ឌីការំ សន្តិលេសំ ទេត្តម្មេ អាទិសំសិ បកាសេសិ ។
 យទា កកវា អញ្ជាសិ ព្រាហ្មណំ ទោត្តរសាតិ
 កល្យាណំ មុទ្ធិកំ វិជីវណាមិកំ ឧទក្កមិកំ បសុទ្ធិកំ
 អថស្ស យា ពុទ្ធានំ សាមគ្គិសិកា ធម្មទេសនា តំ
 បកាសេសិ ទុក្ខំ សមុទយំ ជិវេទំ មក្ខំ ។ សេយ្យ-
 ថាបំ ធាម សុទ្ធិ វត្ថុ អបកតកាឡកំ សម្មទេវ រជនំ
 បដិក្កណ្ណាយ្យ ឯវមេវ ទោ^(១) ព្រាហ្មណស្ស ទោត្តរ-
 សាតិស្ស តស្មីយេវ អាសនេ វិជី វីតមលិ ធម្មចក្កំ
 ឧទទានិ យំ កំព្វំ សមុទយធម្មំ សព្វនំ ជិវេទធម្មនំ ។

១ ឧ. អ. ពេលព្រៃ ៧ ទិស្សតិ ។

អង្គជំនុំជម្រះ អនុបុត្រីកថា ធម្មចក្ក

អាសនៈមួយទាបជាង អង្គយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះមានព្រះភាគបាន
 ទ្រង់សំដែង នូវអនុបុត្រីកថា ចំពោះបោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ ដែលអង្គយ
 ក្នុងទីដ៏សមគួរ អនុបុត្រីកថានោះ តើដូចម្តេច គឺព្រះអង្គប្រកាសនូវទាន-
 កថា ១ សីលកថា ១ សក្កកថា ១ កាមាទីនវកថា ដ៏លាមក អាក្រក់
 សៅហ្មង ១ នេក្ខម្មានិសង្សកថា ១ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបថា
 បោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ មានចិត្តស្រួល មានចិត្តទន់ មានចិត្តប្រាសចាក
 នីវរណធម៌ មានចិត្តរីករាយ មានចិត្តជ្រះថ្លាក្នុងកាលណា ព្រះអង្គក៏ទ្រង់
 ប្រកាសព្រះធម្មទេសនា ដែលព្រះពុទ្ធានុជ្ឈាយ ទ្រង់លើកឡើងសំដែង
 ដោយព្រះអង្គឯង គឺទុក្ខសច្ច១ សមុទេយសច្ច១ និរោធសច្ច១ មគ្គសច្ច១
 ដល់បោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍នោះ ក្នុងកាលនោះ ។ សំពត់ដ៏ស្អាតប្រាស
 ចាកពណ៌ខ្មៅ គួរទទួលនូវគ្រឿងជ្រលក់ដោយល្អ យ៉ាងណាមិញ
 ធម្មចក្ក គឺសោតាបត្តិមគ្គ ដ៏ប្រាសចាកគូលី ប្រាសចាកមន្ទិល ក៏
 កើតឡើង ដល់បោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ លើអាសនៈនោះឯងថា ធម្មជាតិ
 ណានីមួយដែលកើតឡើងជាធម្មតា ធម្មជាតិទាំងអស់នោះ រមែងរលត់
 ទៅវិញជាធម្មតា មានរូបមេឃ្យដូច្នោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិយស្ស សីលកុទ្ធុវគ្គោ

(១៧៧) អថខោ ព្រាហ្មណោ ចោក្ខវសាតិ តិដ្ឋ-
 ធម្មោ បត្តធម្មោ វិទិតធម្មោ បរិយោតាធម្មោ តិណ្ហិ-
 ចិត្តិញ្ញោ វិភតកថិកថោ វេសារជ្ជប្បត្តោ អបរាប្បត្តិយោ
 សក្កិ សាសនេ កកវន្តំ ឯតទរោច អភិក្កន្តំ កោ កោតម
 អភិក្កន្តំ កោ កោតម សេយ្យថាបិ កោ កោតម ធិក្កដ្ឋិនិ
 វា ឧក្កដ្ឋេយ្យ បដិច្ចន្តំ វា វិវេយ្យ ម្ភធម្មស្ស វា មក្កំ អា-
 ចិត្តេយ្យ អន្ធការេ វា តេលប្បដ្ឋោតិ ជារយ្យ ចក្ក-
 មន្តោ រូចានិ ធិក្កន្តិតិ ឯវាមវ ខោ កោតា កោតមេន
 អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ ឯសាហំ កោ
 កោតម សបុត្តោ សករិយោ សបរិសោ សាមម្ភោ
 កវន្តំ កោតមិ សវណំ កត្តាមិ ធម្មញ្ញំ ភិក្កុសដ្ឋញ្ញំ
 ឧចាសកិ មំ កវំ កោតមោ ជារតុ អជ្ជតក្ក
 ចាណុបេតិ សវណាជ្ជនំ យថា ច កវំ កោតមោ

សុត្តន្តបិដក ទីយនិកាយ សីលកូន្ទវគ្គ

(១៧៧) គ្រានោះ បោក្ខវសាតិព្រាហ្មណ៍ ឃើញអរិយសច្ចធម៌ ច្បាស់ហើយ បានដល់អរិយសច្ចធម៌ហើយ បានដឹងច្បាស់អរិយសច្ចធម៌ ហើយ បានចុះចិត្តស៊ប់ក្នុងអរិយសច្ចធម៌ហើយ ឆ្លងផុតសេចក្តីសង្ស័យ មិន មានសេចក្តីងឿងឆ្ងល់ ដល់នូវសេចក្តីក្លៀវក្លា មិនបាច់មានអ្នកដទៃដឹកនាំ ក្នុងពាក្យប្រៀនប្រដៅ របស់ព្រះសាស្តា ទើបគ្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះ ភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ពីពេរណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំ- រើន ពីពេរណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ធម៌ដែលព្រះគោតមដ៏ចំរើន ទ្រង់ប្រកាសដោយអនេកបរិយាយនេះឯង ប្រៀបដូចជាបុគ្គលបើករបស់ ដែលផ្តាច់ឲ្យជួរឡើង ឬដូចគេបើកបន្តាញរបស់ដែលគេបិទបាំងទុក ឬ ដូចជាគេប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកវង្វេងផ្លូវ ពុំនោះសោត ដូចជាគេព្រោលប្រទីប ក្នុងទីងងឹតដោយគិតថា មនុស្សដែលមានភ្នែក (ភ្នំ) នឹងមើលឃើញនូវរូប ទាំងឡាយបាន បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គព្រមទាំងបុត្រភរិយា នឹងបរិសឡ ព្រមទាំងអាមាត្យ សូមដល់នូវព្រះគោតមដ៏ចំរើនផង នូវព្រះ ធម៌ផង នូវព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ជាសរណៈ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចាំទុក នូវខ្ញុំព្រះអង្គ ថាជាឧបាសកអ្នកដល់នូវព្រះរតនត្រ័យជាសរណៈស្មើដោយ ជីវិត តាំងពីថ្ងៃនេះជាដើមរៀងទៅ ម្យ៉ាងទៀត (បើ) ព្រះគោតមដ៏ចំរើន

អង្គជំនុំជម្រះ លោកស្រីសុខ សុខសុខ

ឧក្រិដ្ឋជំនុំជម្រះ អង្គជំនុំជម្រះ ឧបសគ្គកុលាធិ ឧបសគ្គមតិ
 ឯកសារ ខោ កម្រ តោតមោ បោក្ករសាតិកុល ឧប-
 សគ្គមតុ តតុ យេ តេ មាណវកា វា មាណវកា
 វា កវន្តំ តោតមិ អភិវទេស្សន្តំ វា បទ្ធគិស្សន្តំ វា
 អាបនំ វា ឧទកំ វា ទស្សន្តំ ចិត្តំ វា បសាទេស្សន្តំ
 តេសំ តំ កវិស្សន្តំ ជីយវន្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ ។
 កល្យាណំ វុច្ចតិ ព្រាហ្មណាតិ ។

អង្គជំនុំជម្រះ គំនិត ពិតយំ ។

អង្គជំនុំជម្រះ ព្រហ្មទណ្ឌក្រឹត្យលេខៈ៤៣៧

ស្តេចចូលទៅក្រែកកូលទុប្បាសកងទៀត ក្នុងក្រុងនគរយ៉ាងណា សូម
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចូលមកក្រែកកូលបោកសោត ក៏យ៉ាងនោះដែរ នឹង
 បានពួកមនុស្សកំឡោះក្រមុំណា ក្នុងក្រែកកូលនោះៗ ក្រាបថ្វាយបង្គំ ក្រោក
 ទទួល ឬថ្វាយអាសនៈ ឬទឹក ឬធ្វើចិត្តជ្រះថ្លាចំពោះព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 កិច្ចមានការថ្វាយបង្គំជាដើមនោះ គង់ជាប្រយោជន៍នឹងសេចក្តីសុខ ដល់
 ពួកជនកំឡោះក្រមុំទាំងនោះ អស់កាលជាអង្វែង ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រហ្មទណ្ឌ ពាក្យដែលអ្នកនិយាយ(មកនេះ)ពីពោះហើយ ។

សោណទណ្ឌសុត្តិ បត្តិ

[១៧៨] ឯវម្មេ សុត្តិ ។ ឯកំ សមយំ កកវំ
អង្កេសុ ពារិកញ្ចារមាណោ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សង្ឃិ
បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ យេន ចម្បា ននវសវិ ។
តត្រ សុទ្ធិ កកវំ ចម្បាយំ វិហារតិ កត្តរាយ ទោត្ត-
រណីយា តិរ ។

[១៧៩] តេន ខោ បន សមយេន សោណទណ្ឌោ
ព្រាហ្មណោ ចម្បំ អដ្ឋវសតិ សត្តស្សនិ សតិណ-
កដ្ឋានិកំ សទតំ រាជគោត្តំ រោ មាគនេន សេ-
និយេន តិម្ពិសារេន និទ្ធិ រាជនាយំ ព្រហ្មទេយ្យំ ។
អស្សោសុំ ខោ ចម្បេយ្យកា ព្រាហ្មណាគហបតីកា
សមណោ ខលុ កោ តោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យ-
កុលា បព្វជិតោ អង្កេសុ ពារិកញ្ចារមាណោ មហតា
ភិក្ខុសង្ឃេន សង្ឃិ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ ចម្បំ

សោណទណ្ឌសូត្រ ទី ៤

(១៧៨) (សូត្រនេះ) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
មានព្រះភាគ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិក ក្នុងអង្គជនបទ ព្រមដោយ
ភិក្ខុសង្ឃច្រើន ចំនួន ៥០០ រូប បានស្តេចទៅដល់ក្រុងចម្បា(១) ។
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ទៀបឆ្នេរនៃស្រះបោក្ខរណី ឈ្មោះគគ្គរ(២)
ជិតក្រុងចម្បានោះ ។

(១៧៩) សម័យនោះឯង សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍អាស្រ័យនៅក្នុង
ក្រុងចម្បា ដែលជាក្រុងកុះករ ដោយមនុស្សសត្វ បរិច្ចណិដោយស្មៅ
ឈើ នឹងទឹក ព្រមទាំងធាតុជាតិ ជាព្រះរាជទ្រព្យដែលព្រះបាទមោគធ-
សេនិយព័ម្ពិសារ ទ្រង់ប្រទាន ជារាជវង្សាន័យប្រសើរ ។ ព្រាហ្មណ៍នឹង
គហបតិទាំងឡាយអ្នកក្រុងចម្បា បានឮថា ព្រះសមណគោតម ជាសក្យ-
បុត្រ ចេញចាកសក្យត្រកូលទៅទ្រង់ព្រះផ្នួសហើយ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរមក
កាន់ចារិកក្នុងដែនអង្គៈ ព្រមដោយភិក្ខុសង្ឃច្រើន ចំនួន ៥០០ រូប ទ្រង់ពុទ្ធ-

១ ដីកាពន្យល់ថា នគរនោះបានជាឈ្មោះដូច្នោះ ព្រោះមានដើមចម្បាដុះជាច្រើន តាំងពី
កាលដែលសាងនគរនោះមក ។ ២ អដ្ឋិកថាពន្យល់ថា ស្រះនោះបានជាឈ្មោះដូច្នោះ ព្រោះ
ព្រះរាជមហេសីព្រះនាម គគ្គរ ឲ្យដឹកដីកក្រុងចម្បានោះ ទៅជុំវិញឆ្នេរស្រះនោះមានព្រៃចម្បា
ដ៏ធំ ប្រដាប់ដោយដើមឈើមានផ្កា៥ ពណ៌ មានពណ៌ទៀវជាដើម ។

សោណទណ្ណសុត្ត ពុទ្ធកុណារថិ

អនុប្បត្តោ ចម្បាយំ វិហារតិ ភក្ករាយ ទោត្តរណីយា
 តិវេ នំ ទោ បន កវុទ្ធិំ តោតមំ ឃីកល្យណោ
 កិក្ខុសន្នោ អត្តត្ថតោ ឥតិបំ សោ ភក្កវា អរហំ
 សម្មសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បទ្ធោ សុតតោ លោក-
 វិទូ អនុត្តរោ បរិសទ្ធសារថំ សត្តោ ទេវមនុស្សានំ
 តុទ្ធោ ភក្កវាតិ សោ ឥមំ លោកំ សទេវកំ សមារកំ
 សព្វហ្មកំ សស្សមណាព្រាហ្មណី បដិ សទេវមនុស្សំ
 សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្តា បវេទេតិ សោ ធម្មំ ទេសេ-
 តិ អាណិកល្យណំ មន្មេកល្យណំ បរិយោសាន-
 កល្យណំ សាត្តំ សព្វញ្ញំ កេវលបរិប្បណំ បរិសុទ្ធិ
 ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ សាទុ ទោ បន តថាវុទានំ
 អរហតំ ទប្បដំ ហោតីតិ វ អថទោ ចប្បយ្យកា

លោកណាណូស្យត្រ ពុទ្ធពុណាណា

ដំណើរ មកដល់ក្រុងចម្បូរហើយ គង់នៅទៀបឆ្នេរស្រះបោក្តរណីឈ្មោះ
 គគ្គរ ជិតក្រុងចម្បូរ កិត្តិសព្វដ៏ពិរោះសរសើរព្រះគោមគដ៏ចំរើននោះ ព្រះ
 ខ្លាយសុសសាយយ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះភាគនោះ ព្រះអង្គឆ្ងាយចាក
 សេចក្តីសៅហ្មងគ្រប់យ៉ាង ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវព្រាហ្មធម៌ទាំងពួងដោយ
 ប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ ព្រះអង្គចរិបូរណិដោយវិជ្ជានឹងចរណៈគឺសេចក្តីចេះ
 ដឹងនឹងក្រឹត្យដែលបុគ្គលគប្បីប្រព្រឹត្ត ព្រះអង្គមានដំណើរល្អទៅកាន់ព្រះ
 និរ្យាន ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ព្រះអង្គប្រសើរដោយសីលាទិ-
 គុណ រកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ព្រះអង្គជាសារថីអ្នកទូន្មាននូវបុរសដែល
 គួរទូន្មានបាន ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គបាន
 ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលមកកាន់កតថ្មីទៀត ព្រះអង្គ
 បានត្រាស់ដឹង បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិរ្យានចំពោះព្រះអង្គ ហើយ
 ញ៉ាំងលោកនេះព្រមទាំងទៅលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ញ៉ាំងប្រជា-
 ជន ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព នឹងមនុស្សដ៏
 សេសឲ្យបានត្រាស់ដឹងផង ទ្រង់សំដែងធម៌មានលំអបទដើម បទកណ្តាល
 នឹងបទចុង ទ្រង់ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ព្រមទាំងអត្តទាំងព្យញ្ជនៈដ៏ពេញ
 ចរិបូរណិចរិសុទ្ធទាំងអស់ ក៏ដំណើរដែលបានឃើញ បានដួបប្រទះព្រះ
 អរហន្តទាំងឡាយ មានសភាពដូច្នោះ ជាការប្រពៃណាស់ ។ គ្រានោះ

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលក្ខន្ធា

ព្រាហ្មណ៍កហបតិកា ចម្បាយ ធិក្ខមិត្តា សង្ឃសង្ឃ-
កណ៍ក្ខតា យេន កក្ករា ចោក្ខវណី តេនុបសង្កមន្តិ ។

(១៨០) តេន ចោ បន សមយេន សោណនិណ្ឌោ

ព្រាហ្មណោ ឧបវច្ឆាសានេ ទិវសេយ្យំ ឧបកតោ
ហោតិ ។ អន្តសា ចោ សោណនិណ្ឌោ ព្រាហ្មណោ

ចម្បេយ្យកេ ព្រាហ្មណ៍កហបតិកេ ចម្បាយ ធិក្ខមិ-
ត្តា សង្ឃសង្ឃកណ៍ក្ខតេ យេន កក្ករា ចោក្ខវណី

តេនុបសង្កមន្តិ ទិស្វា ខត្តំ អាមន្តសិ កី ទុ ចោ

កោ ខត្តេ ចម្បេយ្យកោ ព្រាហ្មណ៍កហបតិកា ចម្បាយ

ធិក្ខមិត្តា សង្ឃសង្ឃកណ៍ក្ខតា យេន កក្ករា ចោក្ខ-

វណី តេនុបសង្កមន្តិតិ ។ អន្តំ ចោ កោ សម-

ណោ កោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្វជិតោ

អន្តេស្មំ ចារិកញ្ចារមាណោ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សន្តិ

សុត្តន្តបិដក ទិយនិកាយ សីលបុគ្គវគ្គ

ពួកព្រាហ្មណ៍នឹងគហបតីអ្នកក្រុងចម្បា នាំគ្នាចេញពីក្រុងចម្បា ជាពួកជាកង ដើរត្រសង់ចូលសំដៅទៅត្រង់ស្រះបោកូរណី ឈ្មោះគគ្គរនោះ ។

[១៨០] សម័យនោះឯង សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ ចូលទៅកាន់ដំណេកក្នុងវេលាថ្ងៃ ក្នុងប្រាសាទជាន់ខាងលើ ។ សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍បានឃើញពួកព្រាហ្មណ៍គហបតី អ្នកក្រុងចម្បា ចេញអំពីក្រុងចម្បា ជាពួកជាកង ដើរត្រសង់ចូលសំដៅទៅត្រង់ស្រះបោកូរណីឈ្មោះ គគ្គរ លុះឃើញហើយ ទើបហៅខត្តមហាមាត្យ^(១)មកសួរថា វៃខត្តៈដំបំរើន ដូចម្តេចហ្ន៎ ក៏បានជាពួកព្រាហ្មណ៍គហបតីអ្នកក្រុងចម្បា ចេញអំពីក្រុងចម្បា ជាពួកជាកង ដើរត្រសង់ចូលសំដៅទៅត្រង់ស្រះបោកូរណីឈ្មោះ គគ្គរ ។ ខត្តមហាមាត្យឆ្លើយថា បពិត្រលោកដំបំរើន ដ្បិតព្រះសមណគោតមជាសក្យបុត្រ ទ្រង់ចេញចាកសក្យត្រកូលទៅទ្រង់ព្រះផ្នួស ហើយទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់បារិកក្នុងវ័ជនអង្គៈ ព្រមដោយភិក្ខុសង្ឃច្រើនចំនួន

១ អន្តិកបិដកពន្យល់ថា អាមាត្យនេះជាអាមាត្យធំ អាចដោះសា អាចិប្រស្តា ដែលសោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍សួរបាន ។ ដីកាពន្យល់ថា បុរសណាដែលជាអ្នកប្រាជ្ញក្នុងអាគ្នារបស់ឥស្សរជនទាំងឡាយមានស្តេចទ្រង់រាជ្យ នឹងស្តេចដែលមិនបានអភិសេកជាដើម ជាអ្នករក្សាអង្គនៃឥស្សរជនទាំងនោះ បុរសនោះហៅថា ខត្តៈ ។ បុរសនោះបើឥស្សរជន មានការប្រើឲ្យទៅទីណា ៗ ចេះការពារទោស របស់ឥស្សរជនទាំងនោះ ក្នុងទីនោះ ។ (ហេតុអ្វីថា អាមាត្យទូលរដ្ឋ) ។

សោណទណ្ឌសុត្តេ ភគវិញ្ញាណិក្ខិយសុត្តេ

បញ្ចមត្តេហិ កិក្ខុសតេហិ ចម្បំ អនុប្បត្តោ ចម្បាយំ
 វិហារតិ កត្តកាយ ហេតុរណិយា ភិវេ ភំ ខោ បទ
 កវន្តំ តោតមិ ឯវំកល្យាណោ កិក្ខុសន្នោ អត្តកតោ
 ភតិបិ សោ ភកវា អហិ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណា-
 សម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្ម-
 សារថិ សត្តា ទេវមនុស្សានិ ពុទ្ធា ភកវាតិ តមេតេ កវន្តំ
 តោតមិ ទស្សនាយ ឧបសង្កម្ពន្តិតិ ។ តេនហិ កោ
 ខត្តេ យេន ចម្បយ្យកោ ព្រាហ្មណាភហបតិកោ តេនុ-
 បសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា ចម្បយ្យកេ ព្រាហ្មណាភហ-
 បតិកេ ឯវំ វទេសិ សោណទណ្ឌោ កោ^(១) ព្រាហ្ម-
 ណោ ឯវំមហា អាភមេន្តិ ភិវ ភវន្តោ សោណទណ្ឌោបិ
 ព្រាហ្មណោ សមណំ តោតមិ ទស្សនាយ ឧបសង្ក-

• ខ. កោសត្តោ ន វិស្សតិ ។

សោណទណ្ឌសូត្រ កិត្តិសង្ខារសំព្រះមានព្រះភាគ

ប្រាំរយរូប ឥឡូវទ្រង់ពុទ្ធដំណើរ មកដល់ក្រុងចម្បារហើយ ព្រះអង្គ
 គង់សម្រាន្តព្រះភិយាបថនៅក្បែររដ្ឋស្រះបោក្ខរណី ឈ្មោះគគ្គរា ជិត
 ក្រុងចម្បារ កិត្តិសព្វដំពោះសរសើរព្រះភាគមដំបំរើនោះ ពួខ្លួនខ្លា
 សុសសាយយ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះភាគនោះ ព្រះអង្គឆ្ងាយចាកសេចក្តី
 សៅហ្មងគ្រប់យ៉ាង ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវព្រាហ្មណ៍ចាំនឹងព្រាហ្មណ៍ ដោយប្រពៃ
 ចំពោះព្រះអង្គ ព្រះអង្គបរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ គឺសេចក្តីចេះដឹងនឹង
 ក្រឹត្យដែលបុគ្គលគប្បីប្រព្រឹត្ត ព្រះអង្គមានដំណើរល្អទៅកាន់ព្រះនិព្វាន
 ព្រះអង្គជាបច្ច្យាសនូវត្រលោក ព្រះអង្គប្រសើរដោយសីលាទិគុណរក
 បុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ព្រះអង្គជាសារថ្មីអ្នកទូន្មាននូវបុរសដែលគួរទូន្មាន
 បាន ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទៅកាន់នឹងមនុស្សចាំនឹងឡាយ ព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹង
 នូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលមកកាន់ភពថ្មីទៀត ពួកព្រាហ្មណ៍គហ-
 បតីចាំនឹងនោះ ក៏នាំគ្នាទៅគាល់ព្រះភាគមដំបំរើនអង្គនោះ ។ សោណ-
 ទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ ប្រើខត្តមហាមាត្យថា នៃខត្តៈដំបំរើន បើដូច្នោះអ្នកចូល
 ទៅរកពួកព្រាហ្មណ៍គហបតីអ្នកក្រុងចម្បារ លុះចូលទៅដល់ហើយប្រាប់
 ពួកព្រាហ្មណ៍នឹងគហបតីអ្នកក្រុងចម្បារ យ៉ាងនេះថា នៃអ្នកចាំនឹងឡាយ
 ដំបំរើន សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍និយាយយ៉ាងនេះថា ឲ្យពួកអ្នកដំបំរើន
 បង្កើនចាំមួយពេលសិន ដ្បិតសោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍នឹងចូលទៅគាល់ព្រះ

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលកុទ្ធុវគ្គោ

មិស្សត្ថិតិ ។ ឃី កោតិ ខោ សោ ខត្តោ
 សោណនិណ្ឌាស្ស ព្រាហ្មណស្ស បដិស្សត្តា យេន
 ចម្បយ្យកា ព្រាហ្មណភហបតិកា តេនុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិត្តា ចម្បយ្យកេ ព្រាហ្មណភហបតិកេ
 ឯតទរោច សោណនិណ្ឌោ កោ ព្រាហ្មណោ ឃីមាហ
 អាតមេន្ត កិរ កវន្តោ សោណនិណ្ឌោបិ ព្រាហ្មណោ
 សមណំ តោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិស្សត្ថិតិ ។

(១៨០) តេន ខោ បន សមយេន បាបារវេជ្ជកាណំ
 ព្រាហ្មណាណំ បញ្ចមត្តាណិ ព្រាហ្មណសតាណិ ចម្បាយំ
 បដិសន្តិ កេនចិទេវ កិរណីយេន ។ អស្សោសិ
 ខោ តេ ព្រាហ្មណា សោណនិណ្ឌោ ព្រាហ្មណោ ស
 មណំ តោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិស្សត្ថិតិ ។
 អថខោ តេ ព្រាហ្មណា យេន សោណនិណ្ឌោ ព្រាហ្ម
 ណោ តេនុបសង្កមិស្ស ឧបសង្កមិត្តា សោណនិណ្ឌា
 ព្រាហ្មណំ ឯតទរោចំ សន្តិ កិរ កវំ សោណនិណ្ឌោ
 សមណំ តោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិស្សត្ថិតិ ។

សុត្តន្តបិដក វិយាទិកាយ សីលបុគ្គវគ្គ

សមណគោតមដែរ ។ ខត្តមហាមាត្យនោះក៏ទទួលពាក្យរបស់សោណ-
 ទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ថា បតិគ្រលោកដ៏ចំរើន យ៉ាងហ្នឹងហើយ រួចក៏ចូល
 សំដៅទៅ ត្រង់ទីដែលពួកព្រាហ្មណ៍នឹងគហបតីអ្នកក្រុងចម្បូនៅ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏បានសាកសួរដំណើរនេះ ចំពោះពួកព្រាហ្មណ៍ នឹង
 គហបតីអ្នកក្រុងចម្បូថា នៃអ្នកទាំងឡាយដ៏ចំរើន សោណ ទណ្ឌព្រាហ្មណ៍
 និយាយយ៉ាងនេះថា ឲ្យពួកអ្នកដ៏ចំរើន បង្កើតចាំមួយរំពេចសិន ដ្បិត
 សោណ ទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ នឹងចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតមដែរ ។

(១៨១) ដួនជាសម័យនោះឯង ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដែលមក
 អំពីវិជ្ជសីមាផ្សេងៗ គ្នា (មានដែនកាសិនីនិងដែនកោសលជាដើម) ចំនួន
 ៥០០ នាក់ មកនៅអាស្រ័យក្នុងក្រុងចម្បូ ដោយករណីយកិច្ច(១)ឯណា
 នីមួយ ។ ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះបានឮថា សោណ ទណ្ឌព្រាហ្មណ៍នឹង
 ចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតម ។ លំដាប់នោះ ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំង
 នោះក៏នាំគ្នាចូលសំដៅទៅត្រង់ទី ដែលសោណ ទណ្ឌព្រាហ្មណ៍នៅ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏បានសួរសោណ ទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ដូច្នោះថា បានឮ
 ថា សោណ ទណ្ឌដ៏ចំរើន នឹងទៅគាល់ព្រះសមណគោតមពិតមែនឬ ។

១ អង្គិកថា ថា ពួកព្រាហ្មណ៍ដែលមកប្រជុំគ្នានៅនគរនោះ ដោយមានករណីយកិច្ច២យ៉ាង
 គឺដើម្បីបរិភោគនូវគ្រឿងបូជាយញ្ញ១ ដើម្បីស្វាធាយនូវមន្ត ១ ។ ឯពួកនគរនោះនៅវេលានោះ
 ឥតមានគ្រឿងបូជាយញ្ញទេ តែព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះទៅប្រជុំគ្នា បម្រុងនឹងស្វាធាយមន្ត ។ ព្រោះ
 លោកសំដៅយកកិច្ចទាំង ២ យ៉ាងនោះ ទើបពោលថា ដោយមានករណីយកិច្ចឯណានីមួយ ។

សោណទណ្ឌសុត្តន្ត សោណទណ្ឌប្រាហ្មណគុណាដោ

ឃឹ ខោ មេ កោ ហោតិ អហម្មិ សមណំ តោតមិ
 ទស្សនាយ ឧបសង្កមិស្សមីតំ ។ មា កវំ សោណ-
 ទណ្ឌោ សមណំ តោតមិ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិ
 ទ អហោតិ កវំ សោណទណ្ឌោ សមណំ តោតមិ
 ទស្សនាយ ឧបសង្កមិភុំ សធន កវំ សោណទណ្ឌោ ស-
 មណំ តោតមិ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិស្សតិ កោ តា
 សោណទណ្ឌោស្ស យសោ ហាយិស្សតិ សមណស្ស
 តោតមស្ស យសោ អភិវឌ្ឍិស្សតិ យម្មិ កោតោ
 សោណទណ្ឌោស្ស យសោ ហាយិស្សតិ សមណស្ស
 តោតមស្ស យសោ អភិវឌ្ឍិស្សតិ ឥមិនា ចង្កេទ^(១)
 ទ អហោតិ កវំ សោណទណ្ឌោ សមណំ តោតមិ
 ទស្សនាយ ឧបសង្កមិភុំ សមណោ ត្រូវ តោតោ
 អហោតិ កវំនិ សោណទណ្ឌំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិភុំ
 កវំ ហិ សោណទណ្ឌោ ឧកតោ សុជាតោ មាតតោ
 ច មិតតោ ច សំសុទ្ធកុហលំកោ យាវ សត្តមា
 មិតាមហយុតា អក្ខតោ អនុបក្កដ្ឋោ ជាតិវំទេទ

១ ឧ. ម. បង្កើត ។

សោណទណ្ឌសូត្រ គុណាធិបរសសោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍

សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ឆ្លើយថា (អើ អ្នកទាំងឡាយដ៏ចំរើន ខ្ញុំមានសេចក្តី
ត្រិះរិះយ៉ាងហ្នឹងដែរ ខ្ញុំនឹងចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតមដែរ ។ ពួក
ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះក៏យាត់ថា សោណទណ្ឌដ៏ចំរើន កុំចូលទៅជួបនឹងព្រះ
សមណគោតមឡើយ សោណទណ្ឌដ៏ចំរើន មិនគួរចូលទៅជួបនឹងព្រះ
សមណគោតមទេ ប្រសិនបើសោណទណ្ឌដ៏ចំរើន ចចេសតែចូលទៅជួប
នឹងព្រះសមណគោតម សោណទណ្ឌដ៏ចំរើន នឹងសាបសូន្យយស ឯព្រះ
សមណគោតមវិញវិញតែចំរើនយសឡើង សោណទណ្ឌដ៏ចំរើន នឹងសាប
សូន្យយស ព្រះសមណគោតម នឹងវិញវិញតែចំរើនយសឡើង ហេតុនេះ
បានជាសោណទណ្ឌដ៏ចំរើន មិនគួរចូលទៅជួបនឹងព្រះសមណគោតមទេ
ព្រះសមណគោតមទេតើ ទើបគួរចូលមកជួបនឹងសោណទណ្ឌដ៏ចំរើនវិញ
ប្រការមួយទៀត សោណទណ្ឌដ៏ចំរើន ជាឧកគោសុជាត (មានជាតិដ៏ល្អ
ទាំងពីរចំណែក) គឺចំណែកខាងមាតានឹងចំណែកខាងបិតា កើតអំពីផ្ទៃ
ដ៏បរិសុទ្ធសាត តាំងអំពីគំណែនដ៏ដូនដីតា ៧ ដួរ^(១)មក មិនដែលនរណា
មួយ ពោលទោសតិះដៀល ដោយពោល ដល់ជាតិកំណើតឡើយ

១ អន្តិកថា ថា មាតា ដីដូន ដីដូនទូត ជាព្រាហ្មណ៍ បិតា ដីពា ដីពាទូត ជាព្រាហ្មណ៍
ជា ៦ (ផ្ទៃដំបូង ៧ ដួរដឹងខ្លួន) ហៅថា ឧកគោសុជាត ។

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវិគ្គោ

យម្បី ករំ សោណាទណ្ណោ ឧកតោ សុជាតោ មាតិកោ
 ច បិតិកោ ច សំសុទ្ធក្កហណិកោ យាវ សុត្តមា
 បិតាមហយុតា អត្តតោ អនុបក្កដោ ជាតិវន្តេន
 ឥមិនា ចន្តេន ន អរហតិ ករំ សោណាទណ្ណោ សម-
 ណំ តោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កម្ពិតំ សមណោ
 ត្រូវ តោតមោ អរហតិ ករំនំ សោណាទណ្ណំ ទស្សនា-
 យ ឧបសង្កម្ពិតំ ករំ ហិ សោណាទណ្ណោ អន្ទ្រ
 មហន្តោ មហាកោតោ ។ បេ ។ ករំ ហិ សោណា-
 ទណ្ណោ អន្ទ្រយកោ មន្តិកោ តិណ្ណំ វេទានំ ចារត្ថ
 សនិយល្ហាកេតុកានំ សាត្តវប្បកេទានំ ឥតិហាស-
 បត្តមានំ បទកោ វេយ្យាករណោ លោកាយតម-
 ហាបុរិសលក្ខណេសុ អនវយោ ករំ ហិ សោណា-
 ទណ្ណោ អត្ថវោ ទស្សនីយោ ចាសាទិកោ បរមាយ
 វណ្ណោចោត្តរតាយ សមញ្ញកតោ ព្រហ្មវណ្ណំ ព្រហ្ម-
 វច្ឆសំ(១) អត្តន្ទវកោសោ ទស្សនាយ កវត្តា

១ ១. ព្រហ្មវណ្ណំ ព្រហ្មវច្ឆសំ ។

សុត្តន្តបិដក ទិយនិកាយ សីលចូន្ណវគ្គ

ក៏ឯសោណទណ្ឌដ៏ចំរើន ជាទុកតោសុជាត ខាងមាតានឹងបិតាកើតអំពីផ្ទៃ
 ដំបូរស្មុគស្មាត តាំងអំពីគំណនៃដីដូនដីតា ៧ ដ្ឋរមក មិនដែលមាននរណា
 មួយ ពោលតិះដៀល ដោយពោលដល់ជាតិកំណើតបាន ហេតុនេះ
 បានជាសោណទណ្ឌដ៏ចំរើន មិនគួរចូលទៅដួប នឹងព្រះសមណគោតម
 ឡើយ ព្រះសមណគោតមទេតើ ទើបគួរចូលមកដួបសោណទណ្ឌ
 ដ៏ចំរើនវិញ ប្រការមួយទៀត សោណទណ្ឌដ៏ចំរើន ជាអ្នកស្តុកស្តម្ភ
 មានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន មានគ្រឿងប្រើប្រាស់ច្រើន ។ បេ ។ ប្រការ
 មួយទៀត សោណទណ្ឌដ៏ចំរើន ជាអ្នករាយមន្ត ចេះចាំមន្ត ជាអ្នក
 ដល់នូវគ្រឿងនៃគ្រឿង ព្រមទាំងគម្ពីរនិយណ្ឌ គម្ពីរកេតុកៈ ព្រមទាំង
 អក្ខរាវិរុទ្ធិ គឺសិក្ខានឹងនិរុត្តិ ដែលមានគម្ពីរឥតិហាសៈជាគំរប់ ៥ ជាអ្នក
 ស្គាល់បទនឹងវេយ្យាករណ៍ ជាអ្នកមិនខុសថយ គឺជាអ្នកបច្ចេកទេស ស្នាត់
 ជំនាញ ក្នុងលោកាយតសាស្ត្រ នឹងមហាបុរិសលក្ខណព្យាករណសាស្ត្រ
 ប្រការមួយទៀត សោណទណ្ឌដ៏ចំរើន មានរូបល្អ គួរពិតពិល រមិល
 មើល គួរជ្រះថ្លា ប្រកបដោយសម្បុរល្អគ្រឿងលែង មានសម្បុរដ៏ប្រសើរ
 មានសរីរៈស្រដៀងនឹងព្រហ្ម មានសញ្ញាភ័យកាយ គួរឲ្យចង់មើលមិនលែង

សោណទណ្ឌសុត្តេ សោណទណ្ឌប្រាញ្ញបរិយាយិកា

សោណទណ្ឌោ សីលវា វុឡ្យសីលី^(១) វុឡ្យសីលេន ស-
 មម្ពាគតោ កវំ ហិ សោណទណ្ឌោ កល្យាណវាចោ
 កល្យាណវាគ្គរណោ ចោរិយា វាចាយ សមម្ពាគតោ
 វិស្សជ្ឈាយ អនេលកលាយ អត្តស្ស វិញ្ញាបនិយា កវំ
 ហិ សោណទណ្ឌោ តហ្វុំ អាចរិយចាចរិយោ ភីលិ
 មាណវកសតានិ មន្តេ វាចេតិ តហ្វុំតោ ខេ^(២) បន
 ធានានិសា ធានាជនបទា មាណវកា អាគច្ឆន្តិ កោ-
 តោ សោណទណ្ឌាស្ស សន្តិកេ មន្តតិកោ មន្តេ អនិ-
 យិតុកាមា កវំត្ថា សោណទណ្ឌោ ជីណោ វុឡ្យ
 មហល្យកោ អន្តគតោ វិយោអនុប្បត្តោ សមណោ
 តោតមោ ឥរុណោ ចេវ ឥរុណប្បព្វជិតោ ច កវំត្ថា
 សោណទណ្ឌោ វញ្ញោ មាគធនស្ស សេនិយស្ស តិម្ពិសា-
 វស្ស សក្កតោ ឥរុកតោ មាជិតោ បូជិតោ អបចិតោ
 កវំត្ថា សោណទណ្ឌោ ប្រាញ្ញលាស្ស ចោក្កុវសាតិស្ស
 សក្កតោ ឥរុកតោ មាជិតោ បូជិតោ អបចិតោ

១ ឧ. ម វុឡ្យសីលី ។ ២ ឧ. ម. ពហុ ខេ ។

សោណទណ្ឌសូត្រ គុណកថារបស់សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍

ប្រការមួយទៀត សោណទណ្ឌដ៏ចំរើន ជាអ្នកមានសីលធម៌ មានសីលធម៌
ដ៏ចំរើន ប្រកបដោយសីលធម៌ដ៏ចំរើន ប្រការមួយទៀត សោណទណ្ឌដ៏
ចំរើន មានវចនសុភាព មានពាក្យពីរោះក្បោះក្បាយ ប្រកបដោយសំដីជា
របស់អ្នកក្រុង ជាវចនច្បាស់លាស់ប្រាសចាកទោស ជាវចនអាចញ្ញាំងអ្នក
ស្តាប់ឲ្យចូលចិត្តសេចក្តីបានជាក់លាក់ ប្រការមួយទៀត សោណទណ្ឌដ៏
ចំរើន ជាអាចារ្យធំជាងអាចារ្យរបស់ជនជាច្រើន បានបង្រៀនមន្តហោណព
ពរយនាក់ មាណពជាច្រើនដែលមានសេចក្តីត្រូវការដោយមន្ត មាន
ប្រាថ្នានឹងរៀនមន្តក្នុងសំណាក់នៃសោណទណ្ឌដ៏ចំរើន ហើយនាំគ្នាមកអំ-
ពីទិសផ្សេងៗ អំពីជនបទផ្សេងៗ ប្រការមួយទៀត សោណទណ្ឌដ៏ចំរើន
ជាមនុស្សចាស់ត្រីខ្លាចារ្យ មានអាយុច្រើន រស់នៅបានយូរឆ្នាំមកហើយ
មានអាយុក៏ជ្រុលចូលមក ក្នុងបច្ច័យវ័យហើយ ឯព្រះសមណគោតមនៅ
ក្មេងផង ទើបនឹងបួសថ្មីៗ ផង ប្រការមួយទៀត សោណទណ្ឌជាមនុស្ស
ដែលព្រះបាទមាគធសេនិយតិម្ពិសារ ទ្រង់ធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន
បូជា គោតវត្រង ប្រការមួយទៀត សោណទណ្ឌដ៏ចំរើន ជាមនុស្សដែល
បោករសាតិព្រាហ្មណ៍បានធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា គោតវត្រង

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលក្ខន្ធា

កវ្តោ សោណទណ្ណោ ចម្បំ អជ្ឈាវសតិ សត្តស្សនិ
 សតិណកដ្ឋោនកំ សធាញ្ចំ រាជកោត្តំ រោ មាគធេន
 សេនិយេន តម្ពិសារេន ទិដ្ឋិ រាជនាយំ ព្រហ្មទេយ្យំ
 យម្បំ កវ្តោ សោណទណ្ណោ ចម្បំ អជ្ឈាវសតិ សត្តស្សនិ
 សតិណកដ្ឋោនកំ សធាញ្ចំ រាជកោត្តំ រោ មាគធេន
 សេនិយេន តម្ពិសារេន ទិដ្ឋិ រាជនាយំ ព្រហ្មទេយ្យំ
 ឥមំនា ចន្តេន ន អរហតិ កវ្តោ សោណទណ្ណោ ស-
 មណំ តោតមិ ទស្សនាយ ឧបសង្កម្ពិកុំ សមណោ
 ត្រូវ តោតមោ អរហតិ កវ្តោ សោណទណ្ណំ ទស្ស-
 នាយ ឧបសង្កម្ពិកុំ ។

[១៨២] ឃី វុត្តោ សោណទណ្ណោ ព្រាហ្មណោ
 តេ ព្រាហ្មណោ ឯតទកេច តេនហិ ភោ មមមិ
 សុណាថ យថា មយមេវ អរហាម តំ កវ្តោ តោ-
 តមិ ទស្សនាយ ឧបសង្កម្ពិកុំ ន ត្រូវ អរហតិ សោ
 កវ្តោ តោតមោ អម្ពាណំ ទស្សនាយ ឧបសង្កម្ពិកុំ
 សមណោ ខលុ ភោ តោតមោ ឧកតោ សុជាតោ
 មាតតោ ច មតតោ ច សិស្សទុក្ខហណិកោ យាវ

សុត្តន្តបិដក ទំហេនិកាយ សីលក្ខន្ធវិគ្គ

ប្រការមួយទៀត រសាណទណ្ឋដ៏ចំរើន នៅគ្រប់គ្រងក្រុងចម្បា ដែលជា
 ក្រុងកុះករ ដោយប្រជាជននឹងសត្វ សម្បូណិដោយស្មៅ ឈើ នឹងទឹក
 បរិបូណិ ដោយធួព្វាហារ ជាព្រះរាជទ្រព្យដែលព្រះបាទមាគធសេនិយ-
 តិម្ពិសារ ទ្រង់ព្រះរាជទានឱ្យ ជាព្រះរាជបំណាច់ដ៏ប្រសើរ ប្រការមួយ
 ទៀត រសាណទណ្ឋដ៏ចំរើន នៅគ្រប់គ្រងក្រុងចម្បា ដែលជាក្រុងកុះករ
 ដោយប្រជាជននឹងសត្វ ព្រមទាំងស្មៅ ឈើ ទឹក បរិបូណិដោយធួព្វាហារ
 ជាព្រះរាជទ្រព្យដែលព្រះបាទមាគធសេនិយតិម្ពិសារ ទ្រង់ព្រះរាជទានឱ្យ
 ជាព្រះរាជបំណាច់ដ៏ប្រសើរ ព្រោះហេតុនេះ ទើបថា រសាណទណ្ឋដ៏ចំរើន
 មិនគួរចូលទៅដួបនឹងព្រះសមណគោតមឡើយ ព្រះសមណគោតមទេតី
 ទើបគួរចូលមកដួបនឹងរសាណទណ្ឋដ៏ចំរើនវិញ ។

(១៨២) កាលដែលត្ថកព្រាហ្មណ៍និយាយយ៉ាងនេះហើយ រសាណ-
 ទណ្ឋព្រាហ្មណ៍ បាននិយាយនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះដូច្នោះថា នៃអ្នកទាំង
 ឡាយដ៏ចំរើន បើដូច្នោះ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់ខ្ញុំសិន ដូចយ៉ាងយើងគួរ
 នឹងចូលទៅដួបនឹងព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះដោយពិត ឯព្រះគោតមដ៏ចំរើន
 នោះ មិនគួរនឹងចូលមកដួបនឹងយើងទេ បានឮថា ព្រះសមណគោតម
 ដ៏ចំរើន ជាទុក្ខតាសុជាតិអំពីខាងព្រះមាតានឹងខាងព្រះបិតា កើតអំពីផ្នែ

សោណទណ្ឌសុត្តេ ពុទ្ធកុណារិ

សត្តមា បំតាមហយុតា អត្តុត្តោ អនុបក្កដ្ឋោ ជា-
តិវំទេន យម្យំ ភោ សមណោ តោតមោ ឧកតោ
សុជាតោ មាតិតោ ច បិតិតោ ច សំសុទ្ធក្ខហ-
ណំកោ យាវ សត្តមា បំតាមហយុតា អត្តុត្តោ
អនុបក្កដ្ឋោ ជាតិវំទេន ឥមិណា ចន្ទំន ធន អហតិ
សោ កវំ តោតមោ អម្ហកំ ទស្សនាយ ឧបសង្ក-
មិត្តំ អថខោ មយមេវ អហាម តំ កវំនំ តោតមិ
ទស្សនាយ ឧបសង្កមិត្តំ សមណោ ខលុ ភោ តោត-
មោ មហន្តំ ញាតិសង្ឃំ ឱហាយ បព្វជិតោ ។ បេ ។
សមណោ ខលុ ភោ តោតមោ បហុតំ ហិរញ្ញាសុ-
វណ្ណំ ឱហាយ បព្វជិតោ ក្រមិតតត្តា វេហាសដ្ឋត្តា
សមណោ ខលុ ភោ តោតមោ ធមហោ វ ស-
មាណេ សុស្ស(១) កាឡុកេសោ កទ្រេន យោព្វនេន
សមន្នាគតោ បថមេន វយសា អតារស្មា អនតា-
វយំ បព្វជិតោ សមណោ ខលុ ភោ តោតមោ
អកាមកាធំ មាតាបិត្តុធំ អស្សុមុខាធំ វុទ្ធាធំ

១ ខ. សុសុ ។ ម. យុវា វុសុ ។

សោណទណ្ឌសូត្រ ពុទ្ធកុណាថា

ដំបូរិសុទ្ធស្នាត តាំងអំពីគំណនៃដ៏ដូនដីតា ៧ ដ្ឋមកវែវរ មិនដែលមាននរ
 ណាមួយ ពោលទោសតិះដៀល ដោយពោលដល់ជាតិកំណើតឡើយ
 ព្រះសមណគោតមដ៏ចំរើន ជាទុករតាសុជាត អំពីខាងព្រះមាតានឹងខាងព្រះ
 បិតា កើតអំពីផ្ទះដំបូរិសុទ្ធស្នាត តាំងអំពីគំណនៃដ៏ដូនដីតា ៧ ដ្ឋមកវែវរ
 មិនដែលមាននរណាមួយ ពោលទោសតិះដៀល ដោយពោលដល់ជាតិ
 កំណើតបាន ព្រោះហេតុនេះបានជាព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ មិនគួរស្តេច
 ចូលមកជួបនឹងយើងទេ តាមដែលពិតនោះ មានតែយើងទេតើ ទើបគួរ
 ចូលទៅជួបនឹងព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះវិញ បានព្រោះ ព្រះសមណគោតម
 ដ៏ចំរើន ទ្រង់លះបង់ពញ្ញកញ្ញាតិដ៏ច្រើន ហើយ (ចេញទៅ) ទ្រង់ព្រះផ្ទៀង
 ៗ បេ ៗ បានព្រោះ ព្រះសមណគោតមដ៏ចំរើន ទ្រង់លះបង់ប្រាក់នឹង
 មាសដ៏ច្រើន ដែលបិតានៅក្នុងផែនដី បិតានៅឯពាកាស (ប្រាសាទជាន់
 លើ) ហើយទ្រង់ព្រះផ្ទៀង បានព្រោះ ព្រះសមណគោតមដ៏ចំរើន ទ្រង់
 នៅក្នុងកម្លោះ មានព្រះកេសាខ្មៅស្រស់ ប្រកបដោយវ័យដ៏ចំរើន តាំង
 នៅក្នុងបឋមវ័យនៅឡើយ ទ្រង់ស្តេចចេញចាកគេហដ្ឋាន ហើយទ្រង់
 ព្រះផ្ទៀង បានព្រោះ ព្រះសមណគោតមដ៏ចំរើន កាលដែលព្រះមាតា នឹង
 ព្រះបិតាមិនពេញព្រះទ័យ (នឹងឲ្យទៅទ្រង់ព្រះផ្ទៀង) កំពុងមានព្រះកក្រ
 ដាក់ដោយទឹកព្រះនេត្រ ទ្រង់ព្រះកន្សែងសោយសោក ព្រះអង្គក៏ទ្រង់

សុត្តន្តបិដក ទីយនិកាយស្ស សីលក្ខន្ធា

កេសមស្សំ ឌីហារេត្វា កាសាយា ធិវត្តា ធិ អន្តរទេត្វា
អតាស្មា អនតារិយំ បព្វជិតោ សមណោ ខលុ
កោ តោតមោ អភិរូមោ ទស្សនីយោ ពាសាធិកោ
បរមាយ វណ្ណោចោក្ខវតាយ សមន្តាគតោ ព្រហ្មវណ្ណិ
ព្រហ្មវច្ឆសិ អក្កន្តាវកាសោ ទស្សនាយ សមណោ
ខលុ កោ តោតមោ សីលវា អរិយសីលំ កុសល-
សីលំ កុសលបីលទ សមន្តាគតោ សមណោ
ខលុ កោ តោតមោ កល្យាណវាចោ កល្យាណវា-
ក្ករណោ ចោរិយា វាចាយ សមន្តាគតោ វិស្សជ្ជាយ
អនេលគលាយ អក្កស្ស វិញ្ញាបនីយា សមណោ
ខលុ កោ តោតមោ ពហ្វុំ អាចរិយចាចរិយោ សម-
ណោ ខលុ កោ តោតមោ ទីណកាមរតោ វិគតចា-
បល្លោ សមណោ ខលុ កោ តោតមោ កម្មវាធិ កិរិ-
យវាធិ អចាបបុរក្ខារោ ព្រហ្មញ្ញាយ បដាយ សម-
ណោ ខលុ កោ តោតមោ ឌុត្វា កុលា បព្វជិតោ
អភិទ្ធិខតិយកុលា^(១) សមណោ ខលុ កោ តោតមោ

១ ខ. អាទិទ្ធិខតិយកុលា " ម. អសម្ពិទ្ធិខតិយកុលា ។

សុត្តន្តបិដក ទី១៧ វិយាសិកាយ សីលកូនខុទ្ទក

ដាក់ព្រះភោគសារីនឹងព្រះមស្សុ ហើយទ្រង់ព្រះពន្យល់ស្រ្តីជ្រលក់ទឹកអម្ពុត ទ្រង់
 ចេញចាកគេហដ្ឋានទៅទ្រង់ព្រះផ្នួស បានឮថា ព្រះសមណគោតម មាន
 ព្រះរូបឆោមល្អ គួរពិតពិល រមែលមើល គួរជ្រះថ្លា ប្រកបដោយព្រះធីវីដ៏ល្អ
 ក្រៃលែង មានព្រះធីវីដ៏ប្រសើរ មានព្រះសរីរៈស្រដៀងនឹងព្រហ្ម មាន
 ព្រះសព្វាង្គកាយគួរឲ្យចង់មើលមិនលែង បានឮថា ព្រះសមណគោ-
 តមដ៏ចំរើន មានសីល មានសីលដ៏ប្រសើរ មានសីលជាកុសល ព្រះអង្គ
 ប្រកបដោយសីលជាកុសល បានឮថា ព្រះសមណគោតមដ៏ចំរើន មាន
 ព្រះវាចាសុភាព មានពាក្យពិរោះក្បោះក្បាយ ព្រះអង្គប្រកបដោយសំដី
 ជាវរបស្មុកក្រុង ជាវាចច្បាស់លាស់ប្រាសចាកទោស ជាវាចាអាចញ៉ាំង
 អ្នកស្តាប់ឲ្យចូលចិត្តសេចក្តីបានជាក់លាក់ បានឮថា ព្រះសមណគោតម
 ដ៏ចំរើន ជាអាចារ្យធំជាងអាចារ្យរបស់ជនជាច្រើន បានឮថា ព្រះសមណ-
 គោតមដ៏ចំរើន អស់កាលក៏ហើយ ប្រាសចាកសេចក្តីស្រើបស្រាល
 ហើយ បានឮថា ព្រះសមណគោតមដ៏ចំរើន ជាកម្មវាទី ជាកិរិយវាទី
 ធ្វើនូវលោកុត្តរធម៌ឲ្យជាប្រធានដល់ប្រជាជនអ្នកដ៏ប្រសើរ បានឮថា ព្រះ
 សមណគោតមដ៏ចំរើន ទ្រង់ចេញចាកត្រកូលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ជាត្រកូលក្សត្រិយ៍
 ដែលមិនបានលាយច្រឡំដោយត្រកូលដទៃ មកទ្រង់ព្រះផ្នួស បានឮថា

សោណទណ្ឌសុត្តេ ពុទ្ធកុណារមិ

អឌ្ឍា^(១) កុលា ចត្វជិតោ មហាទ្ធីនា មហាកោតា
 សមណំ ខលុ កោ តោតមំ តិរោជ្ជា តិរោជនបនា
 សិប្បន្តិកំ អាគន្ធន្តិ សមណំ ខលុ កោ តោតមំ អនេ-
 កានិ ទេវតាសហស្សានិ ចាលោហិ សរណន្តតានិ
 សមណំ ខលុ កោ តោតមំ វិកល្យណោ កិស្តិសទ្ធោ
 អត្តតោ វតិបំ សោ កកវំ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ
 វិជ្ជាធរណសម្បទ្ធោ សុគតោ លោកិទ្ធិ អនុគរោ
 បុរិសទម្ពសារថិ សត្តា ទេវមនុស្សានិ ពុទ្ធា កកវតិ
 សមណោ ខលុ កោ តោតមោ ទ្ធិសមហាបុរិស-
 លក្ខណោហិ សមញ្ញកតោ សមណោ ខលុ កោ
 តោតមោ វិហិតាគគវន្តិ^(២) សខិលោ សម្មោទកោ

១ អឌ្ឍតិបិ អទ្ធកុណតិបិ អឌ្ឍកុណតិបិ បាលី ។ ២ ឯហិតស្វាគគវន្តិ ជតិបិ បាលី ។

សោណាទណ្ឌសូត្រ ពុទ្ធកុណាបថា

ព្រះសមណគោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់ចេញចាកត្រកូលដ៏ស្តុកស្តម្ភ មាំមួនមាន
 ទ្រព្យច្រើន មានគ្រឿងប្រើប្រាស់ច្រើន មកទ្រង់ព្រះផ្នួស បានឮ
 ថា ពួកមនុស្សដែលនៅក្នុងដែនដទៃ ក្នុងជនបទដទៃ នាំគ្នាមកសាកសួរ
 (ប្រស្នា) នឹងព្រះសមណគោតម បានឮថា ពួកទេវតាច្រើនពាន់បាន
 ដល់នូវព្រះសមណគោតមជាសរណៈស្មើដោយដ៏រិត បានឮថា កិត្តិសព្ទ
 ដ៏ពិរោះសរសើរព្រះគោតម ពុទ្ធកុណាយសុសសាយយ៉ាងនេះថា ព្រះមាន
 ព្រះភាគអង្គនោះ ព្រះអង្គឆ្ងាយចាកសេចក្តីសៅហ្មងគ្រប់យ៉ាង ព្រះអង្គ
 ត្រាស់ដឹងនូវព្រាយ្យធម៌ទាំងពួង ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ ព្រះអង្គបរិ-
 ចូណិដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ គឺសេចក្តីចេះដឹងនឹងក្រិត្យដែលបុគ្គលគប្បី
 ប្រព្រឹត្ត ព្រះអង្គមានព្រះដំណើរល្អទៅកាន់ព្រះនិរ្ាន ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់
 នូវវិគ្រលោក ព្រះអង្គប្រសើរដោយសីលាទិតុណ រកបុគ្គលណាមួយស្មើ
 គ្មាន ព្រះអង្គជាសារថ្មីអ្នកទូន្មាននូវបុរសដែលគួរទូន្មានបាន ព្រះអង្គ
 ជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច-
 ធម៌ ព្រះអង្គលែងត្រឡប់មកកាន់ភពថ្មីទៀត បានឮថា ព្រះសមណ-
 គោតមដ៏ចម្រើន ប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈ ៧២ ប្រការ បានឮថា
 ព្រះសមណគោតមដ៏ចម្រើន រមែងមានព្រះវេទនាភក់ទាក់ថា អ្នកចូរមកចុះ
 មកល្អហើយ ទ្រង់មានព្រះវេទនា ទ្រង់ល្ងាសវៃក្នុងការទទួលរក់ទាក់

សុត្តន្តបិដក ទ័យនិកាយស្ស សីលបុគ្គលក្កោ

អញ្ញកុដិកោ ឧត្តានមុខោ បុត្រកាសី សមណោ ខលុ
 កោ កោតមោ ចតុន្ទំ បរិសានំ សក្កតោ កុកតោ
 មាណីតោ បូជិតោ អបចិតោ សមណំ ខលុ កោ
 កោតមំ^(១) ពហុ នេវ ច^(២) មនុស្សោ ច អភិប្បសង្កា
 សមណោ ខលុ កោ កោតមោ យស្មី តាមេ វ
 និកមេ វ បដិវសតិ ន តស្មី តាមេ វ និកមេ វ
 អមនុស្សោ មនុស្សោ វិហោមេន្ទំ សមណោ ខលុ កោ
 កោតមោ សង្ឃិកណីកណាចរិយោ បុត្តតិក្កករាជំ អក្ក-
 មត្តាយតិ យថា ខោ បន កោ ឯតេសំ សមណ-
 ព្រាហ្មណានំ យថា វ តថា វ យសោ សមុទា-
 កច្ចតិ ន ហេវំ សមណាស្ស កោតមស្ស យសោ
 សមុទាកតោ អថខោ អនុត្តរាយ វិជ្ជាចរណាសម្បទាយ
 សមណាស្ស កោតមស្ស យសោ សមុទាកតោ សម-
 ណំ ខលុ កោ កោតមំ វជំ មាកណោ សេនិយោ
 តិម្ហិសារោ សមុត្តោ សករិយោ សបរិសោ សាមត្តោ
 ចាលោហិ សុវណាដ្ឋិតោ សមណំ ខលុ កោ កោតមំ

១ ឧ. សមណោ ខលុ កោ កោតមេ ។ ម. សមណោ ខលុ កោ កោតមោ ។
 ២ ឧ. បសទ្ធោ ន ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ទីយនិកាយ សីលបុគ្គល

ទ្រង់មានព្រះកត្តិករកាយ ទ្រង់មានព្រះឧស្ករសកាយ ទ្រង់មានព្រះវាចា
មុនគេ (តែក្នុងកាលគួរ) បានឮថា ព្រះសមណគោតមដ៏ចំរើន មាន
បរិសទ្ធាំនឹង ៤ ពួក ធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន ចូរ កោតក្រែង
បានឮថា ពួកទេវតា នឹងមនុស្សជាច្រើន ជ្រះថ្លានឹងព្រះសមណគោតម
បានឮថា (បើ) ព្រះសមណគោតមដ៏ចំរើន នៅអាស្រ័យក្នុងស្រុក
ណា ឬនិគមណា ពួកអមនុស្សមិនហ៊ានបៀតបៀន ដល់មនុស្សទាំង
ឡាយក្នុងស្រុក ឬនិគមនោះឡើយ បានឮថា ព្រះសមណគោតម មាន
ពួកមានក្រុម នឹងអាចារ្យនៃពួកក្រុម (ជាច្រើន) ប្រជុំជនតែងពោលថា
ព្រះអង្គប្រសើរជាងពួកត្រូវដ៏ច្រើន នៃអ្នកទាំងឡាយដ៏ចំរើន ក៏យស
របស់សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនេះ តែងចំរើនរុងរឿងឡើង ដោយហេតុតាម
តែបាន យ៉ាងណាមិញ ឯយសរបស់ព្រះសមណគោតម មិនមែនចំរើន
រុងរឿងឡើងយ៉ាងនោះទេ តាមដែលពិតនោះ យសរបស់ព្រះសមណ-
គោតម ចំរើនរុងរឿងឡើង ព្រោះការបរិច្ចណិ ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ
ដ៏ប្រសើរ បានឮថា ព្រះបាទមាគធសេនិយតិម្ពិសារ ព្រមទាំងព្រះរាជបុត្រ
ព្រះអគ្គមហេសី រាជបរិសទ្ធនឹងរាជអាមាត្យ បានដល់ទូរព្រះសមណ-
គោតមជាសរណៈ ស្នើដោយដ៏វិត បានឮថា ព្រះបាទបេសេនទិកោសល

សោណទណ្ឌសុត្ត ពុទ្ធកុណាបិ

ភជា បសេនទិកោសលោ សបុត្តោ សករិយោ សប-
 រិសោ សាមាទ្ធោ ចារោហិ សារណ្ឌតោ សមណំ
 ខលុ ភោ តោតមំ ព្រាហ្មណោ ចោត្តរសាតិ សបុត្តោ
 សករិយោ សបរិសោ សាមាទ្ធោ ចារោហិ សារណ្ឌតោ
 សមណោ ខលុ ភោ តោតមោ រញ្ញោ មាគធស្ស
 សេនិយស្ស តិម្ពិសារស្ស សក្កតោ កុកតោ មាជិតោ
 បូជិតោ អបចិតោ សមណោ ខលុ ភោ តោតមោ
 រញ្ញោ បសេនទិកោសលស្ស សក្កតោ កុកតោ
 មាជិតោ បូជិតោ អបចិតោ សមណោ ខលុ ភោ
 តោតមោ ព្រាហ្មណស្ស ចោត្តរសាតិស្ស សក្កតោ
 កុកតោ មាជិតោ បូជិតោ អបចិតោ សមណោ
 ខលុ ភោ តោតមោ ចម្បំ អនុប្បត្តោ ចម្បាយំ
 វិហារតិ គត្តភយ ចោត្តរណិយោ តិវេ យេ ខោ បទ
 ភោ^(១) កេចិ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា អម្ពាតិ
 តាមក្ខេត្តំ អាគច្ឆន្តិ អតិថិលោ តេ ហោន្តិ អតិថិ
 ខោ^(២) បទម្មេហិ សក្កាតព្វា កុកកាតព្វា មាទេតព្វា

១ ខ. ភោសព្វោ ន ទិស្សតិ ។ ២ ខ. អតិថិវិ ខោ ។

សោណទណ្ឌសូត្រ ពុទ្ធកុណារថា

ព្រមទាំងព្រះរាជបុត្រ ព្រះអគ្គមហេសី រាជបរិស័ទ្យនឹងអាមាត្យ បានដល់
 នូវព្រះសមណគោតមដ៏ចំរើនជាសរណៈ ស្មើដោយជីវិត បានឮថា បោក្ខវ-
 សាតិព្រាហ្មណ៍ព្រមទាំងបុត្រភរិយា បរិស័ទ្យនឹងអាមាត្យ បានដល់នូវព្រះ
 សមណគោតមជាសរណៈស្មើដោយជីវិត បានឮថា ព្រះបាទមោគធសេនិ-
 យតិម្ហិសារ ទ្រង់បានធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កោតក្រែងព្រះ
 សមណគោតម បានឮថា ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់បានធ្វើសក្ការៈ
 គោរព រាប់អាន បូជា កោតក្រែងព្រះសមណគោតម បានឮថា បោក្ខវសាតិ-
 ព្រាហ្មណ៍បានធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កោតក្រែងព្រះសមណ-
 គោតម បានឮថា ព្រះសមណគោតម ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរមកដល់ក្រុងចម្បូ
 ហើយ ឥឡូវទ្រង់គង់ទៀបឆ្នេរស្រះបោក្ខវណីឈ្មោះគគ្គរា ដិតក្រុងចម្បូ
 នៃគ្នាយើងដ៏ចំរើន ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ ដែលមកដល់
 តាមក្នុងរបស់យើងហើយ ពួមសមណព្រាហ្មណ៍អម្បាលនោះ សុទ្ធតែ
 ជាក្រៀវរបស់យើង ធម្មតាក្រៀវ គួរតែយើងធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិយស្ស សំលក្ខន្ធវិញ្ញោ

បូជេតញ្ច អបចេតញ្ច យឿ ភោ សមណោ តោតមោ
 ចម្បំ អនុប្បត្តោ ចម្បាយំ វិហារតិ កត្តរាយ ហោត្តរ-
 ណិយា តិវេ អតិថិស្ថាតិ សមណោ តោតមោ អតិថិ
 ខោ បនម្មេហំ សក្កាតញ្ចោ កុកាតញ្ចោ មាណេតញ្ចោ
 បូជេតញ្ចោ អបចេតញ្ចោ វេមិណា ចន្ទេន ន អរហតិ
 សោ កំ តោតមោ អម្ពាតិ ទស្សនាយ ឧបសង្កម្មតំ
 អថខោ មយមេវ អរហាម តំ កវុំនំ តោតមំ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កម្មតំ ឯត្តកេ ខោ អហំ ភោតោ តោតមស្ស
 វណ្ណោ បរិយាប្បណាមិ ឆោ ច ខោ សោ កំ
 តោតមោ ឯត្តកវណ្ណោ អបរិមាណវណ្ណោ ហំ សោ
 កំ តោតមោតិ ។

(១៨៣) ឃី វុត្តេ តេ ព្រាហ្មណា សោណាទណ្ហំ
 ព្រាហ្មណំ ឯតទរោទិំ យថា ខោ កំ សោណា-
 ទណ្ហោ សមណស្ស តោតមស្ស វណ្ណោ កាសតិ វតោ
 ឆេបិ សោ កំ តោតមោ យោជនសតេ វិហារតិ

សុត្តន្តបិដក វិយនិកាយ សិលកុទ្ធវិគ្គ

ឬជា កោតក្រែង នៃគ្នាយើងដ៏ចំរើន ព្រះសមណគោតម ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរ
 មកដល់ក្រុងចម្បូរហើយ ឥឡូវទ្រង់គង់ទៀបរន្ទរស្រះបោក្ខរណីឈ្មោះគត្តក
 ជិតក្រុងចម្បូរ ព្រះសមណគោតមឈ្មោះថា ជាក្លៀវរបស់យើងហើយ
 ធម្មតាក្លៀវ គួរតែយើងធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬជា កោតក្រែង
 ព្រោះហេតុនេះ ព្រះសមណគោតមដ៏ចំរើននោះ មិនគួរចូលមកជួប
 នឹងយើងទេ តាមដែលពិតនោះ យើងទេតី ទើបគួរចូលទៅគាល់ព្រះ
 សមណគោតមដ៏ចំរើននោះវិញ ខ្ញុំរៀបរាប់គុណរបស់ព្រះគោតមដ៏ចំរើន
 បានតែប៉ុណ្ណោះ ឯព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ មិនមែនមានគុណត្រឹមប៉ុណ្ណោះ
 ទេ ព្រោះថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ មានគុណនឹងប្រមាណពុំបាន ។

[១៨៣] កាលដែលសោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ និយាយយ៉ាងនេះហើយ
 ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ បាននិយាយទៅ នឹងសោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍
 ដូច្នោះថា អម្បាលយ៉ាងសោណទណ្ឌដ៏ចំរើន ម្តេចគង់ពោលសរសើរ
 គុណព្រះសមណគោតមទៅហើយ ព្រោះហេតុនោះ បើទុកជាព្រះសមណ-
 គោតមដ៏ចំរើននោះ គង់នៅក្នុងទីឆ្ងាយមួយរយយោជន៍ អំពីទីនេះក្តី

សោណទណ្ឌសុត្តន្ត សោណទណ្ឌប្រាហ្មណបរិក្ខេព

អលមេវ សទ្ធនំ កុលបុត្តនំ ទស្សនាយ ឧប-
 សង្កមិត្តំ អបិ បុរិសេនាតិ^(១) ។ តេនហិ កោ
 សព្វេ វ មយំ សមណំ តោតមំ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កមិត្តាមាតិ ។ អថខោ សោណទណ្ឌោ
 ប្រាហ្មណោ មហតា ប្រាហ្មណគលោន សន្តិ យេន
 កក្ករា ចោក្ករណំ តេនុបសង្កមិ ។ អថខោ សោណ-
 ទណ្ឌស្ស ប្រាហ្មណស្ស តិរោវនសណ្ឋាគតស្ស ឃិ
 ចេតសោ^(២) បរិកត្តោ ឧទទាទិ អហពោវ ខោ
 បន សមណំ តោតមំ បញ្ញំ បុច្ឆយ្យំ ឥត្រ ចេ
 មំ សមណោ តោតមោ ឃិ វទេយ្យ ន ខោ
 ឃស^(៣) ប្រាហ្មណ បញ្ញោ ឃិ បុច្ឆតោ ឃិ
 ធាមេស ប្រាហ្មណ បញ្ញោ បុច្ឆតោតិ តេន មិ
 អយំ បរិសា បរិកវេយ្យ ពាលោ សោណទណ្ឌោ
 ប្រាហ្មណោ អព្យត្តោ ធាសត្តិ សមណំ តោតមំ
 យោនិសោ បញ្ញំ បុច្ឆតុន្តិ យំ ខោ បធាយំ បរិសា
 បរិកវេយ្យ យសោបិ តស្ស ហាយេថ យស្ស

១ ឧ. បុរិសេនាតិ ។ ម. បុរិសេនាតិ ។ ២ ឧ. ចេតសោ ។ ៣ ឧ. ឧ ចេស ។

សោណទណ្ឌសូត្រ សេចក្តីត្រិះរិះរបស់សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍

កុលបុត្រដែលមានសត្វ គួរណាស់តែរកស្បៀងយកទៅ ដើម្បីនឹងចូល
 ទៅគាល់ឲ្យបាន ។ សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍និយាយថា នៃអ្នកទាំងឡាយ
 ដ៏បំរើន បើដូច្នោះយើងទាំងអស់គ្នា នឹងចូលទៅគាល់ព្រះសមណ-
 គោតម ។ លំដាប់នោះ សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ ព្រមទាំងពួកព្រាហ្មណ៍
 ជាច្រើន បានចូលសំដៅទៅត្រង់ស្រះបោកូរណីឈ្មោះគគ្គក ។ លុះ
 សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ ចូលទៅដល់ខាងក្រៅដងព្រៃ^(១) ក៏កើតសេចក្តី
 ត្រិះរិះក្នុងចិត្តយ៉ាងនេះថា ប្រសិនជាអាត្មាអញ សួរប្រស្នាចំពោះព្រះសម-
 ណគោតម បើព្រះសមណគោតម ពោលយ៉ាងនេះ នឹងអាត្មាអញក្នុង
 ប្រស្នានោះថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ប្រស្នា⁺នេះ អ្នកមិនត្រូវសួរ យ៉ាងនេះទេ
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ធម្មតាប្រស្នា⁺បែបនេះ គេគួរសួរយ៉ាងនេះវិញ (បើដូច្នោះ)
 បរិសឡនេះមុខជានឹងមើលងាយអាត្មាអញ ដោយហេតុនោះ ថាសោណ-
 ទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ ជាមនុស្សល្ងង់ខ្លៅ មិនឈ្លាសវៃ មិនអាច ដើម្បីនឹង
 សួរប្រស្នាចំពោះព្រះសមណគោតម ដោយយោបល់បាន បរិសឡនេះ
 បើមើលងាយបុគ្គលណាហើយ យសរបស់បុគ្គលនោះ គប្បីសាបសូន្យ

១ បើតាមអដ្ឋកថាពន្យល់ថា ខាងក្នុង តំព្រៃដែលនៅត្រង់បន្ទោះដែលព្រះគគ្គកធំ ។

សុត្តន្តបិដកេ ទ័យនិកាយស្ស សីលបុគ្គវគ្គោ

ខោ បទ យសោ ហាយេថ កោតាបិ តស្ស ហា-
 យេយ្យំ យសោលទ្ធា ខោ បទម្ហកំ កោតា មញ្ជេវ
 បទ^(១) សមណោ តោតមោ បញ្ញំ បុន្នេយ្យ តស្ស
 ចាហំ បញ្ញស្ស វេយ្យាករណោន ចិត្តំ ន អារាជេយ្យំ
 តត្រ ចេ មំ សមណោ តោតមោ ឯវំ វទេយ្យ
 ន ខោ ឯស^(២) ព្រាហ្មណ បញ្ញោ ឯវំ ព្យាកា-
 តញ្ជោ ឯវំ ជាមេស ព្រាហ្មណ បញ្ញោ ព្យាកាតញ្ជោតិ
 តេន មំ អយំ បរិសា បរិកវេយ្យ វាលោ សោណា-
 នឈ្លោ ព្រាហ្មណោ អព្យត្តោ ជាសត្តិ សមណស្ស
 តោតមស្ស បញ្ញស្ស វេយ្យាករណោន ចិត្តំ អារា-
 ជេត្តន្តំ យំ ខោ បទាយំ បរិសា បរិកវេយ្យ យសោ-
 បិ តស្ស ហាយេថ យស្ស ខោ បទ ឯវំ យសោ
 ហាយេថ កោតាបិ តស្ស ហាយេយ្យំ យសោលទ្ធា
 ខោ បទម្ហកំ កោតា អមាញ្ជេវ ខោ បទ ឯវំ
 សម័បតតោ សមាទោ អទិស្វា វ សមណំ តោតមិ
 និវត្តេយ្យំ តេន មំ អយំ បរិសា បរិកវេយ្យ វាលោ

១ ខ. មំ ចេវ ខោ បទ ។ ម មមញ្ជេវ ខោ បទ ។ ២ ខ. ន ចេស ។

សុត្តន្តបិដក ទីបដិកាយ សីលកូន្យវគ្គ

យសរបស់បុគ្គលណា ដែលសាបសូន្យហើយ ភោគៈទាំងឡាយរបស់
 បុគ្គលនោះគប្បីសាបសូន្យដែរ ដ្បិតភោគៈទាំងឡាយរបស់យើង សុទ្ធតែ
 បានដោយយស មួយទៀត បើព្រះសមណគោតម ស្នូប្រស្នានឹងអាត្មា
 អញ ។ មុខជានឹងធ្វើព្រះទ័យរបស់ព្រះអង្គ ឲ្យត្រេកអរដោយបញ្ញា-
 វេយ្យាករណ៍នោះមិនបានទេ បើព្រះសមណគោតម ពោលនឹងអាត្មាអញ
 ក្នុងប្រស្នានោះ យ៉ាងនេះថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ប្រស្នានុ៎ះ អ្នកមិនត្រូវធ្វើយ
 យ៉ាងនេះទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ធម្មតាប្រស្នាបែបនុ៎ះ គេគួរធ្វើយ៉ាងនេះ
 វិញទេតើ (បើដូច្នោះ) បរិសទ្យនេះមុខជានឹងមើលងាយ អាត្មាអញ ដោយ
 ហេតុនោះ ថា សោណាទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ ជាមនុស្សល្ងង់ខ្លៅ មិនឈ្លាសវៃ
 មិនអាចដើម្បីធ្វើព្រះទ័យ របស់ព្រះសមណគោតម ឲ្យត្រេកអរដោយ
 បញ្ញាវេយ្យាករណ៍ទេ បរិសទ្យនេះ បើមើលងាយបុគ្គលណាហើយ យស
 របស់បុគ្គលនោះគប្បីសាបសូន្យ យសរបស់បុគ្គលណាសាបសូន្យហើយ
 ភោគៈទាំងឡាយរបស់បុគ្គលនោះ ក៏គប្បីសាបសូន្យដែរ ដ្បិតភោគៈទាំង
 ឡាយរបស់យើង សុទ្ធតែបានដោយយស មួយវិញទៀត បើអាត្មាអញ
 បានទៅដល់ទីជិតយ៉ាងនេះហើយ តែមិនខានបានឃើញព្រះសមណគោ-
 តមនៅឡើយ ក៏ស្រាប់តែត្រឡប់បកវិញ បរិសទ្យនេះមុខជានឹងមើលងាយ

សោណទណ្ណសុត្តន្ត សោណទណ្ណស្ស ភគវន្តបស្សន្តមនំ

សោណទណ្ណោ ព្រាហ្មណោ អត្យត្តោ មានជន្មោ កីតោ
 បោ វិសហំ សមណំ កោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្ក-
 មិត្តំ កតញ្ញំ ធាម ឃី សមីបកតោ សមាបោ អនិ-
 ស្វា សមណំ កោតមំ ជីវត្តិស្សត្តិកំ យំ ខោ បធាយំ
 បរិសា បរិកវេយ្យ យសោបិ តស្ស ហាយេថ យស្ស
 ខោ បទ យសោ ហាយេថ កោតាបិ តស្ស ហា-
 យេយ្យំ យសោលទ្ធា ខោ បទម្ហាតំ កោតាតិ ។

(១៨២) អថខោ សោណទណ្ណោ ព្រាហ្មណោ យេន
 ភកវំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា ភកវតា សង្កិ
 សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្តា
 ឯកមន្តំ ឯសីទិ ។ ចម្បេយ្យកាបិ ខោ ព្រាហ្មណ-
 ភហបតីតា អប្បេកត្វេ ភកវន្តំ អភិវទេត្តា ឯកមន្តំ
 ឯសីទីសុ អប្បេកត្វេ ភកវតា សង្កិ សម្មោទីសុ
 សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្តា ឯកមន្តំ

សោណទណ្ឌសូត្រ ការពូលទៅតាល់ព្រះមានព្រះភាគ នៃសោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍

អាត្មាអញ ដោយហេតុនោះ ថា សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ជាមនុស្សល្ងង់
ខ្មៅ មិនឈ្លាសវៃ មានមានរឹងក្អឹង ខ្លាច មិនហ៊ានចូលទៅគាល់ព្រះ
សមណគោតមទេ មិនសមបើសោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ ចូលមកដល់
ទីដិតយ៉ាងនេះហើយ មិនទាន់បានឃើញព្រះសមណគោតមនៅឡើយ
ក៏ស្រាប់តែត្រឡប់មកវិញសោះ បរិសឡនេះ បើមើលនិយមបុគ្គលណា
ហើយ យសរបស់បុគ្គលនោះគប្បីសាបសូន្យ យសរបស់បុគ្គលណា
សាបសូន្យហើយ កោតៈទាំងឡាយរបស់បុគ្គលនោះ ក៏គប្បីសាបសូន្យ
ដែរ ដ្បិតកោតៈទាំងឡាយរបស់យើង សុទ្ធតែបានដោយយស ។

(១៨៤) លំដាប់នោះ សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ ដើរចូលសំដៅ
ទៅត្រង់ទីដែលព្រះមានព្រះភាគគង់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោល
ពាក្យរក់ទាក់ សំណេះណាល ទៅរកព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់
ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួររលឹក ល្មមឱ្យកើតសេចក្តីស្ម័គ្រ
ស្មាលហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ចំណែកខាងព្រាហ្មណ៍
គហបតីទាំងឡាយអ្នកត្រង់ចម្បា ពួកខ្លះក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ
ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ពួកខ្លះពោលពាក្យរក់ទាក់សំណេះសំណាល
ទៅរកព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យ
ដែលគួររលឹកល្មមឱ្យកើតសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ

សុត្តន្តបិដក ទី១៧ មហាយស្ស សីលកុស្តវគ្គោ

ជិសីទីសុ អប្បេកត្ថេ យេន ភគវា តេនញ្ញាលិឡណា.
 មេត្តា ឯកមន្តំ ជិសីទីសុ អប្បេកត្ថេ ធាមតោន្តំ
 សាវេត្តា ឯកមន្តំ ជិសីទីសុ អប្បេកត្ថេ តុល្លាភ្នតា
 ឯកមន្តំ ជិសីទីសុ ។ តត្រ ភុទ្ធិ សោណាធន្តោ
 ព្រាហ្មណោ ឯតទេវ^(១) ពហុលមនុស្សក្តោ ជិសិទ្ធា
 ហោតិ អហោត្ថេ ខោ បន សមណំ តោតមំ បញ្ញំ
 បុត្តយ្យំ តត្រ ចេ មំ សមណោ តោតមោ ឯវំ វទេយ្យ
 ន ខោ ឯស ព្រាហ្មណោ បញ្ញោ ឯវំ បុត្តតោ ឯវំ
 ធាមេស ព្រាហ្មណោ បញ្ញោ បុត្តតោតិ តេន មំ អយំ
 បរិសា បរិកវេយ្យ ពាលោ សោណាធន្តោ ព្រាហ្មណោ
 អព្យត្តោ ធាសត្តិ សមណំ តោតមំ យោជិសោ បញ្ញំ
 បុត្តតន្តិ យំ ខោ បធាយំ បរិសា បរិកវេយ្យ យសោបិ
 តស្ស ហាយេថ យស្ស ខោ បន យសោ ហាយេថ
 កោតាបិ តស្ស ហាយេយ្យំ យសោលទ្ធា ខោ បនម្ពាតិ
 កោតា មត្ថេវ ខោ បន សមណោ តោតមោ

១ ឧ. ឯតទេវតិ ន ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ទីយនិកាយ សីលក្ខន្ធវគ្គ

ពួកខ្លះប្រណេម្យវេញលី គ្មានទៅក្រែងមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទី
 ដ៏សមគួរ ពួកខ្លះប្រកាសនាមនឹងគោត្រ (របស់ខ្លួន) ហើយអង្គុយក្នុងទី
 ដ៏សមគួរ ពួកខ្លះអង្គុយស្ងៀម ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍
 អង្គុយត្រិះរិះ នូវហេតុមានប្រមាណច្រើន ក្នុងទីនោះ ដូច្នោះថា ប្រសិន
 បើអាត្មាអញ សួរប្រស្នានឹងព្រះសមណគោតម បើព្រះសមណគោតម
 ពោលយ៉ាងនេះនឹងអាត្មាអញ ក្នុងប្រស្នានោះ ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ប្រស្នា
 + ន្ទៈ អ្នកមិនត្រូវសួរយ៉ាងនេះទេ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ធម្មតាប្រស្នាបែប
 + ន្ទៈ គេគួរសួរយ៉ាងនេះវិញទេតើ បរិសទ្យនេះមុខជានឹងមើលឆ្ងាយ អាត្មា
 អញ ដោយហេតុនោះ ថា សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ ជាមនុស្សល្ងង់ខ្លៅ
 មិនឈ្លាសវៃ មិនអាចនឹងសួរប្រស្នានឹងព្រះសមណគោតម ដោយយោ-
 បល់បាន បរិសទ្យនេះ បើមើលឆ្ងាយបុគ្គលណាហើយ យសរបស់បុគ្គល
 នោះគប្បីសាបសូន្យ យសរបស់បុគ្គលណា សាបសូន្យហើយ ភោគៈ
 ទាំងឡាយរបស់បុគ្គលនោះ ក៏គប្បីសាបសូន្យដែរ ដ្បិតភោគៈទាំងឡាយ
 របស់យើងសុទ្ធតែបានដោយយស មួយវិញទៀត បើព្រះសមណគោតម

សោណទណ្ឌសុត្តេ សោណទណ្ឌប្រាហ្មណបរិសុត្តេ

បញ្ញំ បុច្ឆេយ្យ ភស្មំ ចាហំ បញ្ញស្ស វេយ្យាករណោន
 ចិន្តំ ន អាវាទេយ្យំ តត្រ ចេ មំ សមណោ តោតមោ
 ឃីវេនេយ្យ ន ខោ ឃីស ព្រាហ្មណ បញ្ញោ ឃី ឡា-
 កាតព្វោ ឃី ធាមេស ព្រាហ្មណ បញ្ញោ ឡា កា-
 តព្វោតិ តេន មំ អយំ បរិសា បរិកវេយ្យ ពាលោ
 សោណទណ្ឌោ ព្រាហ្មណោ អឡត្តោ ធាសត្តំ សម-
 ណស្ស តោតមស្ស បញ្ញស្ស វេយ្យាករណោន ចិន្តំ
 អាវាទេត្តំ យំ ខោ បធាយំ បរិសា បរិកវេយ្យ
 យសោបិ ភស្មំ ហាយេថ យស្ស ខោ បន យសោ
 ហាយេថ កោតាបិ ភស្មំ ហាយេយ្យំ យសោលទ្ធា
 ខោ បនត្តកំ កោតា អហោ វត មំ សមណោ
 តោតមោ សកេ អាចរិយកេ តេវិជ្ជកេ មំ បញ្ញំ
 បុច្ឆេយ្យ អទ្ធា វ ភស្មហំ ចិន្តំ អាវាទេយ្យំ បញ្ញស្ស
 វេយ្យាករណោនាតិ ។

សោណទណ្ឌសូត្រ សេចក្តីជ្រិះរិះរបស់សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍

សួរប្រស្នានឹងអាត្មាអញ ។ មុខជាធ្វើព្រះទ័យរបស់ព្រះអង្គឱ្យត្រេកអរ
ដោយបញ្ញាវេយ្យាករណ៍មិនបានឡើយ បើព្រះសមណគោតមពោលនឹង
អាត្មាអញ ក្នុងប្រស្នានោះ ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ប្រស្នា⁺នេះអ្នកមិនត្រូវធ្វើយ
យ៉ាងនេះទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ធម្មតាប្រស្នា⁺របបនេះ គេគួរធ្វើយ៉ាងនេះ
វិញទេតើ បរិសទ្យនេះមុខជានឹងមើលងាយអាត្មាអញ ដោយហេតុនោះ
ថា សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ ជាមនុស្សល្ងង់ខ្លៅ មិនឃ្លាសវៃ មិនអាច
ធ្វើព្រះទ័យរបស់ព្រះសមណគោតមឱ្យត្រេកអរ ដោយបញ្ញាវេយ្យាករណ៍
បាន បរិសទ្យនេះ បើមើលងាយបុគ្គលណាហើយ យសរបស់បុគ្គល
នោះគប្បីសាបសូន្យ យសរបស់បុគ្គលណាសាបសូន្យហើយ កោតៈ
ទាំងឡាយរបស់បុគ្គលនោះ គប្បីសាបសូន្យដែរ ដ្បិតកោតៈទាំងឡាយ
របស់យើង សុទ្ធតែបានដោយយស ឧ ធ្វើម្តេចហ្ន៎⁺ នឹងបានព្រះសមណ-
គោតមសួរប្រស្នានឹងអាត្មាអញ ត្រង់ត្រង់ទៅដែលអាត្មាអញបានសិក្សាមក
អំពីសំណាក់អាចារ្យរបស់ខ្លួនអេះ អាត្មាអញមុខជានឹងធ្វើព្រះទ័យនៃព្រះ
សមណគោតម ឱ្យត្រេកអរដោយបញ្ញាវេយ្យាករណ៍បានដោយពិត ។

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលកុទ្ធក្រោ

(១៨៥) អថខោ ភកវតោ សោណាទណ្ណាស្ស ព្រាហ្មណស្ស ចេតសា ចេតោបរិវិតក្កមញ្ញាយ ឯតទហោសិវិហព្វាតិ ខោ អយំ សោណាទណ្ណោ ព្រាហ្មណសកេន ចិត្តេន យទ្ធាហំ សោណាទណ្ណំ ព្រាហ្មណសកេ អាចរិយកេ តេវិជ្ជកេ បញ្ញំ បុច្ឆេយ្យន្តំ ។

អថខោ ភកវតោ សោណាទណ្ណំ ព្រាហ្មណំ ឯតទរោចកតិហំ បន ព្រាហ្មណា អន្តេហំ សមម្ពាតតំ ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណំ បញ្ញបេន្តំ ព្រាហ្មណស្មិតិ ច វទមាទេសម្មា វទេយ្យ ន ច បន មុសាវាទំ អាបដ្ឋេយ្យាតិ ។

អថខោ សោណាទណ្ណាស្ស ព្រាហ្មណស្ស ឯតទហោសិយំ វតទោ អហោសិ វត្តនំ យំ អាគម្ពិតំ យំ អធិប្បតំ យំ អភិបត្តិតំ អហោ វត មំ សមណោ តោតមោសកេ អាចរិយកេ តេវិជ្ជកេ បញ្ញំ បុច្ឆេយ្យ អន្តា វតស្សាហំ ចិត្តំ អាវុដេយ្យំ បញ្ញាស្ស វេយ្យា កវរណោនាតិ

សុត្តន្តបិដក វិយាគិកាយ សីលក្កន្ធវគ្គ

[១៨៥] គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្ត
 របស់សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ ដោយព្រះហឫទ័យហើយ ក៏ទ្រង់ព្រះតម្រិះ
 យ៉ាងនេះថា សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍នេះចង្អៀតចង្អល់ ព្រោះតែគំនិត
 របស់ខ្លួន បើដូច្នោះ គួរតែថាគត សួរស្រាវស្រាវនឹងសោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍
 ត្រង់ត្រវែង ដែលគាត់បានសិក្សា មកអំពីសំណាក់អាចារ្យ របស់ខ្លួន
 (ឱ្យត្រូវតាមបំណងចុះ) ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
 គ្រាស់សួរសោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចុះពួកព្រាហ្មណ៍
 បញ្ញត្តិមនុស្សប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ថាជាព្រាហ្មណ៍ (មនុស្សដែល
 ប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន) កាលបើពោលថា ខ្លួនខ្ញុំជាព្រាហ្មណ៍ដូច្នោះ
 ឈ្មោះថា និយាយដោយប្រពៃផង មិនត្រូវម្យ៉ាងទេផង ។ គ្រានោះ
 សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ មានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នោះថា ឧហ្មា អាត្មាអញ
 មានសេចក្តីប្រាថ្នា សេចក្តីប៉ិនប៉ង សេចក្តីពេញចិត្ត សេចក្តីប្រសិ
 ទុកណា រួចមកហើយថា ឧ ធ្វើដូចម្តេចហ្មា នឹងបានព្រះសមណ-
 គោតម សួរស្រាវស្រាវនឹងអាត្មាអញ ត្រង់ត្រវែង ដែលអាត្មាអញបាន
 សិក្សាមក អំពីសំណាក់អាចារ្យរបស់ខ្លួន អាត្មាអញនឹងធ្វើព្រះទ័យនៃ
 ព្រះសមណគោតមឱ្យត្រេកអរ ដោយបញ្ញាវេយ្យាករណ៍បានដោយពិត

សោណទណ្ឌត្ថេ ព្រាហ្មណញ្ញត្តិយា បញ្ចង្កានំ

តត្រេ ចេ មិ សមណោ តោតមោ សកេ អាចរិយកេ
តេវិជ្ជកេ បញ្ចំ បុច្ឆតិ អន្ទា វ តស្សហំ ចិត្តំ
អាវាទស្សមិ បញ្ញស្ស វេយ្យាករណោនាតិ ។

(១៨៦) អថខោ សោណទណ្ឌោ ព្រាហ្មណោ
អត្តន្ទាមេត្វា កាយំ អនុវិលោកេត្វា បរិសំ ភក្កវដ្តំ
ឯតទភេច បញ្ចហំ ភោ តោតម អង្កេហំ សមន្ទាគតិ
ព្រាហ្មណោ ព្រាហ្មណំ បញ្ញបេន្តំ ព្រាហ្មណោស្មីតិ ច
វទមាណោ សង្កា វទេយ្យ ធិ ច បទ មុសាវាទំ អា-
បដ្ឋេយ្យ កតមេហំ បញ្ចហំ វេជ ភោ តោតម^(១) ព្រាហ្ម-
ណោ ឧកតោ សុជាតោ ហោតិ មាតិតោ ច បិតិតោ
ច សិស្សទ្ធក្កហណិកោ យាវ សត្តមា បិតាមហយុតា
អក្ខតោ អនុបក្កដ្ឋោ ជាតិវទេន អដ្ឋាយកោ
ច^(២) ហោតិ មន្តទរោ តិណ្ណំ វេទានំ ចារក្ខ សនិ-
យណ្ណកេតុកានំ សាក្ខវប្បភេទានំ វតិហាសបញ្ច-
មាទំ បទកោ វេយ្យាករណោ លោកាយតមហា-
បុរិសលក្ខណោស្មិ អនុវិយោ អកិរុទោ ច^(៣) ហោតិ

១ ឧ. ពោធិមាតិ ន ទិស្សតិ ។ ២-៣. ឧ ម. បសទ្ធោ ន ទិស្សតិ ។

សោណទណ្ឌសូត្រ ការបញ្ញត្តិជាព្រាហ្មណ៍មានអង្គ ៥

ក៏ឥឡូវនេះ ព្រះសមណគោតម សួរប្រស្នានឹងអាត្មាអញត្រង់ត្រែវេទ ដែលអាត្មាអញបានសិក្សាមក អំពីសំណាក់អាចារ្យរបស់ខ្លួន ត្រូវចំ សេចក្តីប្រាថ្នាអញនោះហើយ អាត្មាអញមុខជាធ្វើព្រះទ័យ នៃព្រះសមណគោតម ឲ្យត្រេកអរដោយបញ្ញាវេយ្យាករណ៍ បានដោយពិត ។

(១៨៦) លំដាប់នោះ សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ ក៏បង្កើបខ្លួនអើត មើលបរិសុទ្ធ ហើយក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍ វែមឆបញ្ញត្តិមនុស្សដែលប្រកបដោយ អង្គ ៥ ថាជាព្រាហ្មណ៍ (មនុស្សដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នោះ) កាលបើ ពោលថា ខ្លួនខ្ញុំជាព្រាហ្មណ៍ដូច្នោះ ឈ្មោះថា និយាយដោយប្រពៃផង មិនត្រូវមុសាវាទផង អង្គទាំង ៥ នោះតើដូចម្តេច បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន ព្រាហ្មណ៍ក្នុងលោកនេះ មានជាតិដ៏ល្អទាំងពីរចំណែក គឺ ចំណែកខាងមាតានឹងចំណែកខាងបិតា កើតអំពីផ្ទះដ៏បរិសុទ្ធស្អាត ដរាប អំពីតំណនៃដីដូនដីតាជាគំរប់ ៧ មក មិនដែលមាននរណា ពោលទោស គិះដៀល ដោយពោលដល់ជាតិកំណើត ១ ជាអ្នករាយមន្ត ចេះចាំមន្ត ជា អ្នកដល់នូវត្រើយនៃត្រែវេទ ព្រមទាំងគម្ពីរនិយណ្ឌ គម្ពីរកេតុកៈ អក្ខរ- ប្បកេទគិស្តានឹងនិរុត្តិ ដែលមានគម្ពីរឥហាសៈជាគំរប់ ៥ ជាអ្នកស្គាល់ បទនឹងវេយ្យាករណ៍ ជាអ្នកមិនទុនថយគឺស្នាត់ដំនាញ ក្នុងលោកាយត- សាស្ត្រ នឹងមហាបុរិសលក្ខណព្យាករណសាស្ត្រ ១ ជាអ្នកមានរូបល្អ

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវគ្គោ

និស្សដិយោ ចាសាទិកោ បរមាយ វណ្ណោចោក្ខវតាយ
 សមន្តានតោ ព្រហ្មវណ្ណំ ព្រហ្មវុទ្ធសំ អក្កុទ្ធាវកាសោ
 និស្សនាយ សីលវា ច ហោតិ វុឡ្យសីលំ វុឡ្យសីលេន
 សមន្តានតោ បណ្ឌិតោ ច ហោតិ មេធាវី បឋមោ វា
 ទុតិយោ វា បូជំ(១) បន្តណ្ណាណ្ណំ ឥមេហិ ខោ កោ
 តោតម បញ្ចហំ អង្កេហំ សមន្តានតំ ព្រាហ្មណា
 ព្រាហ្មណំ បញ្ចបេន្តំ ព្រាហ្មណោស្មីតំ ច វទិមាដោ
 សម្មា វទេយ្យំ ន ច បន មុសាវាទំ អាបដ្ឋេយ្យតិ ។

[១៨៧] ឥមេសំ បន ព្រាហ្មណា បញ្ចុន្តំ អង្កាណំ
 សក្កា ឯកំ អង្គំ វេបយត្វា ចត្វហំ អង្កេហំ
 សមន្តានតំ ព្រាហ្មណំ បញ្ចបេន្តំ ព្រាហ្មណោស្មីតំ ច
 វទិមាដោ សម្មា វទេយ្យំ ន ច បន មុសាវាទំ
 អាបដ្ឋេយ្យតិ ។ សក្កា កោ តោតម ឥមេសំ ហិ
 កោ តោតម បញ្ចុន្តំ អង្កាណំ វណ្ណំ វេបយាម កី
 ហិ វណ្ណោ កកវស្សតិ យតោ ខោ កោ តោតម

១ ១ ឋ. សុដំ ។

សុត្តន្តបិដក ទ័យនិកាយ សីលក្ខន្ធវិគ្គ

គួរឲ្យពិតពិលរមែលមើល គួរឲ្យជ្រះថ្លា ប្រកបដោយសម្បជ័ស្តាតវិក្រ
 លែង មានសម្បជ័ស្តាតវិក្រ មានសរិះស្រដៀងនឹងព្រហ្ម មានសព្វាង្គ
 រាងកាយគួរឲ្យចង់មើលមិនលែង ១ ជាអ្នកមានសីល មានសីលដ៏ចំរើន
 ប្រកបដោយសីលដ៏ចំរើន ១ ជាអ្នកប្រាជ្ញមានប្រាជ្ញា ជាបុគ្គលទី ១ ឬទី ២
 របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ អ្នកទទួលគ្រឿងបូជា ១ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន
 ពួកព្រាហ្មណ៍ រមែងបញ្ចកមនុស្សដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង
 ថាជាព្រាហ្មណ៍ (មនុស្សដែលប្រកបដោយអង្គ ៥នេះ) កាលបើពោល
 ថា ខ្លួនខ្ញុំជាព្រាហ្មណ៍ដូច្នោះ ឈ្មោះថា និយាយដោយប្រវែងផង មិន
 ត្រូវមុសាវាទផង ។

(១៨៧) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បណ្តា
 អង្គទាំង ៥ ប្រការនេះ អ្នកអាចលើកអង្គ ១ ចេញ ហើយបញ្ចកមនុស្ស
 ដែលប្រកបដោយអង្គត្រឹមតែ ៤ ថាជាព្រាហ្មណ៍វិញ (មនុស្សដែល
 ប្រកបដោយអង្គ ៤ នោះ) កាលបើពោលថា ខ្លួនខ្ញុំជាព្រាហ្មណ៍ដូច្នោះ
 ឈ្មោះថា និយាយដោយប្រវែងផង មិនត្រូវមុសាវាទផង តើបាន
 ឬទេ ។ សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន អាច
 បញ្ចកបាន បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ក៏បណ្តាអង្គទាំង ៥ យើងលើកអង្គ
 គឺសម្បជ័ស្តាតវិក្រ ដ្បិតសម្បជ័ស្តាតវិក្រជាភារពុំបាន បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន

សោណទណ្ឌសុត្តេ ព្រាហ្មណប្បញ្ញត្តិយៈ គីណិ អង្គាទិ

ព្រាហ្មណោ ឧកតោ សុជាតោ ហោតិ មាតតោ ច
 បិតតោ ច សំសុទ្ធកុហាលំកោ យាវ សត្តមា បិតា-
 មហយុតា អក្ខតោ អនុបក្កដោ ជាតិវាទេន អជ្ឈិយ-
 កោ ច ហោតិ មន្តេនេ តិណ្ណំ វេទានំ ចារក្ខ សនិយ-
 ណ្ឌកេតុកានំ សាក្កាប្បកេទានំ ឥតិហាសបញ្ចមានំ
 បទកោ វេយ្យករណោ លោកាយតមហាប្បុសលក្ខ-
 ណោសុ អនវយោ សីលវា ច ហោតិ វុឌ្ឍិសីលំ វុឌ្ឍិសិ-
 លេន សមញ្ញកតោ បណ្ឌិតោ ច ហោតិ មេទាវី
 បវេមោ វា ធុតិយោ វា បូជិ^(១) បក្កណ្ណាន្តានំ ឥមេហិ
 ទោ កោ តោតម ចត្វហិ អន្តេហិ សមញ្ញកតំ
 ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណំ បញ្ញាបេន្តំ ព្រាហ្មណោស្មីតិ
 ច វទេមាទោ សម្មា វទេយ្យេ ន ច បទ មុសាវាទំ
 អាបជ្ឈេយ្យតិ ។

[១៨៨] ឥមេសិ បទ ព្រាហ្មណា ចត្វន្តំ អង្គានំ
 សក្កា ឯកំ អង្គំ វេបយិត្វា តិហិ អន្តេហិ សមញ្ញកតំ
 ព្រាហ្មណំ បញ្ញាបេតុំ ព្រាហ្មណោស្មីតិ ច វទេមាទោ

១ ឧ. ម. សុដំ ។

សោណទណ្ឌសូត្រ ការបញ្ញត្តិថាជាព្រាហ្មណ៍មានអង្គ ៣

ព្រាហ្មណ៍ (ដែលប្រកប ដោយអង្គត្រឹមតែ ៤ នោះ) គឺជាអ្នកមាន
 ជំនាញ ទាំងពីរចំណែក គឺចំណែកខាងមាតា និងចំណែកខាងបិតា
 កើតអំពីផ្ទៃដីបរិសុទ្ធស្អាត ដរាបអំពីតំណនៃដីដូនដីតាជាគំរប់ ៧ មក មិន
 ដែលមាននរណា ពោលទោសតិះដៀល ដោយពោលដល់ជាតិកំណើត
 បាន ១ ជាអ្នករាយមន្ត ចេះចាំមន្ត ជាអ្នកដល់ខ្យល់ត្រើយនៃត្រៃវេទព្រមទាំង
 គម្ពីរនិយណ្ឌ គម្ពីរកេតុកៈ ព្រមទាំងអក្ខរាវិរុទ្ធគិស្វាន្តនិងនិរុត្តិ ដែល
 មានគម្ពីរឥតិហាសៈ ជាគំរប់ ៥ ជាអ្នកស្គាល់បទនឹងវេយ្យាករណ៍ ជាអ្នកមិន
 ទុនថយ គឺស្ងាត់ដំនាញក្នុងលោកាយតសាស្ត្រ និងមហាបុរិសលក្ខណៈ
 ព្យាករណសាស្ត្រ ១ ជាអ្នកមានសីល មានសីលដ៏ចម្រើន ប្រកបដោយសីល
 ដ៏ចម្រើន ១ ជាអ្នកប្រាជ្ញមានប្រាជ្ញា ជាបុគ្គលទី ១ ឬទី ២ របស់ពួកព្រាហ្មណ៍
 អ្នកទទួលខ្យល់គ្រឿងបូជា ១ បតិគ្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍
 បញ្ចកមនុស្ស ដែលប្រកបដោយអង្គត្រឹមតែ ៤ នេះឯង ថាជាព្រាហ្មណ៍
 (មនុស្សដែលប្រកបដោយអង្គ៤នេះ) កាលបើពោលថា ខ្លួនខ្ញុំជាព្រាហ្មណ៍
 ដូច្នោះ ឈ្មោះថា និយាយដោយប្រវែងផង មិនត្រូវមុសាវាទផង ។

(១៨៨) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 បណ្តាអង្គទាំង ៤ នេះ អ្នករាចរលើកអង្គ ១ ចេញ ហើយបញ្ចកមនុស្ស
 ដែលប្រកប ដោយអង្គត្រឹមតែ ៣ ថាជាព្រាហ្មណ៍វិញ (មនុស្ស

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលក្ខន្ធវិញ្ញា

សម្មា វិទេយ្យ ទ ច បទ មុសាវាទំ អាបដ្ឋេយ្យតិ ។
 សក្កា កោ តោតម ឥមេសំ ហិ កោ តោតម ចត្តន្តិ
 អង្គានំ មន្តេ វេបយាម កំ ហិ មន្តា កវិស្សន្តំ
 យតោ ខោ កោ តោតម^(១) ព្រាហ្មណោ ឧកតោ
 សុជាតោ ហោតិ មាតតោ ច បិតតោ ច សំសុទ្ធក្ក.
 ហាលិកោ យាវ សត្តមា បិតាមហយុតា អត្តតោ
 អនុបក្កដ្ឋោ ជាតិវិទេន សីលវា ច ហោតិ វុឡ្យសីល
 វុឡ្យសីលេន សមម្ពាគតោ បណ្ឌិតោ ច ហោតិ មេហាវ
 បវេមា វា ទុតិយោ វា ម្ជជិ^(២) បក្កណ្ណានំ ឥមេ.
 ហិ ខោ កោ តោតម តិហិ អង្កេហិ សមម្ពាគតំ
 ព្រាហ្មណោ ព្រាហ្មណំ បញ្ញាបេន្តិ ព្រាហ្មណោស្មីតិ ច
 វិទមានោ សម្មា វិទេយ្យ ទ ច បទ មុសាវាទំ
 អាបដ្ឋេយ្យតិ ។

១ ឧ. ពោធិមាតិ ៧ វិស្សតិ ។ ២ ឧ. ម. សុដំ ។

សុត្តន្តបិដក វិយសិកាយ សីលក្កន្តវគ្គ

ដែលប្រកបដោយអង្គ៣នោះ) កាលបើពោលថា ខ្លួនខ្ញុំជាព្រាហ្មណ៍ដូច្នោះ
 ឈ្មោះថា និយាយដោយប្រពៃផង មិនត្រូវមុសាវាទផង តើបានឬទេ ។

សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អាចបញ្ចក
 បាន បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ក៏បណ្តាអង្គទាំង ៤ នេះ យើងលើក
 អង្គ គឺមន្តចេញ ដ្បិតមន្តនឹងធ្វើអ្វីកើត បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន

ព្រាហ្មណ៍ (ដែលប្រកបដោយអង្គត្រឹមតែ ៣ នោះ) គឺជាអ្នកមានជាត
 ដ៏ល្អទាំងពីរចំណែក គឺចំណែកខាងមាតានិងចំណែកខាងបិតា កើតអំពី
 ផ្ទៃដ៏បរិសុទ្ធស្អាត ដរាបអំពីសំណនៃដីដូនដីតាជាគំរូ ៧ មក មិនដែល
 មាននរណា ពោលទោសនិះដៀល ដោយពោលដល់ជាតិកំណើតបាន ១
 ជាអ្នកមានសីល មានសីលដ៏ចម្រើន ប្រកបដោយសីលដ៏ចម្រើន ១ ជាអ្នក
 ប្រាជ្ញមានប្រាជ្ញា ជាបុគ្គលទី ១ ឬទី ២ របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ អ្នកទទួល
 គ្រឿងបូជា ១ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍ រមែងបញ្ចក
 មនុស្សដែលប្រកបដោយអង្គត្រឹមតែ ៣ នេះឯង ថាជាព្រាហ្មណ៍ (មនុស្ស
 ដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ នេះ) កាលបើពោលថា ខ្លួនខ្ញុំជាព្រាហ្មណ៍
 ដូច្នោះ ឈ្មោះថា និយាយដោយប្រពៃផង មិនត្រូវមុសាវាទផង ។

សោណទណ្ឌសុត្តេ ព្រាហ្មណប្បញ្ញតិយា ទ្រ អង្គនិ

[១៨៧] ឥមេសិ បទ ព្រាហ្មណ តិណ្ឌិ អង្គនិ
 សក្កា ឯកំ អង្គំ វេបយិត្តា ធ្វីហិ អង្កេហិ សមណ្ឌកតំ
 ព្រាហ្មណំ បញ្ញាបេត្តំ ព្រាហ្មណោស្មីតិ ច វេទមាណោ
 សម្មា វេទយ្យ ន ច បទ មុសាវាទំ អាបដ្ឋេយ្យាតិ ។
 សក្កា ភោ ភោតម ឥមេសិ ហិ ភោ ភោតម តិណ្ឌិ
 អង្គនិ ជាតិ វេបយាម កំ ហិ ជាតិ ករិស្សតិ
 យតោ ខោ ភោ ភោតម ព្រាហ្មណោ សីលវា ច ហោតិ
 វុឡ្ហសីលំ វុឡ្ហសីលេន សមណ្ឌកតោ បណ្ឌិតោ ច
 ហោតិ មេធាវី បវេហោ វា ធុតិយោ វា បូជំ បត្តណ្ណាន្តំ
 ឥមេហិ ខោ ភោ ភោតម ធ្វីហិ អង្កេហិ សមណ្ឌ-
 កតំ ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណំ បញ្ញាបេត្តំ ព្រាហ្មណោស្មីតិ
 ច វេទមាណោ សម្មា វេទយ្យ ន ច បទ មុសាវាទំ
 អាបដ្ឋេយ្យាតិ ។

សោណទណ្ឌសូត្រ ការចេញពីជាព្រាហ្មណ៍មានអង្គ ២

(១៨៧) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 បណ្ណាអង្គទាំង ៣ នេះ អ្នកអាចលើកអង្គ ១ ចេញ ហើយបញ្ចេញមនុស្ស
 ដែលប្រកបដោយអង្គត្រឹមតែ ២ ថាជាព្រាហ្មណ៍វិញ (មនុស្សប្រកប
 ដោយអង្គ ២ នោះ) កាលបើពោលថា ខ្លួនខ្ញុំជាព្រាហ្មណ៍ ដូច្នោះ
 ឈ្មោះថា និយាយដោយប្រពៃផង មិនត្រូវមុសាវាទផង តើបានឬទេ ។
 សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អាចបញ្ចេញ
 បាន បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ក៏បណ្ណាអង្គទាំង ៣ នេះ យើងលើក
 អង្គ គឺជាតិចេញ ដ្បិតជាតិនឹងធ្វើអ្វីកើត បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 ព្រាហ្មណ៍ (ដែលប្រកបដោយអង្គត្រឹមតែ ២ នោះ) គឺជាអ្នកមានសីល
 មានសីលដ៏ចម្រើន ប្រកបដោយសីលដ៏ចម្រើន ១ ជាអ្នកប្រាជ្ញមានប្រាជ្ញា
 ជាបុគ្គលទី ១ ឬទី ២ របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ អ្នកទទួលត្រឡឹងបូជា ១
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍ រមែងបញ្ចេញមនុស្សដែលប្រកប
 ដោយអង្គ ត្រឹមតែ ២ នេះឯង ថាជាព្រាហ្មណ៍ (មនុស្សដែលប្រកប
 ដោយអង្គ ២ នេះ) កាលបើពោលថា ខ្លួនខ្ញុំជាព្រាហ្មណ៍ដូច្នោះ ឈ្មោះ
 ថា និយាយដោយប្រពៃផង មិនត្រូវមុសាវាទផង ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិកយស្ស សីលកុទ្ធុវគ្គោ

(១៧០) ឃី វុត្តោ នេ ព្រាហ្មណា សោណាទធល្លា
 ព្រាហ្មណំ ឯតទរោត្តំ មា ករំ សោណាទធល្លោ ឃី
 អវច មា ករំ សោណាទធល្លោ ឃី អវច អបវទតិ
 ករំ សោណាទធល្លោ វណ្ណំ អបវទតិ មន្តេ អបវទតិ
 ជាតិ ឯកំសេន ករំ សោណាទធល្លោ សមណស្ស-
 យេវ(១) តោតមស្ស វំទំ អនុបក្ខន្តតិ ។ អថទោ
 កកវំ នេ ព្រាហ្មណោ ឯតទរោច សចេ ទោ តុម្ពាតិ
 ព្រាហ្មណាមំ ឃី ហោតិ អប្បស្សតោ ច សោណា-
 ទធល្លោ ព្រាហ្មណោ អកល្យាណវក្ការណោ ច សោ-
 ណាទធល្លោ ព្រាហ្មណោ ទុប្បញ្ញោ ច សោណាទធល្លោ
 ព្រាហ្មណោ ន ច បហោតិ សោណាទធល្លោ ព្រាហ្ម-
 ណោ សមណោ តោតមេន សទ្ធិំ អស្មី វចេន ចតិ
 មន្តេតុនំ តិដ្ឋតុ សោណាទធល្លោ ព្រាហ្មណោ តុម្ពា
 មយា សទ្ធិំ មន្តេស្តំ សចេ បន តុម្ពាតិ ព្រាហ្មណាមំ
 ឃី ហោតិ ពហុស្សតោ ច សោណាទធល្លោ ព្រាហ្មណោ
 កល្យាណវក្ការណោ ច សោណាទធល្លោ ព្រាហ្មណោ

១ ខ. សមណស្សេវ ។ ម. សមណស្ស ។

សុត្តន្តបិដក ទី១២ ខិរិយិយ សីលក្ខន្ធវគ្គ

(១៧០) កាលវេសលសោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ ពោលយ៉ាងនេះហើយ ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ក៏បាននិយាយនឹងសោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ដូច្នោះ ថា សោណទណ្ឌដ៏ចំរើន កុំនិយាយយ៉ាងនេះ សោណទណ្ឌដ៏ចំរើន កុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ សោណទណ្ឌដ៏ចំរើន និយាយបង្កប់សម្បុរ និយាយបង្កប់មន្ត និយាយបង្កប់ជាតិ សោណទណ្ឌដ៏ចំរើន បណ្តោយ តាមវង្សៈ របស់ព្រះសមណគោតម ដោយចំណែកមួយហើយតើ ។ គ្រា នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះដូច្នោះថា បើអ្នកទាំងឡាយជាព្រាហ្មណ៍មានសេចក្តីយល់ឃើញថា សោណទណ្ឌ- ព្រាហ្មណ៍ ជាមនុស្សចេះដឹងតិចផង សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ ពោលពាក្យ មិនពីរោះផង សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកឥតប្រាជ្ញាផង សោណទណ្ឌ- ព្រាហ្មណ៍ មិនល្មមនឹងនិយាយឆ្លើយឆ្លងពាក្យនេះ ជាមួយនឹងព្រះសមណ- គោតមបានផង សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ ចូរឈប់ចុះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរនិយាយឆ្លើយឆ្លងជាមួយនឹងតថាគតវិញ តែបើអ្នកទាំងឡាយជាព្រាហ្ម- ណ៍មានសេចក្តីយល់ឃើញយ៉ាងនេះថា សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ ជាមនុស្ស ចេះដឹងច្រើនផង សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ ពោលពាក្យពីរោះផង

សោណទណ្ណកុត្តេ សោណទណ្ណព្រាហ្មណស្ស បដិវចនំ

បណ្ឌិតោ ច សោណទណ្ណោ ព្រាហ្មណោ បហោតិ ច
សោណទណ្ណោ ព្រាហ្មណោ សមណោ តោតមេន
សទ្ធិំ អស្មិ វចនេ បតិមន្តេត្ថន្តំ តិដ្ឋថ តុម្រេ សោណ-
ទណ្ណោ ព្រាហ្មណោ មយា សទ្ធិំ បតិមន្តេត្ថតិ ។

(១៧១) ឃី វុត្តេ សោណទណ្ណោ ព្រាហ្មណោ ក-
កវន្តំ ឯតទរោច តិដ្ឋតុ កវំ តោតមោ តុណ្ណំ កវំ តោត-
មោ ហោតុ អហមេវ តេសំ សហជម្មេន បដិវចនំ
កវិស្សាមិតិ ។ អថទោ សោណទណ្ណោ^(១) តេ ព្រាហ្ម-
ណោ ឯតទរោច មា កវន្តោ ឃី អវត្ថុតុ មា កវន្តោ
ឃី អវត្ថុតុ អបវទតិ កវំ សោណទណ្ណោ ព្រាហ្មណោ
វណ្ណំ អបវទតិ មន្តេ អបវទតិ ជាតី ឯកំសេន កវំ
សោណទណ្ណោ ព្រាហ្មណោ សមណស្សេវ តោតមស្ស
វាទំ អនុបក្ខន្តតិ ហរិ កោ អបវទាមិ វណ្ណំ វា
មន្តេ វា ជាតី វាតិ ។

១. ម. សោណទណ្ណោ ព្រាហ្មណោ ។

សោណទណ្ឌសូត្រ ការពោលតបរបស់សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍

សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ ជាអ្នកប្រាជ្ញផង សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍
ល្មមនឹងនិយាយឆ្លើយឆ្លងពាក្យនេះ ជាមួយនឹងព្រះសមណគោតមបានផង
អ្នកទាំងឡាយ ចូរឈប់ចុះ ចូរឲ្យសោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍និយាយឆ្លើយ
ឆ្លងជាមួយនឹងតថាគតវិញ ។

(១៧១) កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា សូម
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បង្គំសិនចុះ សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន គង់ស្ងៀមចុះ
ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងឆ្លើយវិញតបត ប្រកបដោយហេតុ ដល់ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
វិញ ។ លំដាប់នោះ សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ បាននិយាយនឹងព្រាហ្មណ៍
ទាំងនោះដូច្នោះថា នៃអ្នកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន អ្នកទាំងឡាយកុំពោល
យ៉ាងនេះឡើយ នៃអ្នកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន អ្នកទាំងឡាយកុំពោលយ៉ាង
នេះថា សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ដ៏ចម្រើន និយាយបង្គាប់សម្បុរ និយាយ
បង្គាប់មន្ត និយាយបង្គាប់ជាតិ សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ដ៏ចម្រើនបណ្តោយ
តាមវេទរបស់ព្រះសមណគោតម ដោយចំណែកមួយដូច្នោះឡើយ ម្ចាស់
អ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនមែននិយាយបង្គាប់សម្បុរ ឬមន្តនឹងជាតិទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ វិមនិកាយស្ស សីលទូត្តោ

[១៧២] តេន ខោ ថន សមយេន សោណទណ្ហាស្ស
 ព្រាហ្មណស្ស ភាគិនេយ្យេ អង្គកោ ធាម មាណ-
 វកោ តស្សំ បរិសាយំ ជិសំប្លោ ហោតិ ។ អថខោ
 សោណទណ្ហោ ព្រាហ្មណោ តេ ព្រាហ្មណោ ឯតទរោថ
 បស្សន្តំ ឆោ កោប្លោ ឥមំ អង្គកំ មាណវកំ អញ្ញកំ
 ភាគិនេយ្យន្តំ ។ ឯវំ កោ អង្គកោ ខោ កោ មាណ-
 វកោ អភិរុចោ ទស្សនីយោ ចាសាទីកោ បរមាយ
 វណ្ណោចោក្ខរតាយ សមន្មាគតោ ព្រហ្មវណ្ណំ ព្រហ្មវច្ឆសិ
 អក្កទ្ធាវកាសោ ទស្សនាយ ធាស្ស ឥមិស្សំ បរិសា-
 យំ^(១) សមសមោ អត្ថំ វណ្ណាន វេចេត្តា សមណំ
 តោតមំ ។ អង្គកោ ខោ កោ មាណវកោ អជ្ឈិ-
 យកោ មន្តេនោ តិណ្ហំ វេទានំ ចារក្ខុ សនិយណ្ណុ-
 កេតុភានំ សាក្ខរាប្បកេទានំ ឥតិហាសបញ្ចមាជិ
 បទកោ វេយ្យករណោ លោកាយតមហាបុរិស-
 លត្តនោសុ អនវិយោ អហមស្ស មន្តេ វាចេតា

១ ឧ. និមិស្ស បរិសាយ ។

សុត្តន្តបិដក ទីយនិកាយ សីលកុទ្ធវគ្គ

(១៧២) សម័យនោះឯង មានមាណព (មនុស្សជំទង់) ម្នាក់
 ឈ្មោះអង្គកៈ ត្រូវជាក្មួយសោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ អង្គកៈក្នុងពួកបរិសុទ្ធ
 នោះដែរ ។ លំដាប់នោះ សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ បាននិយាយនឹងពួក
 ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះដូច្នោះថា អ្នកដ៏ចំរើនទាំងឡាយ បានឃើញមាណព
 ឈ្មោះអង្គកៈនេះជាក្មួយយើងដែរឬទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ក៏ឆ្លើយ
 ថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន បានឃើញដែរ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន អង្គកៈ-
 មាណព មានរូបអ្នក គួរពិតពិត មើលមើល គួរជ្រះថ្លា ប្រកបដោយ
 សម្បុរដ៏ល្អក្រៃលែង មានសម្បុរដ៏ប្រសើរ មានសរីរៈស្រដៀងនឹងព្រហ្ម
 មានសព្វវិញ្ញាណកាយ គួរឲ្យចង់មើលមិនលែង ក្នុងបរិសុទ្ធនេះ រកអ្នក
 ណាឲ្យមានសម្បុរស្មើនឹងអង្គកមាណពនេះ គ្មានឡើយ លើកលែងតែ
 ព្រះសមណគោតមចេញ ។ សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ពោលថា ម្ចាស់អ្នក
 ទាំងឡាយដ៏ចំរើន អង្គកមាណព ជាអ្នកកាយមន្ត ចេះចាំមន្ត ជាអ្នក
 ដល់នូវគ្រើយនៃត្រៃវេទ ព្រមទាំងគម្ពីរ និយណ្ឌ គម្ពីរ កេតុកៈ អក្ខ-
 រហ្សកេតិសិក្ខានឹងនិរុត្តិ ដែលមានគម្ពីរឥតិហាសៈជាគំរប់ ៥ ជាអ្នកចាំ
 ស្នាត់នូវបទនឹងវេយ្យាករណ៍ ជាអ្នកស្នាត់ដំនាញ ក្នុងលោកាយតសាស្ត្រ
 នឹងមហាបុរិសលក្ខណព្យាករណសាស្ត្រ ឯខ្ញុំជាអ្នកបង្រៀនមន្ត ដល់វា

សោណទណ្ឌកថា អង្គកមាណវិកុណកថា

អង្គកោ ខោ កោ មាណវកោ ឧកតោ សុជាតោ មាតិ-
តោ ច មិត្តតោ ច សិស្សទ្ធក្កហាលកោ យាវ សក្កមា
មិតាមហយុតា អក្ខតោ អនុបក្កដ្ឋោ ជាតិវន្តេន
អហមស្ស មាតាមិតរោ ជាតាមិ អង្គកោ ខោ កោ
មាណវកោ ចាលិមិ ហនេយ្យ អនិទ្ធិមិ អាទិយេយ្យ
បរទាវមិ កច្ឆេយ្យ មុសាមិ កាសេយ្យ មជ្ជិមិ មិវេយ្យ
ឯត្តនាទិ^(១) កី វណ្ណា កាវស្សតិ កី មត្តា^(២) កី ជាតិ
យតោ ខោ កោ ព្រាហ្មណោ សីលវា ច ហោតិ
វុឌ្ឍសីលី វុឌ្ឍសីលេន សមន្តាគតោ បណ្ឌិតោ ច
ហោតិ មេធាវី បឋមោ វា ទុតិយោ វា បូជី បត្តណ្ណាញ្ញានិ
វមេហិ ខោ កោ ទ្ធិហិ អង្គហិ សមន្តាគតំ ព្រាហ្មណោ
ព្រាហ្មណំ បញ្ញាមេទ្ធិ ព្រាហ្មណោស្មីតិ ច វនិមាតោ
សម្មា វនេយ្យ ន ច បន មុសាវាទិ អាចរ្លេយ្យតិ ។

១ ខ. ម. ឯត្តនាទិ ពោ ។ ២ ខ. មត្តា ។

សោណទណ្ឌសូត្រ ការពោលអំពីគុណរបស់អង្គកមាណាត

ម្នាលអ្នកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ឯអង្គកមាណាតមានជាតដ៏ល្អទាំងពីរចំណែក
 គឺចំណែកខាងមាតានិងចំណែកខាងបិតា កើតឡើងដ៏បរិសុទ្ធស្នាម ដរាប
 អំពីតំណនៃដ៏ដូនដីតាជាតំរប់ៗមក មិនដែលមានវេទនាមួយពោលពោស
 តិះដៀល ដោយពោលដល់ជាតិកំណើតបាន ខ្ញុំក៏ស្គាល់មាតាបិតារបស់វា
 ម្នាលអ្នកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន តែអង្គកមាណាតសម្លាប់សត្វខ្លះ យកទ្រព្យ
 ដែលគេមិនបានឱ្យខ្លះ ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងករិយាអ្នកដទៃខ្លះ និយាយកុហក
 ខ្លះ ផឹកទឹកស្រវឹងខ្លះ ឥឡូវបើលើកយកសេចក្តីនេះមកនិយាយ វណ្ណៈ
 នឹងយកជាការអ្វីបាន មន្តនឹងយកជាការអ្វីបាន ជាតិនឹងយកជាការអ្វីបាន
 ម្នាលអ្នកទាំងឡាយ ដ៏ចម្រើន ព្រាហ្មណ៍ (ដែលប្រកបដោយអង្គ២)
 គឺជាអ្នកមានសីល មានសីលដ៏ចម្រើន ប្រកបដោយសីលដ៏ចម្រើន ១ ជា
 អ្នកប្រាជ្ញមានប្រាជ្ញា ជាបុគ្គលទី១ឬទី២ របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ អ្នកទទួល
 គ្រឿងបូជា ១ ម្នាលអ្នកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍ រមែងបញ្ចត
 មនុស្ស ដែលប្រកបដោយអង្គ ត្រឹមតែ ២ នេះឯង ថាជាព្រាហ្មណ៍
 (មនុស្សដែលប្រកបដោយអង្គ ២ នេះ) កាលបើពោលថា ខ្លួនខ្ញុំជា
 ព្រាហ្មណ៍ដូច្នោះ ឈ្មោះថា និយាយដោយប្រពៃផង មិនត្រូវមុសាវាទ
 ផង ។

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិយស្ស សីលកុទ្ធវិញ្ញោ

(១៧៣) ឥមេសំ បទ ព្រាហ្មណា ខ្ព្ពំ អង្គានិ
 សក្កា ឯកំ អង្គំ បបយិត្តា ឯកេន អង្គេន សមណាគតំ
 ព្រាហ្មណំ បញ្ញាបេតុំ ព្រាហ្មណោស្មិតិ ច វទិមាទោ
 សម្មា វទេយ្យ ធន ច បទ មុសាវាទំ អាបដ្ឋេយ្យានិ ។
 ទោ ហំទំ កោ កោតម សីលបរិទោតា ហំ កោ
 កោតម បញ្ញា បញ្ញាបរិទោតំ^(១) សីលំ យត្ត សីលំ តត្ត
 បញ្ញា យត្ត បញ្ញា តត្ត សីលំ សីលវតោ បញ្ញា បញ្ញា-
 តោ សីលំ សីលប្បញ្ញាណញ្ញ បទ លោកស្មី អត្តមត្តា-
 យតិ សេយ្យថាបិ កោ កោតម ហត្ថេន វា ហត្ថំ ទោ-
 វេយ្យ ទាទេន វា ទាទំ ទោវេយ្យ ឯវមេវទោ កោ កោតម
 សីលបរិទោតា បញ្ញា បញ្ញាបរិទោតំ សីលំ យត្ត សីលំ
 តត្ត បញ្ញា យត្ត បញ្ញា តត្ត សីលំ សីលវតោ បញ្ញា

១ ១. បញ្ញាបរិទោតំ ។

សុត្តន្តបិដក ទី១៧ វិញ្ញាណសីលសុត្តន្ត

(១៧៧) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 បណ្តាអង្គទាំង២នេះ អ្នកអាចលើកអង្គមួយចេញ ហើយបញ្ចាតមនុស្ស
 ដែលប្រកបដោយអង្គត្រឹមតែ ១ ថាជាព្រាហ្មណ៍វិញ (ទាំងមនុស្សដែល
 ប្រកបដោយអង្គតែ ១ នោះ) កាលបើពោលថា ខ្លួនខ្ញុំជាព្រាហ្មណ៍ដូច្នោះ
 ឈ្មោះថា និយាយដោយប្រពៃផង មិនត្រូវមុសាវាទផង តើបានឬទេ ។
 សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អង្គ
 ទាំង២នេះ នឹងលើកអង្គណាមួយចេញមិនបានទេ បពិត្រព្រះគោតមដ៏
 ចម្រើន ដ្បិតប្រាជ្ញារវែមន៍ជំរះសីលឲ្យបរិសុទ្ធ សីលសោតក៏រវែមន៍ជំរះប្រាជ្ញា
 ឲ្យបរិសុទ្ធនៃជំរះ សីលនៅត្រង់ណា ប្រាជ្ញាក៏នៅត្រង់នោះ ប្រាជ្ញានៅ
 ត្រង់ណា សីលក៏នៅត្រង់នោះដែរ អ្នកមានសីលក៏មានប្រាជ្ញា អ្នកមាន
 ប្រាជ្ញាក៏មានសីល ឯសីលនឹងប្រាជ្ញាប្រាកដជាគុណធម៌ប្រសើរក្នុងលោក
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បុគ្គលលាងដៃ ដោយដៃក្តី លាងជើង ដោយ
 ជើងក្តី សេចក្តីនេះមានទុបមាយ៉ាងណាមិញ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 មានទុបមេឃ្យដូចជា ប្រាជ្ញា រវែមន៍ជំរះសីលឲ្យបរិសុទ្ធ សីលសោត
 ក៏រវែមន៍ជំរះប្រាជ្ញាឲ្យបរិសុទ្ធនៃជំរះ សីលនៅត្រង់ណា ប្រាជ្ញាក៏នៅត្រង់នោះ
 ប្រាជ្ញានៅត្រង់ណា សីលក៏នៅត្រង់នោះដែរ អ្នកមានសីលក៏មានប្រាជ្ញា

សោណទណ្ឌសុត្តេ សីលប្បញ្ញាសិកា

បញ្ចវតោ សីលំ សីលប្បញ្ញាសញ្ញា បទ លោកិស្មី
អន្តមក្ខាយតីតិ ។

(១៧៤) ឯវមេតំ ព្រាហ្មណ ឯវមេតំ ព្រាហ្មណ
សីលបរិជោតា ហិ ព្រាហ្មណ បញ្ញា បញ្ញាបរិជោតំ
សីលំ យត្ត សីលំ តត្ត បញ្ញា យត្ត បញ្ញា តត្ត
សីលំ សីលវតោ បញ្ញា បញ្ញាវតោ សីលំ សីល-
ប្បញ្ញាសញ្ញា បទ លោកិស្មី អន្តមក្ខាយតិ សេយ្យ-
ថាបំ ព្រាហ្មណ ហត្ថេន វា ហត្ថំ ជោវេយ្យ ទាទេន
វា ទាទំ ជោវេយ្យ ឯវមេវ ទោ ព្រាហ្មណ សីល-
បរិជោតា បញ្ញា បញ្ញាបរិជោតំ សីលំ យត្ត សីលំ
តត្ត បញ្ញា យត្ត បញ្ញា តត្ត សីលំ សីល-
វតោ បញ្ញា បញ្ញាវតោ សីលំ សីលប្បញ្ញាសញ្ញា
បទ លោកិស្មី អន្តមក្ខាយតីតិ កតមិ បទ តិ
ព្រាហ្មណ សីលំ កតមា បទ សា បញ្ញាតិ ។

សោណទណ្ឌសូត្រ ពោលអំពីសីលនឹងបញ្ញា

អ្នកមានប្រាជ្ញាក៏មានសីល ឯសីលនឹងប្រាជ្ញានេះ អ្នកប្រាជ្ញតែងពោល
ថាជាគុណធម៌ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលោក ។

(១៧៤) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
សេចក្តីនេះយ៉ាងហ្នឹងហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ សេចក្តីនេះយ៉ាងហ្នឹងហើយ
ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដ្បិតប្រាជ្ញា រមែងជំរះសីលឲ្យបរិសុទ្ធ សីលសោត
ក៏រមែងជំរះប្រាជ្ញាឲ្យបរិសុទ្ធលែង សីលនៅត្រង់ណា ប្រាជ្ញាក៏នៅត្រង់នោះ
ប្រាជ្ញានៅត្រង់ណា សីលក៏នៅត្រង់នោះដែរ អ្នកមានសីលក៏មានប្រាជ្ញា
អ្នកមានប្រាជ្ញាក៏មានសីល ឯសីលនឹងប្រាជ្ញា អ្នកប្រាជ្ញតែងពោលថាជា
គុណធម៌ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលោក ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលលាងដៃដោយ
ដៃក្តី លាងជើងដោយជើងក្តី សេចក្តីនេះមានទុបមាយ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់
ព្រាហ្មណ៍ មានទុបមេយ្យដូចជាប្រាជ្ញា រមែងជំរះសីលឲ្យបរិសុទ្ធ សីល
សោត ក៏រមែងជំរះប្រាជ្ញាឲ្យបរិសុទ្ធលែង សីលនៅត្រង់ណា ប្រាជ្ញាក៏នៅ
ត្រង់នោះ ប្រាជ្ញានៅត្រង់ណា សីលក៏នៅត្រង់នោះដែរ អ្នកមានសីល
ក៏មានប្រាជ្ញា អ្នកមានប្រាជ្ញាក៏មានសីល ឯសីលនឹងប្រាជ្ញា អ្នកប្រាជ្ញ
តែងពោលថាជាគុណធម៌ដ៏ប្រសើរ ក្នុងលោក ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចុះសីល
នោះដូចម្តេច ប្រាជ្ញានោះដូចម្តេច ។ សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ ក្រាប

សុត្តន្តបិដកេ ទ័យនិកាយស្ស សីលក្ខន្ធា

ឯត្តកថរា ច^(១) មយំ កោ តោតម កិស្មី^(២)
អត្តោ សាធុ រត កវន្តិយេវ^(៣) តោតមំ បដិកាតុ
ឯតស្ស កាសិតស្ស អត្តោតិ ។

[១៧៥] តេនហិ ព្រាហ្មណា សុណាហិ សាធុកំ
មនសិករោហិ កាសិតស្សមិតិ ។ ឯវំ កោតិ ទោ
សោណាទណ្ណោ ព្រាហ្មណោ កកវតោ បច្ចុស្សេសិ ។
កកវំ ឯតទរោច ឥច ព្រាហ្មណា តថាកតោ លោ-
កេ ឧប្បជ្ឈតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ។ បេ ។
(យថា សាមញ្ញដលេ ឯវំ វិត្តារតត្វំ) ។ បេ ។
ឯវំ ទោ បន ព្រាហ្មណា កិក្កុ សីលសម្មុទ្ធោ
ហោតិ ។ ឥទំបិ ទោ តំ ព្រាហ្មណា សីលំ ។
បឋមំ ឈានំ ឧបសម្ពុជ្ឈ វិហារតិ ។ ទុតិយំ ឈានំ ។
តតិយំ ឈានំ ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្ពុជ្ឈ វិហារតិ
។ បេ ។ ញ្ញាណាទស្សោយ ចិត្តំ អភិធិហារតិ អភិធិញ្ញា-
មេតិ ។ បេ ។ ឥទម្បិស្ស ហោតិ បញ្ញាយ ។ បេ ។

១ ទ. ម. វ ។ ២ ទ. ម. វិត្តស្មី ។ ៣ ទ. កវន្តិយេវ កោ ។

សុត្តន្តបិដក វិយាសិកាយ សីលទូន្មាន

បង្ខំទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គគ្រាន់តែបានដឹងថា សីល
នឹងប្រាជ្ញាប៉ុណ្ណោះ ឯគ្រង់សេចក្តីអធិប្បាយ (មិនដឹងជា) ដូចម្តេចទេ សូម
ព្រះគោតមដំរើន ទ្រង់ត្រាស់បំភ្លឺសេចក្តីអធិប្បាយនៃភាសិតនុះឲ្យទាន ។

(១៧៥) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
បើដូច្នោះ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់ ចូរអ្នកយកចិត្តទុកដាក់ឲ្យប្រពៃចុះ តថាគត
នឹងសំដែងប្រាប់ ។ សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ ទទួលព្រះពុទ្ធដីការរបស់
ព្រះមានព្រះភាគថា យ៉ាងហ្នឹងហើយ ព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់ពាក្យនេះថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រះតថាគតបានកើតឡើងក្នុង
លោកនេះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ បេ ។ (រឿងនេះ អ្នកប្រាជ្ញគប្បីសំដែង
ឲ្យពិស្តារដូចក្នុងសាមញ្ញផលសូត្រធន៍ចុះ) ។ បេ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ភិក្ខុ
រមែងជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសីល យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះ
ឯង ដែលហៅថាសីលនោះ ។ ភិក្ខុបានសម្រេចបឋមជ្ឈាន សម្រេចឥរិយា-
បថនៅ ។ ទុតិយជ្ឈាន ។ តតិយជ្ឈាន ។ បានសម្រេចចតុត្ថជ្ឈាន សម្រេច
ឥរិយាបថនៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាញនាំបង្កើនចិត្តទៅ ដើម្បីញាណទស្សនៈ
។ បេ ។ នេះឯង ជា (សេចក្តីអធិប្បាយ) នៃប្រាជ្ញារបស់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។

សោណទណ្ឌសុត្តេ សោណទណ្ឌស្ស ឧបាសក្កទេសនា

នាបរំ ឥន្ទត្តាយាតិ បដាបាតិ ។ ឥន្ទវ្យាស្ស មោក្ខ
បញ្ញាយ ។ អយំ ខោ សា ព្រាហ្មណ បញ្ញាតិ ។

[១៧៦] ឃីវុត្តេ សោណទណ្ឌោ ព្រាហ្មណោ កកវុត្តំ
ឯតទលេច អភិក្កុដ្ឋំ ភោ តោតម អភិក្កុដ្ឋំ ភោ តោតម
សេយ្យថាមិ ភោ តោតម ធិក្កុដ្ឋិនំ វា ឧក្កុដ្ឋេយ្យ
បដិច្ចុដ្ឋំ វា វិវេយ្យ ម្ភុដ្ឋិស្ស វា មក្កំ អាចិត្តេយ្យ
អន្ធការេ វា តេលប្បដ្ឋោនំ ជារេយ្យ ចក្កុមន្តោ រូថាធិ
ទក្កុដ្ឋិតំ ឃីវេវ ភោតា តោតមេន អនេកបរិយាយេន
ធម្មោ បកាសិតោ ឃីសាហំ កវុត្តំ តោតមំ សុវណំ
កត្តាមិ ធម្មញ្ញំ ភិក្កុសធឿញ្ញំ ឧបាសកំ មំ កវំ តោត-
មោ ជារតុ អជ្ជតក្កុ ថាណុបេតំ សុវណាដ្ឋំ អធិវា-
សេតុ ច មេ កវំ តោតមោ ស្វាតនាយ កត្តំ
សដ្ឋិ ភិក្កុសធឿញ្ញានិ ។ អធិវាសេសំ កកវា
តុណ្ណិកាវេន ។ អថខោ សោណទណ្ឌោ ព្រាហ្មណោ

សោណទណ្ឌសូត្រ សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍សំដែងខ្លួនជាឧបាសក

ភិក្ខុដ៏ឃ្នាស្រីថា ភិក្ខុដទៃក្រៅអំពីនេះមិនមានទេ ។ នេះឯង (ជាសេចក្តីអធិប្បាយ) នៃប្រាជ្ញារបស់ភិក្ខុនោះ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះឯងដែលហៅថា ប្រាជ្ញានោះ ។

(១៧៦) កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាស់យ៉ាងនេះហើយ សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ បានក្រាបបង្គំទូលចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ពីពោះណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ពីពោះណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ធម៌ដែលព្រះគោតមដ៏ចំរើនទ្រង់សំដែង ដោយអនេកបរិយាយ (នេះ) គួរនាដូចជាមនុស្សផ្សារតែដែលផ្តាច់ឬបើកបង្ហាញតែដែលកំបាំង ឬក៏ប្រាប់ផ្លូវដែលអ្នកវង្វេងទិស តុំនោះសោតដូចជាមនុស្ស កាន់ប្រទ័បច្រាលបំភ្លឺកងទ័ងឆ័តដោយគិតថា មនុស្សដែលមានភ្នែក(ភ្លឺ) មើលឃើញរូបទាំងឡាយបាន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមដល់ព្រះគោតមដ៏ចំរើនផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ជាសរណៈ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ជ្រាបថា ខ្ញុំព្រះអង្គជាឧបាសក ដល់សរណៈគមន៍ស្មើដោយជីវិតចាប់ដើមអំពីថ្ងៃនេះទៅ មួយទៀត សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃទ្រង់ទទួលចង្កាន់របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយតុណ្ណីភាព ។ លុះសោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍

សុត្តន្តបិដកេ ទីយនិកាយស្ស សីលបុគ្គវគ្គោ

កកវតោ អនិវាសនំ វិទិត្យា ខុដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ
អភិវាទេត្យា បទក្ខណំ កត្យា បញ្ញាមិ ។

(១៧៧) អថខោ សោណាទណ្ណោ ព្រាហ្មណោ
តស្សា វត្តិយា អច្ចយេន សកេ ធិវេសនេ ប-
ណីតំ ខាននីយំ កោជនីយំ បនិយាទាបេត្យា កកវ-
តោ កាលំ អាវេចាបេសិ កាលេវ កោ តោតម
និដ្ឋានំ កត្តនំ ។ អថខោ កកវំ បុព្វណ្ណាសមយំ
និវាសេត្យា បត្តច័វមាទាយ សន្និ ភិក្ខុសង្ឃ្គន
យេន សោណាទណ្ណាស្ស ព្រាហ្មណាស្ស ធិវេសនំ
តេនុបសង្កមិ ខុបសង្កមិត្យា បញ្ញត្តេ អាសនេ ធិសីទិ ។
អថខោ សោណាទណ្ណោ ព្រាហ្មណោ តុទ្ធប្បមុខំ
ភិក្ខុសង្ឃ្គំ បណីតេន ខាននីយេន កោជនីយេន
សហត្តា សន្តប្បេសិ សម្បវាវេសិ ។

(១៧៨) អថខោ សោណាទណ្ណោ ព្រាហ្មណោ
កកវន្តំ កត្តាវំ ឱនិបត្តបាណី អញ្ញតវំ ធិទិ អាសនំ
កហេត្យា ឯកមន្តំ ធិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ធិសីទ្ធោ
ខោ សោណាទណ្ណោ ព្រាហ្មណោ កកវន្តំ ឯតទវេច

សុត្តន្តបិដក ទំយនិកាយ សីលក្កន្តវគ្គ

ដឹងច្បាស់ថា ព្រះអង្គទទួលនិមន្តហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំ
លាព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទេស្សិណហើយដើរចេញទៅ ។

(១៧៧) លុះដល់វេលាព្រឹកឡើង សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ បង្គាប់
ជនទាំងឡាយ ឲ្យចាត់ចែងធ្វើខាទនីយភោជនីយាហារ ដ៏ឆ្ងាញ់ពីសា
ក្នុងលំនៅរបស់ខ្លួនស្រេចហើយ ទើបចាត់បម្រើឲ្យទៅក្រាបបង្គំទូលកត្ត-
កាល ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កត្តកាល
ដល់ហើយ ចង្ហាន់ក៏បានរៀបចំស្រេចហើយ ។ លំដាប់នោះ លុះដល់
បុព្វហ្គសម័យ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បាត់ទ្រង់នឹងចំរើហើយ ស្តេចចូលទៅ
កាន់លំនៅនៃសោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ ព្រមដោយភិក្ខុសង្ឃ ទ្រង់គង់លើ
អាសនៈដែលគេរៀបចំថ្វាយ ។ វេលានោះ សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍បាន
អង្គុយខាទនីយភោជនីយាហារ ដ៏ឆ្ងាញ់ពីសា ដោយដៃខ្លួនឯង ប្រគេន
ព្រះភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ឲ្យផ្អែកស្តាប់ស្តល់ ត្រាតែប្រកែក
លែងទទួលទៀត ។

(១៧៨) លំដាប់នោះ សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ៍ លុះព្រះមានព្រះ
ភាគ ទ្រង់សោយស្រេច លែងលូកព្រះហស្តទៅក្នុងបាត្រហើយ ក៏កាន់
យកអាសនៈទាបមួយ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះសោណទណ្ឌ-
ព្រាហ្មណ៍ អង្គុយស៊ប់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះ

សោណទណ្ណសុត្តេ សោណទណ្ណប្រាសាទិក្ខិយោ

អហោត្ថេវ ខោ បទ កោ តោតម បរិសុគតោ សមាធនោ
 អាសនា វុដ្ឋហិត្វា កវន្តំ តោតមំ អភិវាទេយ្យំ តេន មំ
 សា បរិសា បរិកវេយ្យ យំ ខោ បទ សា បរិសា បរិ-
 កវេយ្យ យសោចិ តស្ស ហាយេថ យស្ស ខោ បទ
 យសោ ហាយេថ កោតាចិ តស្ស ហាយេយ្យំ យសោ-
 លទ្ធា ខោ បទ ម្ហាតំ កោតា អហោត្ថេវ ខោ បទ កោ
 តោតម បរិសុគតោ សមាធនោ អញ្ញាលី បក្កុណ្ណោយ្យំ
 អាសនា មេ តំ កវំ តោតមោ បក្កុដ្ឋានំ ធាវេតុ
 អហោត្ថេវ ខោ បទ កោ តោតម បរិសុគតោ សមាធនោ
 វេដ្ឋនំ ឌុម្មតោយ្យំ សិរសា មេ តំ កវំ តោតមោ អភិ-
 វាទនំ ធាវេតុ អហោត្ថេវ ខោ បទ កោ តោតម យា-
 នតតោ សមាធនោ យាធា បច្ឆោរោហិត្វា កវន្តំ តោតមំ
 អភិវាទេយ្យំ តេន មំ សា បរិសា បរិកវេយ្យ យំ ខោ
 បទ សា បរិសា បរិកវេយ្យ យសោចិ តស្ស ហាយេថ
 យស្ស ខោ បទ យសោ ហាយេថ កោតាចិ តស្ស

សោណទណ្ណសូត្រ បំណងរបស់សោណទណ្ណប្រាហ្មណ៍

ភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បើខ្ញុំព្រះអង្គកំពុងនៅក្នុងបរិសុទ្ធ
ហើយនឹងក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បរិសុទ្ធនោះ
មុខជានឹងមើលងាយខ្ញុំព្រះអង្គ ព្រោះហេតុនោះឯង បរិសុទ្ធនោះ (បើ)
មើលងាយបុគ្គលណាហើយ យសរបស់បុគ្គលនោះ ក៏នឹងសាបសូន្យទៅ
ផង (បើ) យសរបស់បុគ្គលណា សាបសូន្យហើយ ភោគៈទាំងឡាយរបស់
បុគ្គលនោះ ក៏នឹងសាបសូន្យទៅផង ដ្បិតភោគៈទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំ
សុទ្ធតែបានមកដោយសារយសតែប៉ុណ្ណោះ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន តែ
បើខ្ញុំព្រះអង្គកំពុងនៅក្នុងបរិសុទ្ធ គួរប្រណាម្យអញ្ជូលបាន សូមព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើន ចាំទុកនូវការប្រណាម្យអញ្ជូលនោះ ថាជាការក្រោកអំពីអាសនៈ
របស់ខ្ញុំព្រះអង្គចុះ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មួយទៀត (បើ) ខ្ញុំព្រះ
អង្គកំពុងនៅក្នុងបរិសុទ្ធ គួរដោះឈ្មួតក្បាលបាន សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
ចាំទុកនូវការដោះឈ្មួតក្បាលនោះ ថាជាការថ្វាយបង្គំដោយសិរ្សៈរបស់ខ្ញុំ
ចុះ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន (បើ) ខ្ញុំព្រះអង្គកំពុងបិតនៅលើយានហើយ
ចុះពីលើយានមកថ្វាយបង្គំព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បរិសុទ្ធនោះមុខជានឹងមើល
ងាយខ្ញុំព្រះអង្គ ព្រោះហេតុនោះឯង បរិសុទ្ធនោះ (បើ) មើលងាយ
បុគ្គលណាហើយ យសរបស់បុគ្គលនោះ ក៏នឹងសាបសូន្យទៅផង យស
របស់បុគ្គលណា សាបសូន្យហើយ ភោគៈទាំងឡាយ របស់បុគ្គលនោះ

សុត្តន្តបិដកេ វិយាគិយស្ស សីលក្កដវគ្គោ

ហាយេយ្យំ យសោលទ្ធា ទោ បទម្ពាគី ភោតា អហា-
 ញោ ទោ បទ ភោ តោតម យានគតោ សមាទោ
 បតោទលដ្ឋី អត្តទមេយ្យំ យាទា មេ តំ កវំ តោតមោ
 បទ្ទាហេហនំ ជាវេតុ អហាញោ ទោ បទ ភោ តោតម
 យានគតោ សមាទោ ធនំ អបទមេយ្យំ សិវសា មេ
 តំ កវំ តោតមោ អភិវាទនំ ជាវេតុតំ ។ អថទោ
 ភកវំ សោណាទណ្ណំ ព្រាហ្មណំ ធម្មិយា កថាយ
 សទ្ធស្សេត្វា សមាទមេត្វា សមុត្តេជេត្វា សម្បហំ-
 សេត្វា ឧដ្ឋាយាសទា បក្កាមីតំ ។

សោណាទណ្ណសុត្តំ បក្កនំ ឧទ្ទិពំ ។

សុត្តន្តបិដក ទី២៣ វិយាសិកាយ សីលទូត្ត

ក៏នឹងសាបសូន្យទៅផង ដ្បិតភោគៈទាំងឡាយរបស់យើងសុទ្ធតែបានមក
 ដោយសារវត្ថុយសប្បុណ្ណោះ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មួយទៀត បើខ្ញុំ
 ព្រះអង្គកំពុងបិតនៅលើយានហើយ នឹងលើកដងជន្ទញឡើង សូមព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់ចាំទុកនូវកិរិយាលើកដងជន្ទញនោះ ថាជាកិរិយាចុះ
 អំពីយានរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គចុះ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មួយទៀត (បើ) ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គកំពុងបិតនៅលើយានហើយ គួរដំឡោះឆត្របាន សូមព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន ទ្រង់ចាំទុកនូវការដំឡោះឆត្រនោះ ថាជាកិរិយាថ្វាយបង្គំដោយ
 សិរ្សរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គចុះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
 ពន្យល់សោណទណ្ឌប្រាហ្មណ៍ (ឲ្យយល់ប្រយោជន៍ក្នុងបច្ចុប្បន្ននឹងបរ-
 លោក) ឲ្យជឿជាក់ (ក្នុងកុសលធម៌) ឲ្យសង្វាតធ្វើការកុសល ឲ្យរីក
 រាយ (ដោយគុណដែលមានក្នុងខ្លួន) ដោយធម៌កថា រួចទ្រង់ក្រោក
 អំពីតាសនៈ ហើយទ្រង់ពុទ្ធដំណើរចេញទៅ ។

ចប់ សោណទណ្ឌសូត្រ ទី ៤ ។

មាតិកា បត្តាធិ

សត្តនបិដកេ ទីយនិកាយស្ស បឋមោ ភាគោ

១១១

សីលក្ខន្ធវិគោ

ព្រហ្មជាលសុត្តិ បឋមំ

អង្ក

ព្រហ្មជាលសុត្តិ	សុត្តនិទានំ	៣
	ចូឡសីលំ	៧
	មជ្ឈិមសីលំ ពឹងតាមភូតតាមសមារម្មាទិ..	១៣
	មជ្ឈិមសីលំ ជូតប្បមាទដ្ឋានានុយោគោ ..	១៥
	មជ្ឈិមសីលំ មណ្ឌនវិក្កុសនដ្ឋានានុយោគោ	១៧
	មជ្ឈិមសីលំ វិគ្គហិកកថា	១៧
	មជ្ឈិមសីលំ កុហនលបនាទិ	២១
	មហាសីលំ តិរច្ឆានវិជ្ជា	២៣
	បុព្វនកប្បិកា បុព្វេនិវេសានុស្សតិ	៣១
	បុព្វនកប្បិកា ចត្តារិ វត្តនិ	៤៣

សង្គ្រោះចង្អុលមាតិកា

សុត្តន្តបិដក ទី១៧ ទី១៧ បឋមភាគ

សីលកុន្ធវិគ្គ

ព្រហ្មជាលសូត្រ ទី ១

	លេខទំព័រ
ព្រហ្មជាលសូត្រ	
សុត្តនិទាន	៣
បូជ្ឈសីល	៧
មជ្ឈិមសីល ការធ្វើពិធាននឹងភូតតាមឲ្យវិសាល ជាដើម	១៣
មជ្ឈិមសីល ការប្រកបឈ្លៀងឈាសនៃសាខាហេតុជាទីតាំង	
នៃសេចក្តីប្រមាទ	១៥
មជ្ឈិមសីល ប្រកបឲ្យវិគ្គនាទីតាំងនៃការប្រដាប់ស្តីត-	
ស្តង់ភាគកាយ	១៧
មជ្ឈិមសីល ឱយាយអំពីពាក្យប្រណាំងប្រជែង	១៩
មជ្ឈិមសីល ការពោលកុហក នឹងការពោលពាក្យរាត់ទាក់	
ជាដើម	២១
មហាសីល ធិរញ្ញានិវេទនា	២៣
ការកំណត់នូវចំណែកនៃខន្ធខាងដើម បុព្វេនិវាសនុស្សតិ	៣១
ការកំណត់នូវចំណែកនៃខន្ធខាងដើម ហេតុ ៤ យ៉ាង	៤៣

មាតិកាបន្តាទិ

	អង្កេ
ព្រហ្មជាលសុត្ត	
បុព្វនកប្បិកា បុព្វេនិវាសានុស្សតិ	៤៥
បុព្វនកប្បិកា ចត្តារិវត្តនិ	៤៧
បុព្វនកប្បិកា អមរិក្ខេបិកា	៦៣
អធិប្បសមប្បនិកា	៧១
អបរនកប្បិកា	៧៥
ទុទ្ធមាយតនិកា អសញ្ញាវាទា	៧៧
ទុទ្ធមាយតនិកា នេវសញ្ញាវាទាសញ្ញាវាទា	៧៧
ទុច្ឆេទវាទា	៨១
ទិដ្ឋធម្មនិព្វានវាទា	៨៧
អបរនកប្បិកា ទិដ្ឋធម្មនិព្វានវាទា	៧១
សស្សតវាទា	៧៣
អមរិក្ខេបិកាទេយា	៧៥
ទុទ្ធមាយតនិកាទេយា	៧៧
បុព្វនកប្បិកាទេយា	៧៧
អបរនកប្បិកាទេយា	១០៧

សន្និកថដ្ឋលមាតិកា

លេខទំព័រ

ព្រហ្មជាលសូត្រ	កំណត់នូវចំណែកនៃខន្ធភាងដើម បុព្វេនិវាសានុស្សតិ . . .	៤៥
	កំណត់នូវចំណែកនៃខន្ធភាងដើម ហេតុ ៤ យ៉ាង . . .	៤៧
	កំណត់នូវចំណែកនៃខន្ធ ខាងដើម ប្រកបដោយអមរា- វិក្កេបទិដ្ឋិ	៦៣
	ប្រកបដោយអធិប្បសមុប្បន្នទិដ្ឋិ	៧១
	ប្រកបដោយអបរន្តកប្បទិដ្ឋិ	៧៥
	ប្រកបដោយទទ្ធមាយតនទិដ្ឋិ ជាអសញ្ញាវិវាទ	៧៧
	ប្រកបដោយទទ្ធមាយតនទិដ្ឋិ ជានេរិសញ្ញាសាសញ្ញាវិវាទ . . .	៧៩
	ទច្ចេទវិវាទ	៨១
	ទិដ្ឋិធម្មនិព្វានវិវាទ	៨៧
	ប្រកបដោយអបរន្តកប្បទិដ្ឋិ ទិដ្ឋិធម្មនិព្វានវិវាទ	៩១
	សស្សតវិវាទ	៩៣
	ប្រកបដោយអមរាវិក្កេបទិដ្ឋិ ជាដើម	៩៥
	ប្រកបដោយទទ្ធមាយតនទិដ្ឋិ ជាដើម	៩៧
	ប្រកបដោយបុព្វន្តកប្បទិដ្ឋិ ជាដើម	៩៩
	ប្រកបដោយអបរន្តកប្បទិដ្ឋិ ជាដើម	១០៧

មាតិកាបន្តិច

អង្ក

ព្រហ្មជាលសុត្ត	បុព្វនាបន្តកប្បិកាទេយា	១០៧
	បុព្វនកប្បិកាទេយា	១១១
	ភគវតោ ភាសិតំ អភិទទ្ធនំ	១១៣

សាមញ្ញាដលសុត្តិ ទុតិយំ

សាមញ្ញាដលសុត្ត	អជាតសតវត្ត	១១៥
	ពុទ្ធភិក្ខុណកថា	១១៧
	អជាតសត្តទទានំ	១២១
	សនិដិកសាមញ្ញាដលបចា	១២៣
	បូណវពោ	១២៥
	មក្ខុលវពោ	១២៧
	អជិតវពោ	១៣៥
	បកុធពពោ	១៣៧
	និគណ្ណវពោ	១៤១
	សញ្ញាយវពោ	១៤៣
	សនិដិកសាមញ្ញាដលបចា	១៤៧

សន្និកា ច ផ្ដល់ មាតិកា

លេខទំព័រ

ប្រាណដាលសូត្រ	ប្រកបដោយបុព្វន្តបរន្តកប្បទិដ្ឋិ ជាដើម	១០៨
	ប្រកបដោយបុព្វន្តកប្បទិដ្ឋិ ជាដើម	១១១
	ការត្រេកអរចំពោះភាសិតរបស់ព្រះមានព្រះភាគ	១១៣

សាមញ្ញាដលសូត្រ ទី ២

សាមញ្ញាដលសូត្រ	រឿងព្រះបាទអធិរាសត្ត	១១៥
	ពុទ្ធតុណាមថា	១១៩
	ព្រះឧបាសនៃព្រះបាទអធិរាសត្ត	១២១
	ការសួរអំពីផលនៃសមណប្បនិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ ដោយខ្លួនឯង	១២៣
	វាទះរបស់គ្រូឈ្មោះប្ញរណៈ	១២៥
	វាទះរបស់គ្រូឈ្មោះមក្ខសិ	១២៩
	វាទះរបស់គ្រូឈ្មោះអធិតៈ	១៣៥
	វាទះរបស់គ្រូឈ្មោះបកុធៈ	១៣៩
	វាទះរបស់គ្រូឈ្មោះទិត្តណ្ណៈ	១៤១
	វាទះរបស់គ្រូឈ្មោះសញ្ញិយ	១៤៣
	ការសួរអំពីផលនៃសមណប្បនិបត្តិ ដែលឃើញច្បាស់ ដោយខ្លួនឯង	១៤៧

មាតិកា បន្តា ង

អង្កេ

សាមពាផលសុត្ត ញ	សន្និដ្ឋិកសាមពាផលទេសនា	១៤៧
	ពុទ្ធភិណ្ឌកថា	១៥៥
	សីលក្ខន្ធកថា ចូឡសីលំ	១៥៧
	សីលក្ខន្ធកថា មជ្ឈិមសីលំ	១៦១
	សីលក្ខន្ធកថា មហាសីលំ	១៦៧
	ឥន្ទ្រិយសំវារោ	១៧៧
	សតិសម្បជញ្ញំ សន្និដ្ឋិ	១៧៧
	បញ្ជូនីវរណូបមា	១៨១
	បញ្ជូនីវរណប្បហានំ	១៨៥
	ទុក្ខិយជ្ឈានំ ទុក្ខវហទោបមា	១៨៧
	ចក្កុតជ្ឈានំ	១៨៧
	ញ្ញាណទេស្សនាកិរិហរណំ	១៧១
	មនោមយាកិរិម្មិននំ	១៧៣
	ឥន្ទ្រិយញ្ញាណំ	១៧៥
	ទិព្វសោតនាតុ	១៧៧

សង្ខេបប្រយោជន៍សមាគមភាគី

លេខទំព័រ

សមញ្ញផលសូត្រ	ការទ្រង់សំនែងផលនៃសមណប្បដិបត្តិ ដែលឃើញញាស់	
	ដោយខ្លួនឯង	១៤៩
	ពុទ្ធកុណាថា	១៥៥
	សីលកូន្មកថា ឬប្បសីល	១៥៧
	សីលកូន្មកថា មជ្ឈិមសីល	១៦១
	សីលកូន្មកថា មហាសីល	១៦៩
	សេចក្តីសង្រួមក្នុងនិទ្ទិយ	១៧៧
	សតិសម្បជញ្ញៈ សេចក្តីសន្តោស	១៧៩
	សេចក្តីឧបមាសែនីវរណាធម៌ទាំង ៥	១៨១
	ការលះបង់នូវនីវរណាធម៌ទាំង ៥	១៨៥
	ទុតិយដ្ឋាន សេចក្តីប្រៀបដោយអន្ទង់ទឹក	១៨៧
	បុគ្គលដ្ឋាន	១៨៩
	ការបង្កាន់ចិត្តទៅ ដើម្បីញាណទស្សនៈ	១៩១
	ការនិម្មិតនូវកាយដែលសម្រេចអំពីចិត្ត	១៩៣
	ញាណជាគ្រឿងពាក់តែងប្បទូ	១៩៥
	សោតធាតុ ជាទិព្វ	១៩៧

មាតិកាបន្តិច

អង្កេត

សាមញ្ញវិស័យស្រុក	ចេតនាបរិយញ្ញាណំ	១៧៧
	បុព្វនិវេសនស្រុកញ្ញាណំ	២០១
	ចុកបបាតញ្ញាណំ	២០៥
	ភាសវិក្កយញ្ញាណំ	២០៧
	អជាតសត្វស្ស ឧបាសកក្កុសេនា	២១១
	អជាតសត្វស្ស អនុមោទនា	២១៣

អម្បជស្រុក តតិយិ

អម្បជស្រុក	និទានំ អម្បជមាណវិក្កុ	២១៧
	ទុតិយតតិយឥញ្ញាវនិបាតនំ	២២៥
	សក្យវិសកថា	២២៧
	ទាសីបុត្រវនិម្មាទនំ	២២៧
	អម្បជមាណវិសកថា	២៣១
	វិជ្ជាចរណសម្បទា	២៤១
	វិជ្ជាចរណសម្បទាយ អបាយមុខានិ	២៤៣
	បុព្វកសយោ	២៤៧

សង្គ្រោះបង្គុលមាតិកា

លេខទំព័រ

សាមញ្ញផលសូត្រ	ចេតោបរិយញ្ញាណ	១៩៩
	បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ	២០១
	តុត្តបយាតញ្ញាណ	២០៥
	អាសវច្ចយញ្ញាណ	២០៧
	ការទ្រង់សំដែងព្រះអង្គដាច់ពេលករបស់ព្រះបាទអនាតសត្ត .	២១១
	ការទ្រង់អនុរោទនារបស់ព្រះបាទអនាតសត្ត	២១៣

អម្ពដ៍សូត្រ ទី ៣

អម្ពដ៍សូត្រ	និទាន រឿងអម្ពដ៍មាលាព	២១៧
	ការពោលបន្តុះបន្តាប់ជាតាត្រួតត្រាដោយគឺ ជាតំរប់២នឹងតំរប់ ៣	២២៥
	ពោលអំពីសក្យវង្ស	២២៧
	ការញ៉ាំងដោយពាក្យថា កូនទាសី	២២៩
	ពោលអំពីវង្សរបស់អម្ពដ៍មាលាព	២៣១
	ការបរិច្ចាណិដោយវិជ្ជានិមិត្តចរណៈ	២៤១
	ប្រធាននៃសេចក្តីសាបសូន្យនៃតុណសម្បទាគិរិដ្ឋានិមិត្តចរណៈ	២៤៣
	ពួកនិសីដែលជាបុព្វបុរស	២៤៩

មាតិកាបន្តិច

អង្គ

អម្បជស្រត	ទ្វេ មហាបុរិសលក្ខណានិ	២៥៣
	បោក្ខុរសាតិព្រាហ្មណវត្ថុ	២៥៥
	អនុបព័កថា ធម្មចក្ក	២៦១
	បោក្ខុរសាតិស្ស អរជ្ឈសនំ	២៦៣

សោណាទណ្ឌសុត្តិ ចតុត្ថិ

សោណទណ្ឌសុត្ត	ពុទ្ធកណកថា	២៦៥
	កគវគោ កិក្ខិសទ្ធា	២៦៧
	សោណទណ្ឌព្រាហ្មណគុណកថា	២៦៧
	ពុទ្ធកណកថា	២៧៣
	សោណទណ្ឌព្រាហ្មណបរិវតក្កោ	២៧៧
	សោណទណ្ឌស្ស កគវនុបសង្កមនំ	២៨១
	សោណទណ្ឌព្រាហ្មណបរិវតក្កោ	២៨៣
	ព្រាហ្មណប្បពាតិយា បញ្ចង្កានិ	២៨៥
	ព្រាហ្មណប្បពាតិយា តីណង្កានិ	២៨៧
	ព្រាហ្មណប្បពាតិយា ទ្វេ អង្កានិ	២៨៧

សន្ធិកថដ្ឋលមាតិកា

លេខទំព័រ

អង្គជំនុំជម្រះ	មហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការ	២៥៣
	រឿងព្រហ្មទណ្ឌឈ្មោះបោកសាតិ.	២៥៥
	អនុក្រឹត្យជា ធម្មចក្ខុ	២៦១
	ការអារាធនរបស់ព្រហ្មទណ្ឌឈ្មោះបោកសាតិ.	២៦៣

សោណទណ្ឌសូត្រ ទី ៤

សោណទណ្ឌសូត្រ	ពុទ្ធកុណកថា	២៦៥
	កិច្ចសន្យារបស់ព្រះមានព្រះភាគ	២៦៧
	កុណកថា របស់សោណទណ្ឌព្រហ្មទណ្ឌ	២៦៨
	ពុទ្ធកុណកថា ;	២៧៣
	សេចក្តីត្រិះរិះរបស់សោណទណ្ឌព្រហ្មទណ្ឌ	២៧៤
	ការចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគនៃសោណទណ្ឌព្រហ្មទណ្ឌ	២៧១
	សេចក្តីត្រិះរិះរបស់សោណទណ្ឌព្រហ្មទណ្ឌ	២៧៣
	ការបញ្ញត្តិជាដាព្រហ្មទណ្ឌមានអង្គ ៥	២៧៥
	ការបញ្ញត្តិជាដាព្រហ្មទណ្ឌមានអង្គ ៣	២៧៧
	ការបញ្ញត្តិជាដាព្រហ្មទណ្ឌមានអង្គ ២	២៧៧

មាតិកា បន្តា ធំ

	អង្ក
សោណទណ្ឌស្សត្ត	សោណទណ្ឌព្រាហ្មណស្ស បដិវចនំ . ២៧១
	អង្គិកមាណវកត្តណកថា ២៧៣
	សីលប្បញ្ញាកថា ២៧៥
	សោណទណ្ឌស្ស ទុបាសកត្តទេសនា . ២៧៧
	សោណទណ្ឌព្រាហ្មណ ធិប្បរយោ . . . ២៧៧

ស ង្ខី ក ថ ដ៏ ល មា តិ កា

លេខទំព័រ

សោណទណ្ណសូត្រ	ការពោលតិចតិរបស់សោណទណ្ណ ប្រាហ្មណ៍	២៩១
	ការពោលអំពីគុណរបស់អង្គកមាណព	២៩៣
	ពោលអំពីសីលនីតិបញ្ញា	២៩៥
	សោណទណ្ណប្រាហ្មណ៍សំដែងខ្លួន ជាឧបាសក	២៩៧
	បំណងរបស់សោណទណ្ណប្រាហ្មណ៍	២៩៩

វិវត្តវិវត្តបតី

វិវត្ត ចា ហេ	អវិវត្ត ចា ហេ	អង្ក	រដ្ឋលេខាយ
ភីសម្ប	បញ្ចបិ	៣២	៦
បញ្ចបិ	ភីសម្ប	"	៧
ឯវម ហារ	ឯវម ហារ	៣៨	១១
ចរិ	ចរិ	៤៤	"
ឥមហេវ	ឥមហេវ	៥៣	១៧
ឥម	ឥម	៥៤	២
តេសម្ប	តេសម្ប	៦០	៧
សិវិជ្ជា	សិវិជ្ជា	១៦៧	៥
សមណ	សមណ	២៧៧	៨
ព្យកាតព្វេតិ	ព្យកាតព្វេតិ	២៨០	"

សន្និក្ខប្រាប់ពាក្យខុសត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បញ្ជី
ការវែនសត្វទាំងឡាយ	ការវែនសត្វទាំងឡាយ	៣	១០
ដូចជា	ដូចជា	៣៤	១២
អមរវិក្ខុបទិដ្ឋិ	អមរវិក្ខុបទិដ្ឋិ	៦៥	១
ដោយវត្ថុ ៤ យ៉ាង	ដោយវត្ថុ ២ យ៉ាង	៧៥	១២
ដោយវត្ថុ ១៧ យ៉ាង	ដោយវត្ថុ ១៨ យ៉ាង	៧៦	៦
ដោយវត្ថុ ៦ យ៉ាង	ដោយវត្ថុ ១៦ យ៉ាង	១០៥	១១
ដូចជាកំបិតភោគ	ដូចជាកំបិតភោគ	១២៧	១៤
អង្គយទី	អង្គយកងទី	១៣៨	១២
ចូលទៅកាក្កដ្ឋស	ចូលទៅកាន់ក្កដ្ឋស	១៥៣	៧
ល្បែងវល្ល៍ដ៏ខ្សាច់	ល្បែងវល្ល៍ដ៏ខ្សាច់	១៦២	១១
ធ្វើទីវាល	ធ្វើទីវាល	១៧៦	៣
ជាគ្រូ	ជាគ្រូ	២១៨	៧

